DÉZSI Éva

MN 1995 dec. 15

DÉZSI ÉVA és Kékes Pál festményeiből nyílik meg kiállítás december 16-án délután öt órakor a Stefánia Galériában (Magyar Honvédség Művelődési Háza, Budapest XIV., Stefánia út 34.).

múzeumok kiskönyvtára, 245.)
622. TOGNER, Milan: K průzkumu středověkých objektů v Kraskove a Kyjaticiach. = Archaeologica historica, 11, 1986 377-383. ill.
623. TÓTH Erzsébet: Pilisszentkereszt: a korai gótika gyöngyszeme. = Magyar Nemzet, 1986. november 22. 10.
624. TÓTH Sándor: Pásztó újabban feltárt műemlékei. = Honismeret, 14, 1986, 5. 58-60. ill.
625. TÖKÖLY Gábor: Román kori templom Hárskúton. = Új Tükör, 1986. január 26. 10. ill.
626. TÖKÖLY, Gabriel: Románská architektúra v Lipovníku.= Pamiatky príroda, 15, 1986, 2. 59-60. ill.
627. TÜSKÉS Tibor: Várak Baranyában. = Új Tükör, 1986. március 30. 12-13. ill.
628. URBÁNOVÁ, Norma: Bardejov, kláštor františkánov. = Pamiatky príroda, 15, 1986, 6. 222. ill.
629. URBANOVÁ, Norma: Levoča, Kláštor minoritov.= Pamiatky príroda, 15, 1986, 1. 21.
630. VALTER Ilona: Árpád-kori templomok. = Élet és Tudomány, 1986. január 10. 50-52. ill.
Valter Ilona: Középkori egyházi épületeink kutatása. > 543
631. VALTER Ilona: Őriszentpéter, Plébániatemplom. Bp., Tájak, Korok, Múzeumok, 1986 16 p., ill. (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára, 232.)
632. VALTER Ilona: Román kori templomok a Nyugat-Dunántúlon. = A Dunántúl településtörténete. 6. XI-XIX. század. Szerk. Somfai Balázs. Pécs, Veszprém, MTA PAB-VEAB, 1986 29-38. ill.
633. Valter, Ilona: Romanische Sakralbauten Westpannoniens. Eisenstadt, Rotzer, 1985 > 1985, 919. **ism.** GÖMÖRI János: : Szakrális építmények Nyugat-Pannoniában. = Műhely, 9, 1986, 1. 76-78. H. GYÜRKY Katalin = Archaeologiai Értesítő, 113, 1986, 2. 301-302. MAROSI, Ernő = Acta Historiae Artium, 32, 1986, 1-4. 143-145. ROMÁN András = Magyar Építőművészet, 1986, 6. 63.

Dezsőfi József

Könyöklő nő.

Olajfestmény, reprodukció.

Papiralap, 1964 12. x. 24 l.

Dezsőfiné Tóth Ágota, [ ]

□ A CSEPEL GALÉRIÁBAN Dezsőfiné Tóth Ágota kiállítását Maksay László művészettörténész nyitotta meg. A tárlat november 9-ig látogatható.

—: □ A Csepel Galériában

Esti Hírlap, Bp. 1980 okt. 23.

2.

D Di Novara Tarnielli

Fülöp

XVI. 2

l.

Palakivarép

104. l.

Michael Degsöffy

cs Georgius Zayecky 1736-ban kap meghí-
zást az egri Bécheny i u. 15. p. e. templom ú-
jjáépítéséhez.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.
Budapest, 1972.

5331

M.D.K.

Dersőfy (Dersőfy) Mihály, orgonakészítő

1736-ban az egri jezsuiták temploma orgonájának újjáépítésére köt szerződést.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 320 old.

M.D.K.

Derzsöfy Miklós, orgonaépítő

1738-40 között szerepel az egri összeírásokban. 1736-ban a jezsuiták orgonáját építette újra.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 267 old.

Diaczich János
özvő l. Dcacsics
Z.

Dcacsics alatt
megírva

államtitkár.

D

Adrian / D i a c o n o v i t c h

épitész

A karánsebesi C.Diaconovitch Lo
ga-siremlék tervezője

Petr.Trans.1938
522 l.

Dr. Diáki Sándor
nyugalmazott Városi
tanító
Szőreghy utca
203.

Diakovari nr. Reseghász

Tišov Ivan rapša

Kapr.

Om VIII. 477 l.

BUDVÁR

Vár

Kepe VV 1868, 263 l.

Thomas Dialer

1809-ben festette a Donnerskirchen-i Nepomuk templom oltárképét.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet 5780

Dialer József

bécsi rézmetsző
1797–1846.

Készítette a soproni
városháza oromcsoportját
1841. 600 ftért. Jelen-
leg a Soproni Városi
Múzeum tulajdona
(Kugler: A soproni
városháza tört. 28. l.
Wurzbach: III. k. 279.

Mayr soproni rézmetsző
és rézmetsző készítette
a soproni Raimund szín-
házat is.

1840. a soproni városház
oromcsoportjának Dietrich
Antal festményéről készített
rézmetszetét – mint legsikerültebb
ajánlatával – megnyerte

Mayr József
Rézmetsző soproni mester.

Dialer József

Nobrain

Sopron 1953

115.259.l.

Dialer József

Nobrán
XIX. sz.

Lásd

Csatkai Endre dr.:
Kinek a műve
a soproni régi
városkép oromcso-
portja?

Sopron, 1941.
316, 317. l.

Dietrich Antal
bécsi nobrán mintája
után készítette
Genti.

Bosterenaand

Diller József

bécsi zsidó bankár és főtőkés, vezette a soproni zsidóság emancipációját 1840-ben. Ezt a zsinagógát 1909-ben lebontották.

Kugler Alajos. A soproni zsinagóga története. Sopron 1909. 28. l. 41. l.

T. 5472.

ó uton, a fején ruháskosarat vivő
get. Felirata [illegible] tükörirás-

n, mér. a vk. 11.3 : 11.3 cm.

Diamant Mauó

Ekrazén

Kol 1885

III. k. 3. f. 422. 1.

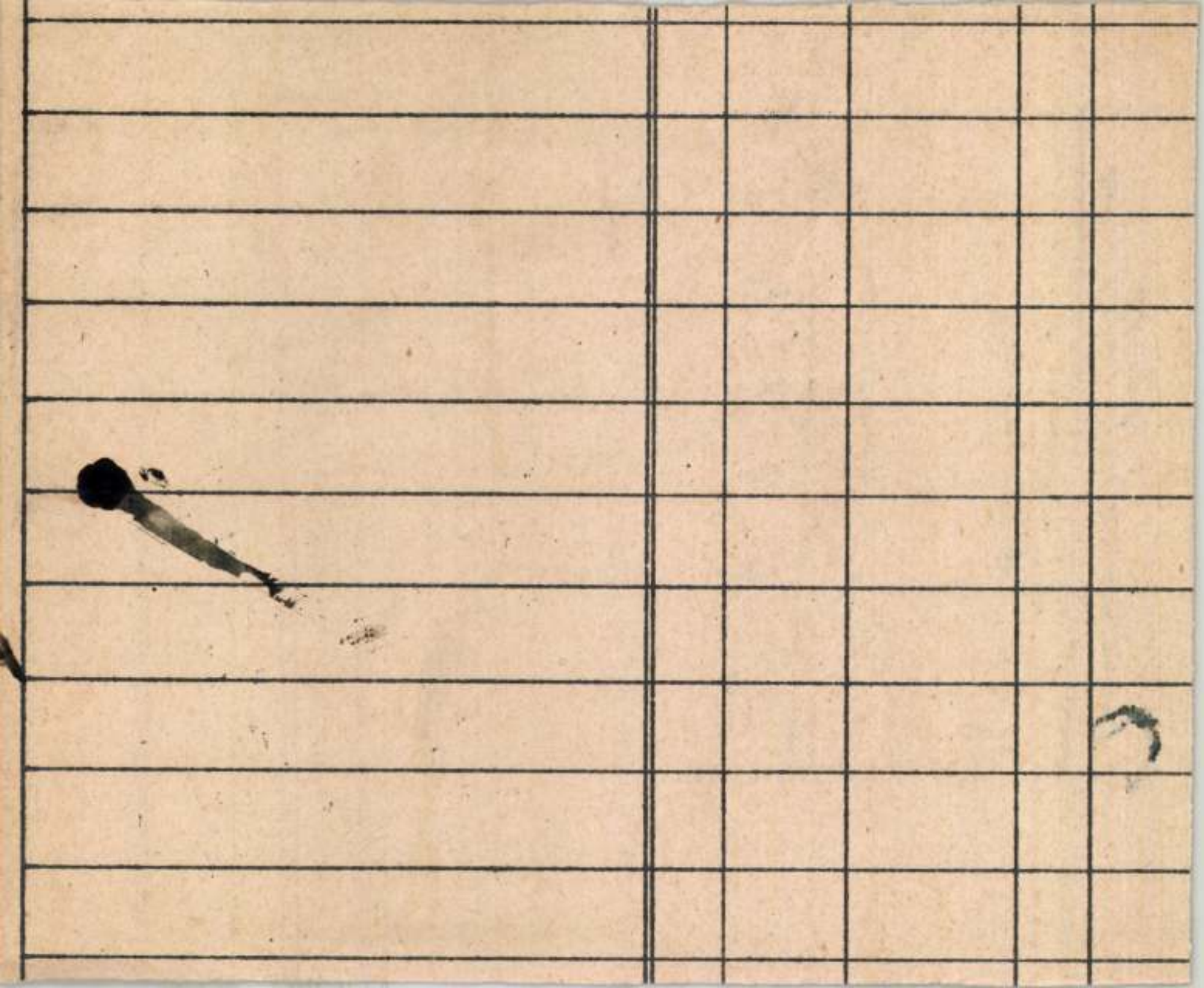

Diamant S.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1906.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1 149 1

MDK

Diamant Samu ékszerész

az ötvös kiállitás alkalmából ékszerekre hirdetett pályázaton több oldalon nyiló pecsétgyürükkel V. dijat nyert

Iparmüvészeti pályamunkák. Vas. Ujs. 1884. 481.l.

6960 Patria ny.

A ház vesszőfonásos volt, agyaggal kitapasztva, azt ugy mondták nálunk "circ". Ott nem volt kőmives, ők maguk megcsinálták és bevályogozták. Egymásnak segitettek. Szalma volt a teteje. "circ" ?

Az előházban szabad tüzhellyel volt, - kint a nyári konyhában - kint az udvaron főztek, fönt meg volt szintén egy olyan helyes kicsi... olyan kis sparhertszerü, az is téglából lett csinálva és be lett verve ággal.

Dialer József

Beési Horváth
1841.

Lásd
Szpvári Kendle
1939. 173. l.

MOB könyvtár

Fa, mag. 92 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből 1884-ben vásárolta Simor prímás.
A Keresztény Múzeumban kitört tűzvész alkalmából 1905-ben eredeti polikrómiáját elvesztette. Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.

Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 363. l. — Gerevich PA, 216. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., képe V. tábla. — Egyházműv. kiáll. 1930., 1. szám. — Magyar Művészet, VI., 1930., képe 242. l. — Mihalik Sándor: Csonka-Magyarország egyházi műkincsei MIP, XXXIII., 1930., 109. l. (képe 114. l.) — Éber László: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. MM, VI., 1930., 522. l. — Kampis Antal: A középkori magyar faszobrászat történetének vázlata 1450-ig. Bp., 1932., 39—44. l. (képe 2. kép). — Gerevich István: Könyvismertetés. Századok, LXVII., 1933., 465—466. l. — Bogyay Tamás: Könyvismertetés. MM, XI., 1935., 255. l.

K

Ide a 102. lapról!

RAJNAI SZOBRÁSZ, XIV. század

Fejereklyetartó, női fej

Fa, mag. 35 cm.
Simor prímás vásárolta külföldön.

Simor János bíbornok . . . Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 351. l. — Radisich: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II., 1887., 222. l. — Gerevich PA, 259. l.

RAJNAI SZOBRÁSZ, XIV. század

Fejereklyetartó, női fej

Fa, mag. 45 cm.

Dvaler József

Sopron topograf
1953.

115, 259. l.

Csatkai E. - Dercsényi D.
Sopron és környéke
műemlékei. Bp. 1953
115, 259. l.

Fol. ut. Mátyás Mus.
(1790 ?)

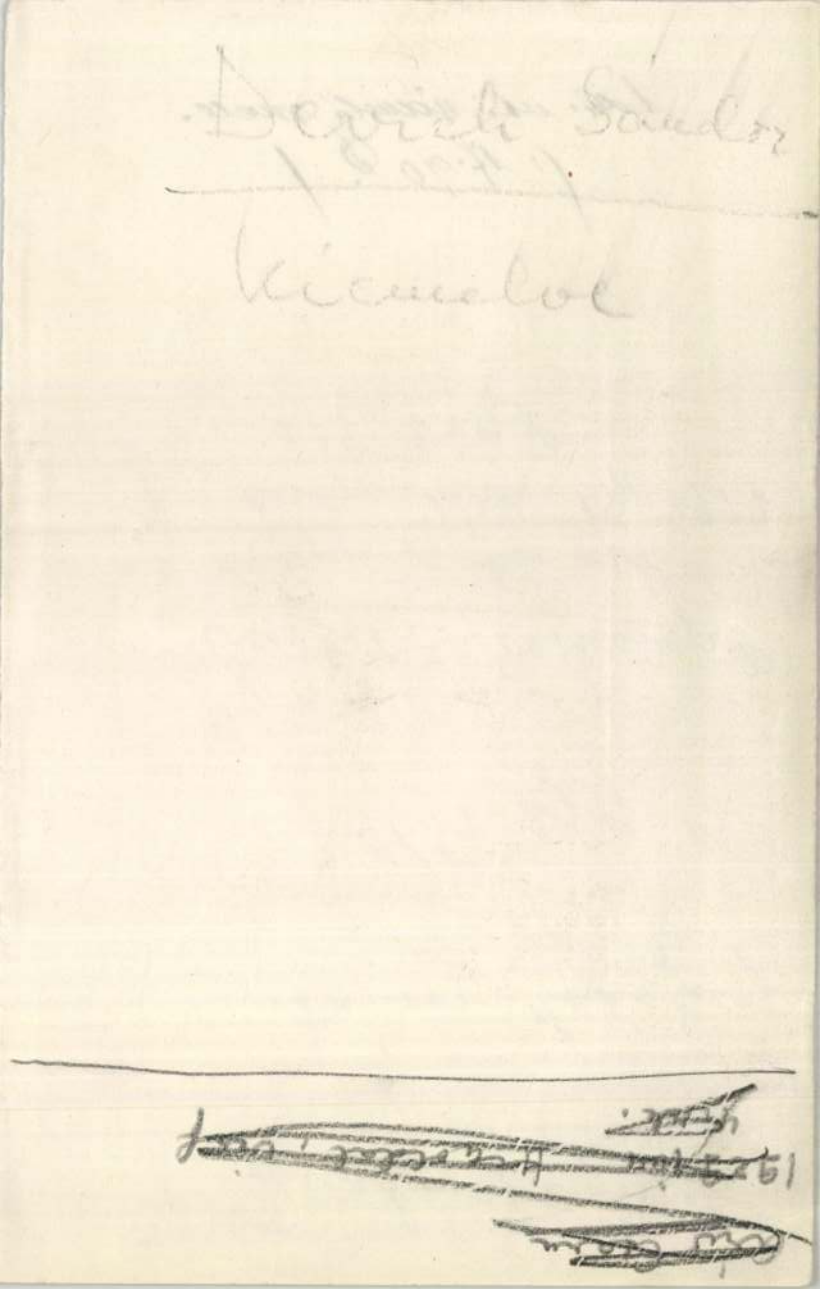

Dialer, Thomas

1.

Stat-Frey Gf+Kunst

XXIV.K-

199.l-

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MÜVEK.
331

Schriefferdecker, P. Bericht über eine Reise zur Durchforschung der kurischen Nehrung. Königsberg, 1873.

Dialer Tamás

post[a] XVIII. sz.

Lőrd

Csatkai Endre dr

Kínek a művei a soproni régi zenekar összeállítása?

Sopron, 1941.

316. l.

M.D.K.

Dialer Tamás, festő

valószínűleg bécsi, de a Pressburger Zeitungban lírai mapát mint arcképfestő, történetileg-festő, olajban és miniatűrben dolgozik (1808). Jenge, képek ismeretlen hol a felsőcsallóközi templomban, ci a soproni Liszt Ferenc múzeumban, arcképek a Karczay-Simon család tagjairól.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 22. old.

Diamant Lajos

1917

Kiniszk 1930. 82. l

Claviola VIII.242.

Diamant Mano

Bucuresci

1918

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Diamant Sándor

festő

1901—1903

Említ 1930. 82. l.

Printer V. 294, 295.

Dianotzki János építész

1021

1972. III.3o. 19.00. Ka.

Esti krónika I.

- Dianotzki János, az Út és Vasút Tervező Vállalat építész tervezője, a harmadik fokozatot kapta, öt társával együtt.
- Most egy 500 lakásos kis lakótelepnek a terveivel foglalkozom. Másik nagy témám, most indul az éptkezése Visegrádon egy üdülőszállónak, a Magyar Nemzeti Bank dolgozói részére.
- Életművéből, munkásságából mire legbüszkébb?
- Két kiemelkedő, magam részére is keiemelkedő létesitményem amit nagyon szeretek, az egri autóbusz pályaudvar és a másik Pozsonyban a Dunai hajókikötő. Szlovákia részére készült, magyar tervezésben és magyar kivitelezésben.

Diáni Sándor grafikus

Pesti Hirlap. 1919. jan. 25. 6

Két pályázat sora

MDK

Dián János

a Janina cigarettahüvely- és papirgyár által hirdetett pályázaton félmilliós jutalomban részesült

Két érdekes plakátpályázat. Magyar Iparművészet 1924. 121.l.

Dián János MDK

5oo koronás dij

Magyar Iparművészet 1919. 44.o.
Pályázatok

K.I.K.

Dianóczky János épitész

Részt vett az M-7-es autópálya pihenőhelyén létesitendő autós csárda és eszpresszo-tervpályázatán.

Magyar Epitőművészet, 1968/1. 2-5.l.

MDK

Dianóczky János építész

Felszabadult Bp. művészete. K.Sz.cl. 1960.

Diánoczky János építész

MDK

Az egri autóbusz-pályaudvar
épületét tervezte.

— : Új autóbusz-pályaudvart kap Eger 13.

Népszabadság Bp., 1967. okt. 28.

DIANÓCZKY János ejtőtér

-Győr, 2. sz. postahivatal (Vas János-nal, Ékes Jánossal) ref. 1958

Postacp 86. sz. ill.

DIANÓCZKI János építész

BÁNKI HORVÁTH Margit: Dianóczki János 1928-1991. =
Magyar Építőművészet, LXXXII.évf. 5/6.sz. 1991 107.p.ill.

Douglast, aki
gyetemre járt,
lt neki. Ki-
gy házassága
alálkozott is
ekkor mondot-
ez ment. A je-
ész megtudja
férje oktalan
űzte. Az asz-
lett. Leányát
t'e. Néhány
t bárénekesnő
ztán összeta-
ouglassal, aki
ahol orvosnői
gen néven je-
egy németor-
volt asszisz-
a professzor
égrehajtott egy
nár ezért el-
Szóval, kide-
séges, szenvedő
kes élete, csak
lt ki, hogy mi-
Vera Douglast

Rossano Brazzi játssza a harmadik férfifőszerepet. Ez az ismeretlen olasznevű színész még sokat fog hallatni magáról. Kifogástalan volt.

A rendezés brilliáns. *Rolf Hansen* munkája.

Általában: az Uránia igen jól választotta ki karácsonyi filmjét. Nagyon szép, művészi, izgalmas és érdekes film az *„Akkor..."*

referense, Meltzer Andor MAV-főtisztviselő, dr. Hegyi Béla bankfőtisztviselő és dr. Szőnyi Jenő bankfőtisztviselő. Ebből a hét úriemberből áll a Pécsi Öregdiákok együttese.

A legutóbbi önálló zeneakadémiai esten, a rendkívül ötletesen, pesti életképeket mutattak be: hogyan közlekedik a főváros az elsötétítés alatt, miképpen vadásszák a taxikat, és miként viselke-

került.

Kor

Közvetle
után kerü
Ákos legu
kadt urilá
idején a
rendezésé
hosszú h
a premie
log úgy
rólszakad
akkora k
forgalmaz
Pánczél L
ügyből ki
hogy a p
rólszakad
kat, akik
ziba men
zá, mint
az Objekt
bet körül
felhívjuk
szegényso
ágrólszak

Mesél az élet

— Uj olasz film a Forumban —

Igen mulatságos és eredeti vígjátékot mutatott be tegnap este a Fórum filmszínház, karácsonyi műsorként. A „Mesél az élet" cimű Esperia film méltán tarthat igényt a sikerre. Az olasz ujdonság, amely egy operaénekes különös kalandjairól szól, valóban ujszerű fordulatokat is hoz, megoldása pedig valósággal frappáns. C. L. Bragaglia, a film

róla hallani. Az énekes, zenés játék nemcsak filminyencek számára készült csemege, hanem a széleskörü közönség tetszését is meg fogja nyerni. Gino Bechi, a hires, gyönyörűhangú olasz terrorista alakítja a főszerepet. Hangja külön karácsonyi ajándék a közönségnek. A női főszerepet kitünően alakítja egy tündéri bakfis: Irasema Dilian. A

filmet érdemes megnézni.

Diarich János, ötvös

Győri Szemle, 1930. I. 168.

Bedy Vince: A 16. és 17.sz.-beli győri kalendás egyesületek.

D Diarich János

1637-ben pedig volt
Győrben az újjá szervezett
mesterek - dekánja, akit
segédként Perestegely János
munkatársa dolgozott

Bedy Vince:
adalékok a győri ipar
történetéhez.
Győri Hemle
1942. 132. l.

Tek

„Európa"

"

Lapterjesztő R. T.

Budapest

V. Visegrádi u. 36

Dianoczki

Dinóczki Julius, építész

Megválasztották

↓

– Az új jövőévi tanácstagok névsora 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. 28.

DIANÓCZKI János építész

— **HALÁLOZÁS:** Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy **Dianóczki János** Ybl-díjas építészmérnök 1991. július 20-án, életének 63. évében, türelemmel viselt rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászoló családja. X

Magyar Nemzet 1991. július 24.
12. l.

áló állományában vagy egyéb katonai, illetve azzal egy tekintet

vonat: .....

.....

.....

.....

.....

számú katonai igazolvánnyal igazolta.

P. H. .....

aláírás

arancsnokság, Magyar Izraeliták Országos Képviselete (MIOKI). latkozat, hadifogság-igazolás stb.) igazolt katonai szolgálat,

.....

.....

..... (Az igazolást mellékelni kell!)

ország területére (év, hó, nap): .....

t Partizánszövetség) által **igazoltan a fegyveres harcokban** részt

.....

őzően részt vett-e: ha igen, mely időponttól és azóta **folyamatosan**

ervezet 1951.

ság vagy korpótlék és szabadságidő szempontjából 1952. január 1.

nem

..... (A beszámításról szóló értesítést mellékelni kell!)

gen, a megnevezését közölni kell. (Elismert, el nem ismert válla-

Dianoczki János
építész

M.D.K.

A győri pályaudvar egyik tervezője.

Urbach Izsusa: A győri pályaudvar és képzőművészeti díszítése
Művészet, 1961. szeptember — 24 l.

M. D. K.

DIANÓCZKI József építész
(VÍZATERV)

Tihany-Réo, üdülőház 1959/60. (Rest.)

Tájtervező: Debre Dezső

Főépítésvezető: Gaál Gábor Lajos

Magyar Építőművészet 1960. 6. sz. 20. l.

Diószeghy János

építész műve: Autóbuszpályaudvar, Eger.
– Magyar Építőipar, 1968. 1. sz. 54-55. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Diamantstig János
építész

Az Uvaterv építésze az 1972. évi
Ybl Miklós díj III. fokozatát kapta.

—: 1972. évi Munkácsy díjak.
Művészet, 1972. április – 9. oldal.

Diankóczky János, [építész:]

A III. A.-t kapta.

—: Átadták az idei Ybl Miklós-díjakat

5.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 31.

Diamóczki János épitész M.D.K.

UVATERV

Tihany,

Campingtábor, 1959. Mosdó és WC épület. repr.

Magyar Épitőművészet 1963/5. 44.1.

Dianóczki János épitész M.D.K.

UVATERV

Tihany-rév. Üzletsor és hajóállomás. 1959-1962

repr.

Magyar Építőművészet 1963/5. 46.1.

MDK

Diamóczkay János, építész

A Miskolc-Tiszai pályaudvar tervpályázatát ismerteti.

(béke): Gondolatok az alapgúthon 3.

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 23

Dienóczki János

FAÜ gardrózs, Ókuda, 1959,
F.A.Ü Megálló, Miklós tér, 1959, tépve

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960 151.
Kiállítás-katalógus.

Diamóczki János

a miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata Biráló Bizottságának tagja volt.

Molnár Péter: S miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 2. l.

Diamószki János, építész NDK

Munkatársaival együtt tekerdidő alatt
Készítette el az előtervi dokumentációt.

-: Elkészült az építészeti világkongresszus
Prostonyi palotájának magyar előterve 11

NÉPSZABADSÁG 1966. jún. 12.

Diamóczki János, épitész

MDk

Az egri gépjárműkarbantartó- s' tárolótelep tervezője.

Az épület terve: Rejtő.

—: Kiterjedt gépjárműforgalmi telephálózatot létesít a KPM 12.l

NÉPSZABADSÁG jan. 20. [Vidéki]

Dianiszki János, építész

MDh

A szegedi autóbuszpályaudvar
építési tervét készítette.

–: Kilenc nyílt vízéki autóbuszpályaudvart
terveznek az UVATERV-nél

6.c.

NÉPSZABADSÁG, kp. 1963. jan. 15.

Dianóczki János

Majsa László: Hajókikötő, Pozsony - Csehszlovákia. Építész: Dianóczki János, munkatárs: Prohászka László, statikus Horváth Csongor, úttervező Pethő Andor, bútortervezők: Zrinszky József, Dianóczki János, Prohászka László. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Építőművészet, 1972. 2.sz.

59-60.l.

Dlauóczky János

az alábbi pályázaton megvételt nyert egyik terv egyik oldala.

Gallmayer Ferenc: Budapesti televizió és mikrohullámközpont fejlesztés-tervpályázata.
Magy.Épip. 1971.5.sz. 270-282.l.

Dianóczki János

1972-ben az Ybl Miklós-dij III. fokozatát nyerte el.

Magy.Ép.mív.1972.5.sz.17.1.

DIANÓCZKY JÁNOS építész

Nemzet 1980. VI. 7.

...TJEINK

A „csatázó" építész

Bár elsősorban tanácstagjelölti minőségében keresem föl, *Dianóczky János*, az UVATERV Ybl-díjas építésze egy hatalmas mappával fogad. Az Aranykéz utcai 510 férőhelyes parkolóház terveit mutatja szemérmes büszkeséggel. Ő a főtervezője, és a rajzok láttán megállapíthatjuk: nem rí ki, *szépen belesimul patinás környezetébe.*

— Valahogyan sohasem tudom különválasztani a tanácstagi munkámat a hivatásomtól — mondja. — Hiszen Budapest és benne kerületem, Kispest fejlődése szorosan összefügg egymással, mindkettő pedig a városfejlesztéssel, ami fokozott felelősséget ró egy építészre. A város az emberek életének, örömének-bánatának színtere, s ezért közérzetüket igencsak befolyásolja, hogy *mit, hogyan, hol* és *mikor* építenek. Az ő szavukra, véleményükre, tapasztalataikra jobban odafigyelni: úgy érzem e téren van a legtöbb tennivalónk.

tett, hol nőtt fel. Ezért oly fontos, hogy *ne csak lakást*, hanem otthon helyett *otthont* építsünk. Olyan újat kell adnunk, ami meggyőzően bizonyítja: érdemes volt ezért a jóért, vagy sokkal jobbért megválni múltunk egy darabkájától.

— Építészi működését sok szép állomás jelzi a pozsonyi hajókikötőtől a Kálvin téri forgalomirányító központig. Díjak, kitüntetések birtokosa. Sokat nyújt a közösségnek, de vajon milyen többletet jelent önmaga számára, hogy tanácstag?

— A dolgok sokoldalúbb áttekintését teszi lehetővé, és például azt, hogy a műszaki-kommunális bizottság tagjaként még a döntések megszületése *előtt* nyilváníthatok véleményt a tervekről, elgondolásokról.

— Hogyan vonná meg eddigi tanácsi munkája mérlegét, és mit tart a maga területén a jövőre nézve a legfontosabb-

— Ön nemcsak kerületi, hanem fővárosi tanácstag is. Hogyan tudja a „nagy egész" terveit, elképzeléseit összhangba hozni a lakosság igényeivel?

— Véleményem szerint az ember csak egy bizonyos „humán nagyságrendű", tehát kisebb, áttekinthető közösségben érezheti magát igazán otthon. A mai korszerű építési technika tömeges alkalmazása ezt kétségtelenül megnehezíti, hiszen *hasonló közegben* találja magát akár a Kispesten, akár a másutt épülő új lakótelepeken. Csak nagyon sok törődés, odafigyelés, a többitől legalább egyes jellegzetességeiben eltérő lakókörnyezet avathatja őket *valódi* otthonokká. Különösen vonatkozik ez a szanált területek helyén kialakuló új negyedekre. A régi házak szinte egyik napról a másikra eltűnnek a szemünk elől, és aki hajdan ott lakott, még meg sem tudja mutatni a gyermekének, hogy hol szüle-

nák?

— A tanácsi és a tanácstagi munka legnagyobb nehézsége, hogy egy-egy helyes gondolatot, javaslatot *túl sokszor* és *túl sok helyen* kell szinte megszállottan ismételgetni, míg a kívánt eredmény megszületik. Ami a jövőt illeti: nehéz időszak előtt állunk és nemcsak nagyon megfontolt döntéseket kell hoznunk, hanem *arányosságra is kell törekednünk*. Nem szabad egy-egy terület rovására fejlesztenünk, mert amit most elmulasztunk, félő, hogy végképp elmarad. Gondosan mérlegelve, a lakosság hosszú távú érdekeit összefüggéseiben látva kell a „haditervet" elkészítenünk. A városfejlesztés ugyanis véleményem szerint *a mai kor egyik nagy „csatája"*, amelyet egymaga senki, csakis egy előrelátó, összekovácsolódott, okos „hadsereg" vívhat meg sikeresen.

k. v.

— **Verrs Péter** külkereskedelmi miniszter pénteken ha-

— **Vacsorát adott** Tolnyai Pál akadémikus, a Minisztertanács elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tiszteletére kedden a Parlamentben. A vacsorán részt vett Aczél György, a Központi Bizottság titkára, Apró Antal, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Trencsényi-Waldapfel Imre, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Szabó Miklós, a Minisztertanács elnökhelyettese, Szirmai István, a Központi Bizottság titkára, Szabó István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja

Dicenty Ernő

Művészi Ipar

1897. II. 1.

DATE

az egyik fehér papirosra van nyomtatva s a szerzők betürendjében adja e czimeket; a másik zöldszinű papiroson készült s a czimek alól utal a szerzőre.

Az összefoglaló katalogus mellett, rendesen negyedévi időközökben az új szerzemények jegyzéke is megjelenik. Ily nemű kiadványok: a *Chelsea public library Quarterly list* és a *Finsbury public libraries, Quarterly Guide for readers*; mindkettő ingyenes és bőséges jegyzetekkel van ellátva. A nyomtatási költségeket nagyrészt födözik a hirdetések után járó illetékek. Az időszaki kiadványok közül legjobban kitünik a Stepney-könyvtárak vezetősége által mult évben megindított *The readers review* cz. havi szemle, melynek egy-egy füzete egy pennybe (10 fillér) kerül. Ez a folyóirat a könyvtár belső életére vonatkozó közlemények mellett bővebb könyvismertetéseket, irói arczképeket s egy-egy közérdekű kérdésre vonatkozó specziális lajstromokat tartalmaz s igen változatosan és élénken van megszerkesztve.

V.

A könyvtárak használatát szabályozó intézkedéseket a következőkben ismertetjük.

Az olvasótermek minden hétköznap reggel-

Dicrenty L.

épitési Szekszárd

Tolnatamási község

Iskola,

tervr. fentr.

Regr.

Vályubat 58/. l.

Diczenty Károly

építész

terverte a nekrádi vágóhidat, hűtőházat és jeggyárat. A földmüvelésügyi minisztérium jóváhagyása után kiírják a versenytárgyalást.

ÉIÉM. 1930. 7-8 sz. 28. l.

(A nekrádi vágóhíd.)

s közigazgatási kerületre vonat-
kitöltés hivatalból fog történni!

ó-kör. .....közigazgatási kerület.

RÓ-LAP
ÁG MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ.

.....

.....

..... utca / tér ..... szám

a fővárosban van akalmazva, alkalmazásának

..... utca / tér ..... szám

..... utca / tér .....szám

.....

1913. évre érvényes választói névjegyzékbe

si kerületben? .....

DICZENTY László épitész

Szekszárd. Ő tervezte a városháza homlokzatának átépitését 19o8

Szekszárd város történeti monográfiája. I.köt. Szerk. K.Balogh János. Szekszárd : Szekszárd Város Tcs., 1989 289.p.

Dick Robertné

Kiáll. Kartán. Pesti Napló, 1936.aug.25. 11.l.

Dickl János

vaci kőfaragó

A vaci kőmüves és.
kőfaragó céh 1821-
ben avatta mesterré.

Duray 162.l.

IRODALOM

– Csányi: Mur és Körösök. Ért. ben, a Kolozsvárról tanulótáj. 128old. 6 ábr. VII. kör

JEGYZET

Diószegi István

A helyesírás nyelvünk művelői közül említjük meg. Lelkes emlékét.

Nyíregyházy István: Szabolcs-Szatmár
képzőművészete.

Alföld 1973/10 64 old.

MDK

Dicskei Váradi Lajos

Téli napsütés, pszt.

M. Akv. és Pszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 20 l.

MDK

Diósöffy Jolán

Réti István tanár növendéke.

Alkottanulmányok.

Akt.

Az OMKK Főisk Növ.Munk.kiáll. Bp.1923 márc.18-25
Ernst Muz. Kat. 16.1.

M.D.K.

DICSŐFI Zoltán Kálmán

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 339. l.

Diesőfy Jolán MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm. Isk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Diesőfy Jolán MDK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Dicsőffy Jolán

szül. 1902 jun.16. Bpesten

Réti növendék

Főszerkeszt

SZERKESZTŐSÉG: GRESHAM-PALOTA
TELEFON: 128-57.

KIADÓHIVATAL: VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 78.
TELEFON: 122-91—122-95.

Tisztel

Van szerencsé

Vrnja (Temes) 1802 máj 10 Gelz

74 Dobronlaio Lajos

38 Deutsch Feistritz Fer. Bp. 1802 VIII. 5 Burkhard

49 ~~Diecöfy Jolán Bp 1802 jun. 16 Rit.~~

Dicsőji Jolán

Dirrőfy Jolán

1920/21 - 1925/26, 1927/28 -
1929/30

Fekképző műhely

76. l.

ban él, 1895-ben itt alapította meg worpswedei művészek egyesületét. 1910-ben a weimari művészeti iskola igazgatója lett. Genreképeit bensőséges komolyság jellemzi. Legismertebbek: A csecsemő, A rög, A magvető.

MACLISE (ejtsd: *méklisz*), Daniel, angol festő, * Cork 1811, † Chelsea 1870. Az Angliában is lábrakapott történeti festés egyik legkiválóbb képviselője, aki az új parlamentépület kifestésére 1843. hirdetett pályázaton a győztesek közé került és ott Blücher és Wellington waterlooi találkozását és Nelson halálát festette meg.

MACRAMÉ-nak nevezik a csomózott csipkét. A technika, falfestmények tanusága szerint, ősrégi. Kézenfekvő volt, hogy szöveteknél az elhagyott láncot egymással összefonják, azért is, hogy a szövet szélét a foszlástól megóvják, azért is, hogy a lógó szálaknak csinosabb kinézést kölcsönözzenek. S miután az ilyen csomózott rojtot teszetősnek találták, hamarosan, már a szövettől önállóan is készítették és utólag varrták fel a szegélyekre. És tényleg ilyen, a ruhával nem szervesen összefüggő M.-rojtot már egy a Kr. e. XII. sz.-ból való egyiptomi ruhán találunk.

A M. az ókorban igen kedvelt és a középkoron keresztül is használatban volt, de nagyobb tökéletességre csak azokban az országokban vitték, ahol a mórok lábukat megvetették. A legszebb XV. és XVI. sz.-beli M.-munkák is Spanyolországból valók. A spanyolok szívesen alkalmazták együtt a selyem- és fémszálakat és ebből a vegyes anyagból nagyon szép csomózott rojtok maradtak ránk. Néha a csomózás mellett fonás (klöpli) is előfordul. Olaszországban a M.-csipkék többnyire a XVI. sz.-ban. Velencében és Génuában készültek é[illegible] uha lenfonálból csomó[illegible] iz- úton akarták ugyanis [illegible] le [illegible] et

Dicsőfi Jolán

szül. Budapesten 1902 jún. 16
Ev. ref. Gimn. gyétt
1920/21. I-II. elvégzés
művészin. Réti Tanárnő

Flimes üngök a Tolnavármegyei Murcum-
ban III. 130.

— Röfök = u. o. III. 130.

— Jökröfök u. o. III. 130.

Dícenty és Pap

műlaratosok

Dés

mint cég

l.

Rátholyörgyi 1896

200. l.

Az 1900. évi párisi nemzetközi k

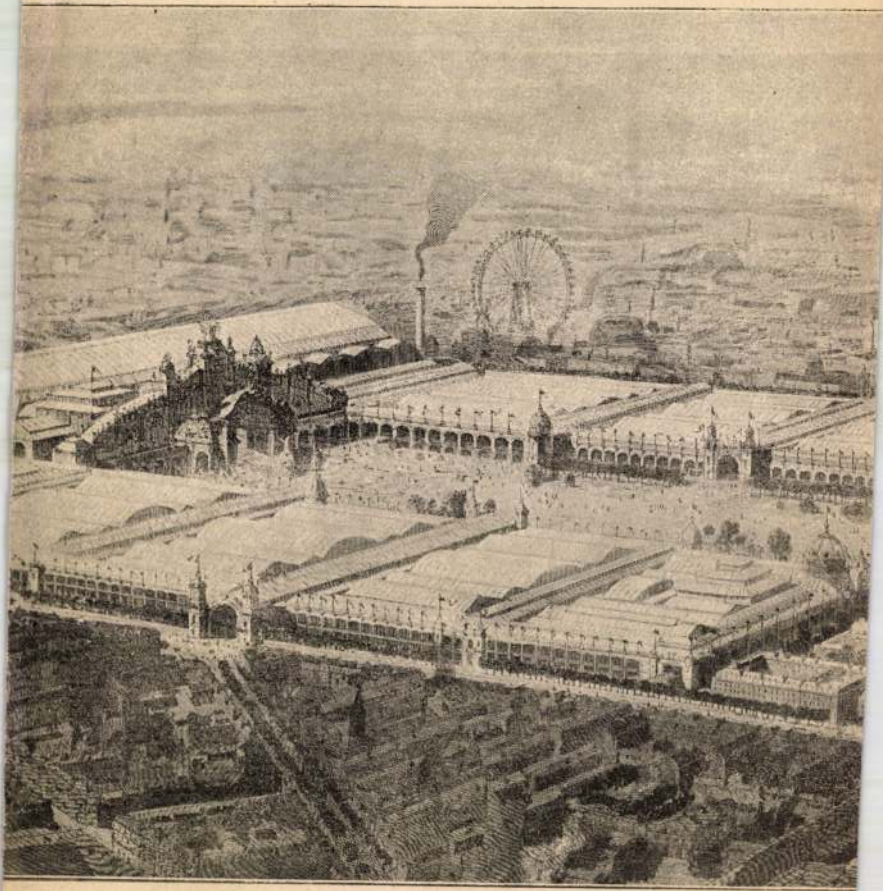

D Dicoman (Tischoman) Vince

XVI

L.

Palakivárés

124.. l.-

Dicenty
Művészi Ipar
1892. 194. l

Rauwenhoff, leydeni egyetemi tanár

III. 185.

Déczenty és Papp

nincs cód

Közlezrkiáll

1357/1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Hája béla szekszárdi építömester és MDK

Dicenty László szekszárdi építész

pályáztak a szekszárdi városháza átalakitására hirdetett árlejtésen.

D.L. epitészt bizta meg a tanács a ,unka kivitelével.

A szekszárdi városháza átalakitása.
Vállalkozók nézlénye. np.1967.okt6 9. 7,8.1.

M.D.K.

Vicenty László, épület

tervei szerint épül a szekszárdi posta- és táv-iroda palota

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

febr. 20 sz. 12. old.

MDK

1. Muniatori magyarul a „Dictionnaire des miniaturistes"; Corvina 4 (1941).

Radó Polikárp – E. Berkovits. Imerlichek. Magyar Könyvszemle. 1941 – 405. l.

Dianóczki János, építész

L.: Skoda Lajos

F. Gy.: Lent parkoló hár, lent kivezőnteret
Népszabadság, Bp. 1980 jún. 12.

Diamóczky János

az alábbi tervpályázat on megvételben részesült 17. számú pályater v egyik szerzője.

A Budape sti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiirt tervpályázat, 197o.
Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.2-8.l.
8.l.

Diár-nak

egy lapja kerül kalapács alá.

A kiáll. legértékesebb darabjai kőré tartozik.

A m. kir. postatakarékpénztár áru-csarn.-nak 69. aukciós kiállítása. — P. H. 931. X. 11.

Diósi

nak egy nép fájóképe került kalapács alá.

A Postatak-pourlár aukciója. LIX. árv. Cs.

B.H. 931. X. 14.

DIBA ANTAL, uradalmi földmérő

Az 1821-es árvíz után Kőszeghy L. püspök Gibát bízta meg a szentlőrinci városrész rendezésével. Az ő tervei alapján kapta meg mai formáját a kanyargós Szegedi-Mikes Kelemen-és Szirbik Miklós utca. Megtervezte a mai Bajcsy Zs. utcát is, de a rendezési terv többi része nem valósult meg. 62.old. 58. jegyz

TÓTH FERENC: Makó településtörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

MDK

Dibisevszky Pál

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban, 1968.
Janus Pannonius Muz. füzetei 14.

Dibiseforky Sándor

~~Orl~~ 1878/9. I. Orl. tanfolyam
Pál. Budapesten, unkor 2.
Chirurgiai segéd. Egyéb adat
nincs.
1878/9. II. Orl. tanf.

Ujvári Károly Imre
Ujvárnak testvére.
Ócsa volt.
Meghalt kb. 40
évvel ezelőtt.

1954. ápr. 2.

Marospolitus h. n. VI. 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113.

— i adatás VI. 107.

Dibó Miklós MDK

Dunarészlet, gouache

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Dibó Miklós, [ ] MDk

Műkedvelő festő.
Az angol földi művelődési
hét makkoréneke tárgya.

Szalkai Sándor: A napi feszültség itt
oldódik nyugalomra 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. nov. 6.

DIBOWITSCH s. DIDOWITSCH

MDK

Dicenty Ernő mülakatos

Hiv. tudósitások. Magyar Iparmüvészet 1899. 177 l.

Ő Dicenty Ernő
műlaratos Dása

l.

Művészi Ipar

1893. 14. l.

Rozdrożny!

Dicsőség Kató.

Jó éjt, Anyácskám.
1929. III. 2., 8.
(: Den. :)

Dicsőfi Rózsa

I.

Gyerekrajzok

227-4.

RUT 31.

n)
4.

IPÖK

PEST,
KÖRUT 31.

Dicsőffy Kató.

a Vörös Pálma leányzsinnáziumban volt növendékeinek műtárgykiállításán portréi szerepeltek. (említve)

Petőfi Hírlap, 1928. dec. 18.

Dicsőffy Kata.

Az Orsz. Képzőművészeti Főiskola leánygimnáziumi vall. iskolatársai Szövetségének művésztagjai műtermi kiállítást rendeznek az ösztöndíjalap javára, melyen műveivel szerepelni fog.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 15.

Diósffy Kata.

Az O.N.E. Lg. volt Iskolatársak Szövetsége művészkazsai tanulmányi ösztöndíjalapja javára művészkiállítást rendez, melyen művei szerepelni fognak.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 14.

Dicsőffy Kata.

Az O.N.K. vall iskolatársak közreműködésének művészi tanszai műtermükben műsorral szerepelt.

Pesti Hírlap, 1928. dec. 16.

Dicsőlly Kata

Szerepel az O. V. Z. volt
szolatárisak Szövetsége
művészfotói közt fényké-
pekből és iparm. tár illet-
ből rendelt kiállításain.

M. 92. 9. X. 11. 10.

Dicsőffy Kató

Nagybányai utca, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Dicsőffy Kató
festőművész

Savaria Múzeumban - Művészházban - két
kiállítás képpel szerepel.

Est. Lurin
1929 III. 3

Dicsőffy Kálmán

Portréival szerepel a Veres Pálné utcai Ledvajzmúzeumban, tanulmányi ösztöndíj alapjára rendezett képző- és iparművészeti kiállításon.

M. 1926. V. 23. (Magyarság)

Dicsőffy Kató

Műkereskedésben szerepelt.

M.932.XII.1.

Dicsőffy Kata

Kiállitása.

Ujság, 930. XII. 14.

Vidáffy Kata.

dr Orr. Valóságos képesített Leány-gimnáziuma volt tanulótársainak Szövetsége kapuló- és iparművészeti kiállítást rendezett, melyen műve szerepelt.

Margaréta, 1927. dec. 10.

Liebe Leute.

Kisséffy Kató

Szerepét a diákszínjátszás Tavaszi fárlatán.

Budai Hírlap 1931. II. 22.

Siklóffy Kató

Szerepelt a művészcsoportok műsamaki ki-
állításán.

MH 1931. II. 22.

Dicsőfy Kató MDK

Estefelé, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Dícsőffy Kató

festő

Műcs. kiáll. 1929-től

Pipics 111. C.

Át. Képt. 198.

áll,
le

. Jobbkezét a zászlótartó mögé dugja,
nyugtatja. Haja, szemöldöke és hegyes-
a leberetvált, szeme barna. Kö-
zsinóros dolmányán és fehér pré-
erekát öv szoritja, balvállától jobb
széles szij vonul nagy csattal és
agjának forgója látszik.

cm.) — A Dankovics-gyüjteményből.

Át Képt 198.

Dankovics M. (Kobez).

Dícsőffy Kató

festő, Képzőművészek Egyes.

KMTÁRS művesoptok
1931 feb-márc-kiáll.
XIII. 42.

Dicsőffy Kató festő

Horthy Miklós út 57. Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 35.

Rezi:

A vár ~~látképe~~

A mezőtelen Rezek
„~~Séta vár hozzáértő~~
~~Ostromzárlat~~ párbanyzat ~~Fa~~
veret. A kőkerben
Felirata fölül:

Rézmetsző, mérnöki

L ~~őrt~~ bástyával
megerősítve

Lkp

Dicsőfi Kató

Műcsarnok Fotó

Horthy Miklós út 57

1929. tav. kiáll. 493-507.

Sáros vármegye X. 109

MDK

Dicsőffy Kató

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 69.l.

Dicsőffy Kata.

a Vall Iskolatársak Szövetségének
művésztagjai által rendezett kiál-
lításon művei szerepeltek.

Magyarság 1924. dec. 14.

Dicsőfy Kató MDK

Borus Nagybánya, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Dicsőfi Kató

Női tanulmányfej, of.

Képzőm.Főisk.Ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

18. 1.

MDK

Dicsőfi Kató

Önarckép, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

Dicsőfi Kató
Önarckép, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Dicsőfi Kató
Női tanulmányfej, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Dicsőffy Kató MDK

Cigányasszony, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Dicsőszentmártoni ref.

templom

Hímzések
Ernőtől és önedénytől.
Rokokó díszítményű
kelyhe (talpas pohara)
1789-ből.
Fejtár.

Debreczeni László 1933.
107, 108, 109.

Diaszpóra és művészet konferencia
1997 május 6-7
Közép és Kelet-európai Környezetfejlesztési Intézet
VI. Budapest, Andrássy út 23

Szervezők: Budapesti Zsidó Múzeum, Szombat

PROGRAMTERVEZET

Május 6. kedd

10^{00}	Bevezető előadás A kelet-európai zsidóság	Radnóti Sándor
10^{10}	~~A XIX. századi lengyelországi zsidóság~~ felfedezése	Dr. Komoróczy Géza
10^{30}	A zsidó identitás szociálpszichológiai kérdései	Erős Ferenc
10^{50}	Per analógiam litteraturae	Beney Zsuzsa
	Szünet	
11^{30}	A hétágú gyertyatartó a korai Bauhausban	Dr. Haulisch Lenke
11^{50}	Fejezetek a Wolfner-Farkas család művészetpártolásából	Sümegi György
12^{10}	Hajas Tibor művészete	Dr. Széphelyi F. György

EBÉDSZÜNET

15^{00}	Alconiere Tivadar művészete	Dománszky Gabriella
15^{20}	Schönberger Armand művészete	András Edith
15^{50}	Fémes Beck Vilmos szobrászművész (1885-1918)	Dr. Nagy Ildikó
	Szünet	
16^{20}	Fényes Adolf művészete	Ember Mária
16^{40}	Vajda Lajos művészete	Karátsony Gábor
	Szünet	
17^{00}	Miért nincs elhatárolható zsidó művészet a magyar képzőművészetben	György Péter
17^{20}	Miért van elhatárolható zsidó művészet a magyar képzőművészetben	Hegyi Lóránd

Május 7. szerda

10^{00}	A személyiség eltűnése	Wehner Tibor
10^{20}	Maróti Géza és a Rockefeller Center	Sturcz János
10^{40}	A két világháború közötti zsidó képzőművészet néhány problémája	Hernádi Miklós
	Szünet	
11^{20}	Scheiber Hugó művészete	Dr. Haulisch Lenke
11^{40}	~~Farkas István művészete~~ ?	S. Nagy Katalin
12^{00}	Farkas István művészete	Charles Farkas
12^{20}	Tel Avivi képzőművészek (videó)	András Edith
	EBÉDSZÜNET	
15^{00}	Anna Margit levelezése	Turai Hedvig
15^{20}	Bakos Ildikó A zsidómenyasszony	Faludy Judit
15^{40}	Erdély Miklós művészete	Szőke Anikó
	Szünet	
16^{20}	A művészet szerepe a zsinagógában (Magyarország)	Raj Tamás
16^{40}	Kortárs művészet	Pataki Gábor
17^{00}	Major János művészete (Felolvasás)	Körner Éva
17^{20}	Major János: Pornográf írás (Felolvasás)	
17^{30}	Összegzés	B. Turán Róbert

DIANÓCZKI JÁNOS

1928–1991

télyes módon – mégis mindenki a neki legmegfelelőbb helyre került.) Szinte soha senkiről nem mondott rosszat, és nagyon kellemetlenül érezte magát, ha valamit megköszöntünk. Pedig ezért a fenntartó–segítő szerepért nagyon sokat feláldozott.

Könyveivel, a Művészet sorsfordulójával, a Minerva baglyával, a Csontváryval nőttünk fel. Később az egyetemen és azután is mindig átfogó szemléletre, európéer gondolkodásmódra, a szűk, öncélú szakmai szempontokon túlmutató, a teljes embert és intellektust figyelembe vevő humanista látásmódra tanított bennünket.

Páratlanul tudott egészben látni, ámulva hallgattuk, amikor előadásain, szemináriumain vagy magánbeszélgetésekben egy-egy hirtelen felvetődő problémáról tökéletes pontossággal, letisztázottan, a jelenség lényegét és helyét egy pillanat alatt megragadva beszélt. Bennünk sem pusztán a csetlő-botló szakemberkezdeményt látta, figyelembe vette teljes személyiségünket, nem helyezte ridegen mindenek fölé a szakmát, de a magára talált intellektus tökéletes, adekvát kifejezését várta el tőlünk.

Egy új, más tudományágak felé nyitott művészettörténeti szemléletet sugárzott felénk, de a századforduló nagy értékeit, Ady és Fülep üzenetét is hitelesen közvetítette. Akár ő is leírhatta volna, amit Márai így fogalmazott meg: ***„S utolsó pillanatig, amíg a betűt leírnom engedik, tanúskodni akarok erről: hogy volt egy kor és élt néhány nemzedék, mely az értelem diadalát hirdette az ösztönök felett, s hitt a szellem ellenálló erejében... láttam és hallottam Európát, megéltem egy kultúrát, kaphattam-e sokkal többet az élettől?"***

Szerepét, kisugárzását nem tudjuk semmivel pótolni. Mi nem pusztán mesterünket veszítettük el benne, tudományos-morális etalonunkat is, aki erőt és hitet adott, s aki nélkül nagyon nehéz lesz.

Próbáljunk meg rá gondolni, mikor egymással beszélünk, mikor egymásról véleményt mondunk, tanuljuk azt a toleranciát és türelmet, amivel ő fordult felénk és amivel egymásnak bemutatott bennünket. Így talán méltókká válhatunk emlékéhez.

Sturcz János

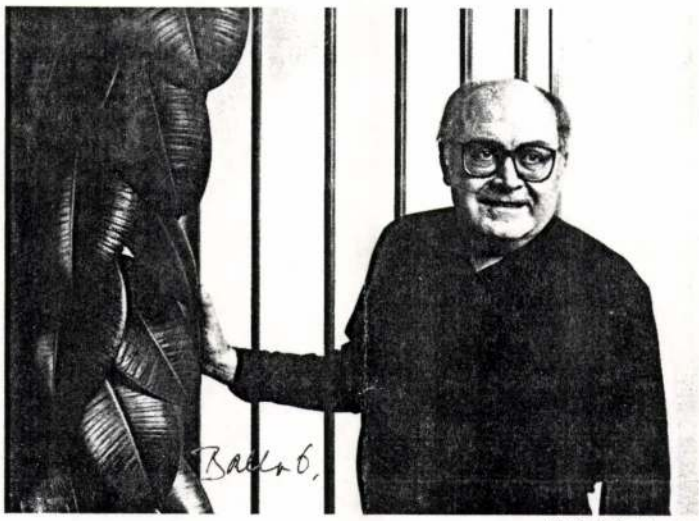

Fotó: Balla Demeter

Nagyformátumú építész távozott körünkből Dianóczki János személyében, aki 63 évével azt a generációt képviselte, mely az állami tervezésen kezdte pályáját, és nagyobbrészt ott is töltötte el. Az idő, amelyet megélt és a szakmában eltöltött, teli volt változásokkal, történelmileg és építészetileg egyaránt. Ő alkatilag alkalmas volt a változások befogadására, szerette az újat, szívesen foglalkozott megismerésével és alkalmazta is azt. Ezért épületein nyomon követhetők a kor jegyei.

Kispesten született, édesapja jónevű helyi kőművesmester volt. A szakma szeretetét már itt a családban tapasztalta-tanulta, és ezt ötvözte azután a maga alkotóerejével. Szülőhelyéhez élete végéig hű maradt – bár onnan később elköltözni kényszerült – részt vállalt Kispest építészeti gondjaiban.

A Budapesti Műszaki Egyetem elvégzése után 1951-ben mindjárt a tervezésben próbálta erejét. Pályája nagyobb részét az UVATERV-ben töltötte, így természetes, hogy ehhez a vállalathoz fűződött szakmai kiteljesedése is.

Dianóczki János szerette az életet és tudott is élni. Szerette a hazai és külföldi utazásokat, melyek alkalmával hódolt a táj jellegzetes ízeinek csakúgy, mint az épített környezet harmóniájának. Külföldi útjai során többször vitt magával vázlatkönyvet, hogy alkalomadtán megtöltse különböző témájú táji, népélti és építészeti grafikákkal.

Szerette a családi és baráti vendégeskedéseket, a nagy evéseket és a jóízű poharazgatásokat. Szeretett a kollégákkal beszélgetni, osztályvezetőként figyelte és irányította a fiatalabb építészek munkáit, mesterként átsegítette őket a szakma buktatóin.

Nagyon sokat és kitartóan dolgozott. Teljes lelkesedéssel művelte és oldotta meg építészeti feladatait, akár a tervezőirodában, akár magánmegbízásként, akár tervpályázatként fogott hozzá azokhoz. Ahogy az életszeretetnek át tudta magát adni, ugyanúgy teljes személyében állt a feladatok mögé is. Mindig a legjobbat akarta, ezért nem zárkózott el attól, hogy egy-egy feladatot többféle felfogásban is feldolgozzon. A tervezést mindig komplexen kezelte, annak minden részletét feladatának tekintette. Így sok esetben a belsőépítészi munkarészt is magára vállalta. Tervei az építészet, szerkezet és környezet egységét, harmóniáját tükrözik.

Rövid ideig a Főváros Városrendezési és Építészeti Főosztályán főosztályvezető-helyettes volt, ahonnan egészségi okokból nyugdíjba ment. Az utóbbi 8–10 évben – már megromlott egészséggel – családi gmk.-t, majd kft.-t alakított, és ezen belül nemcsak tervezett, hanem épített és berendezéseket is készített.

Élete nagyobb része az állami tervezés korszakára esik, ezt az időt a nagy alkotások jellemzik. Ekkor készültek azok az épületei, melyekkel jártunkban-keltünkben nap mint nap találkozhatunk. Ilyenek Szántódon és Tihanyban a rév épületei, az egri buszállomás, Budapesten a Kálvin tér mögött épült BKV forgalomirányító központ, Visegrádon a Nemzeti Bank üdülője, a pozsonyi hajókikötő, valamint a miskolci és szegedi autóbusz-állomás. Őrzi keze munkáját több kisebb-nagyobb lakóház, legutóbbi munkáiból pedig egy vállalati kultúrház, IBUSZ-irodák, bankok – például a MKB és a Dunaholding –, melyeket komplexen tervezett és meg is épített.

Több országos és még több vállalati tervpályázaton vett részt. Országos pályázatokon értékes díjakat – második, harmadik díjat – és több megvételt nyert. Vállalati pályázatai mindig díjazottak voltak.

Életművéért 1972-ben Ybl Miklós-díjat kapott.

Gül baba utcai családi házának tervezésébe, építésébe teljes szakmai tudását és szeretetét beleadta. Az általa kialakított környezetben élte utolsó éveit, itt helyezték el hamvait. Ez ad méltó keretet örök nyugalmához.

Bánki Horváth Margit

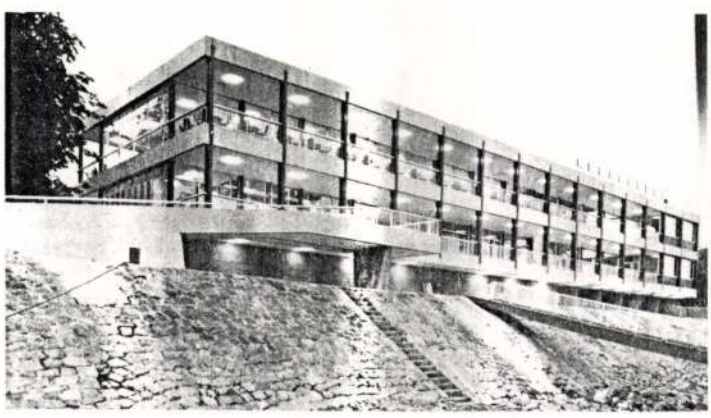

Dianóczki János munkája 1968-ból: a pozsonyi Duna-parti Hajókikötő külső és belső képe

Design by János Dianóczki from 1968: Exterior and interior of the building for the landing place on the Danube, Bratislava

DIANÓCZKI János építész

M. Épmúv. 1991 5/6.

1021

A BRATISLAVAI HAJÓKIKÖTŐ

A hajókikötő épülete a Duna felől nézve

gyár tervét, az NDK megbízására ipari csarnokok acélszerkezeteit, gépjármű karbantartó telep, garázs, iroda- iskolaépületek, acélhíd tervét készítette az

UVATERV.

Csehszlovák megbízásra több kisebb vasúti hídon kívül a vállalat tervezte az idén augusztusban Bratislavában átadott hajókikötő épületét, mely a városközpontban, a Nemzeti Múzeum előtti rakparton épült fel.

A város felől a kikötőépület a Múzeum előteréhez csatlakozik, ami biztosítja az épület jó megközelítését és kedvező összeköttetését Bratislava közúti hálózatával. A parti oldalon, a rakpart szintjén két ponton hajó, illetve ezekről két-két feljáróhíd kapcsolódik az épülethez. A Duna-partnak ez a szakasza kedvelt sétálóhelye a szlovák főváros lakóinak. A sétány végén felépített kikötőépület építészetileg lezárja ezt a partszakaszt, jól beilleszkedik a vízpart sajátos hangulatába.

A kikötőépület elsődlegesen a személyhajó forgalom utaskezelési követelményeit elégíti ki. Az utasforgalmi területek alaprajzi elrendezése elsősorban az induló és az érkező forgalom zavartalanságát biztosítja. A legnagyobb lehetséges forgalom nagyságát a két kikötő pontonhajó kapacitása határozza meg, mely két egyidőben érkező vagy induló, illetve egy érkező és egy induló hajót véve figyelembe, összesen 1000 utast tételezett fel.

Az utasok forgalmi útvonalai a teraszok és a lejárólépcsők segítségével keresztezésmentesek. Különös gondot fordítottak a tervezők a külföldről érkező utasok kezelési helyiségeinek: a váróterem, pénztár, az ezekhez csatlakozó vámhatósági és útlevélkezelési termek kialakítására.

Az épület Duna felőli oldalát az induló, a város felőli oldalát az érkező utasok használják. Innen közvetlen kijárat nyílik a városba.

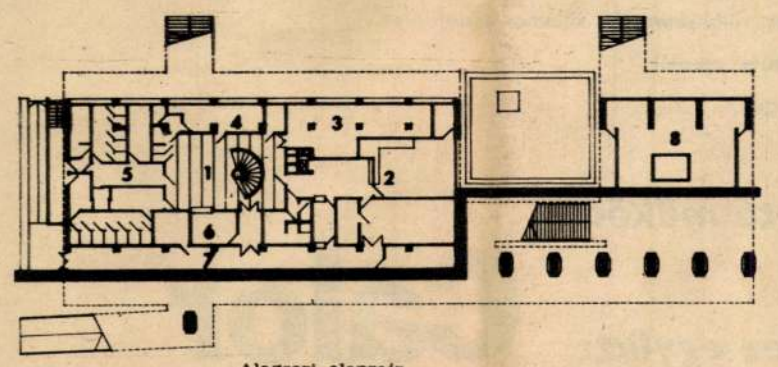

Alagsori alaprajz

1 = alagsori előcsarnok, 2 = konyhaüzem, 3 = kazánház, 4 = orvosi szoba, 5 = WC, 6 = ruhatár, 7 = kezelőtér, 8 = elektromos helyiség

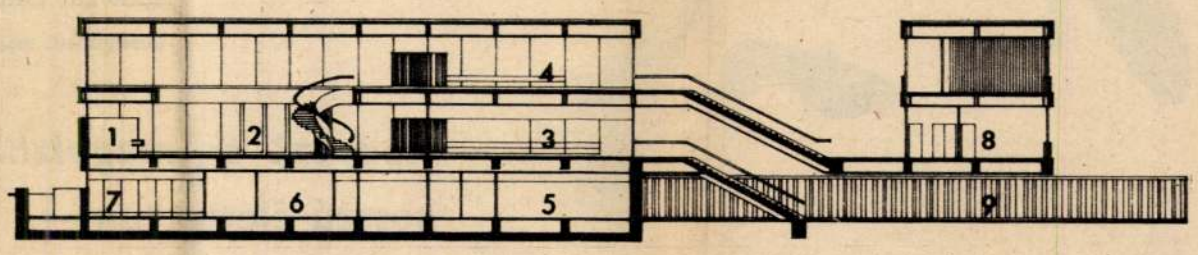

A kikötőépület metszete

1 = pénztár, 2 = váróterem, 3 = útlevél- és vámkezelő, 4 = kávéház, 5 = kávéházi üzemi helyiségek, 6 = ruhatár, 7 = WC, 8 = irodák, 9 = alsó rakpart szintje

Az Út-, Vasúttervező Vállalat export-tervezési tevékenysége másfél évtizedre tekint vissza. Első nagy export feladatát 1955-ben az egyiptomi kormánytól kapta a helwani Nílushíd tervezésére. Az ekkor szerzett bizalom és elismerés kitárta a kaput a közel-keleti országokba. Az EAK-ba mintegy húsz különböző méretű közúti és vasúti forgóhidat terveztek a vállalat mérnökei, melyeket nagyrészt magyar vállalatok kiviteleztek. AZ UVATERV tervezte Kairó új hídját, a Fontana-hidat is, melyet a közelmúltban adtak át a forgalomnak.

Szíriában völgyhidat, Irakban közúti hidakat, Kelet-Pakisztánban vasúti és közúti hidakat tervezett a vállalat. Indiában hidakat, ipari kötélpályákat építettek az UVATERV dokumentációja alapján. Szovjet megrendelésre vasbetonalj-

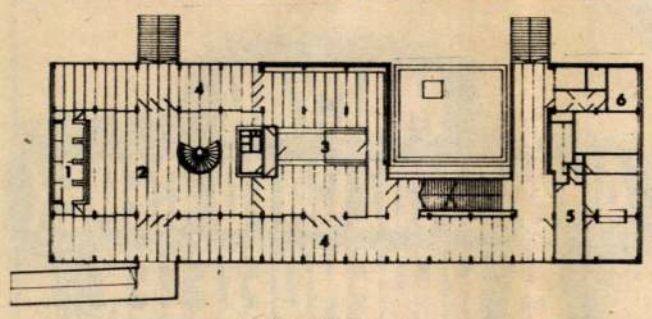

Földszinti alaprajz

1 = pénztár, 2 = váróterem, 3 = útlevél- és vámkezelő, 4 =terasz, 5 = vámirodák, 6 = gondnoki lakás

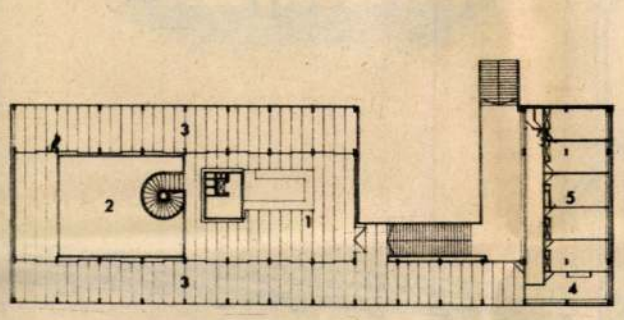

Emeleti alaprajz

1 = kávéház, 2 = légtér, 3 = terasz, 4 = irányító, 5 = irodák

A váróterem belső képe

Az épület emeletén üzemel a „Café Danuvius" kávéház. Elrendezése, önálló bejárata lehetővé teszi, hogy ne csak az utasok, hanem a látogatók, az utasok kíséről, a parton sétálók is felkeressék. A kávéház két helyiségből áll: a belső terem, 60 fő részére egész évben a vendégek rendelkezésére áll. Az előtte húzódó kávéházi teraszon 80—100 főt szolgálhatnak ki.

A kávéház belső termét úgy rendezték be, hogy a gyors kiszolgálást is lehetővé teszi.

Az üzem gazdasági egységei (konyha, tálaló, raktár, továbbá félkész áruk és italok részére hűtőboxok) az alagsorban találhatók. Az emeleten levő kávéházat és a tálaló helyiséget ételfelvonó köti össze. Az utcáról az áru szállítás, az alagsori raktárakhoz targoncaúttal van biztosítva.

A szolgálati helyiségek, irodák, önálló, kétszintes épületrészben vannak. A forgalmat a jó áttekintéssel rendelkező diszpécser-központból irányítják, híradástechnikai berendezések segítségével. Az egyéb kisegítő helyiségek: raktárak, kazánház, nyilvános WC-csoport, elektromos központ, az alagsorban találhatók.

A beépített terület 2132,84 m². Az épület teljes kubatúrája 8970 m³. Az alagsor beépített alapterülete 543,64 m².

Mivel az épület elhelyezésére igen keskeny partszakasz állt rendelkezésre, területbővítésre került sor az épület konzolos kinyújtásával az alsó rakpart fölé. Ez egyúttal eső ellen is védelmet nyújt az alsó rakparton esetlegesen várakozó utasoknak.

Az áradó Duna ritkán, de előntheti az alsó rakpartot, ezért az épület alagsori falát egyúttal árvédelmi falnak építették ki. Az alagsor, mely egyúttal alaptestként is funkcionál, monolit vasbeton teknő, vasbeton főtartókkal.

Az épület

szerkezeti rendszerének

megválasztását alapvetően befolyásolták a könnyedségre, az áttörtségre irányuló törekvések. Ennek érdekében elsősorban acélszerkezeteket alkalmaztak, vegyesen kombinálva vasbeton szerkezetekkel.

A födémek 4 méter fesztávolságú és 1 méter széles alulbordás teknőpanelekkel készültek. Az épület felső szerkezete lényegében három traktusos. A 18 méteres összméretet a 4, 10, 4 méteres traktusok adják. A főtartórendszer harántirányú és 4 méterenként van elhelyezve. A 10 méteres traktus főtartó vasszerkezetből készült, könnyített gerinclemezes megoldással. A 4 méteres főtartók minden esetben előregyártott vasbeton szerkezetűek. A könnyed áttörtséget az acél oszlopszerkezetek biztosítják. A födémszerkezetek gipsz-álmennyezettel vannak burkolva.

Különös súlyt helyeztek a tervezők a burkolatok megválasztására. Az épületen kő és műkő burkolatok dominálnak. A világosszürke, rusztikusan megmunkált műkőpárkányok a természetes anyag benyomását keltik. A padlóburkolatok süttői kemény mészkőből készültek. A nyílásszerkezetek az egész épületen alumíniumból vannak.

Az épület elektromos és gépészeti szerelése az álmennyezetben történt, a lámpatestek, szellőzők, hangszórók a gipsz álmennyezet kazettáival vannak összhangban.

A belső pultok és berendezések, az emeleti büfé pultja, a földszinti vám- és pénztárpult és a fűtőtesteket takaró belső falburkolatok mahagóni színű műanyag burkolatúak.

Bratislava új hajóállomása

tetszetős építészeti megjelenésével, a rendeltetést jól kielégítő belső kialakításával elnyerte a megbízó szlovák hatóságok, de ezenkívül a város közönségének elismerését is.

Az épület terveit az Út-, Vasúttervező Vállalat készítette. A főtervező Dianóczki János építészmérnök volt. Munkatársai: Prohászka László építész, Horváth Csongor statikus, Ujváry György gépész, Klenjánszky Ferenc elektromérnök.

A magyar kivitelező vállalatok munkáját az ÉM Export Fővállalkozó Iroda fogta össze.

SCHIFFSHAFEN IN BRATISLAVA

Projektiert:

STAATLICHES PROJEKTIERUNGSUNTERNEHMEN FÜR NACHRICHTEN-, TRANSPORT- UND VERKEHRSWESEN

Projektanten:

Hauptprojektant für Architektur: János Dianóczki, Dipl. Ing., Architekt.

Architektmitarbeiter: László Prohászka, Dipl. Ing., Architekt.

für Statik: Csongor Horváth, Dipl. Ing.

für Maschinenbau: György Ujváry, Dipl.-Maschinenbauing.

für Elektrizität: Ferenc Klenjánszky, Dipl. Elektroing.

Die Projektanten haben vor allem die zur störungsfreien Durchführung der Funktionen, die sich vom Gebäudencharakter ergeben, erforderlichen Bedingungen gesichert, die die Abfertigungs- und Wartesäule samt Inneneinrichtungen für die ausländischen Fahrgäste mit besonderer Sorgfalt entwortfen.

Mit Rücksicht auf die Lage des Gebäudes am Donauufer, sowie auf den Umstand, dass das Gebiet stark besucht ist, war eine leichte, lüftige Baulösung erforderlich. Zufolge der konsolartigen Auslagerung des Gebäudes über den Kai haben die Projektanten Freifläche gewonnen und zugleich ein Schutzdach für die Fahrgäste vorgesehen.

Am ersten Stock wurde ein Kaffeehaus mit weitgestreckter Terasse für die Fahrgäste und Spaziergänger am Donaukai aufgestellt.

Die Diensträume wurden alle in einem separatem 2-Etagen-Gebäudenteil angeordnet. Die Räumlichkeiten für Fremdenverkehrsleistungen sind im Untergeschoss untergebracht.

Das Gebäude ist einen Stahlkonstruktion alternativ mit Stahlbetonkonstruktionen kombiniert. Für die Ausführung der Decke wurden von unten gerippelte Wannenpanelle mit einer Spannweite von 4 m und mit einer Breite von 1 m verwendet. Das Hauptträgersystem ist quergerichtet, und auf je 4 m angeordnet. Die Hauptträgerkonstruktion des 10 m langen Traktes wurde aus einer Stahlkonstruktion mit leichterer Firstblechlösung ausgeführt. Die Hauptträger stellen eine vorgefertigten Stahlbetonkonstruktion dar, während die Säulen Stahlkonstruktionen sind.

Auf den Fassaden des Gebäudes dominieren die Stein- und Kunststeinbeläge.

PORT OF BRATISLAVA

Designed by: STATE COMPANY FOR COMMUNICATION, TRANSPORT AND TRAFFIC ENGINEERING PLANNING AND DESIGN SERVICES

Designers:

Architect-designer in chief: János Dianóczki dipl. buil. eng.

Fellow worker: László Prohászka dipl. buil. eng.

Structural designer: Csongor Horváth dipl. civil eng.

Mechanical designer: György Újváry dipl. mech. eng.

Electric designer: Ferenc Klenjánszky dipl. el. eng.

First of all, the designers made their best to insure uninterrupted execution of all operational functions associated with the purpose of the port-building. The problem of free-flow passenger traffic (without any intersection) was succesfuly solved, the spaces for customs service and waiting areas as well as their internal equipment for foreign passengers were designed with utmost care.

With regard to the building situated on the embankment of the Danube, as well as to the popularity of the area, an open, free, airy architectural solution was required. By the cantilever bracket of the building oversailing the lower quay area was gained, and at the same time the designers could form a protective shelter for the passengers.

On the first floor a coffee-room, with an extended terrace was located for the passangers and promenadors on the Danube-embankment.

All the service rooms are located together in a separate two storey's building-block. The tourists' services were placed in the basement of same.

The building itself is of a steel construction mixed with a combination of reinforced concerte structures. For filling in the ceilings under-ribbed buckle slobs with a span of 4 m, and a width of 1 m were manufactured. The main girder system is set in transversal direction in 4 meters each. The main girder-construction of the flank was made of a steel construction with the use of lightweight web plates. The main girders are of pre-cast reinforced concrete. The columns are steel structures. On the facade of the building the stone and artificial stone facings dominate.

Calor®

beleszól

az Ön

életébe

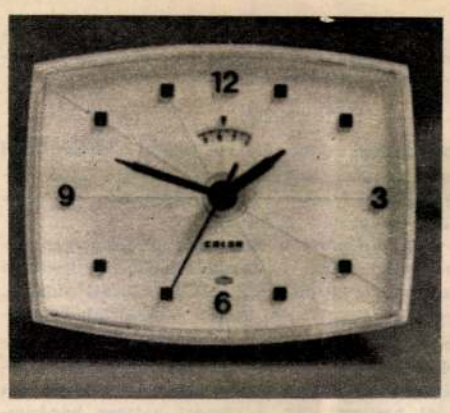

... HASZNOS HÁZTARTÁSI KÉSZÜLÉKEI KÉNYELMET NYÚJ
IDŐMEGTAKARÍTÁST TESZNEK LEHETŐVÉ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
TECHNIKA
Budapest
1969 DEC.

Európában sokmillióan ismerik már

a Calor készülékek előnyeit

Gazdag gyártási program:

hajszárítógépek, villamos hajsütővasak,
masszázskészülékek, villanyborotvák, villamos asztali órák,
kozmetikai készülékek, vasalók,
automatikus mosógép.

Kedvező ár, megbízható működés,
hosszú élettartam –
mindez együtt: **Calor®**

a Calor Gmph, 8 München 15 készséggel informálja Önt is

IPARI SZERELVÉNY ÉS GÉPGYÁR

ZOMÁNCOZOTT
MEMBRÁNSZELEP
PNEUMATIKUS
MŰKÖDTETÉSSEL

RPM 10 típus

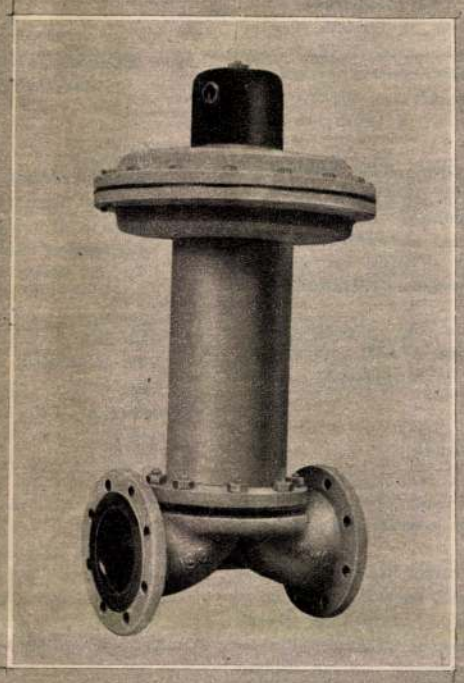

RUGÓS ZÁRÁS –
– PNEUMATIKUS NYITÁS

A távműködtetésű szelepcsalád a hagyományos membránszelepből és a ráépített rugós zárású, pneumatikus nyitású hajtóműből áll.
MÉRETSOR: NA 40–150 mm-ig terjed.
ALKALMAZHATÓ: savakhoz, azok oldataihoz, illetve gőzeihez (fluoridok, illetve fluórral szennyezett közegek kivételével), valamint lúgokhoz 50°C hőmérséklet felett 13 pH értékig, ill. 50°C hőmérsékletig 14 pH töménységig.

MAGYAR ANYAGMOZGATÓ GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK KIÁLLÍTÁSA

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
41. ÉS 42. SZ. PAVILONJÁBAN
NYITVA: 1969. DEC. 3–11-IG. (Szombat, vasárnap zárva)

A TECHNIKA 1969/12 száma melléklete — Felelős kiadó: Gábor Márton, a NÉPSZAVA Lapkiadó V. igazgatója — Zrínyi Nyomda — 69.08756 — Felelős vezető: Bolgár Imre igazgató

Eduard F. Sekler

JOSEF HOFFMANN

DAS ARCHITEKTONISCHE WERK

Monographie und Werkverzeichnis

Residenz Verlag

Herausgeber:
Akademie der bildenden Künste
Wien

Zum Erscheinen des Buches haben durch fördernde
Maßnahmen wesentlich beigetragen:

das Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung, Wien
die Österreichische Investitionskredit Aktiengesellschaft, Wien
sowie die Edgar J. Kaufmann Charitable Foundation, Pittsburgh, USA

Gedruckt wurde das Buch mit Unterstützung des
Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung

© 1982 Residenz Verlag, Salzburg und Wien
Alle Rechte, insbesondere das des auszugsweisen Abdrucks
und das der photomechanischen Wiedergabe, vorbehalten.
Papier: Euroffset 135 g matt (Hallein Papier AG)
Reproduktionen: Repro Ludwig, Zell am See (Farbtafeln),
Druckhaus R. Kiesel, Salzburg, Reproanstalt Krammer, Linz.
Printed in Austria by Druckhaus R. Kiesel, Salzburg
ISBN 3-7017-0306-X

270 Wohnhaus Isidor Diamant, Klausenburg (Cluj-Napoca), Ansicht der Eingangsseite (Zustand 1975)

271 Villa Dr. Lengyel, Preßburg (Bratislava), Blick in das ganz mit Nußholz vertäfelte Speisezimmer

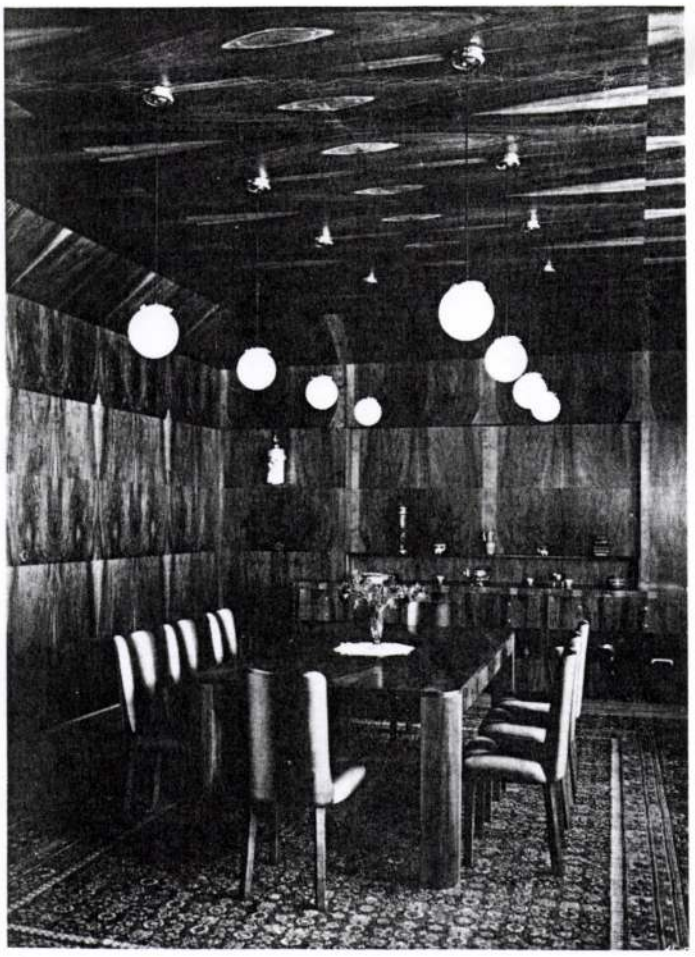

nend, daß die beiden einzigen Wohnhäuser, die Hoffmann zu gestalten hatte, nicht in Österreich lagen, sondern in Rumänien und der Tschechoslowakei. Für einen erfolgreichen Unternehmer in Klausenburg (Cluj), der sich auch ein Bürogebäude entwerfen ließ *(WV 304)*, konnte Hoffmann ein großes Wohnhaus bauen *(WV 305)*, für einen Rechtsanwalt in Preßburg (Bratislava) ein bestehendes Haus *(WV 314)* adaptieren und einrichten. In beiden Fällen stellen die Lösungen insofern Kompromisse dar, als Hoffmann bestrebt war, die Glattflächigkeit des »Neuen Bauens« mit seiner eigenen Vorliebe für dekorative Wirkungen in Einklang zu bringen. Dementsprechend hat das Haus Diamant in Klausenburg zwar keinen Fassadenschmuck in der Art der Häuser Berl oder Knips, dafür aber eine Putzbehandlung mit komplizierten Mustern aus horizontalen und vertikalen Nutungen und anstelle eines orthodoxen ausladenden Hauptgesimses einen flachen Ornamentstreifen, der die Vermutung aufkommen läßt, daß der Bau ursprünglich ohne Steildach geplant war. Im Haus Lengyel in Preßburg *(WV 314)* besitzen in vergleichbarer Weise die von Hoffmann eingerichteten Repräsentationsräume keinerlei Wandgliederungen oder Profilierungen, dafür aber sind sie in der Art des »Ruheraums für eine Dame« *(WV 247)* ganz in Furnier getäfelt, das mit gestürzter Maserung so gewählt ist, daß doch ein sehr reicher, dekorativer Gesamteindruck entsteht und man verstehen kann, weshalb der Bauhausschüler L. Foltýn es beklagte, daß die Reinheit (im Sinne des »Neuen Bauens«) des vom Architekten Weinwurm geschaffenen ursprünglichen Zustands nicht belassen worden sei.[24])

Bei den von Hoffmann und Haerdtl ausgeführten Geschäfts- und Gaststätteneinrichtungen dieser Periode findet man ein ähnliches Zusammentreffen von Einfachheit und Reichtum, nur wird, um stärkere Wirkungen zu erzielen, unter Umständen auch noch die dekorative Malerei eingesetzt, wie an der Decke der Konfiserie Altmann & Kühne *(WV 295)* und beim Umbau des Grabenkaffees *(WV 303)*.

Seit Hoffmann es 1912 zum erstenmal adaptiert und ihm jenen kaffeefarbenen Holzpavillon hinzugefügt hatte, der so lange ein vertrauter Teil des Straßenbildes am Graben war, galt das Grabenkaffee *(WV 155)* als ein gesellschaftlich besonders attraktives Lokal; es florierte auch in den Nachkriegsjahren so gut, daß der Besitzer sich 1928 eine Modernisierung leisten konnte, die er wiederum Hoffmann anvertraute. Dieser führte sie unter Mitarbeit O. Haerdtls aus, mit Mathilde Flögl als Gestalterin der Wandmalereien. Adolf Loos dürfte die von ihr in besonders ungewöhnlicher Weise dekorierte Bar nicht gesehen haben, als er sich knapp vor der Eröffnung spät abends im Lokal umsah und dann dem zufällig an der Baustelle anwesenden Mitarbeiter Hoffmanns Herbert Thurner auftrug, seinem Arbeitgeber die Botschaft zu übermitteln, Adolf Loos sei glücklich, daß

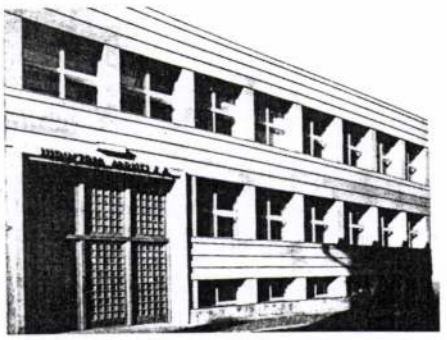

WV 304, Bürogebäude der Industria Sarmej S. A., Straßenansicht

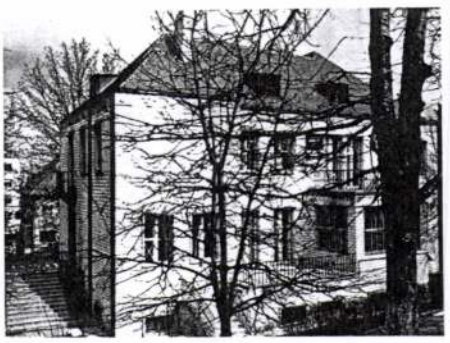

WV 305/I, II, Wohnhaus Diamant, Ansicht Straßenseite und Ansicht Gartenseite (vgl. Textabb. 270)

WV 304 1928 – 1929

Bürogebäude der Industria Sarmej S.A.
Klausenburg (Cluj-Nápoca), Str. 6 Martie 25, Rumänien
Mitarbeiter: O. Haerdtl

Auf einem Grundstück zwischen Nachbarbauten wird in verputztem Ziegelmauerwerk ein flach gedeckter, unterkellerter Bau mit L-förmigem Grundriß errichtet, dessen Straßentrakt zweihüftig ausgebildet ist, während der Hoftrakt nur eine Reihe von Räumen entlang eines Innengangs hat. Die siebenachsige Fassade des zweigeschossigen Straßentrakts, der ursprünglich dreigeschossig geplant war, ist außer bei den Fensterpfeilern durch horizontale Putzleisten in breite Streifen gegliedert; da die Fassade überdies querrechteckige, in vier Felder geteilte Fenster hat, entsteht der Eindruck des breit Hingelagerten, Durchlaufenden.
Unter den beiden Fenstern am linken Ende der Fassade sitzt im Erdgeschoß das dreiteilige, hölzerne Eingangstor, das durch einen Kämpfer horizontal unterteilt wird. Die so entstehenden sechs Felder haben eine weitere Unterteilung in verglaste kleine Quadrate. Vom Eingang führen im Gebäudeinneren Ausgleichsstufen zum Erdgeschoßkorridor, an dem hofseitig die zweiläufige Treppe ins Obergeschoß liegt; eine zweite Treppe tritt annähernd in der Mitte des Hoftrakts etwas vor die Fassade, die hiedurch wie durch einen Risalit am Ende des Flügels architektonisch gegliedert wird.
Der Bau dient heute als Schülerwohnheim; er ist konstruktiv gut erhalten, aber sonst renovierungsbedürftig. Einige wenige Reste der originalen Einbaumöbel sind erhalten.

L & Q Festschrift, 45; Haerdtl, 15

WV 305 1928 – 1929

Wohnhaus Isidor Diamant
Klausenburg (Cluj-Nápoca), Str. I. Creana 4 – 6, Rumänien

Für einen Industriellen, der Hoffmann auch mit der Planung eines Bürogebäudes betraut (WV 304), entwirft der Architekt in einem Villenviertel mit baumbestandenem, hügeligem Gelände ein zweigeschossiges, unterkellertes Wohnhaus mit teilweise ausgebautem Dachgeschoß. Der Bau ist in verputztem Ziegelmauerwerk ausgeführt und hat ein ziegelgedecktes Walmdach über dem durch mehrere Vorsprünge gegliederten Baukörper.
Das Haus ist genau nach den Himmelsrichtungen orientiert; der Haupteingang, den man über eine Freitreppe und Terrasse erreicht, liegt in der westlichen Schmalseite. Von hier gelangt man in ein L-förmiges Vestibül, an das südlich ein Salon oder Herrenzimmer anschließt; in der Nordostecke des Vestibüls beginnt der Verbindungsgang zu den Wirtschaftsräumen, in der Südostecke gelangt man zur Haupttreppe, die durch eine offene Arkade mit den repräsentativen Wohn- und Speiseräumen verbunden ist. Diese bestehen außer dem bereits erwähnten Salon oder Herrenzimmer aus zwei durch eine breite Öffnung mit Glastüren verbundenen Zimmern, von denen eines 10 m lang ist; es hat einen weitgehend verglasten südseitigen Erker, an den eine Terrasse mit Gartenabgang anschließt. In der Ostfassade liegt ein Wirtschaftseingang, der zur Sekundärtreppe führt, die in der Nordostecke des Gebäudes liegt und alle Geschosse miteinander verbindet. Im Obergeschoß befindet sich südseitig ein großes Schlafzimmer, dessen Terrasse durch das Flachdach des Erkervorbaues gebildet wird und zu dem ein Garderobenzimmer und Bad gehören. Außerdem sind hier weitere Schlaf- und Nebenräume und ein großes, nordseitiges Zimmer angeordnet.
Die Fassaden haben über einem niedrigen Sockel ein unregelmäßiges Putzmuster aus abwechselnd horizontal und vertikal genuteten Streifen sowie stark vortretende Umrahmungen für die Türen und Fenster. Der Hauseingang ist mit einem darüberliegenden Balkon und dessen zweiflügeliger Glastür zu einer Gruppe zusammengefaßt. An Fenstern und Balkontüren fällt auf, wie zarte Ziersprossen als dekorative Elemente verwendet werden, indem sie in unregelmäßiger Verteilung teils horizontal, teils vertikal, teils in Form von Diagonalkreuzen vorkommen. Unterhalb der Saumverblechung verläuft anstelle eines profilierten Gesimses ein flacher, ockerfarbener Putzstreifen, auf dem lineare dekorative

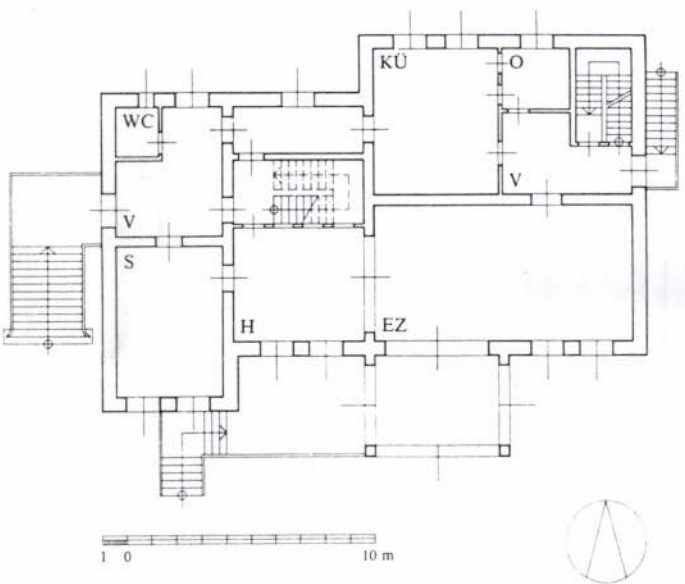

WV 305/III, Wohnhaus Diamant, Grundriß Erdgeschoß

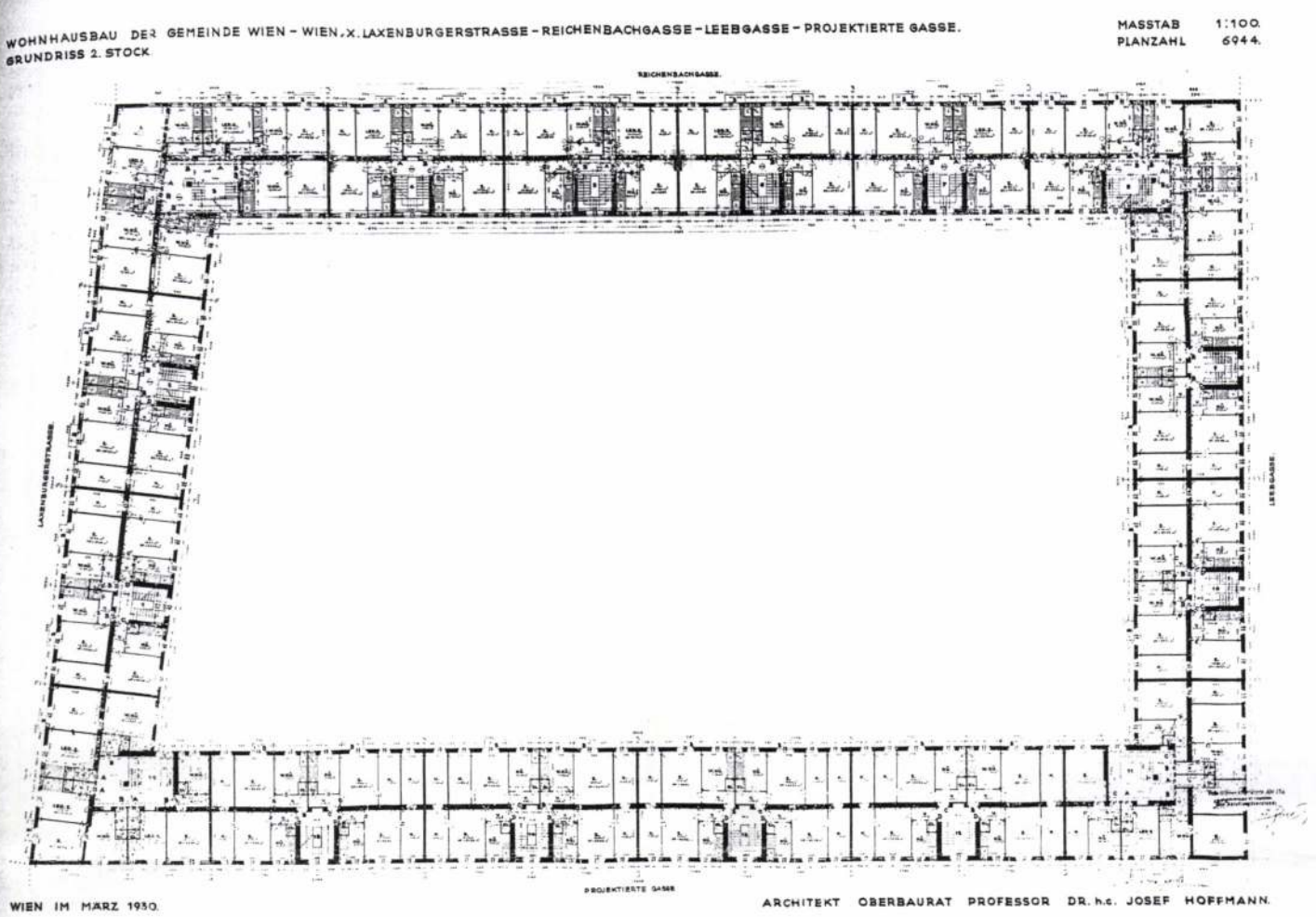

WV 307/I, Wohnhausanlage Laxenburgerstraße, Grundriß 2. Stock (vgl. Textabb. 268)

Motive in geometrischer und pflanzlicher Form modelliert sind.
Der Bau dient heute als Kindergarten und hat im Inneren zweckdienliche Adaptierungen erfahren. Er ist baulich in guter Verfassung, Reste der eingebauten Originalmöblierung sind erhalten. Bei einer Restaurierung der Fassaden wurde die Farbgebung etwas verändert.

L & Q Pläne im Besitz der Kindergartenleitung; freundliche Mitteilungen von Prof. Stefan Lakatos, Cluj

WV 306 1928 – 1929

Geschäftseinrichtung Hutsalon »Tosca«
Wien IV, Margaretenstraße 9
Mitarbeiter: O. Haerdtl

An der Rückseite des Geschäftsraumes sind neben der Tür zur Werkstatt Probierkojen mit großen Spiegeln an den Wänden angeordnet; ihnen gegenüber ist in der Eingangswand das Schaufenster innen mit einem großgemusterten, bunten Vorhang verschlossen, und daneben hängt über einem mit gelochtem Blech verkleideten Heizkörper ein runder Spiegel. Eine Seitenwand nimmt ein großes Bild von Mathilde Flögl ein, vor dem ein niedriger Tisch und zwei einfärbig gepolsterte Sessel stehen. Die andere Wand ist vollkommen mit einem vieltürigen Einbauschrank in Schleiflack verbaut.

L & Q DKuD LXV, 1929/30, 333 ff.; Haerdtl, 94

WV 307 1928 – 1932

Wohnhausanlage der Gemeinde Wien
Wien X, Laxenburgerstraße 94; 332 Wohnungen
Baubewilligung: 17. Juli 1931
Benützungsbewilligung: 12. Februar 1933

Der fünfgeschossige Bau mit großem Innenhof hat an der Nordnordost-Südsüdwest verlaufenden, leicht ansteigenden Laxenburgerstraße eine Frontlänge von 76 m und ist auf allen vier Seiten von Straßen umgeben. Seine Maximaltiefe zwischen Laxenburgerstraße und Leebgasse beträgt 123,55 m. Die Eingänge zu den 16 Stiegenhäusern befinden sich im Hof mit seinen zwei Durchfahrten, die sich gegen Laxenburgerstraße und Leebgasse öffnen. Gleichfalls an der Laxenburgerstraße liegen nahe den Gebäudeenden zwei Geschäftslokale.
Um dem Gefälle der Laxenburgerstraße und der annähernd parallel zu ihr verlaufenden Leebgasse Rechnung zu tragen, sind die entsprechenden Trakte in vier je einem Stiegenhaus zugeordnete, abgetreppte Segmente unterteilt, deren jedes in der Fassade von einem Putzstreifen eingefaßt ist. Auch die langen Seitenfassaden sind durch Putzstreifen in Stiegenhausabschnitte gegliedert. Der Bau ist über einem niedrigen Sockel aus braunen keramischen Platten glatt verputzt und hat über einem mit stehender Welle einfach profilierten Hauptgesims Satteldächer und Kastengauben. Die Fassaden an der Laxenburgerstraße und an der Reichenbachgasse sind durch auskragende Balkone mit geraden Gittern be-

DIAMANT Első megjelölt

Fizikoterápia helyben

Kóny

A fizikoterápiás kezelésekkel járó sok utazást, sorbanállást akarta megspórolni lakosainak a kónyi önkormányzat. Eddig ugyanis minden egyes kezelésért Csornára kellett bejárniuk a betegeknek, és a túljelentkezés miatt sokszor három hétbe is beletelt, mire a felírt tíz kezelést megkaphatták. Július elsejétől azonban mindez a múlté: saját fizikoterápiás rendelője és asszisztensnője van a településnek. A régi körzeti orvosi épületet 140 ezer forintért az önkormányzat újíttatta fel, és az asszisztensnő fizetését is a polgármesteri hivatal állja. A remények szerint idővel ez utóbbiba besegít a társadalombiztosítás is – legalábbis az eddigi ígéretek szerint. A terápiához szükséges gépekre 70 ezer forintot költöttek a kónyiak, de az induló szolgáltatást természetesen a környékbeliek is igénybe vehetik. Az elmúlt hetekben azonban viszonylag kevesen éltek az új szolgáltatással. Ezt lehetne a nyári munkák rovására is írni, sokkal valószínűbb azonban, hogy betegeknek, orvosoknak egyaránt meg kell még szokni, hogy ezentúl Kónynak is van fizikoterápiás rendelője.

– meg –
Fotó.: Sz. Ö.

A vezetők is szorgos iparosok

Veszkény

A 963 fős, Kapuvár közeli község önkormányzata igazán nem tétlenkedett az elmúlt időszakban. *Nyerges Géza* polgármester és testülete befejezte a vezetékes víz bekötését, és már hozzáfogott a szennyvízrendszer megépítéséhez. Időközben az igénylők már nézhetik a műholdas tévéadásokat, és hozzáfogtak egy tornacsarnok felépítéséhez is.

Szegény ember vízzel főz – vélték a falu vezetői, és a beruházáshoz megnyerték maguknak a község iparosait. *Horváth Gyula* építési előadó *Makovecz Imre* szavaival érvel: – Nemcsak lényegesen olcsóbbá válik így az építkezés, hanem az ember amin dolgozik, izzad, azt a magáénak is érzi.

Szintén enyhíti a kiadásokat, hogy a polgármester és közvetlen munkatársai maguk járnak építőanyagok után. A tornacsarnok tető alatt van, azonban mégis meg kellett szakítani a munkálatokat: a régi óvoda épülete 100 évnél is idősebb, most minden energiát és pénzt egy új ovi és egy 250 adagos konyha felépítésére fordítanak. *Borsodi Tamás*, a község jegyzője igazán remek szakember: neki köszönhető, hogy megtalálta azokat a jogi formulákat, melyekkel az önkormányzat milliókat kitevő áfa-visszaigénylésekkel élhet. Szeptember végén, remélhetőleg, a kicsik már új környezetükben köszönthetik az őszt.

– Mindent az alapoknál kell kezdeni, aztán a gyerekek ahogy nőnek, majd megépülhet az iskola is... – tréfálkozik a polgármester. A falu kisiskolásai az önkormányzati iskolában ismerkedhetnek a betűvetés fortélyaival, a nagyobbak a kapuvári Széchenyi-iskolába járnak.

– A község képviselő-testülete úgy határozott, hogy a rendelkezésre álló szociális alapból a rászorulók egy-egy rétegét támogatja – mondja *Bella József* képviselő –, *a tanulóknak minden évben az önkormányzat vagy tanszer-hozzájárulást, vagy készpénzt ad. Szintén támogatjuk a korosabb, nem egészséges embereket gyógyszervásárlásukban. Az idősek klubja 100 százalékos kihasználtsággal működik, pillanatnyilag is üzemeltetünk egy konyhát, ahonnan a község idős, beteg és szociálisan rászorult lakosainak mindennapi meleg ebédjét önköltségi áron szállítjuk házhoz.*

Elkészült 600 méternyi új járda, megtörtént a középületek külső tatarozása, a belső karbantartási munkákra folyamatosan sor kerül. Az egyház a temető előtti parkoló megépítésével tett sokat a község közlekedésbiztonságáért, amit szintén támogatott anyagilag az önkormányzat. A munkanélküliek aránya a téesz bomlása miatt 20 százalék körüli, a falu vezetői többirányú, helyi munkahelyteremtő beruházásokról tárgyalnak. A vállalkozások száma szerényen gyarapodik a faluban, Bella József ennek magyarázatát abban látja, hogy a falusi embereket óvatossá tették az elmúlt évszázadok őket sújtó kudarcai, ezért nem merik kockáztatni már megteremtett egzisztenciájukat, másrészt a lehetőségek sem eléggé ismertek a községben lakók körében.

A szép utcakép és az egészséges környezet megóvása végett sok facsemetét ültettek, a község átlagéletkorának fiatalításáért minden első lakáshoz jutó építkezőt anyagilag is támogat az önkormányzat. További tervek is vannak még: egyrészt az óvoda és a konyha átadását követően gőzerővel fognak hozzá a *félkész tornacsarnok befejezéséhez*, másrészt az idős lakosok érdekében szeretnék a *postát* a falu központjába telepíteni, de egy *új fogorvosi rendelő* megnyitását is fontolgatják.

– danka –

Elkerülőutak és üdülőközpont

Jánossomorja

A napokban adták ki *Jánossomorja* község térképét, amelyre a szerény ember hírében álló polgármester, *dr. Nagy József* is büszke. Méltán az, hiszen az önkormányzat kezdeményezésére tízezer példányban kinyomtatott térkép szép kivitelű és sok információ szerepel benne magyar–német nyelven. Elkészült a község hosszú távú rendezési terve is, amelyről a polgármesterrel beszélgettünk.

– Célunk nemcsak távlati volt, hanem az is, hogy a község fejlesztésének azonnali lehetőségét is biztosítsuk. Elsősorban lakóterületek kialakítására gondoltunk. Az építési telkek között lesz nagyméretű, gazdálkodásra alkalmas, és kisebb kerttel rendelkező is. Ugyanakkor fontos feladatnak tekintettük, hogy elegendő szabad ipari terület is álljon rendelkezésre.

– Hogyan tervezték a községet elkerülő utakat?

– A távlati tervben szerepel ezek nyomvonalának kialakítása. Szeretnénk, ha az Andau–Jánossomorja közötti szezonális kerékpár-átkelőhelyen minél előbb megnyílna a közúti közlekedésre is alkalmas határállomás. Az első időszakban a község belső útjain keresztül vezetnénk a forgalmat, majd fokozatosan terelnénk távolabb. Erre két variációt dolgoztunk ki.

– A másik nagyon fontos kérdés a 86-os főút kerülő szakasza. A jelenleg községünk belterületén keresztülmenő főút óriási forgalmat bonyolít le, Magyarország egyik északdéli összeköttetése, s az autópályához is kapcsolódni fog községünknél. A közúti igazgatóság elképzelése egyezik az önkormányzatéval az elkerülő útszakasz mielőbbi megépítésére. Az igazgatósággal és a hatóságokkal egyeztetve a rendezési tervben kidolgoztunk egy olyan koncepciót, amely a szentpéteri falurészt keletről kerülné meg. Lényeges, hogy több mint a fele hosszúságában a meglévő földutak nyomvonalát használnánk fel, így sokkal kevesebb kisajátításra lenne szükség. A rendezési tervnél figyelembe vettük a község belső fejlődési lehetőségét is, különféle közintézmények, üzletek kialakítását.

– A kereskedők, szolgáltatók nem járnak rosszul az elkerülőúttal?

– Amikor ez az út elkészül, remélem már lesznek olyan gazdag vállalkozók, akik ott is megépítik üzleteiket.

– Ad erre ott lehetőséget a rendezési terv?

– Később igen, jelen pillanatban nem, mert zömében kárpótlási területekről van szó, melyeket öt évig csak mezőgazdasági célra lehet felhasználni. De az elkerülőút építése öt évnél későbbi elképzelés.

– Önkormányzat támogatja-e a vállalkozókat?

– Kölcsönökkel nem támogatjuk, ez nem is a mi feladatunk, de az infrastruktúra megteremtésével és a gyors ügyintézéssel igyekszünk segíteni őket. Támogatjuk viszont a fiatal lakásépítőket. 150 ezer forintig adunk kamatmentes kölcsönt tíz évre. Erre az évre 3,5 millió forintot terveztünk, de mivel ez lassan elfogy, a képviselő-testület 800 ezer forinttal megnövelte a keretet.

– Hallottam egy különleges üdülőcentrum építéséről is...

– Szerepel a rendezési tervben a jánosi bányató átalakítása fürdő- és szabadidőközponttá. Ez egyrészt üdülési programot nyújt az ide látogatóknak, másrészt a helyi lakosoknak is fürdési és sportolási lehetőség. Ezenkívül két olajkutató fúrókútban 2600 méteren termálvizet találtak. Bennük van a hasznosítás lehetősége.

Juhász Zsolt

Szép magyar tánc a Csicsergőktől

Jobaháza

Vidám fiatalokból, jó tánctanár segítségével, és egy odaadó polgármester asszony lelkesedéséből alakult két éve *Jobaházán* egy tánccsoport. A *Csicsergők*. Ajkán voltak megmérettetésen és az első nekifutáson bronz minősítést kaptak. Egy összetartó csoport, 10 és 18 év közöttiek, fiúk és lányok, akiknek egy közös szerelmük van: a szép magyar tánc. Ugyanolyan előszeretettel táncolják a rábaközit, tardonait vagy szatmári táncokat. Egyórás műsoruk van, amit szívesen bemutatnak bárhol, ahová meghívják őket.

Kevés pénzük van, az oktató tanárukat az önkormányzat fizeti, a fellépésekhez tartozó ruhákat és cipőket elnyert pályázati díjakból vásárolják. Idén nincs pénzük semmire pedig a cipő az nagyon kéne azoknak, akik fergetegesen ropják a táncot. Jótékonysági bálokat szerveznek, ahol mindenki gyönyörködhet pergő, ropogós csárdásukban, szép magyaros népviseleti ruháikban. Felléptek már Vitnyéden, Szárföldön, Vásárosfalun, Pénzesgyőrben, sőt a győri McDonald's-ban is. Bárhova elmennek, ahol szívesen látják őket, ahol szeretik a néptáncot és kellően értékelik is. A Csicsergő tánccsoport hű marad a magyar népművészethez, és táncukkal próbálják megőrizni népünk legdrágább kincseit.

Sarkadi Ildikó

Egy község kincsei

Fertőszéplak

Messze a táj fölé magasodik, mintegy útmutatóul a fertőszéplaki katolikus templom. Hozzá az út, akárcsak az Úrhoz, nyílegyenes. E képletes és tényleges út mentén helyezkedik történelem egy darabja is.

dombhoz vezető út én található az az öt fogas beépítésű, fú paraszthéz, ami 1976-ban kezdtek ni, majd falumúze kialakítani. A mú m csupán a szép hanem a Fertőtáj életéből ad képet a középkortól napjainkig.

Az első ház gondnoki lakás. A második házban találhatók az írásos dokumentumok, a textilfeldolgozás eszközei, a sás és gyékény feldolgozásának tárgyai, és a Fertő egykori halászainak és halászatának emlékei. A kiállítás következő három házának öt lakása a lakáskultúra 1850–1950 közötti változását mutatja be. A harmadik házban XIX. századi festett bútorok találhatók. Tipikus Fertő-parti tárgyi emlékek, a menyasszonyi láda, a mennyezetes ágy vagy a sarokpad. A hátsó lakás tárgyai az 1870–1900-as időszakot mutatják be. Itt újdonságként megjelennek a szekrények, a karospad. A negyedik házban az 1890–1910 között divatba jött furnírozott bútorok lesznek a jellemzőek. Ez a berendezés már kispolgári ízlésű, városi jellegű. Ez már jelzi a paraszti bútordarabok eltűnésének kezdetét. A lakóházak mögött helyezkednek el a kamrák, a hidasok, istállók. Ez utóbbiakban a gazdaságban szükséges eszközök kaptak helyet: eke, borona, szekér, szecskavágó stb. Az ötödik ház az 1950-es évek állapotát mutatja be, ezekben az években a falusi lakáskultúra már egyre közelebb került a városi ízléshez. Megjelenik a cementlapos burkolat, a kombinált bútor is.

Az utolsó házból az utcára kilépve ismét az egész vidék felett őrködő templom tűnik fel legelőször. Időbeli sétánk így válik teljessé: a múltból a jelenen át a jövőbe...

Nagy Éva

DIVIDEND JOINT

A bátorságtúra izgalmai

Erdélyi diákok tíz napja

A brennbergi Gyermek és Ifjúsági Tábor adott otthont mintegy harminc, az ország minden részéből érkezett iskolásnak, hogy a nagycenki Széchenyi Kör szervezésében nyaralásuk egy részét önismereti olvasótáborban töltsék el. Hárman – *Székely Endre* tanár vezetésével – Erdélyből jöttek: ők a szatmárnémeti Kölcsey Elméleti Líceumban tartott „Kell lenni valahol egy őshazának" vetélkedő nyerteseiként (felkészítő tanáruk Székely Ilona volt) érdemelték ki a táborba szóló meghívást, a Kisalföld Kiadó Bt. vendégeiként. A három fiatalembert élményeikről kérdeztük.

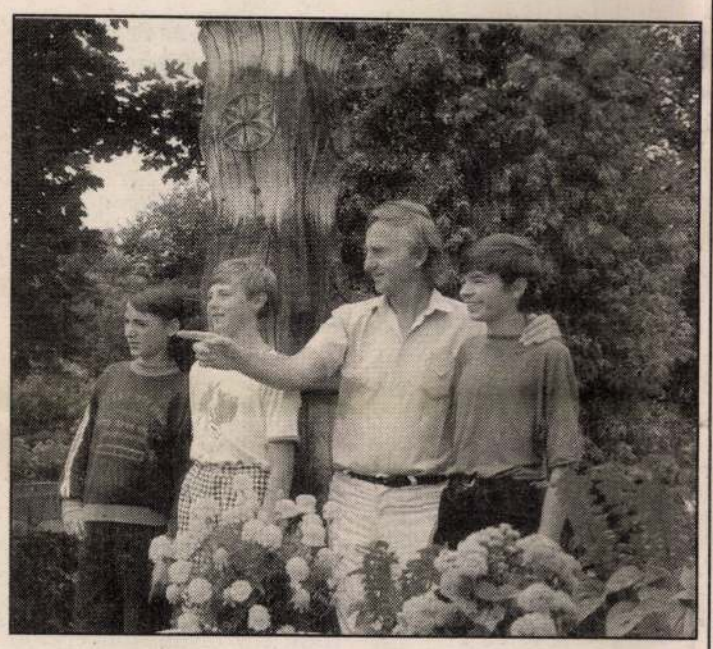

Délczeg Szabolcs:

– Osztálytársaimmal először járunk Sopronban és környékén. A tíz nap alatt délelőttönként a kézművesség fortélyaival ismerkedhettünk, többek között gyertyaöntéssel is. A sportrendezvények során pingpongban egyértelmű erdélyi siker született: osztálytársaim lettek az első és a második helyezettek. Az esti filmvetítéseknél azért hiányoltam a magyar alkotások bemutatását. Ha már nem láthattuk például az „Egri csillagok"-at, egyik legszebb élményem mégis a csillagokhoz kötődik: a táborban járt Zombori Ottó csillagász, s távcsövekkel szemügyre vehettük az univerzumot. Egy este a brennbergi hegyekben megrendezett „bátorságtúra" izgalma szintén emlékeim között marad.

Horváth Alpár:

– A biológia mellett nagyon szeretem a nyelvtant, s a brennbergi buszon hallott helyi tájszólást igen érdekesnek találtam. Jó érzés volt Nagycenken felkeresni a Széchenyiek emlékhelyeit is. A játékos vetélkedők között volt egy feladat: meg kellett találnunk Sopron legrégebbi lakóházát. Igen barátságosak és készségesek a soproniak, mindenki segíteni akart, akit csak megkérdeztünk, még a városban sétáló és magyarul kicsit értő osztrák turisták is. A legnagyobb hűségesebb város műemlékeit igen megcsodáltuk. A brennbergi tábor körüli hegyek otthonomat, Erdélyt juttatták eszembe.

Kegyes Mihály:

– Biológia a kedvenc szakom, s örömmel láttam itt óriási platánfákat, hársfákat, valamint ciklámen. A táborban nagyon sok jó barátra leltünk. A búcsúesten a tábortűz mellett, közös éneklésünkkor az általunk készített gyertyák fénye is fellobban majd. Reméljük, hogy más alkalommal iskolánkból talán mások is ellátogathatnak e brennbergi táborba.

Székely Endre tanár:

– Csak köszönettel tartozunk a Kisalföld Kiadó Bt.-nek, hogy e felejthetetlen tíz napot lehetővé tette számunkra.

Gosztonyi M.

Megszűnt a kiadói monopólium

Tankönyvkedvezmény minden diáknak

– A most zárult tanévet már a piaci viszonyoknak kellett volna meghatározniuk, a feltételek hiánya miatt azonban ez már csak a jövő évben várható. Így meglehetősen felemás helyzet alakult ki, hiszen a régi gyakorlat már nem, az új még nem érvényesül. Egyelőre még a tanárok odaadásán múlik, hogy a diákok a szükséges tankönyvek birtokában kezdhessék az új tanévet – mondta *Palotai György*, oktatási felügyelő.

Sopronban minden bizonnyal kötöttek szerződést az iskolák a terjesztőkkel, így a tanulók az iskolájukban vásárolhatják meg a tankönyveket, míg másutt a diákoknak maguknak kell beszerezniük.

A Nemzeti Tankönyvkiadó Vállalat monopóliuma ugyan megszűnt – bár a tankönyvek 80 százalékát ma is ők adják ki –, a jelenlegi helyzetben nehézséget okoz, hogy a több mint negyven új, kisebb kiadó megjelenésével számos, minisztérium által is tankönyvnek minősített kiadvány került piacra. Ezek megismerésére a tanároknak részben a kiadók adottságai miatt nincs módja. Ha viszont éltek választási lehetőségeikkel, ez lehet, hogy a tankönyvcsomagok árának alapos emelkedésével jár majd.

– *A mai tankönyvcsomagok az 1500 forintot is meghaladják. Az állami dotáció mellett milyen támogatást kaphatnak a rászoruló családok?*

– Meghatározott jövedelemkategóriák szerint különböző mértékű, 40–100 százalékos, szociális keretből fizetendő támogatást ad az önkormányzat. Ehhez jövedelemigazolást kell benyújtani a juttatásra szoruló diákoknak az iskolájukban, ahol elbírálják. Az iskolák összesítve nyújtják be a számlát az önkormányzatnak. Itt természetesen csak soproni lakosok lehetnek az igénylők, a bejárók a lakóhelyük szerinti polgármesteri hivataltól kaphatják meg ezt a kedvezményt.

–U–

Színház a múzeum kertjében

Ha valaki úgy dönt, Rómában vagy Athénben tölti szabadságát, „előhangolásként" érdemes sétát tennie a Soproni Múzeum Csatkai utcai kertjében. A felvételünkön látható szobrok – antikizáló hatásuk miatt – a felületes szemlélődőnek első pillantásra akár ókori alkotások maradványait is sejtethetik. *Nemes András*t, a múzeum művészettörténészét kértük fel „idegenvezetőnek".

– Az oroszlánok kivételével a szobrok eredetileg a klasszicista stílusban épült első soproni színház épületének egységes oromcsoportját képezték. Az 1840–41-ben épített teátrum timpanonjában (háromszögletű homlokzati részben) egykor szorosan egymás mellett helyezkedtek el a szobrok, mégpedig úgy, hogy a kiemelkedő Apollót (a képen a középsőt) közrefogták a hölgyek. Apolló a görög mitológiában napistenként szerepel, aki minden magasabb szellemi tevékenység, a művészetek, a gyógyítás – és a jóslás – védnöke. A bal oldali hölgy a tragédia múfajának múzsája, Melpomené, míg jobb oldalon látható Thália, a színészet és a színjátszás pártfogója, egy a kilenc múzsa közül. Hogy melyik hölgy melyik múzsát jeleníti meg, azt a kezüknél lévő maszkok ábrázatáról lehet kikövetkeztetni. Az ókori görög színjátszás során rendszeresítették a maszkok – mint kifejező kellékek – használatát. Az alakok hajviselete, ruházatuk stílusa, a leomló redők, valamint a mitologikus személyek megkomponált beállítása kétségkívül antik mintát követ. A szobrokat *Dietrich Antal* vázlata után *Dialer József* faragta ki fertőrákosi mészkőből. Az itt látható kőoroszlánokról, amelyek soha nem tartoztak a színházhoz, azt írta *Csatkai Endre*, hogy egykoron valószínűleg valamelyik környékbeli kastély bejáratát ékesíthették.

(Gosztonyi)

Környezetvédők tanácskozása

A Castanea Környezetvédelmi Egyesület legközelebbi összejövetelére hétfőn délután négy órakor kerül sor, a Károlymagaslati út 14. szám alatt. Az egyesület tagjait és az érdeklődőket is szeretettel várják a szervezők.

A soproni tv mai műsora

A Soproni Városi Televízió szombati adásában, amely 15 órakor kezdődik (az Ibolya úton 15.30 perckor), két és fél órás összefoglalót sugároz a júniusban megrendezett Erős Emberek Világkupájáról. A műsor szünetében – körülbelül 16 óra 15 perckor – a Ludas Matyi című magyar rajzfilm következő epizódját vetítik a gyerekek számára.

A SVTV adását hétfőn, 18 órakor megismétlik. A műsorváltoztatás jogát fenntartják.

ELIT RUHÁZAT!

Augusztus 2-től 4 héten át

NYÁRI VÁSÁR

a Sopron és Vidéke ÁFÉSZ Elit ruházati szaküzletében, Sopron, Széchenyi tér 1–3. sz. alatt.

Férfiöltönyök 25%, női kosztümök, ruhák 40–50%-kal

OLCSÓBBAN amíg a készlet tart!

(62026/1H)

A soproni Villa sori Szent János-kápolna eredetileg a városháza árnyékában állott egykoron.

Történetéről érdemes annyit elmondanunk, hogy megépítését a XVIII. században Sopron akkori városplébánosa, *Primes György* szorgalmazta, miután Prágából *Nepomuki Szent János*-csontereklyét kapott. (A szentet egyébként is nagy tisztelet övezte a városban: 1734-ben, öt évvel a gyónási titok védelmezőjének szentté avatása után *Greiner Katalin* a városkapu hídjánál Nepomuki Szent Jánost ábrázoló szobrot állíttatott fel, amely jelenleg a Tábornokház kőtárában látható.)

A Soproni Konvent előterjesztésére a kápolna 1764-ben épült meg közadakozásból. Az áthelyezés mellett – amely szinte téglánként történt meg – a XIX. század végén döntöttek, s új helyét az akkor kialakított Villa soron jelölték ki. Az újra felépített kápolnát 1899. szeptemberében szentelte fel *Póda Endre*, akkori városplébános.

A Szent Margit-plébánia gondozásában minden vasárnap délután 5 órakor szentmisét is tartanak a Szent János-kápolnában.

–G–

Fotó: Pluszsik

Mi történt 144 évvel ezelőtt?

Elmélkedések Petőfi halálának körülményeiről

1854. január 12-én Lugoson keltezte, s onnan küldte Budára, *Albrecht* főhercegtől jövő felszólításnak engedelmeskedve, báró *August von der Heydte* ezredes azt a jelentést, amit „a magas cs. kir. Katonai és Polgári Kormányzóság Elnökének" címzett, s amelyet 1929-ben talált meg Deák Imre tudományos kutató a Bécsi Állami Levéltárban. Báró Heydte feladata volt annak idején egyebek között a csatatér, illetve a foglyok átvizsgálása, a politikai vétkesek őrizetbe vétele, a halottak eltemettetése. Öt kozák kíséretével járta be a segesvári csatateret, ügetett az országúton Fejéregyházától Héjjasfalva felé, fél órával a cáriak mindent elsöprő, kegyetlen üldözése után. Átlovagolt az útkanyaron, a kaptatónál lépést váltott, majd a tetőre érve továbbügetett. Az út jobb oldalán meglátta a vályúval megemelt forrás felszökő vizét, amit – már korábban írtuk – az odavalósiak Ispán-kútnak, Ispán kútjának neveztek.

„... közvetlenül a szökőkútnál Fejéregyháza és Héjjasfalva között egy leszúrt felkelőtiszt mellett, ki már nadrágjáig le volt vetkőztetve, több vérrel bemocskolt iratot láttam heverni, miket valószínűleg a kozákok találtak a tiszt kirablása közben, s megint eldobálták, minthogy rájuk nézve nem volt értékük. Én mégis azt hittem, hogy meg kell néznem az iratokat, és nagyon megörültem, hogy egy akkor igen fontos okmány került a kezembe, mert az egyik irat *Kemény Farkas* jelentése volt *Bemhez*. Kolozsvárról keltezve, melyben Kemény ... defenzív intézkedéseiről és saját csapatainak állapotáról nyilatkozik, s egyben megígéri, hogy augusztus 1-jén vagy 2-án a mellékelt hadparancsban megjelölt csapattal Marosvásárhelyre fog érkezni. A holttesttől néhány lépésnyire körülbelül 100 darab magyar dekoráció (rendjelek, érdemrendek! – N. A.) is feküdt, zsineggel összekötve. Valószínűleg ezt is a halottnál találták a kozákok, és a nagy sietségben megint elhullajtották. A lelet, amelyből azt kellett következtetnem, hogy a halott tisztnek Bem mellett volt állása, arra bírt, hogy közelebbről szemügyre vegyem a holttestet...; a halott előttem teljesen ismeretlen volt, sovány, kicsiny, száraz arcú, nagyor határozott kifejezéssel és nag fekete körszakállal (er war m ger, klein, trockkenes Gesicl mit sehr bestimmten Aus ruck und grossen, schw zem Vollbart). Nadrágja fe te pantalló volt. Később tu kozódtam több felkelőtisz ezeknek az adatoknak a lése mellett ez után a sze lyiség után, és a legtöb zülük úgy vélte, hogy e bizonyosan *Petőfi* vol ütközetben még látt oldalán, de akit az után senki többé ne (Részlet báró Heyd séből. *L. Mikes La Kocsis László: Sz* lia, Bp. 1930., 38 tőfi Erdélyben: 29 élt Petőfi II. köt.,

(Folytatjuk)

DIAKOVÁR
DJAKOVO

A vegyészek 1838. évi latin szabályai (Orsz. Levéltár, Liber Cechalium 858) az ötvösöket is említik.

Die Privilegien der gemischten Zunft aus 1838 (Staatsarchiv, Bp.) erwähnen auch Goldschmiede.

Dévényi Tamás Építész

NÉPSZABADSÁG

BUDA PEST

2002. JÚNIUS 5., SZERDA

Multikulturális központ lesz a raktárakból?

A terület szabályozási terve csak az ingatlanegyüttes parkosítását tartalmazza

Duna-parti kulturális negyed kialakítását szorgalmazza a főváros megbízásából készült tanulmány az évtizedek óta pusztuló ferencvárosi közraktárak helyére. A térség most készülő szabályozási terve viszont parkosításra jelöli ki az értékes ingatlant.

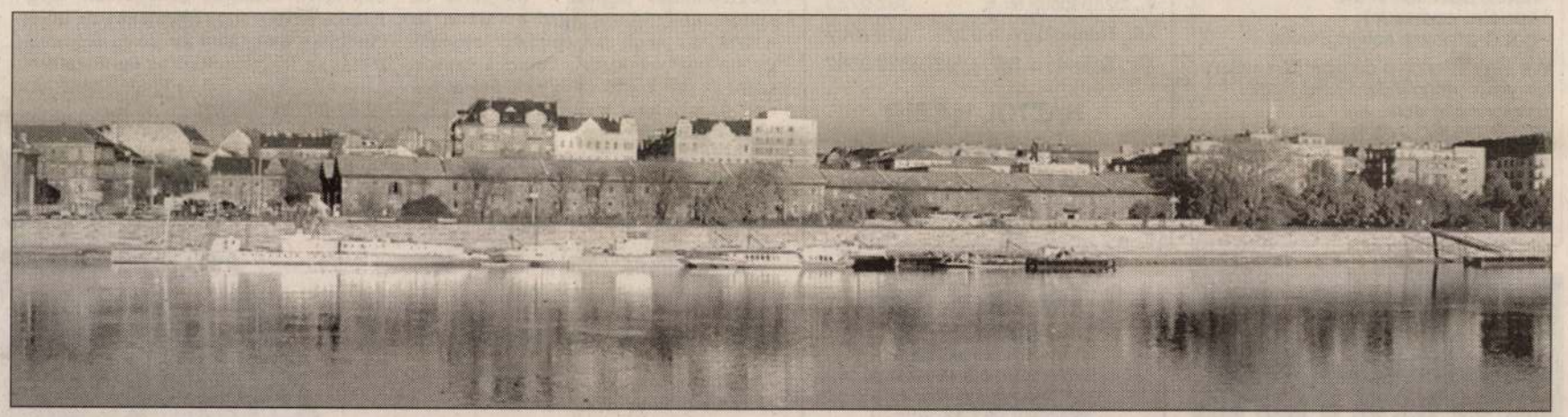

Ilyen ma, és ilyen lenne: alsó képünk a kulturális negyed makettjét mutatja

FORRÁS: STUDIO METROPOLITANA URBANISZTIKAI KUTATÓ KÖZPONT KHT.

Az évtizedek óta pusztuló ferencvárosi közraktárak hasznosítása és a Budapest életéből hiányzó kulturális intézmények felmérése céljából tanulmányt készíttetett a főváros. A nemrégiben napvilágot látott koncepció multikulturális szórakozónegyedet tartana célszerűnek a méltatlan sorsú épületek felújításával és új, a XXI. századot megjelenítő színház- és koncertterem építésével. *Derdák András* kutatásvezető szerint – aki egyébként az óbudai Banán Klub vezetője – bár az utóbbi tíz évben ugrásszerűen nőtt a kulturális terek száma, továbbra sincs olyan negyed, ahol mindig történik valami, ahol a betoppanó fiatal, turista is biztosan talál kedvére való programot. Jelenleg a sanyarú körülmények között tengődő Petőfi Csarnoknak és a modern művészetek befogadóhelyének, a Trafónak kell minden létező igényt kielégítenie. Ez természetesen lehetetlen. A hiányt a közraktárak helyén új kulturális negyed kialakításával lehetne pótolni. A terv 22 ezer négyzetméternyi – több Petőfi csarnoknyi – hasznosítható felülettel számol, ahol egyszerre akár tízezer ember is jól érezhetné magát.

Hogy mi lenne az értelmi szerzők által nemes egyszerűséggel csak Negyednek nevezett központban? Az új épületben kapna helyet egy csúcstechnológiával felszerelt háromezer személyes fedett koncertterem klubhelyiséggel, tucatnyi próbateremmel és professzionális stúdióval. Ezzel az infrastruktúrával lehetőség nyílna külföldi világsztárokat is vendégül látni. Szintén a még csak papíron létező létesítményben működne egy háromszáz személyes színház próbater-

kikötő irodái is. A környéken lévő egyetemek miatt indokolt lenne egy éjjel-nappal nyitva tartó könyvtár, felmerült egy művészeti iskola nyitása is, de megtelepülhetnének a hagyományos szolgáltatók, mint például posta, vegyesbolt, jegyiroda is. A különböző egységekhez természetesen éttermek, kávézók csapódnának, ezeket tartós bérletbe adnák a koncepció készítői. A folyó és a budai Millenáris Park vagy az újpesti MEO is.) A Duna-part, a belvárosi elhelyezkedés, valamint az egyetemek közelsége és a lakóházak távolsága valószínűsíti, hogy egy-két éven belül népszerű és a turistáknak is eladható negyed jöhetne létre.

A kulturális és szórakoztatócentrum a környezettudatos magatartást is szeretné reklámozni, ezért az energiaellátás egy része napkollektorokból származna, az

hogy az elképzeléssel a kulturális tárca is foglalkozik. A koncepciót a Kultúra-közvetítők Társasága is modellértékűnek tartja.

A szép tervek megvalósítását némiképp nehezítheti, hogy a főváros és a földművelésügyi és vidékfejlesztési tárca együttes tervtanácsa nemrégiben nem ezt a javaslatot, hanem a terület parkosítását és csupán egy épület megtartását tá-

A IX. kerületi önkormányzat most készíti az érintett terület, Belső-Ferencváros szabályozási tervét, ez szintén az egy fennmaradó raktáros változattal számol. A Fővárosi Közgyűlés fejlesztési tanácsnoka, *Bihary Gábor* úgy gondolja, megbarátkozhatnának a város vezetői a gondolattal, hogy kulturális létesít-

CINEMA CITY

We are seeking a

CINEMA DEPUTY MANAGER

in Budapest.

- to ensure optimal work of the cinema
- contract with the cinema suppliers
- report to the central office
- recruitment

Our requests:
- college or university degree
- leadership experience
- English knowledge (flexibility regarding the working hours because of the special operation)
- good problem solving skills

We are offering a competitive salary for your independent and highly responsible work.

We are waiting for your CV within 5 days after publishing
I.T. Magyar Cinema Kft.
fax: 437-8301;
e-mail: itzsuzsa@mail.datanet.hu

THE HOME LAUNDRY,
A HÁZIMOSODA
(alapítva: 1994-ben)
ajánlja szolgáltatásait
vegytisztítás és mosás területén
24 órás határidővel is,
a következő felvevőhelyeken:

II., Törökvészi út 76.	200-3657
II., Máriaremetei út 70.	397-4591
II., Pasaréti út 104.	200-5305
V., Galamb u. 9.	266-7694
V., Szabadság tér 9.	302-9235
XII., Németvölgyi út 53.	214-2902
XII., Szarvas u. 33.	06(30)323-0682

HÁZTÓL HÁZIG SZOLGÁLTATÁS:
Tel.: 200-5305, 06 (20) 446-6104,
06 (70) 314-5856

ANGOL–NÉMET
Nyári intenzív nyelvtanfolyamok
a Rigó utcában!
Tanfolyamdíjak 25 000 Ft-tól.
Oxford Hungária Nyelvstúdió
Bp. VIII., Rigó u. 3–5.
Tel.: 210-1848
www. oxford.hu

TAVERNA
VENDÉGLÁTÓ ÉS IDEGENFORGALMI SZAKKÉPZŐ ISKOLA
(1133 Budapest, Dráva u. 18-22.,
telefon/fax: 350-1546, 320-3621)
felvételt hirdet a vendéglátás és az idegenforgalom iránt érdeklődő érettségizett fiatalok és a szakmában továbbtanulni vágyók részére.
Nappali, iskolarendszerű képzések:
Idegenforgalmi tagozat
- **akkreditált felsőfokú idegenforgalmi szakmenedzserképzés** - lehetőséget biztosít a BGF – mint befogadó intézmény – Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Karán idegenforgalmi és szállodai szakon való továbbtanulásra.
- **Idegenforgalmi technikus és menedzser**
- **Szállodai portás és menedzser**
- **Idegenforgalmi ügyintéző és menedzser**
- **Protokoll ügyintéző és menedzser**

Vendéglátó tagozat
- **Szakács–cukrász vagy szakács–pincér** kétszakmás képzés és **vendéglátó menedzserprogram.**

Iskolarendszeren kívüli képzések, tanfolyamok
- **Felsőfokú vendéglátó menedzser**
- **Felsőfokú idegenforgalmi menedzser**
- **Vendéglátó üzletvezető-, eladó-, gyorsétkeztetési eladóképzés**
- **Szállodai portás átképzés** idegenforgalmi szakmákról.

Jelentkezés és információ az iskolában.

Budapest Főváros XXIII. Kerület Soroksár Önkormányzatának jegyzője FELVÉTELT HIRDET

A Terror Háza

A létrejött tárgy a várost, az ott járó polgárokat veszi semmibe

A terror – durva, erőszakos hatalmaskodás, zsarnokoskodás; a rémület és megfélemlítés légköre – megfér-e a demokráciával? Nem. Ezért is küldte múzeumba a demokrácia.

A terror – durva, erőszakos hatalmaskodás, zsarnokoskodás; a rémület és megfélemlítés légköre – megfér-e a mindennapjainkkal? Igen. Maradt is kívül a múzeumon.

A terror – durva, erőszakos hatalmaskodás, zsarnokoskodás; a rémület és megfélemlítés légköre – megfér-e az építészettel? Sajnos, igen a válasz, ha tetszik, ha nem. Az építészet ugyanis gyűjtőfogalom, a jó, a rossz, a csúf, a szép, az illeszkedő és az erre fittyet hányó házak mind az építészet tárgykörébe tartoznak.

Olyan demokráciában, amely múzeumba küldi a terrort, jó dolog élni, büszke lehet rá az ember. Olyan demokráciában azonban, amely még nem elég erős, kockázatos dolog a terrort múzeumba zárni, mert nem lehet akkora épületet emelni, ahová az egész belefér.

A Terror Háza múzeummal is az a baj, hogy nem fért bele minden, kilóg egy kis terror az Andrássy útra – belelóg a demokráciába.

Építészetről és belsőépítészetről jobb világokban tautológia beszélni. A Terror Háza ilyen jobb világban fogant, ez esetben vesztére. Az az attitűd, amely a belsőt megélhető filmmé tette, és a filmidőt profi módon csak annyira tágította, amennyi ideje a végigsétáló Látogatónak van (pontosabban, amennyit a Rendezőtől kap erre), a külső térben ugyanilyen elvek szerint folytatódik – és nem kezdődik –, pedig itt mások a játékszabályok. Itt más idő az úr – a valós, a nem múzeumi. Az az architektúra, amely a belsőben pontosan kiszámított lehetett, hiszen „csak" a házzal kellett számolni, kint a város sokféleségével került – szembe. Az az értékes megközelítés mód, amely a hagyományos kiállításszervezés helyett objektekben, azaz teremnyi tárgyakban látta a terror hatékony bemutatásának lehetőségét, a kültérről is így vélekedett – tárgyat csinált az épületből.

A tárgy kinézetű épület kezd újra mindennapossá válni, a hamarosan elkészülő új Sportcsarnok jó példa lesz erre. Az Andrássy úti múzeum tervezője nem a közhellyé vált kompakt, UFO szerű tárgyformát választotta, ennél sokkal érzékenyebb, eredetibb utat próbált végigjárni. A sokat látott házat idézőjelbe tette (mondjunk inkább zárójelet, a forma kedvéért), házságát kérdőjelezte meg. Ezt sok helyen meg lehet tenni, de itt, az Andrássy úton, ahol az idő (a folyamatosság) a legértékesebb az építészetben, szerintem nem. Ez az épület nem egy Operaház vagy egy Drechsler-palota, nem szabadon, teresedésben áll, hanem egy a sok közül, és ott van, ahová a sors rendelte. Ezen a véletlen teremtette helyen városépítészeti hangsúlyt nem kell és nem is szabad létrehozni. Hiába gondolatteli a mű, hiába emblematikus a tárgy, ez így van. Értékei egy időszakos kiállítás során valódiak lennének – ez azonban múzeum, múzeum az örökkévalóságnak.

Amiről a vita zajlik FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

A házak anyagait jól ismerjük. A tárgyaké sokrétűbb, más törvényszerűségek szabályozzák használatukat. A házat keretező fekete pengefal (csak azért használom én is ezt a szakkifejezést, mert ez az építészetről beindulni látszó párbeszéd aktuális kulcsszava) anyagáról volt már szó a hozzászólásokban. Nem az a baj, hogy gránit helyett az olcsónak tűnő ún. kompakt laminátumból van. Nem, az a baj, hogy anyaga van. Fent, magasan csak fekete, anyagtalan, a semmiből árnyékot varázsló csoda; lent, ahol a szem már a maga konkrétságában látja – esendő épületszerkezet. Befejezetlenül, összetörve, bepiszkítva. Az épületek ezt csakcsak elviselik, mint tudjuk; a tárgyak viszont nem.

A legnagyobb gond azonban talán nem is ez. A létrejött tárgy a várost, az ott járó polgárokat veszi semmibe – ne felejtsük el, hogy eredetileg nem lettek volna (a koncepciót kerékbe is törő) nyílások a fekete falakon. Módszere maga a terror, az, ami ellen készült.

Valamit mondani kéne arról, hogy mi is legyen most? Három lehetőség kínálkozik:

1. Így hagyni mindent, ahogy van. Ezzel az a gond, hogy a mű nincs befejezve, és az eredeti koncepció nem is valósítható meg (utcák és járdák állják útját).

2. Lebontani a teljes fekete keretet. Ez is a terror egy fajtája lenne. Vállalhatatlan.

3. Módosítani, befejezhetővé tenni a tervet. Erre egy személy jogosult, a Kossuth-díjas tervező. Én felkérem erre.

Dévényi Tamás
építész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Dezsőfy József
NAPJAINK
1964 DEC - 1
1021

Dezsőfi József: Könyöklő nő (olaj)

ozott.
az ovális
felé, a tit-
s sapkába,
márkát is.
amikor el-
lel, kedves
ncedből —
Batthyány

ények kö-

éktelenke-
nyúlt halk
titkár me-
z ablaknál

yőzelemre!

bb mondd
nekibúsult
úsztak és

szerettem

a Garbóját
ában fogta

génye.

a férfiak tenyérbe rejtett gyufalángja
ott lent is égett.
És a sötétség ellen, a hideg ellen
az emberek tüntető felvonulással
ünnepre készülődtek.
A rövid fényt önmagukban meghoss:
mint a szentek.

***

A bányák langyos feketeségéből s az olajkutak
széljárta munkahelyeiről a fény kiserken.

A vasutak éjszakai vagon-csattogásából,
unalmas tolatásaiból a fény kiserken.

Az üzemek éjszakai szívdobogásából,
fortyogásából és fejhasogatásából a fény kiserken.

A nyugodtan odakiáltott szavakból,
a gőg nélkül megfogant akaratból,
a kimondott gondolatokból,
s hogy „ne csapjuk be magunkat" — abból
a fény kiserken.

Én hiszek ebben.
Az emberből fakadó fényt dicsérem
adventi énekemben.

***

A megrövidült napok szűk torkán
surrog a tellő idő.
Jövünk a fényből, a nyárból,
s a nyárba, fénybe megyünk.
A jövőt megpillantja bennünk a drága fiú,
aki eddig minden adventből megszületett.

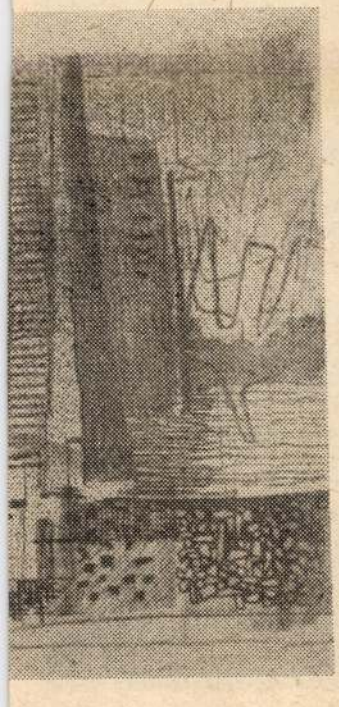

Pásztor Gábor: Tengerpart (litográfia)

Forgács Károly:

Minden nap nőni kell

Minden nap mérni kell magunkat,
Mert minden nappal nő a világ,
S ki nem növeli hozzá magát,
A törpénél is nyomorultabb

Lesz. A maradó köre szűkül,
Amit belát; új falakat rak
Minden nap. Egyre magasabbat.
S nem elég percnyi menedékül

Dombra menni, vagy létrán lépni
Egy fokkal feljebb, mert a dombok
Völgybe süllyednek. Szem és homlok
Csak akkor tud látni és mérni.

Ha nő az ember is. Arasszal
Magasabbra, mint amit épít,
Hogy ön-talpáról nézzen végig
A maga világán. Fa és fal,

Eszme és gond így egy-magasban
Nem gyűri soha le, de gyötri:
Nem, még itt sem szabad kikötni,
Mert feljebb még emberibb harc van.

Diderot. Magyar bőrkészítés

Encyclopédiájának (Paris 1772) szövege a magyar bőrkészítést ábrázoló táblákkal

2. ábra

Győrjáni Alice. A magyar módra való bőrkészítés problematikája

Népi M. Értekezése 1962. 102. l.

MDK

Didovác Tamás pécsi ácsm.

1786. felszabadult Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4. l.

Didovics Karló
festő

M.D.K.

Hegentóhet ábrázoló képével
vett részt a kiállításon.

D. Áhéi Ilona: Munkát ábrázoló festmények a IX. Magyar
Művészet, 1962. május — 8l.

DIDOVITSCH s. DIDOWITSCH

DIDOWITSCH, Gottfried, parasi kőművesmester

G. Didovitsch, Maurergesell, 26 éves felesége meghalt. (1813, 1. kötet, 235 l)

—

G. Didovitsch, Maurergesell, 3 napos lánya meghalt. (1814, 69 l)

—

G.D, Maurergesell, 7 heten lánya meghalt. (1814, 983 l)

—

G.D. Maurergesell, 7 éves lánya meghalt. (1819, 101 l)

—

U. az. 2 éves fia meghalt. (1823, 1. kötet, 521 l)

Preßburger Zeitung

(Genthon)

DIDRY 1. DIETRICH

M.D.K.

Didyme ....

direuri miniátor, aki Mátyás király részére is dolgozott, s arit a nerrő az abrázolás bája és elevensége tekintetében, Attavante fölé helyez.

Hevesy, André: Les miniaturistes de Mathias Corvin, Klny. Revue de l'Art Chrétien, Paris, 1911. 17.old.

M.D.K.

Didyme . . . .

Mátyás király számára is dolgozó firenzei miniátorok egyik kiváló alakja. A Szent Lélekről szóló traktátus humanista lapjának képét közli:

15

Hevesy, André: Les miniaturistes de Mathias Corvin, Klny. Revue de l'Art Chrétien. Paris. 1911. 15.old.

M.D.K.

Jean de St.Dié, építész

A XIII.sz.második felében a gyulafehérvári székesegyházat gotikus stilusban bővitik,újitják mxxő e francia meter vezetésével.412.e.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.Köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

Jean de St. Dié

francia építőmester nagyarányú bővítést és helyreállító átépítést hajtott végre a gyulafehérvári székesegyházon. A püspökkel 1287-ben kötött szerződéséhez ezeket is fenntartották.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. szátadig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

45.l.

DIEBL Károly mérnök

pályázott 1878-ban az esztergomi városi mérnöki állásra de Prokopp nyerte el.

Prokopp Mária: Prokopp János. Esztergom, 1994 36.

CHUBERT Ernő (1903-1960) festőművész emlékkiállí-ása, Szentendre, Művésztelepi Galéria, 1986 szeptember. Bev. Attalai Gábor. A kiáll. rend. Mucsi András. Szent-ndre, 1986 16 p., ill. **ism.** ATTALAI Gábor: Schubert rnő festőművész emlékkiállítása. = Pest Megyei Múzsewumi Híradó, 13, 1986, 3-4. 28-29.

2144. Schwalm László

ECSERY Elemér: Schwalm László. = Könyvtáros, 36, 986, 7. 422. ill.

2145. Sebők Éva

EBŐK Éva, Bp., Stúdió Galéria, 1986. január 7. - febru-r 1. Bp., 1986 4 p., ill.

2146. Sebők Margit

iáll. Szolnok, Művelődési Ház, 1985 **ism.** EGRI Mária: ebők Margit grafikái. = Új Tükör, 1986. január 12. 4. l.

2147. Sigmond Géza

iáll. Bp., Ferencvárosi Pincetárlat, 1985 **ism.** VARGA Ve-a: Üveg - használati és díszüveg - üvegplasztika. = Mű-észet, 27, 1986, 6. 56-57. ill.

2148. Simó József

iáll. Bp., Pataky Galéria, 1986 **ism.** LOSONCI Miklós: Három életmű. = Vasárnapi Hírek, 1986. április 27. 7.

2149. Simon István

S.I.[SIMON István]: Tűzoltóparancsnokság, I., II., és XII. erület, Budapest. Építész: Csontos Csaba. = Magyar Építőművészet, 1986, 6. 35-37. ill.

2150. Sméja Miklós

SMÉJA Miklós festőművész (1927-1985) emlékkiállítása, Komáromi Kisgaléria, 1986. február 21. - március 10. Bev. Sz. Győrfy Klára. Komárom, 1986. leporelló, ill. **ism.** Sz. GYÖRFY Klára: Sméja Miklós emlékkiállításának meg-nyitója. = Rajztanítás, 28, 1986, 2. 27-28. ill.

2151. Soltész György

megvan

Diebold Hermann

építész, építőmester

szül. 1877 Csepel.

Budapesten lakatos után 1903-ig Alpár Ignác irodájában dolgozott, részt vett számos lakó nagyobbszabású építkezésében. A világháborúban részt vett és több kitüntetést kapott. 1908 óta Pesterzsébeten lakik. Építette (és tervezte?) a csepeli kultúrházat, el. iskolát, számos otthont, a Pacsirta-telepi templomot stb.

Lad Pesterzsébet

236-l.

(személyi adattár)

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR

1908 évi 13174 számv. sz.

III. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos báró Forst
biz.elnöké

Folyó évi juniu
átiratára való hivatkozás
bizottsági másodépitész
érvényesitve tisztelettel

Budapest, 1

Diebold Hermann

pesterzsébeti építő-
mester keresztelő a
csepeli kultusházat
1925-ben.

Pereinyi Csepel

114. l.

1.

Nemzetközi Orsz. Bíróság

Leveleivel

Kp.

Dr Dercsényi Dezső Tanár Urnak.

Budapest

Hősök tere 10

Liebold Hermann
als tüchtigen späteren
Mitarbeiter bestens
empfehle ich meinen
Kollegen günstigst.
Ab spätestens 1920 Jan
Leipzig de.
Fenth. Chefarzt und
Direktor.

Permyi Gergely
117. l.

élvezt
orszá
akart
nomi
gazda
bevez
és tej
a saj
tökél
jából
Offic
olvas
a Me
sági
a kol
nek i
nagy
got s

leveles mérnök, megyetemi kisegítő tanársegéd (Michailich Gyözö

és a Centre d'Etudes Supérieures tagjai sorába is, hogy az egyesületek szakelőadásain résztvehessen. A szakirodalmat főként a felsorolt főiskolák és szakintézetek könyvtáraiban tanulmányozta. Kutatásai és tanulmányai eredményéről a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben tartandó előadások és a hazai szaklapokban közlendő cikkek keretében kíván beszámolni. Kiutazása alkalmával meglátogatta Észak-Olaszországot, Párizsból pedig több kirándulást tett a közelebbi és távolabbi környék megismerése végett.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Dr. Pintér István (1911, Cinfalva, Sopron m., róm. kath.), államtudományi doktor, Budapestről (Navratil Ákos professzor). Elsőízben élvezte Sopron vármegye ösztöndíját. Az egész tanévet Párizsban töltötte. Tanulmányainak legfőbb célja a fontosabb közgazdaságtani és társadalomtudományi kérdések tudományos vizsgálata, ezeknek feldolgozása, a franciaországi szociális mozgalmak és a franciaországi magyarság helyzetének megismerése volt. Az Université de Paris jogi

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.A háborúban müterme megsemmisült.A M
Müszaki Egy.megbizta egy fotó-laboratórium megszervezé-
sével.Az arborétumokban sok ritkaságszába menő fát és
növényt örökitett meg.Kereste és kimüvelte a szines
fénykitezés előhivásának titkát. 95.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.Gyermek felvételeinél egy halom játékból kiválasztott a csöppség egyet és amikor elmerült a játszásban kattant a kioldó.Csupa természetes mozdulatot örökitett meg,minden erőltetettség nélkül. 95.old

Lórántffy Zsuzsanna: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Megyer Dienes Ádám

MAGYAR MUVESZET

1931.12.

Kapossy J.: A mozgó bank európai helyzete. M.M. 1931.12.

Dieck Adam

ejusdem

+ 1715.

und

Kapunig Jahrb

41. p.

Bács-Bodrog vármegye III. 53.

DIEDRICH s. DIETRICH

DIEFFREL, Johann, porosz orvos

J. D. Tischler, 5 évig lánya meghalt. (1834, 510 l.)

Preßburger Zeitung
(Jenthen)

DIE FREU[illegible]

[illegible]

Diegham von Jakob, működött a 19. sz. második felében

„Sulok a legelőn" o. fa. 22 x 29,5 cm

J. l. j. J. von Diegham 1875

kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 54. Képaukció Bp. 1981. május

DIEHR / DIER

DIEBOLD Károly

Cs. Plank Ibolya: Diebold Károly (1896-1969). Kiállítás a HAP Galéria 2005. január 21.

SSz. 60, 2006, 2. 211-216. old

Ø Diel

londoni könyvkötő

l.

Novák IV

98. l.

PIANTA TOPOGRAFIC

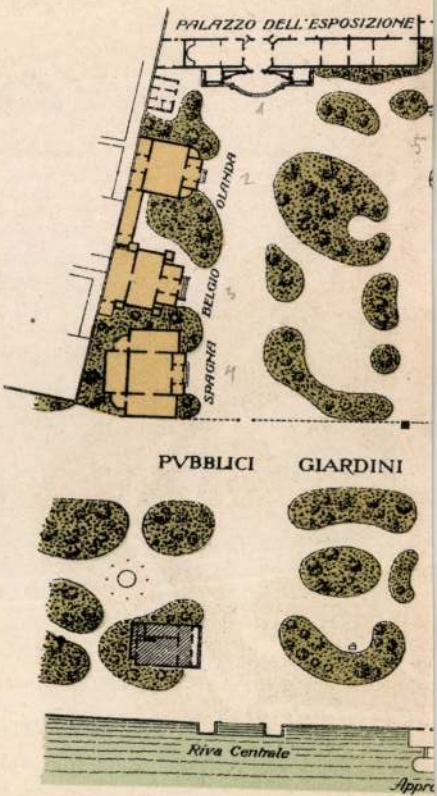

Diel

budai könyvkötő

XVIII. 72.

L.

Rombauer

85. L.

Diel

budai könyvtára

1786.

l.

dlag. könyvtár

1927. 108. l.

107. l.

Pourtales III. 204

Diel

Lendai könyvkötő

1786.

rend

2

Győrdonyi 1917

57. l.

Fiem, Viktor

MDK

A soproni Tűzhányóság kimenetele 1486.
Fiem soproni polgármester. Fekete rep.
87 old.

Faller Jenő: Sopron szénjogi szerződései 1791-től 1946-ig. Szénbányászetunk államositásáig. 49.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1955. Kiadja Sopron Város Tanácsa.

Diepe Ignác

asztalosmester /Mezőkövesd/ rézzel az egerszegi plébániaház építkezésén munkálatait.
/1838/

Voit Pál szk.: Heves megye művészei II

Magyar országi művészeti topográfiája. VIII.
Budapest 1972.

6h9f

MDK

Diener-Dénes József

Magyar Iparművészet, 19o1. 267. l. Régi festmények és ötvösmunkák kiáll.

MDK

Diener Dénes József

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

MDK

Diebold Hermann

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. márc. 1.

MDK

Diebold Hermann építész

magánépitési eng.

Épitő Ipar-Épitő Művészet, 1922. okt. 15.
152 l.

M.D.K.

Diebold Hermann

pesterzsébeti épitész

tervei szerint épült fel a csepeli kultúrház, melyről mellékletünk egy fényképpel is közöl a lap.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII.évf.
máj. 4. sz. 15. old.

MDK

Diebold Herman, ép.mérnök.

Pesterzsébet, Kossuth L.u.14.

A Bp.-i Mérn.Kamara Közleményei. -MMÉE.1928.II.19. 56.l
A Kamara uj tagjai.

MDK

Diebold Herman, épmester
sz. 1877

Pesterzsébet, Kossuth L. u.14. /7o §/

A Bp.Mérnöki Kamara közleményei. Hirdetés tagfelvételről.

MMÉE Közlönye. 24.1. 1928.I.28. 62.köt.3-4 sz.

Diebold Hermann
tenor

Gilli Kahlin: Magyarországon tanult
Tájol Karl Mikesnél 539.

Bp. 1996, 1. l.

Diebold Kálmán MDK

építészmérnök született Pesterzsébet 1912
az oklevél keltének éve 1938 száma 129

József nádor 1937/38

Diebold Kálmán

okl. építészmérnök

szül. Pesterzsébet 1912

Oklevelet nyert 1938.

József nádor 1937/38

208. l.

400. Stark József I. II.
Stecher Arno I. II.
Stépán László I.
Sternád László I.
Stiglitz Zoltán I.
405. Sturmann György I.
Sury Lajos I.
Sükös Ede I. II.
Szabados Dezső I. II.
Szabady Béla I. II.
410. Szabó György I. II.
Szabó István I. (szül. Miskolc)
Szabó István I. II. (szül. Pusztamagyaród)
Szabó József I.
Szabó Lajos I. II.
415. Szabó László I. II. (szül. Almásfüzítő)
Szabó László I. (szül. Fiume)
Szabó Loránd I.
Szabados László I. II.
Szalai Géza I. II.
420. Szalay Adorján I. II.
Szalay Nándor I. II.
Szalmássy Aladár I. II.
Szalontai Károly I.
Szametz Tibor I. II.
425. Szántó Miklós I. II.
Szarvas László I. II.
Szarvassy Imre I. II.
Szász Tamás I. II.
Szücs András I. II.
Szücs B. Miklós I. II.
460. Tajthy József I. II.
Takács József I.
Tamássy Kálmán I. II.
Tárczy Tibor I. II.
Tari László I. II.
465. Tátray István I. II.
Teglássy Ferenc II.
Temesfői József I. II.
Tescher Árpád I. II.
Tilly Hugó I. II.
470. Tóbiás Kornél I. II.
Tomaschek Pál I. II.
Tomoff Jaroszláv I.
dr. Torma István I.
Tóth Béla I. II. (szül. Arad)
475. Tóth Béla I. II. (szül. Kecskemét)
Tóth Jenő I.
Tóth Kálmán I. II.
Tóth László I. II.
Török Gedeon I.
480. Török István I.
Trebuss Pál I.
Turesányi Tibor I. II.
Udvary Ferenc I. II.
Uray Vilmos I. II.
485. Vadas László I. II.
Vadas Zoltán I. II.
Vadkerti István I. II.

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.Sárszentlőrincen született,de 10 hónapos korában Sopronba került.Atyja,nagyapja is tanító volt.Mindkettő kitűnően rajzolt.E hajlamot örökségül kapta tőlük. 94.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

M.D.K.

Diebold Hermann

czrisébefalvai épitész

terve szerint készült óvoda épül Csepelen.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
jun. 23. sz. 12 old.

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.A müemléképületekről a legapróbb részletekig készitett felvételeket.A fertődi kastély külsejéről és minden terméről készitett felvételt.Ezek alapján folyik a kastély helyreállitása. 95.old

Lóránt Cséri: Diebold Károly,/1895-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

Diebold Károly,festőművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.A nagy akvarellista Horváth József jó barátságban volt vele.Együtt jártak,együtt kerestek témákat.Horváth színekben,ő fekete-fehérben fejezte ki magát. 94.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Diebold Károly,fotómüvész.1896-1969

Soproni Müvész.Horváth J zsef festmüvész legszebb aktja
jai,tájképei több mint 50 képen elevenednek meg elöt-
tünk.Szines képei csodás szinhatásban tárják elénk a
a virágok,fák,erdőrészletek,lgetek sokaságát. 95.old

Lőrant Ödön: Diebold Károly,/1895-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.E munkák annyira igénybe vették, hogy 1931.ben fotó-műtermet és szaküzletet nyitott. Külföldi fényképpályázatokon vett részt,több zör nyert első dijat is. 94.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1895-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.Külön érdekességüek a kristályok mikroszkópiai felvételei.Tanúlmányozta és fényképezte a szabadon élő és az állatkerti állatok világát. Megmaradt képeit a Liszt Ferenc Múz.őrzi. 95.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1895-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Diebold Károly, fotóművész, 1896-1969

---

első
Sopronban dolgozott. Többször nyert dijat az "Agfa" nemzetközi pályázatán. Ismert lett külföldön. 1939-ben Heimler Károly a Soproni Szépitő Egy. elnöke az egyesület fennállásának 75. évfordulójára kiadandó "Sopron Vásos Müemlékei" c. munka elkészitésével őt bizta meg. 94. ol

Lóránt Ödön: Diebold Károly, /1896-1969/ 93. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Soproni Művész.Szerette a természetet.Szies fotografálásra tért át.Virágok,virágzó bokrok,az erdők szinei ragadták meg figyelmét.A szeretet a kis ciklámen,a fák sokféle zöld szine,parkrészletek iránt örök emlékei érzéseinek,művészetének. 94.old

Lóránt Ödön: Diedolg Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Diebold Károly,fotömüvész,1896-1969

Sopronban dolgozott.Hatalmas képanyagából 1956-ban a Liszt Ferenc Múz.1960.ban az Erdőmérnöki Főiskola színes fényképkiállitast rendezett.1961-ben az Ünnepi Hetek alatt újabb fényképkiállitása.Legnagyobb kiállitása 1966-ban az Erdészeti Egyesület 100 éves fennállása alkalmából mutatta be óriási sikerrel müveit. 95.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly /1896-1969/ 9 .old

Soproni Szemle.Hel tört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

opronban dolgozott.Itt állást vállalt,de kevés szabad ideje nem engedte,hogy fessen,ezért fényképezni kezdett A várost járta,újszerűmeglátasai voltak.Igy született meg 1932-ben a"Soproni Képeskönyv".123 képéből 96-ot ő fényképezett. 94.old

Lóránt Ödön: Diedolg Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Diebold Károly, fotóművész, 1896-1969

Sopronban dolgozott. 1957-ben a "Federation Internationale De L'Art Photographique" Bernben tagjának ismerte el és ezt diszoklevéllel erősitette meg. 94.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Sopronban dolgozott.Ott az áll.reálban Seemann Kálmán irán-itása alapján fejlődött ki rajz-és festőkészsé-geAz önképzőköri rajzkiállitásokon Sokszor dijnyer-te lett.Jeles tanuló.Jó tornász is volt.1915-18-ban katona,majd Bécsben a mérnöki karra iratkozott be,de anyagiak hiányában abba hagyta. 94.old

Lóránt Ödön: Diebold Károly /1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970.
Sopron

M.D.K.

Diebold Károly, fotomüvész

1956.okt 12. Fénykép kiállítása a Soproni Múz-ban.

Uzsoki Andrásné: 15 év a Győr-Sopron Megyei Múzeumok életéből a helyi sajtó tükrében/1949-1963/.333.o.

Arrabona.8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Xantus János Múz.

DIÉBOLD KÁROLY
fotóművész

1938-ból származó (a kastélyról készült) fényképgyűjtemény készítője

Bak Jolán: Néhány érdekes kép és festmény a fertődi kastélyról

Müemlékvédelem, 1975. 3. sz. 184-187. l.

DIEBOLD, fotóművész

A Sopronl Liszt Ferenc Múzeumban a várostörténet kutatashoz,a városkép vizsgalatahoz nagy segitséget nyujt a korabban megvasárolt un.Dieboldanyag.Szines felvételeiből 100 db.nagyitást készitettek el. 371.old

--DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron megyei Múzeumi szervezet 1972.évi működéséről 357.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Evkönyve, 15.szám, Győr, ~~1973~~. 1973.

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A Soproni Liszt Ferenc Múzeum 1969-ben Diebold Károly soproni fotóművész özvegyétől megvásárolt kb. 2000 nagyítást és helytörténeti értékű negatívot 281.old

DOMONKOS OTTÓ: Jelentés a soproni Liszt Ferenc Múzeum 1969.évi munkájáról 280.old

SOPRONI SZEMLE, Helytörténeti folyóirat, XXIV.évf. ~~XXIXx~~ 1970. 3.szám. Sopron

M.D.K.

Diebold Károly

Müvészi fotográfiái Sopron müemlékeiről megjelent diszalbumban.

Városok Lapja 1940. XXXV.évf. 9.szám. 103.oldal
Hirek.

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A Soproni Liszt Ferenc Múzeumban Diebold Károly emlékkiállítás volt 1972-ben. 374.old

DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi szervezet 1972.évi működéséről 357.old

ARRABONA, AXantus János Múzeum Évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

1971-ben a Liszt Ferenc Múzeum Nyilvántartásában rend kívüli teljesítménynek számított a korábbi években vásárolt Diebold-fotók leltározása, szakszerű raktározása és ezzel a kutatás számára hozzáférhetővé tétele. 368.old

DOMONKOS OTTÓ: A Liszt Ferenc Múzeum 1971.évi munkája 367.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A soproni élet témáját is tematikusan gyűjtötte fel /ünnep, munka, piac, építkezés, stb./ és különösen nagy szeretettel ábrázolta a soproni ember természeti környezetét, az erdőt. 370.old

KORNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti folyóirat, XXVI.évf 1972. 4.szam

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A Soproni Szemle képeinek zömét ő készítette 1937-~~1944-ig.~~ től haláláig. S azóta is, és ezután is sok képével fogunk a folyóiratban találkozni.
371.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállitása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, festőművész

Diebold Károly a színes technikának is mestere volt. Ezt bizonyítják a kiállított nagyítások, amelyek eddig az idő romboló hatásának is ellentálltak- a képek nagy részét az Egyetem adta át a múzeumnak. 371.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A kiállításon még válogatást láthattunk Diebold Károly kitüntetéseiből, és kiállítási díjaiból, amelyek dokumentálják a kor fotóművészetében itthon és külföldön egyaránt elfoglalt jelentős helyét. 371.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Diebold Károly önarcképe.-reket repr. 369.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Soproni művész. óriási anyagából kiállítást rendezett a Liszt Ferenc Múz,amivel az elhunyt mesternekkívant emléket állitani és felhívni a figyelmet a fényképezés tudományos ,helytörténeti értékeire.a kiállitás a restoteremben 1972.maj.21-től jun-25-ig volt látható. 370.old

KORNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállitása 370.old

/ Soproni Szemle,helytörténeti folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A kiallitás tematikusan tárja elénk munkassagát. A 30-as évek elejétol tudomanyos alapossaggal, sokoldalusaggal, technikailag is rendkivül igényes munkaval tart fel egy-egy tómat és eredményeit albumokban rögzitette 370.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállitása 370.old

/ Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Albumokban összegyűjtött képei a városképnek és a soproni életnek egészét adják. A fényképezés nem kereseti forrás volt számára, még csak nem is szépségeszmény keresése, hanem igazi munka, a megismerés tudományos eszköze és alapvető formája. 370.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

/ Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Diebold Károly munkáinak tudományos és illusztratív értékeit nem most ~~fedezte fel a helytörténeti kutatás~~ fedezte fel a helytörténeti kutatás. Erről tanúskodnak azok a kiállított könyvek, amelyeket Diebold-fotók illusztrálnak. 370.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

/ Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A felszabadulás óta Diebold Károly az Egyetem fotólaboratóriumát vezette. Itt tudományos szinten művelte a mikrofényképezést. A témáról megjelent tudományos dolgozatait a művész özvegye adta át a múzeumnak.
371.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

/ Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Művésze volt a fényképezésnek, ismerte, művelte annak minden művészi stílusirányzatát. Felhasználta a különböző festészeti hatásokat és látásmódokat és a fényképezés technikai bravurjainak sajátos képi megvalósítását is alkalmazta. A kiállítás gerincét a realista művek alkották, melyek őt, mint Sopron kutatóját, történészét mutatják be. 370.old

KÖNNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Diebold Károly

KISALFÖLD

1977 MÁJ 19.

gét.

DIEBOLD KÁROLY emlékkiállítása. A soproni Liszt Ferenc Múzeum festőtermében május 21-én nyitják meg Diebold Károly emlékkiállítását. Megnyitó beszédet dr. Winkler Oszkár egyetemi tanár, Ybl-díjas építész mond.

— Ebben az évben befeje-

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

Sopron lényegének megértéséről tanúskodik, hogy munkájának legnagyobb részét műemlékfelvételek teszik. Topográfiai aprólékossággal fényképezte végig a várost, a megyét s a művészetben, művészettörténetben jártas művész az ábrázolt műemlékeket, műtárgyakat dokumentációs hűséggel tudta megfogalmazni a fénykép nyelvén úgy, hogy egyben adta a tárgy művészi lényegét, atmoszféráját is. 360.old

KÖRNYEI ATTILA: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A kitünő fotóművész 1969-ben halt meg. Mindig Sopronra összpontositott munkassaga, életműve helytörténeti forrásértékü, ezért hatramagyott munkait a Liszt Ferenc Múz. megvette. 25000 negativ, többezer jó minőségü nagyitas, mely értékes bazisat alkotja a jövo helytörténeti és müemléki kutatasainak. 370.old

KÖRNYEI ATTILA: emlékkiállítás Ferenc Múzeum Diebold Károly
A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállitása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

DIEBOLD KÁROLY, fotóművész

A népéletet bemutató albumai /szüret, cigányok, falusi életképek/és a Sopron megyei népviseletek egészét bemutató felvételei szintén a tudományos kutatás értékes forrásai. Kincs Sopronnak egy emberöltő soproni életének oly témája, melyre ne találnának életművében néhány kitűnő felvételt. ~~350.old~~ 370 sel

KÖRNYEI ATTILA: ~~emlékkiállítása Ferenc Múzeumban~~ Diebold Károly
A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása 370.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf.
1972. 4.szám

Diebold Károly

Soproni képeskönyv

Tér és Forma, 1933 VI. 32

Diebold Károly,fotóművész,1896-1969

Önarcképe.Finom,vibráló mosoly,kutató tekintet,a kép lelki alkatát,lelkiségét ábrázolja.Művészfotó.Fekete repr. 93.old.Sopronban dolgozott

Lóránt Ödön: Diebold Károly,/1896-1969/ 93.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 FEB

Szabolcs-Szatmári Szemle

Diehl, H.

1021

Diehl, H.: Paradicsomszedők (Sóstói Nemzetközi Művésztelep, 1974.)

Horváth János: Gordonkázók.

Mivel a Diebold hagyaték teljes ismerete nélkül messzemenő következtetésekre nem vállalkozhatom, a további néhány percben azt javaslom, hogy forduljunk a képei-hez, és a képein keresztül a fotográfiához. Ahhoz a műfajhoz, amelyet sokáig csak olyan másoló-alkalmatosságnak tartottak, amelyet az ember az alkotás legcsekélyebb lehetősége nélkül, csak kezel és használ. A fotográfia történetében azonban hamar kiderült, hogy egy fénykép nem csak annak bizonyítéka, hogy mi állt ott, hanem annak is, hogy mit látott a fényképész. Innen már egyenes út vezetett el a fotográfiai látás fogalmához, amely éppen Diebold működési idején, az 1930-as években telítődött meg új tartalommal. Olyasmiben kezdték el felfedezni a szépséget, amelyet mindenki látott ugyan, de hétköznapisága miatt senki nem vett észre. Az itt látható művész-fotók léte is részben ennek a felfogásnak köszönhető: anyján pihenő gyermek, csapatba verődő cigánygyerekek, piacoló asszonyok, levest kortyolgató kisfiú, és így tovább. Diebold természetesen a klasszikus témákban is otthon érezte magát, sok tájképet és csendéletet komponált. Néhány nappal ezelőtt bukkantam rá egy adatra, amely szerint 1935-ben Bárány Nándorral és Kerny Istvánnal együtt Budapesten állított ki, ahol a zsűri külön méltatta az „1 fok Celsius" című fényképének modernségét. Akkoriban ez a dicséret sokat jelentett, hiszen a kiállító fényképészek többsége még impresszionista stílusban és festői hatásokra törekedve dolgozott.

A fényképek tanulmányozásakor azonban hamar ráérezhetünk arra, hogy nem akkor értjük meg a fotográfust, ha a korabeli iskolákhoz és irányzatokhoz való tartozását boncolgatjuk, hiszen még a legnagyobbak is többféle stílust és témát próbáltak ki életük során. Elmondhatjuk tehát, hogy valami egészen másról van szó. Susan Sontag szavaival élve, arról a fényképezésben rejlő páratlan lehetőségről, amelyet ha valaki tehetséggel aknáz ki, akkor eljuthat az önkifejezés kapujáig. Hogy ezt mivel éri el az alkotó – tökéletes technikával vagy egy számára fontos téma következetes feldolgozásával – az végső soron teljesen mindegy. Egy dekomponált és technikailag kidolgozatlan kép is lehet nagyon érdekes, ha olyan állapotot mutat, amely ma már nem létezik. Itt utalnék Diebold 1945 és 1947 között végzett munkájára, amelynek során sok olyan házat fényképezett újra, amelyet háborús sérülés sújtott. Folytatva ezt a gondolatsort, felvetődik az a kérdés, hogy vajon mennyire objektívek a fényképei. Úgy vélem, hogy csak részben azok. Egy fotográfus ugyanis mindig kiemel, kihagy vagy idealizál valamit. Ennek következtében jut egészen más eredményre, ha a téma egyetlen aspektusára pontszerűen koncentrál és másra, ha inkább összegez vagy összefoglal.

Kétségtelen, hogy Diebold Károly profi volt. Egy olyan profi, aki mindig az adott feladat jellegéhez hangolta saját magát és a gépét. Elég csak végigtekinteni az épületfotóin: az egyik képe lírai, a másik közlő, az egyiket kisfilmes géppel készítette, a másikat nagyfilmes géppel. Különbség van a művészfotói és a szakfényképei között is, hiszen az utóbbi rendeltetése mindig az adott téma pontos bemutatása volt. Az egyik esetében megengedhető az életlenség, a másiknál pedig soha.

A fénykép rendeltetésének a meghatározása azonban még mindig kevés ahhoz, hogy egy fényképész művét könnyen felismerjük. A teoretikusok szerint ehhez vagy egy jellemző formai jegy, vagy egy témarögeszme kell. Diebold esetében a Sopron iránti érdeklődés az, amelybe belekapaszkodhatunk. Segítségünkre lehetnek még a korra jellemző stílusjegyek, illetve azok alkalmazása. Egészen konkrétan az ábrázolás miként-jére gondolok: a harmincas években készült fotók karakterét a szokatlan perspektívahatások (felülnézet, alulnézet, ferde kompozíciók), a fény-árnyék hatások kiaknázása, a részletek tanulmányozása és ebből adódóan az anyagszerűség ábrázolása adta meg.

Sopron, Fegyvertár utca 1945 előtt. (Diebold K. felv. 1943. k., Kulturális Örökségvédelmi Hivatal [KÖH] Fényképtár 29.139)

Sopron, Fegyvertár utca 1945-ben. (Diebold K. felv. 1945., KÖH Fényképtár 29.139)

Mindez rendben is volna, de a kérdést továbbra sem tudjuk lezárni. Milyen ismérvek alapján lehet megállapítani azt, hogy az életműben melyik a jó fénykép és melyik a rossz? Rövid ideig úgy tűnt, hogy pusztán a technikai ismérvek alapján is el lehet dönteni a kérdést. Ez a felfogás azonban hamar csődöt mondott, és kialakult egy jóval átfogóbb elképzelés, ami a fotós látását helyezte az ítélkezés középpontjába, és a nem a szépséget. Ma már semmiféle téma és semmiféle technika nem vonhatja el a fényképtől a létezés jogát. Különösen érvényes ez a múzeumokra hagyott fényképhagyatékokra, mert azoknak szinte minden egyes darabja más és más. Az egyik alulexponált, a másik nem. Ilyen esetekben a téma érdekessége lehet az értékelés szempontja, nem is beszélve a felvételek dokumentatív jelentőségéről.

És ha már itt járunk, akkor hadd említsek meg egy olyan fotóalbumot, amely ugyan most nincs itt, de létezéséről – képletesen szólva – az egész ország tud. A fertődi Esterházy-kastélyról készített Diebold albumról van szó, melyet a szerző 1936-ban, még az épület fénykorában készített a herceg engedélyével. Az a tény, hogy tíz év múlva már traktorok jártak a Sala Terrena márványpadlóján, csak még jobban hangsúlyozza azt, hogy milyen forrásértéke van egy ilyen teljes körű dokumentációnak. Néhány nappal a megnyitó előtt felhívtam Bak Jolánt, hogy beszélgessünk Diebold Károlyról. Joli néni az, aki ötven esztendeig dolgozott a kastélyban, és ebből következően mindent tud az épületről. Tőle tudom, hogy a közelmúltban a fertődi kastélykápolna oltárának a helyreállítását Diebold-fotók alapján végezték el. A kiállításon jelenleg a kastély 1958-as színes felvételei láthatók, ekkor fejezték be a főhomlokzat felújítását. (Az építkezés első konzulense Rados Jenő építész volt.)

"Schwung" (Lendület). (Diebold K. felv. 1930-as évek. SM Fényképtár)

Diebold Károly

A fotográfia kérdésére visszatérve, a mai napig nem tudjuk igazán eldönteni, hogy milyen típusú dokumentumok is a fényképek, mert a képek mögött mindig el van rejtve a valóság egy-egy darabja. És ha el van rejtve, akkor fel kell tárni, még egy olyan tárgyilagosságra törekvő alkotó esetén is, mint Diebold Károly. Ez a feltárás történhet a képekhez tartozó szöveges anyagok hozzáillesztésével vagy elvételével, de történhet úgy is, hogy egy-egy utcaképet más szerző más időpontban készített felvételével együtt tanulmányozunk. Ebbe a gondolatkörbe tartozik, hogy új vagy ismeretlen fényképek hatására mindig másként nézzük a múlt képeit. Diebold hagyatékánál maradva itt utalnék a második világháború végén készített városképeire. Ezek különlegessége abban rejlik, hogy sok olyan helyszínt és épületet ismét lefényképezett, amelyeket a béke idején már megörökített. A változások az esetek többségében magukért beszéltek!

Az eddig elmondottakkal nem szerettem volna senkinek a kedvét elvenni a Diebold anyag feldolgozásától. Sőt, meggyőződésem, hogy csodálatos munka vár arra, aki elvégzi a szerző hagyatékának feldolgozását. Az ilyen munkák egyik tanulsága ugyanis éppen az, hogy a sok-sok bizonytalansági tényező ellenére a dolgok valahogy mindig a helyükre kerülnek. Az építészeti képeket az építészek fogják birtokba venni, a városképeket a történészek, a néprajzi képeket a néprajzosok. És akkor még nem beszéltünk a színes fotóiról és a tudományos mikro-fényképeiről, amelyeknek Diebold külön-külön is a specialistája volt. Interjú tudtommal nem készült vele, de az egyik méltatója azt írja róla, hogy nem volt annyira versenyző alkat, mint a társai. Tekintsük ezt egy újabb eldöntendő kérdésnek, és egy újabb inspirációnak ahhoz, hogy képeivel foglalkozzunk.

Irodalom

Soproni Képeskönyv. I. kötet. Sopron, 1932.

Sopron Belvárosa. Sopron, 1932.

30 éves Jubiláris Művészi Fényképkiállítás. Sopron, 1936.

Csatkai Endre – Dercsényi Dezső (szerk.): Sopron és környéke műemlékei. Budapest, 1953.

Diebold Károly: A mikrofényképezés alapismerete. In: Fotó, 1959. 146–148.

Az Erdőmérnöki Főiskola Fotólaboratóriumának színesfénykép kiállítása a festőteremben. In: Klny. az Erdészettudományi Közlemények 1961. évi 1. számából. 25–27.

Lóránt Ödön: Diebold Károly (1896–1969). In: SSz. 24 (1970) 93–95.

Diebold Károly (1896–1969). A magyar fotográfia mesterei. In: Fotó 1972/8.

Környei Attila: A Liszt Ferenc Múzeum Diebold Károly emlékkiállítása. In: SSz. 26 (1972) 370–371.

Hárs József: Diebold Károly fotókiállítása. (1994. július 1–24.) In: SSz. 49 (1995) 163–165.

S sz 2005

Szépművészeti Múzeum, Budapest

Az ábrázolás ábrázolásai

A Szépművészeti Múzeum háborútól megkímélt, műemlék hangulatú, elmélyedésre kiválóan alkalmas grafikai kabinetje körülbelül 170 művet tud egyszerre befogadni és bemutatni gyűjteménye százezernél is több lapjából. A Grafikai Osztály évek óta folyó kiállítássorozata a legkülönfélébb szempontok szerint meríthet a tengerből, akár nemzetek, korok, stílusok, iskolák vagy műfajok/technikák szerint válogatva rendez meg egy-egy kiállítást. Gonda Zsuzsa művészettörténész kilép a megszokott keretekből, amikor most Kép a képben – Művészet és közönség öt évszázad grafikusművészetében Burgkmairtól Picassóig címmel a művek tárgyát tekintette irányadónak, s kortól, stílustól, technikától függetlenül kereste a koncepciójához illő alkotásokat.

Nem is gondolnánk, mennyire széles körű téma ez; a főcím igazából többet fejez ki, mint amennyit a magyarázó alcím ígér. Minden olyan ábrázolástípus ide sorolható, ahol a tárgy maga az ábrázolás. A kiállítás rendezője a „kép a képben" típusán belül altípusokat különböztet meg. Ilyenek a művészet születéséről szóló antik legendákról és a művészet allegorikus megjelenítéseiről készült metszetek, valamint az egykori műhelyek és akadémiák ábrázolásai. J. B. Collaert rézmetszete (1580–1590) segítségével például Az olajfestés feltalálásának lehetünk szemlélői, de több lapon is tanulságos megfigyeléseket tehetünk a XVI–XVII. századi művészképzés formáiról. A művészportrék és önarcképek is

Manuel Robbe: Metszetválogatás, 1905 körül
rézkarc, színes akvatinta, 430x305 mm

ide illeszkednek, kivált, ha „kép a képben" módjára a művészt alkotás közben (A. van Ostade: A festő, 1663 körül) vagy a művével együtt ábrázolják (N-H. Tardieu: Watteau és barátja, 1731), illetve ha a portrét csendélet részeként láthatjuk. Rembrandt óta hagyományos téma a „művész és modellje", hol erotikus kicsengéssel, hol a múzsaszerep kiemelésével. E típus különösen érdekes darabja Rembrandt befejezetlen rézkarcának fázisnyomata, A művész aktmodell után rajzol (1639 körül), ami a munkamódszerére is rávilágít. Allegória és karikatúra határesete az a metszettípus, melyen a festő majomként jelenik meg, tekintettel a majom utánzókészségére. Érdekes, hogy a művészek minden korban hajlottak arra, hogy iróniával szemléljék önmagukat, mesterségüket és helyüket a társadalomban (C. B. Rode: Egy vak dönt a szobrászat és festészet elsőbbségéről, 1785). Több példa is illusztrálja, hogy a XIX. században Daumier művei mint „önkarikatúrák" különösképp jeleskedtek a művészet és a közönség találkozásának gúnyos megjelenítésében (Műteremről műteremre, 1862). A XX. század közepén Picasso műtermi jeleneteiben – egyszersmind a „művész és modellje" példáiban – olykor fölényes iróniával ábrázolja a dilettáns festő típusát. Mindez azt is jelzi, hogy amiként az idők múltával változik a művész szerepe, bonyolultabbak a társadalom viszonyai, akként bővül a művészet önreflexív témáinak köre, különösképp a XIX. század közepétől. A kiállítás lapjainak segítségével eljutunk a főrangú mecénástól a polgári vásárlóig, Burgkmair Miksa császárától (1512–1516) Robbe Metszetválogatásáig (1905 körül); a didergő utcai Képárusoktól (P. Faccini, 1587–1590) Daumier-nek a megszállott és a sznob műgyűjtő torzképét is megjelenítő Művészeti aukció (1853) című lapjáig.

A szórakoztató és tanulságos kiállítás nagyobb figyelmet és érdeklődést érdemel a szokásosnál. Már csak azért is, mert számos ritkán látható művet is bemutat a gyűjteményből. *(Megtekinthető március 27-ig.)*

KOVÁTS ALBERT

Aulich Art Galéria, Budapest

Világ-képek

Földi Péter: Rongyszőnyeg II., 1992
olaj, vászon, 120x115 cm

A több mint 60 munkát felvonultató kollekcióban – néhány mutatóban megjelenő korai darabtól eltekintve – zömmel az elmúlt jó 15 esztendő alkotásaival találkozhat a látogató. Földi Péternek, az 1970-es évek közepe óta kiállító festőművésznek a pályája viszonylag jól leírható. Korai, elsősorban gyerekrajzok ihlette, színes, groteszken karakteres madaras munkái után többalakos, gyakran mezei munkákra utaló kompozíciók következtek, valamint szimbolikus állatképek, melyeket a vidéki lét hétköznapi világát az egyetemességbe emelő művek váltottak fel. Újabb alkotásai pedig körkörös vagy spirálmotívumokból építkező, kiérlelt, szimbolikus, létre kérdező festmények. A körnek szinte minden kultúrában számtalan jelentése van, valószínűleg a Nap és a Hold látszati képének köszönhetően. A tökéletességet, a képzelet számára felfoghatatlan végtelenséget, a teljességet szimbolizálja. A körrel rokon jelkép a spirálforma, mely a labirintusokkal is összefüggésbe hozható. Földi Péternél mindig konkrét, mondhatni profán szituációk – kútásás, szőnyegszövés – válnak univerzális jelképekké.

Vajon mi teszi Földi képeit egyénivé és karakteressé, másokéval össze nem téveszthetővé? A választ a Bartókéval, illetve Vajda Lajoséval rokon szintézis keresése, az etikus magatartás, a mesés, szürrealisztikus motívumok, a gyerekrajzok őszinte, lényegre törő formái adják meg. Ezt az egyediséget sugározzák a montázsszerű képfelépítés, a vastag, már-már plasztikus felületkezelés, a ragyogó fehér, piros, kék, zöld színek, a mesehős emberalakok, az emberi tulajdonságokkal felruházott állatok és növények: a vasúti sínen sétáló macska, a fehér hóban sikló, veszélyt jelképező kék kígyók, a szekérrúdon űrbe repülő leány, a kör alakú kútból a magasba, a Napba néző férfi.

A több tucat sugárzóan szép, színes és groteszk festmény közül a csillagködökre utaló kört és a spirális alakzatokat ábrázoló képek mellett egy, a művész életművén belül is új, szociális témát feldolgozó művet, a Hajléktalant emelem ki. A fekete háttér előtt barna dobozban kuporgó hajléktalan azért sajátos munka, mert Földi egyetemes szimbólumokra épülő festészetében ritka a társadalmi kérdésfelvetés. Mindenesetre ez a kép azt bizonyítja, hogy a szintézis keresése közben az aktuális problémákra is figyel.

Földi Péter a hazai, regionális témákat feldolgozó, egyéni utakon járó művészek (Samu Géza és Bukta Imre) közé sorolható, de kifejezésmódja az olyan fiatalabb – jobb híján „tudatosan naivnak" nevezhető – pályatársakéihoz is kapcsolódik, mint Regős István vagy Hecker Péter. *(Megtekinthető március 24-ig.)*

LÓSKA LAJOS

Lábasház, Sopron

A város fotókrónikása

Diebold Károly: Hózivatar, 1940-es évek
korabeli nagyítás, 27x37 cm

Diebold Károly: Szántóföldek a soproni határban, 1940-es évek
korabeli nagyítás, 18x20 cm

Azok közül a magyar fotóművészek közül, akik külföldön éltek és dolgoztak, sokan világhírűek lettek (Nicolas Muray, André de Dienes, Lucien Hervé, Paul Almásy, Martin Munkácsy), sőt néhányat már a klasszikusok közé sorolt a fotótörténet (Brassaï, André Kertész).

Diebold Károly (1896–1969) Sárszentmiklóson született ugyan, de haláláig Sopronban élt, dolgozott és kis túlzással e város fotókrónikásának is nevezhetjük.

Diebold két évig Budapesten a Műegyetemre járt, de tanulmányait családi okok miatt befejezni nem tudta; Sopronban műszaki tisztviselőként állt munkába. Horváth Józseftől akvarellfestést tanult, 1929-től egy évtizeden keresztül rendszeres résztvevője volt a hazai és nemzetközi fotókiállításoknak. Egy 1972-es újságcikk szerint 40 érmet, plakettet, díjat nyert – ezzel szemben az 1978-ban közzétett szakrepertórium „csak" 23 tárlatrészvételét sorolja fel. A most megrendezett kiállításon a látogatók megtekinthetik Dieboldnak az 1930-as években fényképezett zsánerképeit, városfotóinak évtizedeken keresztül készített sorozatát és impozáns méretűre nagyított építészeti felvételeit.

Akárcsak a kortársaié, Diebold Károly teherbírása is tiszteletet parancsol: 1931-ben üzletet és fotóműtermet nyitott; s közben kiállítási képei, városfotói száma sem csökkent. A II. világháború után a Soproni Egyetemen megszervezte és nyugdíjazásáig vezette a fotólaboratóriumot. Az 1950-es évek végén a kisméretű tárgyak úgynevezett mikrofotózása egyik legjelentősebb hazai szaktekintélyének tartották. A fényképezésben mindig is fontos szerepet játszott a felhasznált technika, az eljárások teljes körének minél jobb ismerete. Diebold saját maga készítette nagyléptékű kiállítási képeit, építészeti fotóit. Jó, hogy ezek most eredetiben láthatók.

Művészetében érdekesen ellenpontozzák egymást a tárgyilagos, korrekt épületfelvételek és a hangulatos portrék, zsánerképek, így az 1930-as évek jellegzetes – sokak által „magyarosnak" nevezett – stílusában fogant legismertebb fotója, a párolgó tányér mellett ülő gyermeket ábrázoló Forró leves.

Diebold Károly alkotásait önálló tárlaton az érdeklődők a budapesti HAP Galériában láthatták első ízben 2006 februárjában. A soproni kiállítás megnyitásával egy időben kerül sor a fotóművész egykori műterme falán emléktáblája felavatására is. *(Megtekinthető Ágoston Ernő soproni festőművész életmű-kiállításával együtt március 12-től április 16-ig.)*

FEJÉR ZOLTÁN

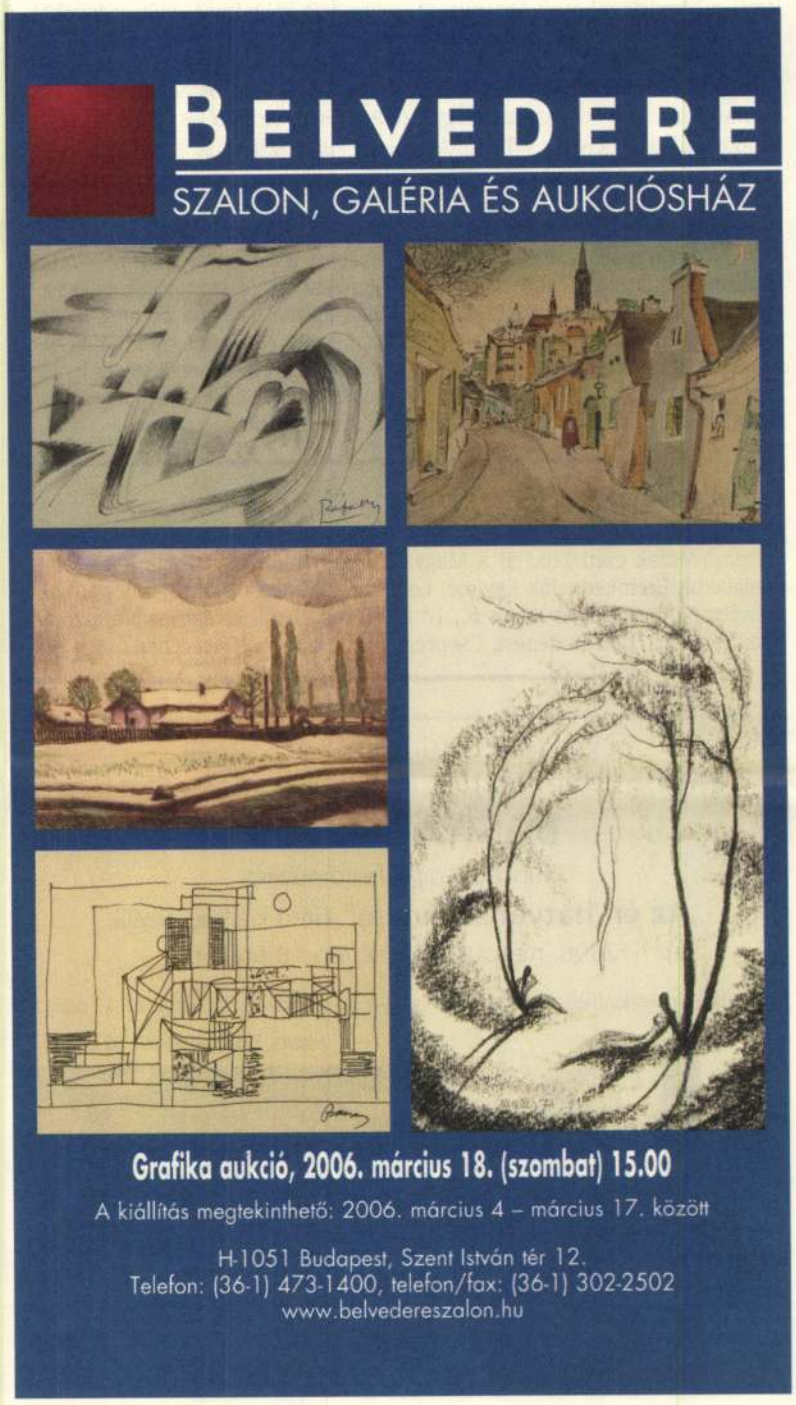

Műértő-különszám

A Szépművészeti Múzeumban 2006. március 18-án nyíló Sigismundus – Rex et Imperator. Művészet és kultúra Luxemburgi Zsigmond korában című kiállításra lapunk különszámot jelentet meg. A kiadványt előfizetőink és vásárlóink áprilisi számunkkal együtt kapják meg.

Félszáz év

Öt évtizede az MTI fotóriportere Friedmann Endre. A pillanatból élek; fényképek az életműből 1954–1979 című kiállítása március 19-ig tekinthető meg a Magyar Fotográfusok Házában, míg képeiből két kötet is megjelent a Folpress Kft. és a MUOSZ, illetve a Városháza gondozásában.

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

Moholy-Nagy László nevét vette fel 2006. március 1-jén a tavaly 125. évfordulóját megünnepelt Magyar Iparművészeti Egyetem. A gazdag és sokszínű életművéről ismert, nemzetközi hírű alkotó rövid ideig az intézmény hallgatója volt. További információk: www.mome.hu.

Fotórekord

Mintegy 630 millió forintnak megfelelő 2,9 millió dollárért kelt el Edward Steichen 1904-ben készült, Tavi holdfény című, 41x48 centiméteres fotója a Sotheby's New York-i árverésén. Ez több mint kétszerese a Richard Prince cowboyt ábrázoló művéért novemberben kifizetett rekordárnak.

Fotóesszé-pályázat

A mai magyar valóság kevéssé ismert területeinek a fotográfia eszközeivel történő felderítését várja pályázatára a Sajtófotó Alapítvány . A két nyertes 500-500 ezer forintot kap elképzelései fél éven belüli megvalósítására. A tervezett munka rövid leírását 2006. március 20-áig kérik beküldeni a Magyar Fotóriporterek Társasága, 1062 Budapest, Andrássy út 101. címre.

Miniszteri ajándék a Magyar Nemzeti Galériának

„Tudjuk, hogy vannak törekvések, amelyek önálló roma művészeti gyűjtemény létrehozását szorgalmazzák. Ezt a magunk részéről akceptáljuk is, és lehetőségeinkhez képest támogatjuk, mivel egy ilyen gyűjtemény megfelelő körülmények és megfelelő interpretáció mellett differenciáltabbá teheti a magyar művészet bemutatását. Alapvető meggyőződésünk azonban, hogy jelentős alkotók jelentős műveinek mindenféle megkülönböztetés nélkül kell a nemzeti gyűjteménybe kerülnie" – szögezte le a Galéria közleménye abból az alkalomból, hogy február 21-én átadták a múzeumnak Bozóki András kulturális miniszter ajándékát, egy Szentandrássy István-képet.

Utazó Munkácsyk

Tíz évre módosította Pákh Imre tulajdonos a Golgota című festmény eddigi öt évre szóló letéti szerződését. A debreceni Déri Múzeumban 80 ezren látták a Munkácsy-képek Amerikából – válogatás Pákh Imre gyűjteményéből című tárlatot, amely az eddig a vidéken megrendezett leglátogatottabb kiállításnak bizonyult. A szegedi Móra Ferenc Múzeum, a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum és a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum összefogásának köszönhetően 2006-ban három megyeszékhelyen is látható lesz a Munkácsy-vándorkiállítás, melynek 44 alkotásából 28 kép Pákh gyűjteményéből való.

Hazatért a Kalitkás nő I.

Több mint 24 millió forintnyi áfa terheli továbbra is a Kalitkás nő I. behozatalát. Ennek kifizetése nélkül csak rövid ideig maradhat Magyarországon. A budapesti Ernst Galéria tulajdonosai 122 millió forintért vásárolták meg tavaly egy chicagói aukción Rippl-Rónai József festményét. A tulajdonosok a kép hazaszállítását precedens értékűnek tartották, s ezzel kívánnak rávilágítani a magyar műtárgy-behozatali helyzet visszásságaira. Az Ernst Galéria arra törekszik, hogy a képet mihamarabb restaurálják és bemutassák a közönségnek.

Éremkedvelők

Szívesen látja az érdeklődőket és várja az éremkedvelők, gyűjtők, valamint éremművészek csatlakozását a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete keretében megalakult Éremkedvelők Egylete. Legközelebbi rendezvényeik időpontjai: március 6., április 3. és május 8., 16 és 18 óra között a Magyar Numizmatikai Társulat 1085 Budapest, Csepreghy u. 4. alatti helyiségében.

A Körmendi Galéria közreműködésével
a Múzsa Galériában (1055 Budapest, Falk Miksa utca 5.)

BASKA JÓZSEF

Munkácsy-díjas festőművész

„Az én hatvanas éveim" című kiállítása nyílik

2006. március 6-án hétfőn 18 órakor

A kiállítás megtekinthető 2006. április 1-ig, H–P 10–17 óráig, szombaton 10–13 óráig

A deres, 1959, olaj, vászon, 60 x 80 cm

IX. ÉVFOLYAM – 3. SZÁM

Egy különös műforma

Janus-arcú képek

Sajtóhír egy hat év előtti Szilveszternapon: „Szenzációs leletre bukkantak: egy grafika hátoldalán Paul Cézanne egy fát ábrázoló ceruzavázlatára lelt egy restaurátor" (Magyar Hírlap, 1999. XII. 31.). Valójában: az Albertina világhírű, Cézanne tízéves fiát ábrázoló opusa hátoldalán lévő, addig elfedett mű vált ismertté, fontossá („nyomban másfél millió schillingre biztosították"). Pedig csupán annyi történhetett, hogy a restaurátor levette a kép hátoldalát takaró kartont. Egy mozdulat – egy munkaművelet inkább –, s egy „új" Cézanne-mű született, miközben megnőtt az eredeti értéke.

A hazai műkereskedelemben is fölfölbukkannak kétoldalas alkotások, s az utóbbi évtizedben e jelenségre kezdenek már odafigyelni. Az aukciósházak általában katalógusaikban jelzik, igyekeznek pontos információt adni a „hátul lévőről", az eltakartról is. Bizonyosan nem értékcsökkentő a duplaképiség, noha nálunk ennek értéknövelő szerepét még nem tudjuk tetten érni. Főként az alkotóról, életművéről szolgáltathat új információt az ismert vagy még rejtett hátoldali kép.

Magam Diószegi Balázs (1914–1999) festőművész gyűjteményes kiállítása rendezésekor (Kecskemét, Katona József Múzeum, 1975) találkoztam az oeuvre egy fontos kétoldalas festményével. Az alkotó a mű keletkezéstörténetéről írta: „1943-ban Kárpátalján, Rahón sieltem. Ahogy vettem a kanyarokat a léceimmel, az egyik kanyarnál elébem ugrott egy fekete tehén, mondván, hogy »bő«. Olyan hatással volt rám, hogy kénytelen voltam megfesteni." A kétoldalasság okát firtató kérdésemre ugyan nem válaszolt Diószegi, ám fölidézte a másik képoldal keletkezéstörténetét is: „Nagy István temetését azért festettem, mert elképzeltem, hogy ilyesféleképpen temethették el, mikor meghalt. Szerettem Nagy István monumentalitását. Ez volt az ok csupán, ezért festettem."

Diószegi Balázs: Fekete tehén, 1943
olaj, farost, 80x100 cm, Kecskeméti Képtár

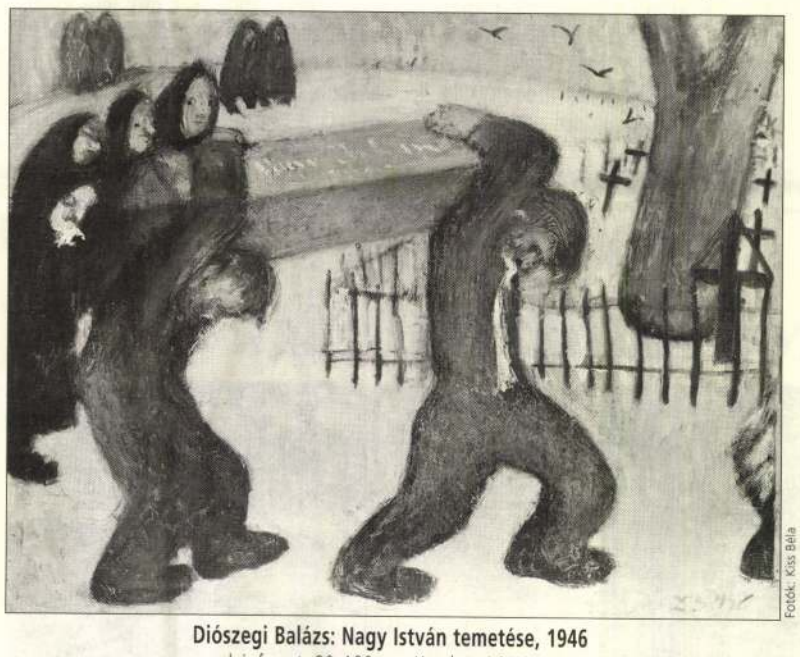

Fotók: Kiss Béla

Diószegi Balázs: Nagy István temetése, 1946
olaj, farost, 80x100 cm, Kecskeméti Képtár

A kétoldalas munkán nehéz értékkülönbséget megállapítani. Mindkét kompozíció jól képviseli az autonóm festői egyéniség legfőbb vonásait: tömbös fogalmazás, drámai, lefokozott-redukált színhasználat, formai egyszerűsítés. Vajon miért az 1943-as kép hátoldalára festette az 1946-os, szőnyis reminiszcenciákat (Szőnyi István: Zebegényi temetés) is magába olvasztó új kompozíciót? Csak találgathatjuk: anyagtakarékosság, kéznél volt az üres felület, s számára mindenekelőtt az új mű megalkotása volt fontos.

Diószegi 1975-ben megismert kétoldalas opusa óta kezdtem kutatni és gyűjteni a hasonló alkotások adatait, azonos és eltérő sajátosságait. A duplaképeknél csupa szabálytalanságot, a megszokott eljárások fölrúgását regisztrálhatjuk, hiszen maga a műforma is egészen egyedi. Csak a legfontosabb vonatkozásaira utalok itt: festett felületei nem tekinthetők azonos értékűnek, mivel jobbára a tulajdonos egy főoldal mellett dönt. Pedig az azonos (vagy közel azonos) értékű kétoldalasság miatt a falra merőlegesen, azaz térben kell(ene) elhelyezni, hogy a festmény mindkét oldala egyformán megnyilvánulhasson. (A hazai régiségben e műfaj egyfajta fontos megnyilvánulásai a becsukható szárnyasoltárok táblái és a templomi lobogók.) S ha XX. századi festményről van szó, akkor leginkább az objektekkel mutathat némi rokonságot. Megnevezésére kifejezések egész sorozata kínálkozik: ikerkép, duplakép, kétoldalas mű, Janus-arcú kép, elöl-hátul kép, kettős kép.

Néhány példát azért érdemes szemügyre venni, mert egyedi sajátosságokat, jelentős variabilitást mutatnak. Boromisza Tibor A nagybányai kispiac (1910, vászon, olaj, 62,5x80 cm, j. j. l.: 1910 Boromisza Tibor NB, A oldal, reprodukálva: Kultúra, Sopron, 1911) és a Felesége portréja (B oldal, 80x62,5 cm, j. n.) olyan ikerkép, melynek mindkét oldala a művész legjobb kvalitásait képviseli (Jurecskó László: Boromisza Tibor. Miskolc, 1996. Azonosítható képek listája 37.). Az ikerkép megnevezés itt azt is jelzi, hogy közel azonos idejű a képoldalak létrejötte. Galimberti Lanow Mária egyik képe még jellegzetes nagybányai táj (B), ám a másik oldal erőteljes, kvalitásos, a kecskeméti művésztelepen 1916-ban született Csendélet (A), amely a Szabó Júlia által „kecskeméti kubizmusnak" nevezett vonulatba illeszkedik (Sümegi György: A kecskeméti művésztelep és alkotóház. Budapest, 1996. 46. A: 62. kép). Ugyancsak kecskeméti művésztelepi az az emlékpaletta, amelynek A oldalán Csallóközi Farkas Lőrinc és Prohászka József önarcképei, Benyovszky István lovasa és Hagyik István aktja képez egy kompozíciót, míg a hátoldala (B) alföldi tájkép (Sümegi i. m. 41. kép).

Kádár Béla szívesen használta a munkába fogott felület mindkét oldalát. Egyik kép-ikre: Ülő akt (A: papír, tempera, 20,5x28 cm, j. j. l.: Kádár), másik fele: ugyanarról a modellről készült tusrajz; valószínűleg ez utóbbi született először (B: 28,5x25 cm, j. j. l.: Kádár Béla. Mindkét oldal reprodukálva: A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület I. Rendhagyó műtárgy árverése. Budapest, 2000, katalógus 18.).

Tóth Menyhért anyaghasználatában gyakori, hogy a papír mindkét oldalára rajzol és esetleg ír is. (Kétoldalas rajzok nagy számban maradtak fönn például Szalay Lajos életművében is.) Tóth Menyhért azonban dekliknek, vásznaknak is gyakran használta mindkét oldalát. Kubisztikus tanulságokat mutató korai Fekvő női akt (A: farost, olaj, 53x65 cm, j. b. l.: TM, reprodukálva: Supka Magdolna: Tóth Menyhért. Budapest, 1990. I.) című 1933-as műve túloldalán az oeuvreben ugyancsak ritka Balaton-kompozíció látható. Kunt Ernő egy rétegelt lemez két felére Álló akt (A) és Ülő fiú (B) kompozíciókat festett (1940-es évek, 97x80 cm, A: j. j. l.: Kunt E.). Miklóssy Gábor két szakrális opusát tartalmazza az ötvenes években keletkezett (még 90 fokban is elforgatott) kettős képe (A: Mária és Erzsébet találkozása, olaj, farost, 40x50 cm, j. n., B: Szent Család, j. n.).

Egy Gráber Margit–Perlrott-Csaba Vilmos-mű sajátos típust jelöl, a két alkotótól származó, egy képtestben megjelenő kettősképet. Gráber 1925-ben elvált Perlrott-tól, akivel azonban egészen annak 1955-ben bekövetkezett haláláig baráti viszonyban maradt, sőt művészetének legfőbb propagálója, műveinek megbecsülője, hűséges őrizője volt. A nála megmaradt képpár a Szentendrei Művésztelepen készült az ötvenes évek első felében. A Gráber-képoldal szentendrei városrészlet alakkal – az életműben társtalan (B: papír, olaj, 55x43,5 cm, j. b. l.: Gráber). Perlrott munkája, A Szentendrei Művésztelep kertje (A: j. n.) párdarabja a Lola háza című 1954-re datált, ismert olajképének (Perlrott-Csaba Vilmos-kiállítás. Magángyűjtők Galériája, Budapest, 1998, katalógus 32.), s fontos darabja a festő utolsó alkotói korszakának.

A Janus-arcú képek föltárása, megismerése nem csupán az egyes életműveket gazdagíthatja, hanem művészetünk történetének is új vonatkozása.

SÜMEGI GYÖRGY

MDK

Diener Dénes József dr. meghalt /1937.aug.5./

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

XXVII. KIÁLLITÁS

DIENER-DÉNES REZSŐ

festő gyüjteménye

MEGNYILIK MÁRCIUS 16-ÁN

Nyitva hétköznap 9–2 és 4–6
Vasárnap és ünnepnap 9–1

1924 MÁRCIUS 16—30

BELVEDERE

Művészeti igazgató: Fónagy Béla

„GLOBUS" BUDAPEST.

NYOMTATVÁNY

IV, VÁCI UCCA 11/B
FÉLEMELET TEL. 171-56

Hegy.

Szentendrei Görög utca

11.

Árpád u. 41.

Képzőművészeti Múzeum

végleg megszüntette ezt a virágzó újságvállalatot. A Köztársasági Ujsággá vedlett Budapest végleg megszünt s Wodianer Hugó aránylag fiatalon elhunyt. A Belvárosnak ezen a régi pontján uj, hatalmas bérpaloták emelkednek, amelyek között elfeledve, alig észrevéve mereng a régi nyomda a multakon.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: A Nagyvi

Megjelent: 1910 MÁJ. 24.

DIENER-DÉNES RUDOLF LEGÚJABB ÉLETSZERŰ FRANCIÁS PASZTELLJEI NAGY SIKERT ARATTAK a szombati tárlatmegnyitón, ahol megjelent az itt tartózkodó híres francia mükritikus, *Jean Casson* is. Diener-Dénes, aki *két esztendeig* élt a Szajna partján, — *nem tud franciául*... „Kérlek szólt *Rabinovszky Mártushoz*, a mükritikushoz —, mondd meg monsieur Cassonnak, sajnálom, *nem tudok vele beszélni*..." Casson mosolygott és így felelt: „Kérem, mondják meg monsieur Dienernek, hogy én *nagy előnyben* vagyok, mert — *és a képeire mutatott — tudok vele beszélni és megértem*, amit nekem mond..."

*

Diener Dénes Rudolf

a leghagyobb trefacsinálo egész Budapesten és örökös ellenfélbasa Farkas Emődnek. Ha valami ugratás történt, abban bizonyosan benne volt a Kovács Dénes keze és ötletessége. Ő ajánlotta például Farkas Emődnek, amikor az panaszkodott, hogy a könyveit nem igen vásárolják, hogy tegyen közzé valami reklámot az ujságokban. Farkas Emőd kitünőnek találta a tanácsot és közölte a lapokban, hogy Debrecenben a rendőrség letartóztatott egy Böle Gábor nevü embert, aki magát Farkas Emődnek, az országos nevü irónak adta ki és ilyen módon különböző visszaéléseket követett el. A hirből persze egyetlen szó sem volt igaz és költött alak volt Böle Gábor is. Annál jobban megrémült Farkas Emőd, mikor másnap a telefonhoz szólitották és Böle Gábor névvel egy morózus hangu, dühös idegen jelentkezett, rákiabálva az iróra, hogy lent várja a Sarkantyus-utca sarkán abból a célból, hogy nyomban agyonverje. A rejtélyes idegen, aki igy életre kelt, Kovács Dénes volt, aki a házban levő egyik másik telefonkészülékbe harsogta bele fenyegetéseit. Farkas Emőd azonban rettenetesen megijedt, napokig nem mert egyedül járni az utcán, félve Böle Gábor megtorló bosszujától.

A kedélyes élet mögött, ami az ilyen régi redakcióban folyt,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1938 JUL 9

Diener-Dénes Rudolf

Országos Rendező Iroda: Ozd: Slagermuzsika. Komló: Hajtó, itt Balaton.

TÁRLATOK

Fényes Adolf-terem: Bulgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi renaissance könyvkötőműhelye: Magyarországi rafajansz- és keményecserép-művészet. **Keletázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

Wien. Galerie Heinemann & Faber.
1936. März.

Diener Dénes Rudolf

RUDOLF DIENER-DÉNES

ist 1889 geboren. Studien in Budapest und Nagybánya. Entscheidende künstlerische Förderung hat er einem langjährigen Aufenthalt in Paris zu verdanken. Aus dicht verwobenen leuchtenden Farbflecken strahlen uns in Landschaft, Stilleben und Figuren die naive Herzenslust, die sonnige Lebensfreude, das malerische Blühen entgegen. Diener-Dénes ist in Budapest durch mehrere Kollektivausstellungen hervorgetreten, in Paris stellte er gemeinsam mit andern Malern aus. Werke im Museum der Schönen Künste und in Privatsammlungen zu Budapest, Paris, Köln.

26. Junge	(60×80)	800 Sch.
27. Stilleben	(60×80)	800 Sch.
28. Wäscherinnen	(60×80)	800 Sch.
29. Landschaft I.	(50×70)	600 Sch.
30. Landschaft II.	(60×80)	800 Sch.

lódés Erdély története iránt. Mindez alátámasztotta azt az álláspontot: lehetővé kell tenni, hogy a határainkon túl élők is hiteles, szakszerű információt szerezhessenek Erdélyről, az ott élő népek eredetéről, életéről. Erdély, az erdélyiek helyzetének, előtt jeleztek, most is örömmel üdvözölnék annak lehetőségét is, ha e változás nyomán a román, a szász és a magyar történetírók mondanák el azt, ami közös és eltérő e népek, nemzetiségek fejlődésében és annak megítélésében.

Szentendrei részlet

Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítása Kaposvárott

Centenárium adott alkalmat a kaposvári Somogyi Képtárnak, hogy megrendezze *Diener-Dénes* Rudolf festő (1889—1956) gyűjteményes kiállítását. Halála óta két emléktárlatot rendeztek Diener-Dénes festményeiből, rajzaiból: 1968-ban a Nemzeti Galériában, 1982-ben Szentendrén. Mindkét kiállítás, akárcsak a mostani, vázlatos volt: a festő művei szétszóródtak a világban. Párizsban töltött sok bohém éve alatt gyors kézzel készültek a vásznak, s épp ily gyorsan találtak tulajdonosra. De később, idehaza is keresett művész volt, életműve nem a műteremben (amikor épp volt) várta a majdani emlékmúzeumalapítást.

Jellegzetes századközepi művészpályájának ismerősek az életrajzi motívumai: gyermekkori szegénység, korán megmutatkozó tehetség, irányt kevéssé adó mesterek a festőtanonc mellett, a *Kassák* körüli mozgásokra való távoli rácsodálkozás, majd Párizs, az ekkorra már festőivé oldott izmusok, *Bonnard*, *Vuillard*, *Dufy*. Diener-Dénes Rudolf kicsit *Utrillós*, kicsit *Cézanne-os*, kicsit aktivistás képeit még Kassák Lajos is ünnepli, az életművet beváltott ígéretnek tartja 1937-ben. Hogy a pittoreszké szelídítést néhány évre rá már keményen számon kérje rajta, s nemzedékén *Kállai* Ernő: leszűrt, elfinomult és elkényesedett festői tenyészet, kellemes színzsongás akkor, amikor — megítélése szerint —, a festő dolga az egyértelmű állásfoglalás lenne, írja 1942-ben.

Diener-Dénes Rudolf képeinek szomorkás idilljén nem változtatott a háború, sem a 44-es bujkálás, sem a 49 utáni mellőzés. Párizs után szentendrei művész lett, nem lakhelye, hanem habitusa szerint: a politika ellenében a kultúrát és a kulturáltságot képviselte itt. Rendíthetetlenül festette finom színharmóniájú családi portréit, csendéleteit és falurészleteit, a szentendrei és a Duna-parti hangulatokat.

(bán)

DIENER-DÉNES Rudolf

1989. márc. 13 MN

a deregulációs tanács szakvéleménye után lehet jogszabálytervezeteket a Minisztertanács elé vinni — jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján *Sárközy* Tamás igazságügyi miniszterhelyettes, deregulációs kormánybiztos. A Minisztertanács határozata nyomán felállított tanács 15 tagja közül csak egy, a titkár látja el ezt a feladatot főfoglalkozásban. A többiek más területen dolgozó, magasan kvalifikált gazdasági és jogi szakemberek, akik nem vettek részt a majdan a tanács által felülvizsgálandó jogszabályok megalkotásában; s nem kell egy kormányváltozás miatt a kenyerüket félteniük, azaz *valóban független szakemberként* végezhetik munkájukat a tanácsban. Amit a tanács célul tűzött ki, a „szélsőbal" kivételével minden leendő koalíciós kormánynak csak tetszhet — hangzott el —, amennyiben a dereguláció fontos feltétele a piaci viszonyok megteremtésének.

Mit is jelent ez a szakkifejezés? Azoknak a nem törvényszintű jogszabályoknak vagy kvázijogszabályoknak (minisztériumi utasításoknak, körleveleknek, leiratoknak stb.) a felülvizsgálatát, amelyek *gúzsba kötötték a gazdasági döntéshozókat*, nem engedték a piaci ésszerűség érvényesülését. Sárközy Tamás nem tudott válaszolni arra a kérdésre, hogy vajon hány jogszabályra terjed majd ki a tanács munkája, mivel *„nincs tisztességes jogszabály-nyilvántartás Magyarországon"*. Becslések 40 és

töredékével foglalkozik majd, azokkal, amelyeket alkotóik fenn akarnak tartani. Ehhez az év végéig kell jelentkezniük, s az indokláshoz adott esetben költségkihatásokat tartalmazó számítást is mellékelniük kell: *mibe kerül a szabály betartása, illetve milyen veszteséggel járna a megszűnése*. A meg nem indokolt miniszteri és államtitkári szintű jogszabályokat és kvázijogszabályokat 1990. májustól *automatikusan hatályon kívül helyezik*. Sárközy Tamás a dereguláció során számít az állami hivatalnokok restségére, s abban reménykedik, hogy az akció során a különböző gazdasági szabályozásokból több vész el, mint 20 százalék, amennyivel külföldi hasonló akciók során megfogyatkozott a szabályozótömeg.

— Meglehet — mondta a kormánybiztos —, hogy a deregulációnak áldozatul esnek fogyasztói vagy munkavállalói érdekvédelmet szolgáló, esetleg valós visszaélési veszélyt gátló, azaz indokoltan létező szabályok is. Ezért majd kemény kritikával illet bennünket a sajtó. De azt is tudomásul kell venni, hogy a minden visszaélés nélküli piacgazdaság nem egyéb álomnál.

A Gazdasági Deregulációs Tanácskozáson kívül alakul egy másik is a Belügyminisztérium égisze alatt, amely *az államigazgatással összefüggő felesleges jogszabályokat* veszi revízió alá. Ennek a tanácsnak október 31-ig kell előterjesztenie a programját.

Diener Dénes Rudolf

Kiemelkedő helyet juttat neki a Gönyei-
Tavaszvég Vallástása a Nemzeti Galériában
Sötét tónusú olvatag földfestőisége, tompítottan csillogó
kapa színessége ugyanolyan itt-ész, mint másor.

Rabinovszky Máriusz: Kiállitási beszámoló
Szabad Müvészet 1948/3 116.p.
Kritikák és képek Bp. Corvina 1976
87.old.

Diener Dénes Rudolf

Tiherryi Lajost,Diener Dénes Rudolfot emer-
veneti és tartalmi,Berény Róbertet elsősorban
tartalmi, Schadl Jánost és Ruttkai Györgyöt te
hármányi képeslapon közli a hátsó.
Akadémiai Kiadó 1971 44 old.

Diener Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Szentélet" o.v. 60×80
J.l.p. Diener Dénes
k.ár: 6000 Ft

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Diener Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Nyári Est" o.v. 73 x 100 cm
J.l.b.: Diener Dénes
Kiállítási ár: 10000 Ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Dienes Dénes Rudolf

„Szenvedélyek" O.v. 40x60 cm

J.l.f.: Dienes Dénes

Ár: 4000 Ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Diener Dénes Rudolf
(1889 - 1956)

„Falusi utca toronnyal" O. v. 60x50 cm

J. j. l.: Diener Dénes

2. ár: 6000 ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Diener Dénes Rudolf

„Téli táj" o.v. 56x69 cm

J.l.j.: Diener Dénes

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

43. Képaukció BÁV Budapest, 1977. szeptember

Diener-Dénes Rudolf
(1889-1916)

„Virágok vázában" o.v. 60x50 cm

J.l.j.: Diener Dénes

Vételi ár: 6000 Ft.

43. Képaukció BÁV Budapest, 1977. szeptember

M.D.K.

Diem Pál
Grafikus

Kártetők

Élet és Irodalom, 1964. május 30 - 4 lap.

Diener Dénes Rudolf

„Tájkép" o.v. 60x80 J.l.l.: Bartos

Jenő főorvos barátomnak Diener Dénes

Utalfári ár: 6000 Ft.

BÁV 43.Képaukció Buddpest,1977.szeptember

Ø Diemer Károly.

nyomdász

l.

Kertész nyomdatelep

280 l.

Hatvany Ferenc báró ajándéka

Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20., 3. l. — (Antwerpeni festő.) — Gerevich PA, 243. l. (Antwerpeni festő.) — Benesch Belved. 70. l. (Ambrosius Benson.)

BALEN, HENDRIK VAN (flamand festő, 1575—1632)

A szabinnők elrablása (127. kép)

Maszlaghy II. 389. szám. (Ismeretlen.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 244. l. (Hendrik von Balen.) — Benesch Belved. 70. l. (Frans Francken) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Gran. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

BOSSCHE, BALTHASAR VAN DEN (flamand festő, 1681—1715)

Lakoma

Vászon, olaj, 68×83 cm.

Gerevich PA, 244. l. (Balthasar van den Bossche.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l.

BREDAEL, PIERRE VAN (flamand festő, 1629—1719)

Tájkép

Fa, olaj, 46×72·5 cm.

BROUWER, ADRIAEN (flamand festő, 1605—1638) KÖVETŐJE

Falusi konyhában

Falusi kocsmában

MDK

Diener Dénes Rudolf

Tájkép, of.

" paszt.

Kert, "

Szentendrei festők 2. kiáll. Ferenczy K. Muz.
1952. okt.

MDK

Diener Dénes Rudolf festő

F.A.E: Képzőművészek a bányáról,... Szab.Nép, 1948. nov. 23. 6 l.

MDK

Dinar - Deák József, [ ]

Megemlítve. Róla is írt
Szerb Gábor.

Dévényi Iván: Egy elfeledett művészeti író
558-561.

JELENKOR, Pécs. 1970. június XIII/6.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Csendélet

Magyar akvarellek. Tamás Gal. 135.kiáll. 1942. okt.

MDK

Diéner Dénes Rudolf, festő

84. Téli táj.
86. Virágok.

Címke - III. Képzőm. kiáll. - 1942 jan. - Tm.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, of.

Bretagne részlet, of.

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov.

lo 1.

MDK

Diener Dénes Rudolf
Csendélet

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. lo 1.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Tájkép, of.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv Képé
tára 3o. kiáll. 1947. okt. lo. 1.

MDK

Dienerˇ Dénes Rudolf

Páris

100 év festészete. Szalmássy Gal. kiáll.

1948. jan.

M.D.K.

Dreier Deines Rudolf
festő

Vedres Márk portréja (rajz)

Bóka László: Vedres Márk
Élet és Irodalom, 1951. aug. 19. – 5 l.

MDK

Kiállítások

Diener Dénes Rudolf

Szabad Művészet, 1949. 1.sz. 30.o.

MDK

Diener Dánes Rudolf
Gondolkozó

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 5 1.

Diener Dénes Rudi

MDK

Pór Bertalan mint a direktorium festőművészeti szakosztályának vezetője több művésznek ajánlott fel rajztanári állást pl. Pajtás Ödönnek és Diener Dénes Rudinek.
/Pór emlékezései/

143.o.,
M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Dienes Dénes Rudolf festőművész.

1934-ben megalakult a Magyarországi Szocialdemokrata Művészek Szervezete és még abban az évben és 1935-ben is egy-egy grafikai kiállítást rendezett. Hogy ő a Szocialista Párt ezt követően felkérte-e albumok az is szerepet játszott, hogy abban magyar művészek – mint Dienes Dénes – sikra találtak a szerzői megbízatásáért.

Kató Magyarin

1974. V. 13. 18.30 IV.

Diener-Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Utcarészlet" pasztell 44x55 cm
J. l. f.: Diener Dénes Paris
Ex Vállalati ár: 5000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1978. szeptember

Dreiner Dénes Rudolf

1889-ben Nyíregyházán született.
20 évesen az Iparművészeti iskola
esti rajztanfolyamára iratkozott
be.

:nay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
észet,1977.szeptember - 18.oldal.

Diener Dénes Rudolf

„Szobabelső" Papírkollázs 45x62 cm

J. l. j.: Diener Dénes

Kikiáltási ár: 4000 Ft

BÁV 44.Képaukció,Budapest,1977.december

Diener-Dénes Rudolf (1889-1956)

„Horizontal" o.v. 67x54 J.l.j.: Diener Dénes

Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 44.Képaukció,Budapest,1977.december

Dienes Dénes Rudolf

„Ledynka" o.v. 80x60. J.f.j.: Dienes Dénes

Mk.kat.ár: 8000 Ft.

BÁV 44.Képaukció,Budapest,1977.december

MDK

Dienes Dénes Rudolf festő

Nagyszőllős, of.

„Magy. Szovj. Baráts." - 1952 - Képróm. kiáll - Kat. 4. l.

MDK

Dienes Dénes Rudolf, festő.
Mócsurin portréja készítés.

Gyűjt. szám: „M. M. Szovj. Barát." MSzT pályázat. kiáll.
SzN. 1952 II. 28 - Veszprém. l. 6. l.

MDK

Dienes Dénes Rudolf, festő.

11.	Balatoni házak	pastell.
41.	Tájkép,	of.
17.	Balatoni táj.	pastell
138.	Viharlások.	of

Műv. és Kereskt. Tört. (v. Ernst Múz.) – Nemz. Sport- és a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. – 1945. VIII. 11-26. – Kat

MDK

Diener Dénes Rudolf

Gondolkozó

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.

1933. márc. 5 l.

Dréher-Deines Rudolf

A művész első gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban 1917-ben volt. 1924-ben a Bekecsérében nyílt kiállítása, akkor Párizsba készült, ahol 7 évig élt.

Koroknay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmár m.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

Dióner-Déner Rudolf, festőművész

a művész Kecskeméten született művei, kecskeméti munkálkodása a modernebb irányokhoz, a kubizmushoz, az expresszionizmushoz és hozzájárultak a kecskeméti művésztelepet ugyanúgy, mint az aktivizmus hazai történetéhez.

Sümegi György: Az 1910-es kecskeméti Művésztelep
ellentmondásai,
Forrás, 1980. febr. 70. old.

Diener-Dénes Rudolf

Az Iparművészeti Iskolából a Képző-
művészeti Főiskolára Diener-Dénes
Rudolf. A Főiskolán Ferenczy Károly
osztályára került.)

Koroknay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

Diener-Déines Rudolf

Párizsi tartózkodása idején és nyaranként Szentendrén töltötte. Franciaországból hazatérve az Ernst Múzeumban mutatta be franciaországi munkásságának eredményét Diener-Déines.

Korokmay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

Diener-Dénes Rudolf

1937-ben elnyerte a Szinyei Társaság nagydíját Diener-Dénes Rudolf.

roknay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

Deiner-Dénes Rudolf

1956-ban halt meg a művész
1968-ban rendezték emlékkiál-
lítását a Magyar Nemzeti Galé-
riában.

Korokmay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.
Művészet, 1977. szeptember - 16. oldal.

DIENER DÉNES RUDOLF, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kivalasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1979. 216.sz.- DIENER DÉNES RUDOLF: "PARIZSI UTCA", cimü müve p.akvarell. 240+315 mm. 296.old

ROMVÁRY FERENC: A modern magyar Képtár története Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

Diener Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Párizsi utcarészlet" Tempera, pasztell

42x69,5 J.l.b.: Diener Párizs

l.á.: 8000 Ft

BÁV 40. Képaukció Bp. 1976. szeptember

Diener Dénes Rudolf

„Dunai táj" O. v. 63x78

J. l. j.: Diener Dénes : 2. d. 6000 Ft

BÁV 4o.Müvészeti Képaukció Bp.1976.szeptember

Dienes Andor Rudolf

„Szentendrei utca" o.v. 60x80
festett.

Ár: 4000 Ft

BÁV 4o.Művészeti Képaukció Bp.1976.szeptember

Diener-Dénes Rudolf festőművész
1914-ben kiállít a „Nyolcak" örökébe lépő
„Hetek" társaban Kmetty János-Vilmos Lajos-
Perlrott József-Schönberger Armanddal (stb.).

Dévényi Iván: Kmetty János szülőtájain.
Vasárnap, 1974. 12.

Dienes – Dénes Rudolf

a Szentendrei Festők Társasága a Szőnyi mo-
rális és a város anyagi támogatását élvezi,
vonzáskörébe alakul, megalakulnak itt a
Képzőművészeti Főiskola tanárai és tanít-
ványai. – Kortük a művészet is.

Bodri Ferenc: A szentendrei festőiskola története és
időszakai vizsgálata, 1945-ig.
Szemlélők Lenke könyve.

Tolna Megyei Népújság, 1976. febr. 22.

Diener Dénes Rudolf
1889 - 1956

„Havas táj" olaj, vászon 55 x 65
Jelezve lent jobbra: Diener Dénes
Vételár: 6000 Ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Diener Dénes Rudolf

„Szentendrei táj" Olaj, vászon
50 x 64 Jelezve lent jobbra: Diener Dénes
Vételár: 6000 Ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Dienes Dénes Rudolf

„Péter olvas" olaj, vászon

50x71 Aláírás lent jobbra: Dienes-Dénes

Várható ár: 5000 Ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Diener-Dénes Rudolf, festő

● *DIENER-DÉNES.* A Corvina A Művészet Kiskönyvtára sorozatának újdonsága Francois Gachot portréja a XX. század magyar festészetének kiválóságáról, Diener-Dénes Rudolfról. A kötet előszavát Illyés Gyula írta.

12.

:o Diener-Dénes

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 27.

Diener-Dénes Rudolf, jerk

François Jachot: Diener-Dénes Rudolf c. könyve

L

— : Most jelent meg 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 14.

th

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dienes-Dénes Rudolf

1976 FEB

Könyvvilág

1021

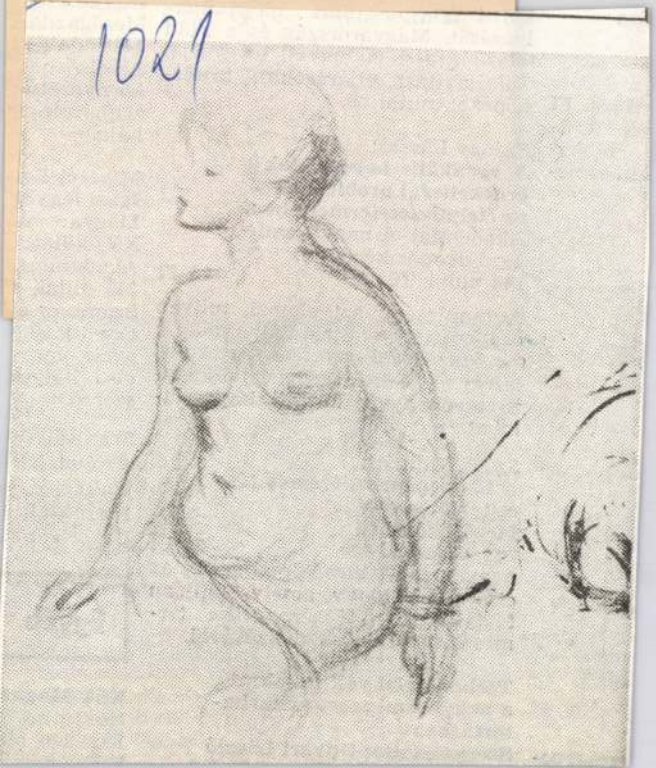

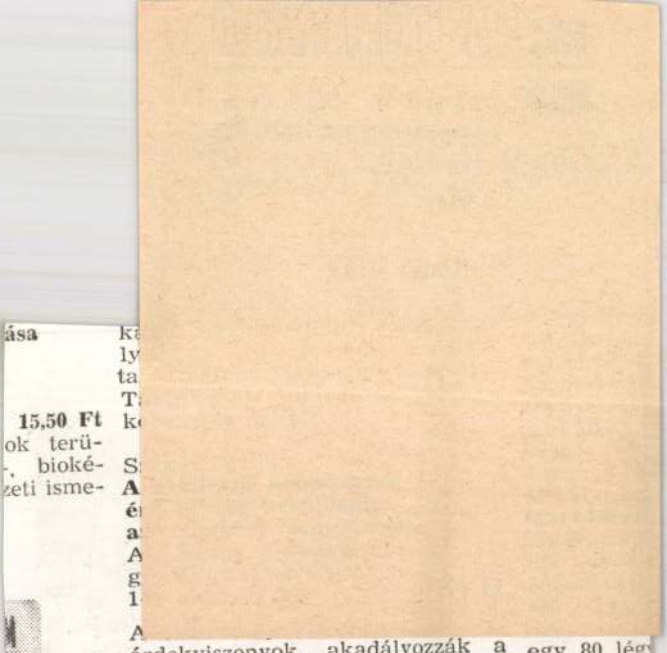

ása

15,50 Ft
ok terü-
, bioké-
zeti isme-

érdekviszonyok akadályozzák a mezőgazdasági nyersanyagtermelés és az élelmiszeripari feldolgozó tevékenység közötti kapcsolatokat.

Szűcs Kálmán:
A fűszerpaprika termesztése és feldolgozása
Mezőgazdasági.
284 oldal, kötve **35 Ft**
A magyar szakirodalomban ez az első olyan könyv, amely önállóan foglalkozik a fűszerpaprika termesztésével és feldolgozásával.

egy 80 lég
gyek vagy
első helye
szerző.

Szent-Györ
Az élet jell
Magvető. G
120 oldal,
Utánnyomá

Egyéb

Dienert-Dénes Rudolf: **Akkutanulmány. F. Gachot könyvé-**
bői (Corvina)

Dienes-Dénes Rudolf

A szegedi első fiatal művészek szabadtéri tárlatáról

Kunetz Jenő - Festő vallomások

21 ## oldal

Dicner Dénes Rudolf festő

d.: Álmos ?

—: festők — 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. szept. 4.

Diener - Dénes Rudolf (1889 - 1956)

„Gyümölcs és virágcsendélet"

o.v. 51x66 cm Jelezve lent: Diener-Dénes

Mintegy ár: 5000 Ft.

BÁV 39. Képaukció katalógus Bp. 1976 május

Diener Dénes Rudolf

Kézimunkázó nő" pasztell 33x33 cm

J. l. j. Diener-Dénes

Kiállítási ár: 1200 Ft.

DÁV 39. Képeakció katalógus Bp. 1976 május

Diener Dénes Rudolf

„Csendélet kéjom Tornával"

o.v. 60×80 cm. J.l.j.: Diener-Dénes

Vételári ár: 6000 Ft

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Dienes Dénes Rudolf

„Pétarde beteg" o.v. 50x70 cm

J.l.j.: Dienes Dénes 1939.

Repr. 2000 éves festőnyet 1939.

246. oldal. 540. tétp.

kiadási ár: 15000 ft

BÁV 54.Képanyag16 Bp.1981.május

Bíró Dénes Rudolf

(Nyíregyháza 1889 - Bp. 1956)

„Csendélet" 6. karton 32x49 cm

J. l. f.: Bíró Dénes (Lenkei). Kikiáltási ár: 3000 Ft

„Kislány cédrával" o. v. 90x65 cm

J. l. f.: Bíró Dénes Kikiáltási ár: 12000 Ft

BÁV 55. Képaukció Budapest, 1981. szeptember

Diener Dénes Rudolf

A toulouse-i egyetem összehasonlító nyelvészet professzora, Denis Diener most tárgyal párizsi illetékesekkel Diener-Dénes Rudolf emlékkiállításáról, amelyen a művész csupán francia témájú festményeit mutatnák be. Ezeknek legtöbbje sohasem került el Párizsból, ott maradtak az egykori barátok, főleg kávéház- és étteremtulajdonosok birtokában, zálog gyanánt. Ma díszhelyen függő műkincsek. Diener-Dénes Rudolf szerette a francia impresszionistákat. A feleségétől, Berthe-től tudjuk, hogy amikor halálmenetben vitték a Duna-parton, Rudi bácsi egyszerre feinézett, s a parti fákra mutatva így szólt: „Istenem, ez teljesen a corot-i színskála!" Berthe asszony hozzáfűzte: „ebben a pillanatban a jó szellemek elhatározták, hogy az ilyen embernek élve kell maradnia ..." Még egy darabig. F. Á.

Magyar Nemzet 1981. VIII. 1.

Diener - Déner Rudolf

neve említve, művészetének
műve szerepel az 1936-os akvarell-kiállításon

-Uj magyar akvarellek-

Bálint György:a Toronyőr visszapillant I.630.old.
Bp.Magvető 1976.

Diener Dénes Rudolf
(Nyíregyháza 1889 - Bp. 1956)

„Városrészlet" o. karton 33,5 x 49cm S. l. j.:
Diener Dénes Kikiáltási ár: 3000 Ft.

„Crendelet" o. fa. 25 x 47cm S. l. j.: Diener
Kikiáltási ár: 4000 Ft.

BÁV 57.Képaukció Bp.1982.május

Diener Dénes Rudolf (1889-1956)

„Mezei virágok" o.v. 68x57 cm
J.l.f.: Diener Dénes Kikiáltási ár: 10000 ft.

—

„Postai irredák" o.v. 28x37 J.l.f.: Diener Dénes
Kikiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Dénes Dénes Rudolf (1889-1956)

„A Szajna parttá Párizsban"

Pasztell 63x78 cm j. l. j. Dénes Dénes Paris

Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Diener - Dénes Rudolf, festő

L.: Réti Y

Sümegi Gy.: Az 1910-es kecskeméti ... 67-72

Forrás, Kecskemét, 1980. febr. XII/2

Diener Dénes Rudolf

(Nyíregyháza, 1889 - Bp. 1956)

„Párizsi részlet" pasztell 36x52 cm J.l.j.: Diener Dénes. Párizs

Becsülési ár: 4000 Ft.

„Csendélet" pasztell 46x59 cm J.l.j.: Diener Dénes

Becsülési ár: 5000 Ft.

BÁV 59.Képaukció Budapest,1982.december

MDK

Diener Dénes Rudolf

Boglya, olaj

Kislány, paszt.

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

két szobája boltozott. Fellner Jakab

[illegible], 1955/

MDK

Diener Dénes Rudolf

Duna, paszt.

Szentendrei Művésztelep kiáll. 1951. okt.

, 5 ablakkal és 3 ajtóval, boltozott
ve, 1764.

(Gy. Gerő, 1955)

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Csendélet, olaj

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Interieur, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 8 l.

Diener Dénes Rudolf

(Nyíregyháza, 1889 – Bp. 1956)

„Szigetpart" o.v. 60×80 cm

J.l.p.: Diener Dénes. Paris

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 58. Képaukció Bp. 1982. szeptember

Diener Dénes Rudolf

„Uroma" o.v. 86x70 cm

J. l. 6. Diener Dénes Védett

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 57.Képaukció Bp.1982.május

Diener Dénes Rudolf (Nyíregyháza, 1889 - Bp. 1956)

„Dunaparti részlet" o.v. 60x80 cm
J. l. p.: Diener Dénes
Becsült ár: 6000 Ft.

„Virágcsendélet" o.v. 80x60 cm
J. l. b.: Diener Dénes
Becsült ár: 8000 Ft.

BÁV 60.Képaukció Bp.1983.május

MDK

Diener Dénes Rudolf
Virágcsendélet, olaj
Csendélet, paszt.
Szentendrei kert, olaj.
Dunai táj, olaj

Szentendrei Műv.telep jub. kiáll. 1926-56.

12 l.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Boglya, olaj

Csernátony Zs: Szentendrei Müv.telep kiáll.
Kis Ujs. 1951, okt. 16. 4 l.

, népies, 1824-ből.

Diener-Dénes Rudolf

Junge

Stilleben

Wäscherinnen

Ausstellung der ung. Maler in Wien. Galerie Neumann Salzer. Wien, 1936. márc.

14 l.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Landschaft I.

" II.

Ausstellung der ung. Maler in Wien. Wien, 1936.
márc. 14 l.

MDK

Diener-Dénes Rudolf festőmüv.

Landschaft I.

" II.

Ausstellung der ungarischen Maler. Wien,

1936. márc. 14 l.

MDK

MDK

Diener-Dénes Rudolf festőmüv.

Junge

Stilleben

Wäscherinnen

Ausstellung der ungarischen Maler. Wien,
1936. márc. 14 l.

Dr. Ing. h. c. Rudolf Diesel.

Junge

Stiftsherr

Wasserturmen

Buchdruckerei der Augustinus-Druck, Wien,
XXIV, Mödl. 14 1.

Diener Dénes Rudolf, festő

367. Virágcsendélet. Olf.

369. Virágok. "

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzöm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.16.1.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf /1889-

885. Parkrészlet. Szénrajz. 28x26 papir.
Elveszett. /Fővárosi Képt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
62. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

Festőművészt eltemették.

Népszava 1956. aug.9.4.old.

Diener-Dénes Rudolf

A szentendrei műv. jub. kiáll-ra
Kovalcsi György

Képzava
1956. okt. 3.

MDK.

Diener Denes Rudolf festo

"Csendelet" /olaj/
"Dunai taj" /olaj/
"Dunapart" /olaj/
"Dombos taj" /olaj/

VI.Magyar Képzomuveszeti Kiallitas
Mucsarnok,1955. 15.1.

Diener Dénes Rudolf M.O.K.

festő

virágcsendéleteket, tájrészleteket

állított ki a IV. képzőműv. kiállításon

Radó F. IV. magyar képzőművészeti kiállítás

művészet. Élt. 1954 1 n. 161.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1940 JUL 12

Pécsi Napló

Városnéjszakát kért. Riporterek gyöngye (alig) 11-én 9-kor.

KIALLITASOK

1021

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyei. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. **Kelet-**

Ár leszabható

ázsiai Művészeti Múzeum: Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

MAGYAR HÍRLAP

Irány Mexico City és Acapulco

Váltott pilóták – Haj
Ami még

Kis iroda a Magyar Testnevelési és Sportszövetség székházának harmadik emeletén. Az íróasztalon Romu-

MDK

Diener Dénes Rudolf

Virágok, paszt.

Csendélet, paszt.

Festő - szobrászképző kiáll. 1942.

2.1.

MDK

Diener-Dénes Rudolf f. stőm.

Tárlatbeszámoló. Nagy.Kulturszemle, 1942.jan.15.
19-2o l.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Csendélet

Virágok

Gyerek

Tájkép

Debreceni reprezent. kiáll. 1937. 6 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf, 1889-

Virágcsendélet

Nagy.Művészet 1800-tól. Szépm.Műv. 1949.

12. l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Család

Tavaszi Tárlat 1940. ápr.-máj. 10.l.
Mücs.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Játszó kislány, p.

Magy.Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.

7. l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 1o 1.

Diener Dénes Rudolf festő M.O.K.

1941-ben vételt a szocialista művészek kiállításán a Vasas Székházában mint vendégkiállító.

Borsos Biermann. Pp. é. u. 15,

MDK

Diener Dénes Rudolf, festö

Virágok.

Az Ernst-Múz.kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Céh VI. sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934.május. Kat. 8.l.

le. D. O.

DIENER Dénes Rudolf festő

sírjával eredeti talált meg -

Nagybonyán, Párizsban, Henleinéren

dolgozott.

Magyar Nemzet 1961. aug. 3. 4. l.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festö

31o.	Virágok.		Olf.
33o.	Virágzó fa.	15.1.	"

Bp,Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-jun.
Kat. 14.1.és 15.1. 17.

Diener Dénes Rudolf, festö MDK

Tájkép. Olf.

Nagy

Bp.Műcs.-II.Képcsőb.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2. Kat. 6.l.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festö

36. Csendélet. Olf.

37. Táj. "

Nemz.Szal.-Kilencven művész kiállitása. 1918.jun. 12-27. Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf

360- Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiállitása. N.Szal. 1948. jun.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

Fényképét munkaközben hozza a lap. Pekáry Dagmar: "Diener Dénes Rudolf" cimmel ir a müvész munkájáról. Két kiállitásra készül: az egyik novemberben lesz Genfben a Kultuszminisztérium rendezésében, a másik decemberben az Ernst muzeumban.

Szinház, Bp. 1947. dec. 9-15. III. évf. 5o. sz.

Dicner Dénes Rudolf

zeitzéni reprodukciója

– A Magyar Nemzet Galériája. –

Magyar Nemzet
1969 febr 2.

Szinyei Merse Pál

Nagy kár volna veszni a
KUT jubileumi kiállításán a
a Nemzeti Szalonban
Kisfaludy fotójában (emlékül)

Pesti Napló 1937 XI. 21.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Parkrészlet, szén

Főv. Képtár háborus veszteségeinke jegyzéke
óp. 1952.

Diener Dénes Rudolf

Tájkép, kr.

Fák, tus

Szocialista képzőm. csop. kiáll. 1934-44.

N.Gal. 1964.

Diener Dénes Rudolf

A KUT 1927-es kiállitásán szerepelt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán 1965. Bp.
192-197.l.

M.D.K.

Diener Dénes

A Szépmüvészeti Muzeumban rendezett kiállitáson szerepel müveivel.
Berend Ilona: "Kiállitások" cimmel számol be a "Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. aug. 1o-16. IV. évf. 33. sz.

Diener Dénes Rudolf MDK

Csendélet festőasztallal, vizf.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Diener Dénes Rudolf MDK

Dunarészlet, paszt.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Diener Dénes Rudolf MDK

A művésztelep kertje 1953. paszt.

Ferenczy Károly Muz.1963.okt.Szentendrei festészet

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

Müvei szerepelnek a "Szabadság Ünnep" alkalmából rendezett kiállitáson a Fővárosi Képtárban, amelyről Berend Ilona: "Nemzeti Kiállitás cimmel ir.

Szinház, Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

A magyar festőművészek önarcképeiből rendezett kiállitásról "A festő két arca" és "A magyar Uffizi az Alkotás Müvészházban" cimmel mutatja be a müvészek önarcképeit.
Repr.

Szinház, Bp. 1947. márc. 5-11. III. évf. lo. sz.

M.D.R.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Az örök cigarettával" kisérősorokkal mutatja be a lap a müvészt munka közben fényképfelvételen, a "Szobrászaink és festőink készülnek a tavaszi tárlatra" c. beszámoló keretében.

Szinház, Bp. 1947. május 2o-26. III. évf. 21. sz.

.

Diener Dénes Rudolf

Koreped a KUT tiszteletén a
Nemzeti Szalonban
„Család" (emlékre)

Pesti Hirlap 1937 XI 21

N.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Kiállitások" cimmel ir Berend Ilona a Szinyei Társaság tizedik kiállitásáról a Nemzeti Szalonban. Itt szerepelnek a müvész alkotásai is.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. febr. 24. -márc. 1.
IV. évf. 9. sz.

Írnek Dénes Rudolf

Művéből vásárolt a
Tanácstörmény 1919-ben

Arad: Nóva: A Tanácsköztársaság
vásárlása.

Fejérmegyei Hírlap 1970. I. 1.

Diener Dénes Rudolf (1889-)

Parkrészlet.
Szénrajz. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

M.D.K.

Diener Dénes

"A közvetlen festőiség tiszta hangján előadott képei"-ről beszél Berend Ilona "Kiállitások" c. beszámolójában a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatról,

Szinház, Bp. 1948. juni. 22-28. IV. évf. 26. sz.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Rálátás a Dunára", "Virágok kék vázában", "Boglyás" és "Péter" c. müveit kiemeli Berend Ilona kritikájában, melyet "Diener Dénes Rudolf gyüjteményes kiállitása" cimmel ir a "Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovatban. A müvész fényképét-Vedres Márk társaságábanhozza a lap.

Szinház, Bp. 1948. május 25-31. IV. évf. 22. sz.

Diener-Dénes Rudolf

kb

műveiből összeállításból rendezett a

Magyar Nemzeti Galéria.

Budapest 1968 jún. 29.

Diener-Dénes Rudolf

emlékkiállítás nyílt tegnap a Magyar Nemzeti Galériában.
(pontimpresszionista tájképek, csendéletek)

Kulturális krónika (Kultura-Tudomány)

Magyar Hírlap, 1968 június 27 G. I.

Dicsér Deines Rudolf

egyik anekdotikus emléke. Elolvasja a Zebritzái
s ő' szemfelesés lufett bosszúja az ismeretlen
szerzőtt. „A Zebritzán megfeledt, ő mégis
sokan azt állítják, hogy nem Tudok rajzolni".

Dicsér Deines Rudolfról
(Humor)

Magyar Hirlap, 1968 július 8. 9 l.

Diener Dénes Rudolf

99 művéből (két hónapos hazatérése óta) emlékkiállítást rendezett a Magyar Nemzeti Galéria. A művek jórészt 1930 és 1950 között készültek.
(A cikkíró Csóbel Béla és Rippl Rónai éppen utánozója volt.)

Diener Dénes Rudolf (Horváth Béla)
emlékkiállítása megnyílt

Magyar Hírlap, 1968 július 3 G. I.

Siemer Dénes Rudolf

Kerepel a Szentendrei műtéréptelep Szálloda című képe Fehérvárról

Bojár Iván: Két Szálloda

Magyar Hírlap 1969 XI. 12

Diener Dénes Rudolf,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak Dr. Gegesi Kiss Pál gyüjteményéből sok művet ajándékozott./Forgács Hann Erzsébet emlékgyüjt./Diener öt művel szerepel,Forgács Hann baráti köréhez tartozott. 221.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Szinyei Társ. X. kiáll. N.Szal. 1948.febr.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szentendrei házak

Tájkép

Virágcsendélet

Szinyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948.febr.

Diener Dénes Rudolf

a Szinyei Merse Pál Társaság tagja. 1948-ban önálló kiállításon mutatta be műveit.

A Szinyei Merse Pál Társaság hírhárs jelulése. – Magyar Művészet. 1949 16. évf. 2. sz. 84. l.

DIENER DÉNES RUDOLF

42. Őszi virágok, olajf.

43. Kékruhás nő, olajf.

K U T. kiállitási katalógusából./Nemzeti Szalón 1941 november 3o- december 14.

Diener Dénes Rudolf.

"Virágok" olajf.

"Anya gyermekkel" olajf.

Képzőművészek Uj Társasága/kiállitás,Nemzeti Szalón
1938 október 30-november 13 /katalógusból.

Sárvári Dénes Rudolf

A Szinyei Társaság díját kapta

1937-ben

Egység 1937 II. 4

Diener Dénes Rudolf festő

A Szinyei Társaság díját kapta az idén

Nemzeti Újság 1937 I. 31

Diener - Dénes Rudolf M.D.K.

1916 áprilisában részt vett a Nemzeti Szalon tárla-
a fiatalok csoportkiállitásán.

Molnár Zsuzsa: Nemes Lampérth, Bp. 1966. 17. l.

Diener Dénes Rudolf

Tájkép, olajfestmény

Nemz. Sportbiz. M. Képzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Olener Denes Rudolf festő

15 éve halt meg

Népszava 1971 augusztus 3
4. old.

Diener Denes Rudolf

Szül. 1889.

Laid.

Szabad Művész

Folyó: 1948. 249. l.

250. l.

Kiállításon

képpel

Az egyik (letört fejű kisJézussal) az Ipolyi-gyüjteményből.

Divald: Magyarország középkori szárnyasoltárai. A M. Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, XLI., 1907., 255—256. l. (Képe 255. l.) — Divald: Zólyom vármegye csúcsíveskori szárnyasoltárai. A M. Mérnök- és Építész-Egylet Közl., XLIII., 1909., 123. l. — Divald: Csúcsíveskori szárnyasoltárok Bars és Túróc vármegyében. A M. Mérnök- és Építész-Egylet Közl., XLV., 1911., 553. és 554. l. — Divald: Magyarország csúcsíveskori szárnyasoltárai. I. füzet. Bp. 1909., 8. l. (Képe 7. l.) II. füzet. Bp. 1911., 7. és 53. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 134. szám.

OSZTRÁK SZOBRÁSZ, XVIII. század

Női szent koronával

Fa, mag. 51 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ, XVIII. század

Női szent

Fa, mag. 59 cm.

Az 1905-i múzeumi tűz alkalmával megrongálódott.

Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század

Klarissza-apáca

Aranyozott fa, 130 cm.

templomából. 1941.

Diener – Deines Rudolf

vrő

Forum
1934. 370. l.
(Diener Deines Rudolf és Götz B. Ernő kiállítása)

Fränkel

Feliratos római emlékek a Római Múzeumban VII. 273.

Diener Denes Rudolf

lásd

Fényképország: Diener Denes Rudolf kiállítása a Fränkel szalonban. Szép Szó. 1937-febr.

Dienes Dénes Rudolf

Urod
2

Fakas Zoltán:

Budapesti levél

Forum (magyar rév.)

1937. 10. l.

Szentendrei dombok

c. képére a

Szőnyei-tanulmányt

Írta

~~Római Kapuk III. 46, 47.~~

Diner Denes Remi

1.

Ever Kostars

69-l.

Büdös-hegy IX. 105.

DÉNES 1. *Rudolf*, festő. Budapesten és Párizsban tanult. 1931. a budapesti Ernst Múzeumban gyűjt. kiállítással mutatkozott be. Párizsi park c. pasztelljét a székesfőváros szerezte meg.

K. gy. I. 242. 1

583.

583. John George de Hamilton.

Sz. Bruxellesben 1666-ban. † Bécsben 1740 ben.

A lovarda.

Középütt lovat tanítanak ugrásra. A jobbra fordult ló éppen szökik és a rajta ülő lovas jobb kezében lovagló-ostort tart. Balról a lovászmester közeledik kezében ostorral. Kissé odább az oszlophoz kötött lovat fejhajtásra tanítják. Jobbról pedig a feketét lovasa ugratja, míg a hátra fordult világos pejnek nyergét a lovász igazgatja. A háttér dombos vidék és az előtérben látható épületek egyikének kapujánál, Diana s Apollo szobrai díszlenek. Az égbolt felhős. Alól balra a mester jelzését olvassuk.

I

275.

Vászon, méretei 40 : 57 cm. — Mündler: V. 6. — 1875. átad. lajstr. 56. — 1877. átv. lajstr. 179.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: II. 26. *F. Hamilton:* Landschaft, auf deren Vordergrunde Pferde abgerichtet werden. — 1815: III. 35. *F. Hamilton:* Landschaft, auf deren Vorder-

Diner Denes Rudolf

med

2 Port Kéteres

246. l.

Repr.

Pécsi Kelet 5 40. fr.

1943

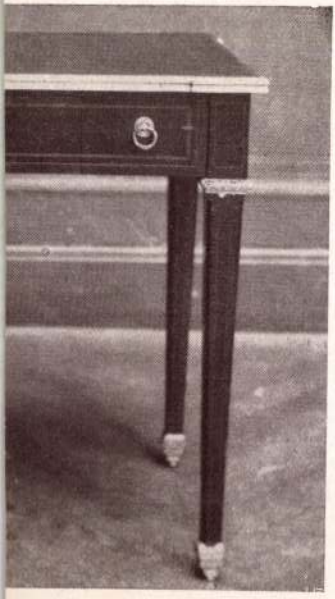

1655.

Dienes Dénes Rudolf

Szabad Művészet

1952. 5sz. 233. l.

Bejti L.:

A Duna a felé-
tetben

Jánosi Gyula O. S. B

Barokk hitélet Magyarországon
a XVIII. század közepén a jezsuiták
működése nyomán.

Pannonhalmi Füzetek 17.

Pannonhalma, 1935. 8-r, 84+4 l.
Füzet.

I. 2. p. h.

-,50 P

Dénes Rudolf

Lőrd

Bényi László dr.:

Beethovenre, a

művészemberre.

Fényszóró

1945. I. évf. 10 sz.

Diener Deriő Rezső

festő

vrsőc

Elek Artur: A

Ma-csoport művészei.

Az Ujság. 1918. szept.

15.

Ma III-ik kiállítás.

Diener Denes Rudolf

ung
2

Kállai, Ernst:

Zum Wesen der
ungarischen Kunst.
Forum. 1938. 216. l.

Dienes-Dénes Rezső

„szegény ágrólsodrott fejű" Zoronaér-
Hrombózisban feshet a mód Vérhában.
Ha megfigyel is, – élhalálra lea ítélve.
(1942. jún. 15.)

Kenéz Simon: Napló (Tények és tanuk)
Bp. 1987. 135. l.

Diner Denes Rezső

Lod
"a

Elek Artur: A Nemzeti
Szalon csoportkiállítása.
Az Ujság. 1917. jun. 3.

1658

XC.

Egry József

~~Berény Rób~~

~~Bernáth Aurél~~

~~Czóbel Béla~~

~~Czóbel Béla~~

~~Diener Dénes~~

Egry József

Ivanyi Grünwald Béla

Kmetty János

Vass Elemér

anuš od

Kavalkovani

vod

" Die Weltkunst.

1936. ápr 12. (St. P.-N.:

Wien. Ungarische Maler.

Neumann & Salzer.)

~~a Fränkel anyag közül kiállítva?~~

Phyllostachys viridiglaucescens

Bambusa

Diener Dénes Rezső

Irod

Bálint Aladár

Egy fiatal művész kiállítása. Nyugat 1917. jún. 16.

i **Pittel.**

hitekten-Verein berathen und genehmigt in der

Der Vereinssecretär:
L. Gassebner m. p.

kten-Vereines. — Druck von R. Spies & Co. in Wien.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szabad Nép 1949. ápr.17.
Uj képek, szobrok

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Csendélet" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a Tamás-galériában rendezett kiállitásról.

Film Szinház/ Irodalom, Bp. 1942. ápr. 24-30.
V. évf. 17. sz.

Ke. kapra-cèt

1996 jul. (v. trnič)

Interiéur V/10f

...ci Könyvtár ...

...ainak ...

...tikus Egyesülete f. évi május ...
...gyarország Műemlékeinek III. és IV. ...
...Műemlékkönyvtár cí-

Diener Denés Rezsö

1916. Savaria Kath. N. Halom

8 oláp.

V

Tűzcsiholó szerszám III. 221

Diener Dénes Rezső

Festő kép, olaj.
Önarckép, olaj.

Nemzeti Szalon
1915. szept.
őszi kiáll.

V

Diener Dénes Rezső

1915. szept.-kiáll. V.-halom
Faiskai fej, oldsz. 300.—
Önarckép, oldsz. 80.—
1915. dec. kiáll. u. o.
Fehér ruhás hölgy, oldsz. 700.—
Önarckép, oldsz. 120.—

V

Majtheényi András, ref. főgimn. tanár

IX. 112.

Diener Dénes Rerő

Muvészeti Lexikon 182, 1.

Schönherr Antalné IV. 257.

Folyószám	Szakleltári sorszám	A leltári napló folyószáma	A
		Dienes Dénes Rudolf	
		Kolt. kézirat	
		Tanulmányok	132.2
		1942. évi -	
	V		

érték		Jegyzet
	fill.	

Deáes Rudolf

Jeno

Roll. Kiáll. az Ernstben

1931 nov. Partellok

Párizsban él ével Ta

Diner Denes Rudolf

Tamás Galéria
Szarvas Géza kiáll.
1942. febr.

V

Karperec ezüstből, népvándorláskori

III. 104.

Denes Rudolf

Jenő
Holl. kiáll.

Ernst Max. kiáll.

121-27

1931 VOV

Arvos
Diener Denes Rudolf
fal.

~~Alföldi Magy. Közmű~~

~~VII. 179~~

Dicner Rezső

Szül. Nyíregyházán 1889
január 28-án ev.
1909/10 I. évben
másodmagával rendkívüli műnyilvánosságra
a Kéjzőművészeti Főiskolán
Végzett 2 polgárt.
Tanárai Ferenczy Károly

Déneş Rudolf

Föö. képt:

Virágcsendélet, part

02.

Érkezett: szeptember 24én

[illegible]nak f. évi július 1-éről kelt
[illegible]rtézet alapján [illegible]tasítottam a
[illegible]kir. állampénztárt hogy
[illegible]ész helyettesének Schmelek
[illegible]z esperjesi r.k. plebánia temp-
[illegible]építése végett tett hivatalos
[illegible]elmerült iti költségei és na-
[illegible]vezetnek 20 kor. napidíjai
[illegible]nyolatvárnjára Harsánczy
[illegible]nen ki.

Kiment Párizsba. 7 dönthetetlen
a Grande Chaumière szabadis-
kolás látogatta, a díjesnők nagyobb
részét azonban a modern fran-
cia művészet tanulmányozásá-
ra fordította. Részt vett az Őszi
Szalon kiállításain s néha
más csoportkiállításokon. Egy
évet Bretagneban is töltött.
1931 harangjátékot s Bpesten telepe-
dett le, a nyári hónapokat
pedig Frankenburgban töltötte. 1914 és 1917
a Nemzeti Szalonban, ~~1918 —~~
~~Ma kiállításban~~ F 1924.
a Belvedereében, 1925. Kölnben
és Párizsban, 1931. az Ernst
Múzeumban, 1934 és 1937. a
Fränkel-szalonban, 1935. Győr-
ött, 1942. a Tamás Ga-
lériában, 1948. a Népművé-
lési Központ kiállítási helyisé-

F 1920. az Október Körben

Diener Dénes Rudolf (Renő),
festő; 22. 1889 jan. 28. Nyugegyházán. Két polg. isk. után vegyrt, azután nyomdász-, korbély- és parasznaimos inas volt, de egyik mesterségben sem jutott a felszabadulásig. Művészi tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolában kezdte, majd az Iparművészeti Főiskolában Papp Henrikkel 1908–13. a Képzőművészeti Főiskolában Ferenczy Károlynál tanult. Közben együtt dolgozott Kmetty Jánossal. 1914–15. önállóan képezte magát. 1916. Bécsben a régi mesterekre tanulmányozta. 1917. a Kecskeméti művésztelepen Ivanyi Grünwald Béla [vendégművésztől] a Belvederében rendezett önálló kiállításán nagy hatással 1924.

1917–18. a Képző- Iparművészeti Főiskolán Rippl Rónai József növendéke volt.

426. szám.

51891 szám.

Hiánzet 90

A Műemlékek Orsz. Bizottságának, f. évi julius hó 11-én 302 sz.a.kelt felterjesztésére tudomás és megfelelő további eljárás végett megküldöm azzal, hogy fölterjesztését jóváhagyólag tudomásul vettem.
Budapest, 1902. szeptember hó 3.
A minister meghagyásából:

Dienes - Dénes Rudolf

Föv. képe: Párizsi Nők ?

Falurészlet
Táj kép ijesztőkkel
Tea
Virágcsendélet
Stilveszter
Önarckép
Boldog család
Szentendrei utca
Sztálin-szobor és környéke
Tájkép

of

Olvasó kislány, pasztell

»	»	15	481–560	—	1128–1190	1611–1650	2131–21
»	»	16	561–640	—	1191–1250	1651–1690	2171–22
»	»	18	641–720	—	1251–1310	1691–1730	2211–22
»	»	19	721–800	—	1311–1372	1731–1770	2261–23
»	»	20	801–880	954–1040	—	1771–1810	2301–23
»	»	21	881–953	1041–1127	—	1811–1858	2341–24
»	»	22	—	—	—	—	—

Telefonszám:
Aut. 862-28.

RUCZ

régiség- és műkereskedő. Budap
utca sarkán. Az állami ár

getten volt egyik kiállítása. 1934. nyerte a Lipót-városi Kaszinó 1937. ~~Kemenczei-dombor~~ díját. Képét a Szinyei Társaság tájképdíjával nyerte. 1946. ~~vad vadászata~~ a Szinyei-társaság nagy díját.

1948. a kultuszminiszter művészi munkásságáért nyilatkozatban részesítette.

1949. 60. születésnapja alkalmából a Művészettörténeti emlékkiállítást rendezett meg: (valamint a művészt a kormány és a kultuszminiszter a Pro Arte éremmel tüntette ki.

Deines Rudolf.

Virágzenidéleb

Olasz

Tm. Bp. 1932.

Kara-Musztafa

Kivégeztetése 1684-

Balra áll a
Aga (A), középütt
négyen kötéllel fo
nek társai közül
A kivégzést nézők a
között a szabadba n
sikét vitt kötél fo
tőről mellett kutya

„Wie die A
Ettől balra „A. Der J
rigen mit Ihme
rázat s jobbra kát
„Solche Execu
gelt, beschahe
wichnen Febr
olvasható.

Rézmet
Lasza

Deines Rudolf

Párisi park. (Pastell)

Tm Bp. 1932.

Kiderese Jozsa L.

3044

~~39.~~ J. Danhauser.

(Sz. Bécsben 1805. augusztus 18-án. † ugyanott 1845. május 4-én.)

Festő műterme.

A ~~kép azt a jelenetet tünteti fel, midőn a~~ művész az orleánsi szűzet élő minta után ~~festi~~. A ~~menyezet alatti~~ kék spanyolfal előtt ~~csipőjére tett jobbal~~ áll a vértbe öltözött női-modell s bal kezével a zöld takaróval leterített pódiumon térdelő művészt karolja át, ki derekára az övet csatolja ~~fel~~. ~~lábainál tollas sisak s az emelvény pódium előtt vért hever~~. Jobbról a festő-állványon, mely alatt, fejjel balra, egy nagy kutya pihen, kép ~~van~~, mely a vértbe öltözött Jeanne d'Arc-ot ~~ábrázolja~~ fején tollas sisakkal, baljában fehér lobogóval s jobbjában egyenes karddal. Előtte a legyőzött ellenfél: egy ~~rá tekintő~~ szőke ifjú, ~~fekszik~~ a földön ~~félig~~ ülő helyzetben, baljára támaszkodva ~~s~~ jobbjában ~~a~~ lobogó törött rúdját fogja, melyet ~~tőle~~ győztes ellenfél ~~elvett~~. Lábánál sisak és alatta pajzs hever. Az állványnál, oldalt, a székeken, ruha s paletta

köti le figyelmünket. Az előtérben ~~bal~~ról ~~a nézőhöz háttal~~ lanton játszó zenész ül ~~s emellett~~ a háttérben a falon,

Diener Dénes Rudolf

1949

Ma nap 1949
ápr. 20

POLITIKA

Táncsics Mihály születésének 150. évfordulója alkalmából a Magyar Ujságirók Országos Szövetsége április 21-én, csütörtökön délelőtt fél 11 órakor a MUOSz székházában ünnepséget rendez. Az ünnepi beszédet *Barabás Tibor* mondja. Az ünnepségen lepleznek le *Táncsics Mihály* arcképét, *Diener-Dénes Rudolf* művét. Ugyanaznap délután 6 órakor a Magyar Irók Szövetsége Vilma királynő-uti székházában ugyancsak *Táncsics*-emlékünnepélyt rendez.

Diener Denes Rudolf

d.

Szepm. Mur. Evb.

VIII. 17.5.d.

1937

Fahrwege

Дом отдыха Ялта Ливадия Зеленый

Dienes - Dénes Rudolff

Szépm. Nusz Fiú arckép
Utcai harár
Virágcsendélet, of (1946)
Budai gázgyár udvara, of (1950)
Parkban virf és sz. cer. (1946) I-II.
Híd, virf. és cer. (1946)
Város nélem virf

Évszámok a
beszerzés évei.

92. Érkezett: október 10-én.

…ügyes Bizottság.'

…, az intézkedés tárgyát képező ügyek meg…
…i és társulatok, részint mint
…ként részt vevő tagok, nagy szám.
…nintéz ezen sürgős ügyeket, …
…talán körzeteket és a vár épületei
…tekintetből is kívánatos, hogy
… Vienna-Neugebäude meg en…
…ként mint elnököt ezennel …

DIENER DÉNES RUDOLF :

57. Tea. - Olajf., v. 118 x 80 cm. Jelz. nélkül.

58. Virágcsendélet. - Olajf., v. 50 x 70.5 cm. Jelz.l.j.: "Diener Dénes".

./.

Székesfőv. közgy. jegyk. kiáll.

1944.

Diener Dénes Rudolf

ylvania. Acél és fametszetü képekkel. (Mit Stahlstiche
on, 1839.

H. W. Barlette acélmetszeteivel (Mit Stahlstiche). 2 kötet.

ietszetekkel. (Mit Stahlstiche). London, 1820.

H. W. Williams acélmetszetü képeivel. 2 kötet. — Mit
.

ICTURES, acélmetszetü képekkel. 2 kötet. — 2 Bände

AP-BOOK, acélmetszetekkel. 5 kötet. — Mit Stahlstiche.

HE REPUBLICAN COURT, acélmetszetü képekkel. —

ITARY STATES OF THE HOUSE OF AUSTRIA, 50
ferstiche. London, 1804.

HE WERK, 42 rézkarc. — 42 Kupferstiche. 1905.

Gustav Doré illusztrációival. (Folio.) Párizs, 1867.

Diener Deics Rudolf

l.

Szabad Művészet

1950. 10. 415. l.

Dr I. M. képzőművész

Sikere

(Fővárosi Tanácsi megvette

Boldog család-ot

LNÖK UR !

áptalanunk nagyméltóságu Grősz
ete alatt ismét foglalkozott a

e alkalmas idő javarészben már
ban az egyházmegyei zsinat nagy
ázban folynak le, a Székeskáp-
át a jövő évre halasztotta.
tárgyalásokat már kora tavasszal
elenlegieknél kedvezőbb körül-

r urnak utiköltségeit már meg-

közremüködéséért is hálás kö-

Diener-Dénes Rezső

vrsd

L. F.: Diener-Dénes Rezső gyűjteményes kiállítása a Belvedereben. Színházi Élet 1924. 12. szám (Ornamentképpel.

Diener-Dénes [ ], festő

Megemlítve.

Kontha Sándor: Bernáth Aurél kiállítása a Városligetben M.7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 15.

Diener Denes Rudolf

2 rod

Tükör. 1937. febr. 7.

(Péter András dr. cikkéhez.)

két villa, két kés, fém, 22cm.

Diener-Dénes Rudolf
festő

1919-ben Kecskeméten dolgozott. A kiállításon szereplő cigánypárbajt ábrázoló képe erőteljes, színes munkának fogalmazott.

Telepy Katalin: Kecskemét multja a képzőművészetben.
Művészet, 1971.augusztus - 30.oldal

Diener Dénes Rudolf

Lód
2.

Kállai, Ernst

Rudolf Diener-Dénes.
Forum, 1938. 188,
189. l. - képekkel.

Dinner Denis, Rudolf

festő

Repr. Pont Marie

c. képe.

Ajtay Miklós dr.:

A Párisi Magyar Akadémia Könyvtára. 1.4.

Tanulmánykötet.

Párizs 1927. 104. l.

képe

24

DIENER DÉNES RUDOLF, festő

Kiállítás

kiáll. Kaposvár, Somogy Képtár 1988 július.

<u>eml.</u> = Somogyi Honismereti Híradó 20. 1989. 2

62.

X. 1989. / kurdi?

K O R R E K T

/a "DE STYL"

A konstruktivizmus a te
tragikus ösztönök idézte ind
végleg fölszabadult szellem
Elindulásakor a közösség elv
alkuvást nem tűrő véglet, ez
kifejezettebb, legtisztább m
akarta dokumentálni. Példaké
rozatokra és tipusokra berer
Nem törekedett ugyan mechanik
telte, hogy a kép vagy plasz
szel föl nem érhetően bevégz
egésznek végtelen kis hányad

DIENER-DÉNES Rudolf

FRANK János: Bemutatjuk Diener-Dénes Rudolf [1899-1956] rajzait = Élet és Irodalom, 1989. január 27. 13. ill.

Diner Dener Resid.

Nyugtatvány

Nyugtatok 28 Jan. 1869. Dener Resid. Diner

Budapest

címzés

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Diener Dénes Rudolf

Párizs, Pont Neuf c.
képe repr.

Lóránth László:
Paletta. [Bp 1944] 43–
45. l. Önarcképpel.

Figyelembe veendő
életrajzi adatokkal.

Diener Dezső

1902/3 – 1909/10 I.

Ferkiejtő művészek

1932-33. 76. l.

zottak. A M. jellegzetes tulajdonsaga

DIENER DÉNES *Rezső*, festő, Nyíregyháza 1889 jan. 28. Budapesten és Nagybányán tanult s 1912 óta állít ki Budapesten tájrészeket, egyes alakokat, posztimpresszionista értelemben egyszerűsített, rajzzal, a szín erősebb hangsúlyozásával. A forma irreális színfoltokból áll össze, naivan közvetlen vázlatszerűséggel. 1924. a Belvederében kollektív kiállítása volt. Fiúarckép és Útmenti házak c. festményei a Szépm. Múz.-ban vannak.

Ea. Gy. I. 248/

8

v. 1664)

n. H Utrechtben 1662 április 4-én.

~~kik~~ előtt kosarak ~~vannak~~ külön-
öldre esett. Feléjök férfi és
s kosarat visz. A tengeren ha-
idákra helyezett csónak látható
skodó hajosokkal. Kissé idább,
részint ülve, részint állva. Az
iknek egyike ~~hal~~ halászeszközt
m hal fekszik, s a vizben álló
város épületei bontakoznak ki temp-
olvashatlan jelzése van.

udstikker J-tól 200 frton. (289-95)
6-án (104-97)
97: VII. 7-én a 4580 szvsz. leirat

Diener Dénes Rudolf

A MŰVÉSZETI TANÁCS február 1-én üdvözli Diener-Dénes Rudolf festőművészt 60. születésnapja alkalmából. A kiváló művésznek emlékplakettet nyujtanak át.

Világ 1949. febr. 1.

SZABAD MŰVÉSZET Budapest VI, Andr

dr.Szentiványi Gyula
Müemlék Orsz.bizotts.főtitk
Bpest.XI.Lágymányosi ut 16.

Diner-Dènes Rezsö

l.

Hevpoortrimpr

36-l

1922

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Diener Deiss Rudolf.

Lőd

=

Gyomai Imre:

A párisi magyar festők munkássága.

Erdélyi Helikon

1930. 250. l.

Haider Dániel

Körmöci Gyermekkor

I. Numizmatikai Közl.

II. 4.

Olvasd-
vágyat
ekkor
vonó
az élet.

Wiener Dénes Rezső

– festő

1892

Forum (német rés.)
1936. 93. l.
(Dr. F. Gy.: Wiener
kiállításai.)

Kohn: Kiáll. a Galerie
Neumann és Salzer-
ban.

Diener Dénes Rudolf

(Alain Rudolf.)

rövid

Forum (magyar

rév.) 1936. 32. l.

(Magyar kiállítás

Bécsben.)

Viselet:

Cigánycsalád:

Hárman a
Tagjai Kö
vigan ég. Pipáz
daratok kevernek,
nyers bátorral/melyb
maszló s földön fek
ki tartják s a ki
fut, ki kerét előre
jobbról a távolban

Megmetni

Könyomat, mé

Lapa

Deines Rudolf

festő

Részt az Ernst

Museum 12. kiállí-

tásán (1931. nov.)

Arany

Diener Deines Ru-

dolffal

V

Deőnes Rudolf

l.

Ernst Mür. 131. kiáll

95. K

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Wiener Dénes Rudolf
2 oldal.
Wenner Dénes Rudolf. Hunyadi
Cél VIII. repr. Kiáll. Esp.
1935. augusztus 30 — április 14.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 évi hó n napján

délelőtt / délután órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy:

Elnök megbízásából:

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

~~Csók István~~

~~Csóka Béla~~

Diener Deines Rudolf

laid

Fränkel-salon

1936. pil. aug. kiáll.

Könyvtárcsomó

V

Diener Denes Rudolf

Kol. Kiáll -

Fränkel-Palon

1937. január

Königsberg

Dr. Denis Rudolf

Kiáll.

Nemzeti Kaszinó

1917. jan.

Főv. Kápt.

~~Csóbel Béla~~

Diener Denes Rudolf

Laid
Fränkel Fraloa

1936. 12 okt. Rigán
Könyvárambán

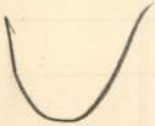

Diener Dénes Rezső

1917. kötl. Érák, a
Nemzeti Szalonban

V

201.

Payne, A. H.

Ugyanaz: ~~A királyi malmok. (The royal mills.)~~

~~A. Carse rajza után.~~

~~Acélmetszet.~~

K. 0.50

112 x 163 mm.

Diener Dénes Rezső

festő.

élet. munk.

dolt. kiáll.

l. 25 – 47. sz.

Nemzeti Szalon

1917. jún.

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Diener Denes Rudolf

Kroll. kiáll. Franklin

1934. okt.

Lásd a Katalógust

könyvtárunkban

Diener Dénes Rudolf

Acsó

Arcúa ut 13

MKSz 1947

MAR 1943

Dienes-Dénes Rudolf: festőművész (1889-1956)

1996 óta, amikor Ausztria és Magyarország közötti kulturális egyezményt aláírták, egyre jelentősebb szerepet játszik Bécsben a Collegium Hungaricum, vagy ahogy általában nevezik, a CH. — A szentendrei festészetet Mucsi András rendezi, a kiállítás márc. 31-ápr. 30-ig látogatható. Szinte az egész XX. sz.-i magyar képzőművészet történetébe betekintést ad a tárlat, amelynek résztvevői közül meg kell említeni Dienes Rudolfot, Bálint Endrét, Torbott Gábor Vilmost.

P. Szabó Kató: Szentendrei művészet Bécsben.
Pest Megyei Hírlap, 1981. ápr. 8. 4. old.

Diener-Dénes Rudolf, festőművész (1889-1956).

Az adományozásokból 1962-ben alakult képtár nemsokára vesztőhelyre került a Borsod megyei múzeumi szervezetben. Így a fatáki és miskolci gyűjtemények egyesítésével megteremthették ezt a kiállítást. — Az újabb szerzemények közül Diener-Dénes Rudolf, Kobel Béla - és még többek - képei kerültek bemutatásra.

Végvári Lajos: Új magyar műveket. Sárospataki Képtár. Tükör, 1982. júl. 25. 3. old.

Diener Denes Rudolf

Fränkel 1936 - jül. – aug. kiáll.

16. Virágcsendélet III 60×80, 700 P
17. Kisgyerek 60×80, 700 P
*18. Interieur I 60×80, 700 P

* Repr. a Lat. – ban.

ABA-NOVÁK VILMOS
BERÉNY RÓBERT
BERNÁTH AURÉL
CSÓK ISTVÁN
CZÓBEL BÉLA
DIENER-DÉNES RUDOLF
EGRY JÓZSEF
FÉNYES ADOLF
IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA
SZŐNYI ISTVÁN
VASS ELEMÉR

FESTŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

Dienes-Dénes Rudolf

Emlékkiállítása volt a MNG-ban (1968 június). A kb. 100 kép kétharmada a művész hagyatékából származott, és nagyrészt 1930 és 1950 között készült. A két példakép: Bouroud és Czóbel.

Kiállítási napló 1967-68; Képző műv. Almanach 1, Cluj-Napoca 1969, 67. l.

5.

Magyar Iparmüvészeti Főiskola
rtási ideje alatt látogathassa
lyok betartása mellett igénybe

.nap.

Farkas Domonkos sk.
főigazgatóhelyettes

Diener Dénes Rudolf

Fränkel vízp. kiáll.
1936. szept.

Szentendre I.
Szentendre II.
Tájkép IV à 200 P
Város télen
Házak
virág

EGRY JÓZSEF FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

Diens Deus Rudolf

festőművész
1889-ben Megyaszlóban született.
Iparrajz iskola, majd az Iparművészeti Főiskola elvi tagozata

H.Gy. /ismertető/
Magyar Nemzet 1968. jul. 3. 4.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Diener Dénes Rudolf
meghalt 1956-ban.

H.Gy. /ismertetés/

Magyar Nemzet 1968. jul. 3. 4.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Diéns Dénes Rudolf

1924-1931-ig Párizsi tanul-
mányút.

H.Gy. /ismertetés/

Magyar Nemzet 1968. jul. 3. 4.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dienes.

A Tavaszi Társaton műveivel szerepelt.

Független Magyarország, 1952. május 26.

Diener Dénes Rudolf

A kubizmus szerkesztési módja és a csendéletfestés nyitja. Emlékezés... hazai képzőművészetünkben sem maradt hatástalan. Párizsban jól nyilvánvalóvá vétel nélkül mind megfejthetetlenek ötvenni és fogalmi a még előadók példáját. Már a „Nyolcak" körében találkozunk a kubista csendéletfelfogásra utaló törekvésekkel. Később Derkovits Gyula, Dési Huber István, Perlrott Csaba Vilmos, Diener Dénes Rudolf, Schubert Ernő, Szántó Piroska művein tovább élő és a cézanne-i konstruktivizmus egyenrangú hatását Kelet ír: Csendélet ábrázolás és felfogás Martyn Ferenc festészetében.

Jelenkor XIII. évf. 6. sz. 1969. jún., 527. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Dienes Dénes Rudolf

Neue Anleihe

Képszámvevő

Újpest 1969 Oktober
709. old.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Város" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 7.
XII. évf. 49. sz. 12. lap

DIENER DÉNES RUDOLF, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke?
DIENER DÉNES RUDOLF: " Csendélet festőasztallal".
Papir, vizfestmény. 43+45 cm. Jelzés, jobbra lent: Diener Dénes. Ltsz: 57.170. 184. old

SARKADINÉ, HARS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Dreier Dénes Rudolf
festő

Szabolcs-Szatmár megye művészete a múlban. Akik mint portré-impresszionisták főrekvésűek. Mellette természetközeli zsánert írt el.

Telepy Katalin: Szabolcs-Szatmár megye...
Művészet, 1969. október - 45 lap.

DIENER DÉNES RUDOLF /

1. Zsennyei táj olaj 78x59
2. Zsennye, 1954 pastell 50x37

Zsennyei művésztelep kiállitása. Szombathely, 1956.

Diener - Deneš Rudolf

a Greshamen - kör hagja

képjegyzék: Illustrated Bp. 1969. 19. o. Penrose
A Greshame és kör

Diener - Déne Rudolf

kiállítás nevével a MNG 1968-as
kiállítási programjában

Magyar Nemzet 1968 jan. 7. 11.o

Drága Dénes Rudolf

kívánok a M N q-hoz
jól. 28-án zár

Praga Nemzeti 1968. jún. 25. 4 o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Diener Dein Rudolf

rejz
Ledujfej

Praga Vemrè 1968. jùl. 28-11-0

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Diener Dénes Rudolf

emlékkiállítás nyílik a MNG-ban
jún. 26-án.

Magyar Nemzet 1968. jún. 25. 4.o.

Dienes Dénes ~~Rud~~ Rudolf

Frencsy Károly, Ivánvi-Grünwald Béla, Rippl-Rónai József tanítványa volt.

H.Gy. /ismertetés/

Magyar Nemzet 1968. jul. 3. 4.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

DIENER DÉNES RUDOLF, fe t5

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke:
DIENER DÉNES RUDOLF: " Virágcsendélet". Vászon, olaj. 66+53 cm. Jlezés, jobbra lent: Diener Dénes. Ltsz: 57.169. 184. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Diener Dénes Rudolf

emlékkiállítása a
MNG-ban.

H. Gy. (ismertetés)

Magyar Nemzet 1968. júl. 3. 4. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Diener Dénes Rudolf fiatal ~~13 éve~~

13 éve halt meg

Mérnyara 1969 augusztus 3
10. old

Diener-Déres Rudolf.
festő.

Duna táj. 1950-es évek eleje. o. v.
75 x 90 cm. kentendre. Ferenczy Károly
Múzeum. Repr.

cl magyarországi mű. tört. II. köt. XX. 742
Corvina 1970

Dienes-Dénes Rudolf

fest.

~ részvett a szocialista képzőművészek kongresszusának 1942-es tanácsi ülésein.

A magyar orvosi műv. tört. I. 52v
Lorántffy 1971.

Diener-Dénes Rudolf

fes fő

/1899 - 1956/ Szentendrei festő.

+ magyarországi műv. tört. I. 527.
Corvina 1971.

DIENER DÉNES RUDOLF, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szereplő müvek jegyzéke:
DIENER DÉNES RUDOLF: " Dunarészlet". Papir, pasztell. 23.5+ 31.5 cm. Jelzés, jobbra lent: Diener Dénes. Ltsz: 59.129. 18[illegible] old.

SARKADINÉ, HARS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Diener Dénes Rudolf festőművész

12 éve halt meg

Néptava 1968 augusztus 3
4 óra.

Pieper Dénes Rudolf festő

80 éve született

Nógrád 1969 január 28

G. Old.

A Magyar Nemzet galériája

1024

Dienes Dénes Rudolf

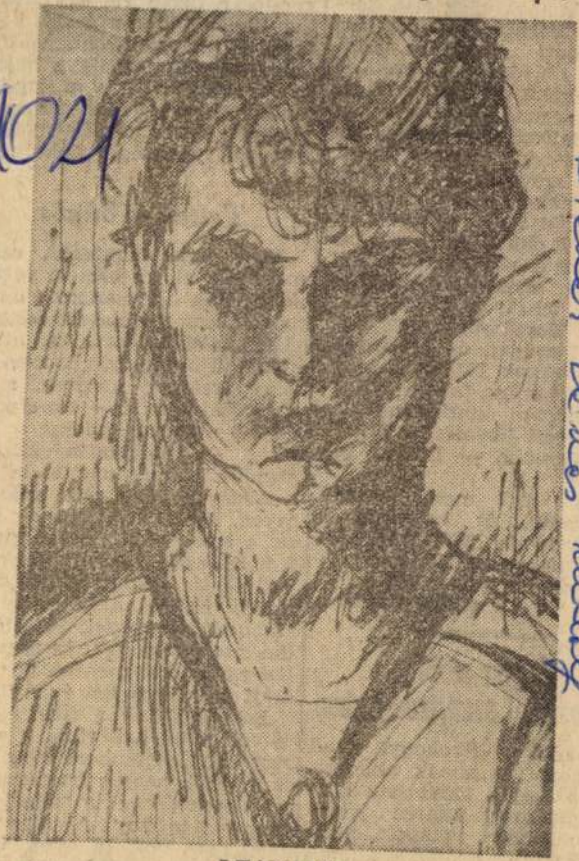

LEANYFEJ

Dienér Dénes Rudolf rajza a Magyar Nemzeti Galériában ma záruló emlékkiállításáról

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET
1988 JUL 7 8.

…ként aligha ju…
…pen dr. Újfalu…
…te ki tavaly, a…
…zeminárium…
…mából: „A hi…
…las, művészi ir…
…e inkább rászo…
…gus segítségére.
…a művek kele…
…ényeinek, kial…
…es szövegének
…ül, ahhoz, hogy
…közönséggel he
…meg őket." Ez
…n ezt a célt pél…
…az egész sze…
…ója lehet: *van*
…*ink Bartókról a világnak.*
…övid szünet, és felhangzik
…ontrasztok 1940-es előadá…
…k Columbia-felvétele Ben…
Goodman klarinétművész…
Szigeti Józseffel és a zon…
…szólamban — Bartók Bé…
…l.

…artók szól most hozzánk
…etlenül, őt hallgatja a
…eakadémia XVIII-as ter…
…en 19 ország 53 fiatal mű…
…ze, zenetanára.

Gábor István

Magyar mosoly moszkvai szatirikus lapban

…A moszkvai *Krokogyil* című
…tirikus lap annak ellenére,
…gy az egyes szövetségi köz…
…saságokban szintén jelen…
…k meg helyi élclapok, csak…
…n ötmilliós példányszámmal
pontosabban 4 millió 900
…r példányban jelenik meg.
…ójában nem is hetilap, mert

…nak, aki az egyiket szerette, a másikat elutasította. A kocsmából kijövet a fiúk összeveszte…tek, verekedni kezdtek, s az egyik fiatalember — egyébként nem ő udvarolt, hanem a barátja — dulakodás közben megölte a másikat. A tettest hosszas vizsgálat után, másodfokon, két évre ítélték. A film az eseményeket összefoglalva önkéntelenül drámai hangsúllyal állítja szembe a húszéves legény halálát a kéteszten…dős szabadságvesztéssel. Sokan talán meghökkennek: hogyan lehet egy ember megöléséért valakit mindössze két évre ítélni.

Beszélgettünk a film készítőivel, tőlük hallottuk, s a filmet figyelmesebben szemlélve is kiderül, hogy e tragikus végű verekedésnél a véletlen is szerepet játszott. A tettes, aki még nem volt 18 éves, üveggel sújtott az áldozatra, s az üveg véletlenül úgy tört el hogy csonkja, amely a kezében

Vándrei utca

1937 Frankel
1939-40
1942 Tamás

Saláth Ferenc I.o.altiszt
segélye.

melléklet száma:
kép
2
34
19

Virágh fale

részére, az 1929/30. évi megtakarítá-
/:80:/ pengő segélyt engedélyezek.
1930. június hó 18-án.

miszter h e l y e t t:

h.államtitkár.

Tea
1937 ft

megnyitva

Diener Dénes Rudolf

1935 májusában fedő
Lipóttal együtt katoli-
kus kiállítása lesz
Egyiptomban.

Perzi Napló 1935

Máj. 17.

legderemtemi gimnazium-
restaurálását mennyi-

Kiváló tisztelettel

Illés András

Gelencsér	Géri Fáj	Nóvarchy	Vénfáj
1936 Franka	1924 Kelo	1924 Kelo	1924 Belo (3)
1940 kut		1946 Blk	
1945 fredeu Paré (2)			
1946 M képmás			

ttsága
Elnökségének

Budapest.

élyezett 1000 P.azaz egyezer pengő
r vagyok ezer pengő értékű szakmány

sztrálására bátor vagyok becsatolni
az ásatások eddigi eredményéről ké-
épalbumot.
T. Elnökséget,hogy alkalmilag az eg-
egtekinteni kegyeskedjék.
nó 2-án.

tatásügyi miniszternek jelen kelet

ámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy . . . . . .

.á.l.y. épitőmester. . . . . .

. Vi. Aréna-ut 41.sz./ . . . . . :/

a. . . . . történt hivatalos

t utiköltségeiről és napidijairól

általérvényesitett utiszámlája

i.z.e.n.k.i.i.e.n.c. . . . . .P

számu kiadási csekkszámla terhére

0. évi .junius....hó ..21.. é n.

M.kir.vallás- és kö

340 - 11 szám.

22 - 1930.

Nagrand Mihály épitőmester utiszámlája.

melléklet száma: 4

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó éví május hó 3. 198. szám alatt kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás céljából másolatban megküldöm.

Budapest 1930. évi június hó 27

Csendélet

1916 NSz

1918 MA (2)

1926 konyec

1929 kat V

VI

1932 NSz

1932 kat

1932 kat

1933 munkások

1934 kat X

1934 NSz

1934 Tranel (3) XII-XIV

1936 kat XII 1935 Mütyürös

1937 kat

1937 N kapás

1937 Tranel

1942 tanul (2) XX

1942 halál

1943 kat 1940 M Nővér XXI

1945 szocKonv

1945 Sz Sz 1945

1947 NSz (2) Fradi

1947 Sz Sz

1942 IV Sz 1947 Nővér 30 éves

1942 Nápoly

XXXII

Virágcsendélet

1931 Tranel

1932 Duett

1936 Tranel

1937 kat

1940 kat V

1942 M Nővér

1945 Par párt

1947 Fotelen

1948 IV Sz (2)

1954

Dr. Szőnyi Otto

előadó.

Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

Los másolat hiteléül:

Miniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1933. évi ...hó ...-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr Rónay Zoltán

miniszteri ~~osztály~~tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

Habrahal

miniszteri iroda s.tiszt.

Gyarabas	Gy	Tajkép	Parkrészlet
1915 NSz	1917	1917	
1915 NSz	1917 NSz	1917 NSz	
1917 NSz	191	1918 Ma	
	1924 Belv		
1924 Belv. (4)		1934 Fináczi	1932 NSz
		1936 Fináczi	1934 Fináczi
		1939	1937 N képe
1942 Tanár VIII		1943 Emire	1940-41 Lelenc
1948 Népm		1945 hh	
1949 Dán Hadsz		1948 NSz	
		1951 II.M. képe	

B I Z O T T S Á G !

mellékelten elszámolásomat beter-

, melyet 1928. junius 26.-án

emlékek Országos Bizottsága könyv-

Kérem a számadási felmentvényt ré-

em nyilvánitásával

Anya és ágyenek

1924 Bolv (3)

1934 NG IV

1938 kut

1948 MNDSz (2)
VI-VII

Dombóldal

1934 NG
1934 Frankel
1937 Frankel

1942 Famás

Almaik

1934 NG
1934 Frankel

Fiatal ...
1918 NG
1924 Bolv
1924

...tér helyett: Kertész K. Róbert s.k.
...atalos másolat hiteléül:
...iszteri s.hiv.igazgató.

...a terére utaljon a... Budapest, 1920.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri s.hiv.igazgató.

Tájé

1937 levél

1948 ny.

ásügyi miniszternek jelen kelet és

V. és a Csekkosztályhoz intézett ren-

1947 ny.

i célok támogatása" cim. Rendes kiadá-

.tc. eltalma alatt stb. Bélyegilleték:

1915 ny. 1916-17

S z ó n y i · O t t ó bizottsági

a út 41./ a Müemlékek Orsz. Bizottsá-

re 2.000 P. azaz Kettőezer pengőt a

48337/1928.szám.

III.

Nagyságos

dr. Szőnyi Ottó urnak,

a Müemlékek Orsz. Bizottsága

elnöke,

B u d a p e s t .

VI. Aréna-ut 41.

Tudomás végett elszámolás kötelezettsége mellett megküldöm. Budapest, 1928.évi junius hó 26-án. A miniszter helyett: Kertész K.Róbert s.k. helyettes államtitkár.

Diener - Dénes Rudolf

Kállai Feri 1942-es Magyar Csillag-beli cikkében a Gresham dezikhadához sorolja.

Perneczky Géza: A Gresham és köre; Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 19.l.

Diener Dénes Rudolf

Interieur, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 július

Diener Dénes Rudolf

Hasonmás után (pasztell)

Nemz. Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Diener Dénes Rudolf

(vámpka (pastell)

Nemz. Paraszt Párt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Diner sans Gantry

Soirée (partout)

Diener János Rudolf

Virágok (pastell)

Nemz. Parasztpárt DÓZ
Kiáll. Katalógus 1945-ből

Diener Dénes Rudolf

Olvasó kislány (pasztell)

Dear Jane Fader

Olivia's Wedding (portrait)

Diener Dénes Rudolf

Interieur (Rajz)

Nőmz Palatzipán DÉNES
Kiáll Katalógus 1945 jún

Diener Dénes Rudolf

Játszó gyermekek, olajfestm.

Nemz. Palais 1000 Zs.
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Diener Dénes Rudolf

Fontenay-aux-Roses, olajfestm

Nemz Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Dréner Dénes Rudolf

Esőfi, olajfestmény

Nemz Parasztpárt DÓZSA
Kiáll Kata ögus 1945 jún.

Dienes Dénes Rudolf

Balatoni hajótak (pasztell)

Nemz. Sportház, MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Diener Dénes Rudolf

Vitorlázók (Raj)

Nemz. Sportbiz, MKépzőm
Kiáll. Katalógus 1945 a u

Diener-Dénes Rudolf

A kiállitáson az alapitó tagoknál nagyobb sullyal szereplő posztimpresszionista müvész.

Dévényi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.1.

Diener Dénes Rudolf

neve említve

"3o festő - 3 szobrász.A szentendreiek kiállitása"

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 2o
4.old.

Diener Dénes Rudolf

Balatoni táj (pastell)

Nemz. Sportház MKépző
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Dr. Dénes Rudolf

Virágcsendélet, tempera

Nemz. Parasztpárt DÓZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Diener Deines Rudolf

Műteremsarok, tempera

Nemz. Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Diener Dénes Rudolf

emlék
festőművész kiállitása, Magyar Nemz. Galéria. - Ism: horváth Béla, Magyar Hirlap,1968.júl.3.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.
167. l.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8

MEGHIVÓ

DIENER-DÉNES RUDOLF
FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLITÁSÁNAK MEGNYITÁSÁ-
RA 1937. JANUÁR HÓ 10-ÉN,
DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

NYITVA NAPONTA 9-TŐL 6-IG, ÜNNEPNAPON 9-TŐL 2-IG. A KIÁLLITÁS JANUÁR HÓ 31-ÉN ZÁRUL
EZ A MEGHIVÓ A KIÁLLITÁS MEGNYITÁSÁRA KÉT SZEMÉLYNEK BELÉPŐJEGYÜL SZOLGÁL

Diener Dénes Rudolf

DIENER-DÉNES RUDOLF KIÁLLITÁSA FRÄNKELNÉL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8. TELEFON: 1-821-22

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr Szentiványi Gyula ..... **úrnak úrhölgynek**

Bpest

Rákos-u 10

SÁRKÖZI, T. 1-131-58

Diener Dénes Rudolf

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: Népszava
1949 MÁR. 23.

Megjelent: .....

52.S.
93

Dier

a kultuszminiszter a
éremmel tüntette ki.
hatvanadik születésna
ból kapta meg a kivá
évtizedek óta a halad
vészet élcsapatának
kás tagja. Egy élet
nem ismerő, követke
kitartásának és mű
nyeinek ezól a hivata
Az elmúlt évtizedek
és művészetellenes v
volt könnyű a művés
vetkezetesnek és meg
nak maradni. Diener-
fot elmélyedő, lírikus
ezetének mélyről jövő
sége megvédte a »form
bító divatjaitól is. Soha
erőszakos hangosko
Mindig szerény volt,
»Abban a pillanatban,
lok, érzem, hogy han
szavam« — mondta
jésben —, »az igazsá
is meg lehet mondani

ITTAZ

AZ ÚJJ
ELSŐ
DASÁG

DUKAI

CSERÉP és PALA

BUDAPEST, IX. KER. ME

SZÁ

A műemlékek Tekintetes o

10 FILLER

A budavari Mátyás templo

cserépfödésének évi j

prükcégco színes cserc

Diener Dénes Rudolf

MEGHÍVÓ

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

tisztelettel meghívja

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÓHELYISÉGÉBEN

(VII. ker., Rákóczi-út 30., félemelet)

1948. évi május hó 22-én, szombaton délután 5 órakor

Diener Dénes Rudolf **festőművész**

gyüjteményes kiállításának megnyitására

A kiállítást megnyitja Goda Gábor tanácsnok

*

*A kiállítás megtekinthető június 6-ig, naponta 10 órától 5 óráig, vasárnap 9 órától 2 óráig * Belépés díjtalan*

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE
FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

IV. KER., SZÉP-UTCA 5. SZÁM, TÁVBESZÉLŐ: 387—129

Szabó Erzsébet

úrnőnek
úrnak

BUDAPEST

Hegyes Endre u. 10.
M. O. B.

Hivatalból közszolgálati ügyben

Díjátalányozva

Felelős kiadó: dr Faludi János — Budapest székesfőváros házinyomdája — 109811 — Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Diener Dénes Rezső

Az Ujság 1924. márc. 16.

ea

** **Diener-Dénes Rezső.** A Belvederében mutatja be ujabb munkáit jó néhány esztendei elvonultsága után Diener-Dénes Rezső. Előbbre jutott-e művészetében, vagy nem, most bemutatott anyagából nem könnyü megállapitani. Van néhány kiváló festménye: önarcképei, „Fiatal leánya", a „Külváros" cimü képe és általában a rajzai. Azokon igazi erő és mélyből fakadó művészi tehetség érzik: a szem és látás érzékenysége és a képzeletnek a természet érdekes alakitásában nyilvánuló eredetisége. Legtöbb müve azonban inkább csak töredék. Megkezdett és hamar félbenmaradt lendület. Nem mondjuk, hogy kár, mert igy is érdekes, nem egy esetben megragadó munkák. De akkora tehetség, mint Diener-Dénesé, megérdemelné, hogy nagyobb erőpróbára fogassék össze. *(e. a.)*

Diener-Dénes Rudolf

DIENER-DÉNES RUDOLF KÉPEI A FRANKEL SZALONBAN. Diener-Dénes Rudolf izzig-vérig színtszerető festő és gondolatai, megérzései nem nyugodt, higgadt lelki megnyilatkozások, hanem merő küzdelmek a régi formákkal és csupa keresés. Ezer színének örvénylő forgataga azonban léleknélküli. Alakos képeit a rajongásig fokozott szeretet lirai légkörével teliti, ami különösen megnyilatkozik a „Tea" c. festményén, mely ezt a különben mindennapi tárgyat megnevezhetetlen csodálatos költőiességbe tudja burkolni. Tájképeinek, virágcsendéleteinek ecsetkezelése nagyvonaluan aprólékos, gyakran komorhangulatú. Ezáltal képei valami misztikusan érdekes glóriát kapnak és gyakran éppen ez a titokzatosság az, ami képeit érthetetlenné teszi. A borongó ködfátyolokban lappangó tájai mellett foglalkozik friss és üde témákkal is (kazlak). Különösen a virág csendéletei a palettájának minden színéből összerázott s egy gomolygó színorgia erőszakosságával ható foltvirtuozitások, amelyek számára a művész nem találhat megértő lelkeket. Kár, hogy határokat nem ismerő színrajongása túlfűtött szenvedélyével minden gátat áttörve gyakran végzetes tévedésekbe vezeti festészetét.

Radocsay Dénes

Művészet 1937. 5 sz.
15. l

ASPIRIN

Név törv. veave

Az egész világon elismert és általánosan használt szer meghülésnél és lázas állapotoknál. Megbizható és gyors fájdalomcsillapitó hatásánál fogva elterjedt szer fej-, fogfájás és mindenféle fájdalom megelőzésére és megszüntetésére, valamint rheumás fájdalmak kezelésére.

Helyes alkalmazás mellett az Aspirin ártalmatlan, a szivműködésre nem hat, gyomorpanaszokat nem okoz, mert a gyomron változatlanul halad át.

Alkalmazás: Ha az orvos máskép nem rendeli, naponta többször 1–2 tablettát, szükség szerint esetleg többet. A tablettákat célszerű vizzel, teával vagy más itallal bevenni. Lugos ásványvizeknek vagy alkaliáknak (szódabikarbonát) egyidejű használata kerülendő.

Eredeti csomagolás: doboz 20 tablettával á 0,5 g

»Bayer«

I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESELLSCHAFT

Leverkusen a. Rh.

engedélyével és eljárása szerint gyártja

MAGYAR PHARMA GYÓGYÁRU R. T.

VEGYÉSZETI GYÁRA. BUDAPEST

Kérjen mindig határozottan Aspirin-tablettát eredeti csomagolásban. A valódiságért biztositékot nyujt a »Bayer«-kereszt, mely minden tablettán látható.

DIENER-DÉNES Rudolf

OMIKE 1909-1944

282
283-284
299
301
505
527
549
563

Diener Dénes Rudolf

Pesti Napló 1937 jan. 10.

2.

Fränkel-Szalón: Diener-Dénes Rudolf

A beérkezés boldog izgalma, a felszabadultság jóleső öröme árad el ezen a szép kiállításon, amelynek művészi vezetőszólamát mélyzengésű líra, az érzések költői felhullámzása kíséri. *Diener-Dénes* Rudolf végre egészen eljutott önmagához, chromatikus festői skálájának minden hangot kiteljesítő, gazdag színharmóniákba törmörülő megszólaltatásához. Nagy és nehéz utat tett meg idáig, de az eredmény megérte a fáradtságot. Íme, itt vannak most a nemesen kiérett, dús értékek, a francia posztimpresszionizmus nevelőiskolájában megszerzett és vérré vált festői kultúra ízes gyümölcsei. Micsoda nagyszerű szüret ez, — csak örülni lehet neki és ámulni rajta. És belefeledkezni a szívhez és szemhez egyszerre szóló, lefátyolozott színek különös őszi hangulatú tüzijátékába, amely szürkés-barna háttérből villantja elő a meleg sárga, rőt, kék, zöld fényeket, apró foltokba tagoltan és mégis összefoglaló egységbe kötötten. Valami sejtelmes gomolygás érzik Diener-Dénes tájain, figurálisain és csendéletein, megelevenítve a holt matériát és szinte a víziók ködébe mosva a natúra valóságát. Minden ecsetvonásában lélek reszket.

A harminchat darabból álló kollekció rendkívül egységes és kiegyensúlyozott. Mégis kiemelkedik belőle nyolc-tíz olyan mesterműi, amely a *grand art* lenyűgöző varázsát lehelí s az önmagát tökéletesen kifejező tehetség ritka látványának emlékezetes élményével ajándékozza meg a nézőt. Semmi kétség benne, hogy az idei évad legjelentősebb művészi eseményei között is megkülönböztetett helyet foglal el Diener-Dénes Rudolf kiállítása, amely méltán tart számot a kritika és a közönség osztatlan elismerésére.

HOGY E LAPOT FOGADJÁK
AMILYEN LELKESEDÉSSEL
TŐMŰVÉSZET CÉLJAINAK
JK ÉS KÉRJÜK, HOGY TER-
:B KÖRBEN, HOGY MIN-
PÍTŐMŰVÉSZET ÉRDEKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRA

EGÉSZ ÉVRE 20 KOR.

EGYES SZÁM ÁRA .. .. 2 KOR.

ÉSZ ÉVRE 24 KORONA.

LENTÉSEK A MEL-
)N KÜLDHETŐK BE.

---

t, Athenaeum.

Diener Dénes Rudolf

NÉPMŰVÉSZE

És sikere van egy homlokegyenest el-
lenkező természetű piktornak is: Diener-
Dénes Rudolfnak. Ez az első, nagy be-
mutatkozása; közben beleőszült a keserves
harcokba. E kiállítása után többet nem te-
het majd megtagadni tőle az elismerést.
Oválosan gomolygó színeinek, költői han-
gulatú vízióinak sok kedvelője lesz, mert
képei őszinték és a télek apró rezdüléseit
is tisztán festői eszközökkel érzékeltetik.
(Nyilas-Kolb Jenő)

A Reggel 1937. jan. 11.

...zó. Még Goethe
...a annak, am
...hátunk zsebé
...lenő szépségét
... apró házak közt
...ast kísérne, úgy, mint
...enekelték örökségbe fiaikna
dolgo... ismerése, megbecsülése nem mint
Mégis... észet fiatal szó. Főleg az, ami mögötte
szolgáln...unk, az az egész akció, amit jóléte, egészsége
állam, társaságok, buzgó tanárok és jótékony hölgyek.
észrevenni, hogy régebbi idők, amikor nem határolták
tosan és roppant fontoskodással a művészet népies flórá
hogy közvetlen közelségben éltek vele, együtt éltek, va
választotta el konyhájukat. Másképen szólva, a falu és
a különbség, hogy e különbségen át ne ölelkezhettek v
a karjuk. Ellenben amikor megindul a réten a vasut,
vényeiket a céhek, s születni kezd az „Internacionale"
helyek, hogy becsületes kenyerüket elveszi a gyár, ami

k apja, kifejlődésének egyik, — bár valami sulyosan
ggal, holt akadémikusan meg nem jelölhető — csirája ott
an. A paraszt, tehát a nép, az egyik felfrissitője annak
quattrocentóról, a mai emberek józan eszéről, ami végül
), amivel körülbútorozzuk magunkat, egészen oly kis
irágtartó a szekrény sarkában, vékony szegély a terítő
amit szociológusok mondanak a városi népesedésről,
észséget a falu adja a városnak. (Tulajdonkép csak úgy
ezőről, a tiszta levegőről új vér, izom és egészség jöhet
s, hogy ami jön, az okvetlen egészség, katonai szolgá-
matéria. S épp igy nem igaz, hogy a városi élet ok-
városi élet degenerál. Ez nem oly kérdés, hogy
akjon, miképen szeressen, reggeltől estig gondolkodjon-e,
n, hanem vérsejtek keveredésének kérdése. Statisztikusok
: éppen falun találhatni a terheltség legtorzabb példáit.

söt még a táncmester is nem egyszer a néphez, a faluba
ták mesterségének sablonjai. De semmi oly sok taní-
séget nem szitt magába, mint a mult század derekától
l, a gyári termeléstől megrontott, s a falu kezemunká-
Mint erdőben a patak gyöngyöző kristályvize, igy huzó-
emektől sokáig észrevétlenül, szerényen és mégis gyö-
népmüvészet, ha megengedik s nem irják rovásunkra
rimitiv, de ez a naivság olyan, mint grandseigneur
férfitkerülgető trükkökhöz, mindazonáltal vonzó az
ében, telt formáinak egyszerű, magasabb etikettet nem
és primitivség természetes következése annak, hogy
akiknek tudatában ott van az emberiséget átfogó civi-

A haladó polgárság helye és jövője

Supka Géza és Halász Aladár az RDP gyűlésén

Tegnap délután a PDP Andrássy-úti központi helyiségében ülés volt a Radikális Demokrata Pártszövetség megalakítása alkalmából. Az érdeklődőknek oly tömege jelent meg az ülésen, hogy sokan nem tudtak bejutni a termekbe.

Bródy Ernő elnöki megnyitója után a Polgári Demokrata Párt részéről

Supka Géza

országgyűlési képviselő mondott beszédet. Ismertette a magyar radikalizmus száz éves történetét, amely tele volt küzdelemmel, mindenfajta elnyomatás ellen

A radikális demokrácia gondolatának hordozója mindenkor a haladó polgárság volt.

és ez nem azonosítható sem a nagytőkével, sem a nagytőkét és feudalizmust mindenkor hűségesen kiszolgáló dzsentri és beamter középosztállyal.

A haladó polgárság ma is egynek tudja magát az ország minden más dolgozó rétegével s velük együtt kíván küzdeni a reakció minden válfaja és a maradiság ellen. Fontosnak tartja azonban, hogy a magyar alkotmányba immár beépített

emberi szabadságjogok

lelkivilágát belevigyük — elsősorban az iskolák útján — a köztudatba.

— Fontosnak tartjuk továbbá — folytatta *Supka* Géza — pártjainknak a Polgári Demokrata Pártnak és a Radikális Pártnak alapvető programja értelmében a közvetlen demokrácia kiépítését úgy a törvényhozási, a bírói, mint a végrehajtó hatalom körében. A magyar radikális demokrácia hűséggel kívánja szolgálni minden komoly szociális fejlődés végső célját:

az osztálynélküli társadalmat.

Külpolitikai vonalon szolgálni kívánja a béke eszméjét és ezért örömmel kapcsolódik ahhoz a szovjet politikához, amely a teheráni és a yaltai egyezmények szövege és értelme szerint

ellentmond minden imperializmusnak,

de viszont együtt kíván működni minden olyan hatalommal, amely a békét, az emberek demokratikus egyenlőségét és a világ népeinek testvériségét szolgálja.

A megjelentek lelkes tapssal fogadták *Supka* Géza beszédét.

Utána dr.

Halász Aladár

országgyűlési képviselő a Radikális Párt nevében szólalt fel. Az egyesült baloldali polgárságra az ország erkölcsi, szellemi és anyagi újjáépítése terén háruló feladatokat fejtegette. Ez a polgárság gondolkodásával maradéktalanul beleilleszkedett népi demokráciánkba és tudja, hogy annak

szüksége van minden egyes ember odaadó munkásságára.

— Tudja azt is, — folytatta *Halász* Aladár — hogy ez a demokrácia a haladó értelmiség életfeltételeit is megteremti és fokozatosan feljavítja.

A polgárság lényegét a szakértelem, a tervező és szervező erőknek latbavetése és a felelősségvállalás készsége teszi,

nem pedig a tőkével való kapcsolat. A haladó polgárság optimizmusa indokolt, mert munkájával részesévé válik a jobb jövőnek, amely számára is fokozott biztonságot és jólétet hoz.

Végül nagy megértéssel szólt a MDP programnyilatkozatáról, amely lényeges részeiben gerince lesz az új függetlenségi front programjának. Ebből

a függetlenségi frontból nem hiányozhatik

a baloldali haladó értelmiség és a baloldali dolgozó polgárság egyetlen képviselője, a Radikális Demokrata Pártszövetség.

A megjelentek általános tetszéssel és helyeslással fogadták a pártszövetség céljának és feladatainak ismertetését.

Dr. Bródy Ernő

az ülés végén bejelentette, hogy a közeljövőben ezekről a feladatokról újabb ülésen, a Radikális Párt részéről *Zsolt* Béla, a Polgári Demokrata Párt részéről *Bálint* Imre tart előadást.

Ma délután érkezik Debrecenbe a kilencedik hadifogolyvonat

Debrecen, május 25. (*A Világ tudósítójának telefonjelentése.*) Hétfőn este 6 órakor elindult Máramarossziget-ről a 9-ik hadifogolyszerelvény. Ma délelőtt átlépte a határt és érkezését délutánra várják Debrecenbe. Az értesülések szerint a hadifogolyszerelvénnyel ismét körülbelül 1500 hadifogoly tér haza.

Hazatértek névsora

A legutóbbi szerelvénnyel a következő volt hadifoglyok tértek haza:

Kalmár István Bp. Gizella-út 35, Kovács László Bp. Maglódi-út 58, Kocsor József Bp. Párkány-u. 14, Gyertyák József Bp. Ruyter-u. 13, Varsányi Imre Székesfehérvár Selyem-u. 40, Lukézi Sándor Pesthidegkut, Maronits László Bp. Népszínház-u. 53, Miklós István Kecskemét, Nógrádi Béla Bp. Rózsa-u. 14, Németh József Bp. Királyhida-u. 16, Herman István Bp. Nagyfuvaros-u. 20, Fózer József Bp. Csóka-u. 3/b, Kálmán Tibor Szentes Bercsényi-u. 31, Keserü József Budafok Cserjés-u. 4, Parnicki József Ujpest Váci-u. 26, Pere Ferenc Bp. Badacsonyi-u. 5, Fabula András Békéscsaba, Takács Károly Bp. Népszínház-u. 18, Kiss József Bp. Illés-u. 24, Kityel Lajos Győr Kossuth L.-u. 124, dr. Ferencz József Eger Diófa-u. 23, dr. Simkó Elemér Bp. Bartók Béla-u. 16.

Poós Árpád, Budafok, Zörgő-u. 5, Felcsiky Kornél Sáloraljaújhely, Rákóczi-út 61, Peszenléner Ottó Bp. József-körút 4, dr. Jacsó Imre Bp. Káplán-u. 5, Horváth Szilveszter Bp. Kékgolyó-u. 5, Cupta Ferenc Bp. Száraz-u. 5, Jankovich József Bp. Királyhágó-tér 1, Bognár Szilveszter Kaposvár Géza-u. 30, Kernács Sándor Bp. Keude-u. 9, Asztalos Gyula Eger Bakta-u. 8, Keller Rókus Csongrád Pázmány-u. 12, Cseh Mihály Bp. Szent László u. 84, Homonnay Lajos Bp. Péterfy Sándor-u. 32, Horvá h Ferenc Bp. Lujza-u. 30, Hében Béla Rákospalota Zápolya-u. 36, Csató János Miskolc Arany János-u. 120, Farkas József Bp., Podmaniczky-u. 21, Fekete László Kecskemét Kölcsey-u. 6, Tóth István Bp. Egresi-u. 13, Tuza István Bp., Jász-u. 54.

Tátrai Árpád Bp., Ranolder-u. 24, Illés József Kaposvár, Kinizsi-u. 4, Köntös István Bp., Csengery-u. 9, Kelemen Béla Bp., Angyalföld-u. 14, Dencsi István Kispest, Szatai-u. 8, Gazdag József Pécs, Szabadság-u. 36, Gáncs Károly Pestszenterzsébet, Vő Károly Mohács, Balázs László Bp., Berosényi-u. 9, Bata Kálmán Bp., Losonci-u. 19, Badinka Vilmos Csillaghegy, Attila-u. 93, Bodnár Mihály Szombathely, Ady-tér 17, Bolváry Ferenc Kalocsa, Haidecker Győző Bp., Császárfürdő-

Hadifogoly-üzenetek

Csillag Imre feleségének Foktő 7714, Fischer János hozzátartozóinak Bp. Markó-u. 12. 7159/4, Kiss Sándor hadnagy feleségének Abádszalók 7453/1, Oláh József feleségének Bp. Erzsébet-körút 24. 7062/4, Becsi Elemér feleségének Kispest Zoltán-u. 30. 7714, Mayer Antal feleségének Bácsalmás Kossuth-u. 453/2, Jobbágy Károly Jobbágy Ilonkának Bp. Tarczali-u. 20. 62/2, Bognár Gyula hozzátartozóinak Jub (Somogy m) 7159/4, Dömötör Ferenc családjának Zenta 7714, Müller Ferenc feleségének Bp. Cserepes-u. 5. 7299/9, Baranyai Imre apjának Bácsa 7159/2, Pataki János szüleinek Mátatelka 453/2, Barta István feleségének Bp. Lajos-u. 119. 7149/7, Koroknai Lajos családjának Kadarkut 7714, Habling László édesapjának Zirc 7159/2, Lévai Endre édesanyjának Körösszakál 453/2, Fischer Tibor szüleinek Bp. VII. Hernád-u. 11. 7149/2, Bodri Márton hozzátartozóinak Bakonyszentmihály 7714.

Lénárt László feleségének Bp. Sip-u. 6. 7149/7, Szabó József feleségének Hajdócs, 7159/3, Kerepeczki István édesanyjának Irsa, 453/2, Farkas Károly hozzátartozóinak Győr, 7714, Böszörményi Béla rokonainak Bp. Munkácsi Mihály-u. 25, 7062/4, Todenbiller Nándor feleségének Siklós, 7159/3, Házelmayer István Házelmayer Pálnak Nyergesujfalu, 7299/9, Kovács Mihály feleségének Szeged, 453/2, dr. Bálint Béla anyjának Bp. Üllői-út 26. 7149/7, Huber József hozzátartozóinak Bp., Korvin áruház 7714, Rutek István szüleinek Kárád 7159/3, Horkics János feleségének Pestszentimre, Vaskút-utca 453/2, Mátyás Andor menyasszonyának Bp. Andrássy-út 61. 7159/3.

Eteiközi Attila szüleinek Pestszentlőrinc 7062/17, Bazsó Mátyás feleségének Almáskamarás 7159/1, Magas Péter apjának Székelyudvarhely 7159/2, Pedze Béla feleségének Zenta 453/2, Jaksa István hozzátartozóinak Tas 7168/12, Kulcsár József feleségének Bp., József-tér 8, Czinege János Czinege Istvánnénak Szód, Fő-u. 159/2, Kiss József szüleinek Tiszafüred, Fő-u. 7159/2, dr. Kenéz László feleségének Bp., Üllői-út 19 7062/4, Füsti Géza anyjának Ózd, Kiserdőalja 7159/2, Kiss Sándor feleségének Bp., Damjanich-u. 44 7062/4, Simon Endre nagybátyjának Bp., Aradi-u. 67 7714, Petrovich Lajos feleségének Bp., Kőmócsi-út 44 7149/4, Nagy József Pestszenterzsébet, Török-út 206 7062/4.

50 forintos paradicsom, friss káposzta és eper

Újdonságok az élelmiszerpiacon

Ma hajnalban beköszöntött a nagyvásártelepre a friss feleskáposzta, kilóját 6 forintért adták *Megjelent a piros paradicsom is. Egyelőre fényűzési cikknek számít még, mert 50 forintot kértek kilójáért.* Nagy mennyiségben került piacra a főzőtök. Több vagón zöldborsót hoztak fel. Ára 3.50—3.80 volt. 50 métermázsa újburgonya kilóját 7 forintért árusították. Az új sárgarépát csomónként 50—150 fillérért adták. Ugyanennyibe kerül a karotta is.

Igen szép mennyiségben érkezett eper. Kilója 12—13 forint volt. Több vagón cseresznye jutott a piacnak, rövid idő alatt elfogyott.

A baromfipiacon az élőcsirke ára két nap alatt 6 forinttal esett. Ma 13—14 forint között árusították.

„Offé" élet a villamos ütközőjén

— Vizsgálóbíró úr jelentem: *Bodnár* János őrizetest előállítottam.

Markóczy Miklós vizsgálóbíró a minden porcikájában remegő 19 éves fiatalemberhez fordul:

— Üljön le! Mondja el, mit csinált maga? Hogy volt az a Beszkárt-ügy?...

— Hát tetszik tudni... hát tetszik tudni, az úgy volt...

— Eddig én is tudom.

— Nem volt pénzem és mindenképpen azt akartam, hogy »offé« életet éljek és nem akartam »srenkelni«. Azt gondoltam, hogy a Beszkárt-»szajré« miatt nem lesz semmi »baihé«...

— Szóval azt akarja mondani, hogy nem akart betörni és azért emelte el a Beszkárt kocsikról a villamos körtéket, mert azt hitte, hogy amiatt nem jelentik fel.

— Maga jobban tudja, mint én, hogy miért csináltam...

A kihallgatás során fény derül arra, hogy *Bodnár* 800—900 darab villanykörtét lopott a Beszkárt-kocsikról.

— Felültem az ütközőre, — mondja — menet közben a hátsó zárólámpát kifeszítettem és onnan a körtét kicsavartam. Ennyi volt az egész.

— Hányszor tette ezt meg naponta?

— Attól függ, mennyi »dohányra« volt szükségem. Volt úgy, hogy háromszor-négyszer, de sokszor megelégedtem az egyszeri munkával is. Először a Frangepán-utca és a Béke-tér között »melóztam«, de mikor ott veszélyesnek látszott a terep, átértem Ujpestre és a városháza tájékán folytattam tovább a »mesterségem«.

Kihallgatás során kiderült, hogy *Bodnár* a lopott villanykörtéket az újpesti piacon árusította, darabját egy forint ötvenért. Több olyan ember nevét bejelentette, akik tőle többször vettek körtét. Ellenük a vizsgálóbíró megindította az orgazdaság miatt a nyomozást.

Bodnárt a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. Mikor megkérdezte tőle:

— Belenyugszik a letartóztatásba?

— Igen, fiatal vagyok és itt is »tanulhatok«. Mesterségem talán itt is lehet gyakorolni... f. j.

Házasság. Schönfeld Zsuzsi és dr. Horvát Arnold orvos (Miskolc) e hó 27-én, csütörtök délben 1/2 12 órakor tartják esküvőjüket a Hősök templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

Válkay Ágnes és Carl Birgel Persson Stockholmban e hó 21-én házasságot kötöttek. (X)

Jól értesült helyről...

AZ ORSZÁG VIDÉKEINEK legnagyobb részén vasárnap tartották a munkáspártok egyesítő konferenciáit. A baranyamegyei konferencián *Farkas* Mihály, az MKP főtitkárhelyettese és *Marosán* György a szocdem. főtitkárhelyettese beszéltek. *Farkas* Mihály leszögezte, hogy törvénybe fogják iktatni a földtulajdon sérthetetlenségét. Az egyház és az állam közötti nézeteltérések miatt a prímást személyében tette felelőssé. *Gerő* Ernő Szolnokon vett részt az egyesítő gyülésen. Élesen elítélte az »egyházi köntösbe bujó reakciót«, amely a templomokat népgyülések színhelyévé teszi.

Nógrádi Sándor államtitkár és *Rónai* Sándor kereskedelemügyi miniszter a borsodmegyei szervezetek gyülésein beszéltek. *Nógrádi* államtitkár hangoztatta, hogy az MKP célja az, hogy az embereket ne a pártigazolvány, hanem hazájáért és népéért végzett munkája szerint ítéljék meg. A gyülés felhívta az alsópapságot, ne hagyja magát szembeállítani a néppel. A Szakszervezeti Tanács vezetősége, *Kossa* István és *Harustyák* József a győri gyülésen tiltakoztak az ellen, hogy a nép mellett állásfoglaló alsópapságot üldözzék.

*

A NÉPLIGETI DIÁKSTADIONBAN 15.000 fehéringes, kék nyakkendős nagybudapesti gyerek vonult fel, hogy az Üttörő Mozgalom tagjaként fogadalmat tegyen. Az iskolákban szünetelt hétfőn a tanítás, hogy a gyerekek részt vehessenek a népligeti ünnepségen.

A dísztribün előtt énekszóval, furulyával, dobbal, cintányérral vonult fel a sok, kis kipirult arcu, csillogó szemű úttörő, lelkesen megéljenezve a kormány megjelent tagjait: Rákosi Mátyást, Szakasits Árpádot, Gerő Ernőt, Darvas Józsefet, Veres Pétert és Nagy Imre házelnököt. Szávay Nándor tankerületi főigazgató mondott ünnepi beszédet, majd az úttörő tornászok tartottak »reggeli torna«-bemutatót.

*

AZ ÉPITÉSI ÉS KÖZMNKAÜGYI MINISZTÉRIUM és a KISOSz közt folyó tárgyalások alapján elhatározták, hogy újból rendezik a kereskedők közmunkaváltságának megállapitását. A tárgyalások során felmerült az a terv is, hogy a kereskedők közösségi rendszerben róják le a közmunkaváltságot.

*

TEGNAPI SZÁMUNKBAN hiba került a nemzetközi sakkverseny résztvevőinek miniszterelnöki fogadásáról szóló beszámolónkba. Nem Dinnyés Lajos miniszterelnök fiai tanulmányozzák szenvedélyesen a lapok sakkrovatát — a miniszterelnöknek nincsenek gyermekei — hanem rokonságának és ismerőseinek gyermekei.

Szempillafestés, szőrszálak, szemölcsök végleges eltávolítása. egyéni arcápolás Dernői kozmetikában, IV., Ferenciek-tere 7. II/1.

Megnyílt a Palatinus Strandfürdő Szakszervezeti dolgozók részére kedvezményes jegyek váltására jogosító igazolvány és kedvezményes jegyek csak elővételben válthatók a NEW-YORK jegyirodákban Erzsébet-körút 9/11 Tel. 22-00-33, 22-00-44 Szent István-körút 29 Tel. 122-122

1948 máj 26

Negyvenhatmillió hiánnyal záru az április havi külkereskede'mi mérleg

A Központi Statisztikai Hivatal ideiglenes adatai szerint április hónapban a behozatal 169.3, a kivitel pedig 123.2 millió forintot tett ki, a behozatali többlet tehát 46 millió forint.

A behozatal majdnem teljes egészében ipari nyersanyagokból tevődik össze, a kivitel nagy része pedig iparcikkekből, elsősorban a textilipar, a villamos gépipar és a nehézipar termékeiből. Nagy tételekben vittünk ki azonban kukoricát, sertést, fosztott tollat és szalámit is.

Legnagyobb szállítónk a Szovjetunió,

ahonnét a behozott cikkek több mint 25 százalékát kaptuk. Továbbá Jugoszlávia 15, Anglia 14, Csehszlovákia 7.5, Svájc 6, Hollandia 5.4 százalékkal.

Legfőbb vevőnk Csehszlovákia,

Nagy-Britannia, a Szovjetunió és Jugoszlávia.

Nagy haladást jelent és külkereskedelmi forgalmunk egyre táguló akció rádiuszát mutatja, hogy már

49 országgal állunk kereskedelmi összeköttetésben.

Többek között Tangerrel, a Delafrikai Unióval, Panamával, az óceániai brit birtokokkal, Mexikóval, Honkonggal, Libanonnal.

A behozatali adatokban a szeretetadományok, a kiviteliekben pedig a jóvátételi szállítások adatai nem foglaltatnak benn.

A Kúria kártérítésre kötelezett egy gazdálkodót,

mert deportált barátjának lovait jelölte ki hadi igénybevételre

Amikor 1944-ben a zsidók deportálása megkezdődött, Miskolcon egy zsidó gazdálkodó megkérte egyik jóbarátját, vegye magához lovait, használja és őrizze meg azokat a felszereléssel együtt, addig, amíg majd visszatér. A jóbarát ezt a kötelezettséget minden fenntartás nélkül vállalta.

A háborús cselekményeknek ebben a végső szakaszában a hatóságok a gazdálkodó lovait igénybe vették. Lósorozó katonák jelentek meg a »jóbarát« istállójában is, ahol

a gazdálkodó üldözött barátjának tett ígéretét be nem tartva, a maga lovai helyett az ő lovait jelölte ki igénybevételre.

A miskolci gazdálkodó a háború befejezése után visszatért és most már Szendrőn lakó és barátjának vélt gazdálkodótársától lovainak és a felszereléseknek visszaadását kérte. A szendrői gazdálkodó megtagadta a lovak kiadását. Arra hivatkozott, hogy azokat a katonaság igénybe vette és így nem áll módjában kívánságát teljesíteni.

A miskolci törvényszék előtt ingók kiadása cimén per indult meg, amely megjárta a debreceni Táblát, majd a Kúriát is. *Mindhárom bíróság kötelezte a szendrői gazdálkodót, hogy a Miskolcról deportált gazdálkodó lovait és egyéb ingóságait adja ki.* A Kúria ítélete rámutatott arra, hogy a két gazdálkodó között letéti szerződés jött létre s hogy a letéteményes a nála letett dolognak szerződés szerinti őrzésére kötelezve van. Hangsúlyozta, hogy a vállalt kötelezettség vétkes megszegésének minősül a szendrői gazdálkodónak az a magatartása, hogy

elhallgatta, hogy saját lovai között idegen lovak is vannak

és igénybevételre a hatóság által nyilvántartott saját lovai helyett a deportált lovait jelölte ki igénybevételre. *Hiába hivatkozott a szerződésszegő gazdálkodó a Kúria szerint vis majorként a háborús eseményekre, mert a katonákat nem közölte, hogy idegen lovak vannak nála és semmit se tett meg annak érdekében, hogy a deportált lovainak igénybevételét megakadályozza.* Ezzel az őrzésben kifejtendő gondosságot elmulasztotta.

Nincsen súlya annak az érvelésnek sem, hogy a harcok alatt a megszálló csapatok a szendrői gazdálkodó összes lovait és felszerelését igénybe vették és minden bizonnyal ez a sors érte volna a deportált lovait is, mert ez már a szendrői gazdálkodó károkozása után bekövetkezett esemény, tehát közönbös kártérítési felelősségének megállapítása szempontjából. **M. K.**

VILÁG

A polgári demokrácia lapja

Felelős szerkesztő: BÁLINT IMRE
Szerkesztő: KÖSZEGI IMRE DR.

A kiadásért felel:
SUPKA GÉZA DR. főszerkesztő
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., RÁKÓCZI-ÚT 54
Telefon: 222-439

Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat nyomása
Budapest, Miksa-utca 4—6
Felelős: Gorszky Tivadar igazgató

GAZDASÁGI KÖRÖKBŐL

A csehszlovák államosítás második részének lebonyolítása után a fémipar magánkézben maradt része mindössze 5.6 százalék. Az első államosítás után még 92.500 alkalmazottja volt a magánbirtokban lévő fémiparnak, ez a szám a második államosítás következtében 21.200-ra csökkent.

⊙

A Financial Times szerint Anglia, pénzügyi helyzetére való tekintettel, a Marshall-terv ellenére is, élelmiszerszükségletének jelentős részét Kelet-Európából kénytelen fedezni. Dalton volt pénzügyminiszter az angol munkáspárt scarboroughi értekezletén hangsúlyozta, hogy éppen ezért Anglia, Egyedül Nyugat-Európára támaszkodva, nem tudná megvalósítani gazdasági terveit.

⊙

Észak-Ausztráliában felfedezték a világ leggazdagabb aranybányáját. A felfedezés tulajdonképpen már több évvel ezelőtt történt, de a kibányászást mostanáig titokban folytatták. Az aranylelő helyre egy volt tiszt és felesége bukkant rá az északausztráliai sivatagban. Bányakutatási jogukat 25.000 font sterlingért és 25.000 egyenként egy font névértékű részvényért adták el egy társaságnak.

⊙

A német szovjet zóna és Magyarország között létrejött árucsereforgalmi megállapodás keretében Magyarország textilgépeket és alkatrészeket, író- és számológépeket, technikai papirost, grafikai gépeket és finommechanikai, valamint optikai cikkeket fog kapni.

⊙

Lengyelország 1600 személygépkocsit vásárolt a torinói Fiat-gyárból és megállapodott az olasz gyárral, hogy az díjmentesen engedélyezi Lengyelországnak Fiat-mintájú gépkocsik gyártását. A lengyel Fiat-gyárat három éven belül építik fel. Teljesítőképessége évi 10.000 személygépkocsi lesz.

VILÁG RÁDIÓ

Kedd:

BUDAPEST I. 14.00 Hirek 14.10 Csempészek. Bakó József elbeszélése 14.30 Két ifjúsági énekkar 15.00 Rádióiskola 16.00 A magyarországi szláv 16.20 Lehár: Garabonciás, nyitány 16.30 Az Erdő Hangja. A Mállerd műsora 16.45 Sztálindíjas szovjet írók. Előadás 17.00 Hirek 17.10 Hadifogolyhiradó 17.15 Szív küldi szívnek szívesen 18.15 Névay Ilonka Debussy és Bartók müveket zongorázik 18.45 Dunavölgyi Hirado 19.10: Közvetítés a Nemzeti Kamaraszinházból: Warrenné mestersége. I. felvonás után kb. 19.45 Hirek, sporthirek. III. felvonás után kb. 21.45 Hirek. Előadás után kb. 22.40 Magyar nóták 23.15 Este későn ragyognak a csillagok. Beszélgetés a csillagos éjszakában 24.00 Hirek.

BUDAPEST II. 17.00 Jazz 18.00 Várhelyi Antal orgonál 18.45 Magyar nóták 19.00 Korunk zenéje 20.00 Tarka-barka muzska 20.30 A Rádió Szabadegyeteme 21.00 Hirek 21.15 Hangos Hiradó 21.30 Tánczene 22.15 Beethoven: II. szimfónia 23.45 Vita a Warrenné mestersége-ről.

Szerda:

BUDAPEST I. 5.30 Hanglemezek 6.45 Torna 7.00 Hirek 7.20 Reggeli zene 8.00 A tüdőbeteg-otthon 8.15 Orosz hanglemezek 9.00 Mindenki muzsikája 10.00 Hirek 12.00 Hirek 12.15 Hanglemezek 13.00 Gáspár István előadása 13.15 Burai Ernő cigányzenekara (Békés) nagyar nótákat muzsikál 14.00 Hirek 14.10 Az Eötvös Kollégium munkaközösségének centenáris naptára 14.30 Az Opera műhelyéből Németh Anna és Simándy József énekel. Zongorán kisér Hájdu István. Az összekötőszöveget irta Kiszely Gyula 15.00 Rádióiskola 16.00 A Herrer—Bacsik—Schlotthauer jazzhármas játszik 16.30 Edrik Connor énekel. Zongorán kiséri Pless László 17.00 Hirek 17.10 Hadifogoly Hiradó 17.15 Vöröskereszt közl. 17.40 A Szakszervezeti Tanács műsora 18.00 Szovjet irók antológiája Konsztantin Szimonov. Balecsky Emil összeállitása 18.40 A Rádiózenekar játszik. Vezényel Várady László 19.30 A Falu Hangja 20.00 Hirek, sport 20.30 Heti szemle. Szerkeszti Gyöngyösi Nándor 20.55 Az ezernyolcszáznegyvennyolcadik évben. Dalok, verbunkosok Ránki György feldolgozásában 21.45 Időszerű kérdések. Kassai Géza előadása 22.00 Hirek 22.25 Vöröskereszt közl. 22.30 Heti Sporthiradó 22.40 Totóhirek 22.45 Esti zene 23.15 Orosz zene 24.00 Hirek.

BUDAPEST II. 17.00 Tánczene 18.00 Dalok 18.25 Két rádiójáték a francia félmultból. Rendező Körmöczi László dr. 1. Sappho. Szerelmi ének két részben. Daudet regényéből irta Vörös Béla. 2. Nantas. Különös történet. Zola regényéből irta Szabó Miklós 20.00 A Falu Hangja 20.30 A Rádió Szabadegyeteme 21.00 Hirek 21.15 Szív küldi szívnek szívesen 22.15 Zenekari müvek.

Mozik műsora

ADMIRÁL: Népek itélőszéke. Ifjúság ünnepe. ½5, ½7, ½9. **ADY:** A pohár kicsordul. 4, 6, 8, sz. v. 2. **ALKOTÁS:** Tarzan diadala. ½3, ½5, ½7, ½9. **ATRIUM:** Fizess a multadért. 4, ¼7, ½9. **BELVÁROSI:** Jobbterem: Tavaszi felhők az égen. ½4, ½6, ½7, ½8. Balterem: Gyermekműsor. ½4, ½5, ½6. **BETHLEN:** Szent és az utcalány. 4, 6, 8. **BODOGRÁF:** Pilótaszerelem. 4, 6, 8, v. ü. 2-kor is. **BUDAI VIGADÓ:** Marita. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3-kor is. **CAPITÓL:** Nyomorultak. ½3, ½6, ½9. **CITY:** Mr. Alibi. ½4, ½6, ½8, sz. v. ½2. **CORSO:** Jón a kihyar. 4, 6, 8. **CORVIN:** Fizess a multadért. 4, 6, 8. **DAMJANICH:** Forgószél. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **DECSI:** Timur és bandája. 5, 7, 9, v. ü. 3. **ELIT:** Marita. ½5, ½7, ½9, v. ½3. **FORTUNA:** Hotel Bijou. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **FORUM:** Fizess a multadért. 5, 7, 9, v. ü. 3. **HUNNIA:** Nő az ablak mögött. ½3, ½5, ½7, ½9. **IPOLY:** Párbaj az óceánon. ½5, ½7, 9, v. ü. ½3. **JÓZSEF ATTILA:** A gyanu árnyékában. 4, 6, 8, v.ü. 2. **KAMARA:** Mr. Alibi. 4, 6, 8. sz.v. 2. **KOSSUTH:** A pohár kicsordul. ½5, ½7, ½9, v. ü. ½3. **KORUTI HIRADÓ:** Magyar filmhiradó. Szovjet filmhiradó. Francia világhiradó. Mafirt Nemzetközi hiradó. Kazákov (egy nagy épitész életműve). Willy a világürben (új amerikai rajzfilm). Meteoritok (müvészi orosz kultúrfilm). Folyt. egyórás előad. reggel 9-től este 11-ig. **KRISZTINA:** Stanss Pan a két büvészinas. ½4, ½6, ½8, v.ü. ½2. **LLOYD:** Mr. Alibi. 5, 7, 9, v. ü. 3. **MARX:** A másik. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **OLYMPIA:** Nem voltam senkié. 2, 4, 6, 8. **OMNIA:** Jön a kanyar. 4, ¼7, ½9, sz.v.ü. 2. **OTTHON:** Lady Hamilton. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **PALACE:** Az embervadász. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PÁTRIA:** Marita. ½5, ½7, ½9, sz. v. ½3. **PETŐFI:** Nem voltam senkié. ½4, ½6, ½8. **PHÖNIX:** Veszélyes őrjárat. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **RÁDAY:** Marseilles. ½5, ½7, ½9, v.ü. ½3. **ROXY:** Csodaparipa. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **ROYAL APOLLÓ:** Fizes a multadért. 4, ½7, 9, sz. v. ü. 2. **SAVOY:** A másik. 4, ¼7, ½9, v.ü. 2. **SCALA:** A skorpió jegyében. ½5, ¾7, 9, sz.v.ü. 3. **STUDIÓ:** Hetedik fátyol. 2, 4, ¼7, ½9. **SZABADSÁG:** A szent és az utcalány. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3 is. **TINÓDI:** Marita. 5, 7, 9. **TURÁN:** A másik. 3, 5, 7, 9. **UGOCSA:** Naszreddin kalandjai. ½4, ½6, ½8. **URÁNIA:** Razzia. 4, 6, 8. **VÁROSI:** A skorpió jegyében. ½6, ½7, ½9. **VESZTA:** A nagy szikla titka. Küzdelem az igazságért. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

SZINHÁZAK MŰSORA: OPERA: Boris Godunov (6). **NEMZETI SZINHÁZ:** Lear király (7). **NEMZETI KAMARA:** Warrenné mestersége (7). **VIG:** Nincs előadás. **PESTI:** Nincs előadás. **MAGYAR:** Hazudik a nő (½8). **MŰVÉSZ:** Mélyek a gyökerek (½8). **BELVÁROSI:** Vitézek és hősök (½8). **MADÁCH:** Nincs előadás. **MEDGYASZAY:** Bubus (8). **FŐV. OPERETT:** Én és a kisöcsém (½8). **PODIUM:** Bajor Gizi »Tihamér és a kabaréműsor (½9). **KAMARA VARIETÉ:** Boldog Hiiom (8). **KIS SZINHÁZ:** Az uj bálvány (½8). **ZENEAKADÉMIA KISTEREM:** Sulamith (½8). **FŐV. NAGYCIRKUSZ:** Henry cirkusz vendégjátéka (4, ½8).

A VILÁG előfizetési ára
1 hóra 15 forint
negyedévre 45 forint

Diener Dénes Rudolf kiállítása

Régen volt ilyen vonzó művészi örömben részünk, mint a Népművelési Központ legújabb kiállításán, mely a *francia* kultúrájú festő, *Diener Dénes* gyüjteményes anyagát mutatja be. Anyanyelve a szín, Istenáldotta *őstönös festőisége* az *École de Paris* kitünő iskolájan pallérozódott, finomult, gazdagodott.

A természet őszinte átélése óvta meg a különböző stiluskeresések útvesztőitől. *Nem ismer festői lehetetlenséget*, a színek szipor-kázása, tündöklése, varázslatos gazdagsága lángol fel ecsetje alatt.

(d. m.)

Háztart. vill. frigidairek 50 lit. ürt. nagy választékban most olcsón AUDION VI. Nagymező-u. 31 Telefon: 123-129

Legtöbbet fizetek férfiruhákért saját üzletem részére Morgernstern és Zsiray. Kazár-u. 11. Hív. jöv. T: 227-104

Férfiruhát Télikabátot csodálatos áron vesz Fischbein, Dob-utca 25

Férfiruha Kereskedő ruháért HÁZHOZ JÖN. NAGY ÁRAT FIZET. T.: 227-110 KIRÁLY-UTCA 34. UDVARBAN. FSZT. 4.

Használt férfiruháért bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban, Bp. IV., Egyetem-u. 3. T: 186-732

Sok pénzt fizet férfiruhákért, cipőkért, fehérneműkért SALGÓ József-krt 47. Tel.: 138-980 Kívánatra házhoz jövök

SZŐNYEGET Hartmann-tól vegyen. IV., Vaci-utca husz. Nagy választék — olcsó árak

3 szoba hallos, modern, központi fütéses, 2 terraszos, körkilátásos, házmesterlakásos luxusvilla újjáépített, lakáshivatalmentes. Sashegy legszebb helyén, 360 négyszögöles parkban tulajdonostól alkalmi áron eladó. Érdeklődések »Azonnal beköltözhető« jeligére a kiadóba.

Perzsaszőnyegek OLCSÓ ÁRUSITÁSA. Ungár Király-u. 14. és Rákóczi-út 42

Hálószoba 1000 Ft előleggel, tíz havi részletre. Baross-utca 19.

Tüzifát üzemeknek és magányosoknak azonnal szállítunk. Junius 15-ig házhoz szállítás dijtalan. Esztergomi Faterme'ő Szövetkezet. Filatorigáti állomás, III., Bogdánutca 1. Tel.: 362-324.

VILLA Naphegyen, háromszobás, kertes, szépen berendezve, nyaralásra vagy hosszabb időre kiadó. Tel.: 456-317.

Eladó műszaki K. f. t. Lipótváros fővonalán, telefonos irodával, raktárral, galériával, olcsó bérrel, kiskereskedő iparral, mely általános műszaki, hőtechnikai, vas, fém és az összes technikai cikkekre szól. A cég szabadalmai monopolumszerű jövedelmet biztositanak. »Adósságmentes« jel. Balogh hirdetőbe. Szent István-körút 9.

Zenélős órát fizetek férfiruháért SPIEGEL Teréz-körút 2. I. 9. Hivásra jövök! T. 421-080

Legtöbbet fizetek férfiruháért Leitersdorfer, Kisdiótautca 15. (Király-u. sarok) T.: 221-674

Jól eladhatja használt férfiruháit SZABÓNÉnak, DOB-U. 37 Hivásra jövök. T. 220-356

Férfiruháért, szőnyegért legtöbbet fizetek. Hivásra jövök Báthori-utca 22. „Sasi" T. 127-608

Kertibútorok, intézeti csőágyak, összecsukós kárp. vaságyak, gyermekkocsik a készítőnél. Vincze, Népszinház-utca 26. Tel.: 339-290.

Üdülés-nyaralás a várostól 10 percnyire, 11-es autobusz megállónál. Rózsa pensió remek árnyas parkjában. Napozás. Kitünő ellátás. Szolid árak. II., Tapolcsányi u. 6. Tel.: 268-767

CSEMPE Porta Szövetkezet, V., József Attila-u. 1. Tel.: 386-147.

Siófoki espresso ukrászda üzletemhez tőkés társat keresek. 15.000 jeligére Patakhoz, Bajcsy Zsilinszky-út, 29.

VILLA Lóránffy Zsuzsanna-útnál 3 szoba hallos, nagy parkban, kissé sérült, 60.000 Ft. Szamosi, Szilágyi Erzsébet fasor 9. Tel.: 161-358; 469-512.

MARS gyermekkocsi régi minőség, irásbeli garancia. Gyermekágyak, gyermekszékek, roller, 3 kerekü bicikli olcsó árban. Andrássy-út 36. (Párisival szemben.) Vidékre ismertetőt dijtalanul küldünk.

BALLON átlátszó, eső-, lódenkabát FARAGÓ, V., Gr. Teleki Pál-u. 2.

Iroda-helyiség két utcai szoba telefonnal elsejére kiadó. Szent István-körút 13. I. 2.

Bazilikánál garszón könyörü, nagyméretü I-i lakás kiadó Tel. 10—12-ig: 222-407.

APRÓHIRDETÉSEK

KARPITOS házakhoz házonkivül ajánlkozik. Várady, Király-utca harmincketto Udvarban

ELADJA Ica és Hecsi rendkivül olcsó áron a belvárosi divatszalonok modelldarabjait. IV., Váci-utca tiz, II. em. Modellkiárusitási Divatház. Telefon: 380-016

BERKOVITS szalon kifogástalan santung cosmefacon mérsékelt áron. Ez Berkovits! Szervita-tér 6t.

BÉRMÁLÁSRA, használt jó órákat, olcsón garanciával Rétainál, Terézkörút 20 (udvarban).

KERESEK megvételre keveset használt férfiöltönyt, télikabátot vagy bundát. Telefon: 222-516.

OLCSÓ, elegáns szobák városligeti Villapensióban, kert, tetőstrand. Telefon: 223-010.

BAROKK női szoba különlegesség, flamand férfiszoba, nádazott garnitura, apróságok stb. olcsón eladók. Dr. Pogány, IV. Dalmady Győző-utca három, I. 1.

BELVÁROSI szalonokban készült vászonruhák, köpenyek, kulikabátok, szövetruhák dús választékban, olcsó áron eladók. »Exclusiv«, Váci-u. 11/b, félemelet.

ÉRDLIGETEN két személyt vállalok ellátással, három hónapi nyaralásra, uri zsidó családnál. »Kertes villa« jeligére kiadóhivatalba.

ELEGÁNS, alig használt, lakkcsiszolt komb. szoba rekamiéval, képek, könyvek olcsón eladók. 11—3 óráig. Dózsa Gy.-út 29. I. 2.

BAROKKDIÓ kombinált szoba legkitünőbb állapotban eladó. Rákóczi-út 27/A. I. 4.

FÖLÉPCSŐHÁZI, elegánsan berendezett két szoba zongorával, fürdőbenvilával villában. Füzékkel szemben kiadó. Telefon: 428-267.

KARPITOSMUNKÁKKAL forduljon bizalommal Marosánhoz. Aradi utca kettő, Visegrádi-u. kilencvenkettő. Fizetési kedvezmény.

MINDENFAJTA szőnyeget magas árban veszek. Vogel László, Akácfa-u. tizenhárom. Tel.: 422-128.

ALKALMI bundák vétele, eladása! Uj bundák előnyös feltételekkel. Szemere szücs, Erzsébet-körút huszonhat, második emelet.

PERZSASZONYEGET, torontálisszőnyegei termelőtől vásároljon! Szőnyegek tisztitását, müvészi javitását vállaljuk. Békésszentandrási Házipari Szövetkezet Bpest Ferenciek-tere 3, udvarban, 3-4-577.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ. 222-223. Erzsébet-körút 16.

ÖTLETEMET eladnám kisebb tőkével világon bárhol nagy jövedelmet biztosit. »Iroda« jel. kiadóba.

KEVESET használt villany frigidairet keresek. Telefon: 426-752.

VÁLLALATI üdülőnek étszobás komfortos villa, külön házmester lakással Alsógödön sürgősen eladó. Dr. Szabó, Fő-utca kilenc. 60-718.

12 SZEMÉLYES ólomkristály üvegkészlet eladó. Megtekinthető d. e. 9—2-ig Andrássy-út 4. III. 9.

VENNÉK szép könyvtárat bélyeggyüjteményt. Féledi, Király-u. 10. II.

ÉPITÉSI munkát vállal olcsón, részletre Kiss épitőmester, Honvéd-u. nyolc. 122-822.

BUTOROZOTT utcai szoba, konyha-, fürdőhasználattal 2 személynek kiadó. Dózsa György-út 66. I. 7.

PERZSASZONYEG müveszies javitását vállalom Steinerné, XI., Barázda-u. 4.

DIENER-DÉNES REZSŐ: Csendélet.

Nemzeti Szalon 1936. febr - márc

Kat.

Dienes Dénes Rezső

festő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Dr. Dienes Rudolf

1968 JUL 23

KIALLITASOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye. — Magyarországi fajansz- és keményceserép-művészet. **Keleti Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Dienes Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából. **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. A közlekedési eszközök fejlődése. Közlekedési és hírközlési dolgozók a magyar munkásmozgalomban 1845—1945. Ötvenéves a magyar légipuszta. „Százéves a MÁV" emlékkiállítás.

tanúsított
tartást. Ig
egyeztethe
zárták a
Dinamo
súlyemelé
mögött Fö
akit az ló
novot, a
tovot, az
négy szov
figyelmez

—

Új

Kiemelkedő eredményeket hozo
Angelesben a nemzetközi úszóverseny
második napja is. A szakemberek az 1500
méteres női gyorsúszástól várták a leg-
nagyobb eredményt, hiszen a 15 esztendős
Debbie Meyer a verseny előtt kirobbanó
formában volt. Nős. Meyer duplázott,

Diener Dénes Rezső
Színházi Élet
1923. 11. szám
(Varrónő)
MCP

MŰVÉSZET

Varrónő

Diener-Dénes Rezső festménye

Aszott öregség, penészes szegénység, mi van ezen lefesteni való, kérdik a habtestü rózsaszinkörmü ifju hölgyek. A művészet a szépet tükrözze, gyönyörködtessen és ne tegye az életet még visszataszitóbbá a valóságnál. Mit akar Diener-Dénes Rezső vénhedt varrónőjével? Megveszi azt valaki, beakasztja azt valaki a szobájába, az ilyen vigasztalan sötét életet? S ha még a festése ügyes volna, a stilje tiszta, modora erőteljes, előadása gusztusos, mint a spanyol Velasquez iskolájáé, amely szintén naturalista volt vagy legalább, mint a Ribera követőié, kiknek sötét realizmusa a pompás előadásban mégis bizonyos fennköltséget kapott. Ám Diener-Dénes szemlátomást nem csak nem törődik kifejezés módjával, hanem szántszándékkal a legpiszkosabb szineket legpongyolább rajzot és a legesetlenebb kezelést választja eszköznek. Nyilván nem hisz abban, hogy a gusztusos előadás megszépiti a valóságot s kétségkivül semmi sem áll tőle távolabb, mint hogy gyönyörködtesse a szépleleket. Diener-Dénes a művészek legujabb csoportjához tartozik, mely számüzte a szépet, mert művészetének más programmot

Szécsi Ferkóval

Tekintetes Szerkesztőség!

Demeter Dezsőné

Bocsásson meg szerénységemért, de én legszivesebben egy négylábu szamárral cserélnék, mivel köztudomásu, hogy ez a világ legtürelmesebb teremtménye és még akkor sem háborodnék föl, ha férj uram a nyár utolján is még csak igérgetné a tavaszi kalap megvételét.

Tisztelettel

Demeter Dezsőné
Szolnok

Elintézés: Kerestünk szamarat, de olyat, amelyik elhinné, hogy ön szivesen cserélne vele, nem találtunk. A jó Isten tudja, mért mondják mégis szamárnak?

Egy szamárral

5.▲
Knopp Imre (1867-1945)

Várakozás
Olaj, vászon 59x73 cm
Jelzés nélkül
Reprodukálva: Művészet, 1913
XII. évfolyam 104. oldal
Kikiáltási ár: 250.000 Ft

DIENER DÉNES RUDOLF

6.

6.▲
Diener Dénes Rudolf (1889-1956)

Párizsban
Pasztell, papír 44x59,5 cm
Jelezve jobbra fent: Diener Dénes Paris
Kikiáltási ár: 100.000 Ft

Diener Dénes Rudolf.

Kurella

Götz B. Ernő művei:

II. terem

1. Akt. 700 P (olajfest.).
2. Tél a tavaszban. 600 P (olajfest.).
3. Kakastaréj. 350 P (olajfest.).
4. Chrisanthém. 500 P (olajfest.).
5. Virágzó fák. 350 P (olajfest.).
6. Napraforgók. 400 P (olajfest.).
7. Tájkép. 350 P (olajfest.).
8. Tájkép. 350 P (olajfest.).
9. Virágos udvarom. 500 P (olajfest.).
10. Fehér orgonák. 400 P (olajfest.).
11. Tájkép. 350 P (olajfest.).
12. A vén diák. 500 P (olajfest.).
13. Dáhliák, csendélet. 400 P (olajfest.).
14. Téli kép. 400 P (olajfest.).
15. Fürdő Nympha (vázlat). 700 P (olajfest.).

Céd

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK
BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8
TELEFONSZÁM: 82—1—22

DIENER DÉNES RUDOLF ÉS GÖTZ B. ERNŐ

FESTŐMŰVÉSZEK

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

A SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK HELYISÉGEIBEN

deplacee

NYITVA:
1934 OKTÓBER 14-TŐL OKT. 24-IG
NAPONTA 9 ÉS 6 ÓRA KÖZÖTT
ÜNNEPNAP DÉLUTÁN 2 ÓRÁIG

Europa rt., Budapest

Feldolgozás után visszatenni a Fränkel Leó katalogusai közé

Életrajzi adatok:

Diener Dénes Rudolf született 1889 Nyiregyházán. Művészi tanulmányait Ferenczy Károlynál kezdte. 1924-ben Párisba ment és 1931-ig ott élt. Kiállított Budapesten, Párisban, Berlinben, Bécsben. Tagja a „Kut" Képzőművészeti Egyesületnek.

Götz B. Ernő Ipolyságon született. Budapesten az Akadémián tanult. Később Vajda Zsigmondnál. Innen Hollósy Simon mesteriskolájába került és négy évig volt ott. Első kiállítása a müncheni Seccessioba volt.

A képek címei és árai:

Diener Dénes Rudolf művei:
I. terem

1. Kislány.
2. Parkrészlet.
3. Leány.
4. Kastély.
5. Csendélet.
6. Reggeli. Sárga pasztel
7. Almák.
8. Lugas.
9. Domboldal.
10. Fenyőfák.
11. Fák.
12. Szántóföld.
13. Fák.
14. Csendélet.
15. Tájkép.
16. Csendélet.

Magyar Nemzet

Meghalt Diener-Dénes Rudolf

Évek óta tudtuk, hogy súlyos szívbaja van, mégis váratlanul ért bennünket a gyengéd, áhítatos, festői képzeletvilágú Diener-Dénes Rudolf tragikus hirtelenségű halála. Péntek délután még friss alkotókedvvel arról beszélt, hogy aznap kiutazik Szentendrére, ahol várják az idén megkezdett vázlatai, szín-élményeinek rögzítései. Hazamenet az autóbuszon érte utól a halál.

Az utóbbi évek műcsarnoki kiállításain érzelmekkel telített, gazdag színskálával tolmácsolt, főképp Szentendrén festett dunai tájképeivel aratott értékes sikert, gazdagította a magyar táj arculatának költői ábrázolását. Nagybánya — ahol egyideig Ferenczy Károlynál tanult —, Párizs és Szentendre légköre formálta festővé, művészi szemléletét pedig a századeleji posztimpresszionizmus könnyed levegősssége, a színek iránti érzékenysége alakította ki. Diener-Dénes is elsősorban foltokban, színekben, levegősségében látta a világot, a természetet. De nála a művészet nem merült ki a felületi megragadás, a villanásnyi impresszió hangulati szépségének rögzítésében. Tájai, virág-csendéletei, enteriőrjei elsősorban lírai vallomások, egy költői lélek őszinte megnyilatkozásai az őt körülvevő egyszerű világról, amelyet a kifejezés alakító ereje szerényen, mégis oly hatásosan valami különös ünnepi atmoszférába tudott emelni. Művészetében egy kultúrált ízlésű, őszinte igaz ember természetlátása tükröződik, akár egy virágcsokor üde szépsége ihlette ecsetjét, vagy a kimeríthetetlen bájú, sokrétű szentendrei táj, a Duna-kanyar csillogása. Legjobban talán az olajnál engedelmesebb pasztellban tudta kifejezni magát, a zöldeknek, rózsaszíneknek, szürkéknek összehangolásával, leheletnyi finomságokat, intim érzéseket, hangulatokat juttatott kifejezésre.

Életműve, amelyből bensőség, a szép iránti szemérmes rajongás, a színek és árnyalatok olthatatlan szerelme s elsősorban megindító emberségű líraiság sugárzik — elválaszthatatlan modern művészetünk egészétől.

(d. m.)

Magyar Nemzet

AKIK ALÓL KICS

Viaskodó emberekről *szól az alábbi történet. Kis emberekről, akik alól kicsúszik a föld. Nem képletesen, hanem a szó valóságos értelmében: otthonuk, kertecskéjük, kútjuk, vízvezetékük — mindennapi életük apró javai alatt indult meg a föld. A szelíd termőföld, amelyet megvadítottak, s amely úgy nyel betonutat, sodor házat, temet maga alá erdőt, emészt el kultúrát, szépséget, értéket, mintha földrengés bolygatta volna meg. Pedig ezt a földet nem dühödt elemek szaggatják, hanem gépek s nem a természet vad fúriái reszkettetik, hanem robbantások. Ilyenformán a viaskodó emberek sem a természettel viaskodnak, hanem a természetet provokáló emberekkel: gyárakkal, hatóságokkal, felsőbb szervekkel. És ennek a drámának — nem akarok túlozni, de nem találok alkalmasabb szót — a legmélyebb konfliktusa (amilyent csak a hús-vér élet teremthet), éppen az, hogy a természet pusztításának segédkezet nyújtó emberek is jót akarnak. Végezetül pedig: a dráma nem egy távoli világ valamelyik részén játszódik, hanem itt a fővárosunkban, hét villamosmegálló távolságra a Margithídtól — ugrásnyira Óbuda főterétől, a bécsi országút mentén. Egyik, vagy talán a legszebb magaslati pontja ez Budapestnek. Érkezésnél és búcsúzásnál innen vet az idegen első és utolsó pillantást gyönyörű fővárosunkra.*

És mit lát? Szánalmas silányságot gyémántfoglalatban — az Újlaki Téglagyár tátongó agyagbánya gödreit Budapest csodálatos panorámájában. Jó évszázaddal ezelőtt telepedtek a behemót téglagyárak a bécsi országút mentére. Azóta, de különösen a felszabadulás óta, a lakatlan vidéket belterületté varázsolta a fejlődés. Kertes családi házak népesítették be s nemesítették gyönyörű szubalpin klímájú lakosságnak, s tömegesen csúsztassák ki emberek lába alól a földet? Mert ez történik a Remete- és a Táborhegy oldalában. A nagy esőzések után a Remetehegyi út felső része nemrég leszakadt. A megcsúszott föld cigarettapapírként sodorta el a betonutat — most ott fekszik összetörten a mélyben. De az egész Remetehegyi út veszélyeztetett zónává vált. E pillanatban *csak ezen a részen 30 ingatlant kell kisajáti-*

Eltemették Diener Dénes Rudolf festőművészt

Szerdán délelőtt a rákoskeresztúri temetőben eltemették *Diener Dénes Rudolf* festőművészt. A ravatalnál a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége nevében *Kmetty János* Kossuth-díjas festőművész, a szövetség elnökségének tagja mondott búcsúbeszédet. A sírnál a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének pártszervezete nevében *Imre István* Kossuth-díjas festőművész, a pártbizottság tagja, a szentendrei művésztelep művészei nevében pedig *Czobel Béla* Kossuth-díjas festőművész búcsúztatta a halottat. (MTI)

Beiratkozások a József Attila Szabadegyetemre

A *Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat* irányításával működő *József Attila Szabadegyetem* 1956—1957. tanévére *augusztus 10-én* kezdődnek meg a beiratkozások.

Az új tanévben a jelentkező igények arányában *bővül az előadások tárgyköre.* A tavalyi 27 tárgykör helyett az idén *40 tárgykörben* indulnak előadások. Többek között új sorozat lesz a *Bevezetés a filozófiába*, az *Általános lélektan*, s *A magyar történelem vitás kérdései* című sorozat.

Beiratkozni *augusztus 10-től 31-ig* mindennap 17 órától 20 óráig, szombaton 12 órától 16 óráig lehet az Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészettudományi karán (V., Pesti Barnabás utca 1, I. em.).

dai sajtóértekezletén a tudósítók kérdéseket tettek fel arra vonatkozólag, mi az álláspontja az Egyesült Államoknak a Szuezi-csatorna kérdésében.

Eisenhower elnök azt válaszolta, hogy még mindig elegendő alap van arra a reményre, hogy a józan ész diadalmaskodik és a szuezi kérdés békés eszközökkel megoldást nyer. *Haderő alkalmazása nem lenne a kérdés jó megoldása* — mondotta az elnök.

Mindamellett az elnök hangsúlyozta: *ez nem jelenti azt, hogy ő „minden körülmények között" az erő alkalmazása ellen van.*

lközi-tengeri
rancsnokság terve

szöges ellentétben vannak hazánk érdekeivel. Franciaország, amely súlyos terheket visel az algériai háború miatt, nem viselhetne el újabb katonai terheket, amelyeket a csa-

Az összes politikai el... a demokratizálod...

Spanyolország Kommunista Pá... kiáltvá...

Párizs, augusztus 8. (Tanjug)

Az emigrációban levő Spanyolország Kommunista Pártja Központi Bizottsága felhívást intézett az összes spanyolországi és külföldi spanyol politikai szervezetekhez hogy *működjenek együtt és a nemzeti megbékélés útján, erőszak alkalmazása nélkül hajtsák végre Spanyolország demokratizálását.*

A párt központi bizottsága ezt a felhívást megküldte az összes emigráns frakcióknak, továbbá a katolikusok monarchisták, kereszténydemokraták, liberálisok, szocialisták, szindikalisták, valamint a különböző nacionalisták képviselőinek és e csoportok spanyolországi aktivistáinak.

D,B.

Diener-Dénes Rudolf (Nyiregyháza, 1889. jan. 28. -- Bp., 1956. aug. 3.): festőművész. Inaskodással töltött évek után Bp.-en és Nagybányán tanult, Ferenczy K.-nál. 1912-ben rendezte első poszt-impresszionista tájképkiállitását. 1916-i bécsi tanulmányutjáról hazatérve 1917-ben Iványi Grünwald Béla, 1918-ban Rippl-Rónai szabadiskolájának növendéke volt. 1924-ben a Belvederében rendezett önálló kiállitása után Párizsban a modern francia művészettel ismerkedett. 1925-ben Kölnben és Párizsban, 1931-ben Bp.-en az Ernst Muzeumben állitott ki. A nyarakat Nagybányán, majd éveken át Szendendrén töltötte. 1934--1948 között öt izben volt kiállitása. 1949-ben, 60. születésnapjára Pro Arte kitüntetést kapott.

Diener-Dénes Rudolf festőművész

Magyar Életrajzi Lexikon

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pest m. Hírlap

Dienes Dénes Rudolf
1972 MÁJ 21

Pest megyei barangolások

22.

1021

NAGYMAROS

Délibábos

Nagymaros nevével. nyelvészkedős, mégis eljátszadozom Amennyire a települése történetébe visszapillanthatunk: a XIII. század végéig a *Rosd*-nemzetség birtokolta. Aztán Visegrád ikervárosa lett, megkapta Buda kiváltságait, kapott királyok sorától szabadalom- és oltalomleveleket, de a pestistől semmi nem védhette meg. A XVIII. század elején a jómódú mezőváros kipusztult lakói helyébe délnémet telepeseket hoztak be, ez időtől jó sokáig német néven emlegetik. Ám a múltból felcseng az ősbirtokos nemzetségnév: Rosd — s óhatatlanul rárímeltetem — Nagymarost. Tudománytalan játék, lehet, de milyen izgalmas lenne, ha igaz lenne...

Az is csupán kultúrhistóriai érdekesség, ami Nagymaros történetében *Az ember tragédiája* bizánci színére emlékeztet. A szállóigévé vált mondatra: — *Adjátok fel, barátaim azt az i-t...*, azt a bizonyos i-t, ami miatt a Krisztus istenlényegét — a *homousiont* — hirdető Egyház máglyára küldi az isteni lényeget Arius tanítása —, a *homoiusion* —, szerint tagadó eretnekeket. Egy 1587-ből származó híradás ugyanis elmondja, hogy az időben a városka valamennyi lakója arianus volt. Minthogy az arianusokat már a VI. században kipusztították, a XVI. századi adat alighanem az arianustanok továbbfejlesztőire, a szentháromságdogmát elvető antitrinitáriusokra vonatkozik, s az

A Képzőművészeti Alap művésztelepe
Dollinger Erhardt felvétele

ő jelenlétüket tanúsítja a Dunakanyarban.

A mai Nagymaros

üdülőhely-Nagymaros — az négy évtizede kapta ezt a hivatalos minősítést. A lajstrombavétel azonban akkor már több évtizedes gyakorlatot pecsételt meg.

A század eleji jeles humoristák karcolatainak, kisjeleneteinek mindennapi témája: a nagymarosi nyaralás. A vakációzó pesti polgár örömeinek és bosszúságainak színhelye volt a nagymarosi paraszthá'z, amelynek gazdája a friss börzsönyi levegőt, a dunai szellőt jó drágán és minimális komforttal körítve mérte. Ma a megszaporodott lakosságú, ötezres lélekszámon felüli nagyközségben, helyben hallott kifejezéssel élve: lasszóval sem lehet fizetővendég-szobát fogni. Pedig jövőre már megnyílik a dunai strand — uszodáról egyelőre még csak álmodoznak —, elkészül a csónakház, fedett tanmedencével, s az utcák rendezésével, a parkosításokkal, a sűrűsödő kulturális programokkal a hajdan-volt porosságos, tehénnótás „üdülőhely" korszerű üdülőterületté fejlődik. Ám a kempingen kívül nincs hely, ahol az üdülő lehajthatná a fejét, s a község minden erejét leköti, hogy a lakosság növekvő, jogos igényeit az út- és járdaépítés, a villamos és vízvezeték-hálózat fejlesztésével, majd a csatornázás létrehozásával kielégítse. Régebben, ha a hegyoldali házak 30 méter mély kútjai, a egyébként sem volt munka vizet huzigálni hóba kiszáradtak, hordták fel a lakók a ból a vizet. Ma a nagy „bennszülöttek" többs városi munkás, aki járhaza, s azt kívánj otthona kulturált, le komfortos, de feltétle vartalan legyen.

Kik művelik

ak nagymarosi szőlőket é mölcsösöket és kik, nyaralnak Nagymaros

Különös tendenciár lönös népmozgalom ra a válasz.

Az ipari munkás nagymarosiak, főleg labb nemzedékhez hazatérve nem fog mezőgazdasággal. tehát az öregek, bírják, és csinálják 1971—72-ben mintegy száz gyümölcsöst és tet vásároltak meg rosiaktól. Ezek a csekély kivétellel, dolgozók, akik a hajszába belefáradbatonként nagymatokukra" robognak szőlőmetszéssel, permetezéssel „üdü az egyik rétegnek vált robot, az a rakoztató kikapcshelybeliek mezőgvékenysége józeház körüli teendkozik, az „üdülőgalma" pedig hogy „üdülőgazda" fog fel. Azonban ez túlságosan spon hogy perspektívy nyugtatónak lássu kodni kellene egrülmények k

csökkenő nagymarosi gyümölcs- és szőlőtermelés emeléséről, s meg kellene oldani azt is, hogy e gyönyörű tájon fellendülhessen a valódi üdülőforgalom.

Nyilván a táj varázsa vonzotta *Diner Dénes* Rudolf, *Hermann* Lipót, *Vörös* Géza, *Gadányi* Jenő festőművészeket és néhány társukat, amikor 1956 májusában Nagymaroson művésztelep létesítését kezdeményezték.

Akkoriban csak a nyári hónapokban tartózkodtak itt a művészek, s a művésztelep fő feladata abban állott, hogy az alkotóknak gondtalan munkafeltételeket biztosítson. Azóta a telep kinőtte idényszerűségét, téli-nyári otthont ad tagjainak, s változott körülményeink között már nem a munkafeltételek anyagi gondtalanságára esik a hangsúly, hanem a kellemes, nyugodt, csendes környezetre és a kitűnő ellátásra. Jeles képzőművészekből tevődik össze a telep törzstagsága, nem egy kiváló festőnk hosszú és gazdag alkotó éveket töltött a nagymarosi művésztelepen. Napfényes műtermek, Dunaparti kert, az elkülönülés és a társasélet változatos lehetősége — a művésztelep Nagymaros jelentős, értékes intézménye. S ha tervezett fejlesztése megvalósul —, bizonyára hozzájárul majd Nagymaros vérkeringésének meggyorsításához.

Békés István

Sok múlik az emberségen

Ahogy a pártbizalmiak látják a vezetők és a beosztottak kapcsolatát

Úgy tíz esztendeje történt, a *Lenfonó- és Szövőipari Vállalat* budakalászi gyárának művelődési házában. A pártnap kezdetére várva, a dolgozók és vezetők kapcsolatáról beszélgettünk a munkásokkal. *„Az a jó vezető, aki névről-arcról ismer minden embert, és köszön mindenkinek”* — mondta egy negyven év körüli anyagmozgató. Néhányan helyeseltek, mások vitába szálltak. *„Ki tud megismerni több mint ezer embert?!”* — tiltakozott egy kalandergépkezelő. *„És miért köszönne mindenkinek? Nem Csobánkán vagyunk, hanem gyárban!”* — érvelt egy harmadik munkás. Egy segédművezető kivárta, amíg elül a vita, aztán csendesen megszólalt: *„A vezető — nem köszönő ember. Kalapolhatna itt egész nap, attól még nem lenne jó vezető. Én például sosem beszélgettem az igazgatóval, mégis elsők között kaptam lakást a gyártól. Mert akiknek illett, azok tudták, hogy ki vagyok, hogyan élek, mit küszködök a családdal a pomázi albérletben. Ez a lényeg, nem pedig az, hogy rámmosolyog-e reggelenként az igazgató...”*

A rekonstrukció határkő lett

Elszaladt egy évtized, s azóta néhány fontos párthatározat, kormányrendelet látott napvilágot a munkásosztály helyzetének, a nők, a fiatalok élet- és munkakörülményeinek javításáról, a szocialista demokrácia szélesítéséről.

Néhány hete ismét felkerestem a budakalászi gyárat. Arra voltam kíváncsi: mi a véleményük *most az* emberekről *a vezetők és a beosztottak kapcsolatáról*, a bírálat hatékonyságáról, az üzemi demokráciáról?

Kunsági Sándor, szövődei főművezető, pártalapszervezeti titkár visszapillantással kezdi a beszélgetést:

— Az 1970. szeptemberében megkezdett rekonstrukció nemcsak a gazdasági, hanem *a pártéletben is* határkőnek bizonyult a gyárban. A rekonstrukciót ugyanis úgy kellett végrehajtani, hogy a termelés nem állhatott le, a munkát ezalatt is folytattuk. Ehhez azonban gyakran volt szükség a dolgozók átcsoportoújú gyárrészlegvezetőt és új szövődevezetőt kaptak, dr. *Spáth Oszkár*, illetve *Horányi István* személyében.

— Dr. Spáth Oszkár harminc éve, Horányi elvtárs harminchét éve dolgozik nálunk. Emberismeretük, üzemi tapasztalatuk szókimondással párosul, nemcsak *„lefelé”*, de *„följelé”* is.

Segít az üzemi négyszög

— Rendszeresebb, közvetlenebb lett a kapcsolat a csúcspártvezetőséggel is. A rekonstrukció — az *„újjászületés”* — ezernyi műszaki-termelési gondja ugyanannyi emberi, politikai problémát vetett fel, s ezeknek megoldása *minden másnál jobban összekovácsolta* a kommunistákat — állítja meggyőződéssel. — Azelőtt megesett, hogy egy-egy alapszervezet titkára a saját pártszervezetét, szűkebb munkahelyét érintő kérdésekről a műszaki konferencián vagy az összevont taggyűlésen hallott először. Amióta *rendszeressé váltak az üzemi négyszögülések*, és az alapszervezeti titkárok kéthetenként részt vesznek a csúcsvezetőségi üléseken, az ilyesmi egyszerűen elképzelhetetlen.

Félbeszakítom:

— Mikor és miről beszélt utoljára *Borzák Istvánnal*, a gyár igazgatójával?

Pillanatnyi gondolkodás után kapom a választ:

— Nincs egy hónapja. Az új gépek néhány műszaki problémáját tárgyaltuk meg itt, a műhelyben. Borzák elvtárs azelőtt sem volt ritka vendég az üzemrészekben, de a rekonstrukció óta többet van idelenn, mint az irodájában.

— Ha magán múlna, mit tenne másképpen a vezetők helyében?

— Nagyobb követelményeket támasztanék a fiatalokkal szemben, mielőtt műszaki beosztásba helyezném őket — mondja Nagy Tibor, aki maga is fiatal. — Előbb ismerjék meg az üzemrészeket, dolgozzanak gépen, azután legyenek segédművezetők. Aztán: megváltoztatnám a műszakiak premizálási rendszerét. A rossz minőségű vetülékek vagy láncfonalak miatti lemaradásokat nem rajtuk torolnám meg anyagilag.

kommunista műszak is bizonyít

Galántai Tibor ugyancsak ivezető és pártbizalmi. Szete is nagyon fontos a munhelyi légkör, legalább anyira, mint a gépek zavartam működése és a jó minőű nyersanyag.

— Nálunk a légkör jó, a ngnem emberséges. Azzal dig sokat lehet elérni. Biyítja ezt a kommunista szak sikere: még *a távolabb ó pártonkívüliek is bejöttek a vasárnapi munkára.*

Úgy van ez, hogy ahol a dolgozók megértést, segítőkészséget tapasztalnak a vezetők részéről, ott maguk is fogékonyabbak a mások baja iránt. Ennek a legutóbbi kommunista műszaknak a bérét községfejlesztési célokra, és az építkezni akaró üzemi dolgozók segélyezésére fordítják.

Őt is megkérdezem:

— Ha most találkozna az igazgatóval vagy a csúcsvezetőség titkárával, mit tenne szóvá?

Galántai Tibor udvariasan bár — de *kinevet*:

— *Találkoznék?* Feltételes módban? A csúcstitkárral minden csúcsvezetőségi ülésen találkozunk. Borzák elvtárssal a napokban tárgyaltuk meg az automata gépek műszaki problémáit.

— Mégis, ha most benyitna ide, az irodába... — makacskodom.

— Akkor javasolnám neki, hogy vizsgálják felül a kisegítő üzemrész dolgozóinak anyagi érdekeltségi rendszerét — mondja felélénkülve. — Tudja, a szövödében még eléggé lassú a karbantartás. Ha egy filmnyomó vagy egy kikészítőgép elromlik, összeszalad az egész gyár, s mindenki azt javítja. Egy szövőgép leállása már nem ver fel ekkora port. Mi pedig azt szeretnénk, ha nemcsak az egyedi gépek hibája lenne az egész gyár gondja, hanem a szövőgépeké is!

Nyíri Éva

ÓVODA, ÚT, FÁSÍTÁS

A Hazafias Népfront és a Pest megyei Tanács idén is meghirdette a megye városai közötti fejlesztési, szépítési versenyt.

Szentendre

Kőműves, vízvezet
hidegburkoló, bu
tetőfedő, épületb
vasbetonszerelő,
könnyűgépkezelő,
szakmunkásokat,
segéd- és betaní
(16. évüket betölt
rakodókat, kubik
azonnali belépés

Jelentkezni lehet:

PROSPERITÁS
MUNKAÜGYI
Bp. IX., Viola u.

Gyászoló felesége, szerető családja és **baráti köre,** valamint a **Magyar Képzőművészek** és **Iparművészek Szövetsége** mély fájdalommal tudatja, hogy

Diener Dénes Rudolf

festőművész

1956 augusztus 3-án, életének 67-ik évében váratlanul elhúnyt.

Felejthetetlen halottunk, akinek munkás élete példaként áll előttünk, az utolsó percig művészi hivatásának élt és érzelmileg gazdag művészetével szolgálta a magyar kultúrát. A Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége saját halottjának tekinti.

Temetése folyó hó 8-án, délelőtt 11 órakor a **rákoskeresztúri temetőben.**

Petőfi nyomda telepe — Bp. IX., Számuely-u. 50.

Diener-Dénes Rudolf
festő

Magyar Nemzet 1956. VIII. 5.

Meghalt Diener-Dénes Rudolf

Évek óta tudtuk, hogy súlyos szívbaja van, mégis váratlanul ért bennünket a gyengéd, áhítatos, festői képzeletvilágú Diener-Dénes Rudolf tragikus hírtelenségű halála. Péntek délután még friss alkotókedvvel arról beszélt, hogy aznap kiutazik Szentendrére, ahol várják az idén megkezdett vázlatai, szín-élményeinek rögzítései. Hazamenet az autóbuszon érte utól a halál.

Az utóbbi évek műcsarnoki kiállításain érzelmekkel telített, gazdag színskálával tolmácsolt, főképp Szentendrén festett dunai tájképeivel aratott értékes sikert, gazdagította a magyar táj arculatának költői ábrázolását. Nagybánya — ahol egyideig Ferenczy Károlynál tanult —, Párizs és Szentendre légköre formálta festővé, művészi szemléletét pedig a századeleji posztimpresszionizmus könnyed levegőssége, a színek iránti érzékenysége alakította ki, Diener-Dénes is elsősorban foltokban, színekben, levegősségében látta a világot, a természetet. De nála a művészet nem merült ki a felületi megragadás, a villanásnyi impresszió hangulati szépségének rögzítésében. Tájai, virág-csendéletei, enteriőrjei elsősorban lírai vallomások, egy költői lélek őszinte megnyilatkozásai az őt körülvevő egyszerű világról, amelyet a kifejezés alakító ereje szerényen, mégis oly hatásosan valami különös ünnepi atmoszférába tudott emelni. Művészetében egy kultúrált ízlésű, őszinte igaz ember természetlátása tükröződik, akár egy virágcsokor üde szépsége ihlette ecsetjét, vagy a kimeríthetetlen bájú, sokrétű szentendrei táj, a Duna-kanyar csillogása. Legjobban talán az olajnál engedelmesebb pasztellban tudta kifejezni magát, a zöldeknek, rózsaszíneknek, szürkéknek összehangolásával, leheletnyi finomságokat, intim érzéseket, hangulatokat juttatott kifejezésre.

Életműve, amelyből bensőség, a szép iránti szemérmes rajongás, a színek és árnyalatok olthatatlan szerelme s elsősorban megindító emberségű líraiság sugárzik — elválaszthatatlan modern művészetünk egészétől.

(d. m.)

DIENER-DÈNES Rudolf

Kurír 1990. december 8.

Art jockey a Vigadóban

Először gyapjút, kávét, kakaót árvereztek a kikötővárosokban. Aki többet fizet, az viszi. A műtárgyak aukciója a nemzetközi műkereskedelem fontos megnyilvánulása. Az eredményeket számon tartják, a becslésnél útmutatóul szolgálnak. Hotel Druot, Dorotheum, Bizományi. Jean–Claude Anaf és az ő elefántcsont kalapácsa. Szinyei Merse, Paál László, antikok és modernek.

Első ízben ütközik a magyarországi konkurencia a karácsonyi nagy aukción. A Műgyűjtők Galériája a Vigadóban, a Bizományi Aruház pedig a MOM kupolatermében. A különbség csak három nap. A Vigadóban 14-én kerülnek kalapács alá a festmények, a kupolateremben 18-19-én licitálhatnak a vásárlók. A Vigadóban a lyoni aukciósház igazgatója mutatja be a vásárolni szándékozóknak a festményeket és színes, magával ragadó stílusában buzdítja a licitálókat, majd hatalmasat koppint elefántcsont kalapácsával. Valóságos art jockey ő, s még az is megtalálja személyében a szórakozását, aki csak sóvárgó néző. A kupolateremben nincs art-show és nem elefántcsontból van a kalapács, de ott is koppan, immár nyolcvanharmadik alkalommal. Mert a Bizományi Áruház élesztette fel itthon az aukciókat, azokban az időkben, amikor a piaci viszonyoknak még hírük-hamvuk sem volt, s javában virágzott a tervgazdálkodás. Az aukciókon viszont már a szigorú műtárgypiaci értékítélet uralkodott. Ez pezsdítette fel a műgyűjtést, ez irányította a pénzbefektetők érdeklődését a festmények, régi ékszerek, bútorok felé.

Az aukciókat megelőzi a tárgyak kiállítása, amelyek különös értékét az adja, hogy egyszeri, megismételhetetlen verniszázs, hiszen ezeket a festményeket így, együtt csak a kiállítás időtartama alatt lehet látni. Aztán szétszóródik magán- és remélhetően közgyűjteményekbe is. A Vigadó tegnap nyílt aukciós tárlatán albumnak is beillő, ízléses katalógus igazítja el a látogatót. *Dr. Virág Judit* és *Pátzay Vilma* bírálta az aukcióra ajánlott festményeket, melyek között 17-18-19. századi remekművek éppúgy találhatók, mint az akadémikus festők művei, vagy a különböző izmusokhoz, stílusokhoz tartozó festmények. A finom ecsetkezelésű Basilides Barna Női arcképe, Molnár C. Pál Angyali üdvözlet című munkája, Diener Dénes Rudolf Notre Dame a Szajna-partról című festménye, Basch Edit izgalmas elrendezésű kettős portréja, Czigány Dezső szuggesztív Család című képe egyaránt szerepel a kiállításon.

A Bizományi Áruház 293 festményt kínál tízmillió forintos kikiáltási áron. A kiállítás és valószínűleg az aukció sztárdarabja *Molnár József* munkája, a Ruth és Boáz, de hasonló szépségű *Paál László* Erdő mélye című képe, az annyiszor megcsodált és megfestett, de benne mindig újat találó művész rácsodálkozása a francia tájra. *Markó Ferenc* romantikus tájképe, a Vásárra induló román család ragyogó világos színeivel számíthat sikerre. *Csók István*, *Deák Ébner Lajos*, *Ferenczy Károly*, *Feszty Árpád*, *Lotz Károly*, *Iványi Grünwald Béla* egy-egy munkája nyújt áttekintést a magyar festészet legnagyobbjairól. *Endre Béla* napsütötte Mártélyi utcája, vagy *Kmetty János* finom ízlésű, mértéktartó színvilágú *Csendélet* című képe már a modernekhez vezet. Nagy sikerre számíthat a hosszú ideig oly méltatlanul mellőzött *Vörös Géza* két festménye, *Scheiber Hugó* vad, expresszionista látásmódja vagy a Balatont lírai szépséggel megfestő *Szentiványi Lajos* derengő színei.

A kiállítást *Nagy György* főbecsüs rendezte jó ízléssel, gondosan csoportosítva a korokat és egymáshoz illő festőket. Ő ritka karriert futott be, 31 éve van a vállalatnál, és egyszerű segédmunkásból küzdötte fel magát vezető becsüssé.

Megnyitás előtt a BÁV aukciós kiállítás

Mindkét cég felkérte szakértőül a Szépművészeti Múzeum munkatársait, a Nemzeti Galéria képviselői pedig védettségi szempontból vizsgálták a magyar festők munkáit. Nagy biztonságot jelent ez a vásárlóknak!

A párizsi Hotel Druot, a bécsi Dorotheum kezdte a műtárgyaukciókat, ma már London, Brüsszel, New York nagy aukciós házai nemcsak felzárkóztak, hanem alighanem meg is előzték a kezdeményezőket. Ha a magyarok ezekre a helyekre feltehetően nem is jutnak el vagy csak ritkán, a Vigadó-kiállítást és a ma nyílt Bizományi-kiállítást viszont megnézhetik. Aki szereti a szép festményeket, az kedvére gyönyörködhet bennük, s ne mulassza el az árverést sem. Ugyanis itthon ez még nem kerül pénzbe, csak annak, aki vásárolni akar.

L. RÉTI ANNA

DIENER DÉNES RUDOLF

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Diem Pál

ÉLET ÉS IRODALOM

1963
1 OKT 5

/1021

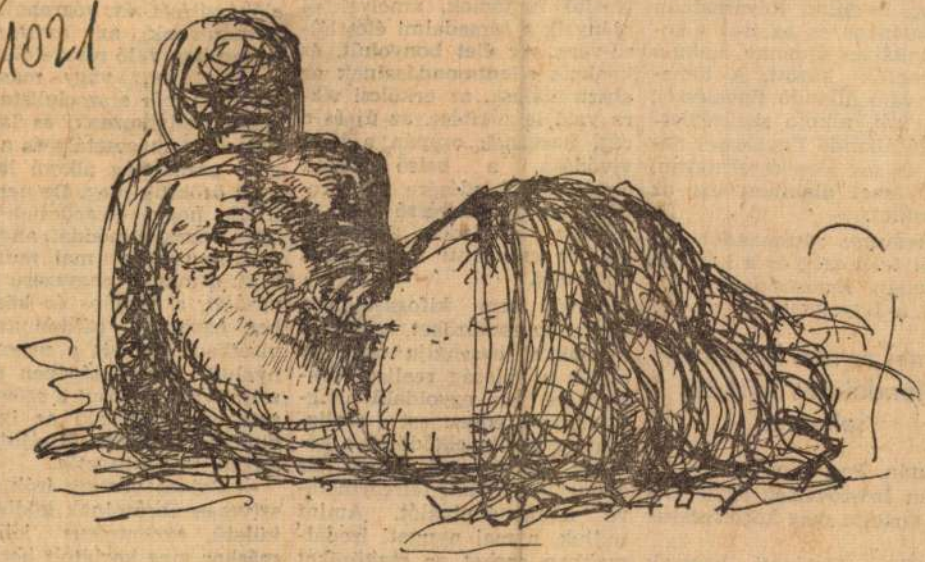

Diem Pál: Fekvő nő

gyökerező és külföldről átvett, az irodalmi folyamatban hagyományos és az írói alkotó munkában újonnan alakuló szempontok között. A tömegekre való állandó figyeléssel, és az írói, alkotó szükségletre való állandó figyeléssel nehezen és sok tévedéssel ugyan, de ki lehet alakítani ezt az egyensúlyt.

Referátuma zárómondatában az írói felelősség és a közéleti szenvedély fontosságára hívta fel a figyelmet.

A mai román irodalmat a lendületes fejlődés jellemzi

Ezután *Pop Simion* író, a Román Írószövetség egyik titkára tartotta meg korreferátumát.

— Olyan történeti korszak részesei vagyunk, — mondotta bevezetőül —, amelyben az

csi magatartá
lyesítő fanto
hiányzik a tá
sa-vére. Az
konkrét eller
absztrahálása
ra való leszű
régi harcána
vivódása, a
emelkedés k
dukálása szegényessé teszi a művészi ábrázolás lehetőségét, és csökkenti maiságának az erejét.

Senki sem kifogásolhatja ezeket az eszközöket, ha az író mértékkel használja őket, és csakis a valóság realista tükrözésére. Ám egyoldalú hangsúlyozásuk éppen ezt a realizmust gyöngíti, elködösíti a képeket, homályossá teszi az eszmei tartalmat, félreérthetővé a mondanivalót. Amint tudjuk, a mai nyugati irodalmakban ezeket az eszközöket — a szimbólumot, a parabolát, általában a művészi jel-

letet örökítik meg. De nem akarjuk, hogy elégedettek vagyunk azzal a móddal, ahogyan irodalmunk a mai munkás hőst, a munka nagyszerű szervezőjét, a magán- és közéletben egyaránt példamutatóan viselkedő embert a maga bonyolult sokrétűségében ábrázolja, vagy például a szövetkezeti parasztot, aki az individualista szemléletről eljutott a szocialista öntudatig.

— Sajnos vannak írók, akik szívesen ábrázolnak ködös lelkületű, excentrikus jellemű máskor meg korlátolt horizontú embereket. Természetesen ezeket a jellemeket is meg le-

Diener Dénes Dezső

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

1956 AUG -5

NÉPSZAVA

Meghalt Diener-Dénes Dezső festőművész

Péntek este tragikus hirtelenséggel meghalt Diener-Dénes Dezső, a kitűnő festőművész, a magyar festőgárda egyik értékes egyénisége.

A Budára tartó autóbuszon érte a halál a 68 éves művészt, aki szombaton készült Szentendrére, ahol évek óta minden nyáron dolgozott és festette színpompás, kitűnő színérzékről és kifinomult ízlésről tanúskodó képeit. Utcai részletek, tájképek és csendéletek, ezek voltak legkedvesebb témái, amelyekre rányomta bélyegét Párizs és a francia festészet ösztönös, mesterkéltség nélküli művészete. Színei nem voltak harsogók, inkább barna és szürke színekbe ágyazta finom színharmóniájú és nemes árnyalású festőkészségét. Kitűnő ismerője volt a XIX. század francia és európai festészetének, mint ahogyan alapos volt festőtechnikai felkészültsége is. Az elmúlt esztendőben volt utolsó kiállítása, amelyet a közönség és a kritika nagy elismeréssel fogadott: valamennyi kiállított képe vevőre talált.

— Hogyan hala
lokra használt t
ürítése?

Erről a kérdésr
tásügyi Minisztéri
sei: *Bálint Sándor*
nos iskolai főoszt
és *Seregi Ferenc*, a
osztály vezetője vi
fel:

Még mindig megtörténik, hogy elvesznek iskolaépületeket. Két hónapja vették el a *kalocsai* mintaóvodát. Az általános iskolai főosztá-

albérleti szobában lakik. Másutt az történt, hogy az újonnan felépült pedagóguslakásba beköltözött a falu vb-elnöke. A maga mestergerendás, régimódi lakását azért

A földművelésügyi miniszter

(Folytatás az 1. oldalról)

zik. Felkértük a Kohó- és Gépipari Minisztérium illetékes

Földművelésügyi Minisztérium iskoláiban mintegy 1400 traktoros szerzi meg a szükséges

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MÁR
Könyvvilág

Diener-Dénes Rudolf

1021

Diener-Dénes Rudolf: Tájkép (1920) F. Gachot könyvéből (Corvina)

könyvet keres, könyvet kínál

Kereslet:

Bracsó Péter (3531 Miskolc, Ill., Vászonfehérítő u. 10.), **Petrovics Annamária** (1144 Bp., Ond vezér u. 36/a.) **Kun László: Egyetemes testnevelés- és sporttörténet I—II.** Egy. tankönyv 1972. — **Orbán István** (6724 Szeged, Úttörő tér 10.) csak a II. köt.;

Tari Anuršné (1143 Bp., Népstadion út 71.) **Souček, L.: A benenemi csillag nyomában** 1973.;

Nészmerák József (1101 Bp., Pongrácz út 17. P/1. ép. II. 8.) **Mutnyanszky Ádám: Kinematika és kinetika** 1957.;

Vértes Edith (1089 Bp., Kulich Gyula tér 14.) **Baktay E.: India** 1963., **Szántó Gy.: Stradivári** 1970.;

Kathy Mária (4220 Hajdúböszörmény, Szabadság út 18.) **Rutszosz, J.: Holdfényszonáta** 1964.;

Bodi János (6753 Szeged, Dózsa Gy. u. 109.) **Witman T.: Nemetalföld aranykora** 1965., **Skandináv költők antológiája** 1967., **Németalföldi költők antológiája** 1965.;

Csillag Bálint (1147 Bp., Körvasút sor 176.) **Weber, M.: Gazdaság és társadalom** 1967., **Mendöl T.: Általános településföldrajz** 1964., **Nagy László: Bethlen Gábor a független Magyarországért** 1969.;

Hegedüs Lászlóné (5000 Szolnok, Rákóczi út 25/a.) **Titus Livius: A római nép története a város alapításától I.** 1963.; **Franz Csaba** (1144 Bp., Cserő u. 12. VIII/198.) **Kiss F.: Tájanatómia** 1967.;

mészet világa 1970—1971., **Fü és Eg** 1970—1972. évf.;

Dr. Szabó György (1144 B Füredi u. 9/a. 831.) **Élet és a domány** 1967/1975. évf.;

Váraljai Imre (7627 Pécs, Bá fa u. 4.) **Jelenkor** 1958—19 **Nők Lapja** 1954—1975., **Magya ország, Tükör** 1969—1975. év

Ujvári István (2660 Vác, Dó Gy. u. 61.) **Magyarország 1 --1974., Autó és Motor** (190 1974., **Magyar Sakkvilág, Sakkélet** 1954—1954. évf.;

Csirmaz Ágoston (3208 Tarn lelesz, Petőfi u. 71.) **Kép Sport** (1954—1974., **Labdarú** 1955—1974. évf.;

Dr. Szabó Miklósné (4026 De recen, Hatvani u. 1. V. lé **Corpus Juris Hungarici** köt.;

Dr. Bokor István (6726 Sz ged, Odessza 213/VIa. 42.) vesi Sándor: **Színház** 19 Szentimrei Márton: **Svédors gi Krisztina** 1682., **Nagy m gyar atlasz** 1963., **Lampel kia Rozsnyai Nándor** (3770 Sa szentpéter, Vörösmarty u. **A százéves Nemzeti Szín** 1938., **Andrees Handatlas** 191

Csere:

Alföldi Imre (7100 Szekszá Herman O. u. 21.) **Trócsá Zoltán: Magyar régiségek furcsaságok I—VI.-ért Da** kiad. cserébe adná Révész I la: **Ady és Léda** Dante, 19 és a **Szép Versek** 1963—19 kötetelt;

Bahor József (4400 Nyíregyh za, Körte u. 10.) **Arany Já válogatott művei I—III.-** (Magyar Remekírók 1975.) c

Dinári rassz *(Homo dinaricus)*, más néven *adriai rassz*, a Balkán félsziget s főleg az adriai tengerpart jellegzetes emberfajtája. Magas, férfiaknál 174 cm körüli átlagos termettel; törzse aránylag rövid, végtagjai hosszúak, testalkata karcsú és erős. Koponyája feltűnően rövid és magas, homloka domború, arca hosszú és elég széles. A nagy, húsos orr többnyire lehajló csúcsú s az orrsövény alul kiálló. A száj és a fülek nagyok. Bőre barnás, haja fürtös, sötétszínű, szemöldöke sűrű, széles. Lelkileg büszkék, vitézek, megbízhatók, hazaszeretők, harciasak s zenei hajlamuk fejlett. E rasszt Előázsiából származtatják s az előázsiai vagy kaukázusi rassz (H. tauricus) testvérágának tartják. Ma főleg a Keleti Alpokban, Dél- és Délkeletnémetországban, Ausztriában, Horvátországban, Montenegróban és Albániában található. Hazánkban első nagyobb elterjedése a jazig-szarmata korra esik; a mongoldúlás, majd a török hódoltság alatt és után azonban nagy rajokban elárasztotta a déli részeket és Erdélyt, úgyhogy a mai magyarságnak is számottevő rasszeleme. Tiszta alakban aránylag ritkán fordul elő. BARTUCZ L.

Dinasztia (gör.), uralkodócsalád, amelynek feje az alkotmány korlátai közt a szuverén állami hatalom birtokosa. Régebben (görögök, középkori német-római birodalom) tágabb értelemben használták, előkelő, illetőleg szabad földdel bíró családok megjelölésére. TERSZTYÁNSZKY J.

Diner-Dénes *József*, író, szül. 1857 jún. 27-én Liptószentmiklóson. 1881-ben a Nemzeti Múzeumban alkalmazták, állami megbízásból Párisban dolgozott, majd Berlinben élt, ahol a *Freie Bühne* című művészeti lapot szerkesztette. Budapestre visszatérve, ujságírással foglalkozott, részt vett a szociáldemokrata mozgalmakban és az 1918-iki forradalomban. A Károlyi-kormány lemondása után Párisba költözött, ahol a *Populaire* szocialista lap munkatársa. Főbb művei: *Vergangenheit und Zukunft* (1896), *A XIX. század magyar festészetének története* (1901), *Az elefántcsontfaragás története* (1903), *Leonardo da Vinci és a renaissance fejlődése* (1906). GERGELY GY.

Diner-Dénes *Rezső*, festő, szül. 1889-ben Nyiregyházán. Budapesten és Nagybányán tanult. 1924-ben a Belvederében rendezett kollektív kiállításával tűnt fel. Fiúarcképe és Útmenti házak c. festményei a budapesti Szépművészeti Múzeumban vannak. ÉBER L.

Ding (régi germán *thing)* germán népgyűlés, törvénylátó gyülekezet. Szabad ég alatt, évenként háromszor tartották (innen a mondás: Aller guten Dinge sind drei). Az alapszó maga hasonló értelemben ma is megvan a norvég storthing, meg a dán folketing, landsting nevekben. KOSZÓ J.

Ding an sich (ném.), Kant filozófiája szerint a *magában való dolog*, vagyis a valóság, a mi megismerésünktől függetlenül. Hatásaiból tudunk a létéről, de semmit se tudunk arról, hogy micsoda. Tudásunk tárgyai a Ding an sich jelenségei, amiket mi felfogunk és tudatunkban ismeretté feldolgozunk. A Ding an sich tehát abszolutum, azaz független a tudattól, míg a jelenség a tudat által felfogott, s neki szóló relatív valóság. NAGY J.

Dingelstedt *Franz, Freiherr von*, német költő és dramaturg, szül. 1814 júl. 30-án Halsdorfban, megh. 1881 máj. 15-én Bécsben. A müncheni nemzeti színház intendánsa és a II. Miksa körül keletkezett írói és művészi kör jelentékeny tagja volt az 50-es években. 1867-től kezdve Bécsben működött. Főleg a lírában tűnt ki *(Lieder eines kosmopolitischen Nachtwächters* 1841). Jó művészregénye *Die Amazone* (1868). Kitűnt mint Shakespeare fordítója. KOSZÓ J.

Dingler *Hugo*, német filozófus, szül. 1881 júl. 7-én Münchenben, 1920 óta tanár az ottani egyetemen. Főleg az exakt tudományok ismeretelmélete és metafizikája foglalkoztatja. Álláspontja az antiempirizmus és Husserl nyomán ellensége mindenféle pszichologizmusnak. Művei: *Grundlagen der Naturphilosophie* (1913), *Grundlagen der Physik* (1919), *Physik u. Hypothese*, (1921), *Zusammenbruch der Wissenschaft* (1924). NAGY J.

Dinglinger *Johann Melchior*, műötvös, szül. 1664 dec. 26-án Biberachban, megh. 1731 márc. 6-án Drezdában. Élete javát Drezdában, mint Erős Ágost szász uralkodó udvari aranyművese élte le. Nagyon megbecsülték s többnyire fejedelmi megrendelői voltak. Legszebb munkáit a drezdai Grünes Gewölbe őrzi, de voltak kiváló ékszerei a szentpétervári Ermitage gyüjteményében is. Művei sokoldalúak; az ötvösség minden ágát gyakorolta, legjobban a zománctechnikában tűnt ki. VARJÚ E.

Ausztráliai vadkutya (Canis dingo)

Dingó *(Canis dingo* Blbch.), Ausztráliában élő vadkutya. Feje erős, pofája vaskos, füle kisebb, mint a farkasé. Uralkodó színe a vörös. Ma már nagyon ritka, helyenként egészen

Gutenberg Lex. TX. K.

kiirtották. Életmódja inkább a sakáléhoz, mint a farkaséhoz hasonló. ÉHIK GY.

Dinka, többnyire bőtermő s egyszerűbb bort adó magyar szőlőfajta. Van fehér-, piros-, kövi-, bogdányi- és zöld-dinka. Közép, sőt kissé késői érésűek, rövid metszés mellett is eleget teremnek. PETTENKOFFER S.

Dinka-négerek, más néven djongeh, dyankó, denka dzsjeng, az ú. n. nílusi négerek egyik legnagyobb csoportja. Bahr el Ghazal és Bahr el Djebel között s a tőle északra eső vidéken laknak, több mint 100.000 km² területen. Igen sok törzsre tagolódnak, melyek közül nevezetesebbek a *nuer*, *agahr*, *kits*, *elliab* és *bor*. A dinkák a négerek között a legmagasabbak. A férfiak átlagos magassága 180 cm. Tipikus hosszú koponyájuk, hosszú nyakuk, rövid derekuk, hosszú kezük és lábuk van s állcsontjuk előreáll (prognath). Bőrük sötétbarna, hajuk fekete, spirálisokba feltekergődző, szakálluk ritka. Kiváló állattenyésztők és szorgalmas halászok, a földmívelés azonban primitív fokon áll náluk. Köralakú kunyhókban laknak s külön női házaik vannak. Falvaik nyitottak, nincsenek megerősítve. Házi berendezésük egészen primitív. Sajátos ülőtuskójuk van, amit bunkó gyanánt is használnak. Ruházatuk többnyire csak szeméremövből vagy kis köténykéből áll; annál fontosabbak azonban a különböző díszek, amelyek főleg állati anyagból (elefántcsont, vizilóbőr, tehén-, kecskefark) és vasból készülnek. Díszsebeket is hordanak s a test festése általánosan elterjedt. Fegyverük lándzsa, dárda, bunkó, ovális bőrpajzs, sőt a bunkók ellen ú. n. botpajzs. Néhol bivalybőrpáncélt is használnak. A talajnak vasban való gazdagsága fejlett kovácsipart hozott létre, fazekasiparuk azonban primitív fokon áll. Főhangszerük a trombita, síp és dob. Patriarchális családi szervezetben, főnökök alatt élnek totemisztikus clan-rendszerben. Többnejűek s a nőt marháért vásárolják. Vallásuk animisztikus varázshit, de magasabbrangú égi lényről is van némi fogalmuk. *(Tábla I. K. 431 o.)* BARTUCZ L.

Dinnye, a *kobakosok* (Cucurbitaceae) családjába tartozó egynyári, kúszó, kapaszkodó növény. Hazája a melegövi Ázsia, ahol mindenütt nagyban termesztik és ahonnan — úgyszólván az egész világra — elterjedt. Van *sárga-*, vagy cukordinnye (Cucumis Melo) és *görög-*, vagy görgődinnye (Cucumis citrullus). A dinnyét kellemes ízéért és lédús, zamatos cukorédes húsáért már régóta tenyésztik. Európában a görögök, majd utánuk a rómaiak mívelték. Az itáliaiak földjéről VIII. Károly francia király 1495-iki olaszországi hadjárata után bevitte Franciaországba, innen Spanyolországba, Svájcba, majd német földre kerül. Hazánkba eleink ősi lakóhelyeikről hozták be és terjesztették el nagyobb mértékben; sőt Magyarországon a dinnye szinte második hazájára lelt, aminek a jó talajviszonyok mellett a kedvező éghajlat is oka volt. A magyar dinnye Európaszerte híressé vált és még a mult század közepe táján is vezetőszerepet játszott az európai piacon. Sajnos azonban, dinnyetermesztésünk a mult század vége felé nagyot hanyatlott, aminek főleg a nyugatról behozott különféle fajták és az elhanyagolt mívelés voltak legfőbb okai. A cukordinnyéket több csoportba sorolhatjuk: ú. m. a széles, vastagbordájú, gerezdes, nagy bibircsójú *kantalupok* és a vékonyhéjú, finoman recézett *turkesztáni* stb. dinnyék csoportjába. Húsuk színe sárga, zöld, zöldessárga, vagy piros. A recézett, bordázat, a hús színe és olvadósága szerint rendkívül változatosak, de még az alakjuk is nagyon sokféle, úgyszintén érési idejük is. Termesztésük: *korai*, melegágyakban, üvegházakban; *középkorai*, szabadföldben, de fészkekben, keretek és üvegburák alatt; valamint *szabadföldi*, nagybani tömegtermesztés. A görögdinnyéket húsuk színe szerint különböztetik meg. Legkedveltebbek a vöröshúsúak, de vannak kitűnő sárga és fehér húsúak is. A dinnyét tárgyaló magyar szakirodalom igen bő. Legkiválóbbak: a számos kiadást megért *Szontágh*: A szenvedelmes dinnyész; *Csanády*: Gyakorlati útmutatás a dinnyetermesztésről; *Pánthy*: A dinnyész munkaköre és *Angyal*: Zöldségtermesztés (Budapest, 1926.) *(Színes kép 114, 130 old.)* KARDOS Á.

Dinnyefa (Carica papaya)

Dinnyefa, a *Parietales* sorozat Caricaceae családjához tartozó *Carica papaya* L. Fa, hosszúnyelű, ujjas levelekkel. A termős példányokon nagy, dinnyéhez hasonló, ehető termések fejlődnek. Vadon sehol nem ismeretes; a trópusokon kultiválják. Tejnedve *papain* nevű fermentumot tartalmaz, mely a fehérjét peptonizálja; a friss húst hamar megpuhítja; ha tejbe teszik, a tej csakhamar megalszik. PALIK P.

Dinnyemedúza *(Beroë ovata* Eschz.), a

Nagyjelentőségű szovjet vélemény az osztrák államszerződés kilátásairól

Ma déli külpolitikai beszámolónkból a Sztálin-javaslatok változatlanul nagy visszhangja mellett a norvég kérdés legújabb fejleményei, az osztrák államszerződés ügyében küszöbönálló négyhatalmi értekezletet bevezető kommentárok, valamint az iráni és kínai események érdemelnek elsősorban figyelmet.

Lange

norvég külügyminiszter tegnap félórás megbeszélést folytatott *Acheson* amerikai külügyminiszterrel, majd a külügyminisztérium egyes osztályvezetőivel tárgyalt. A megbeszélésekről kiadott hivatalos közlemény szerint *Lange* »különböző kérdések tanulmányozása céljából érkezett Washingtonba«. A közlemény hozzáfűzi, hogy tegnap »*az általános biztonságot érintő kérdésekről folyt a szó*, beleértve az Eszakatlanti Egyezményt és a Skandináv Egyezményt is«. *Lange* előreláthatólag a jövő hét elején érkezik vissza Oslóba és mint norvég illetékes helyen közölték, a norvég kormány csak a külügyminiszter hazatérése után válaszol a legutóbbi szovjet jegyzékre.

A norvég KP tegnap kiáltványban szólította fel a norvég népet, szálljon szembe azzal a tervvel, hogy Norvégia csatlakozzék az Atlanti Szövetséghez. A kiáltvány leszögezi, hogy »a támadást kizáró egyezmény megkötése tárgyában előterjesztett szovjet javaslat *komoly megerősítése a békéneke*. Itt említhetjük meg, hogy a moszkvai rádió jelentése szerint az Olasz Nők Országos Szövetsége tiltakozott minden olyan kísérlet ellen, mely Olaszországot az atlanti paktumhoz vagy más támadó célzatú politikai tömbhöz csatolná. A tiltakozó határozat megállapítja: »*Az ilyen tömbalakítások veszélyeztetik a világ békéjét* és megszilárdítják az amerikai imperializmus térhódítását Európában«.

Sztálin

békenyilatkozatát méltatva a határozat leszögezi: »Sztálin békenyilatkozata döntő tényező azon az úton, amely a nagyhatalmak közötti együttműködés megjavításához és a nemzetközi megértés politikájának újrafelvételéhez vezet.« Az Amerikai Szlávok Kongresszusa felhívásában *a szovjet–amerikai békesség megteremtését* követeli az amerikai kormánytól és a többi között hangsúlyozza: »*Truman* és *Acheson* magatartása folytán az egész világ népe úgy tekint az amerikai kormányra, mint egy új és még borzalmasabb világháború szervezőjére«. A TASS ma reggel ismertette az Amerikai-Szovjet Baráti Társaság bírálatát *Acheson* nyilatkozatáról. A bírálat rámutat, »az USA kormánya nem is bizonyíthatta volna be alkalmasabb módon, hogy fél a békétől és megállapítja, hogy »*az USA-t a szovjetellenes külpolitika zsákutcába juttattaé Achesonnak* azzal a kijelentésével kapcsolatban, hogy a Szovjetunió és az USA az UNO alapokmányában már kötelezte magát, hogy nem visel háborút, a Társaság szovjetellenesnek bélyegzi az Atlanti Szerződést és megállapítja: »úgy látszik, az elnök és a külügyminisztérium véleménye szerint nyugodtan lehet katonai szövetséget kötni az UNO egy tagállama ellen, *de lehetetlen ugyanazzal az országgal békeegyezményt létesíteni.*«

Londonban

holnap kezdődik meg az osztrák államszerződés kidolgozására hivatott négyhatalmi értekezlet. A Szovjet Tájékoztató Iroda a konferenciát bevezető kommentárjában rámutatva, hogy az utóbbi két évben öt eredménytelen értekezlet előzte meg ezt a tanácskozást, leszögezi, hogy míg a Szovjetunió a legutóbbi londoni értekezleten jelentős engedményeket tett, az angolszász hatalmak képviselői mindent elkövettek a megegyezés megakadályozására, mert »*a reakció minden erejével Ausztria megszállási állapotának fenntartására törekszik*«. A szovjet kommentár hozzáfűzi: »A Szovjetunió soha nem kívánta Ausztria tartós megszállását és ezt meggyőzően igazolta minden tanácskozáson, amikor igyekezett minden nehézséget elhárítani, ami az egyezmény megkötését zavarta. Az eddig megoldatlan kérdések eléggé világossá váltak és az angol-amerikai képviselők jóindulatával könnyen megoldhatók lesznek. *A Szovjetunió hatalmas engedményeket tett, most a nyugati hatalmakon van a sor*«.

Az MTI londoni tudósítójának az osztrák kérdéssel kapcsolatos kommentárja a többi között megállapítja: »Egészen bizonyosra vehető, hogy a tárgyalások a legbevesebb nyugati propaganda jegyében folynak. Mi készek vagyunk a megegyezésre — hangoztatják majd a nyugatiak — és most már csak a Szovjetunión múlik, hogy valóban létrejöhet-e a megegyezés«. A jelentés hozzáteszi: »Ez gyakorlatilag annyit jelent: ha a Szovjetunió teljes egészében elfogadja a nyugatiak álláspontját, akkor lehet megegyezés, ha nem, akkor a nyugati hatalmak tele fogják kürtölni a világot, hogy *a Szovjetunióval nem lehet megegyezni, mert mindig nemet mond*«.

Azsiai híradó

Az UNO palesztinai békéltető bizottsága tegnap több mint 3 óra hosszat tartott megbeszélést folytatott *Shertok* izraeli külügyminiszterrel Jeruzsálem státusáról és az arab menekültek helyzetéről. Ez volt az első hivatalos érintkezés a békéltető bizottság és az izraeli kormány között. A TASZ jelentése szerint *újabb brit katonaság érkezett a Szuezi-csatornához és Akaba vidékére.*

A moszkvai rádió teheráni jelentése szerint az iráni sah ellen elkövetett merénylet után elrendelt ostromállapotban letartóztatták a Néppárt több mint 500 tagját, köztük a párt két vezetőjét is és betiltottak 60 különböző lapot, a szerkesztők nagyrészét letartóztatva. Az iráni kormány hivatalos közleménye szerint »*a Néppárt működése ellentétbe került az ország függetlenségével és védelmével és ezért a kormány elrendelte a párt feloszlatását*«. Országszerte karhatalom szállta meg a Néppárt helyiségeit és megszüntette a pártszervezetek tevékenységét.

Párisi MTI-jelentés szerint a Kuomintang-hadsereg eddig összesen 4,5 millió embert vesztett, közöttük 869 tábornokot is. (A tábornokok közül 697 fogságba került, 105 megadta magát, 67 pedig elesett.) Mint egy nankingi jelentés közli, egyre súlyosabbá válik az ellentét *Li Csung Jen* elnök és *Szun Fo* miniszterelnök közt. A törvényhozás tegnapi ülésén *majdnem tettlegességre került sor a két politikus párthívei között.* Az MTI jelentése szerint »egyre inkább fény derül a Kuomintang-körök békeszabotálási szándékára«. A jelentés hozzáfűzi, hogy »*Szun Fo* miniszterelnök tegnap fenyegető kijelentéseket tett és *nyíltan a háború folytatására célzott*«.

A pusztító népbetegségek megelőzésére pontos munkatervet készített a népjóléti minisztérium

A népjóléti minisztériumban elkészítették a február és március hónapokra vonatkozó munkatervet az ország dolgozóinak egészségvédelme, főként a pusztító népbetegségek, így a tbc. megelőzése érdekében. Ennek keretében a debreceni, mátraházai, szolnoki és gyulai tbc. gyógyintézetek vezetői a körzetükbe tartozó intézetek orvosaival és védőnőivel pontos munkatervet készítenek a tbc. elleni védekezés részleteire vonatkozóan. Március végéig az ország 6 intézetében 100 ággyal indul meg a különleges tbc.-osztályok munkája.

*

Bóka László államtitkár a Pedagógus Szakszervezetben »Népiesség és népnevelése címmel tartott előadást, amelyben megállapította, hogy »népies« irányú íróink és politikusaink a fasizmus idején érdemeket szereztek a parasztság súlyos helyzetének felismerésével és a földbirtokreform szükségességének hirdetésével, azonban tévelygéseik szembeállították a parasztságot a városi lakossággal, a proletariátussal is, és ezért igen nagy veszélyt is jelentettek. Ma a népnevelésnek az a feladata, hogy a munkás-paraszt szövetséget támogassa és a parasztságot ilyen irányba öntudatosítsa.

*

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség tanácsülése elhatározta, hogy ezentúl minden évben megüli február 21-ét és ezen a napon méltatja azt a küzdelmet, amely a nemzetközi összefogás jegyében az ifjúság részvételével folyik a gyarmati kizsákmányolás ellen.

*

Szeri Lénárd, Magyarország új tiranai követe, a munkásmozgalomban eltöltött küzdelmes évtizedek után megkapta magas beosztását. Szülei parasztok voltak, tizenkétéves korában lett cipésztanonc, a felszabadulásig mint fizikai dolgozó vett részt az illegális kommunistapárt tevékenységében. A felszabadulás után közigazgatási tanfolyamot végzett, majd egy nemzeti vállalat vállalatvezetője volt.

*

A Szakszervezetek Országos Tanácsa füzetet adott ki, amely az újítók és éjmunkások munkáján és célkitűzésein keresztül mutatja be a munkásosztályra, megváltozott helyzetében, váró feladatokat.

Autobuszok, villamoskocsik és hidak készülnek már a magyar aluminiumból

Világviszonylatban is első helyen álló bauxitbányáink lehetővé teszik az aluminiumtermelés nagyarányú fokozását. A hároméves terv keretében 1949-ben már 55 százalékkal több feldolgozható aluminiumtömböt gyártunk, mint amennyit a második tervévben gyártottunk.

Mivel külföldön már több helyen használják az aluminiumból készült közlekedési eszközöket és azok mindenütt jól beváltak, önként adódott a magyar aluminium új értékesítési területe: az aluminiumnak a közlekedési eszközök gyártására való felhasználása. Az Aluminiumkutató Intézet, a külföldi tapasztalatok felhasználásával, új szerkezeti megoldásokat dolgozott ki, illetve ellenőrzött, így a kutatómunka immár olyan stádiumban van, hogy

még ebben az évben átadhatják a Beszkártnak az első kísérleti aluminium autobuszt és villamost.

A következő lépés a vasúti kocsik fedő-felületeinek aluminiumból való készítése lesz. Ezzel a megoldással a kocsikhoz eddig használt elsőrendű fontosságú nyersanyagokat más célokra tudjuk alkalmazni. Az aluminiummal fedett kocsi előnyeihez tartozik az is, hogy a járműveket tetszetős

élénk színekre

lehet festeni.

Az Aluminiumkutató Intézet másik nagy jelentőségű kísérleti munkája a

könnyűfém-híd

szerkesztése. A kutatás már olyan előrehaladott, hogy az első 15 méteres fesztávolságú könnyűfém-híd kivitelezésére rövidesen sor kerül.

A könnyűfém-hidak alkalmazása igen nagy előnyt jelent a falvak egymásközti forgalmának megkönnyítése terén. A régi rendszerben nem nagy súlyt helyeztek a falu közlekedésére. Az igavonó állatokkal közlekedő parasztságnak sokszor kilométereket kellett feleslegesen megtennie, míg a másik partra átjutott. A könnyűfém-hidak alkalmazásával ezen a téren is gyökeres változás áll be. Az új hidak a gyártelepen készülnek el és a helyszínen csupán az összeállítást kell elvégezni.

GAZDASÁGI KÖRÖKBŐL

A MAVAG-ot, amely Magyarország egyik leghatalmasabb nehézipari vállalata és amelyben több tízezer munkás dolgozik, három nemzeti vállalatra bontották szét. A szétválasztás elsősorban racionalizálási okokból történt, továbbá azért, hogy az egymástól távoleső üzemek a nehézkes központi vezetés helyett mozgékonyabb és gyorsabb döntésekre képes vezetés alá kerüljenek. A budapesti MAVAG ezentúl csak mozdonyt, hidat, autót, szivattyúkat és kompresszorokat fog gyártani. Ezenkívül bevezeti a Diesel elektromos mozdony gyártását. A Diesel-mozdonyok, valamint a szivattyúk és kompresszorok iránt a külföld részéről igen nagy az érdeklődés.

⊙

A népi demokráciák egymással folytatott külkereskedelme az általános közös gazdasági tervnek megfelelően fejlődik. Ennek a külkereskedelemnek a jellegzetessége, hogy kétoldali és többoldali együttműködés elvén nyugszik és így módon a kölcsönös segítés rendszerét valósítja meg. A fejlett iparú Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország segíti a mezőgazdasági jellegű Bulgáriát és Romániát iparosítási tervek megvalósításában, Románia és Bulgária pedig igen értékes nyersanyagokat szállítanak külkereskedelmi partnereiknek.

Kalap és lovagiasság

A világ kalapgyárosai nagyarányú propagandát indítanak a kalapviselet felélénkítésére

A második világháború óta a férfiak egyre ritkábban hordanak kalapot. A melegebb vidékeken teljesen kiment a divatból a kalap, de a mérsékelt égövek férfiai április és október között szintén fedetlen fővel járnak, Kanadától Svédországig. Mintha a régi görög és római divat térne vissza. Két-három év óta a nők is csatlakoztak a szokáshoz s a női kalapot — ugyancsak antik vagy népi mintára — fokozatosan kiszorítja a kendő.

A világ kalapgyárosai nem hajlandók beletörődni a fejlődésbe. A brit nemezkalapgyárosok szövetsége elhatározta, hogy kétszázezer fontsterlinget bocsát nagyarányú propagandakampány rendelkezésére és

a férfiakat visszahódítja a kalapdivatnak.

Ugyanakkor tárgyalások indultak meg az amerikai kalapgyárosokkal az egész Amerikát behálózó hírverés megindítására. A francia kalaposcéh ettől függetlenül indít hadjáratot a kalapok érdekében.

Mivel érvelnek a gyárosok? Az az elv, hogy a kalapviselet egészséges, megbukott. Száz-kétszáz évvel ezelőtt az emberek még hálósapkát viseltek, hogy meg ne hűljenek, kinek jutna ma eszébe éjjelre bekötni a fejét? Az, hogy a kalapviselet szép, nem sikerült bebizonyítani. A francia kalaposok most azzal érvelnek, hogy

a kalapviselet csalhatatlan jelképe a férfiasságnak és a becsületnek.

Reklámfőnökük, André Fougéres egész elméletet dolgozott ki a kalapviselet erkölcsi és társadalmi igazolására.

— A kalap évezredekig a szabad ember jelképe volt — írja. — Csak a rabszolgák jártak fedetlen fővel. A férfiak, akik nem hordanak kalapot, megfosztják magukat attól a lehetőségtől, hogy az egyik legnagyszerűbb gesztust gyakorolják: a lendületes és kecses kalaplevételt egy szép hölgy, vagy egy tiszteletreméltó személyiség előtt. A kalaplevétel nem meghajlás. A meghajlás mindig szolgai. A kalaplevétellel kifejezhetjük tiszteletünket és mégis büszkék, egyenesek, egyenrangúak maradhatunk.

Nem hisszük, hogy az érvek hatni fognak. A kalapviselet és a kalaplevétel inkább a feudális korok, mint a demokrácia jelképe. Nemhiába mondta gúnyosan Talleyrand XVIII. Lajosról: »A király egész lelkét, szellemét és intelligenciáját beleviszi abba, ahogy kalapját levéve köszön.«

Házasság. Paphási Ilona a Szabad Nép hirdetési osztályának vezetője és Sitkei István a Szabadság lapkiadóvállalat ügyvezetője, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) (X)

A
HALADÁS
szerdai számát
Zsolt Béla
emlékének szenteli

A
POZSONYBAN
megjelenő egyetlen magyar lap, az
„Uj Szó"
részére hirdetéseket felvesz
BLOCKNER J. hirdető iroda
Budapest, V. Városház-utca 10.

Igazolványképek, gyermekfelvételek
leszállított árakon a
Vásár tartama alatt
A Fényképész Kisipari Feldolgozó Szövetkezet Központi üzemeiben
ÁLLAMI ÁRUHÁZ 16. sz.
(Divatcsarnok)
Marx-tér 5. sz. alatti Műterem

Felfedezték a dadogás gyors gyógymódját

A glasgowi egyetem egyik tanára, William Chalmers *Kerr* 12 év óta tanulmányozza a beszédhibákat. Ez év januárjában megkezdte újszerű gyógymódját, amely nagy feltűnést keltett orvosi körökben.

Egész sor dadogót gyógyított meg, szinte hihetetlen gyors eredményeket ért el. Gyógymódjának lényegét még nem publikálta, de annyit már megállapítottak, hogy sem hipnózisról, sem pedig sokkkezelésről nincs szó. Saját kijelentése szerint, ha a dadogás nem organikus elváltozás következménye: teljes biztonsággal s a legrövidebb időn belül meg tudja gyógyítani.

A dadogó bemegy *Kerr* professzor rendelőjébe, ott tölt 10—30 percet és amikor kijön, már értelmesen beszél. Beszédtempója lassú eleinte, de néhány »kezelés« után már simán átzökken a normális beszédre. Egy beteg, akinek beszédje inkább artikulátlan állathangokra hasonlított, mint emberi beszédre, félórás kezelés után a telefonhoz rohant és érthető hangon közölte hozzátartozóival, hogy meggyógyult.

Ezt hallottuk...

MEGYESI IMRÉT, az Állami Pénzverő Nemzeti Vállalat vezérigazgatójává nevezte ki a kormány. A Dohányértékesítő Nemzeti Vállalat vezérigazgatója Siska László, helyettese özv. Lóránth Sándorné sz. Gajdos Anna lett.

●

KOMOR VILMOS, az Operaház kitűnő karmestere meghívást kapott Pozsonyba. Március 18-án vezényel, Kadosa-, Bartók- és Weinermüvek szerepelnek műsorán, továbbá Mendelssohn skót szimfóniája. Onnan Szófiába utazik, ahol két koncert és két opera vezénylésére kérték fel.

●

Udvariatlan portréfestő

— Mi a kívánsága, asszonyom? Szép legyen a képen, vagy hasonlítson önhöz?

●

A HITES KÖNYVVIZSGÁLÓKAT képesítő bizottság új tagjai: Szántó Rezső, a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság főtitkára és Diénes László, a Székesfővárosi Könyvtár igazgatója, Navratil Ákos nyug. egyetemi tanárt és Varga István egyetemi tanárt a miniszter tagságuk alól felmentette.

●

AZ IRÓSZÖVETSÉG csütörtökön újra megkezdi heti klubnapjait és tagjai számára megnyitja könyvtárát. A klubnaprepriz délután 5 órakor kezdődik a Szövetség Vilma királynő-úti székházában.

●

A CHOPIN-CENTENÁRIUM első nagy hangversenye Raffay Erzsi, Garay György, Ungár Imre és Antal István közreműködésével a Magyar-Lengyel Társaság rendezésében holnap este 8 órakor lesz a Zeneakadémián.

FAZEKAS IMRÉT szerda délután három órakor temetik az újpesti zsidó temetőben.

●

SIGSTRED EKKEBERG, a stockholmi rádió karmestere a jövő héten Budapestre érkezik és a Székesfővárosi Zenekar sorozatában vezényel.

●

LAZAR MARIA a Jászai Mari Színészotthon egyik szobáját gyönyörű biedermeier bútorral rendezte be. A Színészotthon berendezése most már teljes.

●

PARIS UTCAIN hatalmas betűkkel jelent meg a Casals név ismét. Közelebbi megtekintésre kiderül azonban, hogy nem a világhírű csellistáról van szó, hanem Pilar Casalsról, a világhírű művész unokahúgáról... A párisi kritika szerint az ifjú hölgy is igen jól csellózik.

●

CHRISTIAN DIOR a párisi divat elismert irányítója. Ötletei valósággal felforgatják a női divatot. (Lásd hosszú szoknya). Tavaszi bemutatójáról az alábbi »előzetes jelentése« érkezett: A »mestere« ezidén nem tervez különösebb meglepetést. Még az általa kreált hosszú szoknyát is megrövidíti néhány centivel. Továbbra is megmarad a csapott váll (japán szabás) mellett. Új modeljei közül a legszebbek: muskátlipirossal bélelt rövid szürke flanel kosztümkabát, munkátlipiros egyenes szoknyával. Sötétkék rövidujju, könnyű szövetruha, bő, elöl mély »szembehólyag« szoknyával. A szoknyát igen nagy zsebek, a ruha nyakát pedig óriási, lepkeszerű fehér pikégallér díszíti. Piros raglánszabású övvel összefogott tavaszi kabát, nagy zsebekkel. Dior egyébként összevásdrolta a sötétkék anyagokat, a tavasz színe tehát a sötétkék lesz.

●

KÜLÖNLEGES színházi érdekesség a Vígszínház »A király nevében« és a Fővárosi Operettszínház »VIII. osztály« című darabok »élettanias furcsasága. A Vígszínház darabjában 11 szereplő hal meg, ugyanakkor az Operettszínház színpadára 12 élő csecsemőt hoznak be a szerző jóvoltából...

Halálozás. Özv. Szencz Mátyásné e hó 6-án hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben.

Hasenfeld Györgyné sz. Csongrády Ilonka e hó 6-án 12 évi hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése febr. 9-én, szerdán d. u. 3 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából. (X)

Fájdalomtól poríg sujtva tudatjuk, hogy a legdrágább és legimádottabb férj, apa és nagyapa

Kertész Gyula

angyali türelemmel viselt hosszú, kínos betegség és szenvedés után, örök sebet és űrt hagyva, 66 éves korában e hó 6-án boldog házas ágának 38. évében, örökre itthagyott bennünket.

Gyászolják és siratják felesége Kertész Gyuláné sz. Deutsch Margit, leánya Schick Jenőné sz. Kertész Piroska, fia Kertész Ernő menye Kornis Ági, imádott unokái Erika és Toncsika, valamint testvérei és rokonai. Temetése e hó 9-én 11 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben. Felejthetetlen drága mindenünk. nyugodj békében!

Dr. Szentágotay Rudolfné sz. Bogen Rózsi, mint felesége, özv. Szandovics Jakabné, mint édesanyja, valamint testvérei, nevelt fia és az összes rokonok nevében is fájdalomtól megtörten tudatják, hogy a felejthetetlen drága jó férj, gyermek, testvér és rokon

dr. Szentágotay Rudolf

szőv. vegyész tanár

e hó 6-án hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Temetése e hó 9-én d. u. 3 órakor lesz a kerepesi temetőben a róm. kath. egyház szertartása szerint. Gyászmise 10-ér ½9 órakor lesz a Szent Rita plébániatemplomban (Kun-u.).

Özv. Weil Edéné sz. Engel Gizella és gyermekei: György és Tamás összetört szívvel tudatják, hogy a legjobb férj és apa

Weil Ede

51 éves korában a deportálásban szerzett betegsége következtében elhunyt.

Temetése időpontját a szerda reggel megjelenő Magyar Nemzetben közöljük.

Diener Dénes Rudolf

festőművész hadvanadik születésnapját ünnepli a művésztársadalom. Busa hófehér feje és gyermeki, vidám tekintete: élénk kontraszt. Keserves ifjúkora volt. Nem járhatott iskolába, mert mint legidősebb fiúnak már korán kenyérkereset után kellett néznie. Több helyen inaskodott, fogdhoz verve a garast s mire tizennyolc éves lett, sikerült annyi pénzt összegyűjtenie, hogy beiratkozhatott az akadémiára. Ferenczy Károly növendéke lett. 1924-ben kikerült álmai városába, Párisba. A legnagyobb nélkülözéseket is vállalta, hogy tovább fejlődhessen, tanulhasson. Bizony gyakran megesett, hogy órákig sétált az utcán és leste, hol bukkan fel egy magyar, aki meguzsonnáztatja. Az akkori bohémélethez hozzátartozott, hogy a festők a Montmartre piacán drusitották képeiket öt frank helypénz lefizetése ellenében. Vele esett meg egyszer, hogy vásár helyett a szél két akvarelljét vitte el. Ilét évig élt Párisban, ott nősült meg, ott született a kisfia, azután hazajött s elmult néhány év, míg az Ernst-múzeumban rendezett kiállításán felfedezték. Elragadóan izléses festészetében szelid szépségek tündökölnek. Széles és puha ecsetjárása fölött mindig mintha valami csendes bánat lebegne. Az utóbbi időben színei megvilágosodtak, halk melankóliáját az életöröm érzése váltotta fel. Most érzi magát igazán révbe érkezettnek, mert megbecsülésben van része és végre műteremhez jutott.

(D)

Bajor Gizi karjáról tegnap levették a gipszet.

A Három testőr új filmváltozatában a következők szerepelnek: D'Artagnan — Gene Kelly, Lady Winter — Lana Turner, Constance — June Allyson.

Ormándy vezényletével új zenekari lemez készült Rimszkij-Korzakov Seherezade-jából.

Új szovjet filmszakkönyv jelent meg. Címe: A forgatócsoport munkája. A könyv ismerteti a film útját a rendező kijelölésétől a laboratóriumig.

Vidor Károly új Carmen-filmje elkészült. Carmen: Rita Hayworth.

A Théatre de Paris bemutatta Curzio Malaperte »Das Kapital« (német címmel) című darabját.

Gyárfás Miklós verses darabját kezdi próbálni rövidesen a Vígszínház. Ez a darab Mátyás király korában játszódik le.

Magyar Tamás hegedűművész ma, kedden este félnyolc órakor Hilversum II. hullámhosszán hangversenyt ad.

SZÍNHÁZ ÉS FILM

Illés Béla beszél Gorkijról és a „Kispolgárok"-ról

A hét nagy színházi eseménye: Maxim *Gorkij* »Kispolgárok« című színművének bemutató előadása a Madách Színházban. *Gorkijról* és erről a művéről beszélgettünk *Illés* Bélával, aki a nagy orosz írót személyesen és közelebbről ismerte.

— Nem tartoztam Maxim *Gorkij* szűkebb baráti köréhez — mondotta *Illés* Béla. De az alatt a hét esztendő alatt, amelyet egyazon városban, Moszkvában töltöttünk, igen gyakran voltunk együtt. Volt idő, amikor hónapokon át naponta találkoztam vele. Így aztán, mivel *Gorkij* nem szokta elhallgatni véleményét, sok emberről és sok jelenségről hallottam tőle jót vagy rosszat. Általában *Gorkij* nem könnyen dicsért meg valamit vagy valakit. Ha nagyon tetszett neki valami, akkor többnyire csak ennyit mondott: »No-no!« Megtörtént, hogy ilyenkor a meghatottságtól könnybelábadt két okos szürke szeme. De a dicséről szavakkal ilyenkor is fösvényen bánt. Az volt a felfogása, hogy a gyerekeket elrontja a dicséret és mivel az írók és művészek halálukig gyerekek maradnak, nem szabad dicsérni őket.

Az utolsó találkozás

— 1936 májusában beszéltem utoljára *Gorkijjal*. Vasárnap délelőtt volt. Kirándultunk a Leninhegyre. Oda, ahol Napoleon várta volt, hogy Moszkva nagyjai elhozzák neki a város kulcsait. »Látjátok fiúk, — mutatott *Gorkij* hosszú borostyán cigarettaszipkájával egy városnegyedre, amely nagyjából még most is olyan volt, mint a cári uralom idején: szűk utcák, apró ablakos alacsony faházak — látjátok, ilyen lenne az egész világ, ha az elkövetkező háborúban Hitler és cinkostársai győznének. És látjátok, — folytatta egy ujonnan épült modern világos házakból és gyönyörű kertekből álló városnegyedre mutatva — ilyen lesz a világ, ha mi győzünk: mi, a szabadság, a demokrácia és a haladás.

— Valamennyien sokáig hallgattunk. Nem tudom mire gondolt *Gorkij*, de emlékszem, hogy mikor ismét beszélni kezdett, önmagát idézte, egy ismert, sokszor újból és újból lenyomtatott mondását: »Az ellenséget, ha nem adja meg magát, meg kell semmisíteni!«

A „Kispolgárok" előadásán

— Azt a színjátékot, amelyet a Madách Színház előad ezen a héten, 1925-ben láttam a moszkvai drámai színházban. Ennek a színháznak akkor Forradalmi Színház volt a neve. Nem emlékszem az előadás részleteire, annyit azonban tudok, hogy a Kispolgárokat Moszkvában *Zalka* Máté rendezte.

Zalka Máté, a későbbi spanyol szabadsághős rendezését bizonyára megőrizték a szovjet színházművészetben. A budapesti előadást *Barta* Zsuzsa, a Vörös Hadsereg moszkvai színházának volt tagja rendezi.

Televíziós filmszínész lesz Svéd Sándor

Newyork, február 8. A Metropolitan baritonistája, Svéd Sándor befejezte Jeritza Máriával Toscaturnéját, amelynek során 18 városban énekelte Scarpia szerepét.

Svédet most televíziós filmszínésznek szerződtették. Mint ismeretes, az amerikai filmgyárak megelégedtek a televíziós állomásoktól, hogy filmeket adjanak közvetítésre. Erre a televíziós társaságok elhatározták, hogy maguk gyártatnak filmeket. Az ilyen filmeket kizárólag televíziós állomások fogják közvetíteni.

Minthogy az Egyesült Államokban a televíziós társaságok részére a filmgyártás nehézségekbe ütközik, Rómában készítik el a filmeket. Svéddel is Rómában forgatják majd a televíziós célra készülő filmet.

A művész két hangversenyt rendezett a newyorki Town Hallban. A második hangverseny — zsúfolt ház előtt — január 30-án zajlott le. Svéd Sándor Bartók-dalokat is énekelt és ezzel a műsorszámával külön nagy sikert aratott.

A magyar rádió műsorterve a Szovjet Kultúra Hónapjában

1949. február 15 és március 15 között a magyar rádió is annak a hatalmas kultúreseménynek szenteli műsorát, melyet a kitűnő szovjet tudósok és művészek csoportjának magyarországi látogatása jelent. Ismertetjük a Szovjet Kultúra Hónapjának rádióbeli műsortervének néhány részletét.

Február 14. Gluscsenko professzor: A Micsurini biológiáról beszél. **Február 15.** Az operaházi díszelőadás közvetítése. **Február 16.** Gogoj: A köpeny. Oborin zongoraestje, Tolsztoj: A Vörös Kakas. **Február 18.** A vendégek ünnepi díszhangversenyének közvetítése. **Február 19.** A Kispolgárok közvetítése. **Február 20.** Nyekraszov: A Pétervári uzsorás. **Február 21.** Goncsár: A zászlóvivő. **Február 22.** Oborin zenekari estje a Városi Színházból. A Szakszervezeti Tanács ünnepi műsora. **Február 23.** A Szovjet Hadsereg ünnepe. Közvetítés az Operaházból. **Február 24.** Csuláki előadása a szovjet zenei vitáról. **Február 25.** Sofochov: Új barázdát szánt az eke. **Február 26.** Szovjet könnyűzene. **Február 27.** Katajev: Távolban egy fehér vitorla. **Február 28** A falurádió ünnepi műsora. **Március 1.** Sabanov h. miniszter előadása Leninről. **Március 2.** Sergéjev—Szenszkij: Az öreg doktor. **Március 3.** Mesél a szovjetföld. **Március 5.** Az »Orosz kérdés« előadása. A gruz tánc- és énekegyüttes a Városi Színházból. **Március 6.** Puskin: Boris Godunov. **Március 7.** A Magyar Szovjet Társaság ünnepi hangversenye. **Március 8.** Ehrenburg: Oroszlán a placéron. **Március 9.** Krilov: Igaz mesék az emberről. **Március 10.** A szovjet nőről. **Március 11.** Orosz dalok. **Március 12.** Szolovjov: A Csendháborító. Közvetítés a szegedi Nemzeti Színházból. **Március 13.** Tolsztoj: A műveltség gyümölcse. **Március 15.** A rádió feltalálója: Popov.

Farsangi kabarét rendez február 13-án délelőtt a Művész Színház üzemi bizottsága a színház jóléti alapja javára.

A Petőfi Ifjúsági Színház a Magyar Színházban rendezte első díszközgyűlését. Major Tamás hangoztatta, hogy az ifjúsági színház a realista színházat valósítja meg.

A MÁV északi főműhely színjátszói szombat délután bemutatták a Mélyek a gyökerek című színművet. Villányi Ferenc rendező értékes munkát végzett. A szereplők közül Vas Margit vitte el a pálmát.

A Sámson és Delila filmváltozatát Cecil B. De Mille rendezi. Delila: Hedy Lamarr.

»Exodus« címmel film készült az illegális palesztinai kivándorlók tragikus sorsáról Rómában. (Exodus egy hajó neve.)

A belügyminiszter rendeletet adott ki a mozik egyes közterheinek a forgalmiadóba való beolvasztásáról. Ma jelent meg a rendelet végrehajtási utasítása.

FOTO SZÖLLŐSY KÁLMÁN

Diener Dénes Rudolf

Péter A.: A hóvirág küld

Turáni

1937. febr. 11-

132-33. l.

képpel

Diener-Dénes Rudolf: Varró nő

Diener-Dénes néhány évvel ezelőtt több esztendei párisi tartózkodás után költözött haza Magyarországra. A Párisban töltött évek nem multak el fölötte nyomtalanul. Onnan hozta magával először is a kép autonómiájába vetett meggyőződését, amely a párisi modern festők s így az ő számára is lehetővé tette a természet hűséges ábrázolásától való elszakadást, egy absztrakciós törekvést, amely a formákat nem a látható valóságnak, hanem egyedül és kizárólag a kép törekvéseinek veti alá. Ez az antinaturalista formavilág, amelyet Diener-Dénes párisi élményeinek alapján alakított ki, erősen dinamikus, mozgalmas, de mozgalmasak nemcsak az egyes formák, hanem az egész kompozíció. Talán a párisi Soutine törekvéseivel mutatkozik ebből a szempontból művészetében a legerősebb rokonság. De magával hozott párisból bizonyos kifejezési hangulatokat is, amelyekből helyenként Utrillo különös, fanyar lírája csendül ki. Ez a párisi élményanyag azonban itthon sajátos helyi művészi elemekkel keveredett. Elsősorban a színskálának és festőiségnek rendkívüli gazdagságával, olyan gazdagsággal, amely ma már szinte ritkaság számba megy még legmodernebb festészetünkben is. Az előadás lágy, végtelenül diferenciált festői gazdagsága helyenként Gulácsy Lajos lírai festőiségére emlékeztet és ezek a festői elemek, a formaadás és kompozíció mozgalmas pátoszával keveredve, különös, gazdag, de mindig egységes és sohasem belső ellentmondásba keveredő zárt képeket adnak. Ezek a képek bármilyen erős rokonságot is tartsanak fel, éppen a festőiség és színbeli gazdagság szempontjából, a mai magyar festészettel, önálló, szuggesztiv, de a természettől kevéssé függő formavilágukkal, lényegesen különböznek azoktól a sokszor alapjában mégis csak természetmegjelenítő törekvésektől, amelyek az utóbbi években a legmodernebb magyar festő-generáció tagjai között is uralkodóvá váltak.

Diener-Dénes számára egyedül és kizárólag a kép zárt formai egysége és hangulata a lényeges s ennek érdekében sokszor olyan ábrázolási szempontokat is figyelmen kívül hagy, amelyeket a mai legmodernebb magyar festészetben lényegeseknek tarthatnánk, de amelyek az ő festészetében tényleg lényegtelenekké válnak, azért mert a kép említett kompoziciós, festői, színbeli és hangulati egységét és szuggesztivitását nélkülük is el tudja, sőt csak nélkülük tudja igazán elérni. Jelentkezése nemcsak azért öröm, mert egy gazdag és teljes festővel ismerkedtünk meg benne, hanem azért, mert új hangot és új attitűdöt jelent a mai magyar pikturában, de azért is, mivel remélhető,hogy merész hangja és gazdag skálája új impulzusokat fog adni festői életünknek, amely az utolsó években bizonyos mértékig megmerevedett egy magát az ábrázolásnak túlságosan alávető szemléletben.

MUNKÁK ÉS NAPOK

Irodalom

A BAUMGARTEN-ALAPÍTVÁNY TÍZ ÉVE

Január 18-ika nevezetes napja az íróknak: akkor szokták, az alapító halála napján, kihirdetni a Baumgarten-alapítvány évi díjazottjait. Ez a nap tíz év alatt megmutatta, hogy Baumgarten jól választott. Ahol pénzről van szó, ott mindig akadnak viták, ellenvélemények, sértett igények, némely emberek azt szeretik nézni, ki nem kapott a pénzből. Ilyen forrásból származó hangok itt is felhangzottak itt-ott a sajtóban, de aki végignézi az eddig jutalmazottak névsorát, annak be kell látni, hogy a két kurátor híven teljesítette az alapító végakaratát, amely azt írja elő, hogy olyan írókat támogassanak, akik megalkuvás nélküli írói magatartásuk miatt anyagiakban szűkölködnek. A jutalmazottakat úgy válogatták ki, hogy meglegyen bennük az anyagi rászorultság, de az alapítvány megtartsa irodalmi jellegét is és ne váljon egyszerű jótékonysági intézménnyé, hanem egyúttal kitüntetés, irodalmi érdemek és írói törekvések elismerése is maradjon.

Ez felel meg legjobban Baumgarten szellemének. Ő maga is író volt, magas írói eszmények harcosa. Pályája nagyobb részében Németországban élt, könyveit, tanulmányait nagyobbrészt németül írta, de hogy a magyar irodalommal érzett együtt, azt eléggé bebizonyította azzal, hogy végakaratában magyar írótársaira gondolt, akikben ugyanazok az eszmények élnek, mint ő benne. Conrad Ferdinand Meyerről szóló könyvében, amely a német irodalomban igen nagy benyomást tett, nemcsak a svájci költő kitűnő kritikai képét adta meg, hanem tanúbizonyságot tett magasrendű írói elveiről is. Esszéista volt, a világirodalom nagy esszéistáinak bámulója és követője, — ezért fordít az alapítvány különös gondot az irodalmi és kritikai esszé művelőire.

Eddig alig hatvannál több magyar írót tüntettek ki tíz év alatt, nem találni köztük egyet sem, aki ne érdemelte volna meg a kitüntetést vagy támogatást. Irodalmunk büszke lehet rá, hogy ennyi komoly törekvésű író akadt egy ilyen kis nemzet körében. A *Tükör* elégtétellel állapítja meg, hogy a díjazottak közül egész sereg tartozik munkatársai közé. Az idén is Gyergyai Albert, Hevesi András, Illés Endre munkatársaink kaptak évdíjat, Radnóti Miklós fiatal költőnk pedig jutalmat.

S. A.

UNAMUNO

Hetvenkét éves korában halt meg Miguel de Unamuno, a spanyol szellem legnyomatékosabb képviselője korunk világirodalmában, alighanem az a modern író, aki filozófiájában és művészetében legteljesebben fejezte ki egy nemzet szellemét.

Sokszor szokták mondani, hogy a spanyol ember féllábbal kívül áll Európán, jókora százalék afrikai van benne. Ez részben a földrajzi helyzet következménye: a spanyol félsziget, a Pyrenaeusok roppant ormaitól elválasztva, külön tag Európa területén s a legközvetlenebbül érintkezik Afrika partjaival. De jó része van benne a sok százados mór uralomnak is, amelynek révén rengeteg afrikai vér keveredett bele a spanyol erekbe. A történelem is hozzájárult; százados m r háborúk, az Amerika fölfedezése utáni roppant gazdagság s utána ugyanakkora elszegényedés, ennek nyomában a királyok könyörtelen, fanatikus diktatúrája formálták a spanyol jellemet.

Ezt a különbséget, a speciális spanyolságot kereste Unamuno és egyúttal ki is fejezte. Megtalálta Don Quijote alakjában, amelyről élete főművét írta. A «búsképű lovag» tiszta, hívő lélek, hitének áldozata, nem tud különbséget tenni a realitás és a képzelet között, ábrándokat kerget és áldozatukká lesz, megvan benne minden lovagi erény, de szélmalom elleni harcra fordítja. Unamuno belőle indul ki filozófiájában. Az igazságot keresi, de nem a reális igazságot igyekszik megtalálni, hanem a szenvedély és indulat igazságát. A mindennapi valóságnál több igazságot lát az illúzióban, filozófiájának veleje az illúzió életértékének hangsúlyozása. Szerinte Don Quijotenál van az igazság, az ő illúziói igazabbak, mert értékesebbek, mint Sancho Panza és a többi köznapi emberek vaskos valóságai, övé az erkölcsi fölény, ő az igazabb ember.

Unamuno gondolatvilága csakugyan sokat megmagyaráz, amit a spanyol nép magatartásában nehezen tudunk megérteni: a fanatizmusra való hajlamot, az idealista szellemet, amely megfér a spanyol lélekben a kegyetlenséggel, a vallásos hit és a forradalmi anarchia egymásmellettiségét, azt, hogy az anarchizmus egyedül Spanyolországban tudott gyökeret verni. Unamuno maga is forradalmár volt, mikor Alfonz király uralma ellen küzdött és ezért száműzetést szenvedett, ellenforradalmár lett a mostani szörnyű forradalomban. A spanyol lélek ellenmondásai benne is megvoltak.

Regényíró is volt, «Köd» című regénye magyarul is megjelent. Cselekvényekbe, emberi alakokba és sorsokba rejtette filozófiáját, regényei kevéssé hasonlítanak a megszokott regényformához, szerkezetük, előadásmódjuk szeszélyesnek tűnik fel, csak ha figyelmesen elolvassuk, akkor záródik össze tudatunkban a sajátságos világfelfogás s kiegészülnek az olvasás közben mutatkozó hézagok. Csakugyan nagy író volt-e, amilyennek a Nobel-díj bizottsága is vallotta, azt az idő fogja megmutatni, de bizonyos, hogy a mai kor egyik legérdekesebb embere s egyik legnagyobb szelleme volt.

S. A.

Művészet

A HÓNAP KIÁLLÍTÁSAI

Írta PÉTER ANDRÁS

Az elmúlt hónap képzőművészeti életének legjelentékenyebb eseménye egy «új» magyar festőnek — Diener-Dénes Rudolfnak — bemutatkozása és úgy a közönség, mint a kritika által való egyhangú felfedezése és elismerése volt. Diener-Dénes valójában csak az avatatlanok előtt volt ismeretlen. Nevével sokszor találkozhattunk a multban csoportkiállítások egy-egy képe alatt, de megvallhatjuk, hogy e festmények csak a legritkább esetben kényszerítettek megállásra. Mostani, a Fränkel Szalonban rendezett kollektiv kiállításán azonban egy új, a régi Diener-Dénestől mélyen különböző művészt ismer-

ciai megegyez
és Franciaorsz
kimondták, h
leges terület"
keresztül minc
tiszteletben ta
egyezést, de i
gol halászai é
kitűzték az a
külön francia
zátonyhoz s a
távolította az
a vita tovább
gaszkodott az
Quai d'Orsay
lésnek.

Az első vil
golok újra tá
ték a zátony
tokba vették
kunyhóit és
sziklás szigete
halászok és
vikendezni a
hatalmas rá
haza. A hely
vált: senki s
get és mily
területén?

A felszaba
lághábórú u
hozott: egy
gonyt vetett

en virágvasárnap ünnepén tartandó
stentiszteleteken a békéért imádkoz-
ak.

donságai

y regényei

J. I. Perelman:

A VÉGTELEN CSILLAGVILÁG

Diener Dénes Rudolf

LÁTOGATÁS

Hétfő 1949 május 30.

a Pro Arte-éremmel kitüntetett Diener Dénes Rudolf festőművésznél

Hátat fordítunk a képekkel, vázlatokkal tele tágas, de hideg műteremnek, amelyhez csak nemrég jutott a Pro Arte-éremmel most kitüntetett *Diener Dénes Rudolf* festőművész. Innen, a hatodik emeleti hallból, a tavaszi napfényben a Várhegy oldalát nézegetjük, amint élete, pályája fordulatai felől faggatom. Hatvan éves. Élénk szeme csillog, arcán nem hagyott nyomot sem a kor, sem a keserű, nehéz gyermek-ifjúság és sok küzdelem. Csupa derű, mosoly a tekintete, amint mondja:

— Kevés iskolát végeztem, mert nem volt módom rá. *13 éves koromban már kenyérkeresőnek kellett lennem.* Inaskodtam, voltam nyomdász-, borbély- és paszományos inas, de — nem fejeztem be egyiket sem. *Egész fiatalon megismerkedtem az irodalommal és elhatároztam, hogy — festő leszek.*

Halk nevetés kacarászik a hangjában, ahogy ezekről a szomorú esztendőkről beszél, mint valamely gyermekkori csínyről.

— Egy cinkografus barátommal terveztük, hogy spórolunk és aztán együtt beiratkozunk a festő-akadémiára. Spóroltunk is, de az egé nem ment olyan könnyen, előbb iparrajz-iskolába, majd az iparmű vészeti iskolába jártam, azután juto tam csak el az akadémiára. Itt *évek Ferenczy Károly növendéke voltam.* Tanáraim észrevettek, *de ösztöndíja nem kaptam.* Közben összeismerked tem *Kmetty*-vel, együtt dolgoztunk é részt vettünk a Művészház első kiál lításán. *A Műcsarnok zsűrije azonban nem fogadta el képeinket.*

— És ezután? — kérdem.

— *Hol volt műtermem, hol nem volt.* Ez volt az az idő, amikor a vászon és a festék megszerzése is gondot okozott. Ha néha orvosoknak, ügyvédeknek el tudtunk adni olcsón egy-egy képet, ez erőt adott, hogy ne veszítsük el a hitet a jövőben. 1924-ben első önálló gyűjteményes kiállításomon összeszedtem annyi pénzt, hogy kimehettem Párisba és amikor a pénz elfogyott, nem jöttem haza. *Hét évig nyomorogtam Párisban.* Jártam a múzeumokat, kiállítottam, *az Őszi Szalon kiállításain is szerepeltem* és néha magyar csoport-kiállításokon is résztvettem. Hazatérve, 1931-ben az Ernst-Múzeumban rendeztem kiállítást. *Ez nem sikerült... de a Kut-kiállítása, majd az 1934-es önálló kiállításom meghozta a közönség és a sajtó elismerését.*

Kis mélabúval mondja és a derűs elbeszélésnek ez a méla akkordja:

— Sokat küzdöttem Párisban és Pesten, — de ahogy beszélgetünk a festészet időszerű és örök kérdéseiről, őszinte, ízzó rajongással szól *Munkácsyról, Ferenczyről, Hollósy Simonról, akinek* — mondja mosolyogva — *az akkori kultuszminiszter, Apponyi, ösztöndíjat, anyagi segélyt* [illegible] *el Magyar-*

megparancsolta a zalony egyetlen menedékházban élő francia hálaszokmak, hogy hagyják el a szigetet. Maga *Jutin tábornok, a fran-*

Diéner Dénes Rudolf

Berend I.:

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Színház

Megjelent: 1940 MÁJ. 25

DIENER DÉNES RUDOLF GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

A Népművelési Központ *Diener Dénes Rudolf* gyűjteményes kiállításának adott hajlékot. Diener Dénes művészete a festőiség kiteljesedése, függetlenül attól, hogy milyen anyagot kezel. Élmény tapasztalni, hogyan válik ez a kitűnő mester egyre közvetlenebbé, milyen bámulatos könnyedséggel és egyben milyen gazdag tartalmassággal tolmácsolja élményeit Rálátás a Dunára, Virágok kék vázában, Boglyás, Péter című alkotásaiban. Diener Dénest szokás Rippl Rónai szellemi örökösének emlegetni, amit a magunk részéről azzal módosítanánk, hogy Diener lényegében senkivel össze nem hasonlítható, sajátos egyéniség és legfeljebb a franciás szellemű festészet örököse.

Goda Gábor nyitotta meg Diener-Dénes Rudolf gyűjteményes kiállítását. Diener Dénes Rudolf, Goda Gábor, Vedres Márk

Az osztatlan elismerés és siker, amely kiállítását kíséri, egy ritka értékű művészi munkásság megérdemelt visszhangja.

Berend Ilona

szalma, virágos,
fátyolos kalapok
Táskaboltok
gyén-hátán! Bo
divat bőrben és k
hosszú és rövid
lon nincs, csak
Hosszú szoknya,
kal több látható -
Bár inkább ford

*

USA lábszőrt
gez Fried Piros

Gré kos
Petőfi Sándor-u
Telefon: 18-

Mikrószkala 6.2. - IX. 98.

Képek Diener-Dénes Rudolf kiállításáról

Rózsaszínruhás nő

Pajtások

Diener-Dénes Rudolf egyik festménye előtt

Csendélet

Thomas Mann budapes

Diener Deines Rudolf

Pesti Napló Képes mell. 1937. jan. 17

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 8 -

Diener Dénes Rudolf

1021

Kis történet Diener-Dénes Rudolfról

Még Párizsban történt, hogy kedélyes baráti vacsora után, esős őszi éjszaka volt, Diener-Dénes néhány barátjával egy külvárosi kávéházba tért be. Pirkadt már, amikor felcihelődtek, hogy hazafelé induljanak. A festő azonban hiába nyúlt a fogasra akasztott kabátja után, csak hűlt helyét tapogatta. Eltűnt egyetlen viharvert kabátja. A tulajdonos hamar rendőrt hívott, a rendőr megkérdezte, gyanakszik-e valakire? A magyar művész válaszából kiderült, hogy amikor belépett a kávéházba, feltűnt neki egy ember, akiből nem sok jót nézett ki.

— Tudna róla személyleírást adni? — tette fel újabb kérdését a rendőr.

— Azt nem! De lerajzolom! — s néhány rögtönzött vonással papírra vetett egy férfiarcot.

„A kabátom megkerült, — fejezte be történetét Rudi —, és mégis sokan azt állítják, hogy nem tudok rajzolni."

Pu

IÖN.

Hajsza egy hétpecsétes hadititok után. Magyarul beszélő, szélesvásznú, NDK film, nyolc ország művészeinek közreműködésével.

Korhatár nélkül megtekinthető.

*

SZŰZEK ELRABLÁSA

Szélesvásznú, színes román kalandfilm.

Csak 16 éven felüliek látogathatják.

MOKÉP ☆ MOKÉP ☆ MOKÉP ☆

MOKÉP ☆ MOKÉP ☆ MOKÉP

K R Ó N I K A

A BECZKÓI-BIRÓ-GYÜJTEMÉNY. Idei szezonját az Ernszt-Múzeum egy gyüjtemény bemutatásával nyitotta meg, demonstrálva a közönség előtt, hogy a mai legsúlyosabb időkben sem mond le a maga művészeti művelődéséről az, kinek ez lelki szüksége. A harmónikus rendezésben jól érvényesülő gyüjtemény százötven válogatott műtárgyat tartalmaz. De ami az ernszti előkelő ízlésű rendezésnél, a tulajdonos megérző válogatásánál is mélyebb benyomást tesz, az az a szeretet, mellyel utóbbi a saját gyüjteményét látogatja, mit pedig eléggé ismerhet. Igaz, hogy jól esik neki az üdvözléseket fogadni. Miért tölt el az ember egy munkás életet, ha nem azért, hogy a végén élvezze sikerét? És lehet-e egy békebeli tisztes polgárnak nagyobb elégtétele, mint ha barátai, a hivatalos körök, miniszterek szerencsekívánatai után (a Petrovics főigazgató gratulációja egy tornyaiképébe került: lehetetlen volt azt a Szépművészetinek oda nem ajándékoznia, miután annyira megdícsérte) igen, a sok komplimentum után a gyüjteményét ő királyi fensége Auguszta főhercegnő is megtisztelte látogatásával? Beczkói-Biró Henrik nem tetteti magát, nem csinál titkot belőle, hogy meg van hatva, hogy boldog. És mégsem ez a célja az ő mindennapos följárogatásának a múzeumba; ennek nincs is célja, oka van. Ő valóban a kiállítás miatt hágja a múzeum lépcsőit, hogy kiélvezze az új rendezést, mely új hangot ad az ő kosztáinak, az ő burchhardtjainak, mik neki olyan sokat beszélnek el, mint igazi «regények». Csak azért vizitel nap-mint-nap, mert itt a tornyaik és szőnyik máskép hatnak, mint otthon. Ez az összenőttség képeivel, amint karjuknál fogva vezeti vendégeit képről-képre lelkesedve kedveseiért, a rippl-rónaikért, a pentelei-molnárokért, ez az igazi amatőrség az, ami a legszebb a gyüjteményben. És hát leveszem a kalapomat az ő fejlődése előtt, ahogy ő eljutott Béli-Vöröstől Bernáthig; bár ezért neki is le kell vennie a kalapját énelőttem, mert én meg Márffyig Innocenttől jutottam. Nem divat után futó sznob Beczkói-Biró Henrik, ellenkezőleg, óvatos konzervatív úr, aki lépésről-lépésre biztonságosan akar előrejutni és csak azt veszi be a gyüjteményébe, mit teljesen át tud érezni, amivel azonosítani tudja magát. Legjobban pedig avval mutatta meg igazi amatőrségét, hogy amikor mások állítólag a súlyos idők miatt még a kiállításlátogatással is fölhagytak, ő nem szűntette be a gyüjtést, nem tudta beszüntetni, mert igazán ekkor kapott kedvet hozzá: mikor fölnyiltak előtte az újító művészet szépségei. Az utolsó három év óta vagy húsz képet vett; ezóta szerezte meg a rippl-képeinek nagyrészét, a szőnyiket, az aba-novákjait, a bernáthját, a lehelmáriáját. S mialatt napról-napra elsétifikál sütkérezni a dicsőségében, közben latolgatja, hogyan, kivel, mivel folytassa, fejlessze gyüjteményét: egry, márffy vagy czóbel legyen-e a következő? Ez az, ami legszebb ebben a gyüjteményben, őmaga, az amatőri szenvedélye. Szebb a paál-lászlójánál, pedig annál a Szépművészetiben sincs szebb; szebb a kis fényesadolfjánál, pedig az, amilyen kicsi, olyan remekmű, szebb a vaszaryjánál, mely sem nagyobb, sem kisebb, szebb a fínom kis kosztolányijánál, sőt még a zemplényijénél is szebb, holott avval szemben én elfogult vagyok, hiszen a tanárom volt.

MAGYAR KIÁLLITÁS. A TESz a munkahetével kapcsolatban magyar kiállítást rendezett, vagy rendeztetett a Műcsarnokban. Csak üdvözölni lehet a TESz-t a jószándékáért, mit úgy a munkahét megszervezésével, mint a magyar kiállítás gondolatával kifejezett. Ugyan egy ilyen kiállítás nem hangsulyozza jobban a magyar jelleget, mint bármely másik, mert hiszen a magyar szellem minden magyar művész alkotásában benne van, függetlenül az alkotás tárgyától, mialatt az idegen művész alkotása idegen marad, ha a legmagyarabb tárgyat ábrázolja is. Mégis az idegenforgalom fokozására hasznos lehet egy ilyen kiállítás, ha nem stílusbeli, csak etnografiai különlegessége miatt is. Sajnos, ami a kivitelt illeti, azt nem lehetett balkezesebben csinálni. Nem az én föladatom, hogy a propaganda-fölvonulás mucsai «kiállítását» szóvá tegyem, viszont nem hagyhatom szó nélkül ikertestvérét: a műcsarnoki kiállítást.

Ismét szaporodott a tapintatlanul rendezett kiállítások száma, mikor fölülről kiadott jelszó a művészek kibékítése. Ezt a szép gondolatot, ami egy «magyar» kiállítás, elposványosították avval, hogy a kiállítás szervezését nem egy csoportközi bizottságra, mindenirányú zsürire bízták, hanem kiadták az Egyesületnek. Minden kicsit hozzáértő ember figyelmeztethette volna a TESz urait, hogy kár lesz ezt a kiállítást így csinálni, mert csak kudarcba fulladhat. Egy «magyar» kiállítás tulajdonképpen szűkített tárgykörű Nemzeti Kiállítás, mit csak ugyanazon az alapon lehet rendezni. Hogy egy alkotás szelleme magyar-e vagy sem, azt egy frakció nem ítélheti meg, legalább is nem döntheti el. Ennek a megítélését, eldöntését egy frakcióra bízni annyit tesz, mint újra tápot adni a gyűlölködésnek, amivel a lemaradtak viseltetnek az újítók iránt. Mind szónokolhatott a TESz ülésén a kitűnő poéta József Ferenc főherceg a művészet fejlődésének szabadságáról, nem az Egyesület az, mely a művészeti szabadságot biztosítani tudja.

A rendezőség, mely a kiállítási katalógushoz előszót írt, fölöslegesen emlékezett meg azokról a visszautasítottakról, «kiket a modern irányzatok eltérítettek a magyar nemzeti tárgyaktól». Ilyen visszautasított nagyon kevés volt; a többség számítva a jóhiszemű Medgyessy és Csorba sorsára, anélkül, hogy összebeszélt volna, nem is küldött semmit az ilyen zsüri elé. Holott a tartózkodás kockázatos volt. Az újítók túlságosan ismerik a túlsó oldal harcmodorát, semminthogy ne lettek volna előre tisztában avval, hogy visszavonulásukat önbeismerésnek fogják értelmezni, mintha ők saját maguk magyartalannak nyilvánítanák művészetüket. A taktika, el kell ismerni, tökéletes volt; isteni csuda, hogy mégis dugába dőlt. Lehetséges, hogy az agyonsanyargatott művészeknek még mindig olyan erős a gerince, hogy vállalni tud ilyen kockázatot, minő a távolmaradás? Nem valószínű; ilyen kemény gerince a művészeknek jó időkben sem volt, hát még ma. Ellenben éppen az agyonsanyargatottságuk, a fáradtságuk tette őket annyira indolensekké, hogy nem küldtek be semmit. Ezen bukott meg a «pokoli» terv.

A kevés élvezhető munka közt, mi itt akad, legszebb a Fényes Adolf téli tájképe. Márk Lajos dinnyés csendélete, Burghardt Rezső fátyolos erdei tája kiválnak fínomságukkal.

KRITIKAKRITIKA. A szeretetteli bírálatot legrégebben az emberies szívű kritikusok széniora, Gerő Ödön gyakorolja. Az öregúr elve nyilván az, hogy nem szükséges az embereket sokat korholni, eredményesebb, ha dícsérik, hogy aztán azt csinálják, amiért megdícsérték őket. Csakugyan, az optimista magyar azt kívánja, hogy megelégedettek legyenek vele, akkor szívesebben dolgozik; ha gáncsolják, elmegy a kedve a munkától. Hogy milyen határtalan ennek a bölcsnek a türelme, az most mutatkozott meg a műcsarnoki Magyar Kiállításon, melynek botrányos körülményeire ki sem térve, ismert szeretetével minden megdícsérhetőt kiemelt, amit csupán nagyítóüveggel is föl lehetett fedezni. Amellett éppenséggel nem lehet állítani, hogy a jóságos kritikusnak nincsenek preferenciái: a haladó művészetnek hitvallója ő, nincsen annak nála küzdőbb harcosa. Nos, ez a Gerő Ödön, ki a legnépesebb kiállításon is lehetőleg minden nevet megemlít, egyszer kisiklott, türelmetlen, bosszús gesztust tett; megtette az újítók (KUT) egyik régebbi kiállításával kapcsolatban, még hozzá avval kapcsolatban, melyen a fiatalabbak szerepeltek, hogy szellemeskedő manirban csipkedte kedvenceit, amiért nem is olyan fiatalok már, nem is olyan újítók. Ki bánthatta meg így a szelídség megtestesülését, hogy így a saját fiai ellen fordult? Azazhogy nem is fordult ellenük, mert a bevezetés után elpárolgott a haragja és tömött két hasában keresztül, mintha mi sem történt volna, simogatta őket. — Pedig a fiatalság kritikusának igaza volt: a KUT fiataljai nem is olyan fiatalok, nem is olyan újítók. A legfiatalabb KUT-tag is túl van a huszonötödik évén; a Nyolcak művészei közül nem egy, Czóbel, Czigány, éppenhogy elérte ezt a kort, maga a vezér, Kernstok sem haladta meg a harmincötöt, Tihanyi azonban mindössze huszonegy éves volt. A mai fiatalok szemlátomást lassabban fejlődnek és kevesebben is vannak. És ugyancsak igaz, hogy nem annyira újítók, mint az előttük járó nemzedék. Kétségkivül mást csinálnak azoknál, nem gépiesen ismétlik, amit azoktól megtanulhattak; mégcsak nem is érlelik azt, amit azok megkezdtek, hiszen erre nincs szükség. Minden nemzedék maga érleli ki azt, amit kezdeményezett. A szimultanizmus alapjában más, mint a kubizmus volt. Éppencsak hogy a szimultanizmus stílusát ugyanazok teremtették, kik a kubizmust is; nem a harmincévesek, hanem a negyven-, meg ötvenévesek. A harmincévesek szigorúan véve valóban nem kezdeményeztek új stílust. Nincs mit vitatkozni rajta, a harmincévesek sem nem fiatalok, sem nem újítók. Kérdés csak az, szabad volt-e ezt egy Gerő Ödönnek olyan hangon megírnia. Mert először is ennek bizonyára megvan a maga mély oka. Gerő Ödönnek ezt az okot kellett volna keresnie és nem megelégedni a tény csúfondáros leszögezésével. Másodszor a kritikus örüljön, ha az utóbbi évtizedek sűrű meglepetései után egy kis nyugváshoz jut, mikor rendszert kereshet a fejlődéstől tömegesen világrajött formák közt, miket eddig nem volt ideje megérteni. Eddig a művészek dolgoztak, a kritikusok csak halandzsáztak. Most a teoritikusokon a sor, hogy megmutassák, mit tudnak. Nem elég azt megállapítani, hogy a művészek leálltak. Mi az, amit csináltak, és miért álltak le, ezt kell tudományosan érthetővé tenni. Bizonyára végére jutott valamilyen tendencia és egy másik újnak elindulása előtt némi pihenőt tart a fejlődés. Effélekép magyarázta volna a tényt az igazi Gerő Ödön, ha nem indul föl, ami nem állt jól egy jóságos öreg bölcsnek, aki nem ezt szokta cselekedni.

DIENER DÉNES RUDOLF. Az őstehetségfölfedezéssel elfoglalt sajtókritikusoknak megint sikerült hallgatással elsiklaniok egy kivételesen fínom művész kiállítása fölött, melynek nincs egyéb hibája, mint hogy némileg ismert és sajnos nem eléggé elismert. A művészek közt éppúgy, mint a katonaságnál, vagy más hivatalokban van egy bizonyos ranglétra, amit őnáluk nem fölülről állapítanak meg, hanem egymás közt, esetleg műkereskedők bevonásával alakítanak ki. Mondanom sem kell, hogy ez a lábtó nem az érdemek szerint, vagyishogy a legkülönfélébb érdemek szerint alakul, melyek közt a művészeti sokszor a legkisebb szerepet játssza. Így a művészi ranglétra igen alacsony fokára állították azt a Diener Dénes Rudolfot, aki a mostani kiállítása szerint, mit a Fränkel-Szalon mutat be, jóval fölötte áll sok ünnepelt művésznek. Hiszen meg lehet érteni, hogy az életben a művészet nem minden, ott egyéb tulajdonságok is kellenek az érvényesüléshez: vagy erős ököl, vagy sok praktikus érzék, erős könyök, de legalábbis kedves modor. Bizonyára Diener Dénes egyikével sem rendelkezik eme, vagy hasonló érdemeknek, ezért nem boldogul az életben. Ezzel ő talán már számot is vetett, minthogy már nem mai gyerek és kikalkulálhatta, hogy tisztes polgári foglalkozása gyümölcséből mennyit fog fiára hagyni örökül. Ám amibe nem törődhet bele sem könnyen, sem nehezen, az az, hogy a saját pályatársai nem becsülik eléggé, hogy a kritika kivételes művészetének megfelelő méltatása helyett kevés kivétellel meg sem említi kiállítását. Mi maradt ma a művésznek ebben az elállatiasodott világban, mint a pályatársainak megbecsülése és a kritika kitűntetése? Már azon is túl vagyunk, hogy a koldus festő kritikája csak néhány sorból áll, mialatt a futball-sztárokról hasábos cikkek jelennek meg. Azonban, hogy erre a néhány sorra sem méltatnak egy ilyen kiállítást, amilyen nincs öt egy évben, ez már nem a művész szégyene, hanem a rajta elsiklóké.

A kritikusok nem védekezhetnek avval, hogy Diener Dénest nem méltányolják a saját kollégái, ebben része lehet az ő slemilségének; éppen a kritikusoknak dolga volna őt ezért megvédeni. A kollégái nem védekezhetnek, hogy Diener-Dénes művei nem elég egyéniek, túlközel állnak a francia iskolához, a Cézanne-hagyományhoz, a Bonnard-stílushoz. Az vessen rá elsőnek követ, aki ebben nem hibás, vagy csak kevésbbé hibás. A legcsekélyebb elfogulatlansággal is nézve, őt is éppoly kevéssé illetheti ezért szemrehányás, mint a szerencsésebb arrivistákat. Persze az ő képességének is van határa. Nyilvánvaló, hogy nem olyan nagyszabású lélek ő, mint egy Gauguin, vagy akár egy Rippl-Rónai; de a kortársai közül van-e csak egy is olyan nagyszabású? Kétségtelen, hogy figuráiba nem tud annyi lelket önteni, mint tájképeibe vagy virágcsendéleteibe. Hanem ezekben aztán mesteri. És a koloritja, melyekben pedig vitathatatlanul egyéni, olyan, hogy azt nem csinálja utána a magyar festők közül öt.

Felelős kiadó: Lehel Ferenc. — 8970.34 Hungária Hirlapnyomda R. T., Budapest, V., Vilmos császár-út 34. Felelős: Schmidek Géza

Diener-Dénes Rudolf

Nagy Tibor

56339-911 sz.

Lap:

Megjelent:

„Soha nem volt oly szép a művész feladata, mint ma"

Beszélgetés a 60 éves Diener-Dénes Rudolffal

Sok 70 és 80 éves művésztársa közt majdnem egészen fiatalnak számít a legfrissebb festőművészjubiláns: a 60 éves *Diener-Dénes* Rudolf. Mindig friss, mindig derűs, akár csak a képei, lírai festészetünk e mosolygó remekei.

Most, hogy életének hatvanadik évfordulóján kell nyilatkoznia önmagáról, gyermetegen elakad a nyelve, angyali kedvességgel kínlódik a szavakkal.

— Ne botránkozzatok meg — mondja kedves nyíltsággal —, hogy hatvanéves koromra sem tudtam egy ünnepélyes nyilatkozatot kitervelni önmagamról. Az én nyelvem — a piktúra nyelve — a szemekhez szól és nem a fülekhez. Szavaim a színek s ezekben szoktam beszélni önmagamról.

A nagy titok

— Ezek a „szavak" derűsek, mint az arca — vetettük közbe —, mi a titka ennek a derűsségnek?

— Nem titok ez — feleli határozottan —, hanem valóság és pedig nem is mai keletű valóság. Művészpályám kezdete óta végigkísért a jókedély. Nem azért, mintha gondtalan lett volna az életem vagy úgynevezett bohémként a könnyebbik oldaláról fogtam volna fel az életet. Sőt, nagyon is a nehezebb oldalán éltem: *proletár szülők protekciónélküli fiaként indultam el küzdelmes pályámra* s hét évig tartó nehéz párisi tanulmányidőm alatt sem *Ferenczy* Károly kitűnő tanítómesterem ajánlólevelét tartottam a legmegfelelőbb ajánlásnak, hanem amit festményeimben adhattam. Az ifjúkori nélkülözésekben és *a felszabadulás előtti legborzalmasabb időkben is megtartottam a kedélyemet, a derűlátásomat s talán ép ez mentett meg családommal együtt a pusztulástól.* Mint haladó művész, számomra a haladás szelleme nemcsak világnézeti fogalmat, nemcsak értelmesen megfogalmazott és kifejezett szavakat jelent, hanem érzelmi alapozottságot is. Kik legyenek derűlátók elsősorban, ha nem a haladó művészek, akiknek mindig hinni kell az igazság győzelmében?

— *Én* — mondja fölemelt hangsúllyal *Diener-Dénes* Rudolf — *még akkor is az igazság győzelmében hittem, amikor még a „reálpolitikus" mérlegelők szerint a hamisság hadállása volt az erősebb.* Hogyan is lehetnék pesszimista most, amikor végre a haladóké, a termelőké és az alkotóké lett Magyarország s világszerte is az igazság embereinek tábora lett az erősebb — a hamis erőszakosakéval szemben!

Kép lesz a 30 év előtti témából

— Mi a véleménye az új realizmusról, vagyis a művészet korszerű társadalomépítő munkájáról?

— A piktúrában a tájkép és a csendélet sohasem válhatik elavulttá. Így a szocialista realizmusnak sem célja az, hogy elhanyagoljuk a művészetben a tájképet s a csendéleti kompozíciókat, hanem hogy fokozzuk a természet és a tárgyi dolgok megjelenítésének emberközponti, helyesebben társadalomközponti jelentőségét. *Soha nem volt még művész feladata olyan szép, mint ma: mikor a dolgozó embereknek és a dolgozó emberekért alkothatunk.* A múltban nem festhettem freskót s egyéb monumentális képet, mert nem voltak megrendelőim hozzá. Most ezt is elértem — amellett, hogy állandó tiszteletdíjat kapok a kultuszminisztérium művészi osztályától! *Egy paraszti tárgykörű monumentális képen dolgozom, amelyben a munka és a természet harmóniáját érzékeltetem.* 1919 óta melengetem magamban ezt a témát S most, 30 év után, a népi demokrácia Magyarországán, végre itt az alkalom, hogy megfesthetem.

Nagy Tibor

xm .

em a Nagyságod által ajánl-
sonai éjjelén nem jelentke-
munkálat elfogadására.
-ló 30-án tartott ülésében
nyelem javaslatát, hogy
éjus hó 21-én kiadja.-
ki Lapokban" ki is hirdet-
lányt Nagyságod nevére és

ot ide mellékelem, vonus
t átvenni és beküldése

zik, *ártételest követett el.* A régebbi számlák átvizsgálása alkalmával bukkantak a szabálytalanságra. *A cég a rezsiórabért 13.50 forintról önkényesen 15 forintra emelte fel.* Külön felszámította a segédanyag árát, az adót, a számlabélyeget, de mivel még így sem tudta kihozni a túlságosan nagy végösszeget, a felhasznált anyagokat is értéken felül számlázta.

Drága és rossz volt a munka

Caribi-tengerben és lakosságuknak nagy része néger, indián, vagy félvér. A fiatal lord, aki úgylátszik nem követi hűen kormánya útmutatásait, ismételten elkövette azt a példátlan „szabálytalanságot", hogy ünnepélyes alkalmakkor a kormányzósága alatt álló szigetek polgárai közül feketebőrű, avagy halványabb, de mindenesetre nem fehér vendégeket is meghívott. A trinidadi és tobagoi fehér arisztokrácia, akiket Angliában általában „cukorbáróknak" neveznek, mert ezer meg ezer hektár cukornád-ültetvényeiken szerezték a vagyonukat,

mélységes sértést látott a kormányzó magatartásában és panaszt tett az angol kormánynál,

amely erre „személyes jelentéstételre" *Londonba citálta Baldwin lordot.*

Creech-Jones angol gyarmatügyi miniszter, akit az önfejű lord a sajtónak adott nyilatkozatában röviden és tömören „szegény nyomorult kis Creech-Jones-nak nevezett, már a lord megérkezésével kellemetlen helyzetbe került. Előrelátása ugyanis nem valami luxusgőzösön érkezett

Fotoriport a hágai királyi esküvőről

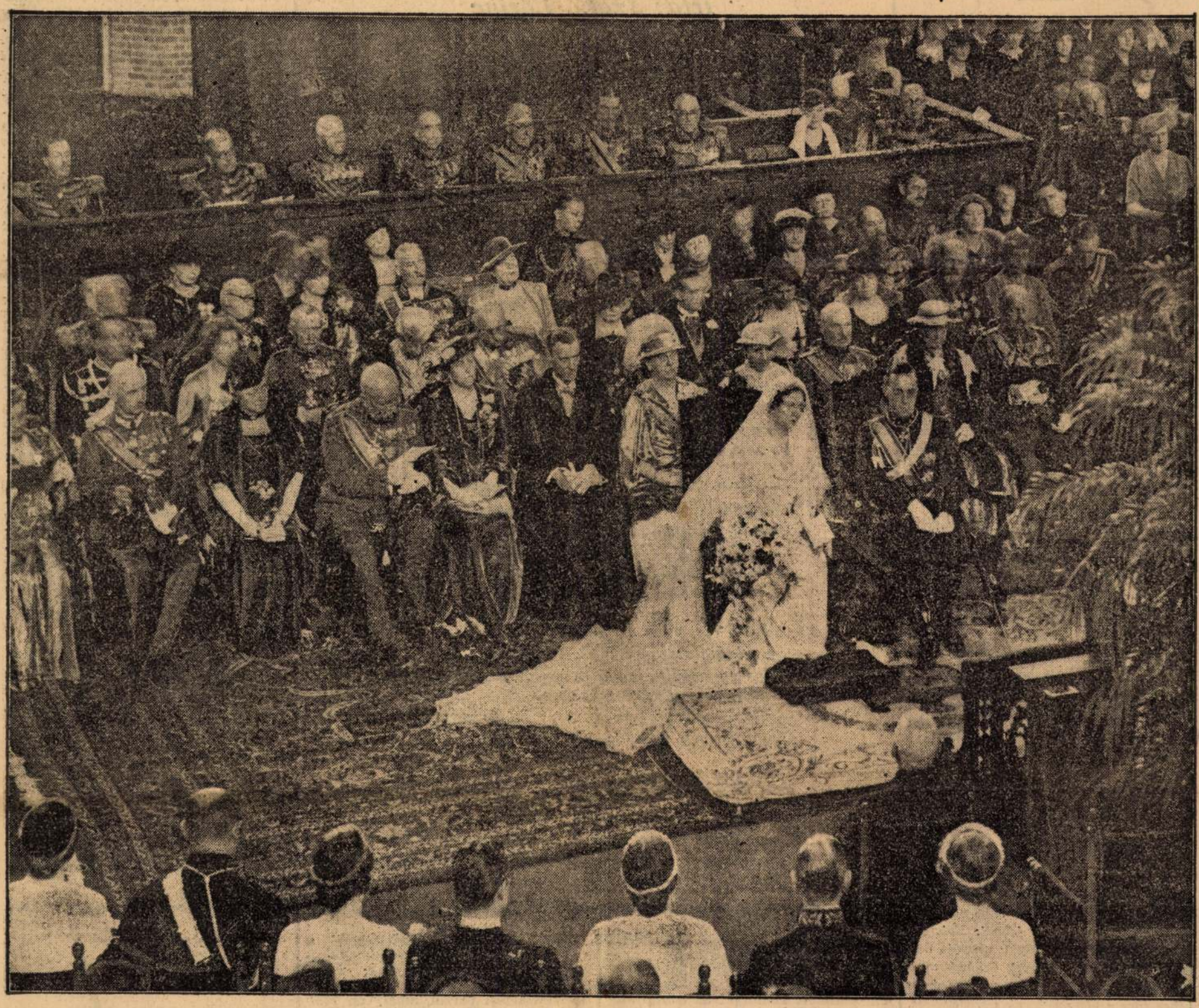

AZ ESKÜVŐ A SZENT JAKAB TEMPLOMBAN. ELŐL ÜL JULIANNA TRÓNÖRÖKÖSNŐ ÉS BERNÁT HERCEG. A MENYASSZONY MÖGÖTT VILMA KIRÁLYNŐ, A KIRÁLYNŐ JOBBJÁN ASCHWIN HERCEG, A VŐLEGÉNY BÁTYJA, A KIRÁLYNÉ BALJÁN ARMGARD HERCEGNŐ, BERNÁT HERCEG ÉDESANYJA

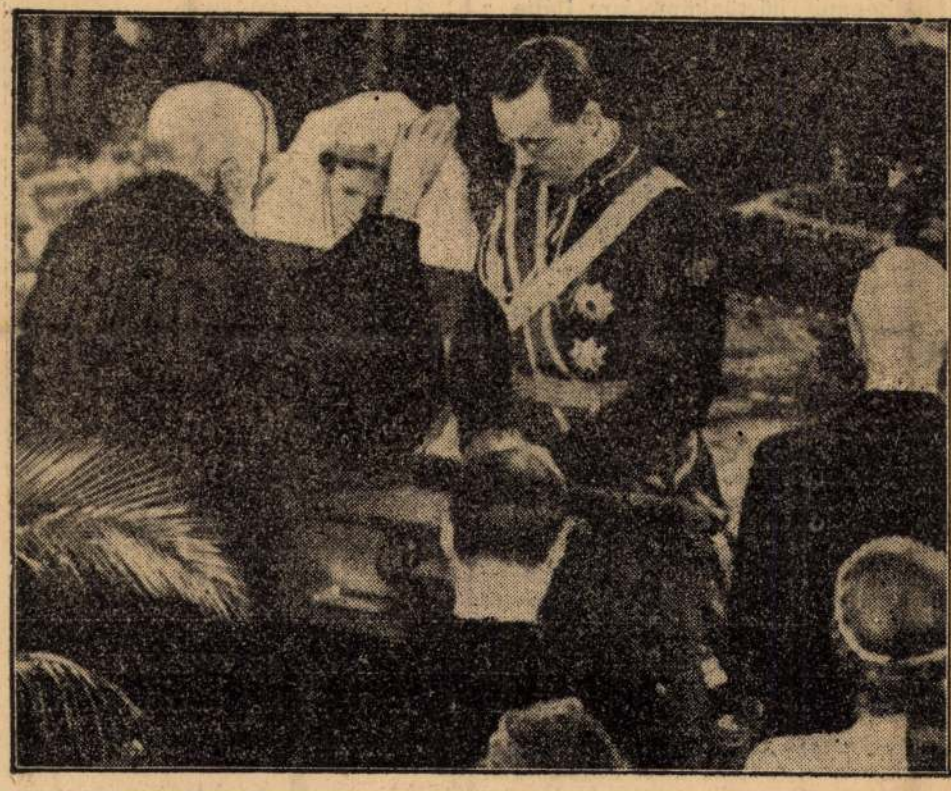

A MENYASSZONY ÉS A VŐLEGÉNY AZ ESKETÉSI SZERTARTÁS KÖZBEN

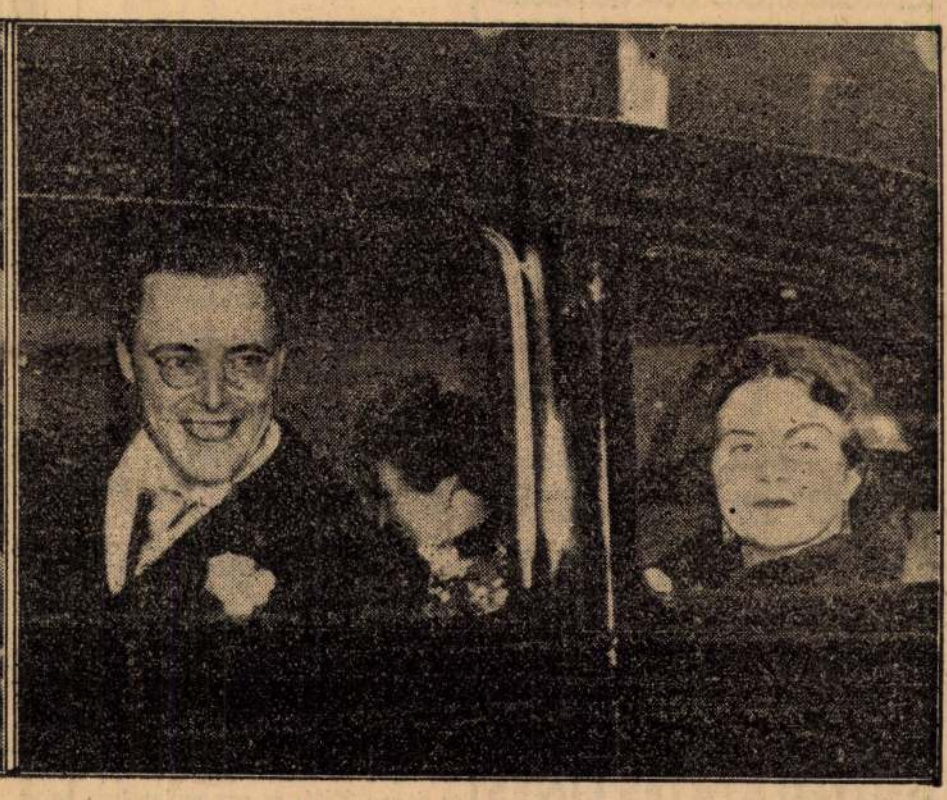

AZ ÚJ PÁR AUTÓN ELINDUL NÁSZÚTJÁRA

HÍREK

— **Festőavatás Fränkelnél.** Nem egészen ismeretlen ugyan *Diener-Dénes* Rudolf neve, hat-hét év óta felbukkan néha egy-egy képe valamelyik kiállításon, anekdótákban is szerepel olykor egy jó mondása kapcsán, de tulajdonképpen csak most ismerjük meg őt mint festőt, első gyüjteményes kiállításának harminchat képéből. Sokáig hányódott ez a művész itthon és Párizsban, ahol a nyomorúságnak gazdag változatain ment keresztül, amíg vére újra hazavetődött és beállt a szentendrei művészkolóniába. Párizsban is, itthon is a jó művészek jó képeiért rajongott, csillogó szemmel, lelkesen agitált mindenért, amit ő jónak tartott s ami legtöbbször meg is érdemelte ennek a lelkes embernek rajongását. Az volt az ő iskolája, mialatt évekig nem vett ecsetet a kezébe, hogy nézte, tanulmányozta a mesterek műveit, a mesterműveket. Így történhetett meg aztán, hogy most egy kész, érdekes és nagyon értékes festő áll előttünk, egy bámulatos színesen látó művész, aki minden érzését, minden hangulatát, egész lelki világát s világfelfogását színekkel mondja el. Ma még szomorú egy kicsit, de érezni lehet, hogy szeme elől el fog tünni a ködfátyol, amely látását elhomályosítja s amely nem engedi vásznain villogni az örömet, hogy olyan szép színes a világ, mint amilyennek ő látja. Az öröm vakmerősége hiányzik ezekről a szép bánatos képekről. A művész kedves öngúnnyal azt mondja, hogy azért szomorúak a képei, mert festés közben mindig arra gondol, mennyivel nagyobb nála Rembrandt. Igen, Rembrandt, Tizian, Lionardo és társaik nagyon nagyok, óriások. De ők nem zavarják az élőket, ők napok, csillagok, üstökösök, bolygók s bizony nem méricskélik a mi eredményeinket. Ne zavarja a művészt az óriások árnyéka, ő csak rajongjon s dolgozzon oyan lelkesedve, mint a fehérhajú fiatal Diener-Dénes, aki irgalmatlanul sokat nyomorgott, hogy végre festő lehessen. Igazi művész lett belőle, ennek a szenvedélynek egész regényességével és nemes nagyravágyásával. A művészeti esztétikusok essenek neki munkájának, kritizálják, elemezzék, osztályozzák, mi gyönyörködünk benne és örülünk neki. *(ks.)*

— **Nyiregyházán tilos a női zenekar, a kasszában csak 40 évnél idősebb nő ülhet.** *Nyiregyházi tudósítónk jelenti:* Nyiregyháza rendőrkapitányságának vezetője rendeletet adott ki, amelynek értelmében *a cigányzene és a közerkölcs védelme érdekében tilos a női zenekarok szerepeltetése.* A rendelet megtiltotta a női kiszolgálók alkalmazását is a vendéglőkben s a vendéglői pénztárakban alkalmazott nő életkora 40 évnél alacsonyabb nem lehet.

UNITED STATES LINES

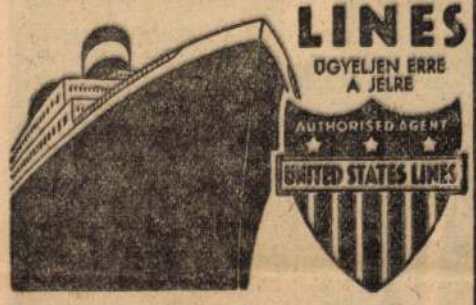

NEW YORK-ba

Heti járatok Hamburg, Havre és Southamptonból modern kabingőzösökkel

Washington ..... 1937. jan. 27*
Manhattan ..... 1937. febr. 10*
és két kedvelt testvérhajóval
President Harding ..... 1937. jan. 20*
csak tehert szállít.
President Roosevelt .. 1937. febr. 3*

*Behajózás Hamburgban előző este, Havre és Southamptonban egy nappal később

Olcsó körutazási jegyek
Hamburg–Havre–New York

UNITED STATES LINES
a Baltimore Mail Line vezérképviselője
Budapest, VIII., Fiumei út 3. Telefon 1-366-95

TÉL

Írta: Szabó Lőrinc

Íme, csak pénz kell, egy kis nyugalom,
s már jó a séta a hegyoldalon,
frissebben mozgok, a fagy engedett,
nem szorítja ökölbe testemet
a kimerült és görcsös akarat.
Könnyű vagyok és biztos és szabad.

Csak egy kis pénz, s már mozdul a gyanu,
hogy nem voltam én mindig szomoru
is a remény, hogy nem mindig leszek.
— Mennyit rágalmaztam az életet,
— gondolom, — pedig szép is... Csakugyan...
Vagy most csapom be igazán magam?

Kerekre nyitom a szemeimet
s úgy nézek körül, mint egy kisgyerek,
szinte peng az üvegkemény világ,
de rajtam egy meleg hang csendül át,
hogy jég s kő pattan, törik az acél
s nem a szabadság ereje a tél.

— Nem ez az erő, — mondom, és nagyot
roppan talpam alatt egy befagyott
kis tó, hártyás, útszéli pocsolya...
— Mindegy, — kiáltom, — jön a tavasza:
a lábaninc jég holnap járni fog,
a szárnyaninc víz holnap szállni fog!

Óh élő víz, puha és bölcs erő,
te mindig mozgó, mindig pihenő,
édes egyensúly, lengő nyugalom,
a te példád vezessen utamon,
hadd legyek könnyű s erős, mint te vagy,
hadd legyek, mint te, biztos és szabad!

Mindig! Mint ma!... — S eszembe jut a pénz:
— Az teszi, — mondom, — a pénz az egész!
A pénz!... — S egy hang gúnyosan fölnevet:
— Megint rágalmazod az életet? —
Nem, nem!... Vagy mégis?... Bennem a hiba...
Szörny tél, elmulsz-e rólam valaha?!

— **Hathetes korában keresztelik meg a kenti herceg kislányát.** *Londonból* jelenti *Az Est* külön tudósítója: A kenti hercegi pár karácsonykor született kislányát az eddigi szokástól eltérőleg csak *hathetes korában fogják megkeresztelni.* Már megérkezett Londonba Palesztinából a Jordán vize a keresztelésre. A királyi pár és a gloucesteri hercegné fogja a keresztszülők tisztét ellátni. *(T)*

— **Házasság.** *Salgó* Imre és neje leányát, Évát, eljegyezte *Kovács* László, Kovács M. bútorgyáros és nejének fia.

Reich Mariska, néhai Reich Mór és neje Lang Anna leánya és *Jabkovszky* Ágoston házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. *Erdélyi* Sándor kórházi főorvos és felesége leányát, Magdát, eljegyezte *Fischer* Sándor, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. ny. igazgatójának és feleségének fia, Alfréd. (Minden külön értesítés helyett.)

x **Kékes Szálló** — jó síhó. Szepes oktat.

x **Sok gyomorbajos ember** nagy megkönnyebbülést ér el, ha félórával étkezés előtt három-négy evőkanálnyi természetes »Ferenc József« keserűvizet vesz be. Orvosok ajánlják.

x **Táncol a Moulin-flotta,** — ez a címe az új *Harmath—Buttola* revűnek, amelyet most mutatott be *Flaschner* Ernő revűmulatója, a *Moulin Rouge.* A két primadonna: *Szönyi* Lenke és *Vágó* Mary duettje, a *Layok egymás között* nagy sikert aratott. Az új revűben rajtuk kívül *Komlós Juci, Rózsa* Anny, *Salamon* Erzsi, *Radó, Feleky, Herczeg, Komlós, Sárossy* és nemzetközi attrakciók lépnek fel. Bemutatják az évad legkacagtatóbb Haesek és Sajó tréfáját és egy mulatságos bokszparódiát is, amelyet az ismert Berde Jenő mutat be. Vasárnap és ünnepnap délután műsoros ötórai teák.

— **Új tárgyalást rendeltek el a nagykanizsai valutaügyben.** *Nagykanizsáról* jelenti tudósítónk: Elsőnek számolt be *Az Est* arról a valutavisszaélési perről, amelyben több kanizsai exportőr szerepelt. *Wellner* Zoltán exportőr ellen is indult eljárás. Az ügyészség azzal vádolta, hogy fizetési eszközökkel követte el a visszaélést, az üzletből befolyt valutát nem szolgáltatta be. A törvényszék hathónapi börtönbüntetésre ítélte, a fellebbviteli bíróság azonban most megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét és utasítást adott *új tárgyalás megtartására.*

— **Gyászrovat.** Trzischkowitzi és freytagi lovag *Sternád* Rezsőné született lilienfeldi *Friedrich* Erzsébet, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, az Erzsébet rend hölgye, 82 éves korában Budapesten meghalt. Temetése január 9-én, szombaton délután 3 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint. Az elhúnytat előkelő családja gyászolja, köztük fia, lovag *Sternád* István, a Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet vezérigazgatója.

Molnár R. Béla okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő e hó 7-én Budapesten meghalt. Temetése e hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából. Az elhúnytban dr. *Molnár* Viktor budapesti orvos fivérét gyászolja.

Dr. *Perényi* Alfréd, a budapesti ügyvédi kar köztiszteletben álló tagja e hónap 7-én elhúnyt. Feleségén és két leánygyermekén kívül nagyszámú előkelő család gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Özv. *Singer* Józsefné e hó 6-án hosszas szenvedés után elhúnyt. A megboldogult Nagyasszonyban Singer Oszkár lapszerkesztő és Singer Aurél, a párizsi Joseph Singer cég főnöke, édesanyjukat gyászolják.

— **Márkus Miksa ünneplése az ujságíró egyesületben.** A *Magyar Ujságírók Egyesületének* választmánya pénteken délután ülést tartott, amelyen *Márkus* Miksa elnök kegyeletes szavakkal megemlékezett az egyesület halottairól. Utána dr. *Tóth* László elnök emlékedett szólásra, aki kijelentette, hogy az új esztendő első ülésén nem mulaszthatja el az alkalmat, hogy ne üdvözölje Márkus Miksát, aki *most kezdi meg elnökségének huszonötödik esztendejét.* Márkus Miksa érdeme, hogy emberi és ujságírói tehetségét, nagy tapasztalatait és bölcsességét mindenkor az ujságírói érdekek védelmére elhasználva, el tudta érni, hogy *az egyesület meg tudott maradni a sajtószabadság szilárd talaján* és megőrizze nemes tradicióit. Arra kéri Márkus Miksát, hogy a magyar ujságírótársadalom szeretete, tisztelete és bizalma közepette *maradjon meg az egyesület élén.* Annakidején *méltó keretekben ünneplik majd meg Márkus Miksa negyedszázados jubileumát,* de addig is a huszonöt esztendő küszöbén szeretettel köszönti a Magyar Ujságírók Egyesülete érdemdús elnökét. Márkus Miksa elnök megilletődött szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért és kijelentette, hogy ő mindig jót akart és tőle telhetőleg mindent elkövetett barátai és munkatársai, a magyar ujságírók érdekeinek védelmében. Tiszta szándékok vezették és sikerült is az egyesület elnökségének és tagjainak támogatásával eredményeket elérni. Azt kívánja magának, hogy az egyesület bizalmának teljességében adhassa át utódjának az elnökséget, addig azonban ugyanolyan barátsággal, szeretettel és *törhetetlen kitartással fog küzdeni a sajtószabadság és a magyar ujságírók érdekeinek védelmében,* mint huszonöt év előtt és huszonöt év alatt. Márkus Miksa szavait percekig tartó tapssal fogadták a választmány tagjai, majd a folyóügyeket tárgyalták és megejtették a tagfelvételeket.

— **Orvosi hír.** Dr. *Vágó* Pál fogorvos szabadságáról megérkezett. Sas utca 4. Telefon: 1—800—38.

— **A malomárok vizébe fagyott.** *Nagykanizsáról* jelenti tudósítónk: Az egyik zalamegyei községben, Fikeházán, napokkal ezelőtt eltűnt egy jómódú lakos, *Karafiát* Vince. Mindenütt keresték, kutatták az eltünt embert, de sehólsem akadtak nyomára. Tegnap este azután az egyik malomárokban a vízbefagyva megtalálták holttestét. A csendőrség nyomozást indított annak tisztázására, hogyan került az eltünt Karafiát a malomárokba.

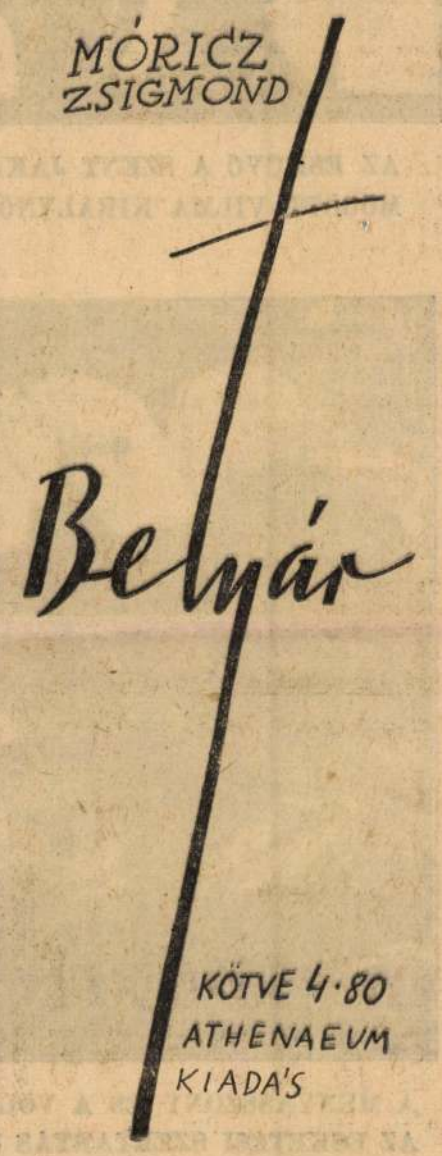

1021 Rudolf Diener-Dénes (1889–1956)

The New Hungarian Quarterly, 1976. 6. 4.

ARTS AND ARCHEOLOGY

RUDOLF DIENER-DÉNES 1889–1956

"A real painter spends all his life searching for painting," Paul Valéry wrote in one of his letters. If we want to grasp the essence of the attitude that has characterized Rudolf Diener-Dénes throughout his life, we could scarcely find a more apposite description.

He was born in 1889 in Nyíregyháza, eleven years after another famous son of the town, the writer Gyula Krúdy. It may not be mere coincidence that both writer and painter shared a certain gaiety, humour and nostalgia, not to mention what was called then a taste for Bohemianism. Their art does not lack common features, though their aim first of all is to achieve a certain poetic re-formulation of reality.

From the age of 13 Diener-Dénes had to support himself. He worked for a hairdresser, a printer and later for a maker of ornamental gold braids. With his savings he left for Budapest, and started to learn drawing at the School of Industrial Design and then attended evening courses at the School of Arts and Crafts. For a short time he was a student of Károly Ferenczy in the Arts School, but in fact, he taught himself the basics of art and as such he continued. After a year in Vienna he joined a colony of artists centred around Béla Iványi Grünwald* in Kecskemét. Thenceforth his name was associated with numerous artistic events, including the exhibition of the National Salon in 1914, the Exhibition of Young Artists in 1917 and the Demonstrative Exhibition of the famous *Ma* Circle** in 1918.

His first one-man show was on display from March 16 to 30, 1924. It is noteworthy that sixteen papers covered the exhibition and their critics noted that the artist already carried the most prominent characteristics his work would show throughout his life.

In the same year he left for Paris, where he stayed until 1931. At that time Paris was still the European and universal capital of modern art—the town where the living tradition of the Impressionists, continued by the Nabis, the Fauves and the Cubists, spread from atelier to atelier, café to café, in the Dôme of Montparnasse or the Rotonde, amongst the artists streaming in from all over the world. It is easy to imagine what the young artist, so sensitive to the influence of such an artistic atmosphere, experienced in the gaggle of theories, trends and statements. His senses could perceive every vibration, even if at the beginning he was somewhat excluded from the movements themselves.

* Béla Iványi Grünwald (1867–1940) painter, one of the founders of the Nagybánya School.

** Ma (Today) a periodical founded and edited by Lajos Kassák, was a centre of avant-garde art and writing. See also Nos. 28 and 54.

position, or intention, cannot be detected among the Britons visiting us. Neither Joseph Andrew Blackwell (1798–1881), a diplomatic envoy, nor journalist Julia Pardoe (1812–1862), two figures mentioned by Varannai, possessed an influence at home commensurate with their counterparts over here, who introduced them to every Hungarian worth knowing. Being English, their devotion to the Magyars was enough to open to them every door and the heart of every patriot.

Blackwell stayed in Hungary on and off from 1843 to 1849 and virtually fell in love with the country in which he served. He was more than familiar with Hungarian conditions before coming here, and the reports he submitted are useful even now, though they are not sufficiently consulted these days for an understanding of contemporary Hungarian conditions. He was taught Hungarian by Fidél Mayer, the editor of Bowring's anthology. His close friendship with Bertalan Szemere, who later became Prime Minister during the 1848–49 War of Independence, dated back to the Hungarian politician's previous stay in London. And he tried to win Count István Széchenyi over to the idea of overseas export, but this effort gained little if any success.

The leaders of a rather isolated country were only too grateful for Blackwell's reports, in which he proposed that Hungary, his second homeland, be given a greater part to play in maintaining the political balance in Europe as espoused by the British. Although he enjoyed Viscount Palmerston's support, he could not rival the influence of Sir Robert Gordon and then Lord Ponsonby, the successive British envoys in Vienna. Once "Szózat", a patriotic poem by Mihály Vörösmarty was printed in English in the London *Metropolitan Magazine* (in March 1850, less than a year after the defeat of Hungary's War of Indepen- dence), Blackwell even lost the chance to be chief consul in Budapest.

Blackwell tried to popularize his political ideas in a play about the Beleznay family, *Rudolf of Varosnay* (1841). It is not the only drama written in English about Hungary, but like the others, this one soon faded into oblivion. One of the characters, Count Frigyes Modor, is based on István Széchenyi. In England, the play was regarded as Hungarian even if written in English, and most certainly, his opinions that the Hungarians are "the Britons of the East" and English men "the Magyars of the West" were much more frequently quoted in Budapest than London.

Miss Pardoe's travel book written in 1839–40, *The City of Magyar, or Hungary and Her Institutions*, runs to three volumes and reflects extensive and careful research. It is the most complete and most authentic account of contemporary Hungary in English, for she describes the people, their history and literature, all with understanding and no reluctance at times to be critical. She criticized the vanity of the nobility, the excessive pride they took in their lineage, their helplessness in commercial affairs and their habit of paying out more than their income to keep up appearances while they left the peasantry to maintain the roads on which they expected to travel. She did not want to hurt or mislead anyone; she only wanted to arouse her compatriots' interest in and sympathy for Hungary. The influence she exercised at home was far from proportionate to her goodwill; nevertheless her courageous and outspoken opinions were extremely useful in combatting the malevolent picture spread by the Viennese from time to time. One of Hungary's greatest poets, Mihály Vörösmarty, wrote in her work: "What should a nation still waiting to be born ask of England, that stands so high?... Be the right example to mankind at home and abroad, so that this small people of ours will learn to fight and live in your footsteps."

SÁNDOR MALLER

Diener-Dénes soon ceased to be an outsider, as shown by his one-man show organized in 1925 at the Le Nouvel Essor Gallery in rue des Saints-Pères. Yet, in his seven years in Paris he sold only two pictures. It was a Hungarian restaurant in rue Huchette called the Little Pipe that enabled him to maintain himself, waiting for better days. Still, the few oil-paintings from that period show his great power of expression, though missing the mellowness that later was so characteristic of his art. The paintings show a certain stiffness coupled with cold colours, burnt like sienna, cinnabar, ultramarine and orange. These he later carefully softened, as in a nude figure which he did in a Montparnasse painting school, or a landscape of Fontenay-aux-Roses, where the marked strokes of the brush, placed side by side, combine to make up a gay vortex. He was also attracted to the embankment of the Seine, where he made several charcoal drawings of the structure of the bridges. To evoke the atmosphere of a small Paris street, he uses China ink and chalk, much different from his interpretation, in aquarelle and pastel, of glittering visions of the world. Yet Paris also afforded him an opportunity to deepen his view of art with frequent visits to the Louvre as well as other museums and exhibitions to familiarize himself with the old masters and those of the moderns he was especially fond of. Besides its advantage to his own art, scrutinizing the works of the masters brought antiquarians and collectors to consult with him about their purchases.

When, after several years in France, he returned to Hungary for good, he would have liked to mount an exhibition of the works done in Paris. Although a few well-informed fellow-artists did show an interest in his art, 1931 was still a long time before his talent and originality were recognized. And financial difficulties did not cease either.

However much be appreciated the artistic activity in Hungary and the beauty of his homeland, it did not make up for the teeming intellectual life and creative inspiration he had had in France, nor for the sights he had become so fond of, like the Seine, Normandy, Brittany. It was not until the World Exhibition that he saw Paris again.

*

From 1936 the name Diener-Dénes started to become known within the more advanced circle of Hungarian artists. In the spring of that year he had five pictures in the group exhibition "Ausstellung der ungarischen Maler" which was organized by the Austro-Hungarian Society under the auspices of the Hungarian Legation in the Neumann und Salzer Gallery in Vienna. In July he again took part in a group exhibition in Vienna and at the Frankel Gallery at 8 Mária Valéria utca in Budapest. The three pictures he entered in that show—*Still-life with Flowers*, *Child* and *Interior*—can be regarded as precursors to his subsequent success. That success started with a one-man show at the same Frankel Gallery, which was the focus of Hungarian art at the time. The show opened on January 10, 1937 and included no less than 36 works, all of which proved the maturity of the painter. As for the catalogue introduction, it was written by Ernő Kállai,* who also did the introductions for the two exhibitions mentioned above. Many painters have noted the lasting influence that Ernő Kállai had on them.

"In the pictures of Diener-Dénes," wrote Kállai, "the fine details of shades and flickering nuances are imbued, densely and directly, with a heartfelt warmth of temperament, Gently subsiding, ardently drifting; serenely contemplating or at the pitch of excitement; transported or feverishly doleful. A long time ago Monet painted various versions of the same object, as dictated by the ever changing effects of sunlight. Diener-Dénes, to, frequently produces different pictorial

* On Ernő Kállai see p. 175 of this issue.

versions of identical or closely related motifs. Yet with him these variations reflect his own changes of mind. The representation is dependent more on mood than object. It is loose and approximate, sometimes suggestive more than revealing, so as not to hinder the evocation of the mood."

Indisputably, those who saw this exhibition, found it a veritable discovery and substantiation of the artist's reputation. Several critics noted the connection between Diener-Dénes and French post-Impressionism. Lajos Kassák reported on the exhibition in the January 1937 issue of *Munka*, giving evidence of his own exceptional perspicacity: "The painting... of Diener-Dénes is so peculiar that it is an integral part of the progress of art as a whole, enriching as much as it is enriched by others. Though not a discoverer or pioneering personality, he is a consummate painter, expressive and full of colour."

Among his paintings of that period considered significant are *Tea*, which is now in the collection of the Hungarian National Gallery; *Woman Dressed in Pink, Darning Woman, Blonde Little Girl, Little Girl Dressed in White, Flowers and Fruits, After Rain, A Street in Szentendre, Line of Cellars* and *Green Hills.*

It is worth mentioning that after the exhibition the Szinyei Society, at its general assembly on January 30, 1937, awarded Diener-Dénes the Szinyei Landscape Prize for *The Hills of Szentendre*, thus recognizing a painter who so often had shown his own appreciation of the streets and environs of Szentendre.

Like Krúdy with whom, by the way, he was on friendly terms suffered from neglect for a considerable period after the Second World War. In 1946 the painter was awarded grand prize of the Szinyei Society and in 1947 he mounted an exhibition in the Centre of Popular Education of Budapest. Thereafter, though, he was surrounded by almost complete silence until the commemorative exhibition of 1968. Only the Pro Arte medal he received from the Minister of Education in 1949, on the occasion of his sixtieth birthday, prevents our saying he fell into obscurity in that period. But now, 18 years after his death, nothing prevents our paying tribute to his art, and surveying his creative activity, which after all lasted for half a century.

*

At a remarkably early age he showed an ability to draw the outlines and features of objects with a single quick stroke. Once when the painter had discovered that his overcoat had been stolen, he told the police that he could not describe a suspect but he could draw him. A few hours later the thief had been apprehended on the basis of the drawing and the artist got his coat back. Within the space of a few moments, Diener-Dénes could grasp the characteristics of a person seen a short while before. It reminds me of the advice that Delacroix gave to a young man, as recounted by Baudelaire in his lengthy obituary of the painter in 1863: "If you do not have the skill to sketch a man in the time it takes him to fall from a fourth-storey window, you will never have the skill for large-scale works."

As times changed, Diener-Dénes, along with the Impressionists and their followers, stopped trying to create "large-scale" works. He could quickly grasp the features of the segment of reality he set out to represent. To achieve this he always chose his media—charcoal, China ink, pen-and-ink, sometimes with water-colour added—in order to fit the motif that caught his eye. He was always drawing: in cafés, in the country, in the Városliget Park, at home, while talking with his family, in the company of his friends; and he drew on whatever he could lay hands on, a sheet of paper, a piece of cardboard, or even the lid of a box. It is true to say that his thoughts were always on art; the attraction of forms and colours; painting, his own, and others'; and the discovery of common features between a new perception or mood and one of his own works.

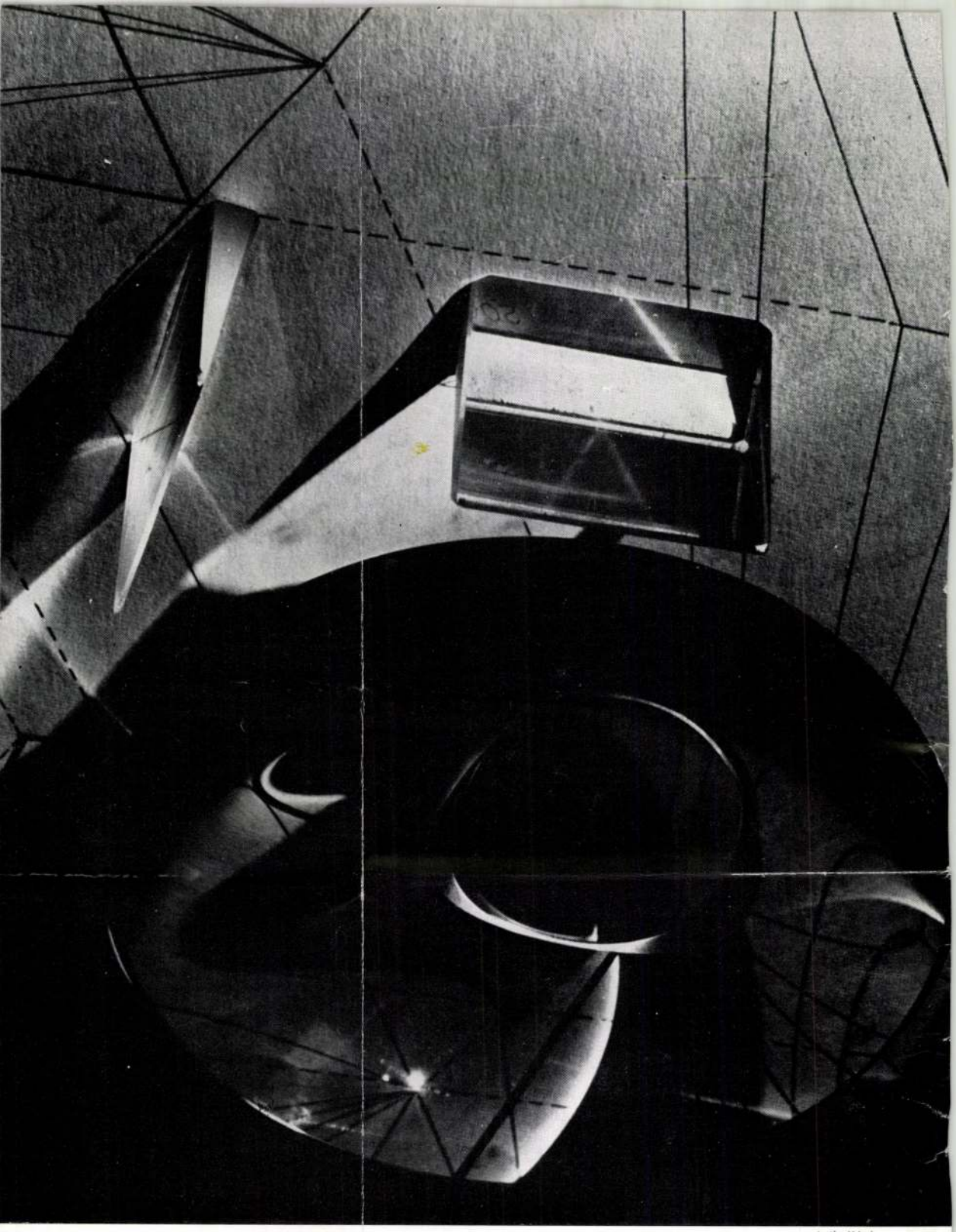

Attila Károly

György Kepes: Lights on Graphy (1965, 40×50 cm)

Alfréd Schiller

◀ Rudolf Diener Dénes: Landscape
(1918, oil on carboard, 37×50 cm)

ENER-DÉNES Rudolf

NHQ 64(1976)

ARTS AND ARCHEOLOGY

RUDOLF DIENER-DÉNES 1889–1956

"A real painter spends all his life searching for painting," Paul Valéry wrote in one of his letters. If we want to grasp the essence of the attitude that has characterized Rudolf Diener-Dénes throughout his life, we could scarcely find a more apposite description.

He was born in 1889 in Nyíregyháza, eleven years after another famous son of the town, the writer Gyula Krúdy. It may not be mere coincidence that both writer and painter shared a certain gaiety, humour and nostalgia, not to mention what was called then a taste for Bohemianism. Their art does not lack common features, though their aim first of all is to achieve a certain poetic re-formulation of reality.

From the age of 13 Diener-Dénes had to support himself. He worked for a hairdresser, a printer and later for a maker of ornamental gold braids. With his savings he left for Budapest, and started to learn drawing at the School of Industrial Design and then attended evening courses at the School of Arts and Crafts. For a short time he was a student of Károly Ferenczy in the Arts School, but in fact, he taught himself the basics of art and as such he continued. After a year in Vienna he joined a colony of artists centred around Béla Iványi Grünwald* in Kecskemét. Thenceforth his name was associated with numerous artistic events, including the exhibition of the National Salon in 1914, the Exhibition of Young Artists in 1917 and the Demonstrative Exhibition of the famous *Ma* Circle** in 1918.

His first one-man show was on display from March 16 to 30, 1924. It is noteworthy that sixteen papers covered the exhibition and their critics noted that the artist already carried the most prominent characteristics his work would show throughout his life.

In the same year he left for Paris, where he stayed until 1931. At that time Paris was still the European and universal capital of modern art—the town where the living tradition of the Impressionists, continued by the Nabis, the Fauves and the Cubists, spread from atelier to atelier, café to café, in the Dôme of Montparnasse or the Rotonde, amongst the artists streaming in from all over the world. It is easy to imagine what the young artist, so sensitive to the influence of such an artistic atmosphere, experienced in the gaggle of theories, trends and statements. His senses could perceive every vibration, even if at the beginning he was somewhat excluded from the movements themselves.

* Béla Iványi Grünwald (1867–1940) painter, one of the founders of the Nagybánya School.

** Ma (Today) a periodical founded and edited by Lajos Kassák, was a centre of avant-garde art and writing. See also Nos. 28 and 54.

position, or intention, cannot be detected among the Britons visiting us. Neither Joseph Andrew Blackwell (1798–1881), a diplomatic envoy, nor journalist Julia Pardoe (1812–1862), two figures mentioned by Varannai, possessed an influence at home commensurate with their counterparts over here, who introduced them to every Hungarian worth knowing. Being English, their devotion to the Magyars was enough to open to them every door and the heart of every patriot.

Blackwell stayed in Hungary on and off from 1843 to 1849 and virtually fell in love with the country in which he served. He was more than familiar with Hungarian conditions before coming here, and the reports he submitted are useful even now, though they are not sufficiently consulted these days for an understanding of contemporary Hungarian conditions. He was taught Hungarian by Fidél Mayer, the editor of Bowring's anthology. His close friendship with Bertalan Szemere, who later became Prime Minister during the 1848–49 War of Independence, dated back to the Hungarian politician's previous stay in London. And he tried to win Count István Széchenyi over to the idea of overseas export, but this effort gained little if any success.

The leaders of a rather isolated country were only too grateful for Blackwell's reports, in which he proposed that Hungary, his second homeland, be given a greater part to play in maintaining the political balance in Europe as espoused by the British. Although he enjoyed Viscount Palmerston's support, he could not rival the influence of Sir Robert Gordon and then Lord Ponsonby, the successive British envoys in Vienna. Once "Szózat", a patriotic poem by Mihály Vörösmarty was printed in English in the London *Metropolitan Magazine* (in March 1850, less than a year after the defeat of Hungary's War of Indepen- dence), Blackwell even lost the chance to be chief consul in Budapest.

Blackwell tried to popularize his political ideas in a play about the Beleznay family, *Rudolf of Varosnay* (1841). It is not the only drama written in English about Hungary, but like the others, this one soon faded into oblivion. One of the characters, Count Frigyes Modor, is based on István Széchenyi. In England, the play was regarded as Hungarian even if written in English, and most certainly, his opinions that the Hungarians are "the Britons of the East" and English men "the Magyars of the West" were much more frequently quoted in Budapest than London.

Miss Pardoe's travel book written in 1839–40, *The City of Magyar, or Hungary and Her Institutions*, runs to three volumes and reflects extensive and careful research. It is the most complete and most authentic account of contemporary Hungary in English, for she describes the people, their history and literature, all with understanding and no reluctance at times to be critical. She criticized the vanity of the nobility, the excessive pride they took in their lineage, their helplessness in commercial affairs and their habit of paying out more than their income to keep up appearances while they left the peasantry to maintain the roads on which they expected to travel. She did not want to hurt or mislead anyone; she only wanted to arouse her compatriots' interest in and sympathy for Hungary. The influence she exercised at home was far from proportionate to her goodwill; nevertheless her courageous and outspoken opinions were extremely useful in combatting the malevolent picture spread by the Viennese from time to time. One of Hungary's greatest poets, Mihály Vörösmarty, wrote in her work: "What should a nation still waiting to be born ask of England, that stands so high?... Be the right example to mankind at home and abroad, so that this small people of ours will learn to fight and live in your footsteps."

SÁNDOR MALLER

Diener-Dénes soon ceased to be an outsider, as shown by his one-man show organized in 1925 at the Le Nouvel Essor Gallery in rue des Saints-Pères. Yet, in his seven years in Paris he sold only two pictures. It was a Hungarian restaurant in rue Huchette called the Little Pipe that enabled him to maintain himself, waiting for better days. Still, the few oil-paintings from that period show his great power of expression, though missing the mellowness that later was so characteristic of his art. The paintings show a certain stiffness coupled with cold colours, burnt like sienna, cinnabar, ultramarine and orange. These he later carefully softened, as in a nude figure which he did in a Montparnasse painting school, or a landscape of Fontenay-aux-Roses, where the marked strokes of the brush, placed side by side, combine to make up a gay vortex. He was also attracted to the embankment of the Seine, where he made several charcoal drawings of the structure of the bridges. To evoke the atmosphere of a small Paris street, he uses China ink and chalk, much different from his interpretation, in aquarelle and pastel, of glittering visions of the world. Yet Paris also afforded him an opportunity to deepen his view of art with frequent visits to the Louvre as well as other museums and exhibitions to familiarize himself with the old masters and those of the moderns he was especially fond of. Besides its advantage to his own art, scrutinizing the works of the masters brought antiquarians and collectors to consult with him about their purchases.

When, after several years in France, he returned to Hungary for good, he would have liked to mount an exhibition of the works done in Paris. Although a few well-informed fellow-artists did show an interest in his art, 1931 was still a long time before his talent and originality were recognized. And financial difficulties did not cease either.

However much be appreciated the artistic activity in Hungary and the beauty of his homeland, it did not make up for the teeming intellectual life and creative inspiration he had had in France, nor for the sights he had become so fond of, like the Seine, Normandy, Brittany. It was not until the World Exhibition that he saw Paris again.

*

From 1936 the name Diener-Dénes started to become known within the more advanced circle of Hungarian artists. In the spring of that year he had five pictures in the group exhibition "Ausstellung der ungarischen Maler" which was organized by the Austro-Hungarian Society under the auspices of the Hungarian Legation in the Neumann und Salzer Gallery in Vienna. In July he again took part in a group exhibition in Vienna and at the Frankel Gallery at 8 Mária Valéria utca in Budapest. The three pictures he entered in that show—*Still-life with Flowers, Child* and *Interior*—can be regarded as precursors to his subsequent success. That success started with a one-man show at the same Frankel Gallery, which was the focus of Hungarian art at the time. The show opened on January 10, 1937 and included no less than 36 works, all of which proved the maturity of the painter. As for the catalogue introduction, it was written by Ernő Kállai,* who also did the introductions for the two exhibitions mentioned above. Many painters have noted the lasting influence that Ernő Kállai had on them.

"In the pictures of Diener-Dénes," wrote Kállai, "the fine details of shades and flickering nuances are imbued, densely and directly, with a heartfelt warmth of temperament, Gently subsiding, ardently drifting; serenely contemplating or at the pitch of excitement; transported or feverishly doleful. A long time ago Monet painted various versions of the same object, as dictated by the ever changing effects of sunlight. Diener-Dénes, to, frequently produces different pictorial

* On Ernő Kállai see p. 175 of this issue.

versions of identical or closely related motifs. Yet with him these variations reflect his own changes of mind. The representation is dependent more on mood than object. It is loose and approximate, sometimes suggestive more than revealing, so as not to hinder the evocation of the mood."

Indisputably, those who saw this exhibition, found it a veritable discovery and substantiation of the artist's reputation. Several critics noted the connection between Diener-Dénes and French post-Impressionism. Lajos Kassák reported on the exhibition in the January 1937 issue of *Munka*, giving evidence of his own exceptional perspicacity: "The painting... of Diener-Dénes is so peculiar that it is an integral part of the progress of art as a whole, enriching as much as it is enriched by others. Though not a discoverer or pioneering personality, he is a consummate painter, expressive and full of colour."

Among his paintings of that period considered significant are *Tea*, which is now in the collection of the Hungarian National Gallery; *Woman Dressed in Pink, Darning Woman, Blonde Little Girl, Little Girl Dressed in White, Flowers and Fruits, After Rain, A Street in Szentendre, Line of Cellars* and *Green Hills.*

It is worth mentioning that after the exhibition the Szinyei Society, at its general assembly on January 30, 1937, awarded Diener-Dénes the Szinyei Landscape Prize for *The Hills of Szentendre*, thus recognizing a painter who so often had shown his own appreciation of the streets and environs of Szentendre.

Like Krúdy with whom, by the way, he was on friendly terms suffered from neglect for a considerable period after the Second World War. In 1946 the painter was awarded grand prize of the Szinyei Society and in 1947 he mounted an exhibition in the Centre of Popular Education of Budapest. Thereafter, though, he was surrounded by almost complete silence until the commemorative exhibition of 1968. Only the Pro Arte medal he received from the Minister of Education in 1949, on the occasion of his sixtieth birthday, prevents our saying he fell into obscurity in that period. But now, 18 years after his death, nothing prevents our paying tribute to his art, and surveying his creative activity, which after all lasted for half a century.

*

At a remarkably early age he showed an ability to draw the outlines and features of objects with a single quick stroke. Once when the painter had discovered that his overcoat had been stolen, he told the police that he could not describe a suspect but he could draw him. A few hours later the thief had been apprehended on the basis of the drawing and the artist got his coat back. Within the space of a few moments, Diener-Dénes could grasp the characteristics of a person seen a short while before. It reminds me of the advice that Delacroix gave to a young man, as recounted by Baudelaire in his lengthy obituary of the painter in 1863: "If you do not have the skill to sketch a man in the time it takes him to fall from a fourth-storey window, you will never have the skill for large-scale works."

As times changed, Diener-Dénes, along with the Impressionists and their followers, stopped trying to create "large-scale" works. He could quickly grasp the features of the segment of reality he set out to represent. To achieve this he always chose his media—charcoal, China ink, pen-and-ink, sometimes with water-colour added—in order to fit the motif that caught his eye. He was always drawing: in cafés, in the country, in the Városliget Park, at home, while talking with his family, in the company of his friends; and he drew on whatever he could lay hands on, a sheet of paper, a piece of cardboard, or even the lid of a box. It is true to say that his thoughts were always on art; the attraction of forms and colours; painting, his own, and others'; and the discovery of common features between a new perception or mood and one of his own works.

In this respect there is the touching anecdote recounted by Mihály András Rónai in an obituary. "In October 1944, Hungarian Nazis with submachine-guns were pushing a mass of people to be killed along the highway. Whoever could not keep up and dropped behind was shot. Diener-Dénes was my partner in the line. We plodded along for hours on end without exchanging a word or looking at each other lest a revolver go off at one of us; even then he wore the small beret he had brought back from Paris. All of a sudden he began to speak, pointing to a scruffy shrub on the side of the road. He said something incredible. I did not understand, and asked him: "What? What do you want?" And he repeated the words, making signs as before: "Just like Corot!"

"He looked indignantly, with innocent annoyance, all the time making signs in my stupified face: "Don't you see?" and pointed to the shrubs: "Quite like Corot, just like Corot." (*Művelt Nép*, August 5, 1956.)

Let us return to the epithet "post-impressionist," which has often been applied to him, even by Kállai and Kassák. We have seen that Diener-Dénes formed his own style as far back as 1924, that is, before his departure for Paris. The only reason it is necessary to emphasize his indebtedness to certain masters of French painting is that Diener-Dénes—just like the French—adopted, instinctively and spontaneously, some of the fundamental principles that had for centuries been incidental to the art of painting, and were first brought out between 1874 and 1925 by the French.

Diener-Dénes was unmoved by the grandiloquent orations with which the propagators of new artistic theories are wont to appear before the public. He himself scarcely ever spoke about his views on painting; he was averse to obfuscation and generalities; he preferred to listen to others' debates—he himself did not take part, except when the conversation turned to technical questions. At such times he was glad to speak his mind, even at the meetings of the colony of artists in Szentendre. He focussed all his attention on his creative work, and strove to be a painter in all ways. The object to be represented was for him of minor importance; he well knew it was just a pretext for the work, a branch from which to swing to get to his world of colours and forms.

Diener-Dénes often failed to sign his works in oils on canvas or cardboard, his aquarelles, crayons and drawings. I believe it was not so much forgetfulness as a feeling that was derived from the moment of creation. In that solemn state his conscious working powers expanded so much that the picture itself became the only signature of the whole being of the painter.

FRANÇOIS GACHOT

ONE-MAN SHOW OF GYÖRGY KEPES IN BUDAPEST

György Kepes's one-man show in Budapest in May 1976 was the artist's Hungarian *début*. The fact that there was such an exhibition pleased all of us who are convinced that artists, who, for some reason or another, have left their native soil still create *Hungarian* art (or at least to some degree Hungarian art), since a native country is not just a question of venue. It is a particularly relevant consideration to Hungarians, for the number of Hungarians living on the globe at present is fifteen million, with one-third dispersed across the face of the earth. This ratio makes it impossible for us to renounce the art created so far—or to be created in future—by Hungarians abroad.

The motives of Hungarian artists who left the country of their own accord or under the pressure of necessity, do not, and in the majority of cases, could not, in any way be considered a "malicious abandonment" of the home country. Their decision was influenced by the greater chances of self-realization and success that the West offered and still offers to those searching after something new—the experimenters, the cultivators of the avant-garde of all periods.

After the collapse of the first Hungarian socialist revolution in 1919, staying at home was actually impossible for the very people who later rose to prominence or had already achieved it in a Hungary that had not yet experienced counter-revolution, reaction and the drift towards fascism, when cultural policy cut off any possibilities of further artistic progress. World-famous Hungarian artists who lived or are still living abroad include László Moholy-Nagy*, who left the country in 1919; Marcel Breuer, in 1920; Victor Vasarely**, in 1930; and Nicolas Schöffer, in 1937. Someone not working in the visual arts, Béla Bartók, was compelled to leave Hungary for the United States in 1940 because of a direct and unconcealed danger to his life. And what was true of the artistic elders living abroad was equally true of the minor, younger Hungarian artists, who had just started or were just on the way to artistic development and self-realization and are now achieving their first real success.

This conviction led to the 1970 exhibition, "Twentieth Century Hungarian-born Artists Abroad" which unfortunately was not entirely devoid of shortcomings, as it included not only truly prominent artists but also almost anybody who wanted to participate and was a Hungarian living abroad. Still, it succeeded in proving the artistic value of Hungarian art produced outside of Hungary.

The process started with that exhibition fortunately continues. In November 1975 the first Moholy-Nagy one-man show was held in Budapest; in April 1976 a minor Schöffer show, something of a token piece, took place in Eger; early in June, Pécs opened a museum to honour its native son, Vasarely; and in the meantime in May, György Kepes's first one-man show opened in Budapest.

Although György Kepes is at least as well known abroad as in his native country, it will not go amiss to give some of the most important details of his career.

Kepes has just turned seventy, having been born in 1906 in Selyp, a village of Northern Hungary. He spent his childhood there and later in Budapest. After secondary school he studied at the Budapest School of Arts under one of the first practitioners of Hungarian plein-air painting, István Csók (1865–1961). On graduation a joined a group of young, progressive hertists chiefly noted for Lajos Vajda*** (1908–1941) and

* See Nos. 46, 57

** See Nos. 25, 58, 48

*** See Nos. 16, 23, 45 of NHQ.

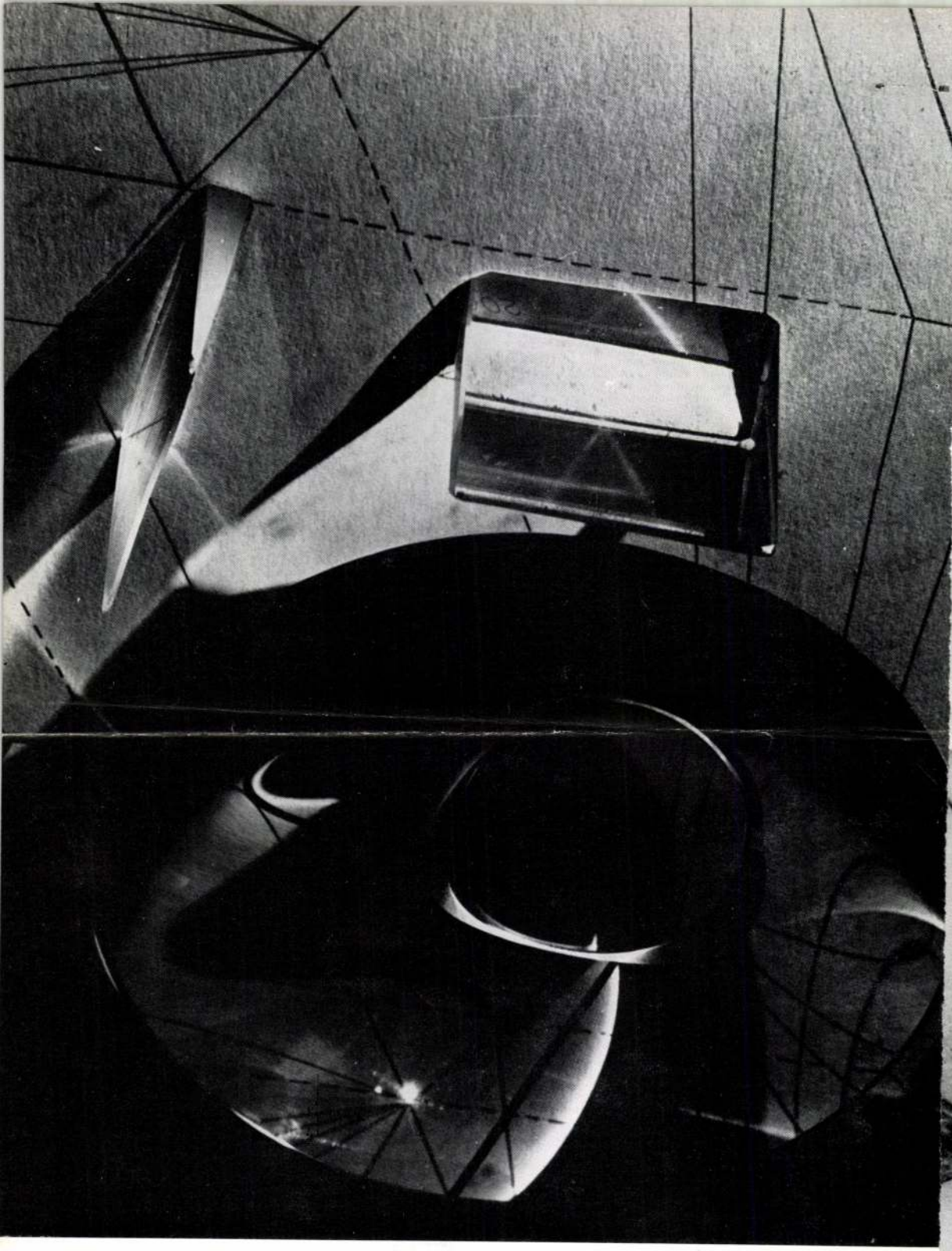

Attila Károly

GYÖRGY KEPES: LIGHTS ON GRAPHY (1965, 40×50 CM)

Alfréd Schiller

◀ RUDOLF DIENER DÉNES: LANDSCAPE
(1918, OIL ON CARBOARD, 37×50 CM)

L'art de Rodolphe Dénes

Par EMERIC OLTVÁNYI-ÁRTINGER

L'ART de Diener-Dénes qui réussit à plaire malgré le niveau auquel se maintiennent ses intentions, malgré qu'il se garde de tout matérialisme superficiel, cet art montre plus d'un trait qui nous permet d'en augurer le plus heureux développement pendant les années qui vont venir. Avant d'en arriver au point où il se trouve actuellement, il est déjà passé par maintes évolutions. Sans parler des modifications opérées dans le domaine des procédés techniques ni du perfectionnement continuel chez le peintre de l'habileté pratique, c'est la conception picturale tout entière et le goût qui président à cette œuvre qui n'ont cessé de mûrir avec le temps. Il ne s'agit pas du tout ici pour lui de s'être engagé dans un domaine étranger à son âme. Il a eu beau assister, depuis une trentaine d'années, à toutes les révolutions picturales et faire toujours partie du petit groupe de chefs de file de sa génération, c'est à peine si l'on trouve trace en lui de courants purement tributaires de la mode. Son art n'a été ni formé, ni influencé par ces courants mais bien par de puissantes individualités. C'est avec un fervent respect qu'il s'est approché des grandes œuvres pour y puiser la force et son activité créatrice s'est toujours nourrie au feu de l'admiration que celles-ci lui inspiraient. C'est grâce à celles-ci encore, qu'après avoir souvent désespéré, il a repris confiance en lui-même. De pareilles impulsions étaient indispensables à un peintre, souvent porté par son caractère vers la stérilité d'une oisive méditation, et dont le talent aurait menacé, sans elles, de s'adonner uniquement à des jeux superficiels bien éloignés de la tension du travail et du sens de la responsabilité.

Il a débuté dans la peinture en tant qu'élève de Charles Ferenczy bien que cet excellent maître n'ait guère eu d'influence sur lui. Il l'a admiré et aimé mais son idéal artistique répondait plutôt à celui d'un peintre d'une génération précédente Ladislas de Paál. Ses premiers paysages, surtout ses sous-bois avec leurs couleurs d'un brun et d'un vert foncés et leur caractère de contemplation picturale, nous rappellent singulièrement les toiles de celui-ci. Les tableaux actuels de Diener-Dénes ont gardé encore quelque chose, moins dans les couleurs sans doute que dans leur atmosphère, de cette parenté avec Paál, ce maître imprégné de culture française mais dont la mélancolie demeure spécifiquement hongroise. Ils ont encore un point de commun: le goût de l'intimité chimérique.

A côté de Paál il fut, à ses débuts, inspiré surtout par Goya. Les tons noirs terre de sienne brûlée et ocres de ses portraits nous apparaissent chargés de souvenirs de Goya et l'état d'âme que trahissent ses peintures fait penser au grand espagnol. Plus tard il fit la connaissance de Renoir et de Cézanne. A leur contact et pour ainsi dire sans transition on vit disparaître de son cercle tout ce qui l'avait influencé jusqu'à cette époque pour ne laisser subsister qu'un seul amour, un amour qu'il n'a plus jamais quitté depuis, celui de l'art français.

Nouvelle Revue de Hongrie
1940. sept.

En Hongrie il n'avait pu que prendre goût à l'art français. A Paris où il put pendant des années s'adonner à la magie de la peinture française, il se laissa tellement envahir par ses profondes impressions qu'il resta longtemps sans oser travailler. Il passa tout son temps au Louvre et au Luxembourg et, comme il le dit lui-même, « c'est ici que l'art classique devint clair à mes yeux, que je compris l'impressionnisme et que j'appris à aimer Cézanne et Renoir pour toujours ». Il est indéniable que c'est de Paris que son art a tiré le maximum de profit. Les dessins qu'il y a faits comptent parmi ses études les plus sérieuses. Ses pastels de cette époque sont clairs, riches en couleurs et, quoique parfois imprécis, spontanés, montrent déjà une expérience qui nous conduit directement à son œuvre actuelle. Ses tableaux, lorsqu'il se fut enfin décidé à peindre de nouveau, après être partis des gris foncés ne tardèrent pas à s'éclaircir mais sans jamais perdre leur sourde mélancolie.

Il n'a peint que peu de toiles à Paris. Il n'a pu se délivrer des fortes impressions qu'il avait éprouvées pendant ses sept années de séjour en France qu'au moment où il rentra de nouveau en Hongrie. Alors ses expériences se rassemblèrent pour former un tout, comme pour donner une base profonde, lentement accumulée et mûrie, à son œuvre, sans gêner en rien le libre développement de son activité artistique. A l'heure actuelle encore, il conserve intactes les qualités qu'il a héritées de la France, son goût qui le rend si attrayant et son sens de la mesure. Il arrive encore que ses toiles trahissent dans certaines parties la permanence du culte de Cézanne ou de Renoir mais, dans leur essence, elles n'obéissent qu'à sa propre impulsion et à son tempérament original. S'il nous faut chercher plus particulièrement dans l'ensemble de la peinture française quel est l'artiste auquel il s'apparente, c'est à Bonnard que nous penserons, surtout pour le charme décoratif de ceux de ses tableaux qui représentent des figures.

*

Il n'est pas actuellement de peintre hongrois auquel le terme de peintre de l'intimité convienne mieux, pour une infinité de raisons, qu'à Diener-Dénes.

Indéniablement chaque artiste possède en soi le désir de comprendre parfaitement le monde et la vie, mais, chez lui, ce désir ne prend jamais le caractère de quelque chose d'inquiétant qui dépasse ses forces, c'est plutôt l'image d'une fleur qui sommeille dans l'ombre. Il s'est rendu compte que les limites de son imagination ne lui permettaient guère d'atteindre à la notion claire des grands mystères de la vie. Il évoque donc dans ses œuvres un monde aux chaudes fluctuations mais assez étroit, au sein duquel les phénomènes de la vie perdent ce caractère inaccessible, à nos yeux, qui les séparent de nous et s'humanisent. Dans ses tableaux, les paysages et les objets ne prétendent plus agir sur nous grâce aux signes intérieurs de leur propre vie mystérieuse. Ils admettent, au contraire, maints points de contact avec la conception que nous nous faisons des choses, en tant qu'hommes. Le langage pictural de Diener-Dénes n'est pas une stricte dialectique, une construction logique du monde mais une rhétorique qui obéit à de purs sentiments. On y chercherait vainement un effort vers l'objectivité, il n'est pas non plus pathétique. Il n'emploie pas de grands mots, ses gestes n'ont rien d'exagéré. Son éloquence se laisse emporter par le courant de son humeur intime et sa poésie vien

de ce qu'on peut trouver l'origine de chacun de ses coups de pinceau dans cette saine rêverie, dans ce balancement tout empreint de sentiments à la suite desquels il parvient à saisir ses sujets de tableaux au moment le plus favorable. Il les traite de la manière qui correspond le mieux à ses sentiments. Il en fait la somme pour les rendre plus compréhensibles. Il ne craint pas en opérant la transposition d'en perdre l'essentiel. Il est sûr que par suite de la plénitude de ses sentiments ses œuvres apparaîtront complètes, même dans tout ce qu'elles nous laissent deviner.

L'imagination ne joue qu'un petit rôle dans la faculté d'observation de Diener-Dénes. Son sens de la délicatesse périssable des choses dépasse son aptitude à percer le contenu permanent de celles-ci. Il utilise beaucoup plus sa vue que son imagination. Mais il remplit tout de suite de sentiment ce qui attire son regard. Ses rapports avec la réalité optique se transforment pour céder la place à la réalité d'un tableau basé tout entier sur un plan poético-pictural. Pour mieux dire, ils s'élargissent afin de devenir l'expression des sentiments de l'artiste. Il ne s'agit donc pas dans ses tableaux d'une objectivité optique. Même lorsque nous admettons que son tableau correspond dans ses parties et dans son architecture à une fidélité à l'égard des impressions visuelles, et que par suite de la force de sa sensibilité visuelle le peintre laisse à ses yeux le soin de choisir tout ce qui mérite d'être conservé de la réalité qu'il a perçue, c'est tout de même la conception poétique dérivée de son tempérament qui confère son essence au sujet du tableau et lui infuse un autre contenu.

Cet esprit visionnaire qui s'élève au degré de l'intuition immédiate de l'être particulier de la nature et qui saisit l'insaisissable, fait défaut à Diener-Dénes. Mais pour le remplacer, il est capable d'un grand dévouement grâce auquel il appréhende l'objet le plus insignifiant même, une tasse par exemple, avec une vraie appétence amoureuse au lieu de le réduire à ses caractères les plus essentiels. L'art consiste dans la transposition des impressions. Mais c'est justement dans la manière dont s'opère cette transposition que la personnalité se manifeste. Diener-Dénes rêve, s'adonne à des rêveries qui ont pour centre les motifs qu'il choisit. Il les caresse, il y accroche les paillettes de ses sentiments, il les modifie et il les complique. Il les émousse, il les exagère. Il les surcharge d'éléments de formes et de couleurs qui ne font pas partie intégrante de la réalité visuelle mais sont, tout simplement, les appendices des sentiments que la réalité a fait naître en lui. La façon dont l'expression sensible mais à peine palpable de ces projections de sentiments s'entrecroise avec les données objectives, voilà ce qui donne à la peinture de Diener-Dénes sa beauté. Cette manière de représenter et d'arriver à l'expression différencie ses œuvres de l'impressionnisme, malgré qu'elles aient de nombreux traits communs avec celui-ci et le conduit vers des régions qui sont aujourd'hui le domaine des meilleurs artistes hongrois.

Il ne va jamais jusqu'à s'écarter irrémédiablement, par amour de la nouveauté, des traditions. Il est indubitable, par ailleurs, que son art, à son extrême pointe, est mûri par l'esprit de son temps sous sa forme la plus pure. Telle est la raison pour laquelle, renonçant à la réalité objective et au manque d'imagination, grâce à l'assaut de ses sentiments et à son élan intérieur, il nous offre dans ses tableaux des impressions optiques telles qu'elles nous apparaissent comme le rayonnement d'une réalité plus belle et plus inspirée.

L'imagination qui, pareille à l'alouette d'Arany, « perce le ciel de son chant » ne joue pas un grand rôle dans l'art de Diener-Dénes. Ses charmants traits individuels y apparaissent dépourvus de toute vanité. Aucune bizarrerie révolutionnaire ne règne au-dessus de l'aspect quotidien de la vie dans ses tableaux. Le triste besoin de vouloir à tout prix tout approfondir ne pèse pas non plus sur l'homme tel qu'il le peint. Ses toiles sont de pures confessions ce qui en exclut aussi bien la recherche que l'excès de réflexion. De sincères confessions s'y manifestent dans leur laisser aller naturel, sans aucune hypocrite résistance. Leur architecture brisée dépend parfois d'une gaucherie picturale mais le plus souvent de ce qu'elles interprètent l'état d'âme qui a donné lieu à la confession. Les plus beaux produits de cet art doivent leur floraison à une conception intime et régulière de la vie et à l'apaisante sûreté que trahit son sens des ombres évocatrices. Le secret principal de la réussite de l'expression est dans la finesse, pour ainsi dire instinctive, des motifs qu'il choisit. Et encore dans le fait que sans trop appréhender d'un seul coup, il ne se déssaisit que difficilement de ce dont il s'est emparé.

Les sujets de ses tableaux ne sont pas extrêmement variés. Paysages de Szentendre, rues, cours, bouquets, natures-mortes avec des fruits se répètent à l'infini. Quand il s'agit des intérieurs, il prend surtout pour modèles sa femme et son fils. Une noble modestie caractérise ces tableaux d'une grande fraîcheur. Ils sont tout empreints d'humilité mais d'une généreuse humilité. Le peintre ne promet pas de nous révéler de grands secrets, mais il nous fait participer à une série de petits mystères. Il excelle à pressentir tout ce qui n'en est encore qu'au stade de la formation et, grâce aux tâtonnements de son avide imagination, il s'en rend immédiatement maître. Peu importe de savoir ce qui se trouvait ou ce qui ne se trouvait pas dans le spectacle originaire. Ce qui est sûr, c'est qu'il a donné dans ses tableaux une forme achevée à ce qui dans la nature et dans ses modèles n'était encore qu'une ébauche. La pluie ne tombe pas encore mais déjà les feuilles se recroquevillent.

La matière que Diener-Dénes emploie est tellement transparente que les tons agissent l'un sur l'autre et créent de la profondeur. Cette façon de jouer avec les tons ne manque pas de nous éblouir. Elle désatomise l'état optique de la terre et couvre d'un émail brillant les objets et les figures qui apparaissent sur les surfaces. Les bleus d'outremer et de cobalte, les rouges d'un éclat tirant sur le rouge foncé, le vermillon de Venise, les verts et les ocres tirant sur le topaze composent parfois une musique telle qu'on a envie de traduire acoustiquement leurs effets visuels.

Au cours de cette étude nous avons peut-être un peu trop insisté sur les limites de l'œuvre de Diener-Dénes. Mais c'est consciemment que nous l'avons fait car cet art dont la valeur nous apparaît tellement précieuse sous son aspect actuel n'a plus qu'à franchir ses limites pour devenir exactement ce à quoi sa vocation le destine. Nous avons tout lieu d'espérer qu'il y parviendra prochainement.

RODOLPHE DÉNES
FILLETTE BLONDE

RODOLPHE DÉNES

PONT

Diner Dénes Rezső
festő

Diner Dénes Rezsö: Önportrait.

Simonelli emlékének, aki egy boldogabb életbe költözött. Előző napon pedig reggel 8-kor a szokásos Requiemet énekeltük holtteste mellett.)

Simonelli miséje, a »*Missa Buda Expugnata*« megkomponálásának körülményeiről és idejéről semmit sem tudunk, mert az akkori szokás szerint a vázlatokat a komponista megsemmisítette és így csak a letisztázott kész művet őrzi a vatikáni kézirattár. Hasonlóképen tájékozatlanul állunk a mise első előadásának dátumával kapcsolatban. Abban a korban a »*première*« mint esemény nem volt fontos. A naplók temérdek mulandó jelentéktelenségről beszélnek. Évtizedeken át pedig semmi határozott nyoma sincs annak, ami ma például leginkább érdekli az embert, hogy egy-egy nagyobb pápai mise vagy ünnep alkalmával *kinek* a miséjét énekelte a kórus. A »Missa Buda Expugnata« első előadására vonatkozólag egy naplófeljegyzés azonban bizonyosságnak vehető támpontot nyujt. Raffaele Raffaelli 1687-i naplójában (Cap. Sist. 106. 80. old.) írja: »*Domenica 14 dicembre Capp. Papᵉ nel Quirinale one cantò messa NOVELLA* ...« stb. (Vasárnap, december 14. Pápai mise a Quirinálban, ahol (a kórus) *ÚJ* misét énekelt.) Ugyanazon mise alkalmából»... *Inoltre il S. Matteo Simonelli*

Diener Dénes Rudolf

Pesti Napló 1937. jan. 10.

Két festő

Diener-Dénes Rudolf

Meglepetés a Mária Valéria-utcai szalonnak ez a kiállítása. *Diener-Dénes Rudolfról* mindig az volt a meggyőződésünk, hogy tehetséges festő, de tulságosan keveset szerepelt, semhogy igazi egyéniségét és értékeit megismerhettük volna. Ha emlékezetünk nem csal, most szerepel először nagyobb, önálló kiállítással és végre azt is megtudjuk, hogyan *fest*, nemcsak annyit látunk, hogyan *szokott* néha festeni. Itt van a meglepetés, — egészen jó és komoly értékek meglepetése. Nem mondjuk, hogy mint *egyéniség* volna különösebben meglepő, de „egyéniségekből" amugy is épp elég volt az utóbbi években. Kissé a francia *Bonnard* és erősen a magyar *Czóbel* hatása érezhető Diener-Dénes festőiségében, ha csipősek akarunk lenni, azt mondhatjuk: igy festene Czóbel, ha igényt tartana rá, hogy tessenek a képei. Tőle azonban csak annyit lesett el Diener-Dénes, amennyi igazán jó benne: a gazdaságos festői kifejezést, amelyhez azonban hozzátanulta Bonnard derüs és közvetlen látását, nemes izlését, kompozíciójának egészséges egyszerüségét. Persze, szineiben sokat ad önmagából is, — ha szinekről elmondható, hogy „elmések", akkor Diener-Déneséi azok. Van egy festménye, a *Tea*, amely az utóbbi évek legjobb és legfinomabb magyar képei közé sorozható, annyira leszürődött értékek, annyira érett és tiszta festőiség nyilatkozik meg benne. Tájai, csendéletei közt is sok komoly munkát látunk, *Stoppoló nő* cimü képe a meglátás frisseségében, a mozgás egyszerü életében, egyike a kiállitás legszebb képeinek.

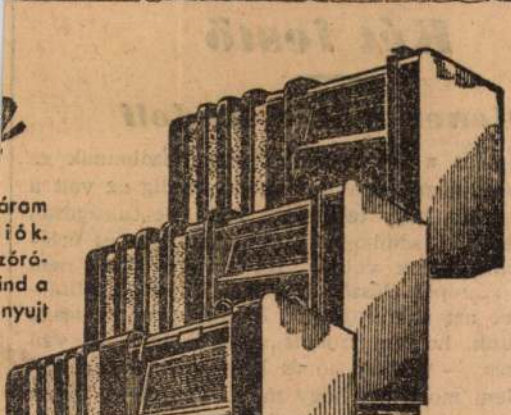

áram
ió k.
zóró-
ind a
nyujt

EN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL KAPHATÓK

László

Budapest, IV., Irányi-u. 13.
Telefon: 1—871—58.
(Váci-utca sarok.)
Régebbi típusok olcsón.

Vasárnap délelőtt, az Eckhardt előadásával egyidőben tartja Szombathelyen a harmadik cserkészkerület évi rendes közgyülését, amelyen gróf *Teleki Pál* főcserkész is megjelenik. A gyülésen résztvesznek a városnak olyan vezető tényezői is, akiknek működése távol áll ugyan a cserkészmozgalomtól, de a gyülésre hivatalos meghivást kaptak.

Dienes Dénes Rudy

Diener Dénes Rudolf

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

DIENER DÉNES RUDOLF
EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1968. JÚNIUS 26-ÁN, SZERDÁN D.U. FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. GEGESI KISS PÁL
AKADÉMIKUS, EGYETEMI TANÁR
MOND

Fk.: Záhony Imréné – 68-6 FNYV 14 11035 – Fv.: Patyi Árpád

Diner Dénes Rudolf

kall. kiáll-

itás

(Új Szó 1942. ápr. 17

Elek Artúr: A Tamás Galéria

kiállítása.)

III.

A Tamás-Galéria kiállítása

Diner-Dénes Rudolf művészetének mellékterméket, rajzait, pasztelljeit és vizfestményeit mutatja be a Tamás-Galériában. Mellékterméknek minősitjük őket, ami azonban nem értékmérés kiván lenni, hanem arra utalás, hogy Diner-Dénes igazi mivolta, amióta a maga stilusát megtalálta, festett képeiben fejeződik ki. A rajz és a vonal nem olyan kezes eszköze, mint a folt és a szin. Festett képein a motivumból mindazt ki tudja csalni, ami benne szinbeli érdekesség. Szines pasztelljein a jelzésnél alig jut tovább. Kevés olyan darab van köztük, amely festőiségével ragadna meg az emlékezetben. Ilyen egy fiu feje (14), amelyen a széles előadás festői hatást ad. Szin dolgában sok finomság akad pasztelljeiben. Egy virágcsendélete (15.) igénytelenségében finom szinkompozició. Vázás csendélete is (30.) finom szürke-zöld akkordjával fogja meg a szemet. Ugyanilyen tulajdonságaival kelt érdeklődést kézimunkázó nője (17.). Vizfestményei kevésbbé kielégitők, igen érdekes lapok szerepelnek azonban Párisból hozott tusrajzai között.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, ar
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Diener-Dénes Rudolf

P.H.931.XI.3.
Ujság,931.XI.3.
P.N.931.XI.8.
N.U.931.XI.11.
Reggeli Ujság,931.XI.2

** **Az Ernst-muzeum csoportkiállitása.** Az
dekes kiállitásnak Barzó Endre gyüjteménye
főérdekessége. Fiatal müvészről van szó, ki
alig néhány éve, hogy az iskolából kikerült.
iskolai és iskolautáni kiállitásokon is tehe
ges és fiatal müvész volt. Akkor még a ter
szetet festette ugy, ahogyan az régebben s
kásos volt: elmerülve belé és felszinre csaloga
belőle rejtett szépségeit. Azóta a kor divatja
forditotta a természettől. Most is azt f
ugyan, de azzal az elhatározással, hogy más
mutatja, mint amilyennek látszik. Elhatáro
son, programmon és kordivaton tul azonban
tehetségé a döntő szó. Barzó Endre finom s
ösztönü festő. Keveri szinei az iparmüvészet
rületén divatos „pasztelszinek" skálájából
rülnek ki, de igen izlésesen bánik velük. Kü
kvalitása képeinek finom tónusos előadásuk
Értékes tulajdonságok ezek és még értékesebb
lesznek majd, ha a fiatal müvész függetle
magát a divat zsarnokságától és inkább
majd önmaga lenni. — Diener-Dénes Rudolf
évi Páris után megfrissülve tért haza. Szines
lett, szineiben finomabb és nemesebb. Kedve
gyermekarcképei, de legszebbek virágcsend
tei. — Biai Föglein István azon az uton v

Diener-Dénes Rudolf

8 Pesti Hirlap 1942 ápr. 25, szombat

— **Pasztellek és szobrok a Tamás Galériában.** *Diener-Dénes Rudolf* pasztelljeit és néhány vízfestményét, rajzát mutatja be a *Tamás Galéria*. Ez a finom és rendkivül izléses festő az utóbbi években jelentősen elmélyült festőiséget mutat, — sötét alapból kivirágzó szinhatásai érdekesek és egyéniek. Ezen a kiállitásán azonban inkább csak szellemes feljegyzéseit látjuk, párisi városrészleteket, kis csendéleteket, tanulmányfejeket, nem tulságosan nagyigényü, de mindig finom és franciás kulturáju képek kellemes sorát. *Forgács Hann Erzsébet* állitja ki a képek között szobrait. Amennyire értjük és elismerjük egy-egy fejének erőteljes mintázását, annyira tanácstalanul állunk (és nyilván nemcsak 'mi) ólom-„aktjainak" torz és egyhangu sorozata előtt. *(f. j.)*

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Diener Dénes Rezső

De beszéljünk derűsebb dolgokról. Itt van *Diener-Dénes* Rezső, a mosolygó piktor. Mindig piktorok közt élt, Párizsban is. Szerették, de nem vették komolyan. Ő meg csak ült és mosolygott, mindenkit szeretett, mindenkinek helyeselt. Nem állított ki, nem nyert díjakat, csak mosolygott.

Most aztán egyszerre komolyan előállt saját képeivel, felfedezték. Kiderült, hogy teli van festői tehetséggel. Festők vesznek tőle, egyik képét Bernáth Aurél vette meg. Az állam is vásárolt tőle. Mióta ezt megtudta, nem mosolyog, meg van ijedve.

Nádas Sándor: Festők, regényhősök ... Pesti Napló 1936. március 19.

A Kut 1936-iki kiállításán szereplő művészekről szól a cikk.

ma linea genera
vore parallela
in parte
con quella italia
influenzata
in modo non
lieve da quel
ma non soffoca
ta e libera
nella elabora
zione delle pro
prie fresche

Diener Dénes Rezső

A Belvedere *Diener-Dénes* Rezső műveiből rendezett gyűjteményes kiállítást. Elmélyedő, lirikus hajlamu művész szól hozzánk, aki egyszerüséggel, bensőséggel dolgozza föl témáit. Festményein meleg színfoltokkal, grafikáin intim, leegyszerüsített vonalakkal nagy közvetlenséggel tárja elénk piktori impresszióit emberekről, tájakról, városrészletekről. A *Vasut* izgatott, megkapó erejü, szerencsésen kivetitett szin és vonal élmény, a *Villasor* kitünő kis tanulmány, a *Külváros* csupa lélek, a *Fiatal leány* frisseségével, bravuros iramu vászonra vetésével hat és meleg lírát lehel az *Őszi táj* s a *Budai udvar*. A város-tanulmányok közül a *Rókus kápolna* s a *Szegényház-téri templom* emelkedik ki leginkább. Grafikáin a biztos egyszerüség, a jellegzetes vonalak kihangsulyozása, a fölösleges részletek bátor elvetése a feltünő érték. *Diener-Dénes* e kollekciójával a fiatal piktori gárda java sorába ért el. *(Myn.)*

Magyarság
1924. márc. 16.

A

SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR

ÉS

TÖRTÉNETI MUZEUM

1937/38. ÉVI UJ SZERZEMÉNYEI

(TÖRTÉNETI ANYAG)

KIÁLLITÁSÁNAK

Diener Dénes Rudolf

Kiállítások

Diener-Dénes Rudolf képeit a *Fővárosi Népművelési Központ* kiállítási helyiségében látjuk. Csupa derűs, örömteli szín, szinte játékos, de feltétlenül vidám hangulat, a színek értelmében történő festői látás. Ez a művész közvetlen baráti viszonyban van a természettel és ismeri a színek titkait, találkozásuk alkímiáját. Feltétlenül érezni rajta a modern francia művészet legközvetlenebb hatását, ahogy kecses és harmonikus vonalvezetésben szemléli a természetet és az embert és a fény minden részletét legsajátosabb tulajdonává teszi. Nem keres feltétlenül túlzott problémákat, de a festői és költői valóságot önmagához való őszinteséggel és hűséggel tükrözi. Minden egyes képe kvalitásos nyeresége a modern magyar piktúrának, annak legjobb teljesítményei közt kell helyüket kijelölnünk.

Magyar Nemzet
1948. jún. 6. (g. l.: kiállítások.)

Magyar János IX. 51.

Diener-Dénes Rudolf

Két kiállítás

Diener-Dénes Rudolf festményeit látjuk *Fraenkel* szalónjában. Domboldalak, kertek, falusi uccák, virág, csendéletek, emberi alakok. A tárgyi valóság, a külső világ egészen feloldódik a kitünő festő érzelmeiben. Minden képe csupa líra, a szinek átszellemült, szinte anyagtalan forrása, örvénylése. A legkülönbözőbb hangulatokat elevenítik meg a nagyszerű művész képei: fáradt borongást, lelkes ujjongást, a lélek fellendüléseit és elernyedéseit. Festményei színpompásak, anélkül, hogy élesek, kiabálók lennének. Diszkrét, előkelő színpompa ez, melyet akkor fedezünk fel igazán, ha sokáig nézzük a képet.

Magyarország

1937. jan. 10.

Diener Dénes József

Lévai Rudolf

Budapesti Hirlap

1937. jan. 10

(Diener-Dénes József festményei.)
Diener-Dénes József festőművészete Iványi-Grünwald Béla és Czóbel Béla stilusa között foglal helyet. Kétségtelenül tehetséges festő, bár színérzéke még nem tisztult meg. Minden látomás bonyolult színizgalmat kelt benne, a dolgok formái eltünnek, elfoszlanak képein, csak az egymásba áramló színjelenségek maradnak meg. Gyorsan egymásra keni különböző foltjait, mert szemlélete a szinek átmeneti változatai között nem tud megpihenni. Mindegyik képe valóságos színvibrálás, csak egy-egy nagyobb figurális festményén látunk itt-ott nyugodt, összefoglaló, az alak térbeliségét érzékeltető körvonalat. De ezek is inkább vastag színkonturok. Utóbbi képei már kilépnek a postimpresszionizmus állapotából. Azok a festményei tetszenek nekünk leginkább, melyeknek határozottabb a színkarakterük, amelyeknek zöldjei, kékjei, fehérei, sárgái nem alkotnak sáros, szürkés színtömeget. Az ábrázolt dolgok nem bontakoznak ki rajtuk fáradtsággal a zavaros színfelületből. Ilyenek a Zöldelő dombok, a Stara Voda, a Szentendrei dombok, a figurális képek között pedig a Fehérruhás kislány és a Rózsaszínruhás nő. A kiállítás a Fränkel-szalonban látható (Mária Valéria-utca 8).

Y. E.

Egyik dejüleg első nekem még érthetők művészetének tanulmányomat a pompeji apátsági templom romjairól s ujból tüzetesen átdolgozva, eredeti felmérésim és rajzaim alapján készült műmelléklettekkel felszereltem. Ezeket most mély tisztelettel fogadják a Magy. Nemzeti Múzeum könyvtárának az Orsz. Műemlékbizottság titkárságával rendelkezésére, kegyes közlés végett, amennyiben Méltóságod körében méltónak és érdemesnek találandja.

A kéziratot és a rajzokat tartalmazó kéziratot a Nemzeti Museum régi segédi osztályában vehető át, mivel a multkor Hampel J. tanár urnak küldtem volt be, aron körzemben, hogy ezen

Dénes Dénes Rudolf

Kapp

Király Kálmán

m

Bpest

Andrássy út 15

KÖZPONTI BÉRMENTESÍTŐ
42 V. 1. 13
5
BUDAPEST

A TAMÁS-GALÉRIA CXXXII. KIÁLLITÁSA

V., AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghivni

DIENER- DÉNES RUDOLF
FESTŐMŰVÉSZ
ÉS
FORGÁCS- HANN ERZSÉBET
SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KIÁLLITÁSÁRA

amely április hó 19.-én, vasárnap d. e. 10 órakor nyilik meg. Nyitva április 27.-ig naponta d. e. 10-től 2-ig, d. u. 4-től 6-ig, vasárnap 10-től 2-ig.

Ez a meghivó a megnyitás napján érvényes.

Diener Dénes Rudolf

Diener-Dénes Rudolf festményeit látjuk *Fraenkel* szalónjában. Domboldalak, kertek, falusi uccák, virág, csendéletek, emberi alakok. A tárgyi valóság, a külső világ egészen feloldódik a kitünő festő érzelmeiben. Minden képe csupa líra, a szinek átszellemült, szinte anyagtalan forrása, örvénylése. A legkülönbözőbb hangulatokat elevenítik meg a nagyszerű művész képei: fáradt borongást, lelkes ujjongást, a lélek fellendüléseit és elernyedéseit. Festményei színpompásak, anélkül, hogy élesek, kiabálók lennének. Diszkrét, előkelő színpompa ez, melyet akkor fedezünk fel igazán, ha sokáig nézzük a képet.

1937. I. 10.

Magyarország 1937 I. 10

Díner - Dénes Rudolf

— (Szezónnyitás a Nemzeti Szalónban.) A Nemzeti Szalón ezúttal is, mint minden évben, a szokásos őszi tárlattal nyitja meg kapuit a kiállítók és a közönség előtt. Éppen úgy, mint más években, a kiállítás most sem hoz meglepetést. Az őszi bemutatótól összes neves művészeink — úgy a konzervatívok, mint a modernek — távolmaradtak s a Szalónt szinte kizárólag az ismeretlenek töltik meg. Sajnos, nem ismeretlen tehetségek, hanem konzervatív és modern dilettánsok, akiknek »alkotásai« legnagyobbrészt a mult század nyolcvanas-kilencvenes éveiben készülhettek volna, a maihoz hasonló mesterségbeli tudással és kultúrával azonban akkor sem arathattak volna sikert. A hétszáznál több kép és szobor közül csak *Díner-Dénes* Rudolf franciás, Czóbel nyomain haladó szép csendélete és parkrészlete, *Basilides* Barna Molnár C. Pál hatását mutató kulturált kompizíciói, *Kéglné Kalmár* Anna finom aktja, *Pohárnok* Zoltán festményei és *Berán* Lajos ízléses plakettjei állítják meg a látogatót. *(—r)*

M.O. 932-IX/4

III

Diener Dénes Rudolf

Párizsi képei, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst-Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

M.H. 252.IV.3.

Diener Dénes Rudolf MDK

Fésülés, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Diener Dénes Rudolf MDK

Olvasó nő, olf.

Virágok, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Dinor Dénes Rudolf

párisi kultúrájú, még kissé nyugtalan
passzellyei komoly érzékek és nép képek.

(m. j.) Kis kiállítás. – (Ernst múz.)
M. 931. XI. 3.

Diener Dénes.

A KUT tavasi kiállításán
művei szerepelnek.

Az Est, 1927. ápr. 14.

Diener Dénes Rezső

szerepelt a Thália-társaság Téli tárlatán.

W. h. 1939. XII. 17.

Siener-Déner Rudolf

Eml. a szentendrei festőtről nálő tanul-
mányban.

Pester Lloyd 1942. sept. 6.

Unter Malern in Szentendre. Kállai Ernő

Diener Dénes Rudolf

Részt vett a Műcsarnokban rendezett
„Magyar művészetért" c. kiállításon.

Nemzeti Újság 1942. VI. 7.

Diener Dénes Rudolf MDK

Család

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

MIK

Dienst Dönes Kudolf

Gasläd

Mücharrok Ipfo Tavaani Läriak

Diener Diener Rudolf

~~Rentner~~ Kaufmann in Neuenbrei
Kirchstraße 9

Neffe des Rudolf Diener, 1868 April 27, Heirat
Andreas, in Neuenbrei, Kirchstraße 40, 1 Sohn,
Ferdinand K., Kfm.,

Diener Dénes Rudolf MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Gyár, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

nikák

Diener Dénes Rezső MDK

Parkrészlet, olf.

~~Parkrészlet, olf.~~

Virágok, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

M.D.K

Dienes Dénes Rudolf

festő

A művész 1889-ben Nyíregyházán született, 1910-ben volt az első tárlata. 1924-ben volt az egyik legnagyobb sikere. Tárlata anyagi eredményéből Párizsba ment.

Frank János: Emlékezés Dienes Dénes Rudolfra

Élet és Irodalom, 1966. július 30. 8 lap

Dénes Deines Rudolf

festő -

M.D.K.

1924 től 1931 ig Párizsban élt, 1956
ig Pesten illetve Szentendrén dolgozott.
Váratlanul halt meg 1956-ban, miközben
a szentendrei művésztelep jubileumi
kiállítását készítette elő.

Frank János: Emlékezés Dénes Deines Rudolfra
Élet és Irodalom, 1966. június 30 - 8 lap.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szabadság és nép-kiáll. Csók-gal. 1962.V.

Diener-Dénes Rudolf

A Tamás Galériában rendezett "Magyar akvarellek" c. kiállitáson szerepel, emlitve Csendélete.

esti M.O.1942.X.12.

Diener-Dénes Rudolf
festő"

— **Diener-Dénes Rudolf és Gedő Lipót kiállítása Gyöngyösön.** Diener-Dénes Rudolf és Gedő Lipót, a két jeles festőművész Gyöngyösön kiállítást rendezett ujabb munkáiból. A kiállitás ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt volt. A hét napra tervezett kiállitás folyamán Bedő Lipót felkérésre előadást tart a modern képzőművészet jelen állapotáról.

Ujság 935 V 7

Ujság 1935. V. 7.

Diener Dénes Rudolf MDK

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Klement Gottwald gyár, of.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 1960.

Dienes - Deus Rudolf

festő

A MA első kompozíciónak dominálás művészete

Szabó Lajos: A magyar aktivizmus
tört. 43.
Akad. Kiad. 1971.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, of.

Szoc.Dempárt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

MDK

Diener-Dénes Rezső

Fontenay-aux-Roses, repr.

Magyar Müvészet 1936. 150.1. Képek.

DIENER DÉNES REZSŐ

449. Virágok. o.f.
447. Parkrészlet. o.f.

KMTárs. Magyar Művészetért kiáll.194o-41. 18.oldal

Diener Dénes Rezső

festő

Nemes Lampérthel együtt 1916
tavaszán a Szalonban szerepelt
három művel.

Patachyné Molnár Erzsa: Nemes Lampérth József
Művészet, 1963. február – 11 lap

MDK

Diener Dénes Rudolf

Interieur, of.

" "

Szentendrei házak, of.

Szoc. Dem. párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Múz. 1945. okt.

Dicuer-Dénes Rudolf
festő

Gyöngyösön rendezett kiállítást
újabb munkáiból Gedő Lipóttal közös

Diener-Deiss Rudolf

festő

Szeneli 1918 sept. 15.- e'n a

MA kiállításon.

Szabó Lajos: A magyar akt'ábrázolás tört.

Ahasl. Kiad. 1971.

Diener-Dénes Rezső MDK

Cyklamen, olf.
Csendélet, olf.
Fontenay-aux Roses, olf.

Nemzeti Szalon 1936. febr-márc.8. KUT kiáll.

Diener Dénes Rezső

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Diener-Dénes Rezső.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő művész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Diener Dénes Rezső.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1918-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Diener Dénes Rezsó

Parkrészlet, o.f.
Virágok, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 18.1.

Diener Dénes Rezső MDK

Szentendrei utca

Mücsarnok 1939dec-1940 január

Diener Dénes Rezső MDK

Faluvége

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Diener Dénes Rezsö, festöm.

városrészlet hiddal. rasztell. Jelz.

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 21.l.

MDK

Diener -Dénes Rezsö, festöm.

Városrészlet. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936. márc. 76.sz.,2.vk.oz. 33.l.

Diener - Déry Renő, festő

MDK

A nevű megemlékezik 1926-os párizsi élményeiről, amikor egyazon tetőfedőkor a Rue St. Genevieve de Tour-on lakó, nyomorgó Diener - Déry Renő festőművésszel.

Kellér Andor: Nyugati hetek után 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. szept. 25.

MDK

Diner-Dénes Rezső

Művészet 1917. 62.l.

Diner Dénes Rezső MDK

Feketeruhás hölgy, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Diener Dénes Rezsö, festöm. MDK

89. számmal jelzett tájképe komoly értéket reprezentál.

Mücsarnok.
B.A.: Zsidó festök kiállitása.
Mult és Jövö. 1921. XI.évf. 141.l.

MDK

Diner Dénes Rezsó

Tájképe, a kiállitáson.

Művészet, 1917. 6.1.

MDR

Diener Dénes ~~Rudolf~~ Rezső"

fest"

† MA kivéba amikiolett.

Szabó Lúci: † anyja az altatózsámolyt.
töst. 20.
A Magyar. Kiad. 1971.

Diener Dénes Rezső

42. *Diener-Dénes* Rezső: *Párisi ucca* (pasztell) 120 pengő.
43. *Diener-Dénes* Rezső: *Pont Neuf I.* (olajf.) 450 pengő.
44. *Diener-Dénes* Rezső: *Pont Neuf II.* (olajf.) 350 pengő.
45. *Diener-Dénes* Rezső: *Csendélet* (olajf.) 650 pengő.

V

Nemzeti Szalon 1929. jan.
Kut.

Felelős kiadó: Lehel Béla. Abrahám József, Budapest

Kut

1925 máre (N. hal)

Farkasrét
Budai Táj

Budapest, 1923. október 30.

ága nagyságos Igazgatóságához !

etlen sajtószerv sem foglalkozott in-
r mütörténet ezer féle, de hazánk
ivel és eseményeivel, vagy ha foglalko-
r nélkülözték a nyilvánosságot.
udósitó, politikai, társadalmi és gaz-
gtöbb társadalmi egyesület, törvényható-
stb. hirközvetitő szerve, felajánlja szol-
levő Országos Bizottságnak is. A "Magyar
az összes fővárosi és vidéki lapokkal

MDK

Diener Dénes Dezső

Vörös sapkás férfi, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Kresz Mária
1967.

Seres András:

Barcsári csán

1. gyermekköltészet, gy
2. Napló felgezyé

Diener Dénes Rezső

Belvedere 1924.

Okt. csop. kiáll.:

Két fiú, Budai udvar, Tűzvészvolgyi táj, Grafikák I-VII.

MDK

Diener Dénes Dezős

Öreg színész, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Kresz Mária
1967.

Seres András:

Barcasági csán

1. gyermekköltészet, gy
2. Napló felgezyé

Életek — Diener-Dénes K

1916-17 Téli
Fekete rubin cső II/1 of

1917 Tavasz Tájkép I/1 of

1932 (Fővárosi terv)
Virágcsendélet

1936 máj.-jun. pub
Falurészlet

1939 dec.-1940 jan
Tájkép VI
Erdőrészlet utca II

1940 Tavasz Család II

i és tárcám fentmegjelölt alnapló-

Budapest, 1928. július hó 8.

másolat hiteléül:

Zsüry Zoltán

ügyvéd.

[illegible]

július hó 10.

~~MA III~~

Allegrías

1923. III. Moderno graf.

Táncosnő

Díner Dénes Rezső

Diner Dénes Rezső

32	Csendélet ~~II~~ II - III	2000
33	~~Csendélet~~	1200
34	Fiatal leány I	1500
35	Tájkép III	1200

A dla (III) demonstrativ kiállításának katalogusa.
(Budapest, 1918.)

Tamás Gal

1929 szept-okt. kerdezem ac. Hajók, part graf

1935 okt kerdezem u akoradd Pont Neuf III

1940 ápr kijm. akv-ek Rouen

1942 febr Guaraleép VIII

1942 ápr ouvgt. l. kat. - +

1942 okt IH. akv-ek Csendélet XXII.

bizottságnak adja ki, egyidejűleg pé
lés utólagos hozzájárulása és utóla
nyében az 1.000.000 K összeget az é
tekintettel, már most kiutalja a Mű

Utasitja a tanács a
országos Bizottságának hivatalos bő
zetője, vagy helyettese által látta
Műemlékeiről rendezett előadássoroz
jegy vételára fejében 1.000.000 K-
és helyezze ezt az összeget a f.évi
a Rendkivüli előirá
dás/ V.fejezeten / Vegyesek/ .cim

Felhivaja egyuttal a
a 100 drb.belépőjegy átvétele irán
a Műemlékek Országos Bizottságával
tartozó intézmények személyzete kö
ossza ki, hogy az előadások látoga
sék.

Erről a tanács a tan

Közp. nyomt. XXVI. cs. 1/a sz.

Letras Catalanas

XVII (4) có 103 (XXXIV) Leáes

Le portuguesa

I. & Fráu

II. (104. Leáes)

Sendeléo IV

I-3
603

g t a .

ól, mely összeget a Budapest műemlékei-
ló száz darab 10.000 koronás jegysorozat
város Tanácsának 159.673/1923 - XIV. sz.
főváros központi pénztára a Műemlékek
nek hivatalos nyugtájára a mai napon ki-

Diener Denes Rudolf

Alkotás Művészház

XXXI. kiáll

1946. febr.-márc

Csendélet kék korsóval II/of.

Női arckép II/of.

1947 márc. XXXII.

Nagybányai utca, of

1947 jún.-júl XXXV.

Park, of

Dénes Rudolf

Ernst Múz. kiállításai

CXXXI. 1932

95, a Pont Marie

N. képzőművészeti kiállítás

1934 (lemez) -.
Virágok III
Virágtó fák

1937 (u.o.)
Csendélet XVIII.
Parkrészlet II

iszter h e l y e t t :

h.államtitkár,-

gának,

B u d a p e s t .-

Munkácsy Cék

1933 máre (Gmel)
Gondolkodó
Csendélet IX
Pastell

1934 május (k.o.)
Virágok II

1935 márc-ápr (N Gmel)
Gzsonna
Hárfások | of

a M.Tud.Akadémia tulajdona

Kut

1935 (Nf)

Cyklámen
Candidat) of

Diener Imre Pesti

1910. évi kiáll. Művészház

Szántás, 130 k.

~~Angster József X. 124.~~

MDK

Diener Dénes Rezső festőm.

Bálint Aladár: A "MA" csop.kiáll.
Nyugat, 1918. okt. 16. 6ol-2. 1.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Művészet. 1918. 71-72. l.

MDK

Dienr-Dénes Rezsö,

a N.Sz.által rend,63 csop.kiáll. egyikének volt részvevöje. 1917.

a Nemz.Szal. 4oo-i jub.és a KÉVE XX-ik kiáll. 1929.febr.

Dienes Dénes Rudolf festő 1

születésének 80. évfordulójára
emlékeimül. Nyíregyházán született 1889-ben

Magyar Nemzet
1969. jan. 28.

—Nagy—

Diener Dénes Rudolf 2

Első mesterem Pap Henrik volt, aki az Iparművészeti Iskola első tanfolyamán tanított rajzolni

Magyar Nemzet
1969. jan 28
– Napló –

Wiener Dénes Rudolf

3

Tőle Ferenczy Károly lere alé
lenült a Képzőművészeti Főiskolára. 1917-ben
rendezte meg első önálló Wallitiait a
Nemzeti Szalonban

Magyar Nemzet
Napló - 1969 jan. 28

Diener Dénes Rudolf

4

a huszas évek közepétől 1931-ig

Párizsban élt.

Magyar Nemzet
1969. jan. 28.

–Napló–

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf.

Festőművész 5 éve halt meg.

Napló.
Magyar Nemzet.1961. aug.3. 4.old.

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

--- ---

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték. Fehér papir,szürke alapnyomat.Középen"2"szám.Kétoldalt "KV".Piros keret felső sarkában "2"értékjelzés.A keret alsó közepén álló ellipszis mezőben a város cimere9hármas halom b.ágaskodó kecske.Fent9szöveg.A cimer két oldalán sorozat és sorszám fekete. 380.old. 11.ábra

ÁMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919-es szükségpénzek 375.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok ~~szükségpénzei~~ Kecskemét, 1975
Közleményei

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték. Egyes példányok alapnyomata sötétebb szinkeverésü lett s ezen erősebben átnyomódik a piros felülnyomasból. Leggyakoribb a sorozatszám előtti 4 mm-es "A" betü és számcsoport. 380.old. 1z.ábra.

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919-es szükségpénzek 373.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Kecskemét, 1975
Közleményei

DIENER DÉNES REZSŐ, festő

Magyarországi megjelenésének három esztendeje során / 1916 november- 1919 július/ a MA a kor fiatal baloldali művészeinek és gondolkodóinak számos alkotását közölte, köztük Diener Dénes Rezsőét is. 66.old

MEZEY KATALIN: A MA A nemzetközi avantgarde mozgalmak magyar fóruma 66.old

VALÓSÁG, a TIT. folyóirata, 1973. ø 9.sz. Bp.

Dienes - Dénes Rezső

Fontenay-aux-
Roses c. kápe 1 repr.

Magyar Művészet

1936. 150. l.

[illegible]

DIENER DENES REZSO, festo

A MA III.demonstrativ kiallitasanak névsora 1917-ből:
Kmetty Janos,Nemes Lampért,Mattis Teutsch,Ruttkay György
Gulacsy Lajos,Uitz Béla,Bortnyik,Dienes Dines Rezso,
Schadl Janos,Bohacsek Ede,Patzay Pál,Spranger Ferenc,
Gergely Ö Sándor és Barta Lajos szerepeltek müveikkel.
66.old

MEZEY KATALIN: A MA A nemzetközi avantgarde mozgalmak magyar fóruma 66.old

-VALÓSÁG- A TIT. folyóirata, 1973. 9.sz. Bp.

Dreier Dezső Rudolf

festő

A szentendrei művésztelep emlékkiállításán szerepelt művei.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep....

MŰVÉSZET, 1972.szeptember 8-- 26.oldal

Diener-Dénes Rudolf

Az Otthon Klubban, az Irók és Ujságirók kiállitó termében rendezett kiállitásról számol be Fóthy János: "Három kiállitás" cimmel a Művészet c. rovatban.
A tárlaton szereplő művészek közül felsorolja a kiemelkedő tehetségeket:
Diener -Dénes Rudolf, Kádár Béla, Belányi Viktor, Révész Ferryman Ferenc, Schönberger Armand, Scheiber Hugó.

Diener-Dénes Rudolf erős, tökéletes rajzu fejeit külön méltatja a kritika.

A HÉT, Bp. 1920. dec. 20.
XXXI. évf. 38. sz. 605. lap.

Diener Dénes R.

"Rikoltó impresszionizmus" jellemzi munkáit, mint Tövis: "Két tavaszi kiállitás" c. kritikájában megállapitja a Nemzeti Szalon tárlatán szereplő müveiről.
A másik tárlatot a Mücsarnokban rendezték.
A beszámolót a Müvészet c. rovat közli.

A HÉT, Bp. 1916. ápr. 9.
XXVII. évf. 15. sz. 195. lap.

Diener Dénes Rudolf

ueu eulitue

Dénesmi Iván: Kmetty János
Születésnapjára

Nagyvilágos 74/12 1914-0.

Diener-Dénes Rud olf

Fónagy Béla vezetésével ama idők üttörő művészeinek,Czóbel Bélának,Kmetty Jánosnak, Szobotka Imrenek,Diener-Dénes Rudolfnak a müveit mutatták be a Belvedere-ben.Egry József is itt szerepelt először nagy jelentőségü uj anyagával.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 166o.

Diener - Dénes Rudolf, költő

Megemlítve. (KVT)

Dévényi Iván: Rónai Miklós emlékezete
245-246.

JELENKOR, Pécs, 1974. március XVI/3.

Diener - Dénes Rudolf

1919-ben a Tanácskormány megbízott a művén alkotásaiból.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - 3 p. 1974. 282 p.

Diener Dénes Rudolf
(1889 – 1956)

„Táj templommal"
Pasztell 49×68 Jelezve Cent jobbra:
Diener Dénes
Vételi ár: 4000 Ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógusa 1975 május

Diener Dénes Rudolf

„Család"

Olaj, vászon 67×98 Sellyei lent jobbra:
Diener Dénes (Sellyei)

Várható ár: 6000 ft.

Diener Dénes Rudolf

Szerelet. Olaj, vászon 80x58

Jelenleg jobbra: Diener Dénes 951

Vételi ár: 5000 Ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógusa 1975 május

Dienes – Dénes Rudolf

Csendélet, o. v. 56×64

Szőke leányka, o. v. 80×61

30. Művészeti Képpiac
1973.

Dienes Dénes Rudolf

A MA vizuális tartású művével
vezető emlitve, művészete elsősorban
magyar vonatkozásban jelentős.

Passuth K: Magyar művészek az európai avantgarde-ban
Bp. 1974 Corvina

49. old.

Diener Dénes Rudolf (1889-1956)

„Vörösök asztalon" olaj, karton

48×66 Jelenre kut jobbra: Diener Dénes

Vételári: 4000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Dienes Dénes Rudolf

„Párizs külvárosa" c. 1917 festményének
(36 x 34 cm) reprója a 3. oldalon

Mügyüjtő 1975/1

Déneş-Déneş Rudolf

Csendélet, olaj, 56×64, 3000 Ft
Szőke leányka, olaj 80×61, 6000 Ft

30. Művészeti kiállítás, 1973.

Diener Dénes Rudolf festőművész

A szentendrei Szamárhegyen lőtt-
ről és festett a művész.

Szántó Imre: Padlásrabáim.
Pesti Napló, 1943, okt. 7.

Diener Dénes Rudolf

"A magyar aktivizmus" c. kiállitás Pécsett nyilt meg, a Janus Pannonius Muzeum és a Művészettörténeti Kutató Csoport közös munkájának eredményeként. Vadas József: "Aktivizálható-e az aktivizmus?" cimmel ir pécsi tárlat előzményeiről, az 1918-ban rendezett "demonstrativ kiállitás"-ról, s a mostani ötvenöt év utáni tárlatról, melyen felsorakoznak müveikkel a tizes években Kassák Lajos köré csoportosult képzőművészek, közöttük a művész is.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 15.
XVII. évf. 37. sz. 13. lap.

Diener Dénes Rudolf

A „Hétek" csoportjához tartozott, majd Kassák aktivista köréhez csatlakozott. A „Hétek" 1917-ben a Nemzeti Szalonban kiállított.

Dévényi János: Schönberget Armand; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 42. l.

Diener Dénes Rudolf

Müve szerepelt az 1942-es "Szabadság és Nép" kiállitáson - említve

Népszava 1972 julius 29
lo.old.

Dienes Dénes Rudolf
festő

A Modern Művészeti Múzeumban rendezett magyar kiállításon bemutatták műveit.

-.- Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal.

Diener Dénes Rudolf

a „Mo" gyrokyúlhoz tartozó fusto".

Vezza László, Bernáth György, Ezdeki Ferenc stb.: Biológiai lexikon, Biológiai 1973. 1335 l

662 l

Diener-Dénes Rudolf

"Bokros Birman, Iványi-Grünwald, Diener-Dénes, Szőnyi, Perlrott és Hincz kiállitásáról esett szó a Munkában"

CsaplárFerenc:A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége
Művtört.Ért.1972.2.sz.124-132.l.

139.l.

Dienes–Dénes Rudolf

Műveit gyakran „ripplesdtették".

Thaisler György: A kamisták „műveszete"; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 20. l.

Dienes-Dénes Rudolf

-nak a Munka c- folyóiratban 1933-34-ben publikált
műveit említi

Csaplár Ferenc:A Munka-kör képzőművészeti tevékenysége
Művtört.Írt.1972.2.sz.124-132.l.

138.1.

Diener Dénes Rezső

tusrajzai Rudolf Grossmann hatását

mutatják.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története

Akadémiai Kiadó 1971 old.

Diner Dénes Rudolf

Kubinyi-Nagy emléki Hoffmann Edithez írt levelében (1921. I. 19.), mint aki tudhat valamit a belgiai Pestre érkezett Nemes Lampérthről.

Szíj Béla: Nemes Lampérth J. kiadatlan levelei; Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 125. l.

Diener Dénes Rezső

A "MA" demonstrativ kiállitását ismerteti Kázmér Ernő: Két kiállitás" cimmel. A Váci utcai kis Szalonban szerepel a müvész. A kritika megdicséri fiatal leányt ábrázoló festményét, melyet „felfokozott müvészi kulturáju portré"-nak tart.

A HÉT, Bp. 1918. szept. 22.
XXIX. évf. 38. sz. 589. lap.

590

Diener Dénes Rezső

Júl. 1889. Nyíregy-
háza

gyűjt kiállítása
1924. márc. a
Belvederben

V Katalogusa
könyvtáramban.

Diener Denes Rezső

fotó

Belvedere
1924 május
Pasoll Lajos
Életrajz, 95 mm

V

II. Rákóczy Ferenc:

Derékon alól, kétnyolcadnyi je
me s tajtpa barna s arca le
kék övés fogja s balját a ap
van kereptel a tetején. Kintöse
oldalán kard lóg. A kép al
ban ezeres olvasunk:

Serenis. Franciscus..
Transylvaniae Hospes.
cum a periculo vitae.
~~liber~~ liber eva.

Olajfestés, vászonra, méretei 4

M. Kem. 377
B. Revay J. aj. 1880.
1896 III. 3. a ezredes hi.
honnan 1896 VIII. 1-jén erő

10c.

Diener Denes Reno

Neuvéné 1916. 27.

Szent Ferenc VIII. 224.

DIENER DÉNES Rudolf

Gachot François, előszó Illyés Gyula
Bp, 1976. Corvina, 29 l. 46 t. 16 cm.
A Müvészet Kiskönyvtára lo4.

DIENER Dénes Rudolf emlékkiállítása,
Bp., Magyar Nemzeti Galéria 1968

12. ~ 14.

Dienes Dénes festőművész

a II. Környékben élő képzőművészek 1944. ápr. 4.-én jelentkezett első ízben közös kiállításon, a Magyar-Szovjet Társaság kezdeményezésére. A művész részt vett a kiállításon.

-csalóki-: Művek vendégségben.
Dolgozók Lapja, Kaposvár, 1973. szept. 25.

Dienes Dénes Rudolf

emlékére

Pogány Ö. Gábor, A magyar Nemzeti Galéria (Veneto), 26. l.
Budapest 1965

MDK

Diener Dénes Rudolf

olaj:

Önarckép

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

DIENER-DÈNES Rudolf

91 9. 38
10. 33,37

Új Müvészet

DIENER-DÉNES Rudolf

66- 69, 158, 171, 177, 188, 208
219

Oltványi 1991

Mittheilungen über die
, 1873, Kilián

ngen über die Bohrthermen
áin

vármegye főispánjai tekin-
fejlődésére. Bp, 1893,

grua és a jogegyenlőség.

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, of.

Táj, of.

90 művész kiáll. M.Csal. 1940.jun.

MD K

Dienes Dénes Róbert, festö

Boldog család. Olf.

Műcsarnok.I.M.Képzőm.Kiáll. 1950. Kat.4.1.

MDK

Diener Dénes Rezső

Városrészlet hiddal, paszt.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz.81.sz.

2o 1.

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzeinek tervezői
Az 5 és 10 koronás címletek tervezőjéről mit sem tudunk
de lehetséges, hogy ezek megtervezését is e művészek
vállalták. 376.old

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919-es
szükségpénzek 373.old

CUMANIA, III. HISTORIA, -Bács-Kiskun Megyei Múzeumok
Közleményei, Kecskemét, 1975.

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték. Előfordúl 3 mm-es számokból álló sorozatszám és "NO" betűs jelzésü sorszámozás is. Mindkét oldala azonos, de a számozás csak az egyik oldalra került. 13.ábra. 380.old

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919-es szükségpénzek 373.old

CUMANIA, III. HISTORIA, -Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975.

Dinnyés-Deines József

Méltatás

Tasnádi Attila: Új magyar képtár.
Nyugat, 1926. november 16-án 5 oldal.

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték.
11.ábra.-Kinyomott és forgalomba került 2 koronás.
Alapnyomatának mérete:118+75 mm.-381.old.Fekete repr.

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919 -es szükségpénzek 373.old

CUMANIA,III.HISTORIA,-Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

Diener Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Szentendrei táj" pasztell 35x48

Kikiáltási ár: 4000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

1919-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték. Előlapjukon 3 mm-es számokból álló sorozatszám és "NO" betűjelzésű sorszámozás is.-Mindkét oldala azonos, de a számozás csak az egyik oldalra került.-380.old 13.ábra.-Lukasztással megsemmisitett és kisebb méretü szá,o vázu 2 koronás.- 382.old. Fekete repr.

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919.es szükségpénzek 373.old

CUMANIA,III.HISTORIA.-Bács Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei. Kecskemét, 1975

DIENER REZSŐ és GRÁBER MARGIT, festők

--- ---

1910-ben Kecskemét 2 koronás szükségpénzét tervezték. Van sötétebb szinkeverésü is.-
12.ábra.-Sötétebb szinkeverésü alapnyomatu,számozott 2 koronás.-381.old. 12.ábra. Fekete repr.

AMBRUS BÉLA: Kecskemét szükség papirpénzei 1919-es szükségpénzek 373.old

CUMANIA,III.HISTORIA,-Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975.

Dienes-Dénes Rezső

A bajai múzeum törzsanyaga tartalmazza
a művész alkotásait.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek.....
Művészet, 1975. június - 7 oldal

Diener Dénes Rezső 2

Az 1.-es cédula folytatása:
Kádár Béla, Kazár László, Kmetty János, Kondor György, Molnár Piroska, Nolipa István Pál, Perlrott Csaba Vilmos, Redner Renée, Reichental Ferenc, Román György, Schnitzler János, Sikuta Gusztáv, Sugár Andor, Szántó Piroska, Szin György, Tauber Blanka, Weisz György.
Szobrászok: Beck András, Bokros Birman Dezső, Farkas Aladár, Gádor István, Goldmann György, Kania István, László János, Révész Endre, Szabó Iván.
A "Szabadság és nép" c. Pintér István-cikket lásd: Áncs Imre nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 13.
XX. évf. 11. sz. 6-7. lap.

Diener Dénes Rezső

Egyenetlennek, csonkának, hiányosnak látja a Nemzeti Szalon kiállitásán szereplő müveit Tövis, -a tárlatról szóló- kritikájában: Tájképeiben megnyilvánuló impresszionista látása, élénk ellentétben áll figurális vásznain jelentkező formatörekvéseivel.

A HÉT, Bp. 1917. juni. lo.
XXVIII. évf. 23. sz. 365-366. lap.

Diener Dénes Rezső

"Egy uj grafikusnemzedék észrevétlen felcseperedését" hirdetik a Nemzeti Szalon téli kiállitásán bemutatott müvek, -közli a Művészet c. rovat kritikája sign. nélkül, majd felhivja a figyelmet, hogy az itt felsorolt fiatalok jelentkezését tudomásul kell venni: Barta István, Bánk Ernő, Csermely János, Diener Dénes Rezső, Ferenczy Valér, Klimó István, Metzner Ernő, Grünwald Klára, Miklósi-Mutschenbacher Ödön, Nagy István, Podvinecz Erzsébet, Scheiber Hugó, Somogyi Miklós, Teplánszky Sándor, Zádonyi Géza, Uitz Béla.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 12.
XXVI. évf. 50. sz. 722. lap.

Diener Dénes Rezső

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról számol be a Müvészet c. rovat "Őszi kiállitás a Szalonban" cimmel, s felsorolja az ott szereplő, nagyrészt fiatal müvészeket, megdicséri müveiket, de külön nem foglalkozik velük. A résztvevők: Ripszám Henrik, Somogyi Miklós, Csermely János, Porter Paula, Toplánszky Sándor, Diener Dénes Rezső, Nagy István, Appel Magda, Frank Frigyes, Záhonyi Géza, Scheiber Hugó, Beron Gyula, Podvinecz Erzsébet, Berkes Antal, Korcsek, Fischer Edvin és Pogány Ferenc.

A HÉT, Bp. 1915. szept. 19.
XXVI. évf. 38. sz. 531-532. lap.

Diener Dénes Rezső

A Szocialista Képzőművészek csoportja 1942 márciusában nagyszabású kiállitás rendezését tervezte, miután a Népszava közölte a Szociáldemokrata Párt "Szabadság és nép" c. freskópályázati felhivását, 1942. február 1.-én. A pályázatra jelentkező festők és grafikusok: Amos Imre, Bálint Endre, Bán Béla, G. Beck Judit, Buti István, Dési Huber István, Diener Dénes Rezső, Faddi Fürstner Dénes, Gedő Ilka, Gráber Margit, ~~X~~ Hóy Károly László, Jándi Dávid.
a művésznevek folytatása a 2.-es cédulán következik.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 13.
XX. évf. 11. sz. 6-7. lap.

Diner-Dénes József, művészettörténész,
1896-ban rajzolták a képtárat a Szépművészeti Múzeumnak. A kor progresszív szellemiségét
ekkor Diner-Dénes szenvedéllyel magáévá tette
és lánya a Magyar Képtár önállósításáért.

Tasnádi Attila: Új magyar képtár.
Népszava, 1946. márc. 26.

Dicuer Dénes
festő

Méltatás

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények ...
Művészet, 1975. március - 9 oldal.

Diener Dénes Dezső

Tájkép, olaj

A Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásai c. kiállítás 1969.

Dienes Vilmos Rudolf

Tetét, 1939. 30,5 × 43

Szentendrei táj, 1939. 32,5 × 50

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Theuer Hans Rudolf

Tafel, 1933 30,7 × 43

Bauernhaus, Holz, 1933 35,7 × 50

Aegi, Universitätsbibliothek, 1934. Steinhauer

Diener Dénes Rudolf

Bejuttatott műve:

1 l. p. „Műtéremsarok", tempera.

Nemzeti Parancsnokság kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Diepek-Dépes Rudolf

műve jelent meg a „MUNKA" 51. számának mű-mellékletén.

Kassák Lajos: Az igazmondó költő vére,
Budapest, 19.72

3111

Olcsai Dénes Rudolf

szerepelt az 1942-ben megrendezett
Szabadság és Nép Demonstráción

Népszava 1972 Julius 29 1o.old.

Dreier Dénes
festő

1927-ben a KUT művészei
közé tartozik

Erdős Jenő: Egy életpálya - 75 év
MŰVÉSZET, 1973. április -28.oldal

Diener Dénes Rudolf

A „Fontenai aux Rose" c. képe emlékbe.

Bernáth Aurél: Kisebb nildgalk — Bp. 1974. 141/p.

Diener Rénes Perső

Tájkép, o. 37×49,5 cm

A Tanácsköztársaság képzőművészeti
városházai

Diener Dénes Rudolf

Bejmutatott művei:

87. sz. „Zsófi", olaj;

88. sz. „Fontenay aux Roses, olaj.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. II.

Diener Dénes Rudolf

Bemutatott műve:

46. sz. „Játszó gyermekek", olaj.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Diener Dénes Rudolf

Bejmutatott művei:

33. sz. „Szerelem", olaj.

Nemzeti parasztpárti kiállítása, Budapest, 1945. VI

Dienes Dénes Rudolf

Összes festő művei:

25 db. „Vasas díszlény", pasztell.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Dienes Dénes Rudolf

Bemutatott művei:

13. sz. „Virágok", pasztell.

Nemzeti Szalonban kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Diener Dénes Rudolf

Bemutatott művei:

7. sz. „Leánykor", pasztell.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Diener Dénes Rudolf

Bejmutatott művei:

4. sz. „Hajnalodás", gerzsetdl.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Diener Dénes Rudolf

megjelent olykor a Greshamkövetőjében összegyűlt művészek társaságában.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972

8 l

Diepolt Dezső Rudolf

festő és művésznek a „MA" kormánykiállításon.

Kassák Lajos: Az ismeretlen Derkovits,

Budapest, 1972

248/

Diener-Dénes Rudolf.

Az 1940-ben alakult Szocialista művészek szervezetének kiállításaik között legjelentősebbé vált az 1942-ben megrendezett Szabadság és Kép demonstrációt, amelyen a résztvevő mindegyik festőművész egy-egy képét állította ki. Ezt a kiállítást a hatóság betiltotta. A művész nem volt ezen a kiállításon.

Kompis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Képzőmű, 1942. Júl. 29.

Dreier-Deíus Rudolf

festő

Az MTA Művészettörténeti Kutató Csoport kéri mindazokat, akik Dreier-Deíus 1916-18 körüli művészete tudnak érdekes adatokat közölni.

---: Közlemény

Művészet, 1973, szeptember - 47.oldal

Diener Dénes Rudolf

Bemutatott mű:

105. sz. „Világcsendélet", tempera.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Dienes Dénes (?)

neve emlitve

Művészettörténeti Értesitő 1972

138-140 old.

Diener-Dénes

Csaba Gérával, Schönberger Armanddal,
Knottyal, Zabrovetzkal, Vitk Bélával,
Vennes Lamperth Gérával megalakí-
totta a „Fletek"-et, amely csak rövid
ideig működött.

Capó György: Schönberger Armand.
Tükör, 1942 nov. 21.

Thiess Rénes Rudolf

Tájkép, 37 × 49,5

Magyar Akadémizmus Pécs 1973

Diener Dénes Rudolf

„Virágrendelet" o.v. 55x68 cm s.l.j.: Diener Dénes
kikiáltási ár: 8000 ft.

„Párizsi részlet a Stájna lóddal"
pasztell 44x59 cm s.l.j.: Diener Dénes
(fazult) Védett kikiáltási ár:
4000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus, Bp. 1980. május

Diener Dénes Rudolf (1889-1956)

„Műteremsarok" Pastell 64x79 cm

J.l.f. Diener Dénes. Kikiáltási ár: 8000 Ft.

„Csendélet" o.v. 60x40 cm J.l.f.: Diener Dénes

Kikiáltási ár: 5000 Ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Diener-Dénes Rudolf/Diener Rezső, festő

Művészek, tervezők az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beir atkozott növendékei voltak, 1896 és 1919 között.
Diener -Dénes Rudolf/Diener Rezső/,festészet,diszitő festészet 54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Dienes Pál Rudolf

Utcarészlet, 1941. 31,5 x 48

Szentendrei utca, 1950.

A régi művésztelep

Emlékkiállítás, 1977. Szentendre

Dear Jess Tisdale

Watercolor, 1924. 31½ x 48

Montevale, Ohio, 1870

A very wonderful

Embellishment, 1975. Montevale

Diener-Dénes Rudolf

Diener-Dénes Rudolf (1889–1956): posztimpresszionista festő. Kezdetben Ferenczy Károly, majd Párizsban Bonnard hatott művészetére. 1931-től rendszeresen festett Szentendrén. Képeit csillogó, derűs színek és bensőséges hangulat jellemzik.

Mihályfi Ernő:Művészek,barátaim
Bp.Corvina 1977

Dienes-Dénes Rudolf (1883-1956)

„Strandpart" pasztell 33x50 cm

J.l.j.: Dienes Dénes

Becsült ár: 3000 Ft.

BÁV 50.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Diener Dénes Rudolf
(1889- 1956)

„Stobabelső" o.v. 52x86 cm J.l.l.: Diener Dénes

Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus,Bp.1980.május

Diener Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Utcarészlet" Pasztell 45x55 cm

S. l. t.: Diener Dénes Várható ár: 6000 Ft

BÁV 52. Képaukció Katalógus, Bp. 1980. szeptember

Diener Dezső Rudolf

Irányos pentatonikus művek.

Cseke Károly: Dunakanyar. Budapest, 1973. 139 l

241

Diener-Dénes Rudolf, festőművész

A Térzek-klubba az 50-es évek elején rendszeresen járt Lyka, Fenyő, Diener-Dénes Rudolf.

Gyapó Gyöngy: a Térzek.
Budapest, 1946. jún. 14. old.

Dienes Dénes Rudolf

a Szocialista Képzőművészek Csoportjának kiállításain több haladó gondolkodású, de a csoporthoz nem csatlakozó művész is részt vett, így például a művelők is.

-nagy-: Tárlat a munkásotthonban. Csepel, 1946. jan. 30.

DIENER-DÉNES RUDOLF, festő

Diener-Dénes Rudolf, festőművész teljesen elszakadt szülővárosától, [illegible] 61.old

KOROKNAY GYULA: Számadás a megyei képzőművészetről
61.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 1.sz.

Diener Dénes Rudolf 1

FRANCOIS GACHOT: DIENER-DÉNES RUDOLF

Éppen húsz évvel ezelőtt, 1956 nyarán halt meg — hatvanhét éves korában — Diener-Dénes Rudolf, a két világháború közötti magyar poszt-impresszionista festészet értékes egyénisége. A budapesti autóbuszban érte a szívroham —, temetésén barátja: Czóbel Béla mondotta a búcsúztató beszédét.

Forrás 1978-1-96
Dévényi Iván: Francois Gachot:Diener-Dénes

Diener Rezső/Diener-Dénes Rudolf/, festő

Művészek, tervezők az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak, 1896 és 1919 között.
Diener -Dénes Rudolf/Diener Rezső/,festészet,díszítő festészet 54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparműv.Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp.

Diener Dénes Rudolf 3

dalom **„Hetek"** néven tart nyilván — mintegy örököse volt a néhány évvel korábban felosztott **„Nyolcadik"**-csoportnak, Diener-Dénes a tízes évek második felében Kassák Lajossal és az „aktivista" irányzattal is kapcsolatba került, s 1918-ban részt vett a **Ma** ún. demonstratív tárlatán.

A művész — aki 1924 és 1931 között Párizsban élt — hazatérve a progresszív irányzatú KÚT (Képzőművészek Új Társasága) tagja lett. Sorra festette bensőséges hangulatú enteriőrjeit, derűt, életörömöt sugárzó virág-, gyümölcs- és asztali csendéleteit, férfi-, női, és gyermek-portréit s nagymarosi és szentendrei utcarészleteit, tájképeit, amelyek közül az egyikkel („Szentendrei dombok") 1973-ban elnyerte művészeink színejavát tömörítő Szinyei Merse Társaság tájképdíját.

eD-Dénes

Dèner - Dèner Rudolf fest

SZABAD NÉP 1947

8.17. - 9. l.

7.27. - 9.

Steiner - Steines Rudolf fest "neu" wein.

Magyar Nemzet.

1948. I. 6. 5. old.

(= Ripert. :)

Diéner - Dénes Rudolf festő

Szabad Művészet, 1949.

III. kép. 2-3. sz. 125. o. Hűvek.

Diener Dénes Rudolf festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 1.sz. 29. - 30.o.
Kiállítások. A dolgozó nő és anya a magyar képzőművészetben.

Siens - Déne Rudolf fest".

Meyer Ármin.
1948. x. 14. I. 186.
(: Benedek :)

Dienst - Dens Ah. Fasl"

Szabad Nép

1946. 4. 4. – 4. l.

Dieser - Heinz Rudolf professor

Literarische Künstler Lexikon

Graz Bd 1998 ff 2-23-60-

Diener Dienes Rudolf.-festö.

Literatura.1929.IV.évf.5.sz.159-162.

Gyomai Imre: Ezt csinálják müvészeink
Párisban.

Diener Dénes Rudolf.

Literatura.1929 , Iv.év.5 sz. 159.-160
Gyomai Imre Ezt csinálják müvészeink Párisban

Dienes - Dénes Rudolf festő-

Dienes - Dénes Rudolf kiállítása.

Szabad Nép 1948 máj. 27. d.-

Dienes-Deiss Rudolf fest-

készítő műveinek a bányászat és
ipromelésről, az ujjaépítésről

Kabaré Nap 1948. nov. 23 — 6

Dr. Dénes Rudolf festő

Ez úton való elmúlt szeretettel
közöljük - barátok körét.

Budapest, Vác 1948. okt. 3-án. -

Diener-Déres Rudolf.

Magyar Nemzet.
1949. V. 21., 5. old.
(: Ripost. :)

Diener Dénes Rudolf 4

Az 1950 körüli művészetpolitika — amely a szocialista realizmusnak egy félreértett, leegyszerűsített és elszegényített értelmezését vallotta — Diener-Dénes piktúráját nem méltányolta érdeme szerint. A mester 1968-ban kapta meg a posztumosz elégtételt, amikor — halála után tizenkét évvel — a Magyar Nemzeti Galéria megrendezte emlékkiállítását, amellyel megkezdődött ennek „az igaz tehetségű művésznek" (Czóbel Béla) rehabilitációja.

Fo
Dé t:Diener-Dénes

Diener Dénes Rudolf 2

Az 1889-ben született művész egy ideig Ferenczy Károly tanítványa volt a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, majd egy évig — 1913-ban — a kecskeméti művésztelepen dolgozott Iványi Grünwald Béla oldalán. 1917-ben a Nemzeti Szalonban közös kiállítást rendezett Csorba Géza szobrásszal, Kmetty Jánossal, Nemes Lampérth Józseffel, Schönberger Armanddal, Uitz Bélával és Dobrovits Péterrel, a pécsi születésű, horvát nemzetiségű expresszionista festővel. Ez az együttes — amelyet a művészeti iro-

Forrás 1978-1-96
Dévényi Iván: Francois Gachot:Diener-Dénes

Diener Dénes Rudolf 5

Ennek a rehabilitációs folyamatnak újabb állomása Francois Gachot francia esztéta, irodalom- és képzőművészeti kritikus kis kötete, amely „A művészet kiskönyvtára" sorozatban jelent meg. Gachot — aki 1924 és 1949 között Budapesten élve szép esszék és cikkek sorát írta a **Nyugat**ban Jean Cocteau-ról (akinek egy ideig titkára volt), Aragonról, André Bretonról, a filmrendező René Clair-ről, s a francia irodalom és művészet más jeleseiről, s aki — az általa szerkesztett **L'Art Hongrois** művészeti könyvsorozatban — Rippl-Rónairól, Csontváryról és Ferenczy Béniről publikált egy-egy emlékezetes kis monográfiát — az **Irodalomtörténet** című folyóirat 1971/72. évfolyamában közreadott visszaemlékező írását („Egy elmúlt ország emlékei") nem számítva — igazában e művel tért vissza a magyar szellemi életbe. A finom észrevételeket, elgondolkoztató párhuzamokat (Krúdy Gyula és Diener-Dénes szellemi rokonsága stb.) tartalmazó pályarajz hiteles képet ad a hamvas, bársonyos, lírizáló koloritú **festő**ről, a modell vagy a táj jellegzetességeit néhány vonással megragadó **grafikus**ról és a szerény, egyszerű, szófukar, rokonszenves **ember**ről, akitől oly távol állott a történés, az élelmesség, a „helyezkedés".

Fo
Dé

ot: Diener-Dénes

Diener Dénes Rudolf

„Virágcsendélet" o.v. 48x68 cm

J.l. j.: Diener Dénes

Várható ár: 6000 ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Diener Dénes Rudolf 6

Francois Gachot tanulmányát **Illyés Mária** művészettörténész fordította magyarra. A kis kötet élén **Illyés Gyula** előszavát találjuk. Illyés nagy szeretettel idézi fel a 20-as évek Párizsában megismert barátjának: „Rodolphe"-nak alakját, — az őz-tekintetű" Rodolphe-ét, aki „örök gyermek" „nem e világra való lélek" volt, de akinek „a műve végül is oly életerősen jött a világra".

Kassák Lajos „színgazdag" művésznek, „par excellence festő"-nek nevezte Diener-Dénest (**Munka,** 1937. januári szám). Gachot kitűnő könyvecskéjének képtáblái („Tájkép" 1918, „Ülő leányakt" 1920 körül, a reniori bájú „Akttanulmány", „Tea" 1936, „Virágcsendélet" 1940. „Czóbelné Modok Mária festőművész arcképe". Dr. Cegesi Kiss Pál gyermekgyógyász portréja" 1944 stb.) azt bizonyítják, hogy Kassák ezúttal sem tévedett . . . A kecskeméti művésztelep egykori tagjának munkássága, ez az „intim és mosolygó művészet" (Genthon István) megbecsülésre méltó alkotóeleme a XX. századi magyar piktúrának. (Corvina, 1976)

DÉVÉNYI IVÁN

Forrás 1976-1-96
Dévényi Iván: Fr

A BELVEDERE EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI

1. KÖRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR emlékkiállítása
2. SZOBOTKA IMRE festő és VARGA OSZKÁR szobrász
3. ZOMBORY LAJOS festő
4. KMETTY JÁNOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
5. PATKÓ KÁROLY festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
6. BORNEMISZA GÉZA festő
7. WALLESHAUSEN ZSIGMOND festő és GÁDOR ISTVÁN szobrász
8. KÁDÁR BÉLA festő (grafikák) és CSER KÁROLY szobrász
9. BEER KÁROLY RICHÁRD festő
10. SCHEIBER HUGÓ festő
11. RÉTH ALFRÉD festő
12. DERKOVITS GYULA festő
13. EGRY JÓZSEF festő
14. PERLROTT CSABA VILMOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
15. JÁNDI DÁVID festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
16. RÉVÉSZ-FERRYMAN FERENC festő
17. FÉMES-BECK VILMOS † szobrász és PAP GÉZA festő
18. SCHÖNBERGER ARMAND festő és BOKROS BIRMAN DEZSŐ szobrász
19. ÚJ FESTŐK ÉS SZOBRÁSZOK. Csoportkiállítás
20. RÉGI MAGYAR MESTEREK
21. MOLNÁR C. PÁL festő
22. SZIGETHY ISTVÁN festő és G. LÁZÁR ILONA szobrász
23. HOLLÓ LÁSZLÓ festő és BATÓ VIOLA iparművész
24. BLATTNER GÉZA festő
25. CZÓBEL BÉLA festő
26. BOROMISZA TIBOR festő

Globus, Budapest.

BELVEDERE

IV, VÁCI UCCA 11/B FÉLEMELET TELEFON 171—56
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: FÓNAGY BÉLA

DIENER-DÉNES REZSŐ

FESTŐ

BELVEDERE BUDAPEST

XXVII. KIÁLLÍTÁS

1924 MÁRCIUS

NYITVA HÉTKÖZNAPON 9—2 ÉS 4—6, VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAPON 9—1

ÁRA 2000 KORONA

DIENER-DÉNES REZSŐ

született 1889-ben Nyiregyházán. Művészi tanulmányait az Iparművészeti iskola esti tanfolyamain Papp Henriknél kezdte. 21 éves korában Ferenczihez csatlakozott s nála három évig tanult. Utána rövidebb ideig Bécsben és Münchenben járt. Először a Művészházban szerepelt (1912). Kiállított ismételten a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalónban, ez utóbbi helyen több fiatal művésszel együtt gyűjteményes kiállítást is rendezett (1917). Hosszú szünet után most állít ki először.

1. Édesanyám	8,000.000
2. Lány piros szobában	3,000.000
3. A Rókus-kápolna télen	4.000.000
4. Farkasrét	2,800.000
5. Sárgaruhás lány	3,000.000
6. A szegényháztéri templom	3,000.000
7. Dunapart	2,000.000
8. Önarckép	2,500.000
9. Svábhegy	3,000.000
10. Fiatal lány	4,000.000
11. Délelőtti napsütés	2,500.000
12. Varró lány ablak mellett	4,500.000
13. Városvége	3,000.000
14. Gyermekfej. Államtulajdon	
15. Útmenti házak. Államtulajdon	
16. Kis házak	1,800.000
17. Konyhában	3,000.000
18. Park	1,800.000
19. Villasor	2,000.000
20. Munkások	2,000.000
21. Pasaréti táj	1,800.000
22. Író felesége	10,000.000
23. Olvasó nő. Magántulajdon	
24. Budai táj	3.500.000
25. Jánoshegy	2,000.000
26. Dombos táj	4.000.000
27. Kisfiú	6,000.000
28. Budai udvar	4,000.000
29. Gellérthegyi templom	1,000.000
30. Ősz	1,000.000
31. Borus táj	1,500.000
32. Öreg néni	1,800.000
33. Kis ház	1,000.000
34. Lányfej	1,000.000
35. Önarckép	2,000.000
36. Öcskös	1,800.000
37. Lány	3,000.000
38. Kendős néni	1,200.000
39. Budai ucca	1,000.000
40. Gyárvidék	1,200.000
41. Cselédlány	1,000.000
42. Téli táj	2,000.000
43. Vasút	4.000.000
44. Őszi táj	4,000.000
45. Angyalföld	5,000.000
46. Ablak mellett	1,800.000
47. Női arckép. Magántulajdon.	
48. Ülő lány	1,200.000
49. Asztalnál	1,500.000
50. Buda	1,800.000
51. Budai ház	3,500.000
52. Imádkozó asszony	3,000.000
53. Női fej	1,500.000
54. Külváros	5,000.000
55. Városliget	2,000.000
56. Leány ablaknál. Vízfestmény	400.000
57. Kislány. Vízfestmény	350.000
58. Anya gyermekével. Vízfestmény	400.000
59. Kávéház. Pasztell	350.000
60. Táncosnő. Pasztell	500.000
61. Leányfej. Pasztell	400.000
62. Anya gyermekével. Pasztell	500.000
63. Rókus-kápolna. Pasztell	500.000
64. Önarckép. Rajz	400.000
65. Önarckép. Rajz	350.000
66. Leány ablaknál. Pasztell	400.000
67. Leányfej. Pasztell	400.000
68. Édesanyám. Rajz	400.000
69—75. Grafikák, egyenkint	400.000
76—85. Grafikák, egyenkint	350.000
86—95. Grafikák, egyenkint	300.000

A grafikák ára keret nélkül értendő. Az árak emelését a korona értékének változása esetén fentartjuk.

A kis szőnyegek a Mekka szőnyeg rt. munkái. Eladók.

Diner Dénes Rezső

A „MA" (III.) Demonstratív kiállításának katalogusa; Festmények:

32 Csendélet (olvashatatlan ár)
33 Csendélet I. —"—
34 Fiatal lány —"—
35 Tájkép —"—)

Irodalmi Szemle, 1942. 1.42. old.

Diener Deutsch Rudolf

Perlő

műtermében

Szinhár

1947. máj: 20.

Keppel

Kér

Egyesületünk egyik régi, érdemes tagját, csost, pár hete, hogy munkásságának úgyszólv kiragadta. A sorsnak e csapásával, mely egy szakít, kezdődik a teljesen vagyontalanul há tragédiája, kik egyetlen támaszuktól, kenyérke hányattatnak az élet tengerén.

De nincs igazunk.

Aki bármikor a magyar technikusokat sz sohasem appellált hiába kartársai szívéhez. És

A hosszú közszolgálati pályán a magyar vagyont nem szerzett *Kőszeghy László*nak hát

DIENER-DÉNES RUDOLF

emlékkiállitása

Somogyi Képtár, 1989.julius 20.-szeptember 15. Szeged

Könyvt.: K- 10003

97 kiállitott kép

Wolke, die bei der Himmelfahrt Christus hinwegnahm auf die Erhöhung des Herrn. Vor dem Grab abe steht der Auferstandene als Sieger auf Tod und Teufe und stößt dem Drachen die Kreuzesfahne in den Ra chen (rechte Bildseite, etwas beschnitten).

Cranach greift wie 280 Jahre früher Pisano, *vgl Abb. 507*, den alten Bildtypus des »Christus trium phans« wieder auf, der sich im Mittelalter mit den des lehrenden Christus verbunden hatte, aber imme auch als Bild für den Sieg über Tod und Teufel gal (siehe Band 3). Der Mensch ist hier nicht wie im Mittel alter als Heiliger oder Stifter in das Bild einbezogen sondern als Sünder zwischen Gericht und Gnade ge stellt. Er kann sich im Glauben für oder gegen Chri stus entscheiden. Zu einer Bildeinheit sind diese Ge danken auf der Haupttafel des Altars der Stadtkirch zu Weimar zusammengefaßt, der letzten Gemeinschafts arbeit der beiden Cranach, 1553–1555, *Abb. 532*. (De Vater starb vor der Vollendung.) – Die Verkündigun

Déner Dénes Résső

Reisz pelt Nemethy János első
egyéntes „francia szellemü" munkái-
nak kiállitásain 1917-ben a Nemzeti
Szalon kiállitásain.

Bodri Ferenc: Nemethi János

Látóhatár 1971/1-2 146 old.

Diener Dénes Dezső
(1889 - 1956)

5. Tájkép o.v. 37 × 49,5 cm
ltsz. 1918 - 5490

A Tanácsköztársaság képzőművészeti vonatkozásai
Szegedtehervár, Tisztviselő kiállítás 1968 dec.
Kiáll. lat. Dér: Szabó Júlia

Dénes Rudolf

Oltványi-Artinger, Emeric: L'art de Rodolphe Dénes. *Nouvelle Revue de Hongrie* XXXIII. (IX.) évf. LXIII. k. p. 233—236. 2 t.

1940 -

77./

Schoen Ar
templomai.
Budapest,
Schoen Arn
lékkápolná
Schoen Arn
művész jez
8 o, 0 K,
Schoen Arn
/Gróf Széc
/Kny. Tört
1937.
Schoen Arn
plébánia-t
16 L, Buda
Schoen Arn
14 K, 18 L
Schoen Arn
plébánia-t
20 L, Buda

MDK

Diener Dénes Rezsó
műve:

Faluvége.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 34.1.

(4)

1947 jan. Torjetagok III. k.

Mestalli
Francia László | pest

XXVIII
Csendélet (of
tulocsra I
Csendélet kék lenóval)

1947 jun. 1ul (50 lucr)

XXIX
Csendélet of
tűzendrei utcarés,

XVI
Virágok past

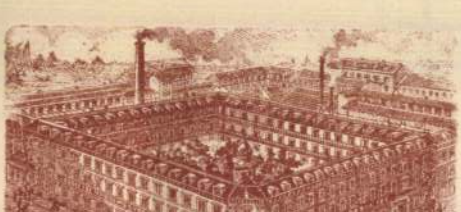

SÜRGÖNYCZIM: „RIGLERJE"
LEVÉLCZIMÜNK: „BUDAPEST, 641"
M. KIR. POSTATAK. PÉNZT. SZÁMLA 3509. SZ.
FOLYÓSZÁMLÁK:
AZ ELSŐ MAGYAR IPARBANKNÁL
ÉS A
HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL.

RIGL

PAPIR

KÖZPONT
IV. VÁCZI
FIÓK

folytatás: Müemlékek Orsz.Bizo

Fenti árajánlatunka
véljából közöltük és amennyibe
nének és a kiadással bennünket
megállapodást fogunk létesiten
Várjuk további sz.

Diener-Dénes Rezső

Bécsben a Neumann és Salzer műkereskedő cég szalonjában rendezett magyar műkiállításon képei szerepelnek.

PN.936.III.22.

Diner-Dènes Rezsö

Bècsben a Neumann és Salzer Galé-
riàban rendezett tiz magyar festö
kiàllitàsàn szerepelt

Ujsàg 936. III. 21.

Diener-Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Falusi jelenet" Papírfelt 31x48 cm
J. l. b.: Diener Dénes Kikiáltási ár: 1200 Ft.

„Virágot vő vázában" o.v. 45x64 cm
J. l. j.: Diener Dénes Kikiáltási ár: 5000 Ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Dienes Dénes Rudolf

12 éve örökölte Kosta Jolán

Mayer Mihály 1985. III. 27.

Diener-Dénes Rudolf
(1889-1956)

„Virágok kék vázában"
o.v. 45x64 J.l.j.: Diener Dénes
kiállítási ár: 5000 ft.

„Virágcsendélet" o.v. 48x68 cm
J.l.j.: Diener Dénes. Kiállítási ár: 6000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Diener Dénes Rudolf
1889-1956

„Stefánia lúd Párizsban"
o.v. 47x61 J. l. j. Diener Dénes
k.ár: 6000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Dienes Dénes Rezső
festő

M.D.M.

A Ma kiállításáról szólt vele

Rév Béla: A Nyolcak és Aktivisták grafikai kiállítása.
Művészet, 1962. április — 33 l.

Dienes – Dénes Rezső

Magyar festők bécsi kiállításain szerepelt.

PN. 936. III. 21.

Kállai Ernő: Őszinte beszámoló egy beszélgetésről

Magyar Csillag, 1942. jan. II.évf. 1.sz.

44-52 l.

MTA MKCS

Die Weltkunst

1936. ápr. 12. /St.P.-N./ Wien

Ungarische Maler

Neumann and Salzer

MTA MKCS

Bencze László: A K;U.T. kiállitása a Nemzeti Szalonban

Képzőművészet, 1935. 18.1. 8o.sz.

MTA MKCS

P.G.: Les Populistes reçoivent les

Peintres Hongrois

Les Lettres Francaises, Párizs.

1954. jun.17.

MTA MKCS

A Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlá-

sai

Székesfehérvár, István király muzeum 1969.

dec. Kiáll.Kat. Bev. Szabó Júlia

MTA MKCS

M. D. K.

DINER-DÉNES Rudolf festő
(1889 –
Péterke beteg (1939) Festő

Borbiczki - Illésy - Robicsovszky: 2000 év festészete Bp. 1943. 246. l. 454. l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

részt vett a kiállitáson

Bencze László: A K.U.T. kiállitása a Nmezeti Szalonban

Képzőmüvészet, 1935. 18.l. 80.l.

Diener Dénes Rudolf,festő

Tamás Henriknek,a pécsi Tamás Galéria volt tulajdonosának 102 darabból álló gyüjteménye/36 művész/,1959-ben került a Pécsi Modern Magyar Képtár tulajdonába. Diener egy művel szerepel. 223.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Diener Dées Rudolf

Csendélet pipával, p. vinf. 43 × 45 cm
Dunaremlet, p. papír. 23,5 × 31,5 cm

Pécs (Janus Pannonius Múzeum) Modern magyar képtár
Dr. Gaál Klára kézirat ötletgyűjteménye készítő, írta:
Romváry Terézia Pécs 1964
(A múzeum címe: 6.)

15

Diener Dénes Rudolf festő

M.N.K.

A Gresham-asztaltársaságot látogatta

Bernáth Aurél: A muzsa körül, Bp. 1967. 80.l.

Diener-Dénes Rezső

festő

Magyar Csillag, 1942. jún. II. köt.

1. sz. 44–52. l. — Kállai Ernő:

Ősiség benyomás egy kiállításról.

M.D.K.

Diener-Dénes Rudolf: festő

nevének említése:

P.G.: Les Populistes reçoivent les Peintres Hongrois

Les Lettres Françaises, Párizs, 1954. jun.17.

M.D.K.

Diner-Dénes Rezsö festö

A Gresham-társaság tagja

Genthon István: Bernáth Auréll Bp. 1964. 22.l.

M.D.K.

Diener Denes Rudolf

A Szinyei tájképdíjat
kitüntetve. Szentendrei
dombok.

Repr.

MAGYAR MŰVÉSZET
1937. 95, -96)
Emlékül u. o. 94 l, 96 l.

(A tárgyi társ
képpel

Diener-Dénes Pertő

Erőd
→
Kállai Ernő:
Őszinte beszámoló
egy beszélgetésről.
Magyar Csillag
1942. I. 46. l.

132

MINERVA,
mellszobrocska.
Német, XVII. század,

Diener Dénes Rudolf

festő

Anyai

Keller Andor

Rudi. Szivarvány

1947. febr. 15, kéz-
vel.

1946-ban kapta meg
a Szinyei-nagydíjat.
Ekkor 57 éves volt.
14 éves óta minden nyáron
Nádvari tanárban fest.

Részfűvók VIII. 22.

Diener - Dénes Rudolf

festő

írod

Kalligraphy

Modern painting in Hungary, New-Hungary

1946. nov 25

M. ert

Schuler

Diener Déna Rudolf

Horváth Mezőgyr.

48. l.

420 VII/4.

Tek. Polgármesteri Hivatalnak

Székesfehérvár.

A székesfehérvári rendőrkapitányi ügyében közlendő „Megállapodás"-t két példányban azzal a kéréssel küldöm meg, hogy az egyik példányt aláírás után visszaküldeni, a másik példányt pedig a városi levéltárban megőrizni szíveskedjék.

Megjegyzem, hogy a „meg-

Dienes - Dénes Rezső

festő

M.D.K.

Az I. számú Ajándékkönyvtár
van képe elhelyezve.

Novák Károly: Kohász és képzőművészet
Művészet, 1968. aug - 12. lap

M.D.K.

Dicner Dénes Pessó
festő

1917-ben a Nemzeti Szalonban
először egy csoportban.

M. Réti Olga: Schönberger Armand karcolatai
Művészet 1968. szeptember - 16 lap

Diener Delus Rudolf, festő

kentendrén 5 dolgozott.

– : kentendrei napok 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 17.

Wiener Dénes Rudolf

festő

Az 1919-ben emigrált Gergely Sándor
kiváló képeket hozott Berlinbe.

Szekszárdról: Emlékezünk Juhász Gyulával
és elfeledett Gergely Sándorral

Művészet, 1962. augusztus – 14 lap

Diener-Dénes Rudolf, festő MOK

a képzőművészeti kiállításon tervez
rétnyomni 1937. jan.-ban.

Huszár Árpád új kiállítása
Bp. 1936. 12. l.

Dear Mr. Lowell,

Thank you very much for your
letter of May 3rd.

Sincerely yours,

P.S. I'll be in touch.

mdk2.

Dinnyés-Deines Rudolf festőm.

Tájképei a IV. Képzőművészeti Kiállításon

Gyergyák Lajos: Kül Képzőművészeti Kiállítás

Népművelés, 1954. 1 tf. 1 o. 16-18 l

Diener Dénes Rudolf MDK

Csendélet, olf.

Dunai táj, olf.

Dunapart, olf.

Dombos táj, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Dinnyés Rudolf

festőművész

Műterem kiállítási csarnokban - kiállítás - képével szerepel.

Új Sé g.
1935.II.5.

Friedrich Dénes Rudolf

szerepel a 6-án megnyíló akvarell kiállításon a Mária Valéria utcában

Nemzeti Újság 1936 IX. 4

1/.

Diner-Dénes Rudolf, festőm.

37. Péterke beteg.
38. Virágok. Fruchter-gyüjt.
39. Nyári délelött. Szilágyi Sándor gyüjt.
39. Zöldelö dombok. " " "

Magyar Müvészet. 1937. 67.l. körül.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.121

Diener Dénes Rudolf kikérdezése.

Életrajziadatok, tanulmányok kiállitások

kikérdező:ismeretlen

Müv.Tört.Dok.

Lyka Károly

szövarch.117

Diener Dénes Rudolf.

Részt vett a "Kut" müvészeti társaság által 1925-ben rendezett kiállitásán.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat

szövarch 20.-200.lap

Diener Dénes Rudolf.

Az Ernst muzeom kiállitotta müveit 1931-ben.

Bende J.
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Diener Dénes Rudolf.

1941-ben a Tamás Galériában kiállitották müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Dinnes Dénes Rudolf

Kerepes a KUT kiállításán a Nemzeti Szalonban festményekkel

Nemzeti Újság 1937 IV. 4.

Diener - Déres Rudolf

Művével nevet a
Pesti Lapok tárcairó
jubileumi Tréfatára.

N. U. 934. XI. 12.
Est. 934. XI. 11
m. 934. XI. 11.
P. H. 934. XI. 11.
m. o. 934. I. 11.
Uj Sz. 934. XI. 11.

Szenes Béla

Földrengés Kárpátalján című versével a KUT közlekedési a Nemzeti Szalonban szerepel

Magyar Hírlap 1937 IV. 3

Diener Déne, Rudolf

Művével szerepel az Ernst-Múzeumban rendezett Kmetty-Czóbel kiállításán.

E. K. 934. V. 15
N. Cs. 934. V. 13.

Diener Dénes Rudolf

MDK

Táj, 1953, olf.

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Diener Dénes Rudolf MDK

Szentendrei táj, olf.

Pismáni dombok, olf.

Virágcsendélet, olf.

Mücsarnok 1954 V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Diener-Dénes Rudolf

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

Dieter - Dénes Tudolf

A T. vezető képviselőnek tudtára adom,
a Műszaki osztályon tartozik.

PN: 23h. IV. 20.

Dicsőr Dénes Rudolf

A Kéziratvédő Egyesület Társasága
választmányának tagja lett.

Nemzeti Újság 1938 VI 8

Dienes Dénes Ludy

Ferenczi a kuvaroll kiállításról

(Képzőművészeti Kiállítások

Kalauza)

Pesti Hirlap 1936 IX. 6

Dienei - Dénes Rudolf

Művével részt. a Nemzeti
Szalonban rendezett
KUT Kiállításon.
Kicsmeli? portrait képeit.

m. o. 934. XII. 2.
m. 934. XII. 2. Ujság, 934. XII. 1.

Diener Dénes

Minden nemzet a
Magyar 75 éves jubi-
leumi ünnepélyén.

N. M. 936. V. 3.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf, festő. 1889-1956

A természetelvü irány müvésze volt. 538.o.

Kampis Antal: A képzőmüvészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőmüvészetek, a zene, a színház és a film. Bpest. Mi nerva. 1960

Dienes Dénes Rudolf

készítette a KVT kiállítására a

Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1917 IV. 4

Dienes Dénes Rudolf

Kerepel az akvarell kiállításon

a Fränkel palotában.

Pesti Napló 1936 IX. 6

Diner-Dénes Rudolf, festöm.

40. Kék szoba.
41. Fehérruhás kislány.
42. Napos délelött.Fruchter Lajos gyüjt.
43. Esö után. Hochner Artur gyüjt.

Magyar Müvészet. 1937. 67.l. körül.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Interieur, olajfestmény

I.Művészeti Kiáll.Kat. 1946. Jul.-7.-Jul.26.
8.lap

Diner-Dénes Rudolf, festőm.

44. Virágcsokor. Szilágyi Sándor gyüjt.
45. Szőke kislány.
45. Tea. Föv.Képtár. Bp.
46. Rajz.

Magyar Művészet. 1937. 67.l. körül.

Dienes Dénes Rudolf

Klement Gottwald gyűr. 1953,
olaj-vászon, 75 x 98 cm.

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítási katalógus. Budapest, 1960.
28 l.

le. D. M.

DIENER DÉNES Rudolf festő

(1889-1954.)

„Esteledik a Dunán" (rézk.)

A szentendrei lelep tagja

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1958. 361, 451. e

Mdk

Dinner Denes Rudolf

Lapja volt a Feketeház

Szerk: Dunaeber Imre : A Feketeház
Budapest 1962. 119. l

Diener Dénes Rudolf, [ ] MDK

A csoport tagja volt.

Mihályfi Ernő: A Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiállítása a Nemzeti Galériában 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. aug. 19.

DIENER DÉNES RUDOLF

Cséplés a "Vörös Rózsa" tszcs-ben. Olaj 77x68.

III.Magyar képzőművészeti kiáll.ka t. 1952.dec-1953.márc.
Műcsarnok

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Kiállitási hir

Daily News 1968 jan. 13

Diener Dénes Rudolf

MDK

Őszitáj, olf.

Műcsarnok 1952.Tavaszi Tárlat

Diener-Dénes Rudolf

"Ozsonna" c. műve a Munkácsy-céh VIII.kiáll.-án

Az Est, 935. III. 31.

Diener Dénes Rudolf

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság.935.XII.30.

Diener-Dénes Rudolf

Szerepelt a Munkácsy-céh kiáll.-án.

M.U.935.III.31.

Dianer Dénes Rudolf MDK

Tea, olf.

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1944 A Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Diener-Dénes Rudolf

Alkotásaival szerepel a Tamás Galéria "magyar akvarellek" című kiállitásán.

Pest, 1942. X. 16.

Diener Géza Rudolf

Szerepelt a Tamás Galéria akvarell-kiállításán.

Est 1935. X. 6.

Diener-Dénes Rudolf

Szerepelt a Tamás Galéria akvarell-kiállításán.

PM 1935. I. 6.

M.D .K.

Diener Dénes Rudolf festő

10 éve a Brazilból- amely akkortájt

müvész-asztaláról volt nevezetes - hazafelé

a 12-es buszon lett rosszul és halt meg.

Hosszu endeig nagy szegénységben élt.

1924-.931 között Párizsban volt.

Végül Szentendrén kötött ki.

D tka Mária: Az utolsó bohámy

Magyar Nemzet 1966. julius 31. 9.1.

M.D. K.

Diener Dénes Rudolf M.N.M.

Rajz / kislány babával / repr.

Magyar Nemzet 1966. július 31 9.1.

Rejs \ Kielcy babčvaj \ repr.

Hüner Dénes Rudolf

31 9.1.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

Berend Ilona: „Az ujjászületett Nemzeti Szalon" megnyitó kiállitásáról ir s bemutatja a müvésznek "Francia kislány" c. képét. Repr.

Szinház, Bp. 1946. jan. 15-21. II. évf. 3. sz. 18. lap

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"Csendélet" c. képének repr.-ját bemutatja a lap az "Alkotás Művészház" XXXI. kiállításáról.

"Képpel..." c. rovat
Szinház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf.
8. sz. 25. lap

Diener Dénes Rudolf MDK

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festő

Emlékkiállítása nyílik meg
a Nemzeti Galériában.

— : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 25.

Diener-Dénes Rezső"

műveiből rendez majd kiállítást
1968 évfolyamán a Nemzeti Galé-
ria..

Jelentéktelen cikk: „National Gallery-
Fine Arts and Music in 1968"
Daily News, Budapest, 1968. I. 13

2 f

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

festő.

Emlékkiállítását a Magyar

Nemzeti Galériában rendezték.

— : Kiállítások

Művészet, 1968. június - 48 lap.

MUK

Diener Dénes Rudolf, festő

4 keramikai falikép

megvalósítása emlékkiállítása.

— : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 27

Diehel Déhes Rezső (1886-1956)

Szeleudrei Kiadó.

„Diehel Déhes". graf. 298 × 482 mm.
Ltsz.: 1951-5800.

Magyar rajz és akvarell, XIX. s'a XX.
századi. A Tat. beli Galeriehez tartozó
tárgy. 1959. 41.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf festő

nevét a Tett és a Jeu előd gárdája körök említik:

Bori Imre-Körner Éva: Kassák irodalma és festészete

Magvető, Bp. 1967. 169. old.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Tüntető tömeg, szén

Tüntetés szétverése, szén

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N.Gal.

1965.

Dienes Dénes Rudolf

Készítsd a Fränkel galéria
akvarell kiállítását (1936)

Jelentés 1966 XI-n. 1050 old.

M.D.K.

Diener -Dénes Rezső festő

Müvét a Müvészeti és Muzeumi Direktórium megvásárolta, 1919.

Fiu arckép,
Tájkép.

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 362.l.

Diener Dénes

Kiállít a Fiatalok csoportkiállításán a Nemzeti Szalonban (1916)

Pesaroni Rezső – Sziy Béla: Adalék Nemes Lampérth József polgárjogához. Polit. Tanulmányok. IX. 1866. 392.

Diener Dénes Rudolf

Rabinovszky M. irt Diener Dénes Rudolf kiállításáról az Ars Una 1924. márc. 243.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán 1965.294.

MDK

Diener Dénes Rudolf

M. Nemz. Galéria, vezető 1965

MDK

Diener – Déry Rudolf, festő

Önálló kiállításon idézik fel
munkásságát.

– Medgyessy ..... emlékkiállítás
a Nemzeti Galéria új termeiben jövő hónap 10

Népszabadság, Bp., 1968. jan. 7.

Biener-Dénes Rudolf festő

"M.D.A."

Résztvesz a MA demonstrativ harmadik kiállitásán.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 121.1

M.D.K.

Diener-Dénes Rudolf „költő"

nevét említik

Idézve: Kállai Ernő: Őszinte beszámoló egy beszélgetésről /Szalay Lajossal/
Magyar Csillag, 1942.jan.1.II,évf.1.sz.44-49.o.
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk Németh Lajos,
Bev.és összeáll. Perneczky Géza, Bp.1967. 258. old

Dienes Dénes Rudolf

7 évet töltött Párizsban, előtte Nagybányán is járt. 1939-ben díjat nyert a Nemzetközi dombor. a. képével. További képei ismeretlenek:
Esti alkony, Napos délelőtt, Tea.
A Nemzeti Festők Körének tagja volt.

Lyka Károly: Festőéletünk a két világháború között. Bp. 1956.

98.

Dienes Dénes Károly

Önálló kiállítása nyílik
ez évben

Hajdu Bihar megyei Napló 1968 I. 7

Dienes Dénes Rudolf

Kiállítása lesz a Nemzeti Galériában

Népszabadság 1968 I. 7

MDK

Diener Dénes

Kiállitási hir

Fejérmegyei Hirlap 1968 jan.7.

MD K

Diener Dénes Rudolf, festö

Fésülés.	Olajf.
Olvasó nö.	"
Virágok.	"

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll."A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-3o. Kat. 15.1.

Diener-Déry Rudolf [ ] MDk

A szakadárság és a nép c. kiállításon
részt vett.

Fenyvik Flóra: Egy kiállítás két megnyitója
2. l.

ESTI HIRLAP, Gy. 1962. márc. 31.

Negativ

Petrás: 496-497

Kerényiné

Diener-Dénes Rudolf: Női arckép.
olf.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

A fővárosi és a debreceni képzőművészek legjobbjainak kiállitása nyilt meg a debreceni Vigszinház és az Apolló mozik előcsarnokaiban. Az errevonatkozó rövid beszámoló a kiállitó művészek nevei mellett alkotásaikat külön nem nevezi meg.

Tárlat a debreceni mozikban
Szinház és Mozi Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

Diener Déner Rudolf

Szerepel a K.U.T. kiállításán a Nemzeti Szalonban

P. H. 936 II. 25

Diener Dénes Rudolf MDK

Gyár, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

A Szinyei-Merse Társaság idei aranyérmeséről "Festő és a vacsora" cimmel tréfát mond el a "Vidám oldal".

Szinház, Bp. 1946. dec. 4-lo. II. évf. 47. sz. 25. lap

M.D.R.

Dieser Dénes Rudolf

a Szinyei-Merse Társaság idei szervezeteből
"Pestő és a vadcsra" címmel tréfát mond el a
"Vidém oldal".

Szinnés, hp. 1946. dec. 4-io. II. évf. 47.
sz. 25. lap

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

A Szinyei-Merse Társaság tagja a Fészekben kiállitotta az Andrássy utról festett havas tájképét, amelyet Sátori Géza bankigazgató vásárolt meg.

Szinház, Bp. 1947. febr. 12-18. III. évf. 7. sz.

Diner-Dénes Rudolf

Bécsben a Neumann és Salzer féle képcsarnokban rendezett "Magyarfestő-kiállítás"-on képei szerepeltek.

NM.936.III.13.

Szemere Dénes

Szerepelt a KUT és MME rézkarc kiállításán.

Pécs, 1932. XI. 6.

Friener - Hénes Rudolf

festőművész

Szépművészeti kiállitások tárlatán képeivel szerepel. - Erőteljes, meleg színei s kompoziáló lendülete nálkány szép tájképben s finom daalmadnyelben érvényesülnek a legjobban. —

Az Est

1934 X. 14.

Diener-Dénes Rudolf

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

M.O.935.III.31.

MDK

Diener Dénes Rudolf

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

Diener Dénes Rudolf

A Gresham kör ta gja volt, mégsem szerepelt müve az 1967 végén Székesfehérváron megrendezett kiállitáson.

Vigilia 1967. 12. sz 852.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festő

Majdnem már képre látható az emlékkiállításon.

Diener – Dénes „saját műveiből — táblaképek jó vagy inkább jobb polgári lakásokba — átlagon felülit alkotott." „A intellektuális humor sem idegen tőle — sőt belőle. Modern Mária pl. kisebbes Csóbel-stílus-paródiaként ábrázolja." Lk. A.: Diener – Dénes Rudolf és Hegedüs János emlékkiállítása a Nemzeti Galériában 7.

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 17.

MDK

Diener - Dénes Rudolf, festő

Emlékkiállítása megtekinthető a

Vasmati Galériában.

— : A hét napi kulturális programokból

11

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 20.

Steiner Dénes Rudolf

Önálló Eléktrikus nyílás erővel

Kolozsvár magyar Napló 1908 I. 7

MDK

Dienes Dénes Rudolf

festő

Emlékkiállítása június 26-án
nyílt meg a Magyar Nemzeti
Galériában.

— : —

Műnézőt, 1968. július – Bécs.

Steiner Dénes Rudolf

Önálló kiállítás nyílik műveiből
ezévben

Napló (Veszprém) 1968 I. 7

Dr. Ernst Dénes Rudolf

Kiadóhivatalos lett a Neuret-galériában

Magyar Neuret 1968 I. 7

Greiner Dénes Rudolf

Kiállítása lesz a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hírlap 1968 I. 7

MDK

Diener Dénes Rudolf, festő

Emlékkiállítása jún. 26.-án
nyílik meg a Nemzeti Galé-
riában.

— : Itin —

8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. jún. 26.

Diener Dénes Rudolf, festő

MDK

Emlékkiállítása nyílt meg
a Nemzeti Galériában.

— : Hallottuk · 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jún. 10.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festöm.

	Csendélet.	Olf.
55.	Interieur.	"
56.	Interieur.	"
	Szwntendrei házak.	"

v.Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képz.müv.-nek Társ. é , meghivott müvészek kiáll.-a.1945.Okt.13-28.
Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf

"Interieur" olajfestmény
"Játszó gyermekek" "

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf

"Uzsonna után"	pastell
"Leányka"	"
"Virágok"	"
"Olvasó kislány"	"

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festöm.

Ozsonna. Olf.
Háztetök. "

Nemz. Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr.kiáll.-a.
1935. márc.30.-ápr.14. Kat.

MDK

Dienes Dénes Rudolf

"Zsófi" olajfestmény
"Fontenay-Aux Rosas" olajfestmény

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Pest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf

"Virágcsendélet" tempera
"Műteremsarok" "

A Nemzeti Parasztpart Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24. - Jul.8. Kat.

M.D.K

Dicsér Deines Rudolf

festő

Péter Dáki "szobrának idősapja.

"

— : Flórek

Művészet, 1963. július – 44 lap

MDK

Diener Dénes Rudolf: Vajdahunyad. oil.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr.Nőegylet helyiségeiben. 1944.febr.21-márc.19.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Kislány, sz.rajz

Virágcsendélet, of.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Tamás Galéria 128. sz. Önarcképek. 1942. febr.

MDK

Diener Dénes Rudolf festőművész

Szinyei-tájképdijat kapott.

A Szinyei Merse Pál Társ. közgyülése.
Pesti Napló, 1937.jan.31. 19.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf festőművész

Szinyei-tájképdíjat kapott.

Nem adták ki a Szinyei-nagyjutalmat. Pesti Hirlap, 1937. jan. 31. 13.1.

MDK

A Szinyei Merse Pál Társ. közgyülése.
Pesti Napló, 1937.jan.31. 19.l.

MDK

Diener -Dénes Rudolf

Szerepelt a Képzőművészeti Alap Képcsarnokai és a honvédség rendezésében a békéscsabai Tiszti Klubban 1954 1956. jan 17-én megnyilt kiállitáson.

---: Képzőművészeti kiállitás Békéscsabán.
VIHARSAROK NÉPE, Békéscsaba. 1956. jan. 20.

Dreier Deines Rudolf
festő

Dreier Deines pesti szobrászművész
Párizsba ment. Élete utolsó
évében kedvező körülmények
között a nyaralót szerkesztette
töltötte.

Dutka Mária: Az utolsó bohém.
Nők Lapja, 1968. okt. – 40 szám.

Dienes Dénes Rudolf

Díjemelkedett műve:

11. p. „Balatoni hőzak", gouache.

A Nemzeti Sportlégoltozó és a Magyar

Képzőművészek Szabadszakszervezetének

kiállítása, Budapest, 1945. VIII.

Diemer Dénes Rudolf

Bemutatott mű:

138. sz. "Vitorlások", olaj

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Dienes Dénes Rudolf

Bemutatott műve:

41. sz. „Tájkép", olaj

A Nemzeti Sporthivatal és a Magyar Képző-művészek Szabadpalérszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

Diener Dénes Rudolf

Bemutatott műve:

17. sz. „Balatoni táj", pasztell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszervezetének kiállítása, Budapest, 1945. VIII

MDK

Diener Dénes Rudolf

Boglyák, o.

Oltványi Imre emlékkiáll. Türr I.Muz. Baja, 1963.

Diener Dénos Rudolf

Párizsi utca, o.

20.sz.i művek bp.i magyűjteményekből. N.Gal.

1963.jul.

Dienes Dénes R.

Kerepes az oslói magyar kiállításon

Pesti Napló 1937 I. 10.

le. D. K.

DIENER-DÉNES Rudolf (Rerső)
festő
(1889-1956)

levelei a pécsi Janus Pannonius
Kéziratban

Művészettörténeti Á B C Bp. 1961. 196, 545. e.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Kállai E: KUT kiáll. N.Szal. Új Idők, 1936. 10.sz. kép.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet.Olajf. 65x90
Dunai táj. " 75x90
Dunapart. " 65x80
Dombos táj. " 60x80

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1935.Kat. 15.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf

"Csendélet", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll. 1947.Jan. v.Ernst Múzeum. Kat. 6.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf

A müvésztelep kertje

Munányi-Kovács E.:Kiáll. Szentendre festészetéről.
Népszabadság 1963. nov. 19.

MDK

Diener Dénes Rudolf

/Vigil/: Pohárnok Zoltán gyüjteményes kiáll. Magyarság 1938. okt. 19.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festöm.

Vajdahunyad. Olf.

Budai Izr.Nöegyl. helyis.-ben OMIKE képzöm.csop. téli kiállitása.
1944.febr.21.-márc.19. Kat.

MDK

Diener-Dénes Rudolf, festöm.

Tájkép.	Pasztell.
Tanyai részlet.	Olf.
Kislány.	Pasztell.
Zsófi.	"

OMZsMuz. -OMIKE képzöm. csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Táj 1953 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 10.1.

Diener - Dénes Rudolf.

„A Magyar - Szovjet Barátság", az MSZT pályázati kiállításán Miskolcon készült portréja szerepelt. (említve).

Szabad Nép, 1952. márc. 2.

Diener Dénes Rudolf.

„Boglya" c. olajfestménye szerepelt a szentendrei Ferenczy Károly-múzeumban rendezett kiállításon. (emlitve.)

Vili Ujság, Budapest, 1907. Okt. 16.

Diesel - Dénes Rudolf

Kiakit

M. 1935. II. 10

Dienes Dénes Rudolf.

Az Ismeretlen Katona Múzeumban a Magyar-Szovjet Barátság-képzőművészeti kiállításon Mednyánszky festett képe szerepelt

Új Kis Újság, 1952. Ápr. 6.

Diener-Dénes Rudolf.

festőművész

A Fővárosi Tanács festészeti pályadíjára meghívást kapott „A növekvő Budapest" (tájkép) témakör vázlatának elkészítésére.

Magyar Nemzet, 1952. ápr. 23.

Dr. Deres Rudolf festő.

Péter olvas"
" Interieur"
" Modok Mária"
" Szentendrei művészsolep"

} repro

Dutka Mária: Az utolsó bohóc.
Nők Lapja, 1968. okt. - 40 oldal.

"Dinnes Dénes Rudolf
festő

Hivatása halálának 12. évfordulója-
ján emlékkiállítása nyílott a
Magyar Nemzeti Galériában.

Dutka Mária: Ez utolsó órákban.
Nők Lapja, 1968. okt. - 40 oldal

Diener Dénes Rudolf

festő.

12 éve halt meg Diener Dénes Rudolf festő. A kedvelt „Brasil" műtészantalái-tól hazafelé menet az autóbusszon szívgörcs ölte meg a művészt.

Dutka Mária: Az utolsó órákban.

Nők Lapja, 1968. okt. - 40 oldal

Dreier Deines Rudolf

festő

Dreier Deines Rudolf Ungvárról indult el akkor nyomdászmiás volt, majd később borbélysegéd lett. 1909-ben Pestre jött szerencsét próbálni.

Dutka Mária: Az utolsó bíróval.

Nők Lapja, 1968. okt. - 40 oldal.

Diener Dénes Rudolf

Bejmutatott művei:

37. sz. „Interieur", hol jest mény.

Dalogh J.: A „Magyar Képzőművészet", I. művészeti kiállítás, Budapest 1946. VII.

81

Dreiner Dénes Rudolf

festő

Dreiner Dénes Rudolf Pesten festeni
tanult és Pestre jövetele ota aki 1 evvel
már jelentős eredmenyi kiállitason
szerepelt.

Dutka Mária: Az utolsó bohem

Vár Lapja, 1968. okt - 40 oldal.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"A Dunát pasztellezi" cimmel hozza a lap a müvész fényképét munka közben, "Vidám élet a szentendrei müvésztelepen cimü riport keretében.

Szinház, Bp. 1947.juli.22-28.III. évf.3o.sz.
/A lap tévesen julia?-Aug.4-et dátumozott./

Diener Dénes Rudolf

Szerepel a Nemzeti Szalon Műv. Egyesület őszi kiállításán

Nemzeti Újság 1937 II. 7

Dienes Dénes

Képekről a Nemzeti Szalon
őszi kiállításán

Nemzeti Ujság 1937 I. 9

Dienes Dénes Rudolf

Fényképekkel szerepel a Kut
kiállításán a Nemzeti Szalonban.
Emlékül: „Kis pin fotójában"

Budapesti Hírlap 1937 XI. 21

Szemes Dénes

Képekkel megjelent a KUT
kiállítása a Nemzeti
Szalonban

Magyar Hírlap 1937 XI. 21.

Dréner Dénes Rudolf

l.:

Ars Una

1924. 6 m.

243. l.

Szkv.:

Belvedere

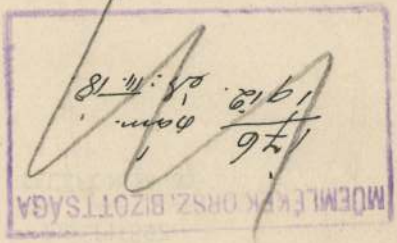

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPITÉSZ.

TELEFON 88–53.

Nagyte

Mieméket C

Tisztel

hó 26-án mare

Diener-Deines Rudolf

vad.

Oltványi Ambrózy

Imre

Diener-Deines Rudolf

emlékezete.

MAGYAR MŰVÉSZET

1937. 37-46.

12 képpel

repr.-val.

a 37. lk. oldalon

használható életrajz

515.

Pacrka - Ribera / Gr. Jeromos

Ki van élétra?

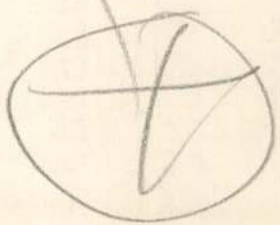

Ki

Diener Dénes Rudolf

MDK

Estefelé a Dunán, olf.

Őszi táj, olf.

Szérüskert, olf.

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képsőn. Kiáll.

Diener Dénes Rudolf MDK

Cséplés a Vörös Rózsa tszcs-ben, olf.

Mücsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Diener-Dénes Rudolf

MNK

A "Markó Károly kiállitási terem" felavatása /jul. 15/ alkalmából rendezett kiállitáson szerepelt.

--: A nagyszalonta művésztelep a realista képalkotásért.
PESTMEGYEI NÉPUJSÁG, 1956. aug. 5.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

A Szentendrei Művésztelep... Magyar Nemzet 1952. aug. 9.

MDK

Diener Dánes Rufolf

Dunai rév, paszt.

Virágszedők, "

Dunapart, "

Szentendrei festők 3. kiáll. Ferenczy Muz. 1953. aug.

Diener Dénes Rudolf, festö

MDK

Cséplés a "Vörös Rózsa" tszcs-ben.

/Műcsarnok?/.-III. Képzőműv. kiáll. 1952.dec.-1953.márc. Kat. 6.l.

Dreher Péter Rudolf

festő

MDK

Az 1962 március 29-én rendezett „Szabadság és Béke" kiállításon részt vett.

Vértes György: Művészek a szabadságért

Élet és Irodalom, 1962. március 17 – 3l.

Dienes Dénes Róbert MDK

Boldog család, olf.

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Diner – Dénes Rudolf

Bécsben a Neumann és Salzer-féle képcsarnokban rendezett magyar festők kiállításain képei szerepeltek.

M. 936. III. 14.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festö

Szentendrei táj.	Olf.
Pismáni dombok.	"
Virágcsendélet.	"

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.ja-n. Kat. 12.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festő

Estefelé a Dunán.	Olf.
Őszi táj.	"
Szérüskert.	"
Virágcsendélet.	"

Műcs.-IV.M.Képzm.Kiáll.-1954.jan.-febr. Kat. 6.l.

Diener Dénes Rudolf MDK

Tájkép

Bergeron,Régis: Magyar festők képei Párizsban.
Szabad Nép 1954. jul. 13.

Diener Dénes Rudolf.

szentendrei

Szentendrei

A szentendrei festőkre II. képkiállításán, képei szerepelnek.

Magyar Kurir, 1912. Okt. 4.

M.D.K.

Diener Dénes Rudolf

"A fiam" c. képének repr.-ját bemutatja a lap az Ernst-muzeum kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1931. nov. 8-14. XXI. évf. 46. sz. 30. lap.

Fényképész

Magyar Foto: FL 1025/24 Kegeddíszmű

Diener-Dénes Rudolf: Tájkép

61.

1957.

Neg. van

MDK

Diener Dénes Rudolf

Anya és gyermeke

Csendélet

Képzőművészet 1934. 79. sz. 245.l.

MDK

Diner Dénes Rudolf

Pasztellje a Munkácsy céh kiállitásán.

Művész-Élet, 1933.II.5-6.sz. 9.l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Micsurin. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitás katalogusa. 1952. 4.1.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Muskátli, paszt.

Francia kislány, paszt.

N.Szal.1947. jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szentendrei házak

Tájkép

Virágcsendélet

Szinyei Merse Pál Társ. ~~kmg~~ művésztagjainak X. kiáll. Nemz.Szal. 1948. febr.

MDK

Diener Dénes Rudolf, festö

Szentendrei kilátás. Olf.

Csendélet. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 8.l.

Diener-Dénes Rudolf

Kiállít

PN. 1929. IX. 25.

MDK

Diner-Dénes Rudolf

Az Alkotás Müvészház kiáll. Bpest. 1944. ápr.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Lestyán S.: Két kiállitás. "A jelenkori magyar képzőművészet reprezentánsai". Szabadság 1945. okt. 14.

Diener Dénes Rudolf MDK

Virágzó fák, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Diener Dénes Rudolf MDK

Virágok, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Diener Denes Remo

1 Arv. Cram. 99. anke. Sal.

" " 103. " "

" " 104. " "

" " 105. " "

" " 111. " "

1936 Bécs / Gal. Neumann csop. kiáll.

1937 Gelé

1948 London

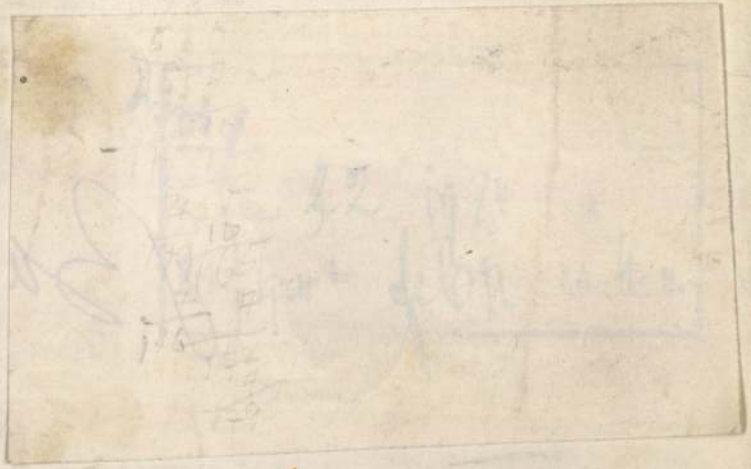

27/
26
09/
62

A Müemlékek Országos Bizottság

I. M. képzm kiáll 1950 (kevés)

Boldog család, of

A tatárdrai Művtelep kiáll (tatárdra)

1951 okt

Boglya, of
Kislány VII/1 part
Duna

II. M képzm kiáll 1951 (kevés)

Táj kép, of

Tan. Tárlat 1952 máj.-jún (k.o)

Őszi táj, of

M. tanárok Barátság, 1952

Micsurin, of

III. M képzm kiáll 1952-53 (kevés)

Csépelés a „Vörös Rózsa" tsz-ben, of

IV. M. képzm kiáll 1954 jan-febr (k.o)

Esztafélé a Dunán
Őszi táj II
Szerelmesek

vörösesbarna
Akt I/of

egyenként 5.000 darab, összesen 160.000

ezőlapcartonon

kivitelben, cimoldal 1 szinben nyomva,

sen

ennégymilliónégyszázezer korona.-

---

almi adót külön felszámitjuk.-

zeg fele megrendeléskor előre fizetendő,

felártól mentes, mig a másik félösszeghe

elkészülte alatt életbelépő, a Magyaror-

ok Fönökegyesülete által hivatalosan meg-

itjuk.-

a carton kihasználásának megfelelően 32

ik és több csoport esetén is valamennyi

lene állnia.-

ástalan kivitelről előre is biztositva,

Diener Dénes Rudolf

MNDSz. Dolgozó nő és anya Kiáll. (Ernst Mór)
1948. dec.

Anya gyermekkel, Of.
Anya gyermekével, Of.

VI - VII

Déri - Huber Leó

1949. a 1919-es forrad. kép.

Önarckép

A m.kir.vallás- és közoktat

150513/923.szám.-
III/a.

A folyó évi 7502.M.
vatalok és közintézetek tagja
venkedéstől, egyesületi működ
gukat vagy pártatlanságukat b

Felkérem azért Biz
bizottságban működő tisztvis
hivatkozott kormányrendeletbe
folyó évi október hó 24-én me
álló miniszterium Hivatalos kö
jelent 22.számát!/ figyelmezte

Szalmássy Gal.

1948 jan. 100 év Párizs

ásügyi Minis zterium:

.sz. kormányrendelet a hatóságok, közhi-
it és közegeit mindennemű olyan szer-
ástól eltiltja, amelyek elfogulatlansá-
ármely irányban befolyásolhat ná.-
ottságot, hogy a vezetése alatt álló
előket s egyéb alkalmazottakat a fent-
foglaltakra /l.a Hivatalos közlöny
jelent számát, vagy a vezetésem alatt
zlöny folyó évi november hó 15-én meg-
sse és a szóban forgó kormányrende-

Fokus Gal

1947 máre

Virágandalat VIII. of

Kislány i fr. r.

VI

ának,

Budapest.

M Khvoleck

1947 Jan. (v Ernst)

Csendélet, of

XXX

134271/923.szám.-

III/a.

Már ismételten felh
mét a m.kir.népjóléti és munk
álló m.kir.Hadirokkant Otthon
hatása érezhető is volt az üz
ban értesülésem szerint, a r
Az emlitett iparüzem célja a
elhelyezett hadivakoknak és
biztositása s a tétlenség ká
sük. Az egész intézményt egy
emelkedőnek kell tehát tekin

Diner Dénes Rezső

Műcsarnok
1916-17. téli kiáll. 206 V

Diener Dénes Rezső
1917 tav. kiáll 276 V

Sicilia III.50.

Dienes Deines Rudolf

(id Deines-Rudolf

neven

Az egész csomag

átvételéhez

Dienes Deines R.

cédulához

Dienes Dénes Rezső

festő

Műcs. kiáll. 1916-tól

Pipics 111. C.

204. Ismeretlen festő
A XVIII. századból.

Férfi képe.

(Látható, kissé jobbra fordulva.

Derékig, ~~oszlopon~~ szembe né[z]
szeme és hegyesre pödrött bajusza ba[l]
rülcsavart nyakkendője fekete, atill[a]
gombok vannak, bal vállától paszomá[nt]
csattal, oldalán kard lóg.

582
CTK)

Vászon, méretei 85: 67.5 c[m]
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
— Át. Képt. 203.

Jobbkezét a derekát szoritó öv mögé
tán nyugtatja.

904: VIII V. 3.

Diener Dénes Rezső

festő, Kut tagja

Műcsarnok

1932. febr - márc, kiáll.

4 34

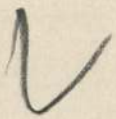

Diener Denis · Rens

Kut 1929 jan Gatt
4 februari

V

Ferenczi Zoltán IX. 148.

~~Dr. Kovács Gyula~~

~~Dér Lajos Jun.~~

Diener Dénes Rudolf

KVT 1929. jan.
Kiáll. a Neuwerth
Szalonban.

Lásd a KVT
Katalogusai
1920-ból.

Diener Dénes Rudolf festő

Laterkázy-utca 17. Műcsarnok.

1934. nemz. képzőm. kiáll. 310,. 330.

48. Ereklyemuz.

akravalója ~~alól, mely~~ felett az arany-
i; ingének állógallérja ~~be~~látszik; jobb-
ladnak; kabátja és balvállára vetett pré-
ja őszbevegyült, szeme szürke, bajusza és

cm.
zi emlékek muzeumából (107/95.No. 99).
ki 14985 sz. leirat alapján (159/96).

510

Dénes Rudolf

Virágcsendélet

1933 ÉV új szerzeményi Műcsarnok

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

30 nap **NOVEMBER** 49. hét

30 árnap		Ádv. 1. v. *András*
1 étfő		Elegy *Elza*
	DECEMBER	
2 edd		Bibiána *Aurélia*
3 erda		Xav. Ferenc *Olivia*
4 törtök		Borbála *Borbála*
5 ntek		Szabbasz *Vilma*
6 mbat		Miklós *Miklós*

Diener – Denés (Rens)

Arverési Csanak andreis Kat.

38 x. 1927 maj.
39–41. nem szepel

952 Dielst, Egbert van

Sajkép. (Erdőrészlet). Ceruzarajz.

K. 10.— 346 m, 252 sz.

Diener Dénes Rudolf

Mil. 1889.

108. Gyermekarckép

Pastell, 50 x 35

Almásy-Telleki X. 1942

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

Dienes Dénes Rabbi

Fotó

VII. Karolina u. 7.

Munkács

1917. tav.

Feliratok zágrábi ötvösök pecsétjein

VI. 293.

DIENER DÉNES RUDOLF
51. Virágcsokor, olajf.
52. Műteremrészlet, olajf.
53. Családi idill, olajf.

Nemzeti Szalon

Kut
1942. nov-

1943 okt.-nov (k.)
Csendélet XXIV
Kislányom fejére
Valamudon
Virágok XIII.
of

*Zichyfalva, 19*09. október hó 1. én

É K E K

B I Z O T T S Á G Á N A K !

B U D A P E S T E N.

7. ről kelt, 822/1909. sz. b. átiratukat

tekintetes Bizottságot, hogy az érintett

vonatkozólag Möller műépitész urral fogok

DIENER DÉNES RUDOLF

43. Virágok VI olajf.
44. Anya gyerekkel ~~III~~ V. „

Nemzeti Szalon
1938. okt. nov
Kat

1940 nov. (k.o.)
Virágok VII
Virágcsendélet V
Gulerieur I

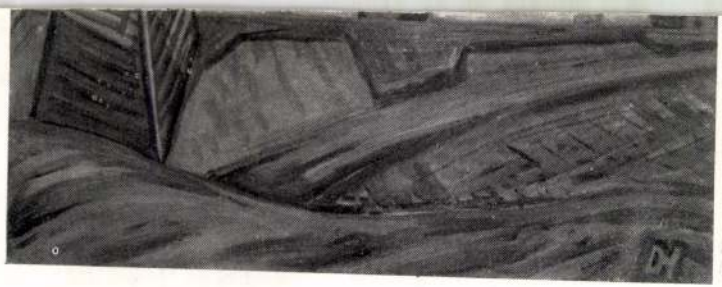

DÉSI-HUBER ISTVÁN: Óbudai gyár.

DIENER DÉNES RUDOLF

42. Őszi virágok, olajf.

43. Kékruhás nő, olajf.

44. Testvérek, olajf

45. Fésülés, olajf.

Nemzeti Szalon

Kat

1941. nov-dec

ö vasbetonmenyezet miatt föltétle-

t pontos költségvetés készitése
zet a fölötte elhelyezendö aszfalt
almazandó betonburkolat számitásom
es munka költségein felül mintegy
énvelni.
felterjeszteni Nagrand Mihály uti
azásáról, melyet utasitásomra a
e ügyében folyó hó 4-én tett.

Mély tisztelettel

Mérnök.

DIENER DÉNES RUDOLF

52 Táj, olajf., mgt.
53 Kis fiú fotelben, olajf., mgt.
54 Család, olajf., mgt.
55 Virágcsendélet, olajf.

IV

Nemzeti Szalon 1937
nov. dec

Kut

Diener-Dénes Rezső

37	Cyklamen	olajfest.	
38	Csendélet XVI.	„	400.–
39	Fontenay-aux Roses II	„	600.–

Nemzeti Szalon 1936
febr-márc
Kut

1937 ápr (4.o.)
Fűzfabimbós Új
Csendélet XVII.

MŰVÉSZET

, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 7.

Bizottságának,

ak

DIENER DÉNES RUDOLF

36	Csendélet	olajfestmény	500.—	pengő
37	Játszó gyermek	„	400.—	„

Nemzeti Szalon 1934. dec.
Kut

Holló László

K. Kalmár Anna

Senyei Oláh István

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1941. SZEPTEMBER 28. — OKTÓBER 12.

Kent

1932 febr. nov. (kuncs)
csendélet, of
(VII)

1932 nov. (Uncsal kör. N. Sal)
csendélet VIII
Bretagne-i részlet) of

[illegible]

2353. KOMBINÁLT SZEKRÉNY. Fényezett diófa . 210.—
2354. ASZTALI TÜKÖR. Cseresznyefa, sávos berakással. Biedermeier . . . . . 40.—
2355. ALACSONY SZEKRÉNY. Fényezett topolyafa. Neobarokk . . . . . 60.—
2356. ASZTAL. Habos köris- és topolyafa . . . 70.—
2357. KEREK ASZTALKA. Fényezett cseresznyefa, berakott díszítéssel. Biedermeier stílus . . . 20.—
2358. ASZTALI VITRIN. Feketére pácolt fa. Biedermeier . . . . . 60.—
2360. TÁMLÁSSZÉK. Diófa, mustrás vászonnal kárpitozva. Biedermeier. 3 darab . . . . 60.—

DIENER-DÉNES RUDOLF

64 Szajnapart, pasztell 250.—

I

Nemzeti Szalon 1930. jan.

Kat

„BUDAPEST TÉLEN"

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IDEGENFORGALMI HIVATAL AKCIÓJA KERETÉBEN

„MAGYARORSZÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN"

KIÁLLITÁS SOROZAT

III.

MAGYAR NÉP.

ke. képem th th

1945 jul. (1 hónap)
XXVII
Csendélet
Fsófika | of
IV

1945 aug (Nemz. sportbáz. - al
V. Emel
Balatoni hárak / part
Táj kép
VIII
Vitorlások) of

1947 máj (Fő kép |
tr Endrei kiállítás) of
Csendélet XXIX

1948 nov-dec. (1 hónap) képem a bányából ...
Csillebérek | of
Bányatelep

let végrehajtásáról hozzám mi

Budapest, 1925.évi

A Műemlékek Országos Bizottság

Gyocelem Paré képem Tais

1945 okt (6 Trust)

Csendélet XXII.

Tulcsem III-IV
tizedrei bárat III | of

1957. jún. 26.

M. KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

340 - 31
---------szám.
4 - 1930.

Folyamodó

sok terhére N y o l c v a n

Budapest,

A mi

Festő-hobrás kiírás
Galléi Tibor festőink, kiáll

1942 XII
Virágok
Csendélet
XXIII. } pasz

súlyos viszonyok között el nem képzel-

érdekében ujból felhivom a Bizottságot,
árú szükségleteit és az esetleg szüksé-
netőleg az intézettől sziveskedjék be-

november hó 30-án.-
A miniszter helyett:

h.államtitkár.-

gának,

BUDAPEST.-

Trépai Imre

1940 jan. a graf. ért. L.t.t V. Gézát
a m. kir. 500 cúc

Város tiszteletbeli polgárát

1949. ke. hó 1200-ik napj-ig
Városrendeletét

kérjük b. rendelésüket és

külső támogatás nélkül a mai
hető.-

Ezért e nemes cél
hogy kefe-, kosár- és ecset-
ges fűzfavessző bútorokat le
szerezni.-

Budapest, 1923.évi

A Műemlékek Országos Bizottsá

Troubetzkoy rapp. Viale

1937 Juin.

Prosecutor fin

Budapesti Székesfővárosi Központi Pénztár

Diener Denes Rudolf

l.

Miskolcon I. csop.
kiáll. 1935 febr –

Szajna partján IV / of
Fontenay aux Roses II
(elvált)

1935. II. csop. kiáll. III / I part
kisbány

1935. III. " " XV /
Csendélet /, of

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Nemzeti Parasztpárti kiáe

1945 jan - jul (v Gruzii)

Uzsoma utáni / parti
Lengyel
Városok XVI
Olvasó kiskönyv II

Gutenberg III / of
Zárt ajtók III
Freifrau III
Fontenay-aux-Roses III

Városmenedéket / (könyv
Mûtermekbe VII
II

t hit eléül:

tó.

DIENER DÉNES RUDOLF

Házak 1933 k

XV. Országos Akvarell Biennálé
Eger 1996
Tálasmesterség
Ifjúsági Ház

Diener Deus Rudolf

Pärisleaig repp

Rõõva MS 239. l.

241. l.

1943

leppel

538

Diener. Deés Rezső

Révai XXI. 257. l.

A Felső Kereskedel

Budapest, V., Hold-utca 16

10698 szám.

Mérnöklések or

Hivatalból.

Díj átalányozva.

Diener-Bénes Dezső _ MDK

A szentendrei művész telep 30 éve alakult meg. Fenti művész is itt végezte tanulmányait és itt dolgozott, ill. dolgozik.

Esti Hirlap 177 sz. 1958. jul. 30 2 old.

Dienes – Dénes „festő" 17 Dk

A kecskeméti múzeumban kiállításra kerülnek a kecskeméti művésztelep művészeinek – köztük Dienes–Dénesnek – alkotásai.

–: Megnyílt a kecskeméti képzőművészeti hónap

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 1. 14. l

MDK

Dienes Dénes, festö.

Házak. Of.
Kertészek. "

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai. XL.
Budapest, 1948.okt. K at. 7.1.

MDK

Diener Dénes festőm.

Tárlatok. Képzőművészet, 1933. 59.sz. 88. 1.

Kérjük

Sierra Léne facsimiléjét

Kiadta Mező, 1954. jún. 25-i dátum.

Diener Dénes

Előzetes beszámoló az I. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról.

Magyar Nemzet
1950. VI. évf. 192.
Széch. kvtár

Végvári Lajos

Diener Dénes

festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

O II. Szabad Művészeti kiállítás. (S.S.)

M.D.M.

Dienes Dénes festő

Képek. Olaj. mű. tul.
Kerámiák " " "

Kép magyar művés. kiállítás kat.
Bp. 1948 7

Diener Dénes
Táncosnő

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.
3 l.

ykori háza./
1850 körül, átépítve.
észben emeletes, nyolc sima pilléres
ró szárnnyal.

ázad második,felében. ~~1945 előtt~~
ása. 1930 ban bővítve.
ri)

párja, ellenkező oldalon álló L ala-
llenc ives, sima pilléreken nyugvó
illérek előtt sima felfutó lizénákkal.
ny homlokzatán két ablak, felette az
alu kőperem.
kereszt- és dongaboltozat. Az egyikben
ire fajánszkályha, gazdag füzéres és vá-
garéz szerelvényekkel /1820 körül/.

MDK

Diener Dénes, festő

Táncosnő

Alk. Műv. Kár. - II. Modern Grafika. Bp. 1923 - 3. l.

MDK

Diener-Dénes

F.A.E: A dolgozó nő és anya. Szabad Nép, 1948. nov. 27. 6 l.

ti toronnyal, széleken vázákkal. Kosár-
ely, 1739. Önkanna, 1771. Keresztelő
/árton, Komárom, 181o körül. Törökös
i. századi himzés. Épült 174o-ben,
1882-ben.

ypar református templomok
— Temesi Ilona 1953/

Diener Dénes

Házak, olaj
Kertészek, olaj

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 7 1.

?

MDK

Diener Dénes, festöm.

a nagy érdeklödéssel fogadott kiállitáson, melyet Hubay Andor ~~ÁMXX~~ /Röwle magyar fökonzul elökészitésével/-reniszett , részt vett müveivel.

Szépmüvészeti kiállitások.- Oslói magyar kiállitás.
? ?.jan.7.

?

Diener - Déner

Kiadót

Kiadó 1929. IX. 24.

MDK.

Diener Dénes

Utalás szentendrei munkásságára

Magyar Nemzet 1965 ápr.24.lap -

Diener-Dénes Jenő, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. f. 55-58. l.

François Gachot: Három hónap a magyar festészetből. (KUT Kiállítás)

MDK

Diener Dénes Dezső

Tájkép, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. lo. l.

Diener Dénes Endre, festő

A művésztelep kertje c. képe elegáns.

Murányi-Kovács Endre: Kiállítás Heintendre festményeiből
8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 19.

Dienes Dénes

festőművész

Kunsdorf-féle kiállításon- Ernst Museumban - képével szerepel.

A Órai Újság
1933.III.1.12.

DIENER DÉNES

A Képzőművészek Szabadszervezete lehetővé tette tagjainak, hogy üzemeket látogassanak, s 15 művész állami ösztöndijjal lement a bányavidékre, megismerkedni a bányászok életével. A Képzőművészek Szabadszervezetében rendezett kiállitáson - "Képzőművészek az ujjáépitésről" - kellett tapasztalataikról beszámolniok. Diener Dénes festőművész is részt vett a kiállitáson.

Rabinovszky Máriusz: Budapesti kiállitások - Képzőművészek az ujjáépitésről. - Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 39. l.

MDK

Diener Dénes R., festőm.

A kecskeméti művésztelep 1919.évi anyagából. /

55. Cigányváros.
56. Tanyaudvar.
57. Csendélet.
58. Szénakazlak.

Az "Aurora" műv. rt: kiáll. - Nikolszky Jenő gyűjt. kiáll. 1924. jan. 13.-febr. 3.-ig. Kat. 4.l.

Diener Dénes Rezső MDK

Hatvanezer látogató a "Magyar müvészetért"
mozgalom kiállitásán.
Esti Kurir 1941. jan. 9.

Diener Dénes Rezső (1889-)

Öreg színész.
Olj f.58x49.vászon.Ltsz:788.

Vörös sapkás férfi.
Olj f.69.5x55.5 karton.Ltsz:1051.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Dürer

festőművész

KUT kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Reggel
1929.I.7.

Steiner-Prag Hugó

Festőművész

KUT képzőművészek Új Művészeta kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Erről tájékoztatást nyújtanak Párizsból küldött képei.

Nemzeti Újság
1929.I.6.

N fral (3)

folyt. gépiből

1932 kapt.

Parbirtalat I
Szajnapart II
Biró Bolane arami.
Csendélet VI

of

1934 nov

Keeti részlet
Alnáls I
Anya és gyermeke II
Domboldal I

of

Csendélet XI part-of

PÁZMÁNY
PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST
VIII, MIKSZÁTH KÁLMÁN-TÉR 4
TELEFON: JÓZSEF 98-13
Folyószámla a MOKTÁR Calvin-téri fióknál
Postatakarékpénztári befizetőlap száma 47329

A tekintete

Magyar Tudományos Társ

26,000 ontu magyar

Felhivásukra , v
chamois münyomó papirost , csato
tetszés szerinti szinben kilogra
hatezer osztrák koronáért ab. ha
5 % ladácsomagolás , vám és fuva

Fenti papiros meg
ható , a gyár részéről garanté
esetleg angol fontokban Wien -e

Diener-Dénes József

festő

Magyar Csillag, 1943 III. évf.

22. sz. 630 l. Farkas Zoltán: A képzőművészek új Társaságának kiállítása.

Müvészet-elmélet

Diner-Dénes József:
Nemzeti müvészet

M Ú V É S Z E T
I.évf.1902.
12-27.

Diener - Deines Jäsref, Jenő

Szamuvészet 1896 - ban 17.

Sicuer Dénes Rezső

Festőművész

KUT Képzőművészek Új Társasága kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.I.6.

Diener-Dénes

festőművész

KUT. kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Szajnapartit vásárolja -

Magyar Hirlap
1930.I.12.

MDK

Diener-Dénes József

Diener-Dénes: Magy.Iparm.Társ. karácsonyi kiáll.
Magy. Iparmüv. 1899. 18.l.

Aiener- Dénes

festőművész

KUT képzőművészek Uj Társasága kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

8 órai Ujság
1930.1.1?.

Diener-Dénes

Festőművész

EUF kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Párizsi utazásáról ír.

Kelt.
1930.I 12.

Diener - Déres Rezső

nevével a K. V. T. kiállítás a Nemzeti Salonban.

M. O. 936 II. 23.

Diener - Dénes Rezső

Szerepel a K. U. T.
könyvtárában a Nemzeti Szalonban

P. N. 936 11. 23

Diner-Dénes Rezső

Bécsben a magyar képkiállításon szerepelt.

M.936.III.21.

Dilner - Dénes

Szerepel a K. U. T. kiállítás a Vérszerű holoubek

V. Ü. 936 11.22

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 23-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Május 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Június 6-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 28-án, pénteken d. u. 6 órakor
A MAGYAR POSZTIMPRESSZIONISTÁK
Előadó: dr Genthon István

Június 4-én, pénteken d. u. 6 órakor
VELASQUEZ
Előadó: dr Dénes Tibor

★

Június 10-től június 23-ig

Veress Pál festőművész

és

Kühner Ilse szobrászművész

gyüjteményes kiállítása

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 10989
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

Rabinovszky M.: D. D. R.

XIV.

DIENER DÉNES RUDOLF

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 22—június 6

dupl

✦

A katalógus díjtalan

Diener Dénes Rudolf

Úgy fest, mint ahogy a virág virul. Intellektussal túlterhelt művészetükben üdülés ennyi egészséges, tiszta ösztönösség. Nem agyában forralja Diener Dénes művészi mondanivalóit. Okossága a szemében fészkel, látó szemében. A külvilág jóbarátja. A kapcsolata a dolgokkal bensőséges és természetes. Főként pedig a színekkel az. Számára minden jelenség elsősorban a színek hordozója. A színe határozza meg a dolgok súlyát, kiterjedését, jellegét. Ám sohasem egy-egy szín külön-külön, hanem az összefüggésük. Ha tájat fest, motivumát nem az egyik vagy másik pikáns árnyalat kedvéért festi meg, hanem az együttesért. A téma : az együttes ; ház kertben, híd a falu szélén, alak a szobabelsőben, mindig úgy, hogy egy levegőt szívnak tárgyak, személyek, egy fénytől ittasak, egy hangulattól terhesek, ellentmondások, konraszthatások nélkül.

Ebben az ösztönös művészetben a tudatos elem legfeljebb a kivitelezés technikai kérdéseinél játszik szerepet, a tisztára mesterségbelieknél. De ahol a tiszta művészet kezdődik, maga az élmény, ott Diener Dénesnél megszűnik a spekuláció s a tapogatódzás. Szelíd biztonsága minden melléfogást kizár. Legfeljebb ha valamely munka telítettebb, dúsabb vagy befejezettebb, teljesebb, mint a másik. Itt-ott valóban előfordul, hogy egy képen egy-egy részlet megoldatlan marad ; de ily esetben is jó, hogy kényszeredettségtől mentes, hitelesen őszinte minden. De amikor teljes, amikor »komplett« egy műve, akkor sem érezni rajta semmi erőfeszítést. Így lett, így adódott : futotta a jókedvből, a munka élménnyel terhes hangulatából.

Pasztelljeinél ott tart, hogy minden ízükben problémamenteseknek tűnnek. A porhanyó anyag úgy állt a művész kezéhez, úgy követte a leghalkabb nyomását, ahogy a művész akarta s hív kifejezője lett az ártatlan, tünékeny, baráti örömnek. Olajképei között is akad már, amely a frisseség ily mesteri fokáig megérett. Pedig az olajfesték nehezebben adja ki a könnyűséget, mint a kréta, veszélye a bágyadtság. Diener Dénes szép olajképein ugyanaz a naiv biztonság él, ami egyedül a spontán művészek tulajdona s ahogy könnyű ecsettel foltot folt mellé, folt fölé helyez, minden egyszerűnek, világosnak látszik.

Nem hiú művész Diener Dénes. Nem becsvágya, hogy olyanfélét fessen, amilyen stílusban még senki más nem festett. Nem tagadja, hogy Bonnard, Rippl-Rónai, Czóbel voltak mesterei. Igen ám, de tudta, hogy mit tanuljon : azt tanulta, ami ösztönének megfelelt s így minden képe megélt kép lett, alkotás, nem pedig utánzat. Minden képe eredeti, mert művészi szemléleten, mert közvetlen tapasztalaton alapul.

Öröm ennyi jó képet együtt látni!

Rabinovszky Máriusz

DIENER DÉNES RUDOLF FESTMÉNYEI :

Olajképek

1.	Kertrészlet	mgt.
2.	Csendélet	2.000 Ft
3.	Önarckép	2.000 «
4.	Virágok a műteremben	4.000 «
5.	Rálátás a Dunára	3.000 «
6.	Virágok kék vázában	3.000 «
7.	Madame R.	3.000 «
8.	Primula	2.000 «
9.	Lámpánál	5.000 «
10.	Őszi virágok	mgt.

Pasztellek

11.	Kert	800 Ft
12.	Lila virágok	800 «
13.	Utca	400 «
14.	Magány	400 «
15.	Rosenbergék háza körül	600 «
16.	A művésztelep kertje	600 «
17.	Fahíd	600 «
18.	Sárga tulipánok	600 «
19.	Fenyők	800 «
20.	Gyümölcs és lámpa	800 «
21.	Ablak előtt	1.000 «
22.	Loláék háza	1.200 «
23.	Házak	400 «
24.	Pirostetejű házak	400 «
25.	Esti hangulat	400 «
26.	Boglyás	600 «
27.	Zsófi	1.200 «
28.	Híd piros házzal	600 «
29.	Nagybányai erdőszéle	600 «
30.	Péter	mgt.

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 23-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Május 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Június 6-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 28-án, pénteken d. u. 6 órakor
A MAGYAR POSZTIMPRESSZIONISTÁK
Előadó: dr Genthon István

Június 4-én, pénteken d. u. 6 órakor
VELASQUEZ
Előadó: dr Dénes Tibor

★

Június 10-től június 23-ig

Veress Pál festőművész

és

Kühner Ilse szobrászművész

gyüjteményes kiállítása

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 10989
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIV.

DIENER DÉNES RUDOLF

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 22—június 6

✦

A katalógus díjtalan

Diener Dénes Rudolf

Úgy fest, mint ahogy a virág virul. Intellektussal túlterhelt művészetükben üdülés ennyi egészséges, tiszta ösztönösség. Nem agyában forralja Diener Dénes művészi mondanivalóit. Okossága a szemében fészkel, látó szemében. A külvilág jóbarátja. A kapcsolata a dolgokkal bensőséges és természetes. Főként pedig a színekkel az. Számára minden jelenség elsősorban a színek hordozója. A színe határozza meg a dolgok súlyát, kiterjedését, jellegét. Ám sohasem egy-egy szín külön-külön, hanem az összefüggésük. Ha tájat fest, motivumát nem az egyik vagy másik pikáns árnyalat kedvéért festi meg, hanem az együttesért. A téma : az együttes ; ház kertben, híd a falu szélén, alak a szobabelsőben, mindig úgy, hogy egy levegőt szívnak tárgyak, személyek, egy fénytől ittasak, egy hangulattól terhesek, ellentmondások, konrasztthatások nélkül.

Ebben az ösztönös művészetben a tudatos elem legfeljebb a kivitelezés technikai kérdéseinél játszik szerepet, a tisztára mesterségbelieknél. De ahol a tiszta művészet kezdődik, maga az élmény, ott Diener Dénesnél megszűnik a spekuláció s a tapogatódzás. Szelíd biztonsága minden melléfogást kizár. Legfeljebb ha valamely munka telítettebb, dúsabb vagy befejezettebb, teljesebb, mint a másik. Itt-ott valóban előfordul, hogy egy képen egy-egy részlet megoldatlan marad ; de ily esetben is jó, hogy kényszeredettségtől mentes, hitelesen őszinte minden. De amikor teljes, amikor »komplett« egy műve, akkor sem érezni rajta semmi erőfeszítést. Így lett, így adódott : futotta a jókedvből, a munka élménnyel terhes hangulatából.

Pasztelljeinél ott tart, hogy minden ízükben problémamenteseknek tűnnek. A porhanyó anyag úgy állt a művész kezéhez, úgy követte a leghalkabb nyomását, ahogy a művész akarta s hív kifejezője lett az ártatlan, tünékeny, baráti örömnek. Olajképei között is akad már, amely a frisseség ily mesteri fokáig megérett. Pedig az olajfesték nehezebben adja ki a könnyűséget, mint a kréta, veszélye a bágyadtság. Diener Dénes szép olajképein ugyanaz a naiv biztonság él, ami egyedül a spontán művészek tulajdona s ahogy könnyű ecsettel foltot folt mellé, folt fölé helyez, minden egyszerűnek, világosnak látszik.

Nem hiú művész Diener Dénes. Nem becsvágya, hogy olyanfélét fessen, amilyen stílusban még senki más nem festett. Nem tagadja, hogy Bonnard, Rippl-Rónai, Czóbel voltak mesterei. Igen ám, de tudta, hogy mit tanuljon : azt tanulta, ami ösztönének megfelelt s így minden képe megélt kép lett, alkotás, nem pedig utánzat. Minden képe eredeti, mert művészi szemléleten, mert közvetlen tapasztalaton alapul.

Öröm ennyi jó képet együtt látni!

Rabinovszky Máriusz

DIENER DÉNES RUDOLF FESTMÉNYEI :

Olajképek

1.	Kertrészlet	mgt.
2.	Csendélet	2.000 Ft
3.	Önarckép	2.000 «
4.	Virágok a műteremben	4.000 «
5.	Rálátás a Dunára	3.000 «
6.	Virágok kék vázában	3.000 «
7.	Madame R.	3.000 «
8.	Primula	2.000 «
9.	Lámpánál	5.000 «
10.	Őszi virágok	mgt.

Pasztellek

11.	Kert	800 Ft
12.	Lila virágok	800 «
13.	Utca	400 «
14.	Magány	400 «
15.	Rosenbergék háza körül	600 «
16.	A művésztelep kertje	600 «
17.	Fahíd	600 «
18.	Sárga tulipánok	600 «
19.	Fenyők	800 «
20.	Gyümölcs és lámpa	800 «
21.	Ablak előtt	1.000 «
22.	Loláék háza	1.200 «
23.	Házak	400 «
24.	Pirostetejű házak	400 «
25.	Esti hangulat	400 «
26.	Boglyás	600 «
27.	Zsófi	1.200 «
28.	Híd piros házzal	600 «
29.	Nagybányai erdőszéle	600 «
30.	Péter	mgt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Diener Dénes R.

1968 JUL 17

KIALLITASOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz kályhaműhelyek. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. **Keletázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

„Szép sikereket rem

A MÁV anyaggazdálkodási, ellátási igazgatóságának osztályvezető-helyettese egy év múlva nyugdíjba megy. Náni da

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 10

Országos Rendező Iroda: Nyíregyháza: Slágerhullám. Pécs: Halló, itt Balaton!

TÁRLATOK

Vényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. Iparművészeti Múzeum: Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye: Magyarországi fajansz- és kéménycserép-művészet. Keleti művészeti Múzeum: Japán művészete az Edo-korszakban. Magyar Nemzeti Galéria: Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Halápy János emlékkiállítása. Magyar Nemzeti Múzeum: Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. Herkules-villa: In situ mozaikbemutató. Petőfi Irodalmi Múzeum: A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. Szépművészeti Múzeum: Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

évtizedek óta így van:
radi-edzés kezdődik, néhány tucat
öreg szurkoló várja a játékosokat a pá-
lyán.

Most — két hét pihenés, üdülés, kikap-
csolódás után — Géczy, Albert és Karába
érkezett az első edzésre az „élbolyban".
A szurkolók megjegyezték, hogy Géczy

(5)

1948 febr (tárgyi Tár)

Irtendrei iratok II

Tájkép IX

Vízgyűjtelet IX-X

of

1948 jún (90 mű)

XXXI

Csendélet

Tái

of

MAGYAR ÉPÍTÁS

MAGYAR FUTÁR
hirlaptudósitó könyomatos
politikai és gazdasági napilap
SZERKESZTŐSÉGE és KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84. II. 16
TELEFON: JÓZSEF 124—76.

Müemlékek Országos Bizot

Amint tudjuk, ezideig
tenzivebben, vagy kellő modón a mag
kulturájánézve mindenkor fontos ügy
zott is ezek a közlemények legtöbbsz

A "Magyar Futár" Hirlap
dasági könyomatos napilap, amely a l
ság és földmüvelésügyi minisztérium
gálatát a Méltóságod vezetése alatt
Futár" naponta többször jelenik meg

MDK

Dinér - Dénes Rezső, grafikus - festő.

98 - 102.

A „Helikon" kiáll. - i. III. Kiáll. 1922. Április

Jegyz. 23. l.

Dicner Dénes Jenő
festő

M.D.K.

Párisi utcarészlet

Bizalkiáo 1954. Budapest.

15l.

Dienes Dénes Rezső

festő

Szalászfalu.

MDK.

Árverés 1958. Budapest.

12 l.

Dreiner Dénes Rudolf, festő. MDK

Őszi táj. Of. –

Műcs. – Tav. Károl. 1952 máj. 10 – jún. 4. – Kat. 8. l.

Diener Dénes Rudolf

Szinhaz 1947

marc. 5. (A perso Ele
ara, Onarcképpel.)

Budapest látképe.

A hajóhiddal összeköt
hidját kocsik meg járó-kelők
ról, a legelő nyájon innen, pás
tük kutya áll; középütt egy r
leszált fúr után, ki nejét k
viszi; jobbra pedig egy úr és
gató tudósra, és kissé odább
kezében és két gyermek egyike
kutya felé. A híd alatt és fö
reglyék és hajók láthatók. Jel

Szinezett kny.,

Szn. 9
385-9

2 116 g

Dienes Dénes Rudolf

László

Szabad Művészet
1952. 11. sz. 558, 559 l.

V. L.

Tatai endrei festők
iránt

…éjekor nyer.
…et és feleléssel kezdődött.
…kelt – ha nem eredeti a mű –, a másolá…
…, pld. olajfestés fára, rézre, mint…
…neme : másolat Rembrandt után, …

…ették.
…g.
…ket.
…rézre mélyó egyéb adatok.

Dicsőr Dénes Rudolf

Szabad Művészet
1952. 6 sz. 297 l.

Q II. ker. MSzT
Képzm. könyvt.

Hoffmann Edith:

A sienai és firenzei festészet
a XIV. században.
Budapest, 1910. Fritz A.
8-r, 44 l, fűzve.

I, 5.p.h. 1.—

Diener Denes Rudolf

Moll. Kiall. Fränkel

röd

=

U/Ság. 1934. okt. 14.

(e.a.: D.D.R. ei

gőrg B. Ernő.)

Meiner lieben Mama
Fehlermeldung keine Anzeige
konnte angezeigt
werden.
Dein
Sohn
Otto. 20
1915. 12. 14.

ROTHERMERE-U. 12. III. 2.

T. EUROPA RT.

Budapest.

Kérem további intézkedésig kiadványaikból az alábbi példányszámokat küldeni:

Magyar Nemzet			
Független Magyarorsz.			
Film, Színház, Irodal.	1 pld		
Képes Sport			
Magyar Rejtvény Ujság			

özv Antal Károlyné

aláírás.

Edelény, 1942 II hó 5

Diener Denes Rudolf

Holl. kiáll. Fränkel-
rod

Ujság 1937. jan. 12
(e.a.: D.D.R. kiállí-
tásai)

Dieter Denis Rens

fest

Prod

Typ MRL

2021

M. kúria

1940 febr (r. kúrias)

Tátrai kisebb, I. pont
Csendélet XXI / of

1940-41 (kúrias)

Parkrészlet IV
Virágok VIII / of

1942 (k.o)

Virágcsendélet VI
Virágok X / of

1943 (k.o)

Fésülés II / of
Gloxiás no II
Virágok XIV

Budapest, 1923. október hó 25-én.

s.k. miniszteri tanácsos.-

iteléül:

Fekmann Károly

zteri s.hiv.igazgató.-

Fővárosi

1944. jún. hiába
Tea
Vérengzés } of

1945. I. hiába
Tea, of

1947 okt
Tájkép, of

1948 ápr
Leánytanulmány
Szélvihar
Virágzó fák } of

1948 okt
Hársak
Kertének } of

t t s á g á n a k,

B u d a p e s t.

Diener Dénes Rudolf

Szocialista képzőművészet. kiáll. (V. Ernst Múz.)
1945. máj. XXV
Csendélet, bánya, portrék.

Omike

1942 jan – 7
Talvi taj
Virajoki XI

1943 apr Maaherrandant) of
Virajoella
Virajoki XV
Talvi elves) part

1943 sept Taugai raikat, of

Tajkaip VII
raistaj V part
Talvi II

1944 febr-mars
Vajdahuugad, of

teljes tisztelettel:-

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Diener Dénes Rezső

Koll. Eiáll. az alábbi kiállításon

Hlubay Andor: Pár szó az oslói magyar képzőművészeti kiállításról. Pesti Napló 1937. febr. 7.

Kállai E:

DDR új képei.

~~Lap~~ Fränkel | Kat. Klös.

1937 Jan

A budapesti
kir. Magy. Tud. Egyetem
Művészet Történeti Gyűjteménye.

Az Gróz. Uneu

tsz. titRár

A minisztérium ill

"Karában értesített, hogy a k

Diener Denes Rudolf

Első utam a Lepé
rep.-
Mándoki
1937. 5. n. 13. l.

sfőváros polgármestere

iványi Gyula urnak

Budapest

XI., Ágymányosi-ut 16.

6128

Dienes Dénes Rudolf

kerepel a KUT jubiláris
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Lyság 1937 XI. 21.

Dr. Emőd Dénes Rudolf

Képes versezetek a KUT
jubileumi kiállításáról a
Nemzeti Szalonban

Cyrano 1937 XI. 20.

Diner-Dénes Rezső
98-1o2. grafikák

Helikon III. kiállítása. 1922. ápr. 23 l.

Diner Dénes Rezső MDK

Tájkép

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1968 VII. 3 -

MAGYAR NEMZET

Diener Dénes

Magyar Nemzet

Diener Dénes Rudolf festőművész emlékkiállítása a Nemzeti Galériában

Egy derűs életmű kamarahangolású képeit és rajzait gyűjtötte össze és teszi látogatóinak elé *Diener Dénes* Rudolf emlékkiállításán a *Magyar Nemzeti Galéria* — Kossuth Lajos téri épülete földszinti teremkarának hátsó traktusában.

Ám ezek a művek, ezek a könnyed kézzel festett, lágy hullámzású tájak, városrészek és csendéletek, örömmel készült gyöngéd portrék, nem ejthetnek tévedésbe senkit. Az élet ugyanis, amelynek eredményeként megszülettek, éppenséggel nem volt könnyűnek mondható.

Alkotójuk, Diener Dénes Rudolf vagyontalan család gyermekeként látta meg a napvilágot 1889-ben, az ország egyik legszegényebb vidéke, a Nyírség „fővárosában", Nyíregyházán. Élete úgy indult, mint a legtöbb osztályos és sorstársáé. Mesterségeket tanult, dolgozott, s csak későn, a század első évtizedének vége felé érkezett meg Budapestre, hogy — önerejéből, kevéske félretett pénzéből tartva fenn magát — festeni tanuljon; előbb az Iparrajz Iskolában, majd az Iparművészeti Iskola esti tanfolyamán. De tanult másoktól, kora legnagyobb festőitől, Ferenczy Károlytól, Iványi Grünwald Bélától és Rippl-Rónai Józseftől is; bár életműve korai periódusaira nem ők, hanem Cézanne és a hazai aktivisták tették rá a legnagyobb hatást, s ez utóbbiak befolyása csak művészetének későbbi korszakaiban adta át helyét mesterei hatására megtalált végleges stílusának.

A Nemzeti Galéria emlékkiállítása hűséggel, de bizonyos részét — kényszerűségből fakadó — aránybeli torzítá sokkal tükrözi vissza Diene Dénes életútját és oeuvrejét Rendezői nem tehettek más ként, hisz Diener Dénes Rudolf 1924-től 1931-ig tartó franciaországi, párizsi működésének jószerivel nincs semmi nyoma a hazai gyűjteményekben és szétszóródtak művészete korábbi periódusainak termékei is. Ezek közül tehát alig néhányat látunk a kiállításon; csupán a *Kecskeméti cigányputri*, *Borus táj*, az 1925-ös *Önarckép* — hogy a legfontosabbakat említsük — ad ízelítőt e két évtized terméséből.

A következő húsz esztendő — a Diener Dénes Rudolf 1956-ban bekövetkezett halálával lezáruló periódus — viszont annál bőségesebben bomlik ki a Galéria termeiben, s a néző — a tárlat szépen rendezett termei során — elgyönyörködhet az örömmel festett tájak, a derűs csendéletek és interieurok, a kedves, és puhaságuk mögött erőt elárúló portrék, gyermekarcképek sorozatában.

H. Gy.

Magyar Nemzet

Geológiai múzeum a Várban

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat budapesti szervezete a budai Várban három új létesítménnyel gazdagodott: a Vár-barlanggal, a Mária Magdolna-toronnyal és a Táncsics Mihály utca 25. szám alatti bemutatóteremmel, amelyek történelmi, művészettörténeti és geológiai ismeretterjesztésül szolgálnak.

A Táncsics Mihály utca 25. számú házról megállapítást nyert, hogy a XIV. századból származik és 1364. után vált zsidó imaházzá. A boltíves sarnok falai biblikus feliratokat őriztek meg.

A Kapisztrán téren álló Mária Magdolna-templomból, amely a XVIII. századból származik, ma már csak a torony áll. A feltárások során előkerült emlékek a toronyban berendezett kiállításon láthatók. Ebben a templomban fosztották meg — a feljegyzések szerint — Martinovicsot papi méltóságától.

A budai Vár-barlangban geológiai múzeum fogadja a közönséget. A barlangrendszerben a gyorsan növekvő, úgynevezett szalma- és retekcseppkövek képződése, eredeti szépsége jelent pompás látványt.

A TIT budapesti szervezete az ismeretterjesztés új objektumaihoz rendszeres látogatásokat szervez. Legközelebb szombat délután 16 órakor „A régi pesti városfal nyomában" című sétára gyülekezhetnek az érdeklődők a Vörösmarty-szobornál.

A Művésze a Hazafias N

A Művészeti Fórum eddigi eredményeiről és jövő terveiről tanácskozott kedd délután a Hazafias Népfront budapesti elnöksége *Harrer* Ferenc elnökletével. A művelődéspolitikai bizottság javaslatát — amelynek előzetes vitáját a *Magyar Nemzet* már korábban ismertette — dr. *Kovács* Máté terjesztette elő.

Az az egybehangzó vélemény bontakozott ki a vitában, hogy *a Népfront művészeti fóruma a főváros kulturális életének jelentős tényezőjévé vált.* A művészet iránt vonzódó közönségnek rendszeresen ismétlődő találkozási lehetőséget biztosított, ezeken hasznos viták bontakoztak ki, olyan fontos kulturális rendezvényekről, mint a magyar képzőművészeti kiállítás. A véleménycseréket, művész—közönség, alkotó—műélvező vitákat a jövőben tovább kívánják gyűrűztetni, például olyan formán, hogy a felmerült témákat a kerületi népfrontbizottságok is egy-egy rendezvény tárgyává teszik.

Többféle feladatot, az eddiginél sok tekintetben rangosabb küldetést szánnak a népfront művészeti fórumának. Elsősorban azt, hogy olyan kulturális művészetpolitikai „színpad" legyen, amely az

Marx és Diener-Dénes József találkozása

Diener-Dénes József, a Károlyi-kormány volt külügyi államtitkára, a kiváló művészettörténész, filozófus, szociológus, a budapesti Nemzeti Múzeum volt őre, Jean Jaurès barátja személyesen ismerte Engels Frigyest és találkozott Marx Károllyal is egy rövid londoni tartózkodása alkalmával.

Józsi bácsit — ahogyan mi, párizsi baloldali emigránsok családiasan neveztük — megkértem: mondja el személyes emlékeit Marx Károlyról.

1932-ben történt. Józsi bácsi a rue de Rome egyik szerény, egyszobás lakásában élt. Hetvenöt éves lehetett. Lázas munkában találtam: feleségével újra átolvasta Marx Károlyról akkor írt terjedelmes bibliográfiájának korrektúráit. Könyve meg is jelent 1933-ban a francia szocialista párt kiadásában.

Józsi bácsi szemmelláthatóan szeretett engem. Érkezésemkor fél órára abbahagyta készülő Marx-könyvét és bámulatos szellemi frisseséggel beszélni kezdett Marxról, lelkesedéssel, kivételes tisztelettel.

— Tudja, Beregi elvtárs, amikor Marxot 1879-ben Londonban felkerestem, 22 éves voltam. A „Kapital" szerzője emigrációjában nehéz anyagi viszonyok között élt.

A pénzgondok elhatározóan befolyásolták magatartását, szorongó érzéseket okoztak.

A nemzetközi munkásosztály problémáin s akkori helyzetének alapos tanulmányozásán kívül csak a könyveinek a sorsa, a kiadási lehetőségei, a nemzetközi proletariátus lapjai számára készülő cikkei érdekelték.

Búcsúzáskor hozzátette:

— Egyszer maga is megírhatja, hogy Marx nemcsak korának, századának, hanem minden idők egyik legérdekesebb, leghatalmasabb szellemi alakja. Éles kritikai intelligenciája, analitikus, logikai habitusa lebilincselte azokat, akik közelébe tudtak jutni.

A történelmi materializmus filozófusa, a társadalmi forradalom elméleti előkészítője és útmutatója volt, hittel remélve egy jobb és igazságosabb szocialista világrend megteremtését. Nyugtalan, gyötrődő, új világmegváltó eszméket hirdető küldetéses zseni volt; s kizárólag a nemzetközi proletariátus szociális és gazdasági felszabadítása érdekében és szolgálatában dolgozott haláláig.

Ez volt, ilyen volt a valóságban Marx Károly. A többi, amit ellenfelei, becsmérlői és rágalmazói írtak róla, az csupa hazugság, s a történelem sem fogja számon tartani...

Diener-Dénes József Liptószentmiklóson született 1857-ben, elhunyt párizsi emigrációban 1937-ben, nyolcvanéves korában. A párizsi szocialista napilap, a *Le Populaire* meleg szavakkal búcsúztatta, nem felejtve el Diener-Dénes József kemény küzdelmét a magyar nép társadalmi fölszabadításáért, bátor harcát a Horthy-fasizmus ellen.

Beregi Tivadar
(Párizs-Bois-Colombes)

Magyar Nemzet 1983. IV. 16.

...lyett Tapen találtam meg életem harmóniáját" — mondta, amikor alkonyattájt a Tisza töltésén a Maros felé sétáltunk szinte szótlanul.

Leültünk a tiszai komp kikötőjének öles cölöpére s amíg a szekerek lassú lódulását figyeltük, váratlan gondolatkanyarulattal folytatta a művész: „Lehet, hogy Gyula is megleli végül a maga harmóniáját. Igen szeretnők...!"

Gyula: Juhász Gyula, a költő. Akkor éppen állástalan tanár, a DÉLMAGYARORSZÁG munkatársa. Másnap déltájt siettem a szerkesztőségbe, hogy éppen ott találjam s beszélhessek vele. Hideg szoba még ridegebb asztala mellett találtam, tintafoltos, összekarcolt, kétfiókos asztal, akár az én diákbútorom otthon a Vergiliussal való házi küzdelmek nyomaival, gyalút rég látott lapján. A költő éppen a nyomdászinasnak adott kéziratot; ahogy odalestem: a napi prózát.

Találkozzunk este nyolckor a Kass teraszán.

Percnyi pontossággal érkezett. Sört kértünk. Nyár eleji hűvös szellő fujdogált a Tisza felől, de a Stefánia-sétány még elevenen zsibongott, s a várfalak közé bújt híres halászcsárda — az Onozóné vendéglője — mellől izgató halászléillat keveredett a sétány fáinak, virágainak illatába.

E vidám alföldi zajban különösenek hatott az a halk, szinte félénk modor, amelyen Juhász Gyula társalogni kezdett. Kissé elfogódott is voltam, a kezdő, az írójelölt, a fiatal falvidéki, tiszteletteljes zavarral volt ez az apja-korabeli híres költővel szemben. A zavart az is fokozta, hogy olyan ember ül velem szemben, aki már több ízben akarta eldobni magától az életet. Ilyen emberrel még nem találkoztam. sürgették Juhász Gyula újbóli állásba helyezését.

Találkozásunk idején nyugdíja sem volt. Költeményeiből élt.

Akkora volt a zenebona a Kass teraszán, hogy várnunk kellett, amíg a rezesbanda elhallgat. Halkan szólt:

— „Igen, Szakolcán tanárkodtam, aztán Máramarosszigeten, Léván, Nagyváradon. Szakolcán írtam a legtöbb dolgomat, ez az idő volt az én katolikus misztikus lírám korszaka. Írtam ott egy „Orbán lelke" című regényt is, ez a világháború előtti magyarság életéről szólt, egy kisváros a színhelye. Saját magam volnék a hőse, tanár, aki nem tud az ottani kicsinyes viszonyok között élni.

— Életem hivatástragédiája, hogy nem akartam én se pap, se tanár lenni. Mindig csak költő! Egész életem válsága ez, félembernek érzem magam. Nem találtam magamra, nem leltem meg életem egyensúlyát. Nincs magyar író, aki annyiszor akart öngyilkos lenni, mint én."

Rámnézett, elhiszem-e.

— „Máramarosszigeten aztán eltűntem és megjelent rólam egy csodaszép nekrológ. Ez adta vissza az életkedvemet. Ady Endre írta. Mikor később személyesen találkoztunk, azt mondta nekem: Tudod, olyan jó szívvel írtam; egy költővel kevesebb! Aztán Makón, tizennégyben már komolyabb volt az eset. Ott mellbe lőttem magam. Annyira meghasonlottam önmagammal, nem tudtam már megalkudni a sorsommal. Most is itt a sebhely. Végül oly hatalmas melankólia vett erőt rajtam, hogy a Moravcsik klinikára vittek."

— „Nyugdíjat nem adnak, újbóli kinevezésemmel is baj van. Édesanyámmal élünk —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Diener Dénes Rudolf

MAGYAR NEMZET

1962 AUG 3

Szerencsés, termékeny alkotói perióduságban ma hat éve, hirtelen érte utol a halál Diener Dénes Rudolf festőművészt, a művészetvilág feledhetetlen Rudiját, aki szeretetre méltó egyéniségével éppoly bűvös kört tudott teremteni maga körül, mint kultúrált ízlésű, költői festészetével.

*

T. sz ra »k ra ha

ől,
is,
il-
'o-

vál városaban.

A finnek a VIT-tel szimpatizálnak. Erre nem kell más bizonyiték, mint az, hogy a

Diener-Dénes Rudolf: Nyári délelőtt MFI. Petrás felv.

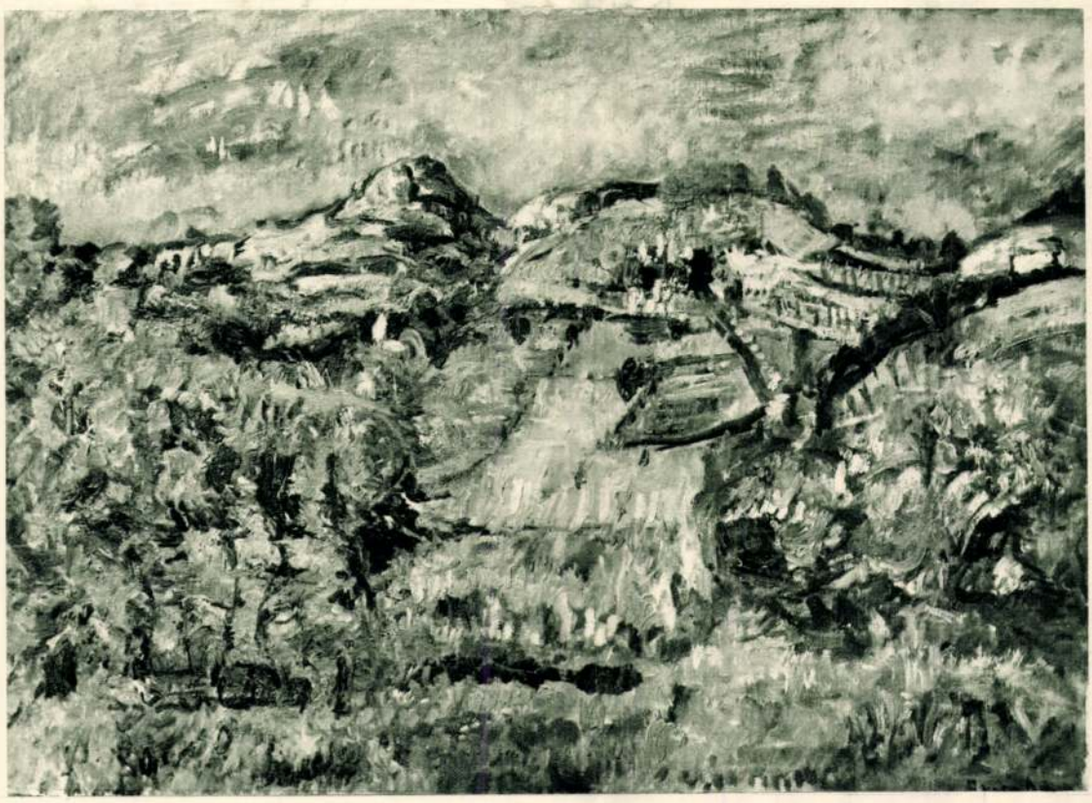

Diener-Dénes Rudolf: Zöldelő dombok MFI. Petrás felv.

Diener-Dénes Rudolf: Kék szoba MFI. Petrás felv.

sötétbarna és sötétzöld színükkel, festői szemléletükkel erősen emlékeztetnek *Paál* Lászlóra. Paál festményeinek hangulatából, ha színeiből már nem is, maiglan is felhőzik valami Diener-Dénes képein s a franciás, de magyarosan borongós mesterhez változatlanul erős érzelmi szálak fűzik. Közösködnek az ábrándozó meghittség szeretetében.

Paál mellett *Goya* volt a másik sugallója. Arcképeinek és önarcképeinek feketéi, égetett sziénái és okkerei Goya-emlékekkel voltak terhesek s a nagy spanyolra utalt a festmények lelki magatartása is. Utóbb, a huszas évek elején néhány képből megismerte *Cézanne*-t és *Renoir*-t. Hatásukra szinte átmenet nélkül tünt el minden eddigi befolyás, hogy egy állandó szerelem, a francia művészeté, váltsa fel.

Itthon csak izelítőt kapott a modern francia mesterekből. Párisban azután, ahol éveken át tetszése szerint merülhetett bele a francia festői szellem varázsába, új élményei olyan súllyal nehezedtek rá, hogy hosszabb ideig alig is mert festeni. Állandóan a *Louvre*-t és a *Luxembourg*-t járta s mint maga mondja: „itt világosodott meg előttem a klasszikus művészet, itt értettem meg az impresszionizmust s itt szerettem meg egész életemre *Cézanne*-t és *Renoir*-t." Kétségtelen, hogy művészete valóban Párisnak köszönhet legtöbbet. Rajzai, melyek ott készültek, legkomolyabb tanulmányai. Pasztelljei világosak, színesek s noha szertelenek és ötletszerűek, olyan tanulságok rejlenek már bennük, melyek egyenesen mai képeihez vezetnek. Festményei, amikor végre hozzá tudott látni a festéshez, mély szürkékben gazdagok, lassanként azonban kivilágosodnak, habár megőrzik mélabús tompaságukat.

Párisi képeinek száma alapjában igen csekély. Franciaországi benyomásai alól csak akkor szabadul fel, amikor hétévi távollét után ismét hazakerül. Itthon tömörülnek élményei olyan emlékké, mely bár mélyről és állandóan hat, mégsem gátolja már eredeti alkotóképességének kifejlődését. Változatlan ma is megvesztegető franciás ízlése és romlatlan a nemes példákból átvett mértékérzése. Még nemegyszer felvillannak képein *Cézanne*-, vagy áhított *Renoir*-taglejtések, de lényegében már csak a maga vérmérséklete és a maga látása irányítja. Rokonítani őt azon az általános szellemiségen kívül, amely természetesen símul a francia hagyományhoz, talán leginkább *Bonnard*-ral lehetne, főként alakos képeinek dekoratív bája révén.

*

Diener-Dénes Rudolf: Fehérruhás kislány *MFI. Petrás felv.*

Diener-Dénes Rudolf: Napos délelőtt MFI. Petrás felv.

Nincs ma festőnk, akinek művészetére számos ok miatt annyira illenék az *intim* jelző, mint Diener-Dénesére.

Az a vágy, hogy tökéletesen megértse az életet és a világot, senki művészből sem írható ki, de benne ez a vágy nem nyugtalanító nagyotakarás, csak árnyékban szunnyadó virág. Számot vetett azzal, hogy nem terjedelmes képzelete a legnagyobb dolgok világos fogalmához aligha tudna közelférkőzni. Műveivel tehát olyan szűkebbértelmű, de melegáramlású világot idéz fel, amelyben a természet és az élet jelenségei kivetkőznek ránk nézve kifürkészhetetlen különvalóságukból, — megemberiesednek. Képein a tájak, a tárgyak lemondanak arról az igényről, hogy a maguk rejtelmes életének belső jegyeivel hassanak. Engedékenyebbek és szívesen vállalnak közösséget a mi emberi felfogásunkkal.

Diener-Dénes festői beszédje nem szigorú dialektika, nem is logikus világkép-alakítás, hanem csupa érzelemmel hajtott ékesszólás. Nincs benne tárgyilagosságra törekvés, de nem is patétikus. Nagy szavak nem hangzanak, túlzó taglejtések nem esnek meg. Ékesszólása a bensőséges kedély sodrában áramlik és költői, mert minden ecsetvonásának forrásaként feltárul az az egészséges álmodozás, az az érzelemteltségben való ringatódzás, amelynek csapásán legtermékenyebb pillanataiban tudja képtárgyait megragadni. Úgy bánik velük, ahogy érzelmeinek leginkább felel meg. Sommázza őket, hogy érthetőbbé váljanak. Nem tart tőle, hogy átköltés közben kézenközön elkallódik a lényegük. Bízik benne, hogy érzelmeinek teljessége folytán teljességre tesznek szert a sejtető megjelenítésben is.

Diener-Dénes megfigyelőképességében a képzelet működésének kisebb része van. A dolgok tünékeny finomsága iránt nagyobb az érzéke, mint fogékonysága a változatlan tartalom iránt. Szemének sokkal nagyobb hasznát látja, mint képzeletének. Ami azonban megvesztegeti a szemét, az azonnal érzelemmel telik meg. Meglazul kapcsolata az optikai valósággal, hogy festő-költői síkban alakuljon képvalósággá. Helyesebben, hogy a festő érzésének kifejezőjévé, megjelenítőjévé bővüljön. A festményekben nem fontos tehát az optikai tárgyilagosság. Ha a kép részeiben és elrendezésükben van is hűség a látvány-benyomások iránt, ha a festő optikai érzékenységének nagy mértéke a szemeire bízza is azt, amit a látott valóságból meg kell őriznie, mégis a kedélyvilágából alakuló költői szemlélet az, ami

Diener-Dénes Rudolf: Péterke beteg MFI. Petrás felv.

DIENER-DÉNES RUDOLF MŰVÉSZETE

Diener-Dénes[1] behízelgő, de magasszándékú, mert felszínes anyagiasságot kerülő művészetének nem egy vonása még ma is számbavehető további fejlődést igér. Hisz eddig a fokig is jó néhány változással ért. Nemcsak technikai eljárása módosult az idők folyamán, nemcsak gyakorlati ügyessége tökéletesedett fokozódó mértékben, hanem szakasztott olyan komoly edzésen esett át ízlése és egész festői felfogása is. Nem mintha lelkének idegen területekre csapott volna valaha is át. Jóllehet látta a tizes és huszas évek minden festészeti forradalmát s bár mindig az élen haladó művészek baráti köréhez tartozott, rajta alig fogtak a pusztán divatos áramlatok. Nem is ezek fejlesztették, hajlították művészetét, hanem a megállapodott, nagy egyéniségek. Áhítatos tisztelettel közeledett műveikhez, belőlük merített erőt s rajtuk fellobbant lelkesedése termékenyítette meg a maga alkotó-erejét is. Önbizalma, mely gyakorta hagyta cserben, az ő révükön tért vissza. De kellettek ezek az impulzusok tétlen merengésre való nagy hajlamának is. Nélkülük könnyen játékosra fordulhatott volna tehetsége, mely amúgy sem bírja a folytonosan feszült és felelőséges munkát.

Ferenczy Károly tanítványaként indult meg pályáján, ez a nagyszerű mester azonban nem hatott rá. Csodálta, szerette, de akkori eszményképe egy korábbi művész volt. Első tájképei, főképp erdőrészletek, magános fák,

[1] Született 1889 jan. 28-án Nyíregyházán. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán *Ferenczy* Károly vezetésével kezdette meg. (1910—1913, megszakításokkal). 1914—1916-ig önállóan képezte magát. 1916-ban hosszabb időt töltött Bécsben a régi mesterek tanulmányozásával. 1917-ben a kecskeméti művésztelepen működött *Iványi-Grünwald* Béla mellett. 1924—1931-ig Párizsban tartózkodott, időnkint a *Grande Chaumière* szabadiskolát látogatta, leginkább azonban a XIX. és a XX. századi francia művészet alapos megismerésére fordította idejét. Egy évet Bretagne-ban is töltött. 1931 óta Budapesten s nyaranta Szentendrén lakik. Legelőször *Rózsa* Miklós mutatta be egy tájképét a Művészházban. (1911.) Azóta, több-kevesebb képpel, rendszeresen résztvett a budapesti kiállításokon. (Művészház, Műcsarnok, KUT, Nemzeti Kiállítás.) Gyüjteményes kiállítással szerepelt 1914-ben és 1917-ben a Nemzeti Szalonban, 1918-ban a „Ma"-kiállításán, 1924-ben a Belvedere-ben (100 képpel), 1925-ben Kölnben és Párisban, 1931-ben az Ernst-múzeumban, 1933-ban és legutóbb 1937 januárjában a Fränkel-szalonban. Képeket szerzett tőle a Szépművészeti Múzeum, a Fővárosi Képtár és több neves magángyüjtő. A Képzőművészek Új Társaságának (KUT) törzstagja.

MAGYAR MUVESZET
1937.

Diener-Dénes Rudolf: Virágok

MFI. Petrás felv.

Diener-Dénes Rudolf: Eső után MFI. Petrás felv.

a képtárgyat átlényegíti és más tartalommal lelkesíti.

Az a látnoki szellem, amely a természet magánvaló lényének hirtelen megérzéséig emelkedik és megragadja a megragadhatatlant, hiányzik Diener-Dénesből. Ehelyett azonban olyanfokú odaadásra képes, amelyben a legjelentéktelenebb tárgyat is, teszem egy csészét, éppenséggel szerelmes szemérmetlenséggel tapogat ki, ahelyett, hogy törzsökös jegyeire egyszerűsítene.

A művészet benyomások áttétele. De épp ebben az áttételben, az áttétel módjában nyilatkozik meg az egyéniség. Diener-Dénes körülábrándozza motívumait. Körülcirógatja, teleaggatja érzelmeinek csillámaival, módosítja, bonyolítja őket. Enyhít, túloz. Rájuk rak olyan forma- és színelemeket, amelyek nem sajátjai az optikai valóságnak, csak velejárói a valóság keltette érzelmeknek. Ahogyan azonban ezeknek az érzelem-vetületeknek alig felfogható érzéki kifejezése egésszé fonódik a tárgyias alkatokkal, abban van Diener-Dénes festészetének szépsége. Ez a megjelenítési és kifejezési mód különíti el alkotásait, számtalan érintkező vonása ellenére az impresszionizmustól és tereli azokra a vizekre, melyeken ma legjobbjaink hajóznak.

Annyira sohasem megy, hogy a teremtő ujság kedvéért menthetetlenül túltegye magát a megőrző hagyomány megbecsülhetetlen útmutatásain. Nem lehetünk azonban kétségben aziránt, hogy művészetét legvégső kiágazásában a tisztult korszellem érleli. Ez teszi, hogy lemondva a tárgyias valóságról és híjával a megragadó képzeletnek, érzelmeinek lüktető ostromával, bensőséges életlendületével, képein úgy tárja elénk optikai benyomásait, hogy szebb, lelkesebb valóság sugallataként fogadhatjuk őket.

Annak a képzelőtehetségnek, amely *égbe fúrja énekét*, mint *Arany* pacsirtája, Diener-Dénesnél nincs nagy szerepe. Elragadó egyéni vonásai szintúgy hivalkodás nélkül valók. Képein az élet köznapisága felett nem forradalmas, nem fellegjáró bizarrság uralkodik. A mindenáron mélybeásni-akarás szögletes komorsága sem görnyeszti le az embert rajtuk. Festményei tiszta vallomások, kirekesztik tehát a kieszelt, megfontolt magatartást. Az őszinte vallomások természetes lazaságával, minden önleplező ellenállás nélkül nyilatkoznak meg. Szaggatott szerkezetük is csak elvétve múlik festői félszegségen, legtöbbször mintaszerű tolmácsolója annak a hangulatnak, amely kiváltotta a vallomást. Festészetének legszebb

Diener-Dénes Rudolf: Virágcsokor MFI. Petrás felv.

Diener-Dénes Rudolf: Szőke kislány MFI. Petrás felv.

Diener-Dénes Rudolf: Tea

MFI. Petrás felv.

Diener Dénes Rudolf : Rajz

virágai az élet egyenletes bensőségű felfogásában, a sejtető árnyalatok iránti érzék megnyugtató biztonságában feslenek teljessé. Aminthogy a kifejezés sikerének legfőbb titka szintén motívumainak önkéntelen finomságában van. Meg abban a mérsékletben is, hogy egyszerre nem túlsokat markol, de amit megmarkolt, azt egykönnyen aligha ereszti el.

Képeinek tárgyköre nem nagyon változatos. Szentendrei tájak, uccarészletek, udvarszögletek, virágcsokrok és gyümölcs-csendéletek váltig ismétlődnek. Otthoni intérieur-ökben a felesége s a kisfia a leggyakoribb modellje. Nemesen szerények ezek a festmények, de elevenek és frissek. Alázat formálja őket, ám bőkezű alázat. A festő nem kecsegtet nagy titkokkal, apró rejtelmeket azonban annál inkább tartogat részünkre. Megérzi a még csak keletkezőben lévő jelenségeket s mohó tapintó képzeletével jóelőre lecsap rá. Mi volt, mi nem volt az eredeti látványban, teljesen mellékes. Bizonyos, hogy ami a természetben és a modelljein még csak serkedő alakulás, az a képeken már sejtelmes megvalósulás. Nincs még eső, de már borulnak a levelek.

Az anyag is, amellyel Diener-Dénes dolgozik, lépten-nyomon annyira áttetsző, hogy a tónusok egymáson játszanak s mélységben hatnak. Ez a tónusincselkedés hihetetlen kápráztatásra képes. A föld porhanyós optikai halmazállapotát elatomizálja s a tárgyak, alakok felületének látható különbségét a lapos, tiszta, jól összehangolt színfoltok áttetszőségében zománcos fényre deríti. Az ultramarin- és kobaltkékek, a sötéten csillogó pirosak, a velencei cinóber, a zöldek s a topázos okkerek olykor olyan zeneiségbe merülnek, ami az embert kísértésbe viszi, hogy optikai hatásukat akusztikai élményre fordítsa.

Rövid tanulmányunkban talán a kelleténél többször figyelmeztettünk Diener-Dénes munkásságának korlátaira. Célzatosan tettük, mert ez az egyéni veretű s mai állapotában is rendkívül értékes művészet éppen korlátainak áttörésével teljesedhetik azzá, amivé lenni hivatott. Minden okunk megvan arra, hogy bízva-bízzunk benne.

OLTVÁNYI-ÁRTINGER IMRE

nem fakad közvetlenül olyan élő forrásokból, mint amazokban, akik nem tanultak technikát, nem járták ki a művészakadémiát, akik úgyszólván rögtönzik műveiket. A klasszikusok biztosabbak, tapasztaltabbak, bizonyára szabatosabbak is. Az ősök me'egebbek, lírikusabbak, emberibbek. Izlés dolga, melyiket becsüljük többre : azt-e, aki még kutat, utat tör, keres; vagy azt-e, aki már birtokon belül van és eltelt önnön biztonsága tudatával? Akiben megalkuvásra, kompromisszumkötésre hajlamos lélek lakik, azt fogja mondani : jó, elismerem az V. század előtti görög művészetnek ha nem is értékét, de jelentőségét. Ezek a primitívek készítették elő az utat a görög művészet *grand siècle*-je számára. De ez a kegyes elismerés, amily méltányosnak látszik, olyan igazságtalan. Éppen olyan, mintha a művészettörténetíró, aki Raffael, Michel Angelo, Lionardo da Vinci fölesküdt híve, hajlandó volna elfogadni a *trecento* és a *quattrocento* művészetét a *cinquecento* úttörőjének. Az V. század előtti görög plasztikának önálló művészi értéke van, éppúgy mint Andrea del Castagno, Fra Angelico, Filippo Lippi vagy Botticelli művészetének.

A cykladikus bálványok, ismeretlen néptörzsek alkotásai, plasztikai remekművek. Lendületük felemeli a nézőt a szellem tiszta, éteri világába, amely örömet és boldogságot sugároz. Plasztikai szempontból is kitűnőek ezek az alkotások : a fej és törzs aránya, a mell aprólékos anatómiai részletessége, a lábszárak hossza, a finom, hosszúkás, kicsi kezek bája annál meglepőbb és érdekesebb, mert a mű elsősorban nagyságával, architekturális fölépítésével, jelentős és monumentális voltával kíván hatni és hat is. Ezekről a szobrokról el lehet mondani, amit Shakespeare-ről olvastunk : nagy a nagyokban és nagy a kicsinyekben. Mestereik a szerelmes gyengédségével ápolják a formákat és ugyanakkor megoldják a síkok elosztásának és a szobormű stabilitásának nehéz problémáit is.

Ez a görög szobrászat épp oly átszellemült, épp oly pszichológikus is, és épp oly plasztikus, mint maga a görög nyelv, természetesen az ó-görögöt értve, Homeros és Aischylos, Demosthenes és Thukydides nyelvét.

*

Zervos díszművének nagyobbik részét az illusztrációk foglalják le. Célja az volt, hogy a görög szobrászatot legdinamikusabb nyilatkozásaiban mutassa be. Aki valaha is azt állította, hogy a görög szobrászat „száraz", azt a gazdag és szellemesen összeválogatott képek bizonyosan jobb hitre fogják téríteni. A görög művészet szerves kifejlődésében a kollektív népi, faji és nyelvi érzésnek és tudatnak jóval nagyobb szerep jutott, mint az egyéniségnek. Fegyelem és szabadság, köztudat és művészi tehetség teljes és zárt harmóniába olvadt a görög művészetben, elsőül a plasztikában. A köztudat és a művészi egyéniség kölcsönhatását semmi sem bizonyítja olyan meggyőzően, mint az a tény, hogy a nagy művészi egyéniségek kis görög városokban léptek fel, amelyekben a kollektív érzés úgyszólván mindenható ; és nem a Földközi-tenger nagyvárosaiban, ahol a művész elvonulhatott és elvonatkozhatott a közélettől és akár remete módjára élhette le életét.

Végső elemzésben mindig az egyéniség teremti meg a művészetet. És a művészet maga mégis kollektív fogalom, nem egy ember képességeinek, ötleteinek, eszméinek emanációja. A görög művészi egyéniség hű maradt a kollektívumhoz ; a közösség tagjának tudta magát ; boldog és büszke volt, hogy megadatott neki a különös kegyelem, hogy népe vágyainak, álmainak, céljainak, küzdelmeinek szószólója lehetett, csakúgy mint a költő. A renaissance ismét trónjára emelte az egyéniséget ; de ez szembe helyezkedett a kollektívummal, tüntetően elkülönült tőle ; a renaissance nagy egyéniségei világpolgároknak érezték magukat, éppúgy mint lélekben testvéreik, a humanisták, akik nem népük nyelvén beszéltek és írtak, hanem latinul vagy éppen görögül. Ellenben a görög művész hona talajában gyökeredzett, tőle soha nem is akart elszakadni. És nem görög művész, hanem görög filozófus volt az, aki mellét verve gőgösen vallotta : „Világpolgár vagyok".

Christian Zervos, a görög művészettörténet görög nemzetiségű és erős görög érzésű művelője, csak hellén földön talált műkincseket illesztett be könyvének kánonába. Éppen azért, mert a földé a művészet keletkezésében és fejlődésében, a művész alakulásában a döntő szerep. Sem a vallás, sem a szokások, sem az erkölcsök, sem a törvények nem hatottak oly sorsintézőn a görög szellemre, mint a görög föld. A görög szellem világtörténeti műve volt az, hogy nomád törzseket örökös vándorútjukban megállított, letelepítette és művészi alkotásra képesítette őket. Attika volt az a nagy *melting pot*, az az olvasztó kanál, amely dórokat, ionokat és sémitákat egységes néppé forrasztott össze s belőlük naggyá lett népet formált : a helléneket. Attikáé az örök érdem, hogy életre keltette, örök életű, ma is látható művek alkotására serkentette az emberi lángelmét.

Zervos szerint a görög művészetet csak görög

földön lehet megismerni. A görög géniusz titkát csak a közvetlen szemlélet fejti meg. Bármi más szemszögből nézve ez a titok megfejtetlen probléma marad. Mert van egy görög síkság és görög hegy, görög tenger és görög levegő, görög fény és görög árnyék, amelynek kisugárzása és szintézise a görög művészet.

*

A rendkívül gazdag illusztrációs anyag időrendben adja a görög plasztika fejlődéstörténetét a Kr. előtti 3000. évből való terrakotta-edényektől kezdve a Kr. utáni XVIII. századi *ikon*-okig. Megrendítők a cykladi bálványok, részint hegedűformájú figurák, részint teljesen felismerhető emberi testek, egészben vagy töredékekben, bronzból és márványból. A mykenei kor terrakotta-fejei már formásabbak. A gemmák gyengéd vésete nagy technikai fejlettségre mutat. A Kr. előtti VII. század geometriai stílű amforáiban már megnyilatkozik az anyagtól önmagát függetlenítő abszolut forma keresése. A késői bizánci stílusban egyesül Bizánc pompája a secento pazarságával, hogy együttesen egészen nyugtalanító és bujaságig izgalmas hatást keltsen.

A görög díszmű megjelenése eseménye nemcsak a görög szellemi életnek, hanem az egyetemes művészeti kultúrának is. A görög kormány tetemes áldozatot hozott, mikor ezt a munkát kiadta. De áldozása megtérül azokban az erkölcsi javakban, amelyeket a görög nép számára az egész művelt világ figyelme és megbecsülése ezen a réven is meg fog érlelni.

SEBESTYÉN KÁROLY

MŰVÉSZETI ÉLET

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG ezévi rendes közgyűlését *Csók* István elnöklésével január 30-án tartotta meg. A közgyűlés a *Szinyei-tájképdíjat Diener-Dénes* Rudolf festőművész „Szentendrei dombok" c. tájképének, a Zichy Mihály-grafikai díjat pedig *Hincz* Gyula festőművésznek ítélte oda. A közgyűlés a Társaság rendes tagjává választotta *Molnár* C. Pál festőművészt, tiszteleti tagjává *Koszta* József rendes és *Wolfner* Gyula meghívott tagot, végül a Szinyei Merse-család meghívott tagjaivá *ifj. Szinyei Merse* Félixet és *ifj Szinyei Merse* Pált.

Február 2-án, Szinyei Merse Pál halálának tizenhetedik évfordulóján rendezte a Társaság a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében a Szinyei-emlékünnepélyt, amelyen *Csók* István elnöki megnyitója után *Pátzay* Pál szobrászművész, r. tag terjesztette elő a Társaság 1936. évi tevékenységéről szóló jelentést s kegyelettel emlékezett meg a Társaság halottairól, báró Kohner Adolf, Berzeviczy Albert, Balló Ede tiszteleti tagokról, Tornyai János, Magyar-Mannheimer Gusztáv rendes tagokról és Liber Endre, Szmrecsányi Miklós, Leffler Béla és Feleky Géza meghívott tagokról. Ezután *Farkas* Zoltán r. tag a kiadott díjakról tett jelentést, majd Csók István elnök átadta a *Szinyei-jutalom* érmét, mely *Beck Ö.* Fülöp kiváló alkotása, mindazoknak a művészeknek, akik a Szinyei-jutalmat a Társaság fennállása óta elnyerték. *Lyka* Károly megemlékezését Balló Edéről, Magyar-Mannheimer Gusztávról és Tornyai Jánosról *Jeszenszky* Sándor tiszteleti tag olvasta fel, végül pedig *dr. Hoffmann* Edith megh. tag tartott nagysikerű előadást „Szinyei viszonya kortársaihoz" címen.

Az ünnepet február 9-én este a Fészek-klubban rendezett Szinyei-lakoma zárta be, melyen a serlegbeszédet *Hekler* Antal egyetemi tanár, megh. tag mondotta.

FARKAS ZOLTÁN R. TAG JELENTÉSE A KIADOTT DIJAKRÓL.

Tisztelt hallgatóság! Bevezetésül meg kell jegyeznem, hogy ülésünk tárgysorozatának terjedelmessége miatt fölötte rövidre kellett fognom társaságunk díjainak odaítéléséről szóló jelentésemet, ami egyáltalában nem jelenti azt, hogy idei díjazottjaink teljesítményeit kellőképpen meg nem becsüljük.

A Szinyei-nagydíjat ebben az évben nem adtuk ki. A Szinyei-tájképdíjat *Diener-Dénes Rudolf* festőművésznek ítéltük oda a *Fränkel-szalónban* legutóbb 31. katalógusszámmal ellátott *Szentendrei dombok* című festményeért. Felhős ég alatt, lágy hullámzással egymásmellé borult színfoltokból kialakuló domboldalakat láthattunk, amelyekre a festő dúsan öntötte a természeti élet ünnepléséből fakadt színálmait. Diener-Dénes mélyen érző, álmodozva elmerengő lírikus, aki színeinek gazdagságával, ábrázolásmódjának meleg festőiségével és választékosságával mély hatást gyakorol műveinek szemlélőire. Tájképeket, csendéleteket, alakos festményeket alkot, de a téma kérdése mintha közömbös volna nála,

Beck Ö. Fülöp : A Szinyei-jutalom érme

Diener-Dénes Rudolf : Szentendrei dombok (A Szinyei-tájképdíjjal kitüntetve) MFI. Petrás felv.

Magyar Művészet
1937. 94, 95. l.

a tárgyi elemnél fontosabb az a bensőséges hangulatosság és halk gyönyörködés, amellyel tónusos vízióinak színeit pazarolja. Ezernyi részletfínomságra oszló érzékiség csendül meg festményeiben, gazdagon omló lazasággal. Ez is hozzátartozik művészete lényegéhez, elérzékenyülésében Diener-Dénes mindig többet és többet akar kompozícióiba önteni. Kerüli az erősebb és szenvedélyesebb hangsúlyokat, nincsenek éles összefoglalásai, egymásratorlódó és egymásbaolvadó fínomságok egyforma erejű változatosságával áll elénk.

A *Zichy Mihály-grafikai díjat* társaságunk *Hincz* Gyulának ama rajzaiért ítélte oda, melyeket *Megdicsőülés* címmel *Mécs* László nehány költeményéhez készített. Ezek a virtuóz rajzolókészséggel alkotott litográfiák a versek szövegét is belérajzolják azokba a földöntúli látományokba, amelyek a művészben olvasás közben támadtak. Rajzai a mai magyar grafika legérdekesebb és legkülönösebb termékei közé sorozhatók. A hétköznapi valóságtól messzire eltávolodó, gazdag képzeletvilágról tanuskodnak, amely telve van a tárgyakat fantasztikusan megnyujtó kavargással és a végtelenség sóvár keresésével. A félelemnek és az átszellemülés vágyának halmozásában néha groteszk és nem könnyen áttekinthető zsúfoltsággá válnak, amely a szimbolikus elemek burjánzásával megbékéntővé alakul, de nem egyszer, így például *A gyermek játszani akart* című ciklusban a művészi ábrázolás ellenállhatatlan erejével gyönyörködtetnek. Különös és egészen egyéni művészet ez, mely az emberi lélek szenvedéseinek világából küzdelmes vajúdással akar az átszellemülés érzéséhez vezetni. Társaságunk tehát ezúttal két olyan művészt díjazott, akik egyformán távolesnek a naturalizmus világától. Az egyiket hangulatos érzékisége, a másikat megváltásért küzdő szellemisége különbözteti meg a természetet utánzók törekvéseitől.

LYKA KÁROLY: EMLÉKEZÉS BALLÓ EDÉRŐL, MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁVRÓL ÉS TORNYAI JÁNOSRÓL. (Felolvasta *Jeszenszky* Sándor r. tag.) Három friss temetői hant jelzi a Szinyei Merse Pál Társaság legnagyobb veszteségét, amely a lefolyt évközben érte. Nincs még féléve sem, hogy eltemettük szeptember 20-án *Tornyai* Jánost, a következő hónapban, október 30-án elvesztettük *Balló* Edét s ez év január 16-án *Magyar-Mannheimer* Gusztáv tagtársainkat. Értékes élet emlékét hagyták a jövő számára mind a hárman, Társaságunk pedig saját művészi célkitűzéseinek szempontjából becses munkatársakat vesztett bennök. Ezeknek a célkitűzéseknek sarkalatos pontja volt, mindjárt Társaságunk megalakulásakor, a magyar művészfiatalság erkölcsi és anyagi megsegítése azokban a nehéz években, amikor befejezve iskolai tanulmányaikat, kilépnek az életbe, hogy ott önállóan fejlesszék tovább tehetségüket. Éppen ebben a kritikus időszakban szoktak kitörni a legsúlyosabb válságok, a meg nem értés, vagy az anyagi tehetetlenség tragédiái, amelyek, mint Szinyei Merse Pál esetéből tudjuk, a nagy tehetségeket is fel tudják őrölni. Az utóbbi évek súlyos anyagi viszonyai egyre nehezebbé tették a tehetséges magyar művész-fiatalság fölsegítését, amikor váratlanul, csupán a maga jó szívére és az ifjúság iránt érzett szeretete szavára hallgatva, hatalmas alapítványt tett egy festőművész, *Balló* Ede, szorgalmas életmunkája során szerzett vagyonát az ifjúság fölsegítésére ajánlva. Nálunk páratlan az a nagylelkű cselekedet, hogy éppen egy művész válik a művészifjúság legnagyobb mecénásává. A Szinyei-Társaság, amely ugyanilyen programmal kezdte meg működését, Balló Edét tiszteleti tagjává választotta.

Balló Ede hosszú tanári pályáján, amely a Képzőművészeti Főiskolához kapcsolta, közvetlen közelből ösmerkedett meg a művészifjúsággal. Egyike volt a leggondosabb tanároknak, de e nehéz munka közepette meglátta a kezdő keserves küzdelmeit, a zsenge tehetség kínlódásait. Igy jutott arra az elhatározásra, hogy a fiatalságot necsak lelkiismeretes korrektúrával gyarapítsa tudásban, hanem további fejlődését is lehetővé tegye alapítványával. Akik ebben részesültek és részesülnek, megösmerkedhetnek a külföldi nagy művészeti múzeumok remekeivel, amelyek oly meghitt ösmerősei voltak Ballónak, hiszen egész sorukról kiváló másolatokat is festett. A mester önmagán tapasztalta, milyen értékes egy ilyen élmény s amit egyénileg jónak talált, azt nagylelkűen lehetővé akarta tenni kezdő pályatársainak is. Ez a hű gondoskodás remélhetően megtermi gyümölcseit.

Másik két halottunk közül *Tornyai* János típusa volt a sokáig mellőzött, semmibe sem vett művésznek. Csak mikor haja már deresedett, ereje már gyengülni kezdett, eszméltek műveinek értékére. Magunk láttuk sok-sok évvel ezelőtt, hogy szerény parasztszobában aggatta föl a falra képeit Hódmezővásárhelyen, magaírta plakátokkal hivogatta oda Vásárhely gazdaembereit s adogatta nekik tíz-húsz koronáért azokat a tájképeit, amelyekbe bele tudta zárni az Alföld kalászos rögének, száraz levegőjének zamatját, földettúró embereinek életét. Mindez saját élménye volt és hosszú pá-

Diner – Dîner Persö

Giallis

B. H 932. IX. 4.

Diener-Dénes Rezső

Cyklámen, olaj
Csnedélet, "
Fontenay-aux Roses, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 1 l.

MDK

Diener - Dénes Rudolf, festő

Nem „ipari" szentendrei festő.
A Kiállításon szerepel.

Székely András: A szentendrei festészet negyven éve 7. l.
Népszabadság, kn. 1968. szept. 27.

Dienes Dénes Rudolf
festő

M.D.F

A Hetek csoportjának tagja volt.

Frank János: Schönberger Armand
Élet és Irodalom, 1968. aug. 3-i lap

Dienes Dénes Rudolf festő

50 éve született

Nagyvárad 1969 I. 28

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szilveszter, of.
Csendélet kék korsóval, of.

A törzstagok kiáll. 3. M.Szal. 1947. jan.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Csal. 1947. jan.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Muskátli, paszt.

Francia kislány, "

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

L. Gy. K.

DIENER-DÉNES Rudolf festő
(1889 – 1954)

„Esketelé a Dunán" (repr.)

Szentendrén dolgozott.
Részt vett a Szocialista Képzőmüvé-
szek Csoportja „Szabadság és Nép"
c. freskótályéralán

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800–1945
Bp. 1962. 358, 452, 461.

MDK

Diener Dénes Rudolf

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. K.Szal. 1935. márc.

sodik jegyzék.

form. egyház története. /Biczó Pál/
L, Székesfehérvár, 1897

x sculpteurs inconnus, Antoine Mar-
ca.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Résztvett az V. magyar képzőművészeti kiall.-on

Dutka M.: 1954 képzőművészeti tükre.

Magyar Nemzet 1955.jan.9. 7.o.

DIENER DÉNES Rudolf festő M.D.K.

szerencsés ,termékeny alkotói periódusában halt meg hat évvel ezelőtt

Napló
Magyar Nemzet 1962. augusztus 3. 4.l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Kiállitások. Kis Ujság, 1949. ápr. lo.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Szilveszter, of.

Csendélet kék korsóval, of.

N.Szal.1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, of.

N.Szal. 1947. jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Diener Dénes Rudolf

"Csendélet", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4-26-ig. 6.o.

Diener Dénes Rudolf, festő

Művei vannak a Képi kéziratban.

(Csanádi): Régi Kanonáktól – modern kéziratig

2.

ESTI HIRLAP bp. 1963. okt. 18.

MDK

Diener–Dénes Rudolf

/e.a./:A KUT kiállitása. Ujság 1934. dec. 2.

MTK

Diener Dénes Rudolf /1889-1956

Virágcsendélet , of.

Csendélet, paszt.

Szentendrei kert, of.

Szentendrei Művésztelep jub.kiáll. 1926-56.

Ferenczy K.Muz. Műcs.kiáll. 12 l.

Diener Dénes Rudolf /1889-1956/ MTK

Dunai táj, of.

Szentendrei Művésztelep jub.kiáll. 1926-56.

Ferenczy K.Muz. Műcs.kiáll. 12 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Zöld ruhás leány, of.

Csendélet, of.

KUT 1937. ápr. N.Szal.

Diener-Dénes Rudolf,

figyelemreméltó munkákkal szerepel.

Nagy Tibor: Zuglói művészek. - Kis Ujság. 1948. VII.25.
XIV. Thököly ut 8o. - Csoportkiállitás.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Ozsonna, of.

Háztetők, "

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935.márc.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Táj, of.

Kis fiu fotelben, of.

KUT, N.Szal. 1937. nov. 9 l.

Dienes Dénes Rudolf

festő

M.D.K.

1889 – 1956

Nagybányán tanult, majd Párizsban töltött 7 évet. Tájképeket és csendéleteket festett.

Kampis, hagy. műv. Bpo. 1960 538.

Diener Dénes Rudolf MDK

1889-1956

Résztvett az 1950.évi Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson/ a Nyolcak neveltjei között emlitve/

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.67.l.

MDK

Diener-Dénes Rudolf, festö

Nagybányai utca, olajf.

Az Alkotás Müvészház XXXII.kiállitásának katalogusa.
"A Müvész Két Arca" 1947. III.9-25.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Zsófi olvas, paszt.

Virágcsokor, of.

OMIKE IV.kiáll. 1943. ápr.

MDK

Diener-Dénes Rudolf

Virágok, paszt.

Müteremsarok, of.

OMIKE IV.kiáll. 1943. ápr.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Virágok, of.

Anya gyerekkel, of.

KUT; N.Szal. 1938. okt.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Család, of.

Virágcsendélet, of.

KUT, N.Szal. 1937. nov. 9 l.

Diener Dénes Rudolf.

Kiállitotta müveit a Belvedere 1924-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Dienes Dénes Rudolf

Impresszionista tájképe nélkül a Kentaurosz művének kiállítása (emlékezés)

Kárpáti Éva: A Kentaurosz művének kiállítása. (cikk)
Jelenkor 1964 II. 169 oldal

MDK

Diener Dénes Rudolf

„Tajkép" c. festménye szerepel a II. magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Florentin Márton: Reprezentációs a képzőművészeti vitákhoz. Bp. 1952. 48 l.

Diener-Dénes Rudolf festő MDK

az őszi Kunstverein Haus kiállításán
részt vett.

Huszár Andor gyűjt. kiállítása..
Bp. 1936. 12. l.

Dienet Dénes Rudolf

Virágcsokor, olaj
Müteremrészlet, "
Családi idill, "

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov. 2 l.

Diener Dénes Rudolf
Virágok, olaj
Virágcsendélet, olaj
Interieur, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov.

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, olaj
Szentendrei utcarészlet, olaj
Virágok, paszt.

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.
2, 5 l.

Diener Dánes Rudolf
Dunai rév, paszt.
Virágszedők, "
Dunapart, "

Szentendrei festők III. kiáll. Szentendrei Pernessy
Károly Mus. 1953. aug. 1.

Diener-Dénes Rudolf

Leánytanulmány, olaj
Szilveszter, "
Virágzó fák, "

Diener Dénes Rudolf

Csillehuzók, olaj
Bányatelep, "

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

Diener Dánes Rudolf
Patak part, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954. Jul. 1 1.

Diener-Dénes Rudolf 1889-....

Villa előtt a kertben, paszt.

Virágcsendélet, paszt.

[illegible] és Régiségkereskedelmi Vill. IX. Kiv[illegible]
seti aukció. Bp. 1948. 9 l.

Diener Dénes Rudolf

Román György: A Képzőművészek a bányáról, üzemekről, ujjáépitésről. Szabad Művészet, 1948. 384 l.

A Szabadszervezet 1948. nov. Bp. kiáll.

Diener Dénes Rudolf

Tájkép, olaj

II. Magyar képzőmüv. kiáll. Mücs. 1951. nov.

6 l.

Diener Dénes Rudolf

festő

Lenpel a kiállításon

Vonalai: A nemzeti művészeti julikázás kiállítása

Nyíszava 1956 okt. 3. 84 évf. 233 sz. 6 l.

Diener Dénes Rudolf

Tamás Galéria. Modern magy. grafika XI. 1929. szept.

Dieter Denis Rudolf

Gresham exports

Genthon): Barnáth K.

Műemlékvédelmi Értesítő, 1957, VI. évf. 1–2. l.

DIENER Denis Rudolf

NN. Diener D. R...

Mirvelt Ker. 1955 Mit 43. n. Oct. 23, 7 e.

Diener D. Rudolf

q: kiállítás Nagyvárosban

Modalmi Ujság 1956 III évf. 30. sz. jul. 28. 8 l.

Diener Dénes Rudolf
1889 - 1956

K: Diener D. R.

Irodalmi Ujság 1956 III. évf. 32. n. aug. 11.
8 l.

Diener Denes Rudolf

el: Miállítás Gróf D. Istvánéké

Irodalmi Újság 1956 VII évf. 15 sz. aug. 14. 1c

DIENER Denis Rudolf

A Duna, olaj (repr.)

Oelmacher A.: Diener D.R. képei (Lenin krt.)

Művelt Nép 1955 okt. 45. h. nov. 6. 7 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Galerie Neumann & Salzer, Wien, 1936. márc.

Diener-Deines Pirsó
festő

M.D.K.

1942 március végén a Szocialista Képzőművészek kiállításán vesz részt

Németh Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjainak története.

M.M.M. Évkönyve 1952.91.l.

Diener-Dénes Rezső

Műv. élet. Magyar Művészet, 1936. 159 l.

Bécs, Galerie Neumenn und Salzer.

MDK

Diener-Dénes Rezsö, festö.

Pont-Neuf. Repr. 23.1.

KUT. 1926. 7-8.sz. 23.old.

Diener Dénes Rudolf
Fiam

Könyves Kálmán 1e3. kiállitás. 1 1.

és részben aranyozott tölgyfa,
a késő copf-stilus figyelemre
lehet a templom épitésével, a
történt.

Felszerelés: A toronyban négy
hosszabb magyarnyelvü feliratt
hermás női fejben végződő tag

ÖNTÖTTE SCHTAUD

A templom értékes szerel
1712-től latin nyelven, kitün
rajz a világ végéről a halálr
ezüst, hengeridomu, tetején b
gos összetett Teleky cimer sz
vasa, vésett felirata:

1. COMES S, R, I, JOHANNA TEL
2. PRIMUM SACRO VESCERENTUR

MDK

Diener Dénes Rudolf festő

Szöveg-archív anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

MDK

Diener Dánes Rudolf

Rutka M: A IV. M. Képzm. Kiáll. festményei. MK.
1954. jan. 10. 5 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Kerti részlet, olaj
Almák, olaj
Anya és gyermek, olaj
Csendélet, paszt.olaj
Domboldal, olaj

Pál László Társ. jub.kiáll. N.Szal. 1934. nov.
9 1.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Farkasrét, olaj

Budai táj, olaj

KUT II. kiáll. N.Szal. 1925. márc.

1.

DK

Diener-Dénes Rudolf

Ybl Ervin: A Pesti László Társ. jub.kiáll. B.H. 1934. nov. 11. 18 l.

Diener Dénes Rudolf MDK
Csendélet, olaj
Interieur, "
" "
Szentendrei házak, olaj

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Múz.
kiáll. 1945. okt. 4 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, olaj

Kislányom, Zsófika, olaj
Malomudvar, olaj
Virágok, olaj

KUT kiáll. N.Szal. okt. 31.

MDK

Diener Dénes Rudolf
Csendélet, festm.
Szentendre, "

Bártfai E: Uj müvészet? Magy. Nemz. 1942. ápr. 3. 6 l.

MDK

Diener Dénes Rudolf
Csendélet, olaj
Kislányom, Zsófika, olaj
Malomudvar, olaj
Virágok, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 1 1.

Diener Dénes Rudolf

A Pont Marie

Ernst-Muzeum CXXXI. /Jubiláris/ kiállitása.

1932. május, 13 1.

Esztergom, 1936. IV. 19.

Diener-Dénes Rudolf

Virágcsendélet
Kis gyerek
Interieur, repr.

Fränkel kiáll. 1936. jul. 1.

Diener Dénes Rudolf

At the end of the village, paszt.

Still life - flowers, olaj

Exhib. London, 1948.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Bencze László: Válasz Bernáth Aurélnak, Csillag, 1954. VIII.évf. augusztus 1567.l.

M D K

Diener Dénes Rudolf

Önarckép, festm.

Dési-Huber István Kör kiállitása 1949.

Diener Dénes Rezső

festőművész MDK

500. K. segélyt kapott 1919 ápr. -ban a Közoktatásügy Népbiztosság Művészeti osztályától.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960. 174.o.

Diner-Dénes Rezső

grafikák

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 23 1.

MDK

Diener-Dénes Rezső

dr.Fränkl Sándor arck. of.

Csendélet , of.

Artista, of.

25. 1.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr.

Diener Dénes Rudolf
Tájkép, vizf.
34-35. Csendélet, olaj

Alkotás Művésztház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Diener Dénes Rudolf
Rouen

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI. kiáll.

Diener Dénes Rudolf

Dunai rév, paszt.
Virágszedők, "
Dunapart, "

Szentendrei festők III. kiáll. Ferenczy Károly Muz. 1953. aug. 1 1.

Diener Dénes Rudolf

Csendélet, olaj
Játszó gyermek, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1934. dec. 3 1.

Diener Dénes Rudolf

Zöld ruhás leány. olaj
Csendélet, olaj

Kut kiáll. N.Szal. 1937. ápr.

Diener Dénes Rudolf
Virágok, olaj
Anya gyerekkel, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1938. okt. 1.

1964

Diener István, festő

A Derkovits-teremben állította ki két-
legújabb művét: pasztell tájképeket és figu-
rális kompozíciót, grafikát s egyebet.
A kolozsvári művész jó néhány műve nyarasföldi
művészeti életünknek: „Magányos hal", „Erdőkéle",
Fröccsök, Platyha (vízlat), Hálójavító, Egyedül maradt,
Gyász stb.

Gy. M.: Diener István kiállítása 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. márc. 17.

MDK

Diener Dénes Rudolf

Mihályfi Ernő:
A Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiáll.
a N. Galériában. Népszabadság 1964. ápr. 19.

MDK

Diener-Dénes Rudolf festő * 1956.

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 353.l.

Diener Dénes Rudolf

Kislány, p.

Müterem II. csoportkiállitás. 1935.

MDK

Diener Dénes Rezső

Gyermekarckép, of.

Árv. Csarnok 104. aukc. 1942. máj. 6.1.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Erdei táj, of.

Patak mentén, of.

Árv. Műcs. 1929. jun. 4. rk. cs. 17 l.

MDK

Diener Dénes Rezső

Tájkép, of.

Árv.Közl. 1937. 7.rk.sz.84.sz. 17 l.

MDK

Diener Dénes Rezső, sz. 1889.

Város szélén, vf.

Magy. rajz 500 éve. Szépm. Muz. kiáll. 1940. jan.

22 l.

Diener Dénes Rezsö, festö

MD K

Csendélet.
Parkrészlet.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képcsarv. kiáll.
Bp.1937. ápr.29.-jun.2o. Kat. 7.l.

M.D.K.

Diener Dénes Rezső /1889-

155. Öreg szinész. Olajf. 58x49 vászon.
156. Vörös sapkás férfi. Olajf. 69.5x55.5 karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 11. l.

MDK

Diener Dénes Rezső

Szentendrei utca, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 19. 1.

Ernest Séra Rerrs

Kentenárés dolgozó

Vigilia, 1959, VIII n., 500 old.

Díner Dénes Rezső, festőm.

489.	Erdei mocsár.	J.l.b.	Olf.
490.	Tájkép.	J.l.b.	Olf.
491.	Tájkép.	J.l.b.	Olf.
492.	Tájkép.	J.l.j.	Olf.

Árverési Közlöny. 1929.ápr. 3.rr.sz. 27.l.

Diener Dénes Rezső MDK

Csendélet

Parkrészlet

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Diener Dénes Rezső MDK

Faluvége, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Diener-Déner Rudolf.

A Magyar-Szovjet Társaság képzőművészeti kiállításán portré-műve szerepelt.

Népszava, 1952. Ápr. 11.

M.D,K.
+19

Diener-Dénes Rudolf, festő

a szentendrei művésztelep
nemrég elhunyt tagjának
és tanárának szentelte meg-
emlékezését Tersánszky Józsi
Jenő, a kiállítás megnyitásán

Artner Tivadar: A szentendrei művésztelep
jubiláris kiállitása

Szabad Nép, 1956. aug. 21.

L.D.K.

M.D.K.

Dienes Dénes Rezső, festő

nevét a művésztelep tagjai között

említi:

Haulisch Lenke: A szentendrei művésztelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 3.sz.

226. old.

M.C.K.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Merengés, vázl. of.

Vörös sapkás férfi, of.

25. 1.

M.Szol. tavaszi kiáll. 1916. ápr.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Fehér ruhás leány, of.

Bohémek, of.

Julia, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 25. l.

MDK

Diener-Dénes Rezső festőm.

K.A: KUT kiáll. Pesti Napló, 1936. febr. 23. 12 l.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz. 16 l.

MDK

Diener-Dénes Rezső

Téjkép. o.r.

Áruverési Közl. 1938. 4.füz.sz. 85.sz. 16 l.

MDK

Diener-Dénes Rezsö, festö.

Kék fiu.
Budai udvar.
Hüvösvölgyi táj.
54-60. Grafikák.

U.itt már szerepelt egész gyüjt.-el.

Belvedere. Bpest. XXIX. Kiállitás.-Csoportkiáll.
1924. okt. Katal.

MDK

Diner Dénes Rezső

32 - 33 Csendélet, festm.
Fiatal leány, festm.
Tájkép, festm.

Ma. III.kiáll. 1918. szept. 15.

Diener-Dénes Rezső

Városrészlet, olaj

Árverési Hirdető. 1936. máj. 2.remk. sz.

33 l.

Kiemelt Dénes

Kereszt az „Új magyar
vízfestményről" c. kiállításon nőnap
~~Ma~~ mentendrei Kőy képpel
a Mária Valéria utcai szalonban

Nemzeti Cyság 1936 X. 11

1540. Pállik Béla:

Tehenek a lápon.

A Nagy Kár
ában van, melyekből
halad. A háttér
nyugati fajok grój
fajok meg a paras
magastan
er: „Pállik Béla 1895.

Olajfestés, vás
Vétetett 1896-
Ára 3500 frt.
Elsaámoltatott
elfogadtatott 1897. III
Az 1899. X. 14-
vai Kiállítása ere
nem visnaérheti

Ly tulajdonát képezik.

319/96

D Drēmmer

Kartogr.

l. Egerszeg 1929

110-P.

Daumier

Méltatás.

Dömötör János: A vásárhelyi találatok...
Művészet, 1978. december – 44. lap.

Diene r Péter szobrász M.D.K.

Lásd Péter Dáki

Magyar Nemzet 1963. junius 18. 7.1.

Diener Dénes Rudolf fests"

Szabad Művészet 1948

II. évf. 5. sz. 196. o. Kiállítási Naptár.

Grafika Tájkép (Passtell)

Zsemer-Deus Rudolf kiállítása

Szabad Kép 1915 máj. 27. -80.-

Tajkép Deák Rudolf képe

a Singer Varrógép R.-nek kiállítása

Zalaegerszeg 1940 február 25.-től 60.

Testvérem Dr. Kájoni János (Colaj)

Dr. Kájoni Rudolf kiállítása.

Szabadka, 1948 máj. 27-én.

Festmény (kápolnás interieur) olaj:

Jónás-Dénes Rudolf Kiállítása.

Szabadkán 1948. máj. 27. -Ő.-

Diénes - Dénes önarckép.

Magyar Nemzet.
1947. III. 22.; III. évf. 67. sz.
2. old.
(: Dénes :)

Táblakép „Anya gyermekével"

Diener Dénes Rudolf

Szabad Művészet 1949

III. évf. 1.12. 29. – 30.o.
Kiállítások. A dolgozó nő és anya
a mai magyar képzőművészetben.

Dienes Dénes Rudolf portré-
mű róla

8 Dia Ujság 1931. XI. 3. 4.

Itt az Ernst Múzeum megnyi-
tásáról

Aigner-Dénes Rezső

Lestár

Szárnyhegy

1924 okt. 5. F. h.

Siener-Dénes Rezső

Sóstó Nyíregyháza

1925 Feb. 28.

Diner Béres József.

Munkácsi.

VI. évf. 1907.

140 - 142.

Festmény Benedek Lat (olaj)

Tisner Dénes Rudolf kiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 27. Po.-

Emlékül Dénes Rudolf képe

a kisgyűri Tanácsköztársaság X. évfordulójára

Szabadkán, 1968 febr. 21.-én.

Dienes Dénes Rudolf festő

Béke i Szabadság (VII.) 43. n.
1951 okt. 26. 15 l. Regv.

Jónás-Déres Rudolf: Candidat.

Magyar Nemzet.
1947. I. 5.; III. évf. 4. sz. 2. old.
(: Riport. :)

Plakett

a Művészeti Tanács emlékplakettje

Dienes Dénes Rudolf 60. születésnapjára

Szabad Művészet 1949.

III. évf. 2-3. n. 125. o. Hírek.

Diénes – Déneş Rudolf festőművész.

Magas Művészet.

1947. III. 22.; III. emf. 67. sz.

2. vld.

(: Denémoló :)

Diener-Déres Rudolf festőművész.

Magas Kamuel.
1947. I. 14.; III. éj. 10 h. 2 old.
(: Ripart. :)

Diener-Dénes Rudolf festőművész.

Magyar Nemzet.
1947. I. 5.; III: évf. 4sz. 2.old.
(: Ripert. :)

Diem Pál festő M.D.K.

kiállitása Szentendrén

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 3. 7.1.

M.D.K.

M.D.K

Deim Pál
grafikus

Fekvő akt" (rajz)
"

Élet és Irodalom, 1963. okt 5 - 4 kép

Dienes Márton

született
Túr. 1888. hol
nincs anyakönyv-

Vállalk. Lapja

szerk. albizm.
Bp. 1929.
326 l.

ki lapozni!

A Kárpátok ívé Devénytől Orsováig, az Alpok Ny-i része, a Dinári-Alpok karszti része és a Szerbiai-hegyvidék zárt *medencét* fognak körül. Mivel a Duna középső szakaszának vízgyüjtő területe, a *Közép-Duna-medencének* nevezik, mivel pedig a Kárpátok övezik, *Kárpát-medencének* mondják. Hatalmas medence ez, mély fenéki részekkel és magas peremekkel. A középső mély medencefeneket a hajdani tengerbe folyó vizek hordalékkal feltöltötték, a tenger üledékei meg sótelepeket, elhalt apró tengeri állatok teteméből képződött földi gázt, a gazdag régi erdők szenet hagytak ránk.

A Dunától a Dunáig terjedő *Kárpátoknak* több lánca símul egymás mellé. Ezek külső része *homokkő*, a hatalmas ív belső oldalán *mészkő*, s még beljebb *kemény kristályos kőzet*. E különféle kőzetekből épült láncoknak más-más a sajátsága és a haszna.

Az ív külső részén emelkedő *homokkő-lánc* a Kárpátok láncait egységes koszorúba foglalja, és a Kárpát-medencének egységes keretet ad.

Olvasd le a térképről, melyek a homokkő-lánc tagjai, a Morva folyótól a Királykőig! Hol alkot egyetlen láncot, s hol oszlik több

Diener Márton

Élet. arch.

Valpubal

326. l.

BUDAPEST
936 SEP 12-7

BUDA
936 SEP

1937 január 10—31

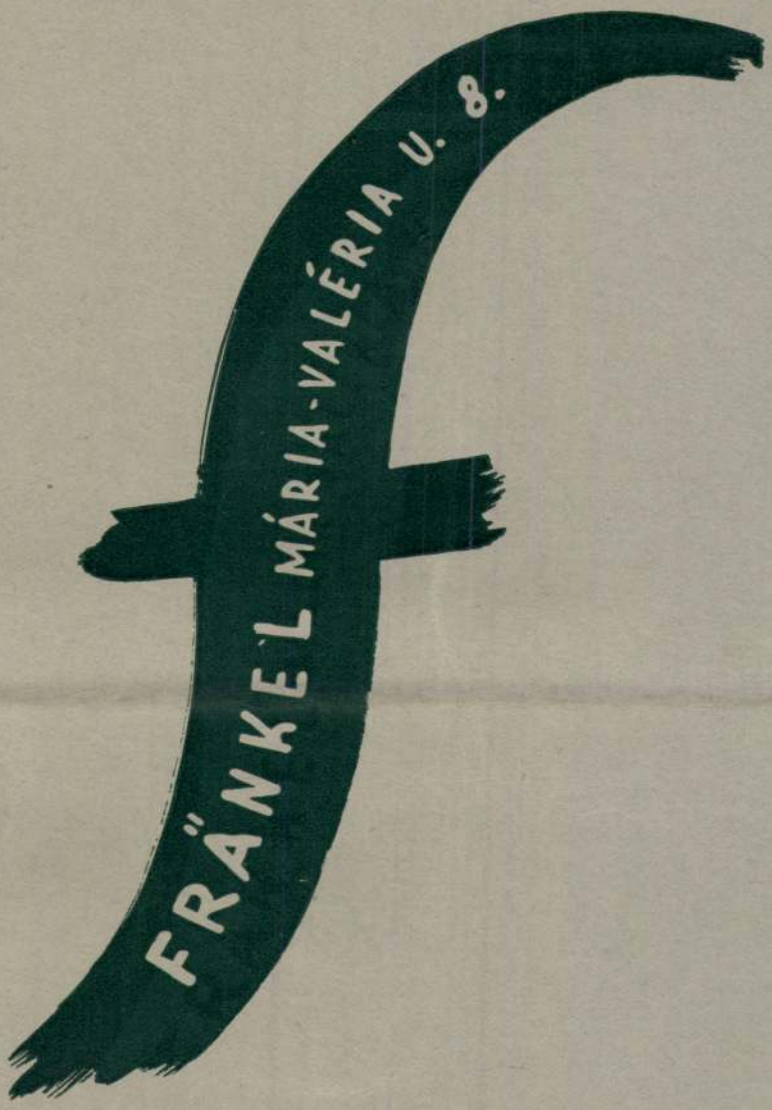

DIENER-DÉNES RUDOLF
FESTŐMŰVÉSZ
GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLÍTÁSA

Dien Gyula

keramikus

1933 – 34

Iparm.Isk.Évk.
1930 – 34. 45. l.

Pilvax – Kávéház VI. 147.

Drews Dénes

„Kisgyerek" c. műve megjelent
a Frankel Kalauz c. képes
családi folyóirat
(emlékül)

Nemzeti Újság 1936 VIII. 11

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-207

Diem Pál

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 MÁJ 30.

1021

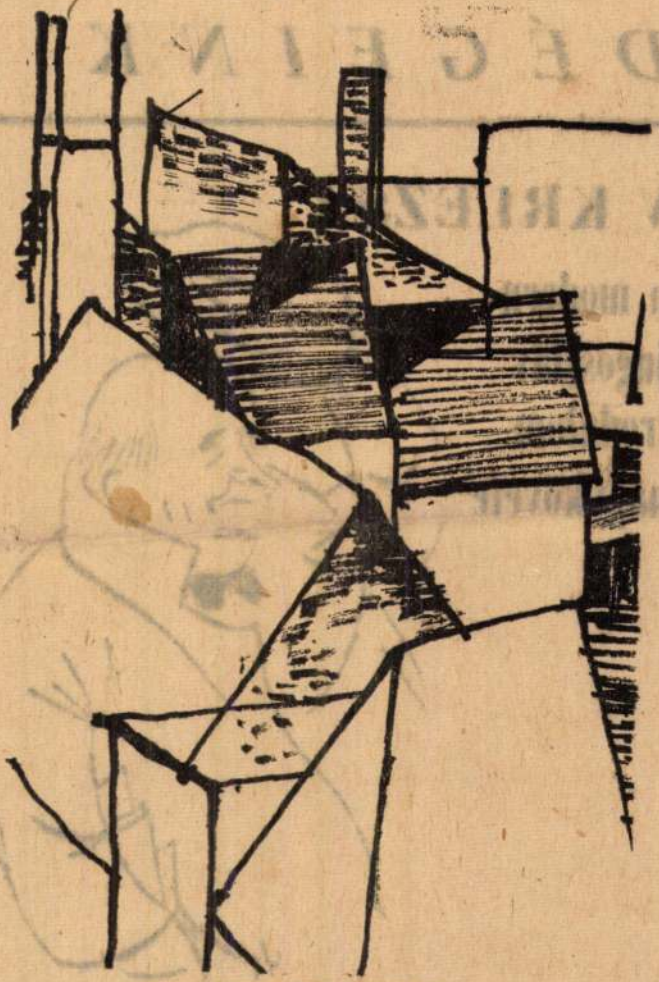

Diem Pál: Háztetők

DÉGEINK

ÁV KRLEZSA

a modern jugoszláv irodalom nagykövete

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JUN 27

PEST MEGYEI HÍRLAP

DIENER-DÉNES KIÁLLÍTÁS

Emlékkiállítás nyílt szerda délután a *Diener-Dénes Rudolf* munkáiból a Magyar Nemzeti Galériában. Az *1956-ban* elhunyt művész — aki *Kecskeméten, Nagybányán, Szentendrén, Budapesten* dolgozott, és *Párizsban* is működött — tárlatán most szép számmal láthatók a munkásságára jellemző posztimpresszionista jellegű tájképek, csendéletek.

ner arra gondolt, hogy az idős asszony éppen befőzés közben van, amikor Schirmbaum az orvos kulcsával a lakásba lép — szinte vacogott félelmében.

Irtózva vette tudomásul, hogy egyre többet gondol a halálra, egyre gyakrabban töpreng azon, hogyan és mikor buktatják le.

Azután, néhány nappal az ál-Wocheck elleni sikertelen merénylet után csengett a te-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TUKÖR

Diener Dénes Rudolf
1961 JUL 9.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

DIENER DÉNES RUDOLF (1889–1956) EMLÉK-KIÁLLÍTÁSA

Diener Dénes Rudolf (képünk) egy híján száz olajfestményét, pasztelképét, ceruza és tusrajzát láthatjuk a Nemzeti Galériában. A szép kiállítás sajnos nem mutathatja a művész teljes fejlődésívét, mivel képei szétszóródtak a világban. Egy-egy korszakának reprezentálása talán így is lehetséges lett volna.

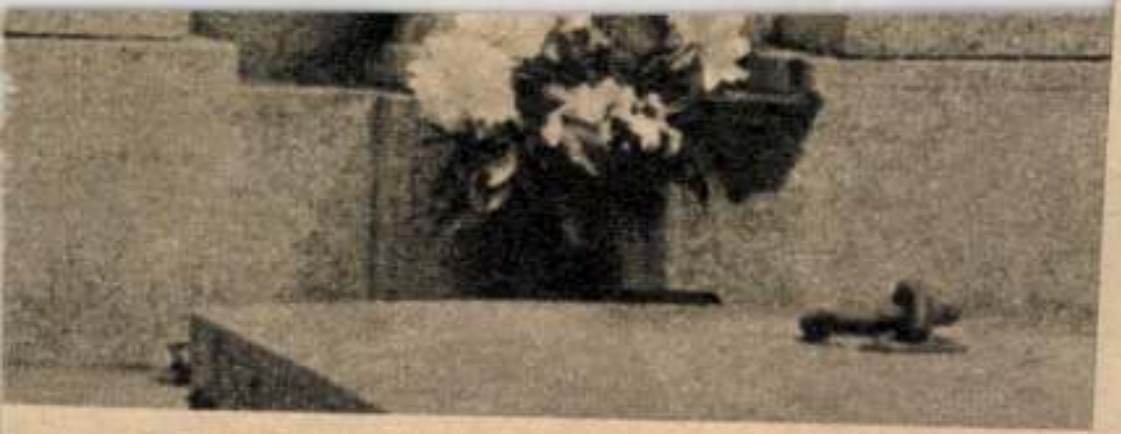

tudnak ra- tam. Sajnos, a víz azon a he-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Diener Dénes Rudolf

MAGYAR NEMZET

1969 JAN 28

*

Diener-Dénes Rudolf festőművész születésének 80. évfordulójára emlékeznek ma művészetének hívei, színes, derűs képeinek kedvelői Nyíregyházán született, 1889-ben. Szegény sorban nőtt fel: pályája csak a nyomorúság, a megpróbáltatások purgatóriumán keresztül jutott el az áhított célig: a művészeti tanulmányokig. Első mestere Pap Henrik volt, aki az Iparművészeti Iskola esti tanfolyamán korrigálta munkáit. Tőle Ferenczy Károly keze alá került a Képzőművészeti Főiskolára. 1917-ben rendezte meg első önálló kiállítását a Nemzeti Szalonban. A húszas évek közepétől 1931-ig Diener-Dénes Párizsban élt. Ezeknek az éveknek emlékét számos finoman formált, artisztikus szénrajz, akvarell, pasztell és olajfestmény őrzi oeuvre-jében. Műveinek impozáns, összefoglaló bemutatóját — emlékkiállításán — nemrégen láthatta a Nemzeti Galéria közönsége.

Ady Endre alakját.

A síremlék talapzatán az MSZMP Központi Bizottságának koszorúját *Óvári* Miklós osztályvezető és *Garai* Gábor, a Központi Bizottság tagja helyezte el. A Művelődésügyi Minisztérium képviseletében *Molnár* János miniszterhelyettes és *Vendégh* Sándor főosztályvezető koszorúzott. A Hazafias Népfront Országos Tanácsa részéről *Szabó* Pál elnök és *Barati* József titkár helyezett koszorút a sírra. A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Diener Dénes

1968 JUL 25

a kérdésekre.

✉

A Nemzeti Galériában rendezett, nagy sikerű Diener Dénes Rudolf emlékkiállítás július 28-án este 7 órakor zárul. — Ugyancsak eddig tekinthető meg ugyanitt a Halápy János emlékkiállítás is.

1024

Miért pusztulnak a halak?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUN 28

11021

MÚZEUMOK

Aquincumi Múzeum (III., Szentendrei u. Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig). **Bajor Gizi Emlékmúzeum** (XII., Stromfeld u. 16. Nyitva: kedd, csütörtök, szombat 15—19 óráig). Jászai Mari, Márkus Emília, Bajor Gizi emlékkiállítások. **Bélyegmúzeum** (VII., Dob u. 75—81. Nyitva: szerdán 9—15.30, szombaton 9—14.30, vasárnap 9—13 óráig). Festészet a szocialista országok bélyegein. **Budapesti Történeti Múzeum—Vármúzeum** (I., Szent György u. 2. Tel.: 360—504. Nyitva: hétfő kivételével 11—19, vasárnap 10—19 óráig). A budavári palota építésének és helyreállításának története a XVIII. századtól napjainkig. — Budai látképek, XV—18. század (korabeli metszetek). — Középkori királyi palota a budai Várban. — A Ferenczy család emlékkiállítása (a Magyar Nemzeti Galéria kiállítása). **Hadtörténeti Múzeum** (I., Tóth Árpád sétány 40. Tel.: 160—184. Nyitva: hétfő kivételével 9—17 óráig). Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi szabadságharcig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Magyarország története 1849-től az első világháború végéig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadseregе. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — A II. világháború és Magyarország felszabadítása. — A Magyar Néphadsereg Haditechnikai kabinet (csak vasárnap!). **Iparművészeti Múzeum** (IX., Üllői u. 33—37. Tel.: 189—797. Nyitva: az épülettatarozási munkálatoktól függően, hétfő kivételével 10—18 óráig). Magyarországi reneszánsz könyköttőműhelyek. **Józsefvárosi Helytörténeti Gyűjtemény** (VIII., Bródy Sándor u. 23/b. Nyitva hétfő kivételével 11—19 óráig). **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum** (VI., Népköztársaság u. 103. Tel.: 228—476. Nyitva: hétfő kivételével 8.45—16.45, vasárnap 9.45—17.45 óráig). Japán művészete az Edo-korszakban. **Kína Múzeum** (VI. Gorkij-fasor 12. Tel.: 423—916. Nyitva: hétfő kivételével 9—17, vasárnap 10—18 óráig). Régi és új Kína művészete. **Kiscelli Múzeum** (III., Kiscelli u. 108. Tel.: 888—560. Nyitva: vasárnap, kedd, csütörtök 11—19 óráig). Budapest 1686—1849 (várostörténeti emlékek). — Budapesti nyomdák a XIX. században. — A főváros képzőművészeti gyűjteményeinek kiállítása. — Dési Huber István grafikai művei. **Kommunisták Magyarországi Pártja** Megalakulásának Emlékmúzeuma (XIII., Visegrádi u. 15. Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig). **Magyar Közlekedési Múzeum** (XIV., Városligeti krt. 11. Tel.: 427—565. Nyitva: hétfő és péntek kivételével 10—18 óráig). Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési dolgozók a magyar munkásmozgalomban 1845—1945. — Közlekedésünk műszaki alkotói, emlékkiállítás. **Magyar Nemzeti Galéria** (V., Kossuth tér 12. Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig). Magyar festészet a XIX. században. — Magyar festészet a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — A Ferenczy család emlékkiállítása (a BTM épületében). Diener Dénes emlékkiállítása (VI. második felében). — Halápy János emlékkiállítása (VI. második felében). **Magyar Nemzeti Múzeum** (VIII., Múzeum krt. 14—16. Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig). Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. **Magyar Vendéglátóipari Múzeum** (I., Fortuna u. 4. Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig). Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepén.

Könnyes

Színes kaleidoszkóp a Játékcsarnok, az úttörő-olimpia tornaversenyei folynak. A sok kis tehetség, fővárosi és vidéki bajnokjelölt izgalma tetőfokra hág. Zsong a gyerekhad — mely a szereken egyszeriben komoly felnőtté válik — aztán fegyelmezetten elcsendesül, sorakozik. Következik a II. korosztály eredményhirdetése.

Egy perc, és mellettem ül a csendes folyosón a lányok győztese, a derecskei *Magyari Ildikó*, idehozta testnevelő tanára (edzője s osztályfőnöke is egyben): *Németi Tibor*. A kislány hirtelenében szólni sem tud az örömtől és az elfogódottságtól, élete első interjúja ez. Még nyakában az aranyérem.

— Nézzük meg együtt — javaslom.

Boldogan elmosolyodik, aztán szerényen-büszkén kimondja:

— Első lettem ám szekrényugrásban és gerendán is — ragyog az arca.

— Mi lesz érte a jutalom?

— Társnőimmel együtt a Balatonra megyünk, azután... azután (ránéz a tanár bácsira, aki bólint) Csehszlovákia és Lengyelország következik!

Ez történt...

— KÉZILABDA FÉRFI VÁLOGATOTTUNK szerepel a szombaton kezdődő zágrábi nemzetközi tornán.

— *EGY NAPPAL A MAGYAR BAJNOKSÁG UTÁN öt magyar öttusázó utazott el a moszkvai nemzetközi versenyre. Csapatunk tagjai: Balczó, Bakó, Kelemen, Horváth, Szaniszló.*

— VISSZAVÁGHATNAK FIATAL ÖKÖLVÍVÓINK legutóbb elszenvedett vereségeikért a román utánpótlás-válogatottnak. A péntek délutáni sportcsarnoki találkozón Gedó, Badari, Kovács L., Orbán, Pusztai, Kézay, Vigh, Bakonyi, Tóth M., Tóth I. és Varga összeállításban lépünk szorítóba.

— *AZ OLIMPIAI JÁTÉKOKON a franciák 204 sportolóval vesznek részt és a 19 sportág közül 16-ban lépnek pontrondra.*

— HELSINKIBEN egy nemzetközi atlétikai versenyen a francia Wadoux ismét legyőzte 5000 m-en 13:40.8 p-es idő-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

B. Dienes Klára

1987 APR 18

KÉPZŐMŰVÉSZET

1021

Tanárművészek kiállítása a Megyei Művelődési Házban

Úgy tetszik, hogy az egri művészek felfedezték a művelődési ház dísztermében rejlő lehetőségeket: ez az új köntösű épület ezzel a nagytermével Egerben valóban a legideálisabb keret képzőművészeti kiállítás számára.

S tetszik ez a kiállítás a látogatóknak. Négy egyéniség vall itt festményben és grafikában önmagáról és az őket körülvevő világról. Szemléletük csaknem azonos fókuszból táplálkozik. A környezetből csak a lányeget akarják kifejezni. Ez gyakran a túlzás egyszerűségéig is látszik vezetni, de a színek, foltok és vonalak ritmusa, harmóniája biztos és határozott, első látásra megejti a szemlélőt.

A legtöbb alkotáson fellelhető az érzelmi és hangulati központ, mert a színek és a belőlük keletkező ritmus nem véletlen. Hiányérzetünk mégis akad: a színek, foltok, vonalak harmóniája a tájat és a művész hangulatát, érzelmeit örökíti meg, de a képeken, rézkarcokon nem jelenik az emberi arc közelről és hogy vallomását megéreznénk. Hazai pikturánkban annyi személytelen mondanivaló jelent meg már alkotásokon, hogy szomjúságunk-éhségünk támad végre egy arcra, amely a személyiséget, a szemek, ráncok, bőrszín, csontos, vagy kerek arcformák, tekintet művészi megformálását kikerülhetetlen fogalmazásában adja. Szeretnénk, ha művészeink megörökítenék a mai ember arcát, vallomásképpen és az utódoknak — tanulságul.

Baskainé Dienes Klára rokonszenves női lírája a csendéletben keres kifejezést. Szobaablaknál, Interieur, Műteremrészlet című képei mellett az örömnek és a vigságnak érdekes kompozíciója a Téli napsütés. Portréiban a négy festő közül egyedül Baskainé törekszik elmondani valamit a környezetében élők egyéniségéről. Az önarckép, az Alvó lány, a Lila blúzos és a Gondolkodó arca azonban nála is másodlagos hatású a színek és a test mozdulatainak megörökítése mellett.

A színekkel igen gazdagon, sokrétűen és magabiztosan bánik *Blaskó János*. Minden képén nyilvánvaló a tudatos szerkesztés. Szinte lenyűgözi a színeket, pányvára köti valamennyit nagy-vastag vonalakkal, hogy ezek a képek azt a hangulatot adják, amit gazdájuk akar. Az ősz, ez a látszólag hányavetien odadobott

Gergely Pál kis méretű grafikai alkotásai intim hatásokra törnek. Gergely Pál az egri táj szerelmese. Témái — Szépasszony-völgy, Egri hegyek, Eger-patak, Új kollégium, Borospincék — újra új arculattal bukkannak elénk, de nála ebben az intim hatásban már megjelenik a munkát végző ember is. A Nagyolvasztónál, a Martinász és az Esti rajzóra — ezeknek a munkás pillanatoknak az emlékei. A világban otthonosan mozog Gergely Pál, az allegóriáknál azonban már bizonytalanná válik. Testvérsíratók című kiskompozíciója nem válaszol meg bennünk egy kérdést: milyen okból és kik síratnak így, ilyen személytelenül?

A kiállítás négy komoly művészegyéniség tavaszi jelentkezése az egri közönség előtt. A látogatottság is bizonyítja, hogy ez a tárlat elnyerte közönsége rokonszenvét.

Farkas András

elfogadhatót, a támadósor csődöt mondott...

Katona József játékvezető: Példásan sportszerű mérkőzés, döntetlen is lehetett volna...

Somody József

A bajnokság állása:

1. FTC	7	7	—	—	18: 3	14
2. Vasas	7	5	1	1	13: 5	11
3. Ú. Dózsa	7	5	—	2	19: 6	10
4. DVTK	7	4	2	1	14:10	10
5. Győr	7	3	2	2	19: 9	8
6. MTK	7	2	4	1	9: 7	8
7. Szeged	7	1	5	1	10:10	7
8. Bp. Honvéd	7	2	2	3	10:13	6
9. D.-újváros	7	2	2	3	7:11	6
10. Salgótarján	7	3	—	4	10:16	6
11. Tatabánya	7	1	3	3	9:12	5
12. Szombathely	7	2	1	4	9:15	5
13. Pécsi Dózsa	7	1	3	3	3: 6	5
14. Komló	7	2	1	4	10:21	5
15. Egri Dózsa	7	1	1	5	5:10	3
16. Csepel SC	7	1	1	5	4:15	3

Vasárnap az Egri Tanárképző Főiskola csapata Sopronban vendégszerepel.

További eredmények: Székesfe-

A dönt… igazság… lett volna

SBTC—Egri Dózsa 2:1 (1:0)

Salgótarján, NB I-es tartalékmérkőzés, 4000 néző. V.: Medveczki.
SBTC: Gillányi — Kakuk, Gecse, Miskolczi — Baranyai, Jávori — Szőllősi, Csirmaz, Krajcsi, Losonczi (László), Jeck.
Dózsa: Tóth (Kovács) — Mészáros, Alaxai, Bóbita (Veres) — Szabó, Hanus, Prommer, Czeglédi, Tóth, Péczeli, Csizmadia.

A mezőnyben lényegesen jobban játszott az egri csapat, a tarjániaknak viszont több helyzetük volt. A döntetlen igazságosabb lett volna. G.: **Szőllősi, Jeck,** illetve **Prommer.** A 75. percben Medveczki játékvezető Alaxait tévesen, minden különösebb indok nélkül kiállította.

Az egri együttesben **Mészáros, Alaxai, Szabó** és **Hanus** nyújtott időnként jó teljesítményt.

vissza a dolgozószobájába, ahol Modercin búcsúzott.

— Nem tartok igényt rá, hogy a kormányzó emberei szállítsanak vissza a határig! — mondta. — Visszajutok magam is. Minden jót, Bornemissza úr!

Távozott, nem kevésbé feldultan, mint néhány perccel előbb a magyar kormányzó. A vezérigazgató pedig kezébe temetett arccal leroskadt a karosszékbe. Milyen szimpatikus embernek tűnt ez a horvát, s most milyen bárdolatlan módon viselkedett! A tárgyalások, amelyeket nagy nehe-

Kioktatták, hogy a kommunistát játssza, de miért ilyen ostobán, az isten szerelmére, miért ilyen ostobán?! Végül is teljesen elrémisztette Horthyt. Az akció, amelyet olyan gondosan építettek fel, hogy törbe csalják a kormányzó fiát, sőt esetleg magát a kormányzót is, most holtpontra került. Hiszen Modercin nem tudott semmiben megállapodni a kormányzóval. Dehát persze, hogy nem tudott, ha az öreg totyakos előtt olyan világforradalmárt játszik, aki alig várja, hogy Horthyt felhúzhassa az első fára, vagy legalábbis ki-

— Beszéljen végre, beszéljen! — dühöngött tovább Höttl. Az egyébként nyugodt természetű fiatalember régen nem borult ki ennyire.

— Meglepett, hogy miket mond a kormányzó, — nyögte ki végül Modercin. — Azt hittem, olyasmiről fog beszélni, hogy békét akar, ki akar ugrani és közvetítsünk. Erre biztosítékokat kért, hogy a helyén maradhat. Az érdekelte, milyen lesz a háború után a világ Délkelet-Európában. Mit mondhattam volna neki?

— Mindenesetre valami okosabbat — mondta most már higgadtabban Höttl.

Hiszen magában elismerte, Modercinnak nem volt könnyű helyzete ezen a megbeszélésen. S talán ők, akik felkészítették erre a tárgyalásra, szintén hibáztak. Nem jól elemezték Horthy jellemét. Mindenre számítottak, csak arra nem, hogy a kormányzó a szomszéd népek barátjának és demokratának fogja magát mondani. Nem oktatták ki Modercint, hogy erre miként reagáljon. A horvát képességeit pedig, úgy látszik, meghaladja, hogy ilyen helyzetben önállóan cselekedjék. Még szép, hogy nem nevette el magát!

Höttl nem volt híján a humornak, s akármilyen bosszúságot is érzett, szépen felépített terve veszélyeztetettsége miatt, nem minden derültség nélkül gondolta végig a szituációt. Micsoda színház! Vagy inkább cirkusz! Modercin szerepet játszik, a Gestapo által elképzelt szöveggel, illetve attól némiképpen, kényszerűségből eltérve a világforradalmár szerepét.

(Folytatjuk)

Diener Dénes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUN 27

*

DIENER-DÉNES RUDOLF-emlékkiállítás nyílt szerdán a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlaton szép számmal láthatók a művész munkásságára jellemző posztimpresszionista jellegű tájképek, csendéletek.

10024

Diener Dénes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1968 JUN 27

— EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílt szerdán Diener Dénes Rudolf munkáiból a Nemzeti Galériában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Diener Dénes R.

1968 JUL 16

KIALLITASOK

Fényes Adolf terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyei. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. **Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

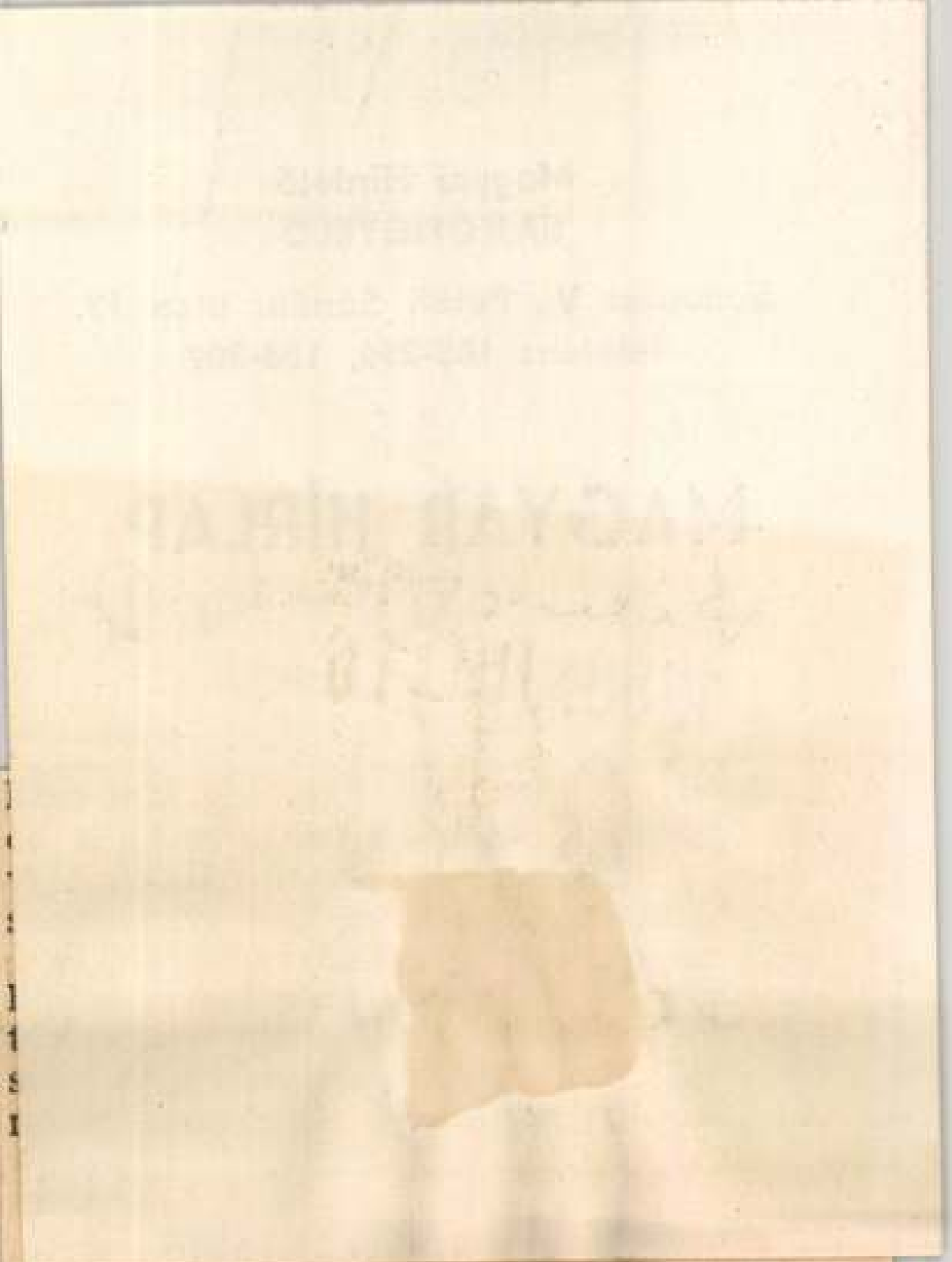

Nagy visszhangja volt világszerte *Turóczy Judit* és a magyar női gyorsváltó Európa-rekordjának. Az eredmé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

19[illegible] JUL 7

Dienes-Dénes Rudolf

[illegible]. Balatonalmádi: Hallo, itt Balaton!

TÁRLATOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiakiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye. — Magyarországi fajansz- és kőedénycserép-művészet. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából. **Műcsarnok:** Mezopotámia, az iraki múzeum régészeti anyagából rendezett kiállítás.

Lovi Marcsikó (*Csepel*), az ifjúságiaknál pedig *Kosovszki* (KSI) végzett az első helyen. Junior csapatversenyben a Csepel, az ifjúságiaknál pedig az Újpesti Dózsa vezet.

SZOMBATI UGETŐVERSENY-EREDMÉNYEK

1. Reggel (6), Rokon (1), Ripacs (11). 22, 16, 76, 21. Bef. 356, 61.

2. Pármai Ibolya (1), Kardinális (5), Óvodás (3). 41, 14, 19, 19. Bef. 79, 69. Hármas befutó:

1968 JUL 31
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

KIALLITASOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajansz- és kerámiacserép-művészet. **Keleti ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítás. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma.

MESEMONDÓ

A távbeszélő (171—888) mesemondó műsora ma, szerdán: A békakirály. (Elmondja: Láng József.) Hívható: du. 5-től este 10 óráig.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Magyar Nemzet

1956 JUL 17.

Diener Dénes Rudolf festő

5

Képkiállítás Nagymaroson

Néhány hónapja annak, hogy a Népművelési Minisztérium a nagymarosi dunapart legszebb és legnagyobb üdülőházát átengedte a Képzőművészeti Alapnak művésztelep céljaira. Hamarosan benépesült ez a telep; s tapasztalt, öreg művészek, heves fiatalok kutatják azóta a község és a környék festői szépségű tájait. Vasárnap, július 15-én lépett nyilvánosság elé *a nagymarosi művésztelep első kiállításával*, amelyet a Képzőművészeti Alap és a Műcsarnok szervezett a nagymarosi művelődési otthonban.

Az előtérben, két állványon nagyszerű fotográfiák fogadják a vendégeket. Ezek a fényképek *Gink* Károly művei és megörökítik a művésztelep mozgalmas életének kedves, jellemző pillanatait. A művészek kis állványaikkal, mint békés hódítók járják a környéket és szépségeiből annyit hódítanak meg vásznaik számára, amennyi szenvedélyüktől és erejüktől telik. A fényképek tanúskodnak arról is, hogy a község népe nem közömbös a békés hódítókkal szemben. Öregek és fiatalok állják körül a készülő vásznakat, a munkába sietők is megmegpihennek, hogy összehasonlítsák a valóságot a művészettel.

Sok lenne fölsorolni, hány alkotóház és művésztelep szolgálja már művészeink szabad fejlődését. Ez a legújabb is az ország egyik legszebb helyén létesült, szemben Visegráddal, amelynek szépségét és varázsát már idősb *Markó* Károly is megfestette.

Tizenkilenc festőművész és grafikus műveit mutatja be ez az első kiállítás. Név szerint: *Aszódi Weil Erzsébet, Diener Dénes Rudolf, Dombrovszky Szaniszló, Gálfy Lola, Göldner Tibor, Hermann Lipót, Holba Tivadar, Istókovits Kálmán, Kantor Andor, Körösy Lajos, Mattioni Eszter, Mészáros Tamás, Nagy Gyula, Németh László, Piri Kálmán, Szilágyi Ilona, Ridovics Ferenc, Újvári Lajos* és *Vörös Géza* összesen ötvenhegy képe. Hermann Lipót a művészek nevében beszélt a megnyitón, s megjegyezte, hogy a nagymarosi művésztelep lakói rövid idő alatt tízszerannyit festettek és rajzoltak, mint amennyi a kiállítás két termében bemutásra került.

Amit a két kiállítási teremben láttunk, főként olajkép és túlnyomóan a táj sok kisebb részlete. A művészek ismerkednek környezetükkel.

Sok közös jellemvonást lehet felfedezni az itt kiállított képek arculatán. Olyan vonásokat, amelyek abból adódnak, hogy Szolnok és Nagybánya ízes látásmódja, színkultúrája tudatosan vagy öntudatlanul, szándékosan vagy akaratlanul is megnyilatkozik mind idősebb, mind ifjabb művésznemzedékünk alkotó módjában. Mi inkább az eszközök és látásmódok közti különbséget vettük észre. Diener Dénes pasztelljein a könnyed s mégis erőteljes jellemzőerőt, Hermann Lipót utcarészletén a megifjodott mester friss életkedvét, virtuozitását, Holba olajképeinek szinte pasztelles finomságait, Mattioni szenvedélyes törekvését, hogy sok bátor színét szelíden kordába fogja és Goldner Tibor meleg izzású, komoly, szép képeit.

A magyar földnek, a hazai tájnak az a változatossága, amely itt körülveszi a művészeket, elmélyültebb ábrázolásra ösztönzi őket. Az egyik művész mondta e sorok írójának, hogy a táj itt oly nagyvonalú és erőteljes, mint az a tervező és építő munka, amely hazánk népét ösztönzi. Innen úgy tér haza majd a művész, mint ahogy vasárnapi kirándulásáról tér haza a dolgozó

ityokkal felvesszék. 2
szoba, 3 telefon, li-
zenciolkére. Lenin
krt. 20. fszt. 7.

Jó bizonyítványok-
kal beiratónd alani-
kozók. VIII., Baross
u. 118. I. em. 12.

GÉP, SZERSZÁM
Fortuna Bútorcsarnok
Kal. 205—087 re-
Tel.: 205—087 re-
gel 1/2 8—9. du. 1—
között.

NAPI KRÓNIKA

Befutott a villanymozdony a hatvani állomásra

A múlt héten elkészültek a hatvan—budapesti vasútvonal villamosításával. Hétfőn délelőtt Budapest felől befutott az első villanymozdony a hatvani pályaudvarra. Itt előre elkészített szerelvény várta, amellyel visszaindult a fővárosba.

Egyelőre csak tehervonatokat vontató villanymozdonyok közlekednek. Ezek segítségével Budapest és Hatvan között az eddigi menetidő felére csökkentik az áru továbbítását. A vasútvonal villamosítása az Aszód és Gödöllő közti emelkedőnél alkalmazott tolatómozdonyok használatát is megszünteti, aminek eredménye jelentős szénmegtakarítás.

— **A Hazafias Népfront** csongrádi városi bizottsága az aratás idejére tíztagú orvos-brigádot hozott létre. A brigád tagjai felkeresik a környék termelőszövetkezeteit és az egyéni gazdákat. Orvosi tanácsot adnak, ha kell, elsősegélyt nyújtanak, s gyógyszert írnak az aratóknak. Munkájukat a nőtanács tagjai segítik.

— **140 vagon élelmiszer** érkezett hétfő reggel a Nagyvásártelepre. Újabb árleszállítások történtek: a paradicsom 8,80, a kovászolni való uborka 2—2,80, a saláta 1,40—1,80, a zöldpaprika 8—15 forint. Az üvegmeggy ára drágult, 7—8 forint. Újdonság a kiscsövű gyenge tengeri: csövenként 2—2,40 forintért.

— **Az IBUSZ** külföldi társasutazás-akciója keretében tegnap újabb magyar turistacsoportok utaztak Tátralomnicra és a Kis-Fátrában levő Zázrivára. Ma hatvanan indulnak Karlovy Vary-ba és mintegy kilencvenen Tátralomnicra.

Záporok

Budapesten hétfőn 12 órakor a hőmérséklet 22 fok, 21 órakor 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás kedd estig: Változó felhőzet, több helyen záporeső, helyenként zivatar. Mérsékelt, időnként élénkebb nyugati-északnyugati szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz.

Legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 24—27 fok között. A nyugati megyékben helyenként 24 fok alatt.

A Duna vízállása hétfőn reggel Budapestnél 390 centiméter.

— **Tárczy-Hornoch Antal akadémikus** Stockholmba utazott, ahol a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében részt vesz a nemzetközi fotogrammetriai kongresszuson és kiállításon.

— **Londonba utazott** a nemzetközi gasztroenterológiai kongresszusra Hetényi Géza akadémikus.

— **Két újabb faipari szakma,** a fűrész- és lemezipari szakma oktatása kezdődik ebben az évben a Munkaerőtartalékok Hivatala 18. számú intézetében.

— **Az idős tsz-tagok** nyugdíjkérdéséről tanácskoztak a nagykanizsai Vörös Csillag tsz, valamint a zámolyi termelőszövetkezetek tagjai. Mindenütt az intézményes öregségi biztosítás mellett foglaltak állást.

— **Több mint 280 000 tüzelőutalványt** adtak ki eddig Budapesten.

— **110 éves a magyar vasút.** Ebből az alkalomból a váci állomáson ünnepséget rendeztek.

— **Leleplezett csempész.** Stenó József bécsi hentesmester 1140 darab svájci órát és különböző nylonholmit csempészett be Magyarországra. A magyar rendőrség a csempészholmit lefoglalta, Stenó Józsefet pedig átadta az osztrák rendőrségnek.

— **A csehszlovák pedagógusküldöttség** tiszteletére július 18-án este nyolc órakor baráti találkozót rendeznek az MSZT-klubban.

— **Száz művelődési csoport** köszönti Heves megyében a szántó-

HÁZTARTÁSI ALK.

Megbízható, leinformálható mindenest keresek kis háztartásba, bentlakással. Nemesné, Vörösmarty u. 13.

Orvosházaspár megbízható, gyermekszerető háztart. alkalmazottat keres. Katona József u. 41. II. 12.

Jól főző mindenest hosszabb bizonyítvá-

VARRÓGÉP

Singer süllyesztős ipari gyorsfutó varrógép eladó. Dohány 68. I. 4. Körútnál.

Singer süllyesztő varrógép, kitűnő, eladó. Akácfa u. 1. Üzlethelyiség.

MŰSZER

Eladó: Signal generátorok. Siemens millivoltmérő

Dénes Dénes Rudolf

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 2 14

KIALLITASOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye. — Magyarországi fajansz- és kerámiacserép-művészet. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

Ú. Dózsa 5:25.5 p. új serdülő csúcs.

Vera Nikolics új világcsúcsa

Londonban az angol női atlétikai baj-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 5

Országos Rendező Iroda: Nagybátony: Slágerhullám. Fonyód: Hallo, itt Balaton!

TÁRLATOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiakiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye. Magyarországi fajansz- és keményecserép-művészet. **Ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából. **Műcsarnok:** Mezopotámia, az iraki múzeum régészeti anyagából rendezett kiállítás.

Magyar Hírlap

Salgótarján büszke Clarke legyőzőjére

Fantasztikus v

1968 JUN 29
Diener Dénes Rudolf
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Emlékkiállítás

Diener Dénes Rudolf alkotásaiból rendeztek emlékkiállítást a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlatot június 26-án, szerdán délután dr. Gegesi Kiss Pál akadémikus, egyetemi tanár nyitotta meg.

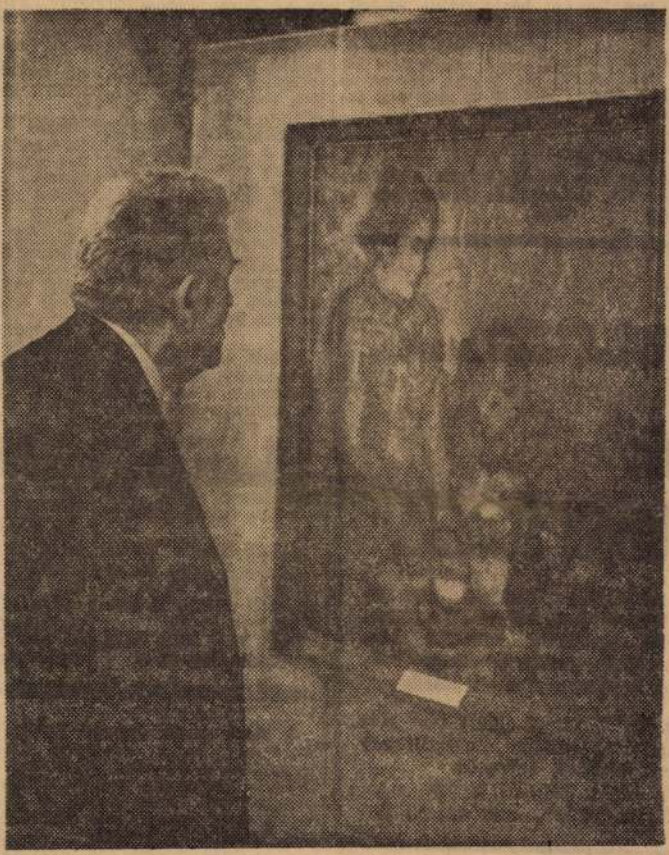

A kiállításon.

cofor-tartályt
és motorral
lamint há-
os gumitöm-
ségyőr, Lilla
lés. Sirk.

or háromaj-
eladó. Szé-
fszt. 7/a.

zongora el-
u. 7., fszt.

n levő len-
ógép eladó.
., I/9.

egybeépített
keverőerő-
atic" lapgi-
tornás, 12,5
rál" gitár-
attos végerő-
s hangfal és
negedűbasszus
Esztergházi u.
zán.)

pince, 454
rvölcsösteleki
zán. Érde
István-mal

Eladó spájzos, cserével b Pereces, Al deklódni: sárnap egé

Szikszón, Dózsa Gy. u. 72/a. számú, kertes családi ház sürgősen, beköltözéssel eladó.

Martintelepen, Balassa u. 17. számú ház, kétszer két szoba, konyha, előszoba és spájz eladó, utcai rész beköltözhető.

Eladó szoba-konyhás, előszobás családi ház, a ételárba bérházi lakást beszámítok. Gábor Áron u. 27.

rozsa u. 4.

Tapolcán, víkendházépítésre alkalmas terület olcsón eladó. Érdeklődni: III., 48-as u. 3. Bárdos.

Elceserélném 1 szobakonyha, előszoba, spájzos lakásomat hasonló főbérletire, vagy garzonra. Miskolc, I., József Attila 17.

Miskolc-Tapolca, Martos Flóra u. 15. sz., kétszobás, konyhás házrész, beköltözhetően eladó.

László Jenő u. 73. számú családi ház eladó. Cserével beköltözhető.

Kétszobás családi ház, 650 négyszögöl gyümölcsössel eladó. Miskolc, I., Galagonyás sor 25. Telefon: 15-877.

Családi ház: kétszobás, vízvezetékkel, nagy kerttel, autóbuszhoz közel, 1 szoba, összkomfortos lakáscserével eladó, megegyezés szerint. Érdeklődni: délutántól. Kinizsi u. 42.

Háromszobás villalakás beköltözéssel eladó. Miskolc-Tapolca, Újjáépítési u. 29.

Szoba-konyhás, spájzos családi ház, nagy kerttel, 70 ezer Ft-ért eladó. Érdeklődni: Miskolc, II., Gárdonyi Géza u. 11.

Utcai, nagy szoba kiadó. Martintelep, Rét u. 4.

Diákfiúknak ratú szobá adok. László (Dózsa Gy nyílik.)

Külön bejá két férfinak szállást adok sz.

Eladó 3 helyiségekből Két szoba, tözhető. M Martos Flór

Nagy komfortos Cserével bek deklódni: a Szabó Lajos sűsné (hát

Elceserélném összkomforto kásomat kilá szoba-összkor kolc, I. ker. sz.

Azonnal nagyméretű spájzos ház épület eladó Mátyás kirá

Eladó Faj szögöl szőlő Érdeklődni: ker., Egri

Elceserélném összkomforto sű lakásom Győri-kapu

dészeti előadókat,
Vállalat, Miskolc, Miklós u.

ék

telepét átvettük

vállaljuk minden fajtájú
pszerelvény, tömlő időszakos
sát. Javításra szoruló ké-
elyekről elhozzuk és javítva,
es megkeresésüket kérik

a Nyíregyházi „TEMPO" Ksz.
tűzoltókészülék karbantartó
részlegének telepei:
Miskolc, Miklós u. 18.
Nyíregyháza, Rákóczi u. 7.

A Hejő menti Állami Gazdaság felvételre keres kőműves szak munkásokat és segédmunkásokat Bérezés FM-norma szerint, teljesít ménybérben. Jelentkezés a gaz daság építésvezetőjénél személye sen, Igrici központban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 JUL 8
KAPCSOLÓ

Petőfi Sándor R.

tatja a tisztségviselőket.

— **AZ AKKUMULÁTORGYÁR** szakszervezeti bizottságának irányításával dolgozó kulturális bizottság széleskörű kapcsolatot épített ki a művészeti intézményekkel, múzeumokkal. Előzetes tájékoztatókra, megnyitókra hívják meg a bizottság tagjait, így lehetőségük van az üzemben történő szervezés megkezdésekor tájékoztatni a dolgozókat arról, hogy egy-egy múzeumi, kiállítási program keretén belül, mit láthatnak. Legutóbb a Magyar Nemzeti Galéria, Dienes Dénes Rudolf emlékkiállításának megnyitójára kaptak meghívást.

— **A VILÁGITÁSTECHNI-**

ményezés széles körben támogatásra talál, hiszen az egész Művek eredményességét fokozza.

Az EKA gyár gazdasági vezetői, legutóbb kidolgozott és azóta már részben megvalósított javaslatukkal, az általános adminisztratív intézkedéseknél hasznosabb, ösztönzésen alapuló megoldáshoz vállaltak úttörő szerepet.

— Az alapötletet az adta — ismertette a gondolat születe-

Dénes Dénes Rudolf

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 4

1021

padon, 8 ó.). **Veszprémi Petőfi Színház:** Tatabánya: Ex.

TÁRLATOK

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiakiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelye. Magyarországi fajánsz és keménycserép művészet. **Keletázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener Dénes Rudolf emlékkiállítása. — Hatapy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából. **Műcsarnok:** Mezopotámia, az iraki múzeum régészeti anyagából rendezett kiállítás.

méteres női gátat Tóthné Kovács Anna-
mária 11 másodperccel nyerte. Női súly-
lökésben Bognár igazolta jó formáját,
17,29 méterrel győzött. A 800 méteres női
síkfutás színvonalas versenyét Liget-
kutiné Szenteleki Sára 2:05.7 perccel
nyerte, Kulcsár (2:06.7) és Kazi Olga
(2:06.9) előtt. A versenyen kívül indult
Lovász kalapácsvetésben 67,92 méteres
dobással győzött és teljesítette az olim-
piai szintet.

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Május 23-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Május 30-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Kampis Antal

Június 6-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Május 28-án, pénteken d. u. 6 órakor
A MAGYAR POSZTIMPRESSZIONISTÁK
Előadó: dr Genthon István

Június 4-én, pénteken d. u. 6 órakor
VELASQUEZ
Előadó: dr Dénes Tibor

★

Június 10-től június 23-ig

Veress Pál festőművész

és

Kühner Ilse szobrászművész

gyüjteményes kiállítása

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 10989
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XIV.

DIENER DÉNES RUDOLF

festőművész

gyüjteményes kiállítása

1948 május 22—június 6

✦

A katalógus díjtalan

Diener Dénes Rudolf

Úgy fest, mint ahogy a virág virul. Intellektussal túlterhelt művészetükben üdülés ennyi egészséges, tiszta ösztönösség. Nem agyában forralja Diener Dénes művészi mondanivalóit. Okossága a szemében fészkel, látó szemében. A külvilág jóbarátja. A kapcsolata a dolgokkal bensőséges és természetes. Főként pedig a színekkel az. Számára minden jelenség elsősorban a színek hordozója. A színe határozza meg a dolgok súlyát, kiterjedését, jellegét. Ám sohasem egy-egy szín külön-külön, hanem az összefüggésük. Ha tájat fest, motivumát nem az egyik vagy másik pikáns árnyalat kedvéért festi meg, hanem az együttesért. A téma : az együttes ; ház kertben, híd a falu szélén, alak a szobabelsőben, mindig úgy, hogy egy levegőt szívnak tárgyak, személyek, egy féntől ittasak, egy hangulattól terhesek, ellentmondások, konrasztható hatások nélkül.

Ebben az ösztönös művészetben a tudatos elem legfeljebb a kivitelezés technikai kérdéseinél játszik szerepet, a tisztára mesterségbelieknél. De ahol a tiszta művészet kezdődik, maga az élmény, ott Diener Dénesnél megszűnik a spekuláció s a tapogatódzás. Szelíd biztonsága minden melléfogást kizár. Legfeljebb ha valamely munka telítettebb, dúsabb vagy befejezettebb, teljesebb, mint a másik. Itt-ott valóban előfordul, hogy egy képen egy-egy részlet megoldatlan marad ; de ily esetben is jó, hogy kényszeredettségtől mentes, hitelesen őszinte minden. De amikor teljes, amikor »komplett« egy műve, akkor sem érezni rajta semmi erőfeszítést. Így lett, így adódott : futotta a jókedvből, a munka élménnyel terhes hangulatából.

Pasztelljeinél ott tart, hogy minden ízükben problémamenteseknek tűnnek. A porhanyó anyag úgy állt a művész kezéhez, úgy követte a leghalkabb nyomását, ahogy a művész akarta s hív kifejezője lett az ártatlan, tünékeny, baráti örömnek. Olajképei között is akad már, amely a frisseség ily mesteri fokáig megérett. Pedig az olajfesték nehezebben adja ki a könnyűséget, mint a kréta, veszélye a bágyadtság. Diener Dénes szép olajképein ugyanaz a naiv biztonság él, ami egyedül a spontán művészek tulajdona s ahogy könnyű ecsettel foltot folt mellé, folt fölé helyez, minden egyszerűnek, világosnak látszik.

Nem hiú művész Diener Dénes. Nem becsvágya, hogy olyanfélét fessen, amilyen stílusban még senki más nem festett. Nem tagadja, hogy Bonnard, Rippl-Rónai, Czóbel voltak mesterei. Igen ám, de tudta, hogy mit tanuljon : azt tanulta, ami ösztönének megfelelt s így minden képe megélt kép lett, alkotás, nem pedig utánzat. Minden képe eredeti, mert művészi szemléleten, mert közvetlen tapasztalaton alapul.

Öröm ennyi jó képet együtt látni!

Rabinovszky Máriusz

DIENER DÉNES RUDOLF FESTMÉNYEI :

Olajképek

1.	Kertrészlet	mgt.
2.	Csendélet	2.000 Ft
3.	Önarckép	2.000 «
4.	Virágok a műteremben	4.000 «
5.	Rálátás a Dunára	3.000 «
6.	Virágok kék vázában	3.000 «
7.	Madame R.	3.000 «
8.	Primula	2.000 «
9.	Lámpánál	5.000 «
10.	Őszi virágok	mgt.

Pasztellek

11.	Kert	800 Ft
12.	Lila virágok	800 «
13.	Utca	400 «
14.	Magány	400 «
15.	Rosenbergék háza körül	600 «
16.	A művésztelep kertje	600 «
17.	Fahíd	600 «
18.	Sárga tulipánok	600 «
19.	Fenyők	800 «
20.	Gyümölcs és lámpa	800 «
21.	Ablak előtt	1.000 «
22.	Loláék háza	1.200 «
23.	Házak	400 «
24.	Pirostetejű házak	400 «
25.	Esti hangulat	400 «
26.	Boglyás	600 «
27.	Zsófi	1.200 «
28.	Híd piros házzal	600 «
29.	Nagybányai erdőszéle	600 «
30.	Péter	mgt.

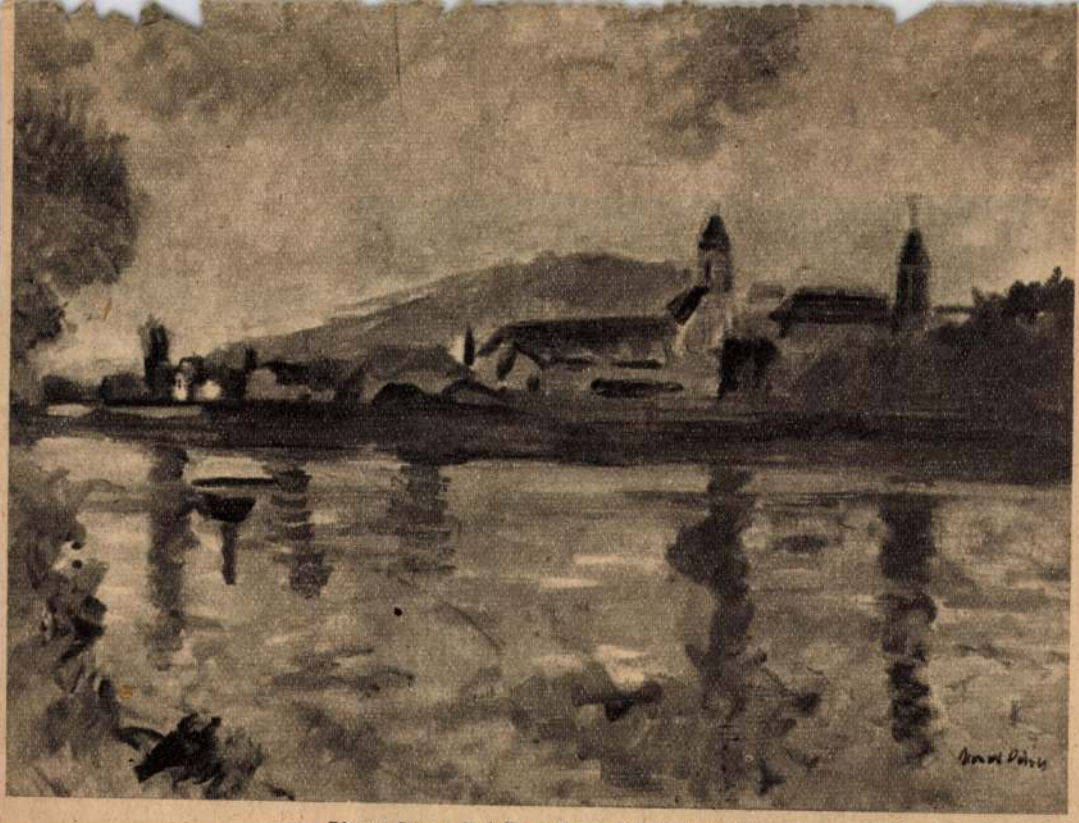

Diener Dénes Rudolf: A Duna (Olajfestmény)

DIENER DÉNES RUDOLF KÉPEI

Az egyéni kiállításnak mindig megvan az a varázsa, hogy a művész legintimebb mondanivalójához is közel juthat a néző. Főleg olyan kis kamara-kiállítások alkalmasak erre, amelyeket az Alap Grafikai Boltja rendez. *Diener Dénes Rudolf* kiállítása sajátos levegőt áraszt. Képeinek két legerősebb vonása — s ez feltétlenül francia gyökerű — a gazdag színhasználat és a magas hangoltságú színekkel kifejezett lírai tartalom. Bármilyen témához nyúl ez a fehérfejű örökifjú, mindig érzelmi állásfoglalást nyilvánít, s nem kevesebbet, mint hogy nagyon szereti az életet. Minden jelenségben szebbik arcát nyújtja feléje az élet, s a festő örömmel ragad ecsetet vagy krétát, hogy a kínálkozó szépet, a mindig csodás Dunát, a kifogyhatatlanul változatos, színes Szentendrét, néhány szál virágot vagy egy vidám szobabelsőt átköltsön a maga üde zamatú festői nyelvére.

Eszközei látszólag nagyon egyszerűek, de a beavatott vagy figyelmes szemlélő számára egy-kettőre nyilvánvaló lesz, hogy ebben az egyszerűségben kifinomultság és tudatos alakító akarat van. Duna című olajfestményének könnyed vonásai alig fedik a vásznat, de ez a, látszólag minden festői diszciplinát nélkülöző kép hűségesen tolmácsolja a szép tájat, s nem utolsósorban azt az érzelmi kapcsolatot, amely a művészt témájához fűzi. A Kukoricás című olajképe Munkácsyt idézi nem csupán témaválasztását illetően, de sokkal inkább szürkés-világos egével és a sárga színek telt zengésével. Szintén a sárgabarna színharmóniák szépségével tűnik fel a Boglyák című képe. Pasztelljeinek vidámsága, életöröme átárad a nézőre, pedig ezeknél a minimumra redukálta kifejezési formáit. Néhány finom, színes vonalka, foltocska és sikerült megragadni a látvány lényegét. Ilyen például a Kirándulók, a Révnél, vagy a szürke papírra néhány vidám vonással odavetett Kilátás Szentendrére. Ide tartozik még a Csónak a Dunán és különösen az igen szépen komponált Kerti munka című kis kép. Interieur pasztellje, vagy a Rózsák vázában már testesebb formálásával ugyanazt a derűs könnyedséget árasztják, mint az előbbiek.

Munka közben című képe más színvilágot képvisel. Egy fekete ruhás öregnéni konyhájának hangulatát finom szürkékkel és aranyló barnákkal elevenül adja vissza.

Diener Dénesnek nem erőssége a rajz, de amit színnel kifejezni képes — nem kevés! Finom képecskéi úgy hatnak, mint egy-egy szonett a kedveshez, az élethez. Aki pedig idős korára is ilyen üdén megőrzi az életigenlés és a kifejezés frisseségét — az jó művész. Diener-Dénes művészete egy érdekes szólam az új magyar művészet sokszínű orkeszterében.

Oelmacher Anna

Halldor Kiljan Laxnesst, a világhírű haladó izlandi írót, a Béke-Világtanács tagját Nobel-díjjal tüntették ki. Ez a felvétel október 29-én készült az új Nobel-díjas íróról. (Keystone — foto)

SZÓFÖLDRAJZI GYŰJTÉST VÉGEZ a készülő magyar nyelvatlaszhoz Kálmán Béla kandidátus, egyetemi tanár, a debreceni egyetem bölcsészettudományi karának dékánja és Lőrincze Lajos kandidátus, a Magyar Tudományos Akadémia nyelvtudományi intézetének igazgatóhelyettese. Ötévi munkájuk során mintegy 140 községben összegezték 700 fogalomnak szóföldrajzi gyűjtését. Leggazdagabb szóföldrajza a növények elnevezésének van. A gyer-

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM országos nyilvántartása évek óta tartó tervszerű munkával kutatja fel az országban található iparművészeti leleteket. A múzeum egyik munkatársa legutóbbi útja során gazdag fénykép- és jegyzetanyaggal tért haza Borsod megyéből. Ezernél több értékes arany, ezüst és hímzett iparművészeti leletet tárt fel s — amint már erről hírt adtunk — magyar ónöntő, ötvösművészeti központot fedezett fel, amelyről a tudományos vi-

Külföld

ИНОСТРАННАЯ ЛИТЕРАТУРА

Két érdekes jugoszláv kulturális hírt közöl az Inosztrannaja Lityeratura legújabb száma. Belgrádban megjelent a nyolckötetes Jugoszláv Enciklopédia első kötete 30 000 példányban. A 700 oldalas kötet szerkesztésében több mint 500 tudós és kulturális dolgozó vett részt. A második kötet a jövő év elején lát napvilágot. A lap másik híre beszámol arról, hogy Jugoszláviában megrendezték első kongresszusukat a szlavista tudósok.

NEWS

Hacsaturján, a kiváló szovjet zeneszerző nagyobb cikket írt a moszkvai News-ban »George Gershwin, a melódia mestere« címmel. Hacsaturjan bevezetőben megállapítja: »Szeretnénk remélni, hogy a világfeszültségben legutóbbi bekövetkezett enyhülés hozzájárul majd a zene területén is valamennyi ország zeneszerzőinek és zenészeinek szorosabb alkotó együttműködéséhez. Ez főleg kívánatos a Szovjetunió és az Egyesült Államok muzsikusai között.« A továbbiakban behatóan értékeli Gershwin művészetét és annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a szovjet közönség minél jobban ismerkedjék meg Gershwin és más tehetséges amerikai zeneszerzők alkotásaival, az amerikai nép pedig a legkiválóbb szovjet zeneművekkel.

BONNARD VUILLARD ET LES NABIS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JUL 19

MAGYAR HÍRLAP

Diener-Dénes R.

hangverseny-előadása.

KIÁLLÍTÁSOK

Vényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi régi fajansz- és keményceserép-művészet. **Kelet-**

Itt levágható é

ázsiai Művészeti Múzeum: Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

mérkőzést, [illegible]
jövőben NB I-es bajnoki mérkőzéseket vagy nemzetközi találkozókat is végignézhet Kispesten, villanyfény mellett.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dienes Dénes

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUL 26

Dienes Dénes Rudolf

[illegible]. 22.05: Igazságok és tévedések a művészetről. 22.35: Szimfonikus hangverseny.

KIALLITASOK

1021

Fényes Adolf-terem: Bolgár kerámiai kiállítás. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Magyar Nemzeti Galéria:** Dienes-Dénes Rudolf emlékkiállítás. — Halápy János emlékkiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc emlékkiállítás. **Szépművészeti Múzeum:** Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Régi magyar remekművek a londoni kiállítás anyagából.

Itt levágható és

3. Benfica (2) — Kőkút (1) — Passz (7) 30, 15, 16, 16. Bef. 135, 123.
4 Tamariszkus (4) — Niki (9) — Maya (6) 51, 54, 24, 18. Bef. 972, 395. Hármas befutó: 13 773.
5. Aranylótusz (2) — Durbints (8) — Gála (5) 29, 12, 19, 25. Bef. 95, 118.
6. Becsület (1) — Imre bácsi (4) — Terike (6) 95, 37, 35, 15. Bef. 353, 223.
7. Szüfrazsett (4) — Május (9) — Csillagfürt (10) 57, 16, 45, 31. Bef. 226, 130.

és összehajtható

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 JÚL 30

1021

EMLÉKEZÉS DIENER DÉNES RUDOLFRA

Akkoriban — éppen tíz éve —, úgy július vége felé, a szentendrei művésztelep jubiláris kiállítását készítettük elő. Diener Dénes Rudolf is lelkesen készült a tárlatra, maga vitte be legújabb festményeit, ő vállalta, hogy megnyitó szónokot keres és felkérte Tersánszky Józsi Jenőt. Tersánszky vállalta is a megnyitást, az egykori nagybányai festő kedvéért. A kiállítás katalógusához Lyka Károly írt előszót. Jól emlékszem mindenre, mert a katalógus kefelevonatát én korrigáltam a nagy Dohány utcai nyomdában. Fájdalmas emlékem az a néhány tollvonás, amikor Diener Dénes Rudolf neve és a képei közé „szerzői korrektúraként" be kellett toldanom (1889—1956). A festő váratlanul meghalt. A 12-es autóbuszon halt meg, amikor a Brazil eszpresszóból a Margit-hídi HÉV-állomás felé utazott, hogy kimenjen Szentendrére. Igazi pesti halál.

Ez az igazi, pesti, nagyvárosi művész Nyiregyházán született, paszományos segéd volt, és csak nagy anyagi nehézségek árán tudta később művészeti tanulmányait elvégezni. 1910-ben volt az első tárlata, s egyik legnagyobb sikerét az 1924-es kiállításán aratta; annyi képet adott el, hogy az árából ki tudott menni Párizsba. Ott is maradt 1931-ig. „Hétévi párizsi élet után egy tucat szót sem tudott franciául, de a környék fűszeresei, trafikosai és hentesei megtanultak magyarul — Rudi kedvéért". — emlékezett vissza erre az időre Kellér Andor. Az a hosszú párizsi tartózkodás is hozzájárult ahhoz, amiért Diener Dénest „franciás" festőnek nevezzük. Témái: tájkép, csendélet, városkép és figurák. Nagyon szerette a fürge pasztelltechnikát — olajképeire is hatott a pasztellfestészete —, szerette a laza felvetést, a papír alapjának sokatmondó kihagyásait. Elsősorban a színek érdekelték. Festészete csillogó, elegáns, vidám, derűs, meghitt — és nagyon emberi. Könnyed volt és mégsem felszínes. Sem a munkában, sem a festői mondanivalóban. És van a képeiben valamilyen megfoghatatlan varázs. Olyasmi ez a varázs, mint az egyénisége volt. Egyik legjellemzőbb tulajdonsága a charme-ja, mégsem volt charmeur. Bohém volt, vagy inkább hagyta, hogy az emberek bohémnak tartsák. Diener Dénes festészetének a megfejtését váratlanul Kállai Ernő néhány sorában találtam meg: „Diener Dénes képein az alanyiság sokkal elevenebb, mohóbb ereje »falja fel« szemmel és olvasztja magába a dolgokat. Ennyiben már-már az expresszionizmus határán jár."

A magyar festészet egy időszakának nagy és tulajdonképpen önálló egyénisége volt Diener Dénes Rudolf. Megérdemelne legalább egy emlékkiállítást, ha már Munkácsy-díj nélkül halt meg. (Ha néhány évvel tovább él — biztos vagyok benne —, hogy megkapta volna ezt a kitüntetést.) Nem lenne könnyű a kiállítandó anyag válogatása, hiszen rengeteget dolgozott és a művei szétszóródtak. De talán — többek közt — a hagyatékból, a múzeumból, a Fruchter- vagy a Gegesi gyűjteményből össze lehetne állítani egy olyan anyagot, amely megrajzolná Diener Dénes Rudolf valódi profilját.

Frank János

GERGELY MIHÁLY:

KÖZÖS OTTHONUNK

Milyen messzi már tőlünk a középkor végét, s az újkor kezdetét jelentő vakmerő-hősi vállalkozás, mellyel a bátor, tapasztalt hajós, *Kolumbusz Kristóf*, több hónapos hajóút után, fölfedezte Amerikát! És Magellán könyörtelen keménységgel célratörő útja is, a Drake-átjáró megtalálása Dél-Amerika alsó csücskénél! S a tudományért vagy csupán a Nagy Kalandért életre-halálra elszánt, kivételes képességű emberek utazásai, *Kőrösi Csoma Sándor*, *Marco Polo* és mások útjai!

dön. Megtanultunk órák alatt nagy utat megtenni, otthon érezni magunkat más országokban is. S tudjuk már: minden embernek, népnek egyforma joga van az élethez, s a még jobb anyagi-szellemi élethez! Igényünk támad tehát az egyforma lehetőségekre is.

Mit nem tud még az emberiség? Melyek azok az akadályok, amelyek egyre érezhetőbben gátolják a kor gyors iramát, előrehaladásunkat meg-megtorpantják, s olykor vissza is vetik?

[illegible] még például, a

országhatárokon belül keletkező viták, konfliktusok megoldásához a népek nem igényelnek amerikai tengerészgyalogosokat és napalmot, mérges gázokat szóró B—52-eseket. Most tanulja az emberiség, hogy korunk fiaihoz gyalázatosan méltatlanná vált a háború, mely soha semmit meg nem oldott, de valamennyi új háború magvait vetette el. Most tanuljuk azt is, hogy a tárgyalás, egymás gondolatainak és vágyainak megismerése immár nélkülözhetetlen feltétele jelenkorunknak.

Ahhoz azonban, hogy ezt az óriási lépést végre megtehesse az emberiség, és most már nemsak a diplomácia szintjén, de a népek között, egymással naponta találkozó sokmillió idegen ajkú ember között, ehhez — egyebekkel együtt — meg kellene végre tanulnia beszélni is: *egy nyelven beszélni.* Egy közös nyelven szót érteni egymással, melyet anyanyelve mellett egyformán jól beszélhet a magyar, a francia, az orosz, az angol, a kínai, az arab és bárki más. Sorsdöntő problémáinkat persze e közös nyelv nem oldhatja meg, de segíthet vitatkozni, egyetérteni: közös dolgainkat megbeszélni, a végzetes félreértéseket elkerülni.

Ezt az ügyet szolgálja a Budapesten július 31-én megnyíló 51. Nemzetközi Eszperantó Kongresszus is. Figyelemre érdemes találkozó lesz, és elsősorban nem is a részvevők száma miatt, ámbár méreteivel az is szokatlan: majdnem

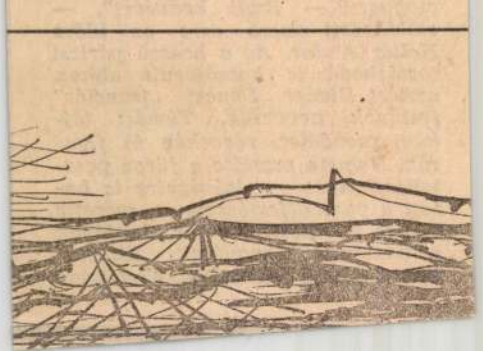

Diener-Dénes Rudolf
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP
1966 AUG -6

1021

Autóbuszon érte a halál

10 ÉVE,

1956. augusztus 6-án, Budára tartó autóbuszon érte a hirtelen halál Diener-Dénes Rudolf festőművészt, a magyar képzőművészet értékes egyéniségét. Művészi képzését Budapesten kezdte, majd Nagybányán Ferenczy Károly tanítványa volt. 1924-ben rendezett kollektív kiállításán tűnt fel. Hosszabb ideig élt Párizsban, alkotásaira a francia festészet hatása nyomja bélyegét. Alapos felkészültségű művész volt, kitűnő ismerője a XIX. század európai festészetének. Olaj- és pasztellképeinek erőssége a gazdag, de sohasem harsogó színhasználat. A színekkel mindent, elsősorban mondanivalójának lírai tartalmát ki tudja fejezni. A modern magyar festészet elválaszthatatlan részét képező életművében virágcsendéletet, utcai részleteket, vidám hangulatú enteriőröket, arcképeket, s őszinte kedvvel alkotott tájképeket találunk. Kiemelkedően szépek a dunai vízpart költői ábrázolásai.

kőrösi Kinizsi (Berta), Szigetújfa
lu—Gödöllői Vasas (Halász), Vác
Vasutas—Bag (Kaiser), Pusztava
csi Honvéd—Dunakeszi Vasuta
(Örkény, 16.30, Pusztaszeri), Üllő-
Törökbálint (Tóth L.), Csepe
Autó—Kartal (Schuck).

Nemzetközi mérkőzés: Monor-
Sturovo (17).

Barátságos mérkőzés: Vecsés-
Szentendrei Építők (17).

Csömörön

augusztus 14-én lesz az ős
nyitány. A tavaszt sok té
nyező zavarta, így a pályabe
tiltás, Bagyánszki György e

Diener-Dénes Rudolf

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1900 AUG 6

AUGUSZTUS 6
SZOMBAT

Berta napja.
A nap kél: 4.27, nyugszik: 19.12 órakor. A hold kél: 21.29, nyugszik: 9.21 órakor

1021

Tíz éve, 1956. augusztus 6-án, Budára tartó autóbuszon érte a hirtelen halál Diener-Dénes Rudolf festőművészt, a magyar képzőművészet értékes egyéniségét. Művészi képzését Budapesten kezdte, majd Nagybányán Ferenczy Károly tanítványa volt. 1924-ben rendezett kollektív kiállításon tűnt fel. Hosszabb ideig élt Párizsban, alkotásaira a francia festészet nyomja bélyegét. Alapos felkészültségű művész volt, kitűnő ismerője a XIX. század európai festészetének. Olaj- és pasztellképeinek erőssége a gazdag, de sohasem harsogó színhasználat. A színekkel minden, elsősorban mondanivalójának lírai tartalmát ki tudja fejezni. A modern magyar festészet elválaszthatatlan részét képező életművében virágcsendéleteket, utcai részleteket, vidám hangulatú enteriőröket, arcképeket, s őszinte kedvvel alkotott tájképeket találunk. Kiemelkedően szépek a dunai vízparti költői ábrázolásai.

adják át az új klini

Augusztus 20.
lése az idén is ga
rammal történik Pécsett. Augusztus 19-én délelőtt ünnepi tanácsülést tartanak, amelynek előadója dr. Horváth Lajos, a Városi Tanács elnöke lesz.

Ugyancsak augusztus 19-én délután fél 4 órakor kerül sor a Pécsi Orvostudományi Egyetem új 400 ágyas klinikai épületének átadására. Az ünnepélyes átadásra dr. Szabó Zoltán egészségügyi

A hír rövid és megszokott: „A Sopiana Gépgyár 1966 első felében teljes termelési tervét 102,6 százalékra, exporttermelési tervét 115,9 százalékra teljesítette".

Drágák az alapanyagok

A tervhez képest kiemelkedő exporteredményének egyik árnyoldala, hogy a 32 üveg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
Diener Dénes Rudi
1962 JUL 19

1021

Magyar Nemzet

Kálmán Jenő:

A festő télikabátja

A kölyökkutya bája volt a viselkedésében. Közölnivalóiban és hanglejtéseiben gyermeki hiszékenység keveredett el némi kültelki dörzsöltséggel. Ő vol a századforduló elképzelése szerint megmintázott ősbohém, koraősz hajával és sötét eresz alól kimosolygó, szurokfekete szemével, amelyből még a legképtelenebb nyomorúság napjaiban is a törhetetlen remény koboldjai nevettek. És valóban, amikor éjjel egy óra tájban, egyetlen fillér nélkül elindult a Fészekből, hogy gyalogszerrel eljusson az akkor Aréna útnak nevezett Dózsa György úti műteremlakásba, a jószerencse, amely a bohémek szakadékokkal teli életére vigyáz, valahol a Keleti pályaudvar tájékán, vagy közvetlenül a kapu előtt, elébe vezérelt egy földi javakban bővelkedő baráti műpártolót; kocsijában beteghez igyekvő orvost, vagy esti szórakozásából hazatérő ügyvédet, és a tízes, amely az örökké nyikorgó háztartási gépezet olajozásához múlhatatlanul szükséges volt, simán átvándorolt Diener-Dénes Rudi zsebébe.

A legjobb koloristák egyike volt, a francia impresszionisták látási és közlési módszereivel. »Kár, hogy nem tud rajzolni!« — mondták kartársai, akik ennek ellenére szerették játékosan odavetett pasztelljeit, és a maguk rangjelzés nélküli világában is megadták neki a kismesteri fokozatot. Ez a rajzbeli fogyatékosság később valahogy átszivárgott a köztudatba is a műtermek és törzsasztalok körül lebzselő laikusok révén, akik egy-egy ilyen szogorú szakmai megjegyzéssel igazolták tájékozottságukat a képzőművészet világában. Rudi látszólag nem nagyon figyelt az effajta megjegyzésekre. Voltak tisztelői, sőt rajongói is, bár rajongásuk ritkán állt arányban bőkezűségükkel. S ha déltájban hóna alá csapta mappáját, amelyben még hamvas pasztelljeit eladási körútra vitte, ritkán tért haza eredmény nélkül.

Sajnos, a hazatérés útját néha váratlan akadályok keresztezték és szegélyezték. Közben át kellett vergődnie a Fészek, vagy az Otthon kártyaszobáinak buktatóin is, vagy egy-egy reggelig nyitvatartó kávéházon, esetleg pálinkamérésen, amely messzire kihangzó, lármás életével és fantasztikus alakjaival különösen vonzotta apróbb kilengésekre mindig hajlamos lényét.

Egy csikorgóan hideg, téli éjszakán a Fészek Klubból jövet, a Klauzál téren, az ajtó jégvirágos üvegén áthatoló vidám zsivajgás becsábította egy éjjeli menedékhely hangulatát idéző kocsmába.

A sívár helyiség bádogernyős, csupasz villanykörtéi körül úgy csavarodott a kocsisszivarok és olcsó cigaretták füstje, mint a nyári bogárhálók körül a lepkék és pattogószárnyú rovarok hada. Pálinkabűz, a falakba és bútorokba évek óta beivódott olcsó borok ecetszaga testvéri módon keveredett a meleg kolbászokból áradó fokhagyma illattal. S e fölött eluralgott egy hernyóként kinyújtózó és összehúzódó harmonika rekedt hangja. A borpecsétes, piros abroszos asztalok körül a szomszéd vásárcsarnok környékének aljanépe ivott és szórakozott, megtűzdelve a mellékutcák sötétségéhez festett, kimustrált utcalányokkal és éjszakai körútjukról visszavonult, kasszát csináló koldusokkal, akik a testi eltorzulások valóságos panoptikumát mutogatták, ezúttal díjmentesen, sőt gavalléros bőkezűséggel újabb és újabb rövid italokat fizetve a pincérnek, a pénztáros tündérnek, és a gátlásaiktól rég megszabadult asztalszomszédoknak.

A pompás, új télikabátjában belépő piktor — két normandiai halászképért cserélte egy műgyűjtő szabóval — régi párizsi élményeinek emlékeit ízlelte ebben az alpári környezetben. Fantáziáját felgyújtotta a mámoros nyüzsgés, az arcok és figurák önmaguktól összeállt festői elrendeződése, s mindaz, ami szokatlan és mégis tipikus volt az eléje táruló látványban. Micsoda kép lesz ebből, ha holnap, vagy mondjuk valamikor később, kedve és főként türelme lesz megfesteni!

Hogy együttérzésének kifejezést adjon s ő se érkezzék egészen üres kézzel ebbe az egymásnak teremtett, mondhatnám egyívású társaságba, sokszor megcsodált mutatványainak egyikéhez folyamodott. A küszöbön állva, levette kalapját és artistára való könnyed, biztos lendülettel felröpítette a hat—hét méternyi távolságban elhelyezett ruhafogas tetejére. A kalap pörgött egy darabig, aztán megállt. A produkciónak osztatlan sikere volt.

— Csücs ide, komám! — kapta el a karjánál egy olajfoltos kezes-lábasba öltözött, csapzott hajú fiatal szerelőféle, és erőszakkal lerántotta maga mellé egy szabad székre. — Mit iszunk pajtás?

— Amit hoznak — mondta Rudi a maga nemtörődöm modorában, amellyel minden körben rögtön eltalálta a megfelelő hangnemet.

A környezethez illő slampos pincér bort tett elébük egy kúp alakú félliteres üvegben. Koccintottak és egyhajtásra kiitták a vizespohárba töltött bort. »Jani, még egy fél litvit!« A pillanat szülte kocsmai barátságban az overállos ember fröccsízű csókot nyomott jól öltözött, új barátjának homlokára. »A hajnali fuvarra pedig ne legyen gondod, pajtikám! Itt dolgozom a szomszéd garázsban! Amikor parancsolod, úgy hazafurikáztatlak, mint a pinty!«

— Apukám, adj egy cigit! — hajolt át a szomszéd asztaltól egy papagájnak maszkírozott, veterán utcai hölgy. Rekedt, basszus hangja után ftélve megállta volna helyét az opera férfikórusában.

— Fogjad, mama! — mondta a szerelő és alig megkezdett cigarettacsomagját átdobta a romos műemléknőnek. Ezzel a bőkezű gesztussal végképp megnyerte a festő szívét.

— Szóval, a fuvart én vállalom. Persze frankó. Kihozok egy kis Fordot a garázsból, de várj csak! Ilyen úrnak előkelőbb kocsi dukál. Az olasz követségi titkár Alfa-Rómeóján foglak hazavinni. Janikám, két féldeci törkölyt!

A két féldecit újabb három követte. Rudi kibújt télikabátjából — »még rádmelegszik és meghülsz«, tanácsolta atyailag az overállos, s a kabát most a szék támláját takarta, de a festő azért még szorosan ült rajta. Elkövetkezett a bizalmas vallomások órája, magvas és zavaros életbölcsességekkel megtűzdelve. A szerelő beszámolt négy »kis családjáról«, Rudi pedig arról beszélt, hogy tavasszal Párizsba készül. »Na proszit!« — mondta az ötödik törköly után a szerelő, majd a légypöttyös faliórára nézve, felelősségteljes hangon felkiáltott.

— De most aztán elég! Ötkor jön a váltás. Ideje, hogy hazavigyelek! Egy perc múlva ide állok érted az Alfa-Rómeóval... És nehogy eszedpe jusson fizetni. Az egész fogyasztás az enyém! Értjük egymást?

Bizonytalanul elindult a kijárat felé, de félúton visszatért.

— Kutyahideg van odakint. Dobd csak a vállamra, édes egy komám, a télikabátodat! Nem szeretnék idő előtt elpatkolni!

És vállán Diener-Dénes Rudi télikabátjával kilépett a deresen csillogó térre. A beígért pár percből fél óra lett, majd rohamlépésben közeledő újabb negyedóra. Rudiban rémleni kezdett valami gyanúféle. Lehet, hogy a pasi meglógott a kabáttal? — »Hol van a garázs?« — kérdezte nyugtalankodó szívvel a pincért. »Miféle garázs?« »Ahol a barátom dolgozik.« A pincér, az alvilági emberek összetartó szellemével a vállát vonogatta. »A legközelebbi, amiről tudok, itt van az Akácfa utcában. De nem hinném...« »Mit nem hinne?« »Hogy az úr ebben az életben találkozni fog a télikabátjával!« »De hiszen maga ismeri a barátomat!« »Ismeri a frász! Ma láttam először.« A gúnyosan sajnálkozó és érdeklődő vendégek között egyetlen lélek sem akadt, aki vállalta volna az ismeretséget a kabáttolvajjal. De nem tudtak róla a környékbeli gépkocsiszínek egyikében sem.

Így történt, hogy Diener-Dénes Rudi reggel fél nyolckor, utolsó fillérjeiből is kiforgatva, mint panaszos, ott vacogott kiskabátban a Zrínyi utcai főkapitányság egyik másodemeleti helyiségében, Nemes detektív-főfelügyelő íróasztala előtt. A bűnügyi osztály csoportvezetője — legalább olyan jó nyomozó, mint rossz kártyás és a legtöbb művész, író és újságíró személyes jó barátja — nehezen elnyomott mosollyal hallgatta meg a tényállást.

— Ha már ilyen vidéki módon hagytad magad becsapni, legalább adj a tolvajról pontos személyleírást!

— Hát, olyan középtermetű pasi — erőltette emlékezetét a festő —, de inkább valamivel alacsonyabb... mit mondjak, a kabátom pontosan illett rá...

— Valami jellegzeteset nem észleltél rajta?

— Dehogynem — fakadt ki Diener-Dénes Rudi —, de nem vagyok én író, hogy szavakkal le tudjak írni egy embert.

— Lerajzolni csak tudod?

— Hopp, adjatok csak egy darab papírost!

S a panaszfelvételi jegyzőkönyv margóján rajzolni kezdett. A kusza vonalakból pillanatok alatt egy tatárarcú, csókaszemtelen tekintetű, tömör emberke állt össze, haja forgójánál hetyke kis kakastaréjjal.

— Akasszanak föl, ha nem a »Süsü Tóni!« — rikkantott egy nyomozó.

— Ő az! — bólintott rá ament a fődetektív, és máris rendelkezett. — Végig járjátok a zálogházakat, három ember kimegy a Teleki-térre, kettő a lakásán keresi.

— Te pedig — fordult a festőhöz, lesétálsz a Gresham kávéházba és egy komplett reggelit eszel az én számlámra, dupla rummal.

Mire Diener-Dénes végzett a reggelivel, és átfutotta a lapokat, már ott állt a küldönc is a főfelügyelő üzenetével. »Tessen feljönni művész úr, megvan a Süsü Tóni a kabáttal együtt!«

A találkozás inkább vidám volt, mint drámai.

»Szerbusz, Tóni« — mosolygott barátságosan a festő hajnali cimborájára, aki a bal képén még ott viselte az egyik nyomozó közeg szabályos ujjlenyomatait. »Még szép, hogy a kalapomat nem vitted magaddal!« »Azt már nem! Mert akkor miből fogsz ezentúl megélni?«

— Ne veszekedjetek, gyerekek — mondta a főfelügyelő, aki a kedélyes kabáttolvajt, mint nyomozótehetségének egyik gyakori bizonyítékát, majdnem annyira kedvelte, akárcsak művészbarátait. — Ha minden jól megy, másfél év múlva megint találkozhattok a Klauzál téren. A Süsü portréját pedig örök emlékezetül elhelyezem a rendőrség bűnügyi múzeumában.

— Gondolod, hogy sikerült? — ragyogott föl a festő arca.

— Nem elég bizonyíték, hogy ennek az alapján találtuk meg a barátodat?

Diener-Dénes Rudi hálásan lekezelt a főnökkel.

— Hát még ha rajzolni is tudnék! — szólt fájdalmas öniróniával. És megkerült kabátjába bújva, büszkén távozott a főkapitányság épületéből.

Magyar Nemzet

A Hazafias Népfront lapja

Főszerkesztő: Mihályfi Ernő

Szerkesztő bizottság:
Horváth Richárd, Jámbor István,
Kárpáti Aurél, Martin Ferenc, Molnár Erik, Z. Nagy Ferenc,
Ortutay Gyula, Paál Ferenc, Parragi György, Péter János,
Rajcsányi Károly, Szabó Pál, Szabolcsi Bence, Vadász Elemér

Felelős kiadó: Sala Sándor, a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Lenin krt. 9—11.
Telefon: 221—385.
Éjszakai szerkesztés (10 órától): 221—292, 221—293, 429—351.
Nyomdai szerkesztő (10 órától): 221—290.
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi (Budapesten a kerületi) kézbesítő postahivataloknál és a kézbesítőknél.
Előfizetési díj egy hónapra 14,— forint.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla igazgató.

A Nagyhörcsögi Állami Gazdaság felvételre keres több éves gyakorlattal bíró mérlegképes, esetleg képesített könyvelőt. — Írásbeli ajánlatokat kérjük Nagyhörcsögi Állami Gazdaság, Nagyhörcsög, up. Sárhatvan címre megküldeni. Fizetés megegyezés szerint, utiköltséget felvétel esetén térítünk.

Telefongyár felvételre keres
híradástechnikai gyakorlattal rendelkező
mérnököket, fizikusokat, technikusokat
fejlesztői munkakörbe, továbbá
felvesz épületgépész technikust.
Jelentkezés a vállalat személyzeti osztályán a délelőtti órákban. Bp. XIV., Hungária krt. 126. Telefongyár.

Azonnali belépésre felveszünk autószakmában jártas raktár- és üzemanyagkút-kezelőt, autóvillanyszerelőt, autószerelőt, segédmunkásokat, valamint gépkocsirakodót és nyugdíjas termestert. Munkásszállás nincs. Jelentk. lehet: 2. Belkereskedelmi Szállítási V. Bp., XIII., Jász u. 159.

Gyakorlott villanyszerelőt felvesz Angyalföldi Vasszerelvénygyár Bp., XIII., Frangepán u. 82.

Szerkezeti lakatost és anyagmozgatót sürgősen felveszünk. Jelentkezés: Felvonójavító V. XIII., Lehel u. 29. — Munkaügyi csoport.

Női kabátok készítésére
SZABÓKAT
bedolgozóknak
FELVESZÜNK.
Csökkent munkaképességűek előnyben.
Jelentkezés:
Fővárosi Kézműipari Vállalat,
Budapest, I., Hunyadi J. u. 3.

Felveszünk kőműveseket, segédmunkásokat, parkettást, villanyszerelőt, festőt, lakatost. Most végzett női technikust. I. ker. Építő, Roham u. 1. sz. Szállás van.

8. általános iskolát végzett budapesti lakosú fiúkat kőműves ipari tanulónak felveszünk. X. Építő Ktsz. Bp., X. ker., Endre u. 10.

Általános műszerészeket, anyagmozgatókat, kocsikísérőt FELVESZÜNK.
Fémfeldolgozó Ktsz.
Jelentkezés:
Pannónia u. 48. sz. személyzeti előadó, 9 és 12 óra között.

Azonnali belépésre felveszünk gépésztechnikust. Közúti Gépellátó V. Bp., XIV., Jerney u. 58.

Tanulóleányi felveszek, Bodnár szűcs, V., Petőfi Sándor u. 1.

Hetenként párszor beteghez ápolni bejárnék. »Nyugdíjas — N. 4602« jelig. a kiadóba.

Intell. házaspár gépesített háztartásába háromszor hetenként 5—6 órás elfoglaltságra ajánlkozik. »Nyugdíjas N. 4580« jelig. a kiadóba.

Kézíszerszámgyár felvételre keres gyakorlattal rendelkező művezetőket, szerkesztőket, technológusokat és műszaki rajzolókat. —

Üntözőszivattyú Csonka-motor meghajtással eladó Bizományin keresztül is. XIII., Béke u. 6. Tel.: 202-826.

45-ös Singer karos varrógép alkalmi áron eladó. Érdekl. du. háromtól, Varga Imre, IX., Ernő u. 19.

Egy kétfejes kereszt-orsózó, motorral, motoringolókkal ellátva, — igényesnek eladó. Tel. 117-149.

Ipari varrógépeket könyvjóváírással, vagy a MAGÉV-en keresztül átadunk, illetve eladunk. Palma Gumigyár, Bp., IX. ker., Lenhossék u. 3. Tel.: 341-888, Szendrő.

ÍRÓ-, SZÁMOLÓGÉP

Írógépét, számológépét megjavítja vagy megveszi Nádorfalvi műszerész, VI., Rózsa Ferenc u. 52. Tel. 229-156.

Összeadógépet bérbevennénk, vagy megvennénk, Élelmiszeripari Mechanikai Gépgyártó és Javító Ktsz. Bp., VIII., Leonardo da Vinci u. 5. sz. (Könyvelés.)

BÚTOR

Részletfizetésre rekamiék, fotelok, székek kaphatók. — Javítást vállal kárpitos, József utca 33.

KOMBINÁLT SZEKRÉNYEKET, HÁROMAJTÓS SZEKRÉNYEKET, REKAMIÉKAT, FOTELEKET, SZÉKEKET
KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROLUNK
HASZNALTCIKK KTSZ
Tel.: 341—746

Veszek használt rekamiét, kombinálatot, — hagyatékot, fotelokat, hálószobát, ágytollat. 456—255.

Kárpitozott bútorait tökéletesen átdolgozom, átalakítom, hosszú részletfizetési kedvezménnyel. Wesselényi utca 33. 423—511.

Tizenegyhavi részletre barokk és modern garnitúra, rekamiék, kárpitos kisiparosnál. Baross u. kilencvenkettő.

Konyhabútor 500 forint havi részletre. — Népszínház 24. Asztalosnál.

Hívjon! Kombinálatot, rekamiékat, hálót, — tollat, ruhaneműt, — hagyatékot veszek. — 267—671.

Mindenféle használt bútort, tollat, hagyatékot, lakásfelosztást, limlomot veszek. 135—708.

Bútorvétel! Hagyatékot, kombinálatot, — hálót, rekamiét, limlomot, ágytollat, varrógépet veszünk. — Azonnal megyünk. — 339—197.

Egy Fáklya kombinált szekrény, kifogástalan állapotban eladó. 160-885, du. 6—8.

Hálószoba bútort, rekamiét, kombinálatokat, háromajtóst, konyhabútort, lakásfelosztást, készpénzért vásárolunk. 427—394.

Konyhabútor, rekamié, részletre is. — VIII., Népszínház u. 18.

Komb. szekrény részletfizetésre is, készítőnél eladó. Rákospalota, Tompa Mihály 51

Neobarokk cseresznye és festett komb. sze-

Vennék jóhangú pianinót v. zongorát — készpézért. Megbeszélhető telefonon: 426—872.

Zongorát vagy pianinót vennék magánkézből. Tel.: 426—819.

Pianinót vagy jóhangú zongorát vennék. — 420—636 tel.

Pianinót vennék 8000 Ft-ig. Tel. 156-591.

Wirth zongora, stíl és antik bútorok, élelmiszer-szekrény, szeneslláda, horgász felszerelés, Kispest, Bocskai 50.

Tangóharmonika 2 db Hohner tangó II/b. 80 basszusos, hangszínváltós, bordó és szürke színben, garanciával eladó. Farkas Lajos, Zalaegerszeg, Tüttössy u. 2.

SZŐNYEG

Tökéletes szőnyegjavítás, szőnyegtisztítás, szőnyegrojtozás, szőnyegátalakítás. Gordon, VI., Jókai u. 7. 319—996. Üzlethelyiségemben.

Szőnyegeit vegyileg kitisztítom, művészesen megjavítom, rojtozom, átszabom. Szállítás díjtalan. Domány, ezelőtt 20 évig a Nagymező utcában, most VI., Majakovszkij u. 56. Tel.: 421-636.

RÁDIÓ

Televízió, rádiójavítás helyszínen — azonnal, garanciával. TV-antenna szerelés.
JANTSEK
Batthyány 50.
156—539, 357—530.

RUHÁZAT

Fehérneműért, ruházati cikkekért házhoz megyünk
HASZNALTCIKK KTSZ.
141—603.

JÁRMŰ

Wartburg szinkronos, kétszínű eladó. Munkaidőben 422—271, — utána 341—253.

Új Wartburg de Luxe, bejáratva eladó. »Garázsal N. 734« jelig. a kiadóba.

DKW lemezkarosszéria eladó. Tel. 383-429, hétköznap 469-381

DKW oldalkocsis motorkerékpár, teleszkópos, eladó. Házfelügyelő. XII., Böszörményi út 13-15.

Új Skoda, vagy Wartburg gépkocsit vennék. Tel. 158-599, du. 4 órától.

Teljesen felújított 4 személyes kiskocsi eladó. Tata, I., Komáromi u. 5.

Balilla főtengelyt vennék. Tóth Imre, Siófok, Szücs Menyhért utca.

Skoda Oktávia Super eladó. XIII., Szent István park 35.

Príma P—70. gépkocsi eladó. Megtek. július 21, 22. Erdősi, Veszp-

Vauxhall Velox, 1956-os, fekete színű, újszerű állapotban, igényesnek eladó. Megtek. 17-től 19 óráig, II., Török u. 5. fszt. 1

ADÁSVÉTEL

Eladó gyermekágy 140x70, matraccal, jó állapotban. Tel. 356-534.

Dunyhát, párnát legmagasabb árban vesz azonnal megyünk. 137—081.

DUNYHÁT, PÁRNÁT
a legjobban értékesíthet.
Házhoz jövök.
Tel.: 113—549.

Tollat, bútorokat, hibás rekamiét, fotelokat, ruhaneműt, hagyatékot, limlomot, — mindent veszek. 139—769.

Dunyhát, — párnát **magas árért veszek.**
Házhoz jövök.
Tel.: 158-345.

220 V-os fehér zománcos villanytűzhely és ping-pong asztal, felszereléssel és egy háromrészes komb. szekrény eladó. VII., Tanács krt. 21. I. 3.

Háztartási jégszekrény jó állapotban és nem üzemképes hűtőszekrény eladó. Négyszázötvenhat—ötszázkilencvenöt.

LAKÁS

Elcserélném VIII. kerületi, II. emeleti egyszobás utcai, telefonos, komf. lakásomat, hasonló kétszobásra. Tel. este: 337-323.

Diplomás keres albérletet, társbérletet, lakáscsere-választást. »Korrekt lebonyolítás N, 1010« jelig. a kiadóba.

Miskolc központjában levő, 2 szobából álló lakásomat elcserélném nagy-budapesti hasonlóért. Felvilágosítást ad: Makkai Béla, Miskolc, Déryné út 18.

Lakáscsere! Házamban adok szoba, konyha, kamra, fürdő, wc, ipari áram, fáskamrát, hasonlót kérek. Kívánatra bármentesen hozzáadok zárt külön udvart, termő lugasszőlővel, külön utcai autókijárattal, csak a konyha ajtaja áthelyezendő. — XIV., Jeszenák János u. 130. Délután.

Nagyméretű I. emeleti 4 szoba, személyzetist cserélünk, 2 db kisebb komfortosra. 18 óra után: 184-531.

Kettőszoba, összkomf., kisszemélyzetis, telefonos budai kertes lakásomat elcserélném nagyobb méretű kettőszoba hallosra Budán, megegyezéssel. 459-996.

Gyermektelen házaspár szabadrendelkezésű lakrészt keres, 10 000 kp. + életjáradék. — »Pacsirta N. 394« jelgére a kiadóba.

Óbuda legszebb részén, erkélyes, napos 2 szobás (nagy és kisszoba) félkomf. (fürdőszobahely van) lakásom elcserélem, nagyméretű 3 szobásra, megegyezéssel. Danilovics, 189-385, munkaidőben.

Rózsadombi (Herman Ottó út) 2 szoba hallos, alkóvos, erkélyes, kertes villalakásomat elcserélem egyszobás hallosra. »Csak nagyméretű 4564« jelig. a kiadóba.

Elcserélném szeparált szobámat, Nyugatinál, garzonra, utcai szoba konyhára, V., VI. kerületben, megegyezünk. Bajcsy-Zsilinszky 41. Kárpitos.

Idős asszonynak vagy házaspárnak beköltözhető lakásért, legalább egy különbejáratú szobáért életjáradékot fizetek. »Megegyezés N. 4642« jelig. a kiadóba.

Szegedi kétszoba összkomf. lakást cserélnék, budapestiért. — Szeged, Juhász Gy. u. 26. I. em. Kovács József.

Békéscsabai lakásomat elcserélem budapesti, vagy pestkörnyéki megfelelővel. Bocskai u. 11. Bisztray.

Garázs lehetőséggel zöldövezetes, belterületen levő I. emeleti, szép 2 szobás komfortos lakásomat elcserélném 3 szobásra, lehetőleg hasonló helyen. Tel. Du. 5 órától 337-458.

Összeköltözök! Belvárosi 3 szoba hall, összkomfortost cserélünk és kérünk 2 db főbérleti lakást. 188-651.

Szoba félkomf. utcai, parkettás, gázos + szoba, konyha, kamra, háztartási áramos főbérletekért kérek 1½ szobás komfortot vagy szoba összkomfortot. »Sürgős N. 1165« jelig. a kiadóba.

Nagyméretű szoba, konyha, kamrás főbérletet (Szondy u.) kétszobás komfortosra cserélek. »Megegyezéssel N. 4733« jelig. a kiadóba.

Elcserélném 2 szoba hallos, garderobos, állandó melegvizes, távfűtéses utcai öröklakásomat, kizárólag egyszobás összkomfort, vagy komfortért. XI., Egri József u. 19-21. I. 7. Bíró, 5-től 7-ig.

Összeköltözök! Adok nagyméretű 2 szoba, komf., utcai, erkélyes, telefonos lakást. Kérek 1 szoba komfortot és egyszoba konyhát. Érdekl. hétköznap 6 után: 411-045.

Elcserélném kettőszobás, alkóvos félkomf. lakásomat, 3—4 szobás, fürdőszobás családi házért, megegyezéssel. VII., Huszár u. 5. fszt. 7.

Elcserélném központi fekvésű, nagyméretű, különbejáratú kettőszoba hallos, nagyszemélyzetis, telefonos, étázsfűtéses lakásomat, egyszoba hallos, személyzetis, vagy nagyméretű szoba hallosra, telefonnal, lehetőleg közp. fűtéssel, belterületen. Du. 6-tól 421-205.

Nyugdíjasok figyelmébe! Elcserélném vidéki lakásomat, nagy kerttel, bp.-i egyszobásért, megegyezéssel. Érdekl. 223-485, esti órákban.

Megegyezéssel elcserélném 2 szoba komf.,

Pasaréti kétszobás hallos összkomf., étázsfűtéses villalakásom elcserélném, ugyanilyen különbejáratúra vagy 3 szobásra. Tel. 157-327, vagy 365-014.

Megegyezéssel elcserélném Teréz templomnál levő nagyméretű egyszobás alkóvos komf., elsőemeleti, napfényes, gázos, telefonos, régibérű lakásomat, Pasaréti tér környéki kettő vagy több szobásra. — 364-854, este.

Széchenyi-hegyen központi fűtéses, üvegverandás, földszintes, telefonos egyszobás garzonomat elcserélném, egyszobás összkomfortra, Budán. Tel. 366-026.

Veszprémi főbérletemet budapestire (belső kerületek, vagy Buda) cserélném. Adnék jófekvésű földszintes háromszobás összkomfortot, teljesen felújítva, kettőszobás hasonlóért. Érdekl. 17—19 óráig a 364-996 tel. számon.

Budai kettőszobás összkomfortost elcserélnék szoba hall, vagy szoba összkomfortra, esetleg 1957—1958-as öröklakásért. Budai előnyben. Megtek. 6—8-ig. Bp., XII., Ugocsa u. három II. tizenhárom.

Elcserélném zuglói, erkélyes, telefonos 2 szobás szeparált társbérletem, másfélszobás vagy egyszoba, hálófülkés, vagy nagyméretű egyszobás komfortra, megegyezéssel. Este 5 óra után 498-802.

Elcserélném egyszobás, félkomf. szép utcai, jól jövedelmező házfelügyelőségem, hasonló főbérletre, megegyezéssel. VII., Jósika u. 5.

Szoba, konyhás, éléskamrás, ipari áramos lakásom, lőrinci telken, víkendházzal, elcserélném szoba konyhás házra, vagy 2 szoba összkomfortra, megegyezéssel, ugyanitt Elektrosvit 65 literes hűtőgép, újszerű állapotban, jutányosan eladó. Balázsné, Bp. X., Bodza u. 48.

Vidéki diáklánynak zongora gyakorlási lehetőséggel otthont adnék. »Margithídnál N. 905« jelig. a kiadóba.

Albérletet, társbérletet keres jó állásban levő férfi. »Sürgős N. 950« jelig. a kiadóba.

Különbejáratú szép szoba diáklánynak kiadó. »Ideiglenes bejelentés N. 4640« jelig. a kiadóba.

Fiatal, gyermektelen házaspár augusztusra különbejáratú albérleti szobát keres 1—2 évre. Pontos fizető. Telefon 316-959/7-es mellék, Kelemen Ilona.

INGATLAN

Családi villaház, 2 utcára néző telekkel, busz közlekedéssel, összközművekkel eladó. »Rózsadomb — 105878« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Zuglóban családi ház, 2 szoba komfort, kis kert, 1 szoba komfort cserével, eladó. Érdekl. tel. 410-249, de. 10—12 óráig.

Soproni beköltözhető összkomf. háromszobás villa eladó. Sopron, Madách u. 31. Dr. Kovács János.

Siófokon háromszoba, fürdőszobás ház lakottan, olcsón eladó. Állomáshoz 2 perc. — Németh, Siófok, Batthyány u. 9/a.

XIV. ker.-ben, a Fürész u. 67-es villamos megállótól 2 percre, mfszt.-es családi ház

Budai villában négyszobás összkomf. öröklakás eladó. Egyszoba cserelakás nélkül azonnal beköltözhető. Érdekl. 15—19 óráig 467-613 tel. számon, vagy »Sashegy 106276« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Nagyobb méretű garzon öröklakást vennék, — egyszobás utcai, különkonyhás, teljesen szeparált társbérleti cserelakás van. »Csak Budán N. 3498« jelig. a kiadóba.

Kétszobás, konyhás, kamrás családi ház, 100-as termő gyümölcsösben, hatvanezer forintért, huszonötezer készpénzzel átvehető. Többi havi 500 Ft törlesztéssel és egyszoba konyhás cserelakással beköltözhető. XV. ker., 67-es villamos végállomásánál. »Kedves otthon — N. 1167« jelig. a kiadóba.

Budai egyszoba hallos, összkomf. lakott öröklakás eladó. 457—058.

Jó karban lévő családi ház eladó. Cserelakással beköltözhető. Megtek.: XX. Pesterzsébet, Munkácsy M. u. 8. Este 6 után.

Reprezentatív háromszobás öröklakás igényesnek, beköltözhetően eladó. Varsányi, Lenin krt. 94.

Rómaifürdőn, Erdei strandnál építendő társasházban még egy db egyszobás öröklakás elővjegyezhető. — Építőipari Szövetkezetek irodája, V., Bajcsy-Zsilinszky út 54.

Luxus szoba hallos, (műterem) hálófülkés, termálvizes, OTP öröklakás, tetőteraszszal eladó vagy elcserélhető megegyezéssel. Tel.: 168—333.

Eladó szép, Nógrádban, nyugdíjasnak, nyaralónak, új, napos ház, beköltözhető kétszoba, konyha, kamra, vízvezetékes fürdőszoba, nyárikonyha, pince, mellékhelyiségek, 300 n.-öl termő gyümölcsösben, kilencvenezerért, Rétság, József A. 12.

Pasaréti térnél nagyon szép kertes villa eladó beköltözéssel, környékbeli bér- v. öröklakást beszámítok. »Komoly igényes vevő N. 3064« jelig. kiadóba.

Kettőszoba, személyzetis, összkomf., erkélyes öröklakás Vár oldalában eladó, másfélszobás cserelakás elenében beköltözhető. »Gyönyörű kilátással 107718« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Városmajornál, XII. Határőr út 28. sz. alatt építendő társaháznál még egy db. másfélszobás öröklakás elővjegyezhető. Építőipari Szövetkezetek Irodája V., Bajcsy-Zsilinszky út 54. sz.

Beköltözhető, modern, egyszobás, összkomf. ház, hideg-meleg vízzel, gyümölcsösben, érdligeten eladó. Szabady, Bp., IX., Mátyás u. 5.

Harminchárómezerért családi ház eladó, 700-as telekkel, Siófokhoz 2 megálló. Bata Antal, Ádánd.

Négyszoba hallos, déli fekvésű, szabadrendelkezésű villa, beköltözhetően eladó. Józan, XII., Rácz Aladár u. 52. (Torbágyi út.)

Balatonzamárdi-felsőn, közel az állomáshoz és a vízhez, 400 n.-öles termő gyümölcsös eladó. Érdekl. Fehér István állomásfőnöknél

Eladó szoba, fürdőszoba, konyhás családi ház, cserelakással be-

— **Diener-Dénes Rudolf kiállítása.** *(Fränkel-Galéria).* Hosszu, hosszu tévelygés után, ugy látszik odatalált végre *Diener-Dénes* Rudolf, ahol képességeit a legteljesebben kifejtheti. Megtalálta azt a stilust és hozzá azt az előadásbeli eljárást, amely legjobban kifejezi nem közönséges önmagát. Diener-Dénes Rudolf a festők között az egykori bohém életfelfogásnak és életmódnak talán az utolsó képviselője. Az élet minden megpróbáltatásával sem komoly dolog a szemében. El is viselte mosolyogva olyan helyzeteit, amelyekben más kétségbeesett volna. Képessé tette erre az az isteni adomány, melyben nem minden müvésznek jut része: az álmokba menekülés képessége.

Az élet valóságai és hétköznapjai között álmodozva éli világát ez a müvész. Sokáig ugy tett, mintha a valóság érdekelné: az életet festegette ugy, ahogyan azt a természetben élő és a természethez hiven ragaszkodó festőktől látta. Párizsban vagy tiz esztendőt töltött a háboru után és jó félezer, de talán annál is több rajzán, meg festményén örökitette meg a párizsi belső tájék legjellemzőbb motivumait, a szajnai hidakat. Akármennyire idegen tájékokra tévedt is ecsetével, — amit onnan elhozott, mindenben megérzett a veleszületett és belőle kiirthatatlan tehetség. Csakhogy mások ugyanazt jobban meg tudták festeni. Mások: olyanok, akik mesterségüket annakidején jobban megtanulták, mint a bohém Diener-Dénes Rudolf.

Most már évek óta itthon él és itthon végre megtalálta önmaga lényegéhez a kifejezés módját és eljárását. Megtanulta, hogyan lehet ugy ábrázolni a valóságot, mint ahogyan benne él. Megtanulta, hogyan lehet álmodozva festeni és álomszerünek ábrázolni a valóságot. Mert legujabb képei ilyenek. Téma szerint a hétköznap jelenségeit venultatja fel rajtok ugy, ahogyan azok a városban és a falun elébe vetitődnek. De felfogásában és előadásában a hétköznap és realitása álomszerüvé finomodik.

Nyilvánvaló, ugyanannak a kolorizáló hatásnak befolyása alatt változott meg Diener-Dénes festői stilusa, mint egy jó sornyi más fiatalabb festőnké is. De őt — sokkal inkább, mint amazokat — igazi lényének megtalálásához segitette — nevezzük nevén: Bernáth Aurél — példája és hatása. Ezért is olyan meggyőzőek uj festményei. Az apró foltokból összerakott színekből az erőszak minden nyilvánulása hiányzik. Csupa bágyatag és tompává halkitott szin. De a redukált színességnek ebben a szinte alvilági birodalmában Diener-Dénes igen otthon van. Nagy finomságokat érez meg és érzékeltet benne. S a szinfoltok sokadalmát finom tónuson át szüri meg. Minden jel szerint végre hazatalált annyi tévelygés után Diener-Dénes Rudolf. *(e a.)*

Diener Dénes Rudolf

Nyugat I. 12

láttam kinlódni és erőltetetten nekifeszülni saját adatai szorosrafonódott gubancában, kedvem lett volna odakiáltani Önnek: ne csinálja tovább, vallja be, hogy a papa Náthán és a mama Ruchel! Vallja be, hogy az operáció a normális időben és a normális módon szerencsésen sikerült! Most is azért irok Önnek, hogy rá vegyem: essen tul rajta, könnyitsen magán. Mondja el lesütött szemmel a birónak, hogy tizenöt év előtt eltévelyedett, elkapta a kalandor-légkör láza, végigjátszotta a kinálkozó szerepet, mint sokan mások, akik ugyanilyen kalandosan és illetéktelenül kerültek a felszinre s ma sincs velük baj pozicióikban, mert ha semmi egyéb nem is, de a nacionáléjuk nem volt talmi. Mondja el, hogy sajnálja, ami történt; kérjen bocsántot a tarpaiaktól és a magyar törvényhozástól, de főkép kérjen bocsánatot a béli rabbipártól, a derék Náthántól és a jóravaló Rucheltől, akik a szülői szeretetnek valóban bibliai példáját adták, amikor megtagadták önt, akiért bizonyára mindenen

Diener Dénes Rudolf

Kemzeti Újság 1937 I. 3

— **Diener-Dénes Rudolfot** a művészek társadalma ugy ismerte, mint egy régen tovatünt bohémvilág utolsó mohikánját, aki a szebb időkből maga sem mentett át mást, mint mosolyát és könnyelmüségét. Ez az ezüstös fejü öreg gyerek ugy járt-kelt Páris, Szentendre és a pesti művészkávéház között, mint aki mindenütt otthon van, vagy sehol sincs otthon. Az ecsettel is ugy bánt, mint a játékszerrel, inkább szórakozás vagy kényszer volt az, amit művelt és minden nap más-más skictömeget hurcolt hóna alatt foszladozó mappája temetőjében. Ha művészbarátai korholólag számonkérték a tehetségét, mosolygott. Ha egy-egy olcsó bravurral készült képét dicsérték, mosolygott. Vannak emberek, akiket már-már titokzatos kapcsolat füz valami öreg csavaros irónhoz, vagy obsitolt és céltalan pénztárcámosolyt, amely mint egy testrész hozzátartozott és egyre jobban ellentétben volt mindennel, ami körülötte történt. És ez a „könnyelmü festő“ most gyüjteményes kiállítást rendez a Mária Valéria-utcai kiállítási szalonban. Jó két teremre való képet állit ki s ahogy végigjárja az ember a termeket, mindennek kiderül — az ellenkezője. Kiderült, hogy a lézengő bohém titokban keményen dolgozott, a könnyed skiccek kulisszái mögött nagyméretü, elmélyült olajképeket festett. Kiderült, hogy *Diener-Dénes művész*. A kifejezésnek abban a mélyebb értelmében, amelyben a festő is csak rész az egészben. Az egészben, amelyben a többi részt inkább csak sejteni lehet, mint jellemezni. *Diener-Dénes* szinektől zsongó, a festőiség legdelikátabb finomságait megszólaltató képei még azokat a művészeket és beavatott műértőket is meglepték, akik már régen sokat vártak a „léha“ piktortól. És csakugyan, ezzel a kiállitással felzárkózott a legelsők, a legjobbak közé. Márka lett. Felfedezték. Azóta zavartan, majdnem ijedten mosolyog. Mint a gyerek, akire ráijesztettek. *(m.)*

földi árut kötelesek vásárolni. Külföldi árut pedig csak külön engedéllyel szerezhetnek be.

N.U.937 I
13

n is bevezetik

ás munkaidőt

KÉT KIÁLLÍTÁS

A hosszú ideig Párisban élő *Diner-Dénes* Rudolf pasztelljeit és vízfestményeit mutatja be a *Tamás-Galériában*. Szépen elrendezett, gondosan kiválogatott anyag beszél a termő évekről. A franciák vállán nőtt naggyá, de stílusának alakulásai során megtalálta a saját mondanivalóját. Alapjában a színesség mestere, virágos csendéletei (2., 15.) erről tanuskodnak. Elvarázsolt, hallgatag szajnamenti, párisi utcái finoman egybemosott színeikkel fognak meg. Különösen szép a hullámos, lendületes Pont-Neuf. Jól beállított domboldala (3.) és a marneparti rész a csöndes élet lehelletét árasztja. Itthoni képei közül a mélybe futó Szentendrei-utca (27) kifogástalan. Párizsi tusrajzai mellett bemutatja vízfestményeit is, itt azonban a könnyű játékosság (21.) nem tud megragadni. A Tamás-Galéria másik kiállítója, *Forgács-Hann* Erzsébet, érdekes ólomszobrokkal szerepel. Pontosan kidolgozott fejszobrai mellett vázlatosan felrakott tanulmányai izgatott, rendkívül kulturált tehetségre vallanak, aki mer keresni, ha tétovázva is.

Pogány Margit festőművész Andrássy-úti műtermében állította ki elmult éveinek gazdag termését. Régóta nem hallottunk róla, elvonultan élt és dolgozott nagybányai és párisi élményeiből. Olajfestmények és apró pasztellek zsúfolt változatosságban töltik meg a termet. Embercsoportjai, a dolgozó nép köréből vett életképei a kitünő megfigyelőt állítják elénk. Színei ujjongók, de sohasem a játék kedvéért. Pasztelljei is erről tanuskodnak. (V—ó)

Diner Dénes Rudolf

M. N. 942. IV. 18

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Diener Dénes Rudolf

Est, 1932. I. 10.

— **Festőavatás Fränkelnél.** Nem egészen ismeretlen ugyan *Diener-Dénes* Rudolf neve, hat-hét év óta felbukkan néha egy-egy képe valamelyik kiállításon, anekdótákban is szerepel olykor egy jó mondása kapcsán, de tulajdonképpen csak most ismerjük meg őt mint festőt, első gyüjteményes kiállításának harminchat képéből. Sokáig hányódott ez a művész itthon és Párizsban, ahol a nyomorúságnak gazdag változatain ment keresztül, amíg vére újra hazavetődött és beállt a szentendrei művészkolóniába. Párizsban is, itthon is a jó művészek jó képeiért rajongott, csillogó szemmel, lelkesen agitált mindenért, amit ő jónak tartott s ami legtöbbször meg is érdemelte ennek a lelkes embernek rajongását. Az volt az ő iskolája, mialatt évekig nem vett ecsetet a kezébe, hogy nézte, tanulmányozta a mesterek műveit, a mestermüveket. Így történhetett meg aztán, hogy most egy kész, érdekes és nagyon értékes festő áll előttünk, egy bámulatos színesen látó művész, aki minden érzését, minden hangulatát, egész lelki világát s világfelfogását színekkel mondja el. Ma még szomorú egy kicsit, de érezni lehet, hogy szeme elől el fog tünni a ködfátyol, amely látását elhomályosítja s amely nem engedi vásznain villogni az örömet, hogy olyan szép színes a világ, mint amilyennek ő látja. Az öröm vakmerősége hiányzik ezekről a szép bánatos képekről. A művész kedves öngúnnyal azt mondja, hogy azért szomorúak a képei, mert festés közben mindig arra gondol, mennyivel nagyobb nála Rembrandt. Igen, Rembrandt, Tizian, Lionardo és társaik nagyon nagyok, óriások. De ők nem zavarják az élőket, ők napok, csillagok, üstökösök, bolygók s bizony nem méricskélik a mi eredményeinket. Ne zavarja a művészt az óriások árnyéka, ő csak rajongjon s dolgozzon oyan lelkesedve, mint a fehérhajú fiatal Diener-Dénes, aki irgalmatlanul sokat nyomorgott, hogy végre festő lehessen. Igazi művész lett belőle, ennek a szenvedélynek egész regényességével és nemes nagyravágyásával. A művészeti esztétikusok essenek neki munkájának, kritizálják, elemezzék, osztályozzák, mi gyönyörködünk benne és örülünk neki. *(ks.)*

Két festő

Diener-Dénes Rudolf

Meglepetés a Mária Valéria-utcai szalonnak ez a kiállitása. *Diener-Dénes Rudolfról* mindig az volt a meggyőződésünk, hogy tehetséges festő, de tulságosan keveset szerepelt, semhogy igazi egyéniségét és értékeit megismerhettük volna. Ha emlékezetünk nem csal, most szerepel először nagyobb, önálló kiállitással és végre azt is megtudjuk, hogyan *fest*, nemcsak annyit látunk, hogyan *szokott* néha festeni. Itt van a meglepetés, — egészen jó és komoly értékek meglepetése. Nem mondjuk, hogy mint *egyéniség* volna különösebben meglepő, de „egyéniségekből" amugy is épp elég volt az utóbbi években. Kissé a francia *Bonnard* és erősen a magyar *Czóbel* hatása érezhető Diener-Dénes festőiségében, ha csipősek akarunk lenni, azt mondhatjuk: igy festene Czóbel, ha igényt tartana rá, hogy tessenek a képei. Tőle azonban csak annyit lesett el Diener-Dénes, amennyi igazán jó benne: a gazdaságos festői kifejezést, amelyhez azonban hozzátanulta Bonnard derüs és közvetlen látását, nemes izlését, kompoziciójának egészséges egyszerüségét. Persze, szineiben sokat ad önmagából is, — ha szinekről elmondható, hogy „elmések", akkor Diener-Déneséi azok. Van egy festménye, a *Tea*, amely az utóbbi évek legjobb és legfinomabb magyar képei közé sorozható, annyira leszürődött értékek, annyira érett és tiszta festőiség nyilatkozik meg benne. Tájai, csendéletei közt is sok komoly munkát látunk, *Stoppoló nő* cimü képe a meglátás frisseségében, a mozgás egyszerü életében, egyike a kiállitás legszebb képeinek.

Diener Dénes Rudolf

Pesti Napló 1937. I. 10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 FEB. 2

Diener Dénes Rudolf

1021

A Magyar Nemzet galériája

Diener Dénes Rudolf rajza. A művet a festő születésének 80-ik évfordulója alkalmából közöljük

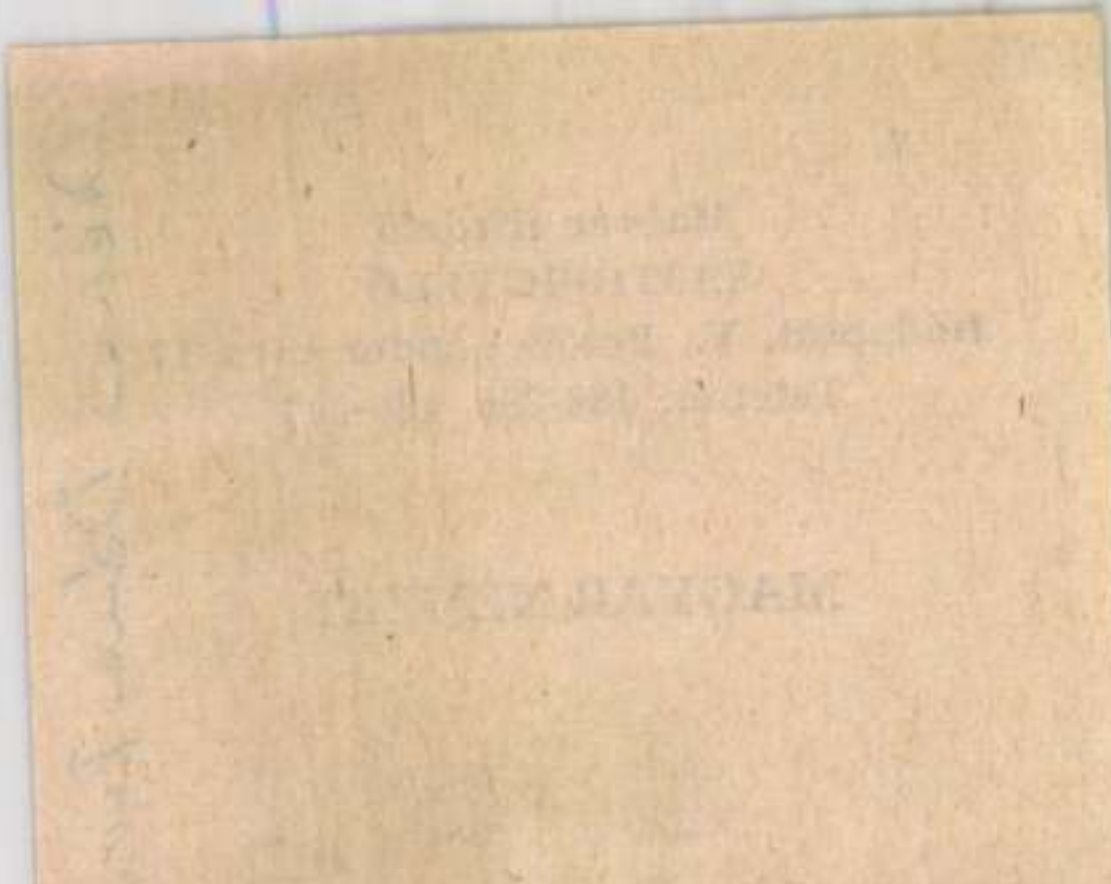

Nyodrjja
suth Könyv
az 1918-as
gári demok
ról írt m
„őszirózsás"
első népköz
nek egyedü
dolgozása s
nyos összef

Pénteken
a San Remo
szombati dö
közül a hét

sok
este
lőtt,
lves
ogy
ldig
gül
köl-
atot
tági
ön-
ed-
beri
a

wwwvi világsla-
ger jelöltet: „Cigánylány", énekli Boby Solo és Iva Zanicchi; „Távol a tekintetektől", énekli Sergio Endrigo és Mary Hopkin; „A szerelem játéka", énekli Caterina Caselli és Johnny Dorelli; „Egy órával ezelőtt", énekli Fausto Leali és
Tony Del Monaco; „Nézd, kis-

bennünket munka regyelmezettségéből. Sőt, meghitté teszi a nyilvános szereplés amúgy is egy kicsit hivatalos viselkedését, s éppúgy feloldja a magatartás feszességét, mint, ha egy fodrásznál frissen készült, agyoncirkalmazott frizurából elszabadulna egy természetes, makrancos tincs. A tévészereplés még a hivatá-

Diener -Dénes Rudolf

M.934.X.14.
N.U.934.X.14.

M. NU. 934. X. 14.

MŰVÉSZET

Diener-Dénes Rudolf és Götz B. Ernő kiállítása

A *szépművészeti kiállítások* Mária Valéria-utcai helyiségében két jól ismert festőnk lép közönségünk elé. Mindketten szerelmesei a szinességnek, de más és más festői kulturára támaszkodnak. *Diener-Dénes* Rudolf, aki művészeti tanulmányait Ferenczy Károlynál kezdte és később hét évig Párisban élt, a francia festészetnek amaz irányához igazodik, mely Cézanneból indult ki. Régebbi képein, különösen egy szépen sikerült csendéleten ez a hatás igen erősen jelentkezik. Ujabb és már idehaza készült festményei kevésbé sulyos fogalmazásban adják szines festői élményeit, lágyabbak, világosabbak, olvadékonyabbak. *Götz* B. Ernő, aki Hollósy Simon növendéke volt, inkább az ujabbkori müncheni festészet talaján áll, ami különösen virágábrázolásain figyelhető meg, de még inkább egy világos szinekből összerótt szinfantázián, amely egy vén diák borgőzös hangulatából alakit ki sejtelmesen kavargó álomképet. Széles ecsettel felvázolt virágcsendéletek mellett két téli tájképet láthatunk tőle, melyeken — némi grafikus hajlandósággal — a legjavát adja tehetségének.

Giovanni Amerikába utazik.

A Royal Orfeumban vendégszereplő világhirü magyar artista, *Giovanni*, két hét mulva Amerikába utazik. Az artista a newyorki Colosseumba szerződött, ahol november 15-én kezdődik a szerződése.

Veres gyermekfénykép-specialista, Dorottya-u. 1.

* **Plank Bella dr.** táncmester ma, vasárnap

TELEFON 95-33

GÄRTNER ÁGOSTON

ELECTROTECHNIKAI CIKKEK RAKTÁRA

BUDAPEST,

V., WURM-UTCA 3. SZAM.

TELEFON 95-33

Miaváig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta; dr. Dékány Lajos tiszapolgári lakosnak a debrecen-hajdunánási helyi érdekü vasut Hajdu-Böszörmény állomásától a tiszapolgár-nyiregyházai h. é. vasut Tiszapolgár állomásáig s folytatólag Tiszapalkonya, Sajószöged, Nagycsécs, Poga, Onod, Sajópetri, Sajólád és Alsózsolca községek határain át a m. kir. államvasutak Miskolc állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a jelen rendelet keltétől számitott további egy év tartamára megujitotta, azzal a megszoritással, hogy a vasut csakis a gőzmozdonyu üzem alapul vétele mellett tervezhető; Szücs Elemér főerdész, nagyenyedi lakosnak a m. kir. államvasutak tövis-gyulafehérvári vonalszakaszának egy alkalmas pontjából kiágazólag Vajasd, Alsó Gáld, Krakkó, Borosbocsárd, Magyarigen és Sárd községek érintésével a gyulafehérvár-zalatnai h. é. vasut Sárd-Magyarigen állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú gőzüzemü h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Villamos vasut Rákosszentmihályon. A rákosszentmihályi lóvasut villamos üzemre leendő átalakitásával kapcsolatos vágány áthelyezések közigazgatási bejárását f. é. december 12-én tartották meg Dessewffy Aurél ministeri segédtitkár vezetése alatt.

A kelenföld—győri második vágány 131 kilométer hosszban már elkészült. Most 150.000 korona költséggel Szaár megállóhelyen, továbbá Bánhida, Szentjános és Győr állomásokon átalakitások és ujjáépitések kerülnek majd kivitelre.

A nagykanizsa—letenyei vasut ügyében f. é. december 2.-án az érdekeltek jól látogatott értekezletet tartottak. Az engedményesek képviseletében Pallós Ignác budapesti vállalkozó ismertette a vasut terveit és annak jövedelmezőségét. A jelenlevő érekeltség kedvezően fogadta a jelentést és kilátásba helyezte a kért támogatást.

A losonc—gácsi vasut épitése befejezést nyervén, a mütanrendőri bejárás Marzsó Károly főfelügyelő vezetése mellett f. é. december hó 20.-án fog megtörténni. Az épitést Pallos Ármin budapesti vállalkozó cég végezte.

Körvasut épités Szegeden. Balogh Lajos, Niedermayer Antal, dr Kern Lajos és dr Wegmann Ferenc szegedi lakosok egy körvasut kiépitését tervezik, mely 3 fővonalból és a szükséges összekötő vonalakból állana és az egész város területét kötné össze. A vonal teljes hossza 133 kilométer lenne s épitési költségei 1.562·000 koronával vannak előirányozva. Ha a város 75.000 kor. évi kamatjövedelmet biztositana az engedményeseknek, akkor a financirozás keresztülvitele nem ütköznék nehézségekbe.

A németbogsán-resicai vasut engedélyező tárgyalását 1906. november 28-án tartották meg a kereskedelemügyi ministeriumban. A Szab. osztrák magyar államvasuttársaság tulajdonában levő resica-németbogsáni iparvasut jelenleg keskeny vágányú és ezért a tervezett oravica-zsidovini vasut kiépitése esetére szükséges, hogy e keskeny vágányú vasut is rendes nyomtávúra alakittassék át a végből, hogy a társaság aninai és resicai bányáinak és műveinek csereforgalmát gyorsabban bonyolithassák le. Resicabánya a feldolgozandó vasércet a moravicai vaskőbányákból kapja. Hogy a vasercek átrakás nélkül legyenek szállithatók, a Vaskőből kiinduló keskeny vágányú vasut továbbra is fentartandó és a németbogsán-resicai keskeny vágányú bányavasut rendes nyomtávú vasuttá alakitandó át olyképen, hogy azon egy harmadik sinszál segélyével rendes és keskeny nyomtávú járóművek közlekedhessenek. A bányavasut átalakitását, a költségre való tekintettel, akként tervezik, hogy a létező keskeny vágányú vasut alépitménye lehetőleg változatlanul maradjon. A vasut épitési tőkejét 2.520,000 koronával hozta javaslatba a bizottság; de ebben az összegben a németbogsán-resicai keskeny vágányú vasut megváltási költsége nem foglaltatik benn. A pálya 19·7 km. hosszú s igy az épitési költség kilométerenként 127,919 korona. A vasut előmunkálati engedélyese Pallós Ármin vállalkozó.

A diósgyőr—alsóhámori vasut közigazgatási bejárása Török Emil budapesti mérnök, engedményes kérelmére f. é. december hó 20.-án fog megejtetni. A bejárás vezetésével Adám Géza ministeri titkár van megbizva.

Lóvasut épitése Nagy-Goricán. Nagy-Gorica község előljárósága és az uj-cice-i gyárvezetőség Nagy-Gorica állomástól Uj-Ciceig cca 2 km. hosszu keskeny nyomtávu lóvasutat épitenek. Az épitési munkálatokkal Hribár nagygoricai cég van megbizva. Az épitési munkálatok már oly előrehaladottak, hogy 2 hónap mulva a vonalat átadják a forgalomnak.

A rózsahegy—korytnicai vasut engedélyokiratát a kereskedelemügyi minister a napokban adta ki. Ezen engedélyokirat erejénél fogva dr. Ormai József kir. tanácsos és Angyal István engedélyt kaptak arra, hogy a cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut Rózsahegy állomásából kiindulólag Oszadán át Korytnicáig vezetendő keskeny nyomtávu vasutat, valamint az annak tartozékaként egyfelől Rózsahegy—papirgyár rakodó megállóhelyből kiágazólag, a rózsahegyi papirgyár udvarára, másfelől Podszuha rakodómegállóhelyből kiágazólag, a Revuca patak partján levő s Rózsahegy város tulajdonát képező farakodó-telepre vezető iparvágányokat megépitsék. Az engedélyezett vasut megépitéséhez az üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 1,663.000 koronában állapittatott meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyesek 228.300 koronát tartoznak forditani.

Uj vasut a Székelyföldön. Az Ágostonfalvától Ojtozon át Soósmezőig s a már Romániába eső Ojuescig engedélyezett vasutvonal lejtmérési munkálatait már teljesen befejezték. Ezek szerint a magas hegyvidéken 3 nagyobb szabásu alagut vált szükségessé.

Vizépitészet és szabályozás.

Az alsó-kucskai dunai szakadópart folytatólagos biztositása és az apatini alsó partvédezet meghosszabbitása végett létesitendő munkálatokhoz szükséges 95.250 kéve rőzse szállitásának, 7210 köbméter első és 12628·19 köbméter másodosztályu kő szállitásának és beépitésének vállalatba adása céljából a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál f. é. december hó 10 én árlejtést tartottak. Ajánlatot tettek:

a kőanyagra: Mellyes Belizár és társa (Budapest) I. oszt. 7·20 kor. II. oszt. 6·20 kor., Magyar épitő részvénytársulat I. oszt. 6·45 kor. II. oszt. 5·65 kor., Roheim Károly és fiai (Zombor) I. oszt. 8 kor. II. oszt. 6·30 kor., Blau Rezső (Mohács) I. oszt. 8 kor. II. oszt. kőre 6·60 koronával;

a rőzseanyagra: Spitzer Jakab (Bezdán) 51 fillérrel, Blau Rezső 48·5 fillérrel kévénként.

Az ajánlatokat döntés végett a földmivelésügyi ministerhez terjesztették fel.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Telekfeltöltés. A dohányjövedéki központi igazgatóság a Budafoki uton fekvő 14778 négyzetöl kiterjedésü telket feltölteti és az ennél előforduló mintegy 40.000 m³ földmunkának vállalatba adására árlejtést hirdetett. Az ajánlatok benyujtási határideje 1907. év január hó 18. napjának d. e 11 órája.

Kövezet javitási munkák. A székesfőváros tanácsa árlejtést hirdetett az 1907. év folyamán az I—X. kerületekben végzendő kövezetjavitási, uj járdarakatási, kisebb uj átkövezési és utrendezési, valamint keramitburkolat javitási munkák vállalatba adására. Pályázati határidő f. é. január hó 11-ik napjának d. e. 11 órája.

A vidéken.

Kavics szállitás Somogy vármegye th. utaira. Somogy vármegye alispánja lapunk mai számában árlejtést hirdetett a th. közutakon az 1907. és 1908. években anyagcsere folytán szükségessé vált kavicsszállitás biztositására. Pályázati határidő f. é. december 28-ik napja.

A Tiszalökön emelendő járásbirósági épület felépitésére Kallós Adolf és Koch Richárd budapesti épitőmesterek tették a legelőnyösebb ajánlatot 104.248 kor. 55 fillér vállalati ár mellett. Az ajánlat jóváhagyás végett felterjesztetett az igazságügyministeriumhoz.

Kavics szállitás Szilágy vármegyében. A Szilágy vármegyei törvényhatósági utakon az 1907—1912. években eszközlendő kavicsszállitásra a vármegye alispánja ujabbi versenytárgyalást fog kitüzni, mivel az első izben megtartott árlejtés nem vezetett kedvező eredményre.

A szegedi városi gőzfürdő átalakitása. Privary Ferenc v. gépészeti felügyelő elkészitette a városi gőzfürdő átalakitására vonatkozó terveket. A tanács foglalkozott a tervekkel és ugy határozott, hogy azokat, valamint a gőzfürdő épitésének eredeti terveit együttesen felterjeszti a földmivelésügyi ministeriumhoz. A tanács arra kéri a földmivelésügyi kormányt, hogy e tervek alapján a ministerium szakosztályával készittesse el a városi gőzfürdő átalakitására vonatkozó terveket.

A szegedi dohánygyár kibővitéséro szolgálandó területnek mintegy 126.327·96 m³ földfeltöltési munkáira a m. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság árlejtést hirdetett. Pályázati határidő f. é. január hó 19.-ik napjának d. e. 11 órája.

Községház épités Marikón. Marikó község (Trencsén m.) 19586 kor. 26 fillér költségelőirányzattal községház épitését határozta el. Az épitési munkákat még a tél folyamán vál-

Kartellen kivüli parket

gyári raktár.

Politzer és Oklejszky

Budapest, VII., Bethlen-utca 14. sz.

Elvállal mindennemü parket- és padozati munkákat.

Aszfalt-parket különlegesség. Telefon 61—92.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG olcsóbb a mésznél, fagymentes, szintartó, kőkemény, plasztikus.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

lalatba adják, hogy az épitkezés tavaszszal megkezdhető legyen.

A szatmári városi szinkör felépitése ügyében megtörténtek az összes előkészületek arra, hogy március havában az épités megkezdhető legyen.

Uj téglagyár Palánkán. Danubius téglagyár cég alatt egy mészhomokkőtéglagyár van alakulóban, mely már kora tavaszszal megkezdi müködését

Villamos világitás Adán. Ada község képviselőtestülete megkötötte 50 évre a szerződést a Ganz gyárral a villamos világitás berendezésére s 300 (16 gyertya fényü) izzólámpáért és 6-iv lámpáért, évenkint 9000 koronát fizet.

Pályafelüljáró Kisujfalu állomáson. A budapest-marcheggi vonalon a Kisujfalu megállóhely mellett levő 3 pályaszinbeni utátjáró kiküszöbölése céljából pályafelüljárót épitenek. A pályafelüljáró falazott ellenfalakkal és vasbeton szerkezettel épül, két vágánynak megfelelő szabványú nyilással. A pálya jobboldalán 6 m. koronaszélességgel a Bátorkeszi felé vezető uthoz csatlakozón utszabályozás létesül. A pálya baloldalán ugyancsak 6—6 m. koronaszélességgel a felüljárótól jobbra és balra szintén utszabályozás készül. A pályafelüljáró létesitésével kapcsolatosan a 114. sz. őrháznál lévő megállóhelyet akként alakitják át, hogy a két vágányt széthuzzák, azokat sodronykeritéssel elválasztják egymástól és a pálya mindkét oldalán váróhelyiségeket létesitenek.

Beregszász város villamos világitása. Beregszász város villamos világitására 8 ajánlat érkezett be, melyeket mérlegelés és véleményadás végett szakértőnek adtak ki. A szakértő jelentését megtette s a Siemens és Schuckert müvek ajánlatát nyilvánitotta legelőnyösebbnek. A bizottság vizsgálva a véleményt ugy találta, hogy a szakvéleményben tévedések mutatkoznak s ennélfogva annak helyessége iránt kételyek merültek fel, de másrészről a Ganz-féle villamossági részvénytársaság által a közvilágitásra ajánlott 40 gyertyafényü lámpákat sem találtak olyan könnyen elejthetőnek. Egyhangulag abban állapodtak meg tehát, hogy mielőtt az ajánlatok között választanának, a főkérdésekre nézve magánuton más szakértők véleményét is ki fogják kérni.

Villamos világitás Homonnán. Homonna város gr. Andrássy Sándorral megállapodott a villamos világitás berendezése. tárgyában. Legközelebb a képviselőtestület véglegesen fog határozni a világitás berendezése ügyében.

A sóshartyáni róm. kath. templom épitése befejezést nyert. Az épitést Szegő Lajos b.-gyarmati épitész végezte.

Utépités Somogy vármegyében. A beruházási hitel terhére Somogy vármegyében kiépitendő uthálózat közül a ráksi—mernyei utra nézve a szerződés a vármegye törvényhatósága részéről Krausz és Weisz siklósi vállalkozókkal 5% felülfizetés mellett megkötttetett.

Közvágóhid épités Hódmezővásárhelyen. Hódmezővásárhely város legutóbbi közgyülése véglegesen elhatározta a régen tervezett közvágóhid felépitését. A vágóhidat 4621 négyszögöl területen a susáni rakodó földön tervezik. Az épületekre 84758 korona; a gépészeti berendezésre, gőzüzemre, hütőkamrával 54898 korona és egyebekre 5344 korona szükséges. Ez összesen kikerekitve 145 ezer korona. Fedezetére van a konverziós kölcsönből 100 ezer korona; a többit az egyéb alkotásokra felveendő kölcsönnel együtt — a pénzpiac javulásakor — veszi fel a város, addig 4·25 százalékra a város más alapjaiból veszi kölcsön. A gépészeti berendezések szállitására a Nicholson gyár kapott megbizást.

Postaépület épitése Szekszárdon. Szekszárd város tanácsa azzal a tervvel foglalkozik, hogy megveszi az özv. Martin Ferencné tulajdonát képező Széchenyi-utcai házat és annak helyébe megfelelő bérösszeg ellenében a posta- és táviróhivatal, ugyszintén a csendőrség elhelyezésére alkalmas épületet épittet. Az erre vonatkozó terveket és költségvetést Diczenty László épitész már elkészitette.

Gyalogjárók épitése Kondoroson. Kondoros békésmegyei község képviselőtestülete e hó 14-én tartott képviselőtestületi ülésén a község utcáinak beton gyalogjárókkal való ellátását határozta el. Erre a célra mintegy 5000 négyzetméter területet számitva 36,000 korona költséget irányzott elő.

Szabadka város th. utainak kiépitése. Szabadka város közgyülése a majsai th. utnak 3·00 km., a párhuzamos th. utnak 0·980 km., a zentai th. utnak 3·00 km., a zombori th. utnak 0·925 km., a bajai th. utnak 1·5 km., az ó-kanizsai th. utnak 1·640 km., a csantavéri th. utnak 4·7 km., a topolyai th. utnak 4·540 km., a pacséri th. utnak 1·00 km., a szlavci th. utnak 1·00 km., a halasi th. utnak 3·00 km., összesen 25·286 km. hosszban való müuttá épitését elrendelvén, a város polgármestere a helyszini bejárás időpontjául 1907. év január hó 3—12. napja tüzte ki.

Városház épités Szigetvárott. Szigetvár nagyközség képviselőtestülete elhatározta, hogy uj városházat épittet. Ugy tervezik, hogy az összes állami és megyei hivataloknak az uj városi székházban biztositanak megfelelő helyet. Az uj városi székház monumentális épületnek készül, két emeletre tervezik.

Szobránc fürdő kiépitése. Szobránc fürdőt a gróf Török családtól Sztáray Sándor gróf vette meg. A fürdő a modern követelményeknek megfelelően lesz átalakitva, ujabb épitkezésekkel bővitve.

Intézeti ház épitése Gyöngyösön. A gyöngyösi kereskedelmi és gazdasági bank r. t. az intézet céljaira székházat épittet, melynek épitési munkáit árlejtés utján biztositja. Az ajánlatok, melyek az összes munkára, egyes munkacsoportokra, vagy munkanemenként külön teendők, 1907. évi január hó 15.-éig nyujtandók be a bank igazgatóságához.

A debreceni vizvezeték táplálására szolgáló 10 artézi kut furási munkáival a város tanácsa Törs és Ormai budapesti céget bizta meg 350.000 korona vállalati árban és vele a szerződést már meg is kötötte.

Iskola épités Zomborban. Zombor város törvényhatósága elhatározta, hogy a kereskedelmi iskola államositása esetében az épitendő polgári fiuiskola számára telket, teljes iskolai felszerelést és 200.000 korona készpénzt ajánl fel.

Arad állomás villamos világitási berendezésének bővitése. A m. kir államvasutak igazgatósága árlejtést hirdetett Arad állomás villamos világitási berendezésének bővitésére. Pályázati határidő 1907. évi január hó 16. napja.

Kántorlakás épitése Mélykuton. Bács megyei Mélykut községben uj kántorlakás épül, melynek munkálataival Szingen Károly bajai épitész van megbizva.

Gyárépités Fiuméban. E hó 13-án tartotta Fiuméban a Forgalmi bank rt. helyiségeiben alakuló közgyülését az Agricola Első Fiumei Mütrágya és Vegyi Ipar Rvt., melynek alapitói egyrészről a Milanóban székelő és Olaszországban általánosan ismert Unione Italiana Egyesült Olaszországi Mütrágya és Vegyi Ipar gyárak, másrészről a Forgalmi bank rt. Fiuméban. A részvénytársaság székhelye Fiume, ahol a gyár épitését már a legközelebbi időben megkezdik. Az alaptőke egyelőre 700.000 korona.

Gyáralakulás Fiuméban. Fiumei és trieszti tőkepénzesekből, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a trieszti kereskedelmi bank bevonásával vállalat alakult nagy gyár épitésére, mely növényolaj előállitásával fog foglalkozni. Az épitési munkálatokat nyomban megkezdik és még az 1907. év folyamán be is fejezik.

Fővárosi hirek.

A középitési bizottság e hó 14-én Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A napirend első pontja Szabó József amaz inditványa volt, hogy a kövezési munkálatokra vonatkozó árlejtéseket ne a nyár folyamán, hanem télen tartsák meg, hogy a város olcsóbban juthasson a munkához. A mérnöki hivatal kimutatta, hogy eddig is ilyen irányban működött. Ezután elhatározta a bizottság, hogy ajánlani fogja a közgyülésnek, hogy az Erzsébettér keritését bontassa le és egy félméter magas keritést csináltasson a mostani helyébe. Devecis Ferenc müszaki tanácsos nagyszabásu tervet készitett a III. Zsigmond-utcán a Császárfürdőtől egészen a Kavics-utcáig terjedő rész 15 ölre való kiszélesitéséről. Ez az utcarész ma 5—6 öl széles s az állandó rendezési terv szerint tiz ölre van tervezve a kiszélesités. A müszaki tanácsos egyuttal javasolja, hogy a Zsigmond-téren levő Szentháromság tere a fővárosra telekkönyveztessék. Ez utóbbi terv ellen Stein Péter ottani háztulajdonos tiltakozást nyujtott be, amely azonban minden jogi alap hiányában figyelemre sem méltatható. A bizottság elfogadta Devecis tervét.

Uj müegyetemi tanár. Őfelsége a vallás- és közoktatásügyi minister előterjesztésére dr. ifj. Szily Kálmánnak, a budapesti József müegyetem magántanárának, a müegyetemi nyilvános rendkivüli tanári cimet adományozta.

Kitüntetési jelvények szállitása. A m. kir. honvédség részére szükséges 200 drb. mesterlövész kitüntetés szállitásával a f. é. november hó 5-én tartott árlejtés alapján a honvédelmi minister Lendvay Zsigmond lajtaszentmiklósi paszománygyárost bizta meg 2 kor. 54 fillér egységáron 3048 kor. vállalati összeg mellett.

Papir, irodaszerek és nyomtatványok szállitásával a m. kir. állami számvevőszék a f. é. december 1.-én tartott árlejtés alapján a Rigler József Ede részvénytársaságot bizta meg.

Keritési acélpánt és szegek szállitása. A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége részére az 1907. évben szükséges

TURUL
borotvaélesitő kenőcs még a tompa borotvát is élesre feni 1 doboz ára 40 fill. — 60 fill. előleges belküldésénél bérmentve. — Magyar gyártmány, magyar találmány. — Köszörülések a legfinomabb kivitelben 1 kor. — Rendes borotvák 2 és 3 kor.; önborotválók 4 és 6 kor. és minden egyéb szakbavágó cikk.
MAGYAR MŰKÖSZÖRÜLŐ ÉS ACÉLIPAR VÁLLALAT. Budapest, VII P. Rákóczi-ut 34.

DIENER-DÉNES RUDOLF MŰVÉSZETE

Diener-Dénes* behízelgő, de magas szándékú, mert felszínes anyagiasságot kerülő művészetének nem egy vonása még ma is számbavehető további fejlődést ígér. Hisz eddig a fokig is jó néhány változással ért. Nemcsak technikai eljárása módosult

* Született 1889 jan. 28-án Nyíregyházán. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán *Ferenczy* Károly vezetésével kezdette meg. (1910–1913, megszakításokkal.) 1914–1916-ig önállóan képezte magát. 1916-ban hosszabb időt töltött Bécsben, a régi mesterek tanulmányozásával. 1917-ben a kecskeméti művésztelepen működött *Iványi-Grünwald* Béla mellett. 1924–1931-ig Párizsban tartózkodott, időnkint a *Grande Chaumière* szabadiskolát látogatta, leginkább azonban a XIX. és XX. századi francia művészet alapos megismerésére fordította idejét. Egy évet Bretagne-ban is töltött. 1931 óta Budapesten, s nyaranta Szentendrén lakik. Legelőször *Rózsa* Miklós mutatta be egy tájképét a Művészházban (1911). Azóta, több-kevesebb képpel, rendszeresen részt vett a budapesti kiállításokon. (Művészház, Műcsarnok, KUT, Nemzeti Kiállítás.) Gyűjteményes kiállítással szerepelt 1914-ben és 1917-ben a Nemzeti Szalonban, 1918-ban a „Ma" kiállításán, 1924-ben a Belvedere-ben (100 képpel), 1925-ben Kölnben és Párizsban, 1931-ben az Ernst Múzeumban, 1933-ban és legutóbb 1937 januárjában a Fränkel-szalonban. Képeket szerzett tőle a Szépművészeti Múzeum, a Fővárosi Képtár és több neves magángyűjtő. A Képzőművészek Új Társaságának (KUT) törzstagja.

Diener-Dénes Rudolf művészete
Magyar Művészet, 1937. XIII. évf. 2. 37–46. lap
Aláírás: Oltványi-Ártinger Imre
Másodközlése franciául: Nouvelle Revue de Hongrie, 1940. szeptember, 233-236. lap.

1 „Még nem hallom a pacsirtát,
Mely tavaszról zengve hírt ád
S égbe fúrja énekét;"
Arany János: *Kies ősz*

az idők folyamán, nemcsak gyakorlati ügyessége tökéletesedett fokozódó mértékben, hanem szakasztott olyan komoly edzésen esett át ízlése és egész festői felfogása is. Nem mintha lelkének idegen területekre csapott volna valaha is át. Jóllehet látta a tízes és húszas évek minden festészeti forradalmát, s bár mindig az élen haladó művészek baráti köréhez tartozott, rajta alig fogtak a pusztán divatos áramlatok. Nem is ezek fejlesztették, hajlították művészetét, hanem a megállapodott, nagy egyéniségek. Áhitatos tisztelettel közeledett műveikhez, belőlük merített erőt, s rajtuk fellobbant lelkesedése termékenyítette meg a maga alkotóerejét is. Önbizalma, mely gyakorta hagyta cserben, az ő révükön tért vissza. De kellettek ezek az impulzusok tétlen merengésre való nagy hajlamának is. Nélkülük könnyen játékosra fordulhatott volna tehetsége, mely amúgy sem bírja a folytonosan feszült és felelősséges munkát.

Ferenczy Károly tanítványaként indult meg pályáján, ez a nagyszerű mester azonban nem hatott rá. Csodálta, szerette, de akkori eszményképe egy korábbi művész volt. Első tájképei, főképp erdőrészletek, magános fák, sötétbarna és sötétzöld színükkel, festői szemléletükkel erősen emlékeztetnek *Paál* Lászlóra. Paál festményeinek hangulatából, ha színeiből már nem is, máiglan is felhőzik valami Diener-Dénes képein s a franciás, de magyarosan borongós mesterhez változatlanul erős érzelmi szálak fűzik. Közösködnek az ábrándozó meghittség szeretetében.

Paál mellett *Goya* volt a másik sugallója. Arcképeinek és önarcképeinek feketéi, égetett sziénái és okkerei Goya-emlékekkel voltak terhesek, s a nagy spanyolra utalt a festmények lelki magatartása is. Utóbb, a húszas évek elején néhány képből megismerte *Cézanne*-t és *Renoir*-t. Hatásukra szinte átmenet nélkül tűnt el minden eddigi befolyás, hogy egy állandó szerelem, a francia művészeté, váltsa fel.

Itthon csak ízelítőt kapott a modern francia mesterekből. Párizsban azután, ahol éveken át tetszése szerint merülhetett bele a francia festői szellem varázsába, új élményei olyan súllyal nehezedtek rá, hogy hosszabb ideig alig is mert festeni. Állandóan a *Louvre*-t és a *Luxembourg*-t járta, s mint maga mondja: „Itt világosodott meg előttem a klasszikus művészet, itt értettem meg az impresszionizmust, s itt szerettem meg egész életemre *Cézanne*-t és *Renoir*-t." Kétségtelen, hogy művészete valóban Párizsnak köszönhet legtöbbet. Rajzai, melyek ott készültek, legkomolyabb tanulmányai. Pasztelljei világosak, színesek, s noha szertelenek és ötletszerűek, olyan tanulságok rejlenek már bennük, melyek egyenesen mai képeihez vezetnek. Festményei, amikor végre hozzá tudott látni a festéshez, mély szürkékben gazdagok, lassanként azonban kivilágosodnak, habár megőrzik mélabús tompaságukat.

Párizsi képeinek száma alapjában igen csekély. Franciaországi benyomásai alól csak akkor szabadul fel, amikor hétévi távollét után ismét hazakerül. Itthon tömörülnek élményei olyan emlékké, mely bár mélyről és állandóan hat, mégsem gátolja már eredeti alkotóképességének kifejlődését. Változatlan ma is megvesztegető franciás ízlése és romlatlan, a nemes példákból átvett mértékérzése. Még nemegyszer felvillannak képein *Cézanne*-, vagy áhitott *Renoir*-taglejtések, de lényegében már csak a maga vérmérséklete és a maga látása irányítja. Rokonítani őt azonban az általános szellemiségen kívül, amely természetesen símul a francia hagyományhoz, talán leginkább *Bonnard*-ral lehetne, főként alakos képeinek dekoratív bája révén.

Nincs ma festőnk, akinek művészetére számos ok miatt annyira illenék az *impresszionizmus* jelző, mint Diener-Dénesére.

Az a vágy, hogy tökéletesen megértse az életet és a világot, senki művészből sem irtható ki, de benne ez a vágy nem nyugtalanító nagyotakarás, csak árnyékban szunnyadó virág. Számot vetett azzal, hogy nem terjedelmes képzelete a legnagyobb dolgok világos fogalmához aligha tudna közelférkőzni. Műveivel tehát olyan szűkebb értelmű, de meleg áramlású világot idéz fel, amelyben a természet és az élet jelenségei kivetkőznek ránk nézve kifürkészhetetlen különvalóságukból – megemberiesednek. Képein a tájak, a tárgyak lemondanak arról az igényről, hogy a maguk rejtelmes életének belső jegyeivel hassanak. Engedékenyebbek és szívesen vállalnak közösséget a mi emberi felfogásunkkal.

Diener-Dénes festői beszédje nem szigorú dialektika, nem is logikus világképalakítás, hanem csupa érzelemmel hajtott ékesszólás. Nincs benne tárgyilagosságra törekvés, de nem is patétikus. Nagy szavak nem hangzanak, túlzó taglejtések nem esnek meg. Ékesszólása a bensőséges kedély sodrában áramlik és költői, mert minden ecsetvonásának forrásaként feltárul az az egészséges álmodozás, az az érzelemteltségben való ringatódzás, amelynek csapásán legtermékenyebb pillanataiban tudja képtárgyait megragadni. Úgy bánik velük, ahogy érzelmeinek leginkább megfelel. Sommázza őket, hogy érthetőbbé váljanak. Nem tart tőle, hogy átköltés közben kézen-közön elkallódik a lényegük. Bízik benne, hogy érzelmeinek teljessége folytán teljességre tesznek szert a sejtető megjelenítésben is.

Diener-Dénes megfigyelőképességében a képzelet működésének kisebb része van. A dolgok tűnékeny finomsága iránt nagyobb az érzéke, mint fogékonysága a változatlan tartalom iránt. Szemének sokkal nagyobb hasznát látja, mint képzeletének. Ami azonban megvesztegeti a szemét, az azonnal érzelemmel telik meg. Meglazul kapcsolata az optikai valósággal, hogy festő-költői síkban alakuljon képvalósággá. Helyesebben, hogy a festő érzésének kifejezőjévé, megjelenítőjévé bővüljön. A festményekben nem fontos tehát az optikai tárgyilagosság. Ha a kép részeiben és elrendezésükben van is hűség a látványbenyomások iránt, ha a festő optikai érzékenységének nagy mértéke a szemeire bízza is azt, amit a látott valóságból meg kell őriznie, mégis a kedélyvilágából alakuló költői szemlélet az, ami a képtárgyat átlényegíti és más tartalommal lelkesíti.

Az a látnoki szellem, amely a természet magánvaló lényének hirtelen megérzéséig emelkedik és megragadja a megragadhatatlant, hiányzik Diener-Dénesből. Ehelyett azonban olyan fokú odaadásra képes, amelyben a legjelentéktelenebb tárgyat is, teszem egy csészét, éppenséggel szerelmes szemérmetlenséggel tapogat ki, ahelyett, hogy törzsökös jegyeire egyszerűsítene.

A művészet benyomások áttétele. De épp ebben az áttételben, az áttétel módjában nyilatkozik meg az egyéniség. Diener-Dénes körülábrándozza motívumait. Körülcirógatja, teleaggatja érzelmeinek csillámaival, módosítja, bonyolítja őket. Egyhít, túloz. Rájuk rak olyan forma- és színelemeket, amelyek nem sajátjai az optikai valóságnak, csak velejárói a valóság keltette érzelmeknek. Ahogyan azonban ezeknek az érzelemvetületeknek alig felfogható érzéki kifejezése egésszé fonódik a tárgyias alkatokkal, abban van Diener-Dénes festészetének szépsége. Ez a megjelenítési és kifejezési mód különíti el alkotásait, számtalan érintkező vonása ellenére az impresszionizmustól, és tereli azokra a vizekre, melyeken ma legjobbjaink hajóznak.

Annyira sohasem megy, hogy a teremtő újság kedvéért menthetetlenül túltegye magát a megőrző hagyomány megbecsülhetetlen útmutatásain. Nem lehetünk

azonban kétségben aziránt, hogy művészetét legvégső kiágazásában a tisztult korszellem érleli. Ez teszi, hogy lemondva a tárgyias valóságról és híjával a megragadó képzeletnek, érzelmeinek lüktető ostromával, bensőséges életlendületével, képein úgy tárja elénk optikai benyomásait, hogy szebb, lelkesebb valóság sugallataként fogadhatjuk őket.

Annak a képzelőtehetségnek, amely *égbe fúrja énekét*, mint *Arany* pacsírtája,[1] Diener-Dénesnél nincs nagy szerepe. Elragadó egyéni vonásai szintúgy hivalkodás nélkül valók. Képein az élet köznapisága felett nem forradalmas, nem fellegjáró bizarrság uralkodik. A mindenáron mélybe ásni akarás szögletes komorsága sem görnyeszti le az embert rajtuk. Festményei tiszta vallomások, kirekesztik tehát a kieszelt, megfontolt magatartást. Az őszinte vallomások természetes lazaságával, minden önleplező ellenállás nélkül nyilatkoznak meg. Szaggatott szerkezetük is csak elvétve múlik festői félszegségén, legtöbbször mintaszerű tolmácsolója annak a hangulatnak, amely kiváltotta a vallomást. Festészetének legszebb virágai az élet egyenletes bensőségű felfogásában, a sejtető árnyalatok iránti érzék megnyugtató biztonságában feslenek teljessé. Aminthogy a kifejezés sikerének legfőbb titka szintén motívumainak önkéntelen finomságában van. Meg abban a mérsékletben is, hogy egyszerre nem túl sokat markol, de amit megmarkolt, azt egykönnyen aligha ereszti el.

Képeinek tárgyköre nem nagyon változatos. Szentendrei tájak, utcarészletek, udvarszögletek, virágcsokrok és gyümölcscsendéletek váltig ismétlődnek. Otthoni intérieurökben a felesége s a kisfia a leggyakoribb modellje. Nemesen szerények ezek a festmények, de elevenek és frissek. Alázat formálja őket, ám bőkezű alázat. A festő nem kecsegtet nagy titkokkal, apró rejtelmeket azonban annál inkább tartogat részünkre. Megérzi a még csak keletkezőben lévő jelenségeket, s mohó tapintó képzeletével jó előre lecsap rá. Mi volt, mi nem volt az eredeti látványban, teljesen mellékes. Bizonyos, hogy ami a természetben és a modelljein még csak serkedő alakulás, az a képeken már sejtelmes megvalósulás. Nincs még eső, de már borulnak a levelek.

Az anyag is, amellyel Diener-Dénes dolgozik, lépten-nyomon annyira áttetsző, hogy a tónusok egymáson játszanak, s mélységben hatnak. Ez a tónusincselkedés hihetetlen kápráztatásra képes. A föld porhanyós optikai halmazállapotát elatomizálja, s a tárgyak, alakok felületének látható különbségét a lapos, tiszta, jól összehangolt színfoltok áttetszőségében zománcos fényre deríti. Az ultramarin- és kobaltkékek, a sötéten csillogó pirosak, a velencei cinóber, a zöldek s a topázos okkerek olykor olyan zeneiségbe merülnek, ami az embert kísértésbe viszi, hogy optikai hatásukat akusztikai élményre fordítsa.

Rövid tanulmányunkban talán a kelleténél többször figyelmeztettünk Diener-Dénes munkásságának korlátaira. Célzatosan tettük, mert ez az egyéni veretű, s mai állapotában is rendkívül értékes művészet éppen korlátainak áttörésével teljesedhetik azzá, amivé lenni hivatott. Minden okunk megvan arra, hogy bízva-bízzunk benne.

DIENER- DÈNES Rudolf

Ochsenje 1994

munkára ösztönző erő nem hagyta nyugodni, dolgozni akart, és munkája eredményét látni és leméri. Így fordult figyelme egyre fokozottabban az akvarellfestés felé, mert itt viszonylag rövidebb idő alatt bontakoztak ki az eredmények. Természetesen az olajfestést is művelte, erről számos munkája tanúskodik — utalok a nagy nemzeti kiállításokon évente szereplő festményeire, de igazi műfaja, ahol legteljesebben fejezi ki mondanivalóját, az akvarell maradt. Míg olajfestményeinek sorában, különösen az egészen koraiakban fellelhetők mesterének, Réti Istvánnak művészetpedagógiai és festői elvei, majd nagy festőtársának és barátjának, Rudnay Gyulának hatása, akvarelljeiben kezdettől fogva önálló utat, célt követett, módszerét, stílusát, mondanivalóját egyénien alakította ki. Ifjúkori akvarelljeinél — 1920—35 között készültekné — főként a színek tisztaságára, azok ragyogó hatására fektette a fősúlyt. E lapok technikailag az úgynevezett egyrétegű módszerrel (alla prima) készültek, ezzel az eljárással biztosította színei élénkségét, akvarelljeinek ragyogó, varázslatos hatását. 1920—35 között készült lapjai kisebb részben alakos ábrázolások, nagyobb számukban a dunai táj lírai, szép költeményei. A művész szabadidejét nagyrészt a Duna hangulatos partjain töltötte, főként Zebegényben szeretett tartózkodni, itt dolgozott nyaranta 1927-től 1943-ig. Korai tájképei nagyrészt Zebegény és környéke sajátos hangulatával teltek, harmonikusan csengő színei a dunai táj elmondhatatlan báját, szépségét tükrözik. Ugyanez időben létrehozott alakos képei hasonló eljárással készültek, mint az előbb említettek. Legszebb köztük talán az, amely a művész édesanyjáról készült. Karosszékben ülő megható kis alakos arckép ez, alaptónusa leheletszerű rózsaszín, amelyen egyetlen szürke színnel plasztikusan alakította ki édesanyja alakját. Ez a kép talán egyik legteljesebb megoldás az egyréteggel készült akvarellek között.

1932-ben Párizsban járt, útja csak tanulmány jellegű volt, franciaországi tartózkodása alatt nem dolgozott. Munkásságát a külföldön szerzett benyomások nem érintették, művészi fejlődése mely hazai hagyomány talajából sarjadt, azon az úton haladt tovább, amelyen elindult. Hazatérve újult erővel látott munkához, s fokozottabb érdeklődéssel fordult az olajfestés felé is. 1936-ban vízfestményeiből gyűjteményes kiállítást rendezett Velencében. A kiállításnak nagy sikere volt, visszhangja itthon is megerősítette helyzetét. Nála is bekövetkezett az az állapot, amely a felszabadulásig hazánkban majdnem minden művész sorsa volt, hogy akkor ismerték el képességeit itthon, ha már külföldön sikert ért el. 1940-ben a Képzőművészeti Főiskolára hívták, az akvarell tanszékre, melyet el is vállalt. A Főiskolán nyolc évig tanított, osztályából kerültek ki számosan azok, akik e műfajban sokatígérő utánpótlást jelentenek. A 40-es évek fordulatot jelentettek művészetében. A változás technikai téren ott mutatkozik, hogy a művész eltér a korábbi, egyszeri letétel elvétől s a szövevényesebb, réteges technikára, új előadásmódra tér át. A korábban követett eljárás már nem volt kielégítő számára mondanivalója tolmácsolásához, fejlődésének, teljességre való törekvésének gátjává vált. Míg korábbi művei között gyakori a vázlatosabb, — az egyszeri letétel következtében a művész gyors feljegyzéseként ható munka — a 40-es évek végén, az 50-es évek elején készült műveinek nagy eredménye, hogy azokat teljes értékű képigénnyel formálja meg. Bár ifjabbkori akvarelljei is mutatják, hogy a művész főerőssége a színek frissesége és összhangzása, késői munkáin ezek az értékek elmélyülnek és gazdagodnak, művei többszólamúvá válnak. A művész most 60 éves, a jubileumra ezért nemcsak legújabban készült munkáit állította ki, hanem a régebbiek közül is néhányat. A kitűnően válogatott anyagból is kiemelkednek Falusi cipészműhely (1940), Karnevál (1942), Önarckép (1942) című munkái lírai hangulatukkal, oldottabb festői előadásukkal. 1952-ben készült, kifejező erejű Női arckép-e, mely előadásában tömörebb az előbb említetteknél. Különösen megragadóak az 50-es években készült tájképek. A Kisduna, Csendes öböl, Virágzás, Dunamenti mező, Dömösi patak című műveiben a dunai táj legszebb részeit jeleníti meg, ezek hangulati tartalmát, sajátos szépségét, atmoszféráját, költőien tolmácsolja. A művész 1953-ban tanulmányúton járt Bulgáriában. Az út egyik szép eredménye a Trnovo-ról készült hangulatos városkép, melynek meleg színezése párás, levegős ábrázolása mutatja meg leginkább nagy kultúráját és biztos uralmát a műfaj eszközei felett. Elekfy Jenő a magyar művészetben figyelemreméltó szerepet játszik. Abban az időben, amikor sok művész ingadozott az izmusok útvesztőjében, ő határozottan haladt saját útján, sohsem tévesztve szem elől kitűzött célját, természetközel, realisztikus ábrázolásmódjáról soha nem tért le. Festészetének egyenes útja van, életműve példamutatóan egységes és biztosan emelkedő irányt mutat.

ELEKFY JENŐ: Anyám (Akvarell)

610

DIENER DÉNES RUDOLF KIÁLLÍTÁSA

Sallay Marianne

Szabad Művészet 1956 febr

DIENER DÉNES RUDOLF : Interieur (Olaj)

A Képzőművészeti Alap grafikai szaküzletében láthattuk Diener Dénes Rudolf képeit. A kiállított néhány pasztell és olajfestmény általános elismerést váltott ki a közönségből. Mi az, ami ezeket a képeket vonzóvá teszi mindenki számára ? Ha végignézzük a mester oeuvrejét — legkorábbi alkotásaitól a nemrég készültekig — könnyen tudunk válaszolni a kérdésre.

Diener Ferenczyn keresztül, aki a Főiskolán mestere volt, közel került a természethez, megszerette azt, és művészetének legfőbb célja a táj szépségének, hangulatainak tolmácsolása lett. 1924-ben, hosszú és küzdelmes évek után került ki Párizsba. Itt Cézanne térkomponálási módja (ez inkább fiatalabbkori műveire jellemző), és a századforduló francia festészetének ragyogó színei és könnyed levegőssége ragadta meg a művészt. Bár ez a hatás a mai napig érződik művein, mindig egyéni és őszinte tudott maradni.

Nézzük tehát meg művészetének azokat a vonásait, amelyek egyénivé teszik alkotásait. Elsősorban optimizmusáról kell beszélnünk. Vidám, fiatalos optimizmus sugárzik ki minden alkotásából. Az élet szépségeit látja, a tájak sokszínű változatossága, virágok üde színfoltjai, a munka vidámsága ihlették meg a mestert. Optimizmusa az élet szeretetéből fakad és ez a szeretet kapcsolja őt minden témájához. Festészetének másik erős vonása szervesen következik az előbb elmondottakból, és ez líraisága. Mert éppen a derűlátás és az élet jelentőségeihez fűződő, mindig érzelmi kapcsolat adja képeinek lírai hangulatát. Mindezt aláhúzza, harmonikusan kiegészíti magasfokú színkultúrája. Diener Dénes nem vonalakkal dolgozik — a rajz különben is a művész leggyengébb oldala — színekben lát, és érzéseit és gondolatait gazdag színskálával fordítja le a festészet nyelvére. Festői eszközei igen egyszerűek, de mindig kifejezőek és a maguk finom, halk hangján tolmácsolják a művész mondanivalóját.

Mielőtt rátérnénk egyes képek részletes elemzésére, néhány szóval még külön is kell beszélnünk pasztelltechnikával készült alkotásairól. Művészi felfogásának és látásmódjának kifejezésére ez a technika igen alkalmas. Azonban a pasztell éppen lágy, meleg színhatása miatt könnyen giccsessé válhat. Dienernek sikerült mindenütt megtartania a mértéket. És bár egyes daraboknál még a téma is segítette az érzelgőssé válás veszélyét, pl. „Rózsák vázában" című, a művész ezeknél sem lépte túl a frissen és üdén érzelmes költőiség határát.

Végül néhány képet szeretnénk bemutatni a fent elmondottak illusztrálására :

Derűs könnyedség árad a „Duna" című olajfestményéből, vagy a „Révnél" című pasztellből. Az utóbbit vidám színei, egyszerű, keresetlen kompozíciója a kiállítás egyik legjobb alkotásává teszi. Tájábrázolásaiból még két festményt szeretnénk kiemelni. (A kiállításon egyik sem szerepel.) Az első „Szentendrei részlet" már régebbi alkotása Dienernek. A szellemes kompozíció és a képből kiáradó vidámság teszi vonzóvá a képet. A „Tájkép" című olajfestmény ragyogó színeivel, levegősségével inkább a nyugalmat, a csendes derűt árasztja. Líraisága igen kifejezően érvényesül a már említett „Rózsák vázában" c. képén, amelyen a rózsaszínnek és szürkének sokszínű árnyalatai adják a mű friss, érzelmes alaphangulatát. A színek harmonikus összekomponálására épül a „Boglyák" című műve is, ahol a ragyogó sárga és mély barna tónusok válnak a kifejezés alkotóelemeivé. Nagyon kedves a „Gyermekfej" c. pasztell — emberi alakot igen keveset ábrázol — és a jókedvűen végzett munka örömét mutatja be a „Kerti munká"-ban.

A kiállítás anyagából kiemelkedik a „Munka közben" című pasztellkép. Öreg néni ül és dolgozik a konyhában. A ruha fekete foltja és az ezt körülvevő halk szürkék és meleg barnák eltérnek az eddig említett képek színeitől. A téma is eltérő, de talán a legemberibb és igen közel áll a művészhez. Az asszony törékeny alakja — amelyet a mester az egyszerű környezettel még jobban kiemel — a derűs, megbékélt öregség szép kifejezője.

Még csak annyit szeretnénk hozzátenni, hogy mindenki számára érdekes lenne és Diener Dénes Rudolf is megérdemelne egy, a művész egész élete munkásságát bemutató kiállítást.